MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP

DE NEDERLANDSCHE LEEUW.

1932

50STE JAARGANG

INHOUD.

1932.

Blz.

Bestuursberichten . . . . . 1, 33, 65, 97, 129, 161, 193, 225, 257, 289, 321, 353.

De Ommelander tak van het geslacht van Heemstra in de 15de en 16de eeuw en Taecke Obbema of Taecke Heemstra, door S. Sixma baron van Heemstra . . . . . 1-8.

De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek, door Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop, 8-20, 40—49, 355-365.

Het wapen der familie van Panthaleon van Eck, door R. T. Muschart . . . . . 20-25.

Dirck Franckensz. Pauw (Theodericus Pauli), door wijlen Jhr. W. F. R. van Naerssen . . . 34-36.

De stamvader van het geslacht Bastert, door Mr. H. F. Wijnman . . . . . 36-40.

De schildvorm voor wapens van vrouwen, door R. T. Muschart . . . . . 49-5 1.

De critiek van pastoor Juten op: De oudste Heeren van Stryen, door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius . . . . . 51-53.

Familie-aanteekeningen (van) Beucker en aanverwante geslachten 53-56, 117-119,

Bijbelbladen van Drongelen en Voogd, medegedeeld door M. C. Sigal Jr. . . . . 56-58.

De afstamming der Heeren van Stryen en Breda uit het Brabantsch-Henegouwsche Huis, door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius . . . . . 67-75, 104-107.

De afstamming van het geslacht van Son, door W. Wijnaendts van Resandt . . . . . 75-83.

De herkomst en de eerste generaties van het geslacht Straalman, door Mr. A. Haga . . . . 83-86.

Van Brecht, door H. Wijnaendts . . . . . 86-89.

Van Harpen Kuyper, door Mr. H. F. Wijnman . . . . . 89-90.

Boekaankondiging: W. C. M. Machen, Warmond voorheen en thans, deel II, afd. 1, Leiden 1931, door Dr. Th. R. Valck Lucassen . . . . . 90.

De eerste generaties van het geslacht van Tets, door Mr. H. F. Wijnman, ... 98-104.

Gegevens betreffende sterfgevallen op het platteland van de Veluwe uit het Archief der Geldersche Rekenkamer sedert de tweede helft der 16de eeuw, medegedeeld door H. Mijnssen (met eene inleiding van Jhr. Mr. A. H. Martens van Sevenhoven) . 108-113, 144—149, 180-183, 215-219, 249-25 1.

Onjuiste namen en wapens van Nederlandsche geslachten in het Armorial Général van J. B. Rietstap, door R. T. Muschart (Aartsen, Aberson, Alman, Van Alphen, Van Angeren, Arenest, Arents, Van Ballem, Von Baumhauer, Van Bentem, Bentijm, Bisschof of Buscop, Blankers, Broers, Cauwelaer, Chissy, Cnoksens, Corkman, Cors, Druit gen^{a} Bot, Van Enrick, Gunning, Holst, Hondius, Hoykens, van Hufle, Huyck, Kerckhoefs, Kerckhof, Van Kessel, Van der Laen, Van Lewen, Van Renesse, Rinssen, Spoltman, Stockel, Vermeulen, Vosser, Van I Jsseldijk) . . . . . 113-117, 149-153, 208-213, 247-249, 308-311.

100ste Vergadering van de Groep van in Gelderland wonende Leden . . . . . 130—132.

Wapens van Geldersche en Overijselsche studenten te Franeker, door Dr. A. L. Heerma van Voss 132-136.

Het Amsterdamsche geslacht Bessels, door J. D. Uhlenbeck . . . . . 136-140.

Straalman-Vinckel (Venckel), door Mr. H. F. Wijnman . . . . . 141--144.

De eerste generaties van het geslacht van Tets, door Dr. Th. R. Valck Lucassen . . . . . 163-167.

De oudste generaties van de Brabantsch-Gorcumsche later Zutphensche familie de Bruyn, door H. Wijnaendts . . . . . 1'67-171.

Een Familie-Bijbel der Goltstein's, medegedeeld door F. Kragt Hzn. . . . . 171-178.

Het wapen van het Rotterdamsche geslacht Sleght (een voorbeeld van wapenverwarring), door R. T. Muschart . . . . . 178—180.

Wapen en vlag van Terschelling, door J. W. van Dieren . . . . . 194—201.

De afstamming van het geslacht den Beer Poortugael, door W. A. van Rijn . . . . . 201-202.

De herkomst van het geslacht van Tets, door Heinrich Müllers . . . . . 203—204.

Aanvullingen op „De Gouverneurs-Generaal en Commissarissen-Generaal van Nederlandsch-Indië (1610-1888) door M. A. van Rhede van der Kloot", getrokken uit het Landsarchief te Batavia, door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins . . . . . 204-208.

Centralisatie van Kwartieren, door J. Herdtman . . . . . 213-215.

Willem de Charon de Saint-Germain en zijne nakomelingen, door W. Wijnaendts van Resandt 227-237, 275-283.

De familie van de schilders Boursse en de Nise, door F. G. Waller . . . . . 237-243.

Een Nederlandsch schilderij te Praag, door Dr. A. J. van de Ven . . . . . 243-246.

Blz.

Algemeene Vergadering van het Genootschap op Zaterdag 28 Mei 1932 ..... 257-259.
Jaarverslag 1931 ..... 259-263.
De stamvader van het geslacht van Heeckeren, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. 263—269.
Nog iets over den grafsteen van Adriaen de Wael van Vronesteyn, door Mr. Elisabeth C. M. Prins ..... 269—275.
Bijdragen tot de kennis der middeleeuwsche geslachten van Holland en Zeeland. De Heeren van Putten en van Strijen, door Dr. Henri Obreen ..... 291-300, 322-328, 366-372.
Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Holmberg de Beckfelt, door Dr. Th. R. Valck Lucassen ..... 300—307.
Boekbespreking: P. A. A. M. Wubbe. Het archief der abdij St. Marieënhorst te ter Hunnepe, 's-Gravenhage 1931, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland ..... 311-314.
Het gemeeentewapen van Schoonhoven, door Gerhard J. Lugard Jr. ..... 329—332.
Een viertal oude portretten op het kasteel Oudegein door R. T. Muschart ..... 332-336.
De oudste generaties van het geslacht Speelman, door M. C. Sigal Jr. ..... 336-338.
Middeleeuwsche reispassen als genealogisch hulpmiddel, door J. Herdtman ..... 338-340.
Het gemeentewapen van Schoonhoven, door Dr. S. A. Waller Zeper en Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop. ..... 372-375.

Kortemededeelingen: Van Stockum (van Akendam), 25; Van Delen-van den Kerkhoff, 25, 26; Ds. Assuerus van de Poll (Pollio) en zijn geslacht, 27; De Bringues, 27; Rectificatie ter voorkoming van mystificatie, 28; Van Nispen, 28; Gemeentewapens, 29, 61, 92, 378; Kneppelhout, 29; Van Rijswijck, 29; Pits-Sloet, 58; Waubert de Puiseau, 59; De Bruijn, 60; Van Alderwerelt, 60; Dumonceau, 61; Van Dusseldorp, 61; Teilinghe-Lochorst, 90—92; Het zegel der Vrouwe van Voorne en van Teylingen, 92, 121; Van Brecht, 120; Van Plettenberg, 122; De schildvorm voor wapens van vrouwen, 122; Hoppenbrouwers, 153-154; Registers der Schotsche Brigade, 154; De Beaufort, 183; Van Eerde, 184, 344; Goldman, 185; Keuchenius, 185; Lette, 185; Aanvulling voor de genealogie van het geslacht van Borselen, 283; Het wapen der van Naamen's, 283; Aberson, 284; Baumhauer, 284, 316; Willem de Charon de Saint-Germain en zijne nakomelingen, 314-316; De naam Van Limburg Stirum, 315—316; Van Alderwerelt, 316; Van Assendelft de Coningh, 316; Burger, 317; Het wapen der familie van Aefferden, 340; Eenige aanteekeningen uit de poorterboeken van Gent, 342; Leden van het Zaltbommelsche geslacht de Raet in Beieren, 342; Geslacht van Diepenbeek, 343, 376; Van Eerde, 344; Van Essen, 344; Van Alphen, 344; Het helmteeken van de oude Utrechtsche familie Proeys, 375-376; De Mormonen en de Genealogie, 377; Boursse, 378; Menso, 378.

Vragen en antwoorden: Alendorp (van) 122; Almeslo 32; Andres 122; Asbeck (van) 351; Bakker 94; Basting 383; Beck 93, 122, 185; Bessels 186, 219; Blommaart 122; Bogaert 186; Bois (du) 186, 344, 378, 379; Borsselen (van) 345; Bosch(a)a(e)rdt 219; Bosman 154; Boudaen 186; Bouman 380; Braam 29; Brecht (van) 186; Breda (de) 29; Breekweg 62; Brix 345; Broek (van den) 157, 189, 222; Broos-hooft 220, 251; Bruyn (de) 252; Bueren (gezegd de Rechteren) (van) 155; Bye (de) 186, 220, 317, 346; Danckerts 348, 380; Donkersloot 30, 94, 123; Dreyer 30, 62; Dussen (van der) 187; Eckhardt 157, 222, 255, 286; Eede (van) 348, 380; Egge (van der) 30; Engelman 31, 62; Eytelwijn 380; Feres 155; Gendt (van) 156; Glarges (de) 63, 160; Gritters 220; Haaren (van) 31; Hamel (van) 188, 220, 252, 284, 348, 380; Havering Tideman 382; Heermale (van) 351; Helbers 382; Helmondt (van) 31, 124; Hengel (ten) 286; Honigh 351, 382; Hoogeveen 31, 188; Hooghwoud 222, 255, 286; Hopbergen (van) 63; Huidekoper 124; Hulsabeek 191, 224; Hulscher 95; Jager (de) 351; Jordens 383; Casteren (van) 379; Keppel (van) 31; Kieb 348, 380; Kleynhoff 187; Knaap 351; Coeverden (van) 380; Copes 347; Cranendonck (van) 30; Kuysten 379; Kuyt 94; Lange (de) 351; Larel 188; Leck (van der) 31; Leeuwen (van) 62; Lippe (van der) 30; Lits 188; Louis 255, 286; Marius 188; Martens 280: Merode (de) 156; Meulenbroek 286; Meyer 95; Moreau 351; Nieuwenkamp 286; Oldaens 124; Oxenburg 95; Paal 222; Palsma 124, 156; Pennink 287, 318; Perez de Baron (de) 157, 222, 255, 287; Pitsch 95, 125; Quader 125, 157; Ramp 125; Renkin(c)k 222; Reus (de) 222, 255; Reynders 383; Rinssen 189; Roos (de) 157, 189, 222; Roovere (de) 94, 123; Rötel (von) 63; Schagen (van) 256; Schenck van Nideggen 189, 223, 256; Sloet 351; Smit 122, 351; Sonnevelt (van) 125; Staats 96, 126, 127, 189, 286; Stocke 128; Strattmann 32; Te(e)ke(n) 191; Thierry 157, 319; Tongeren (van) 154; Vermeulen 128; Vettewinkel 63; Visser 32; Voshuysen (thoe) 191; Vos(ch) van Roelinxweert 191, 288, 384; Wale (de) 93, 122, 185; Wall (van den) 128, 158; Weer (de) 154; Wentholt 352; Wessels 96; Wieck (van) 160; Winkler 63; Witt (de) 154; Wybenga 32; Zeegers 191, 224; Zegerius 191; Zegers van Ydeghem en Wassenhoven 63, 160; Zeijll (van) 31, 188; Wapens gevraagd 160. 224; Onbekend wapen 96, 199, 256, 320, 352, 384.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN 'MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TE. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootsohap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 1. **L° Jaargang.** Januari **1932.**

BESTUURSBERICHTEN.

Tegelijk met dit nummer worden titel, inhoud en lexicographisoh naamregister, behoorende bij den XLIX^en jaargang, verzonden.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heeren G. J. B 10 m, te Roermond, Mr. J. C. von Brie1 Sasse, te Nieuwveen, en G. V. van der Schooren, te Arnhem, respectievelijk sedert **1964, 1911** *en* **1917 gewoon** lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

W. C. J. ALPHERTS . . . . . *Amsterdam. Lomanstraat 73.*
F. 0. graaf VAN BYLANDT . *Nederhorst den Berg (Utr.). Huize Nederhorst.*
ir. J. C. DEKNATEL . . . . . *'s-Gravenhage. van Hoytemastraat 18.*
C. P. VAN EEGHEN . . . . . *Amsterdam. Heerengracht 497.*
J. K NAAP . . . . . *'s-Gravenhage. ten Hovestraat 68.*
Jhr. W. F. RÖELL . . . . . *Leiden.*
Dr. N. A. LUNSINGH TONCKENS . . . *Wassenaar. Schouwweg 61.*
M. W. DE WIT . . . . . 's-Gravenhage.
Majoor d. Veld Art. van *Blankenburgstraat 24.*
Jhr. Mr. H. C. VAN DER WIJCK . . . *'s-Gravenhage. Alexanderstraat 16.*
W. TH. C. ZIMMERMAN . . . . . *Velp (Gld.).*
Burgemr. v. Rheden.

Adreswijzigingen:

Mr. J. ACQUOY . . . . . *Eefde.*
Huize Nieuw *Krakestein.*
W. K. M. DE BRUIJN . . . . . *Dordrecht. Voorstraat 130.*
F. W. DONKERSLOOT . . . . . (tijd.) *Apeldoorn. Burglaan 7.*

Nieuwe ledenlijst.

Met het oog op de samenstelling van de nieuwe ledenlijst, **welke bij het Februari-nummer zal worden verzonden, wordt den leden** verzocht eventueele onjuistheden in de lijst van 1930 op te geven aan den Secretaris, Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.

Aanwinsten der Bibliotheek.

Hesselsius, J. H. Ecclesiae Londino-Batavae archivum. Ex autographis mandante ecclesia Londino-Batava. Cantabrigiae 1887—1897. 3 dln. in 10 bdn.

dl. I. Abrahami Ortellii (geographi Antverpiensis) et virorum eruditorum ad eundem et ad Jacobum Colium Ortelianum (Abrahami Ortellii sororis filium) epistulae. **Cum aliquot aliis epistulis et tractatibus quibusdam ab utroyue collectis (1624-1628).**

dl. II. Epistulae et tractatus cum reformationis turn ecclesiae Londino-Batavae historiam illustrantes (1544—1622).

dl. III, 1° stuk. Epistulae et tractatus cum reformationis turn ecolesiae Lodino-Batavae historiam illustrantes (A. D. 1623-16 Jun. 1631).

dl. 111, 2° stuk. Epistulae et tractatus cum reformationis turn eoclesiae Londino-Batavae historiam illustrantes (A. D. 23 Jun. 1631-3 Jan. 1874).

(Geschenk van den Kerkeraad der Nederlandsche Kerk te Londen).

Maris, **A. J. Het archief van het kapittel van St. Walburg te Arnhem. [z. pl.] 1931.**

(Geschenk van den Rijksarchivaris in Gelderland).

Martens van Sevenhoven, A. H. Archief der heeren van Wisch. [z. pl.] 1931.

(Geschenk van den schrijver).

Nieuwenkamp, H. W. M. J. Kits. De boom als symbool in de heraldiek. [z. pl.] 1931.
Overdr. uit „Eigen volk", 1931.

(Geschenk van den schrijver).

Harderwijk 700 jaar stedelijke rechten 1231-1931. Feestgids der feestelijkheden van 8-12 Sept. 1931. [Harderwijk 193 1]. (Geschenk *van* den heer *C.* P.J. Penning).

H a g gen burg, L. Het dorp Pannerden. Historische schets. Zevenaar 1931.

(Geschenk van den heer W. J. J. C. *Bijleveld).*

Hu e t, C. B us k en. Litterarische fantasien en kritieken. [Met een register door M. Horn]. Haarlem [1868—1888]. 26 dln.

(Beschenk van den heer H. J. A. van Son).

Boxmeer, Ph. van. Steenockerzeel et Humelghem et leurs seigneurs. Généalogies des van Hamme. Diest 1930.

(Beschenk van den heer Mr. A. P. van Schilfgaarde).

Lincklaen Fairchild, H. Francis Adrian van der Kemp. 1752 – 1829. An autobiography together with extracts *trom his* correspondence. New York and London 1903. *(Geschenk a. b.)*

Schilfgaarde, A. P. van. De Leenregisters van de proosdij van Emmerik. [z. pl. z. j.].

Overdr. uit „Bijdr. Gelre", dl. XXXIV.

(Geschenk van den schrijver).

[Dam van Hekendorp, D. W. van]. Het geslacht van ds. Henricus Leo. [z. pl. z. j]

Overdr. uit Knipscheer : Henr. Leo. Appendix bewerkt door v. D. v. H. *(Beschenk van den schrijver).*

Wijnaendts van Resandt, W. De jongste tak van het geslacht Kolff. [Tiel] 1931.

Uitgeg. door de familie-ver. „Kolff", VI.

(Geschenk van de familie-vereeniging „Kolff").

B r u c h, H. Dirck Franokensz. Pauw (Theodericus Pauli). Kronycke des lants van Arckel ende der stede van Gorcum. [Middelburg 1931].

Proefschrift Amsterdam. *(Geschenk van den schrijver).*

Dam, 1. v an. De brand van Enschede in 1750 en de toenmalige bewoners. Enschede 1931.

(Geschenk van den schrijver).

Verslag van het Archief der gemeente ['s-Gravenhage] over het jaar 1906—1909, 1911—1912, 1914— 1917, 1922—1928, 1930. ['s-Gravenhage 1907—1931].

(Geschenk van den Archivaris der gemeente's-Gravenhage).

B r u c h H. Over eenige oorkonden, waarbij tolvrijheden worden verleend aan de inwoners van Gorcum. ['s-Gravenhage z. j.].

Overdr. uit: „Bijdr. voor vaderl. gesch. en oudheidk."

(Geschenk van den schrijver).

Lijst van officieele uitgaven verschenen in Nederland en Nederlandsch Oost- en West-Indië, bewerkt door het ruilbureau der Koninklijke bibliotheek te 's-Gravenhage 1931.

Nederlandsche overheidsuitgaven II (1930).

(Geschenk van den bibliothecaris der Koninklijke bibliotheek).

Familienblatt der Nanger. Regensburg 1928—1931. Jrg. 1 (1928)—jrg. 4.

(Geschenk van den heer W. H. Manger).

Mededeelingen der familie-vereeniging „Kalff", no. 3, 4.

(Geschenk van de familie-vereeniging „Kalff").

Jaarboekje van „Oud-Utrecht", vereeniging tot beoefening en tot verspreiding van de kennis der geschiedenis van Utrecht en omstreken. Onder red. van K. Heeringa, W. C. Schuylenburg en C. W. Wagenaar. Utrecht 1929—1931. Jrg. 1929—1931.

(Geschenk van den heer Dr. J. Ph. de Monté ver Loren).

Maandblad van „Oud-Utrecht", vereeniging tot beoefening en tot verspreiding van de kennis der geschiedenis van Utrecht en omstreken. Onder red. van C W. Wagenaar. Utrecht 1926—1931. Jrg. 1 (1926) afl. 1, 3-11, jrg. 2 afl. 1-4, 6—12, jrg. 3, jrg. 4 afl. 1-2, jrg. 5 afl. 8-12, jrg. 6 afl. 1-10. *(Geschenk a. b.).*

Deutscher Wappenkalender 1932.

Linke, W. Katalog der Leichenpredigten und sonstigen Personalschriften des Staatsarchivs zu Hannover. Nebst Ergänzungen zu des Verfassers Niedersächsische Familienkunde. Leipzig 1931.

Sonderveiöffentlichungen der Ostfälischen familienkundlichen Kommissi(n, Nr. 7.

Ne r t e n, F. W. Entstehungs- und Rechtsgeschichte der Burgmannschaften in Westfalen. Bonn 1911.

Proefschrift 'Bonn.

Pot h, K. Die Ninisterialität der Bischöfe von Munster. Münster 1912.

Proefschrift Bonn.

Ahnentafeln berühmter Deutscher. Herausgeg. von der Zentralstellefür Deutsche Personen- u. Familiengeschichte. Leipzig 1930-1931. Afl. 3 en 4.

De Ommelander tak van het geslacht van Heemstra in de 15de en 16de eeuw en Taecke Obbema of Taecke Heemstra,

door S. Sixma baron van Heemstra.

Het was eenige jaren geleden, dat bij het lezen der namen van de gijzelaars van Graaf Edzard van Oost-Friesland in 1498 mijn opmerkzaamheid werd getrokken door den naam van een dier gijzelaars n.l. *Mencke Heemster (Heemstra),* welke genoemd werd in vereeniging met de bekende Ommelander edelen Wigbold en Roelof van Ewsum, Haye en Eggerik Ripperda, Dithmar Rengers ten Post en Asege in den Ham.

Niet alleen was mij toen nog niet duidelijk, hoe een lid van het Friesche geslacht *van Heemstra* als Ommelander edelman kon optreden, doch bovendien was ook de voornaam *Mencke* een naam, welken men in de bestaande genealogie van het geslacht vergeefs zoude zoeken. Noch in het bekende Burmania-boek, noch in het Stamboek van den Frieschen Adel komt deze naam voor, evenmin als daar sprake is van een tak van het geslacht, welke in de 15de of 16de eeuw buiten Friesland woonachtig was.

Het mag inderdaad merkwaardig genoemd worden, dat de leden van dien tak, welke zich voornamelijk nabij Loppersum hadden gevestigd, zooals uit vele authentieke acten blijkt, in de bestaande genealogiëen nergens worden vermeld, en dit te meer, omdat enkelen, vooral in de 15de en in het begiu van de 16de eeuw, in de gebeurtenissen van die tijden in de Ommelanden een belangrijke rol hebben gespeeld.

Indien wij nu eerst nagaan, waar dan die Ommelanders worden vermeld, dan lezen we o.a. in Sicke Benninghe (Ed. Brouerius van Nidek) op bl. 191 e.v.:

„Daer was eene geheeten *Roelof van Munster,* des jonckers soone van Runen, die nam eene huisvrouwe uit Vrieslandt uitten Karspele van Loppersum en was

Abbe ***Heemster*** in ***den*** *Ham* en *Bymen* dochter; alst nu daerna in dese teijde quam, daer hyr vor van geschreven is, soo hadde Byme na sall: Abben doode genomen tot eenen echten man *Assege van Raeskwerdt*; ook hadde se twee zoons de eene gehieten ***Mencke*** *en* de andere ***Sapper*** *(Qaspaer)* de worden al geholden van de Groningers voor vianden."

Hieruit blijkt, dat ***Abbe Heemstra*** *in den Ham,* gehuwd met *Bywe,* bij haar had twee zonen ***Mencke en Sapper*** *en* eene dochter, die trouwde met *Roelof van Munster* uit het geslacht der toenmalige heeren van Ruinen, hetgeen wij dan ook bevestigd vinden in het Nobiliarium Coenders op bl. 81 alwaar staat:

Abbe Heemster × Bijwe

Mencke Heemster Sapper Heemster

Voortsvinden wij in het familie-archief van Ewsum nº. 9: „Een aantal hoofdelingen (waaronder *Abbe Heemster)* en de eigenerfden van Loppersum verklaren overeengekomen te zijn, dat het Rechtschap van Loppersum zal verdeeld zijn in 12 klauwen. *2* April 1478", en in hetzelfde archief nº. 261 (Testament van Sicke tho Ozingeweer van 1478) worden o.a. de namen genoemd van „***Abben Heemster*** des strengen hovelinck" en van „der erfaren mans *Toko* ***Heemster*** en *Tammo in den Ham."*

Wat de zonen van Abbe betreft, lezen wij in het Huisarchief Farmsum nº. 8 anno 1603 : „***Gaspear Heemster*** en *Mencke* gebroeders ***in den Ham*** treden op als getuigen in een geschil tusschen Eggert Ripperda tho Dyckhuesen en Godelinse en Duethmer Rengers ten Post" en in hetzelfde jaar en hetzelfde archief no. 79: „Johan Rengers van ten Post en ***Mencke Heemster*** te Loppersum, Hoofdelingen, verklaren minlijke scheiding te hebben aangegaan van eenige rechten en heerlijkheden onder Woltersum, Oldersum en Loppersum".

Dat genoemde ***Mencke*** *onder* de gijzelaars was in 1498 vinden we o.m. vermeld in de kronyk Rengers ten Post bl. 174, terwijl hij ten slotte nog voorkomt in 1616 in het familie-archief van Ewsum nº. 28 als Willem van Oy, Maarschalk van den Hertog van Gelder vrijgeleide schenkt aan Wigbold van Ewsum, Johan Rengers en *Mencke* ***Heemster*** om deel te nemen aan een samenkomst te Noordijk. Hij stond als een der aanvoerders van de Saksische Partij bekend en wordt somwijlen ***Mence Heemster*** *tho* ***Lettens*** (Lellens?) genoemd. (Zie Kronyk Eggert Beninga, bl. 581 en „Tegenwoordige Staat", Deel I, bl. 316.)

Uit het bovenstaande blijkt reeds, dat bovengenoemde zoon van ***Abbe Heemsta*** tot de rijke edellieden van dien tijd moet hebben behoord en we zullen later dan ook zien dat uit het floreen-register van 1511 duidelijk blijkt, dat hij ook in Friesland bewesten Lauwers groote eigendommen bezat, hoofdzakelijk in de Grietenij Oost-Dongeradeel.

Vanzelf sprekend zoude het van belang zijn te weten, wie de ouders waren van *Abbe* ***Heemster*** ***van*** *den Ham,* die, aooals ook uit Feith's „Ommelander Borgen" in de beschrijving van „den Ham" blijkt, in elk geval omstreeks 1476 op „Duirsum" in den Ham heeft gewoond en als Hoofdeling te Loppersum voorkomt, doch het is mij helaas tot nu toe niet mogen gelukken, om deze uit te vorschen. Wel komt reeds in het Register Feith No. 9 in 1426 het navolgende voor in den brief van den Officiaal van de Friesche landen vanwege het Bisdom Munster: „***Abel Asinga en Bawe Heemstra*** echtelieden wordt opgedragen de collatie te Ulrum" en in het Familie-archief van Ewsum No. 138 in 1446: „***Bywe*** *Heemetra in den Ham* verkoopt een jaarlijksche rente van zes gouden Rijnsche Gulden uit haar heerd te Oesterhuszen in Eenrumerkarspel". Het mag waarschijnlijk genoemd worden, dat deze tak van het geslacht van Heemstra zich in de Ommelanden heeft gevestigd in het begin van de 15de eeuw, toen tengevolge van den strijd tusschen Schieringers en Vetkoopers velen werden gedwongen om het Friesland tusschen Vlie en Lauwers te verlaten.

Wij lezen dan ook in Worp van Thabor, 4de boek, blz. 32 het navolgende: „Doe dese Schieringe ut Groningen ende die Ommelanden aldus verdreven, in West-Friesland quamen, tot huere partijsluiden metterwoen, doe spanden alle die Schieringen in Oostergoe ende Westergoe gaer, ende verdreven die Vetcoepers uit West Frieslandt als heer Feyo toe Dookum met zijn vrunden Casper Synada Hovelinck toe Leeuwarden, ***Obbe Heemstra*** Hovelinck in Dongerdeel ende voort alle die Vetcoepers ut alle die steden ende dorpen, *die alle goeder toe Groningen toegen metter woon,* hen ter tijt toe, dat die Schieringe den slach verloeren toe Nordthorn".

Deze laatstgenoemde nu is de bekende *Abbe* ***Heemstra*** (of ***Obbe,*** zooals Worp van Thabor hem noemt), welke Hoofdeling was in Dongeradeel (West-Friesland) en die in 1416, 1417 en 1421 wordt vermeld in Schotanus en elders. (Zie Worp van Thabor, dl. 4, bl. 22 en 68; Sohotanus bl. 243).

Hij was een der allervoornaamste Vetkoopers en teekende dan ook het verdrag van 1421 als No. 2, onmiddellijk na Heer Pieter van Wyckel. In het Stamboek van den Frieschen Adel komt hij voor als zoon van .*Feye* van *Dokkum,* doch door letterlijk niets wordt deze opvatting gestaafd. Integendeel, in alle oude charters wordt hij nimmer anders dan „Vriend en partijman" van Feye van Dokkum genoemd, terwijl zonen van laatstgenoemde meermalen met name worden vermeld, o.a. bij het toekennen van een jaargeld door Albrecht van Beyeren in 1401 (zie Charterboek 1, bl. 316). Uit alles blijkt duidelijk dat *Abbe* ***Heemstra*** geen zoon van Feye kan zijn geweest, doch een tijdgenoot en partijman, wellicht familielid.

Indien nu deze Abbe gehuwd is geweest, dan zoude een zoon van hem kunnen zijn de *Taeke Heemstra,* die in 1443 wordt vermeld door Schotanus, bl. 310 en 312 en wiens huis door Ripperda werd verwoest, en een kleinzoon de *Abbe* ***Heemstra*** *in den Ham,* die in 1476 Hoofdeling was te Loppersum en met wien wij eerst eenigen vasten grond betreden, doordat van hem, zoowel als van zijne zonen *Mencke* en ***Sapper*** meermalen gewag wordt gemaakt.

Maarnuspreekt het Register van den Aanbreng van 1611, hetwelk zeker als een der weinige betrouwbare en nauwkeurige bronnen uit dien tijd kan gelden, op bl. 148 en volgende steeds van „***Take*** ende ***Menke Heemstra***" als grootgrondbezitters in de grietenij Dongeradeel en nagenoeg uitsluitend ***gezamenlijk,*** hetgeen naar

mijne vaste overtuiging ontwijfelbaar duidt op den *gezamenlijken* eigendom van een onverdeeld familie-bezit. Van deze twee nu is *Mencke* bekend, want deze kan slechts zijn de zoon van *Abbe in den Ham,* doch wie is nu de eerstgenoemde *1 ake Heemstra*? Kan het een oudere haltbroeder zijn van *Menke* uit een eerste huwelijk van *Abbe*? Dit lijkt mij allerminst onmogelijk, daar de moeder van *Menke* n.l. Bywe veel jonger moet zijn geweest dan haar echtgenoot, aangezien zij in tweede huwelijk met *Asege van Rasquert* nog eene dochter heeft gehad, die in 1502 reeds huwde met *Wigbold v. Ewsum,* doch hoe dan ook, dat de *Take Heemstra* uit het floreen-register inderdaad een Heemstra was, is m.i. niet aan twijfel onderhevig, evenmin als het feit dat hun aanzienlijke eigendommen, welke in Dongeradeel nauwkeurig worden vermeld, moeten worden beschouwd als afkomstig van den vroegeren Hoofdeling *Abbe Heemstra* in Dongeradeel.

Maar dan dringt zich ook onmiddellijk de vraag op, of de geheimzinnige *Take Obbema* uit de genealogie Heemstra, die den *naam Heemstra* zoude hebben aangenomen, in verband met zijn *tweede* huwelijk met de dochter van *Feye van Heemstra,* niet inderdaad een Heemstra (van den Ommelander tak) is geweest, die zich *Obbema* noemde (*Take Obbesz*), juist ter onderscheiding van de Heemstra's uit Tietjerksteradeel. De namen *lake Obbe* en *Take Obbesz* komen inderdaad ook in het floreenregister voor op bl. 247 en 249 bovenaan, en de zoon uit het *eerste* huwelijk van de zg. *lake Obbema* met *Otzen Clant* n.l. *Willem* staat eveneens in het floreen-register niet als *Willem Obbema* doch als *Willem Heemstra* vermeld (bl. 248 boven).

Het wil mij uiterst onwaarschijnlijk voorkomen, dat in het zoo nauwkeurige Register van den Aanbreng steeds van „*Take* ende *Menke Heemstra*" zoude worden gesproken, indien deze Take niet inderdaad een *Heemstra was geweest,* doch zich, zooals tot nu toe steeds werd aangenomen, slechts zoo zoude hebben *genoemd* met al zijn kinderen, zelfs die uit zijn *eerste* huwelijk.

Indien door een grondig voortgezet onderzoek in de archieven te Leeuwarden en te Groningen ooit daadwerkelijk mocht worden bewezen, dat deze *Take* inderdaad een *Heemstra* uit de Ommelanden is geweest, dan zouden de eerste generaties van de genealogie van Heemstra grondig moeten worden gewijzigd en zoude inplaats van *Feye van Dokkum* als stamvader komen *Abbe Heemstra,* Hoofdeling in Dongeradeel in 1416.

Het zoude mij allerminst verwonderen, indien later zoude blijken, dat alsdan de eerste generaties zouden worden als volgt:

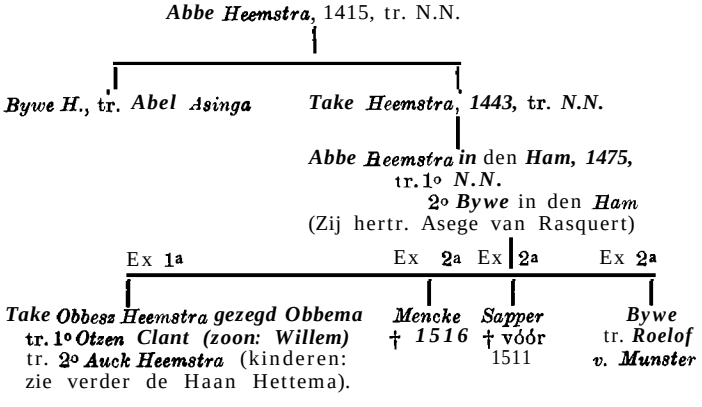

Hoezeer ook getracht is door verder onderzoek meerdere zekerheid in een of andere richting te krijgen, zoo is mij dit tot nu toe helaas niet mogen gelukken, doordat niet alleen de archieven weinig steekhoudends bevatten, doch ook doordat een onderzoek naar grafzerken in Friesland veelal zeer wordt bemoeilijkt door de vaste houten vloeren, welke in vele kerken de nog aanwezige grafzerken bedekken, zonder dat van die zerken eenige aanteekening is gehouden.

In de Hervormde kerk te Dantumawoude zijn o.m. nog vele zerken van de Heemstra's aanwezig, die in dezen wellicht opheldering zouden kunnen verschaffen, doch slechts enkele zijn in het middenpad nog gedeeltelijk zichtbaar en een dezer heeft merkwaardigerwijze rechts twee kwartieren „van Heemstra" onder elkaar, waarvan het eene een klimmenden leeuw en het andere een adelaar vertoont. Deze zerk is van *Anna van Heemstra*, dochter van *Sjurd van Heemstra* en kleindochter van *Taeke Heemstra* of *Taeke Obbema.*

Raadselachtig mag het inderdaad genoemd worden, dat nergens een aauwijzing is te vinden omtrent de ouders van *Taeke Heemstra*, die toch gedurende een lange reeks van jaren een belangrijke rol in de geschiedenis van Friesland heeft gespeeld en omstreeks 1500 in zoovele authentieke acten wordt vermeld.

Alhoewel ten volle overtuigd, dat door het bovenstaande niets bepaaldelijk is bewezen betreffende de identiteit van *Taeke Obbema* of *Taeke Heemstra,* zoo vermeende ik toch goed te doen door een en ander reeds onder den aandacht te brengen, opdat dit wellicht een aansporing moge zijn, om door grondig onderzoek te komen tot verbetering van de eerste generaties van degenealogie van het geslacht van Heemstra, **welke thans — zooals die in het Stamboek van den Frieschen adel worden vermeld — in velerlei opzicht onmogelijk juist kunnen zijn.**[1])

De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek,

door **Dr. E. J.** TH. à TH. VAN DER HOOP.

(Vervolg van XLIX, 378.)

VII.

C. (Tak Ruwewiese.)

Ilter. *Johan von Rernebeck,* de jonge, geboren omstreeks 1600 te Vreden, begaf zich naar Bocholt, waar hij in 1637, tegelijk met zijn oudsten broeder Bernhard, het burgerrecht verwierf.[98]) Johan was de jongste zoon van Johan von Kernebeck en Catharina de Grave en werd de stamvader van den jongsten Bocholtschen, later Groenlo'schen tak der familie. Deze tak, die zich het meest heeft ingeburgerd in het Booholter patriciaat, had met de stad Vreden naar 't schijnt weinig of geen

---

Van Jhr. M. A. Beelaerts van Blokland te Leiden mocht ik meerdere gegevens ontvangen, terwijl ook Ds. M. ten Broek te Westeremden (Gr.), die door ten studie over den Borg „Duirsum" in den Ham toevallig in dezelfde richting een onderzoek instelde, mij verscheidene inlichtingen kon verstrekken, waartegenover ik mijnerzijds *zijn gegevens* kon oompleteeren. (Zie Gron. Volksalmanak 1932.)

[98]) In hetzelfde jaar is hij tezamen met zijn zwager *Werner Hoefsleger* borg voor *Otto ten Raede.*

relaties meer. De opeenvolgende beleeningen met het, Munstersche leengoed de R u we w i e s e, ook Rohwiese, Ruwyssche of Ruwiese genoemd, zijn voor het samenstellen der genealogie van dezen tak van veel belang geweest.

De Ruwewiese, ten oosten der stad gelegen en hoofdzakelijk bestaande uit tuinland, had eerst, aan Johan's oudsten broeder toebehoord, doch ging na diens dood op den jongsten broeder over. Wij laten hier de beleeningen volgen :

16 October 1561.
Johan van *Kernebecke* wordt, beleend met het goed de R u we w i s c h in het kerspel van Bocholt, voor de Oostpoort gelegen, zooals zijn broeder zaliger *Bernt van Kernebeke* er te voren mede was beleend en eertijds te leen werd gehouden door *Otto van Rede* van het Stift van Munster.
Staatsarchiv Munster i.W.Msc. VII, 408 fol. 64.

21 Juni 1568.
Johan von *Kernebeck* wordt beleend met het goed de Ruwische gelegen in het kerspel van Bocholt, voor de Oostpoort, leen van het bisdom Munster, zooals zijn broeder *Berndt von Kernebeck* het te voren en *Otto zum Rade* zaliger daarvoor in leen bezaten.
Staatsarchiv Munster i.W.Msc.VII, 409, fol. 40.

Na Johan's dood vinden wij de volgende beleening:

7 September 1587.
Bernhardt von Kernebeck wordt door den Stadhouder van het Stift Munster beleend met de Rusewisch in het kerspel van Bocholt voor de Oostpoort gelegen, leen van het Bisdom Munster, zooals zijn vader *Johan von Karnebeck* en te voren *Otto zum Rade* het in leen bezeten had.
Staatsarchiv Munster i.W. Msc. 11, 167, N°. 19.

Hoewel in bovenstaande acte van 1587 *een „Bernhardt"* genoemd wordt, moet hier zonder twijfel worden gelezen *„Gerhardt"*. Een Bernhard is in dezen tak der familie in het geheel niet bekend, en daar het leenprotocol slechts in den vorm eener 19e eeuwsche copie bewaard is, moet, hier aan een verschrijving worden gedacht; trouwens staat uit een latere inschrijving vast, dat inderdaad *Gerhard v. K.*, zoon van *Johan* den jongen, het leengoed bezat en door zijn zoon *Wilhelm* werd opgevolgd.

Uit de laatstvermelde beleening is at te leiden, dat Johan de jonge overleed vóór of in het jaar 1587. Met. zijn huisvrouw compareert hij als volgt:

1544 up pudensdag nach Sonneodach Letare vor den Bocholter Schöffen verkaufen *Johan van Kernebeke* und seine Frau *Mechtelt* dem Kloster St. Agnetis am Schonenberge einen Teiloder Hoeck längs ihres Hauses neben dem Grunde des Conventes.
Archiv Anholt Urk. St. Agnes heft 3.

Blijkens de schattingsregisters woonde Jóhan v. K. in de Veheclucht (noordelijke stadswijk), en later (1660) in de Osterclucht. Johan's echtgenoote, *Mechteld Herinck (Herring)*, hehoorde tot een geslacht, dat als wapen drie schuinsrechts geplaatse haringen voerde en zooals wij hebben gezien reeds aan de Kernebeck's verwant was door de ten Rodde's (vgl. de vroeger medegedeelde acte van 1553). De stammoeder *Catharina de Grave* wordt met *Tilmanna,* wed. *Derck Herinck* (wiens vader was *Johan H.* voogd van Bocholt), als erfgename van *Johan ten Rodde* vermeld, en deze Tilmanna was weer de moeder van den holtrichter (judex lignarius) *Tilman Herinck* (tr. *Mechteld van Wisch*) en van *Feijke Herinck*, gehuwd met *Peter Smysken,* later voorkomende als eigenaar van het halve Rodde, dat hun dochter *Niese* in de familie *Tacken* [94] overbracht,. Tot de kinderen van *Derck Herinck,* wiens broeder was de „overste stadsdienaar" (supremus famulus Bocholdiensis) *Gerlach Herinck,* behoorden waarschijnlijk ook *Johan* en *Mechteld Herinck,* welke laatste slechts éénmaal, nl. in de genoemde acte van 1644, met, haar echtgenoot *Johan von Kernebeck* voorkomt. Hun kinderen blijken uit de volgende schepenacte:

Item Anno LXVII am XIX Julii vur Wessel Kappenhagen u. Herrnan Bruns, scepen, erschienen Joh. van Kernebeck als vader ahn eyn, item *Wylhelm, Gerdt u. Derck van Kernebecke u. Berndt Byfangk* myt *Jëncken von Kernebeck* syner huisfr. die welcke allet in nabeschr. saecke vur ohr suister *Enken von Kernebeck* myt intreden u. darvor instaen wyllen als kinder von der ander seidhen, die bekanden vor sich u. all iren erven en endtlige ewige u. unwedderspelige erffscheidung irs alingen vaderlicken u. moderlicken guithes gehalten to hehhen in dat, nachfolgender gestalt. Als nemptligen, dat *Joh. van Kernebeck,* de vader, ahn sich erhalten u. imme (ihmj vor sin tobestimpten quoten u. andeill erffligen to behalten togefallen is die eyn alinge siedt deren gorden in der Rawercclucht .... darentegen den gemelten kinderen vurscr. vor ore quota ock erffligen to gefallen de ander seidt deren gorden in der Rawerselucht.

Und dieweill de semtlige gorden leenguide iss, so ist affgerecht, dat die vader u. semptliche kinder eyn yder to siner quoten den anderen solchs tit der noit sollen helpen draigen.

Nach dussen ist to wetten dat *Wilh. u Gerdt van Kernebecke* ahn sich erhalten u. erfflichen gekoifft die hehuisunp, hoiff sampt tcibehorung. gelegen in der Osterklucht. ... enz

Behalve de drie zoons, welke ons reeds uit de stamtafels der Scrimpsche vicarie bekend zijn, had deze Johan dus nog twee dochters, *Johanna of Jenneken* en *Enneken* genaamd. Wij hebben verschillende vermeldingen van Johan den jongen reeds in ander verband medegedeeld.

Uit het huwelijk van Johan en Mechteld zijn geboren:
1. *Wilhelm von Kernebeck,* volgt TTT.
2. *Gerhard von Kernebeck,* volgt IIIbis.
3. *Johanna (Jenneke) von Kernebeck,* tr. *Dirck Beijfanck* of *Byvanck, Henrickszoon.* Zij koopen in 1672 een huis in de Osterstrasse. Dit geslacht *Byvanck* wordt soms toegenaamd *Kemmerlinck.*
4. *Diderick (Derick) von Kernebeck*, volgt IIIter.
5. *Enneken von Kernebeck.*

III. *Wilhelm von Kernebeck* (de oudste zoon van Johan den jongen), wiens tak, voorzoover wij kunnen nagaan, reeds met zijn dochters is uitgestorven. Hij komt eerst voor als man van *Wilhelma (Willemken) ten Toll*, dochter van den burgemeester *Johan ten Toll* en van *Angelm von Ohem.* [95]) Als haar weduwnaar komt

[94]) Het halve Rodde *werd* in 1574 door Adolph Tacken aan de v. Hambroicks verkocht

[95]) *Engele v. Ohem, dr. v. Adam v. 0. en Elisabeth von der Kersken*, hertrouwde met *Derck Kockers.* Haar eerste men *Joh. ten T. is door ons* reeds vermeld als zwager van *Berend v. K.* (tak Uffeking). Hij stierf in 1561 als overste burgemeester, hebbende wegens „krancke verstoppete burst" te veel „medicinail dranck" gebruikt. Hij had

W. van K. reeds voor in het schepenprotocol 1576/80 (bli. 99):

11 Maart 1578 verschenen *Wilhelm van Kernebecke* eenerzijds en *Otto Katten en* Mr. *Peter Weintracher* „geschwagere" anderzijds, als voogden van Wilhelms minderjarige kinderen bij zl. *Wilhelmken ten Toll*, genaamd *Johan en Mechteld*, anderzijds, en maken erfdeeling, waarbij de zoon Johan gezegd wordt „an sein verstand van Godt den almechtigen gesandt" te zijn (d.w.z. onnoozel); de dochter Mechteld is nog bij den vader in huis, terwijl wanneer („dess doch neith sein soll") haar stiefmoeder „wie dan die kumpffrig wurtte sein" haar „ubell tractiren und fretlich handellen thete", zoodat zij het ouderlijk huis zal moeten verlaten, zij alsdan een zeker „pension" zal ontvangen .... enz.

Schepenprotocol Bocholt.

Blijkens een schattingslijst van 1668 (welkomstbelasting ter eere van den Bisschop van Munster) woont W. v. K. met zijn huisvrouw en een dienstmaagd (deze „pauper") in de Osterclucht.

In tweede huwelijk verbond Wilhelm von Kernebeck zich met *Geertruida Greven* of *de Greve*, die naar wij vermoeden tot dezelfde familie behoorde, welke vroeger ook als *de Grave* voorkomt. Zijn derde vrouw was (sedert 1601) *Gerrith (Ueertgen) Sibinck.*

15 Mei 1578 verschijnen *Wilhelm von Kernebecke* en *Geesken zija* huisvrouw en verklaren verkocht te hebben aan Lucas van *Galen* en *Geesken* zijn huisvrouw, hun behuizing en hof met toebehooren in de Osterclucht naast het zusterklooster enz. Borg is *Gerdt von Kernebeck* des verkoopers hroeder.

Tegelijkertijd vestigen Lucas *van Galen* en zijn huisvr. ten behoeve van *Wilhelm en Geesken* voornoemd een jaarrente uit het verkochte goed.

Schepenprotocol Bocholt.

(Perkament) 2 Juli 1590 Bocholt,.

Voor schepenen Joh. Konningh en Antonius ten Boxtert verkoopen de voogden van Geeske Konning, dochter van den overleden Tilman Konning en Ude Bruns, 2 stukken tuinland gelegen in de Ruwisch voor Bocholt -- belend donr Berend ten Rodden land en Arent ten Nebbenkamp — aan *Wilhem von Kernebeck* en Geesken zijn vrouw.

(Stadszegel van Bocholt).

1593 Januar 16.

Vor den Schöffen Otto van Welvelde und Antonis ten Boxstert bekundet *Wilh. van Kernebecke* dass er am gestrigen Tape die von dem Drosten von Bocholt, Dietrich von Raesfeld, nachgelassene Behausung, Schur und Hof, gegen den alten Kirchhof gelegen, zwischen Wilachs Haus und Bürgermeister Wilh. Oveliungs Scheuer, geknuft habe und verpflichtet sich die Kaufbedingunpen zu erfüllen.

Schepenprotocol Bocholt.

1593 März 16.

Vor Bürgermeister Wilh. Oveliung und Schöffen Wessel Bruns verkaufen *Wilh. Kernebecke* und seine Frau *Gesken* an Rodolf Dnvinck und sein Frau Jutten ein Stück Bauland von 2½. Scheffelsaat auf dem Hoynck-Essche vor Bocholt.

1593 Dezember 7. Schepenprotocol Bocholt.

Vor Bürgermeister und Schöffen zu Bocholt verkaufen Henrich von Rhemen und seine Frau an *Wilhelm Kernebecke* und seine Frau *Gesken* ein Haus in der Osterstrasse zu Bocholt.

Schepenprotocol Bocholt.

verscheidene kinderen. die wij in de Bocholter acten in verband met v. Kernebecks ontmoeten: *Rotger ten Toll. Bele* tr. *Otto* Katten, *Hendrick ten T.*, schepen, Heer *Johan en* Heer *Adam*, beiden vicaris.

12 Juni 1595 worden door den richter Erirh Mumm aangesproken de voogden der kinderen van wijlen den drost Raesfeld wegens schuld aan Heinrich Degener voor geleverde wijnen, waartoe laatstgenoemde beslag gelegd heeft onder *Wilhelm Kernebeck*, die den voogden geld schuldig is wegens koop van des drosten behuizing te Bocholt.

Stadsarch. Bocholt (losse acten).

26 Maart 1601.

Wilhelm von Kernebeck verkoopt land op de Nieuwe Esch. Mede zijn verschenen zijns Kernebeck's beide eheliche tochter namelijk *Wilhelma von Kernebeck*, gehuwd met *Dirk Schoemakers* und *Enneken Kernebeck.*

Schepenprotocol Bocholt.

9 Augustns 1601.

Vur den Scheffen Johan Eppinck u. Wilhelmen Walckerdinck sein ersohennen *Derreck Schomecker u. Wilhelmken vonn Kernebeck* desselben haussfraw, item *Enneken Kernebeck.* gedachter Wilhelmkens schwester, mitt *Gerhardtten Kernebeck*, ires vatters broderen, iren vormunderen, vort *Wilhelm Kernebeck*, deren kinderen vatter u. ermelter *Gerhardt Kernebeck* als vormunder seines Wilbelms underjerioe tochteren, *Mechtelt u. Ienneken* gen., sagten u. bekandten, dass sie pro summa soluta, so widder zu bezalung seines Wilhelmen Kernehecken obg. vier kinderen schulden angewandt, verkaufft haben Johann vonn lockerenn u. Enneken, desselhen haussfrawen u. deren erben einen kamp landes mit seinen gerechtigkeiten, der Brauns kampe genandt, gelegen ausser der Rawersporten hei dem hoff tho Aholte mitt einer seiden nechst lendereien anss der vicarien altaris div. Mariae virg. gehorig, mit der ander seiden negst des schulten zu Aholten kamp, mitt einem ende an schulten grondt, mit dem anderen ende an den herweg.

Utgegaen verzigh gethan u. wehrschafft versprochen u. dasz der kamp von allen rentenn, zehendenn, zinsen u. iair geltenn frei, lettig u. losz sei mit underpfandung seines, *Dieterichen Schomeckers* u. desselben haussfr. item derselhen dren schwestern allen u. jeden itzigen u. kunfftigen haab u. putteren.

Uber dasz hatt sich *Wilhelm Kernebeck.* gleich selbst principal vor seinen beiden kinderen, Mechteld u. Ienneken zur wherschafft verpflichtet. enz.

Schepenprotocol Bocholt.

4 Juni 1602. *Wilhelma von Kernebeck* weduwe van *Heinrich Eblers*, verkoopen bouwland gelegen buiten de Rauwerspoort op de Side esch aan *Wilhelm von Kernebeck* en zijn vrouw Gerreite en aan *Wilhelm von Kernebeck*'s kinderen bij *Geeske Greven.*

Schepenprotocol Bocholt .

13 Januari 1611. Voor schepenen van Bocholt maken hun testament *Willem von Kernebeck* en *Gerritgen Sibinck. De* kinderen worden wel genoemd, maar niet bij naam.

Fragment protocol, gevoegd bij Processtukken.

4 Februari 1611 voor schepenen maken *Wilhelm* von *Kernebeck* als man eenerzijds en *Gerrith Sibinck* zijn huisvrouw en met haar Rutger Rhomundt als voormonder een mutueel testament.

Schepenprotocol Bocholt.

Tegelijk met zijn neef *Joachim v. K.* heeft deze *Wilhelm v. K.* gedongen naar de tweede der beide Scrimpsche Vicarieën. echter zonder succes.

Uit Wilhelms eerste huwelijk sproten een zoon en twee dochters :

1. *Wilhelmke von Kernebeck*, tr. *Derck Schomecker*, blijkens reeds vermelde acten van 1601. Wilhelmke kan bezwaarlijk worden vereenzelvigd met de hierboven

(acte van 1602) als we duwe van ***Heinrich Eblers*** voorkomende. Deze laatste hebben wij nog niet kunnen plaatsen in een der behandelde takken.

Derck Schomecker behoorde wellicht tot de familie S., wier wapen zich in den gevel van het stadhuis te Lochem bevindt. (Zie Maandbl. XLII (1924), kk. 2—10).

2. *Johan von Kernebeck*, op 11 Maart 1678 innocent genoemd.

3. ***Mechteld von Kernebeck,*** waarschijnlijk jong gestorven.

Bij zijn tweede echtgenoote had Wilhelm v. K. deze kinderen :

4. Enneke von Kernebeck. Op haar of hare gelijknamige tante (IIter 6) zullen de hier volgende acten betrekking hebben :

> *4* Juli 1621 verschijnen voor schepenen *Henrich* te *Nijenhaus* en van wege *Herman van Quakenbrugge* (die door burgemeesters enz. is benoemd tot voormond over de minderjarige kinderen van wijlen *Herman Koeps*, doch zelf niet kan verschijnen) *Gerdt van Rhemen* als zijn gemachtigde, en bekennen verkocht te hebben voor de genoemde kinderen een huis in de Osterclncht aan *Herman Horninck* en *Anneke Karnebecken* echtelieden.
>
> Schepenprotocol Bocholt.

> 21 November 1621 verschijnen *Herman Horninck* en *Anneke Karnebeck* echtelieden en verklaren dat haar Annekens voorkinder en bij wijlen *Herman Koeps* tien stukken gaardenland zijn toegevallen, enz.
>
> Schepenprotocol Bocholt.

> Anno.. .. (Schepenprotocol 1651/1662 pg. 200) verschijnt voor schepenen *Joh. Innendael* en verklaart, mede voor zijn huisvr. *Elsken Koeps,* krachtens volmacht voor burgemeester enz. van 's Gravenhage, te verkoopen aan den „ernachtbaren u. tugentsamen *Henrich Blancke* en *Ursula Kernebecken* echtelieden, de helft van zeker stuk land op Hiddineh Esch, alsmede een gaarde in de Rauwiesche, eenerzijds naast „Kernebecken gartten" en anderzijds naast, Hiddinghs land, voorts vier gaarden zijnde de vier onderste van acht gaarden welke voorheen aan Johan Ketteler, Ruloff Kips en *Stijne Kernebecke* zijn verpand geweest.. .. enz. al welke perceelen leenroerig zijn en door der „Verkauferinnen" moeder *Enneken van Kernebecken* wed. van *Herman Horningh* als kindsdeel zijn toegevallen.

Uit een en ander blijkt, dat *Enneken* eerst was gehuwd met *Herman Koeps,* overleden vóór 1621, en daarna met ***Herman Horninck.***

5. *Jenneken von Kernebeck.* In 1616 testeert tijdens een pestepidemie *Jenneken v. K.,* huisvrouw van *Gert ter Horst* (prot. Bocholt 12 Aug. 1616).

6. ***Mechteld von Kernebeck.*** Deze dochter was blijkens acte van dd. 9 Aug. 1601 toen nog minderjarig. In 1634 compareert een Mechteld v. K. als huisvrouw van *Gerdt Averhagen.*

IIIbis. *Gerhard von Kernebeck*, zette dezen tak Ruwewiese voort. Omtrent zijn beleening in het jaar 1587 hebben wij reeds een en ander medegedeeld. Hij was brouwer en huwde met *Assele* of *Ursula Kedden*, weduwe van ***Henrick Spormeckerink,*** dochter van den schepen en gasthuismeester *Wilhelm* ***Kedde Henrickszoon*** en van ***Gesken Bennekinck,*** [96]) door welk huwelijk hij in

[96]) **Doohter van *Lucas B.* en *Heyieke Hiddingh.* Later is Wilhelm Kedde hertrouwd met *Reimoith Berninck.* Wilhelm zelf was de zoon van *Heinrich Kedde en Henricksken ten Toll.***

een zeer talrijken kring van Bocholtsche familieleden werd opgenomen. [97]) Wij laten hier eenige acten volgen waarin Gerhard en zijn naaste verwanten optreden:

> Protokolle der Stadtschöffen Bocholts in Acten Freiwill. Gerichtsbarkeit, 1570/72, bl. 71 :
>
> Anno (15)70 am dinxedach nach sanct Matthei Evang. vur den schepen Herman Bruins u. Joh. Konninck erschennen *Gerlaich Siebink, de Junghe u. Ailcken* sein huisfr., die bekande vuir sich u. irhen erven pro summa soluta uthpekofft, affgeguidet u. affgefredigt tho sein u. to bleiffen van den alingen guteren so *Heilicke Hiddinck,* naegelaten huisfrouwe zl. *Lucken Bennekynck,* itzu besittende u. underhehbende isth, u. nach sich verlaten wirt, dieweilh sie Ailcken oirher, Heilicken, wetwen Bennekinck zl. soin Wilhelm Bennekinck tho einen voireheman gehapt, der welcher ein kindt nach sich verlaten u. folpentz afflievich werdende, die moider *Ailcken* wedder berechtigt u. beërft hatte.
>
> Und die itzighe eheleute *Gerlach u. Ailcken* seint vuir sich u. erven der vurz *Heilicken Hiddinck*, wettwe *Bennekinck u.* erffen der alingher irher perechticheit u. anspraiche des versterffs vurscr. mith gepurlicher updracht uthgeghaen u. hebben dair up gentzlichen vertegen u. sich begeffen, bekennende sich u. irhe erven an den gutern irher *Heilicken, so* sie itzu hefft u. naelaten wurte vorth mehr ghein recht, sprache u. actinn tho hebben, tho behalten, noch wachtende tho wesen bis then eiwigen tiden.
>
> Gelofft wairachafft, als recht. Item duisse uthkoipungh u. affguiding isth gaachiehn durch *Wessel Knuifinck u. Gerdt van Kernebecke.* oirher *Heilicken zl.* dochter *Gesken* naegelaten dochtere ther echtschafft hebbende, u. orh *Heilicken* erffgenaem.

> Anno 1567.
>
> Op Donderdag na vocem Jucunditatis verschijnen voor vrijschepenen te Bocholt *Gert von Kernebeck en Assele Redden* en maken huwelijksvoorwaarden, waarbij Assele hare „kunftigen ehegemail" toezegt o.m. zoodanig versterf als haar door den dood van *Henrick Spormeckerinck,* haar voorman, is aangeërfd; hier zijn bij. aan en over geweest *Wilhelm Kedde,* der bruid vader. *Wilhelm van Waliën en Henrich Redde,* zoomede *Wessel Knufinck* en *Joachim von Kernebeck.*
>
> Het stuk is eigenhandig geteekend door „ Qert van Karnebecke" en „Wyllem Kedde".
>
> Anno 1567 den zelfden dag verschijnen voor vrijschepenen *Wessel Knufink* en *Henricksken Kedde* zijn huisvrouw en *Assele Kedde* met *Gerdt von Kernebeck* haar „kunftige Huiswert" en mnmber, die bekennen door *Wilhelm Kedde* bun vader en *Fenna* zijn tegenwoordige huisvrouw voldaan te zijn inzake hun vaderlijk en moederlijk goed, behoudens wat hun nog van *Heilken Hiddinck,* hun grootmoeder, zal aankomen.
>
> Vrijstoelprotocol Bocholt.

> 2 Sept. 1583.
>
> *Gerdt von Kernebeck* en *Assele* zyn huisvr. verkoopen aan Mr. *Derck van Grol1* en *Euwisse* zyn huisvr. de huizen liggend in de Veheclucht tusschen de huizen van Derck van Alten en Gerth Rabeldinck.

Uit Gerhards huwelijk zijn ons drie zoons bekend:
1. ***Wilhelm von Kernebeck,*** volgt IV.
2. ***Johan von Rernebeck,*** volgt IVbis.
3. ***Heinrich von Rernebeck,*** volgt IVter.

IV. *Wilhelm von Kernebeck,* gehuwd met *Christina (Stine) Rockerts,* dochter van ***Henrick Kockerts,***

[97]) **De familie Redde komt soms voor met den toenaam *Frenckinck*, zijnde de naam eener bezitting.**

van Aalten, en ***Aelken ten Busch,*** met wien hij in **1617 een stuk** grond verkoopt. [98])

Over **hen handelen de volgende acten:**

2 Juni 1613.

Wilhelm von Rernebeck **wordt dnor den Bisschop van Munster** mede ten brhoeve van *Johan* en ***Wilhem von Kernebecke*** [99]), beleend met de Ru e w y s c he, gelegen in het kerspel van Bocholt. voor de Oostpoort. leen van het Bisdom van Munster, zoo als zijn vader *Gerhardt von Kernebecke* er het laatst mede was beleend en zalige Otto zum Rade het vroeger iu leen ontvangen had.

Staatsarch. Munster i.W. Msc. VII, **413a,** fol. 16.

Anno 1616 die 30 Novemb.

Vor Tilman Stenneken u. Frederich Heist, scheffen, erschennen, *Wilhelm Karnebeck u. Stine* ***Kockers,*** sein hausfrow, dannach *Johan Karnebeck u. Lisbeth* eheleute; dieselben haben hekandt, das sie pro summa totaliter soluta erblich ohne widderloss verkaufft hetten wielandt Johansen then Gildehaus, ehelichen sohn, dannoch minner ierigh, oder derselben vormunderen, Bernhardren Essinck, Dercken Bolandt u. Johansen ten Stegen zu bebnif des gen. pflegkindes eine behausungh cum pertinentiis in dieser stadt Rauwerstraten, mit einer sidt negst der witwen Herman ter B xstardts haus, mit der ander sidt negst Gerrithen Sonsfeldts, behausungh, u. hinder uf der Aa gelegen.

Uthgegan verzich gethan u. warschafft versprochen vor kommer frey ausbeschieden an Engelberten van Walien zwahunderf daler, hauptsum, item Johan Sommer vogten zu Rhede fittich daler capitalis sum; item an Johan Welsinck hundert daler, alhet zu 30 st. (s über) gerechnet, vor furneren beschwer haben obg. verkopere alle ihre itzige u. kunftige guidter verunderpfandet.

Stadtarchiv Bocholt, Schöffenprotokolle ab 1616.

Uit het huwelijk van ***Wilhelm v. K.*** is, voor zoover wij hebben kunnen nagaan, één zoon gesproten:

V. ***Gerrit van*** *Karnebeek,* van wien wij slechts kunnen mededeelen, dat hij als volgt vermeld wordt:

Ondertrouwd Deventer 4 Maart. 1643.

Gerrit *Karnebeeck* soon van *Willem Karnebeeck* in de Nauwstraat en *Barbnra to* Water van Warenszvelt tot Duysborgh Ao. 1643 April 17 attestatie op Warnsveld.

Stadsarch. Deventer.

7 Februari 1667.

Uitspraak van het Scholtamptsgericht Zntphen inzake proces van *Gerrit* ***K.*** met zijn huiavr. *Barbara toe Water* en met *Abraham toe Water* tegen de weduwe van hun vader *Johan toe Water* genaamd ***Gerritge Keetel,*** later gehuwd met ***Jurjen*** *ter Borgh.*

Rechterl. Arch. Borculo.

IVbis. ***Johan von Kernebeck,*** **getrouwd met** ***Elisabeth Tacken*** **(wier moeder was** *Elis. ter Borgh*) uit een Bocholter schepenfamilie, door welk huwelijk hij verzwagerd werd aan het bekende bouwmeestersgeslacht ***Pasqualini,*** waaruit ***Maximiliaan P.*** **getrouwd was met** ***Ida*** *Tacken,* zuster van ***Adolph T.,*** reeds vermeld als eigenaar van het halve Rodde. Elisabeth hertr. ***Israhel Ketgen.*** Op hen heeft de volgende acte betrekking:

5 October 1621 verschenen voor schepenen ***Henrich*** *Hes-*

[98]) Schepenprotorol 21 Sept. 1617.

[99]) Wie deze Johan en Wilhelm zijn is ons niet volkomen duidelijk. In 1625 rioht W. v. K. een verzoekschrift aan de bisschoppelijke Raden, inzake proceskosten welke hij „unvermogens und unmechtigh" is te betalen.

selinck als man eenerzijds en *Elisabeth ter Borgh* zijn huisvrouw and-rzijds en haar voordochter ***Elisabeth Tack*** *wijlen* ***Israhel*** *Ketgen* nagelaten wed. en verklaarden, dat zij tezamen kinderloos zijnde met de genoemde voordochter wegens haar vaderl. en moederl. goed scheiding en deeling hebben gehouden en thans elkander wcderkeerig willen tuchtigen enz., en dat zij (Elis. **ter Borgh) haar dochter** *Elisabeth* ***Tacken*** tot **erfgename benoemt, en voorts aan de twee kinderen dezer dochter, van wie zij het eene bij** *Johan* ***Karnebeck*** en het andere bij ***Israhel Ketgen*** echtelijk heeft pawonnen, legateert enz.; item zijn mantel, dien hij van gen. ***Kurnebeck*** geërfd heeft, legateert Henr. Hesselinck aan het kind, dat door *Karnebeck* is verwekt enz. enz.

Schepenprotocol Bocholt.

Uit Johans huwelijk is ons slechts een dochter bekend : ***Ursula von Kernebeck,*** gehuwd met ***Heinrich Blancken.*** Zij verkoopen een huis aan de Markt 21 Oct. 1644 (acte Bocholt no. 667). De origineele koopacte van een stuk land op Hiddingh Esch (1680) bevat o.a. hun beider handteekeningen. Hun dochter ***Elisabeth Blancken*** tr. ***Johan Sieverding,*** waardoor de rechten op de Scrimpsche Vicarie in deze familie overgingen.

IVter. ***Heinrich von Kernebeck.***

Op 17 Mei 1600 wordt genoemd „***Heinrich Kernebeck*** und ***Christine Ketelers*** und ***Gerard Kernebeck,*** bemtlten *Henrichs* vatter".

Hij was gehuwd met ***Christina Ketteler,*** wed. *Georg* ***Kopes*** (met een voorzoon ***Herman Kopes***).

Christina trouwde voor de derde maal, en wel met Mr. ***Johan Volckerinck.***

Bij H. v. K. had zij twee kinderen:

1. ***Georg (Jurgen) von Kernebeck.*** Hij komt op de tabellen der Scrimpsche Vicarie voor als d(ominus) Georgius von Kernebeck, Vicaris XII Apostolorum.

2. ***Mechteld von Kernebeck,*** gehuwd met ***Adolph Ahlers.***

24 Juli 1618 verschenen voor burgemeesteren van Bocholt *Stine Ketelers* wijlen *Henrichen Karnebecken* wed., thans Magistri ***Johannis Volckerincks*** huisvr. en met haar van wege hare kinderen ***Jurrien*** en ***Mechteld*** als aangeboren voormonders ***Wilhelm*** *Kernebeck* en verklaart, met toestemming van *Gerhardt* en ***Wilhelm*** *v. K.* verkocht te hebben haar behuizing tusschen Snoecklaken en Keppelhofs huis; haar broeder *Gerhardt* ***Keteler*** is borg.

Schepenprotocol Bocholt.

IIIter. ***Diderick (Derick) von Kernebeck,*** zal genoemd zijn naar zijn grootvader Diderick Herinck. Hij was de Jongste zoon van Johan den jongen. Zijn afstammelingen komen nog voor te Groenlo, als de nakomelingschap van Didericks broeders ***Wilhelm*** en ***Johan*** reeds lang is uitgestorven, en het is niet te zeggen, of van dezen Groenloschen tak nog descendenten overig zijn.

Diderick woonde in de Osterclucht en was gehuwd met ***Euwisse (Eva) Ernst,*** dochter van ***Israël Ernst*** (wiens erfgenamen compareeren 16 Dec. 1573) en *Anna Schraf.* [100]) De familie Ernst komt reeds vroeg (zoo b.v. in 1408) te Bocholt voor; zij voert blijkens verschillendezegels in haar wapen een merk in den vorm van een wereldbol met kruis, waarvan de opstaande arm halverwege is gebroken, zoodat het kruis schuin naar beneden is gericht. Vgl. ook Leenreg. proosdij Emmerik, „Gelre" XXXIV, 247.

[100]) Dochter van ***Balthasar Schraf*** en ***Wilhelmken Meckinck.***

Door het huwelijk met *Euwisse Ernst* bracht ***Diderick von Kernebeck een*** tweetal objecten in zijn familie, die, waren zij in stand gebleven, zeker tot de monumenten van kunstnijverheid zouden zijn te rekenen, te weten een met een koperen plaat versierde grafsteen — waarvan gelukkig een zeer goede afbeelding is bewaard — en voorts een kerkbank met houtsnijwerk, beide in de Groote of St. Qeorgskerk te Bocholt. Van deze laatste is niets meer over. Den grafsteen vindt men afgebeeld in **Künstdenkmäler** in Westphalen, naar een teekening, berustend in het Britsch Museum te Londen. Hij vertoont het wapen van den beroemden kunstenaar-graveur *Israël von Meckenheim* (*Meckenem*) (overl. **1503**), of liever het alliantiewapen van diens ouders, ***von Meckenheim-Crümmel von Nechtersheim,*** en een randschrift. [101]) De kerkbank vertoonde de wapens van **Eva's** broeder *Balthasar* ***Ernst*** en ***Anna von Schmalefeld.***

Uit de zeer nauwkeurige studiën, welke door Dr. **Max** Geisberg omtrent Israël von Meckenem, zijn persoon en kunstwerken gepubliceerd zijn, is ons bekend, dat hij behoorde tot een **Bonner** schepenfamilie en dat zijn gelijknamige vader zich naar Bocholt en Kleef had begeven. De vader was goudsmid en staat bekend als de „**Meister** der Berliner **Passion**"; de zoon was gehuwd met ***Ida Ernst,*** dochter van ***Herbert Ernst*** en ***Margaretha Raesfelt.*** Haar broeder *Gerdt Ernst*, tr. *Gertrud Knijf*, ***was o.a.*** de vader van ***Israël Ernst,*** die dus genoemd is naar zijn bebuwdoom. [102])

Slechts korten tijd zijn kerkbank en grafsteen in het bezit der von **Kernebecks** geweest. Reeds ***Diderick's*** zoon *Israël* heeft ze weer van de hand gedaan, vermoedelijk in verband met zijn verhuizing naar Groenlo. Of deze nog onder den steen is begraven blijkt niet, maar **aangenomen mag worden, dat Diderick en Euwisse er** onder rusten. De plaats kan echter in de Bocholter kerk niet meer worden aangewezen.

Schepenprotocol 1574, 18 Januari. *Anna Ernst, Balthazar Ernst. Gertrud* **Ernst,** zusters **en** hroer. Hierbij vermeld *Derck von* ***Kernebeck,*** hun zwager. [103])

Am **Mandach** nach Conversions **sancti pauli** 1570 ***Derick von Kernebeck Johan Soin*** und ***Ewiss*** sein huisfr. die bekanden voir **sich** und irhe **Erben** pro summa soluta verkofft **Enneke nachgelass. tochter Z.** Derich Kockerts und Stine sein hausfrau u. **Erben** oire behausung und **tho** behoren gelegen Oister **clucht an** de Schaoenberg teghen dat sussterhuys **voir** und **an** seins Derick von Kernebeck broider **Wilhelm** von **Carnebeecks** behuysung.

Derck von Kernebeck leeft nog in 1677, doch was overleden in 1683; blijkens deze acten:

27 April 1577 verschenen ***Derich van Kernebecke*** en ***Euwiss*** zijn huisvr. en verkoopen hun **behuizing** in de **Osterstrate** in de Neyherclucht (zuidelijke stadswijk), schietende achter **aan** de Konninghsstrate.

22 Juli van **hetzeltde** jaar verschijnen *Gerth van* ***Kernebecke*** en Mr. ***Berndt Beyfanck*** der verkooperen broeder en zwager en stellen zich als waarborgen.

Schepenprotocol Bocholt.

Schoffenprotokol Bocholt, **A°.** 1583 en 1584. Johan Raesfelt notarius et **secretarius.** Anno 1583 den 2 Sept. Weiters erschennen *Wilhelm* und ***Gerdt von Kernebeck*** gebroidere als asgeborhen **vormunderen** und **mumberen** der naegelaten kinderen **orhs. Zl.** broider ***Dericke van Kernebeke*** van Eumissen ***Ernst*** seiner **gewesener** hausfr. **getalt** die welche **kinder** genotnpt ***Israhell*** und ***Fredereich*** und hebben diese twee vormunder vanwege deren heiden kinderen und **oirher** Erffnen **oick uplatingh updracht** und vertekenis gethaen wess diese beide **kinder** von **enniger** vererbniss und **versterfluiss berechtiget** mochten sein. . enz.

In behoiff Burgem. Beinrich ten **Hage und** Hauafr. upgem. **sampt Erffen . . .** enz.

Dercks weduwe Eva Ernst hertrouwde met Mr. ***Derck van Groll.***

Uit het **huwelijk** van ***Diderick von Kernebeck*** en *Eva Ernst* zijn twee **zoons** bekend :

1. ***Israël von Kernebeck,*** volgt IV.
2. ***Frederik von Kernebeck.***

IV. *Israël von* ***Kernebeck,*** was de meer **onmiddelijke** stamvader van dezen Groenlo'schen tak; reeds in 1693 vinden wij hem als gildebroeder aangenomen in het gilde der vleeschmeesters. De relatie met dit gilde schijnt reeds te **dateeren** van de voorouders **Heringk.** Van **Israëls** verdere leven is weinig bekend, en van de omstandigheden, waaronder **hij** naar Nederland uitweek, kunnen wij niets mededeelen. Het weinige, dat **wij** vermeld vonden, geeft van zijn levensloop een **eenigszins avontuurlijken** indruk. Uit de volgende acten **blijkt,** dat **hij** eerst gehuwd was met *Catharina Hemming*, daarna trouwde hij met zekere *Geertgen Claesdr.*: 4 Juni 1626 te Zutphen ingeschreven de ondertrouw van ***Israel*** *Karnebeeck*, onder C(olonel) **Drewis,** en *Geertgen Claes,* ***Gerrit Ruyter*** van Wesel **n(agelaten) w(eduwe). Blijkens aanteekening** in **margine** is het huwelijk eerst 17 Nov. 1626 voltrokken. Uit laatstvermelde acte *zou* men kunnen opmaken, dat **hij** toen soldaat was. In 1633 woont hij nog te Bocholt in de Veheclucht.

27 September **1606.**

Israel von Kernebecke en ***Trina*** *Hemmings,* echtelieden, verkoopen te **Groenlo** aan ***Herman Hemmingh*** en ***Berte,*** diens vrouw, al zulke erfenis en hesterf als hun van hun vader en moeder ***Wolter Hemmingh*** en *Jutte,* echtelieden, aaohest **rven** en **aangeërfd** is.

Schepenprotocol van Groenlo, No. 3, dl. **1597-1608** Fol. 249.

26 Augs. 1616. ***Eva Ernstes*** Weilandt ***Ditherich van***

---

[101]) **Over den** eigenaardigen voornaam Israël vgl. v. **Klocke,** der Name 1. als Rufname **Westfälischer Ritter (Westf. Adelsbl.** 1929;. Wapen *v. Meckenheim: een* doorsneden paal, 'waarvan de bovenst; helft naar rechts. de benedenhelft naar links is verschoven. Wapen *Crümmel v.* N.: **in** blauw **zes** zilveren **meerbladen.**

[102]) **Vgl. Max** Geisberg, der **Meister** der **Berliner Passion** und **Israel von Meckenem** (Studien **zur Deutschen** Kunstgescbichte, 1903). De genealogische gegevens over het, geslacht Ernst danken wij hoofdzakelijk aan **opgaven** van Prof. Schmeddinahoff te Bocholt.

[103]) **Vrijstoelprotocol** 1560. **Saturdag** na Zondags letare (30 **Maart**) **verschijnt** Anna, weduwe **Ishrael** Ernst, welke voor hare kinderen *Euwisse* **en** *Gertken* **en** verdere (afwezende) kinderen, t.w. *Balthazar, en de* minderjarige, t.w. *Israhel, Gertrud* en *Anneke*, verkoopt de **Schiphorst**weide.

Anno 1565 am Saterdaghe nach Sanct Matthei apl. und evang. (22 Sept.) is verschenen ***Balthazar Ernsts*** en verklaart verkocht te hebben twee „**steden**" in een bank in de Pfarrkirche **genaamd** de Ern **st**-**sche Banck** naant de „**Neyhe hoege banck** des Edelen **u. Erentfesten Gerh.** van **Welfelde Droisten** tho Boicholt" van welke bank *Fenne* wed. **Herbert** Ernst de andere twee „**steden**" bezit; als **waarborgstelt verkooper „seiner alteren** naegnlaten **banck**" aan demiddelste gang nevens heer Johan Bernincks altaar genaamd 1 **sra he 1 sbank.**

Schepenprotocol Bocholt.

13 Febr. 1572 **verschijnen** voor **vrijgraaf** en **vrijschepenen** Henrich de Friese en **Margaretha Mumm** ziin „huiavr. en bekennen een **rente te** hebben verkocht aan ***Balthasar Ernst*** **en der „duighsamen junfferen Gertrniten van Zmalefeldt seiner huissfr.".**

Vrijstoelprotorol Bocholt.

Groll achtergelasse witib und hat zu erkennen gegeben was gestalt eie die sterblichkeit des menschen betrachtet und in dieser geferlichen peste zeit hioterlaszt 175 Dailer ***Elsken*** tochter des ***Israel von Kernebeck.. .*** enz.

27 Maart 1617.

Israel Kernebeck hat bekant dasz er vor sich seine hausfr. abwesend davor ehr cavirte und ihr Erben pfandlich versatz hette au Severyn de Wilde burgemeister und ***Mechteld Schmysken*** eheleute ein bei dem anderen gelegen stuck gartenlaudes .... vor dieser Stadt Osterphorten ander Umstege gelegen nebst ***Stine Ketelers*** wiland ***Heinr. Kernebeke*** witwen gorden mit dem enen ende... und mit den ander ende nebst ***Wilhelmen Karnebecken*** garden gelegen.

Schepenprotocol.

Schöffenprotokoll Bocholt 1628 ahm 27 Martii.

Vor den Schoffen Alberten Bungert und Gerhardten Kopper erschiennen der erbar ***Israhell Karnebeck*** derselbe recognoscire und bekandte vor sich und seinen erben vor eineu davor genugsamer erstattungh erb- und ewiglich verkaufft cedirt und transportirt haben den erenvesten auch tugentsamer ***Florissen ten Boxtart*** und Anna ***Ingenhaven*** Eheleute sampt deren beideseits erben ihme verkauferen vor seinen gotseliqen abgelebten elteren angeërbte kirchenbanck samt dabey oder entgegen liegender gruben darauff ein leichstein mit Kopfer beschlagen gelapt worden allergestalt dieselbe in dieser Alter kirchen jegen den altare sanct Trinitatis und mit den ***Ernstes*** und ***Schmalefelds*** wappen in holts vorder banck thur eingeschnitte und bezeichnet sey, sampt der gruben und darauff gelagten Leichstein mit Kopfer eingelagt und mit sahlige ***Israhel von Meckinghen*** nahm zue uahmen und wappen eingeschnitten worden.

10 Juli 1631.

Israel von Kernebecke wordt door den Bisschop van Munster beleend met de Ruhewiese in het kerspel van Bocholt voor de Oostpoort gelegen, leen van het Stift van Munster in alzulken mate als ***Gerhardt von Kernebecke*** en ***Otto von Rade*** het te voren te leen hebben gehouden.

Staatsarchiv Munster i.W. Msc. VII 413 b. fol. 10.

Van ***Israël von Kernebeck*** is behalve de in 1616 genoemde **dochter** ***Elsken*** slechts één kind bekend geworden :

V. ***Wolter van Karnebeek.*** Blijkens de volgende acten was hij gehuwd met een lid der reeds eerder door ons behandelde familie ***Hackenbroick,*** wier voornaam wij echter nog niet vermeld vonden.

Haar ouders waren ***Peter v. H.,*** rentmeester te Groenlo, en ***Judith (Jutte).***

19 October 1687.

Johan ***Elderinck*** te Groenlo, namens zijn moeder, spreekt aan met recht ***Wolter Carnebecke*** wegens elf gld. welke hij bij kwijting van een som van 60 gld. op zijn schoonmoeder zalige ***Judith Hackenbroeck*** schuldig gebleven was, en bij mageschеid tusschen Carnebeeck voornd. en zijn mede-erfgenamen opgericht, ook beloofd had te betalen.

Wolter Carnebeeck neemt aan de schuld binnen een maand met de kosten te betalen.

22 Maart 1658.

Wolter Carnebeeck cum suis verzoekt, dat Nicolaas ***Hillebrant*** zoodanige charters en papieren, als hij van ***Johan Elderinck*** enz. ontvangen heeft, aan hem ***Karnebeeck zal*** restitueeren of anders zich voor het gerecht zal purgeeren, dat hij geen papieren heeft.

Gerichtsprotocol van Groenlo No. 9. dl. 1656-1661.

Ook hij bezat het leengoed Ruwewiese:

21 Juni 1639.

De Bisschop van Munster beleent Rutger zur Wellen als gemachtigde vau ***Walter Kernebecke*** met het Munstersche leengoed de Ruhe wiese in het kerspel Bocholt vóór de Oostpoort gelegen, zooals ***Wilhelm von Kernebeck*** en diens voorgangers daarmede beleend zijn geweest.

Staatsarchiv Munster i.W. Msc. VII, 413 b. fol. 60.

12 November 1651.

De gemachtigde van ***Walter Kernebeck*** legt over een leenbrief van 20 Juni 1639 waarbij Rotger zur Wellen ten behoeve van Walter voornd. beleend was met het goed Ruhewische vóór Bocholt gelegen [104]).

Staatsarchiv Munster i.W. Msc. VIT, 414, fol. 128.

Wolter van Karnebeek had bij zijn vrouw één zoon:

VI. ***Israël van Karnebeek.*** Wij vinden dezen Israël eenige malen te Groen10 vermeld, terwijl onder de schepenen dier stad destijds een „Karnebeeck" (zonder voornaam) verschijnt.

11 Oct. 1676.

Israell Kernebeek sluit met andere „vreedlivende" mannen een accoord met Jacob Wildeman C.S.

Rechterl. Arch. Groenlo.

26 Mei 1684.

Israel Kernebeck verzoekt aan den Bisschop van Munster om beleening met de Rohrwischen voor Bocholt gelegen.

13 Januari 1685 legt Johan Siverding namens ***Israel*** voornd. documentum pertinentiarum over met copie van den laatsten leenbrief.

Staatsarch. Munster i.W. Msc. VII. 416 fol. 33.

21 Augustus 1700.

Johan Rötnern Kock wordt ten behoeve van ***Israel Kernebeck*** door den Bisschop van Munster beleend met het goed die Ruhewiese in het, kerspel van Bocholt voor de Oostpoort gelegen op al zulke wijze als vóór hem zijn vader ***Walter Kernebeck*** daarmede was beleend. Hij doet den leeneed 26 Augs. d.a.v.

27 Februari 1709 wordt hij opnieuw met dat goed beleend.

Staatsarch. Munster Msc. VII, 418 fol. 53 en 419, 54.

Volgens „de Nederlandsche Leeuw" 1910, k. 120, was ***Israël*** provisor te Groenlo (1686).

Het is mogelijk, dat uit Wolter en Israël van Karnebeek nog nakomelingen zijn gesproten, die hier niet worden vermeld. Waar het echter thans niet in de bedoeling ligt een volledige genealogie der latere generaties te leveren, hebben wij dezen Groenlo'schen tak ook niet verder uitgewerkt.

In een slotartikel hopen wij het wapen der familie en eenige oudere zegels, zoomede enkele nog niet door ons aangesloten personen en groepen te behandelen.

(Slot volgt.)

Het wapen der familie van Panthaleon van Eck, door R. T. Muschart.

Het wapen, zooals deze familie dit thans voert, is een zilveren schuinbalk op een van groen en rood gedeeld veld. Wanneer men echter de zegels van vóór 1600 bekijkt, raakt men in twijfel, of dit wel volkomen juist is. Niet wat den schuinbalk betreft, deze toch vindt

[104]) Tot 3 Mei 1657 wordt door ***Walter Kernebeck*** het heergewaad en de leenjura betaald (Fürstl. Münst. Lehen, 290—305).

men op al die zegels duidelijk aangegeven, doch wel wat betreft het al of niet gedeeld zijn van het veld.

In Nederland's Adelsboek, jaargang 1920 vindt men op pag. 2 de navolgende stamreeks:

I. Dirk *van Eck*, wonende te Maurik, geboren omstreeks 1440.

11. *Dirk van Eck Dirksa.*, wordt in 1604 beleend met een Culemborgsch leen te Maurik bij overdracht van *Henrick van Eck Alardsz.*

III. *Dirk van Eck Dirksz.*, wordt met datzelfde goed beleend en overlijdt in 1660.

IV. *Adriaan van Eck*, getrouwd met *Geertruid van Leeuwen.*

V. *Diederik van Eck*, van 1692 tot 1631 schepen en burgemeester van Arnhem, getrouwd met *Josina van Sallant.*

De verdere descendenten zijn in verband met deze wapenkwestie van geen belang en blijven dus buiten beschouwing.

De laatstgenoemde *Diederik van Eck* nu voert zonder twijfel het veld gedeeld, zooals blijkt uit zijne zegels dd. 3/8 1616 en 8/2 1616, resp. in het familie-archief van der Hoop en in het archief van het klooster Mariëndaal bij Arnhem. Dat dus de tegenwoordige leden dezer familie als zijne descendenten het veld eveneens gedeeld voeren is begrijpelijk.

Hebben echter de voorvaderen van dezen Arnhemschen burgemeester Diederik van Eck zulks eveneens gedaan? Om deze vraag te beantwoorden zullen wij eens hunne zegels nauwkeurig bekijken.

Het zegel van zijnen vader *Adriaan* ben ik tot heden nog niet tegengekomen, daaromtrent kan ik dus niets constateeren, doch vermoedelijk is zulks wel het geval met het zegel van zijnen grootvader *Dirk* van- *Eck*, hierboven onder n°. III vermeld. Op het papieren charter n°. 2463 in het archief van het graafschap Culemborg (nl. bevindt zich het opgedrukte waszegel van *Dyrck Dyrcksz. van Eck*, 14/8 *1636* onder Maurik wonende en verklarende geld ontvangen te hebben uit handen van Cornelis van Eck, rentmeester van den graat van Culemborg. Dit zegel nu vertoont den schuinbalk *op* een *effen dus niet gedeeld veld.*

Gelet op den datum kan deze Dyrck zeer wel de zijn 1660 overleden Dirck sub 111 zijn.[1]) Ongeveer ter zelfder tijd nl. 21/2 1643 is een *Steven Dierickss. van Eck* nabuer van Maurik, wiens zegel, hangende aan charter n°. 2617 van ditzelfde archief Culemborg eveneens den schuinbalk *op* een effen *veld* vertoont. Deze Steven komt 19/12 1662 met hetzelfde zegel voor als getrouwd met *Janna Vuyten Werdt.*

Volgens Nederl. Adelsboek wordt *Dirk van Eck Dirksz.* voornoemd in 1604 beleend met land onder Maurik bij overdracht van *Henrick van Eck Alardsz.* (zie sub II). Welnu, aan charter n°. 1766 van reeds genoemd archief Culemborg hangen de zegels van *Henrick van Eck* en van diens vader *Alert van Eck*, die tezamen en met Alert's vrouw *Agniese* 24/11 1486 de veerstad te Eck en Wiel koopen. Hun beider zegels vertoonen weder den schuinbalk *op een effen veld.* Evenzoo voert *Aillart van Erk*, in 1484 gerichtsman in het Ampt van Neder Betuwe; wellicht is deze de zooeven genoemde Alert Henrick's vader.

[1]) Eohter ook de sub II vermelde *Dirk van Eck Dirkss.* — Red.

Als n°. I vermeldt verder Nederl. Adelshoek *Dirk van Eck*, wonende te Maurik en geboren omstreeks 1440. Omstreeks dezen tijd vond ik een *Derick Loefsz. van Eck*, 12/4 1464 borg voor Geryt van Wijck Ottenz., den Culemborgschen rentmeester te Lienden en in 1469 te Eck compareerende als rentmeester van den heer van Culemborg, verder trof ik aan een *Dirc Deukensz. van Ec*, 28/9 1409 richter tot Mauderic ende tot Ecke, en ten slotte een *Dirck*, wiens zoon *Gheryt van Eck* 24/3 1469 borg is voor *Gheryt van Eck Alartsz.*, die den Dobbelacker in de maelschap Mauderic verkoopt.

Van deze drie nu voert de eerstgenoemde *Derick Loefsz.* op zijn zegel aan charter n°. 1261a van Culemborg een linkerschuinbalk op effen *veld*, de tweede *Dirc Deukensz.* op zijn zegel aan charter n°. 1719 van het kapittel van Oud Minister een schuinbalk, vergezeld in den linkerbovenhoek van een kleine ster *op effen veld* en *Gheryt*, de zoon van den derden *Dirck*, een schuinbalk *op effen veld.*

Wij zien derhalve, dat al de bovengenoemden, die zeer wel identiek kunnen zijn met de in het N. A. genoemde ascendenten van den Arnhemschen burgemeester *Diederìck van Eck*, den schuinbalk *op een effen dus niet gedeeld veld* voeren.

Laten wij nu eens onderzoeken, hoe andere personen met den naam *van Eck* in dit opzicht zegelden. Onze geachte redacteur vergunne mij, dat ik al de vóór 1600 gevondenen hier de revue laat passeeren. Welnu, ik vond dan de zegels van: 1°. *Qheryt van Eck*, knape, die 19/5 1397 erkent geen aanspraak meer te hebben op de kerkgift te Eck en Mauderic, wiens ooms zijn *Aelbert van Eck* en *Lampholle van Eck Deenkensz.* en wiens neef is *Deenken van. Eck*; 2°. *Bertelmeeus van Eck de jonge Bertelmeeussoen,* wonende tot Hien en in 1432 van St. Walburg land in de maelsohap van Eldic in erfpacht ontvangende: 3°. *Gheryt van Ecke*, 7/5 *1440* gerichtsman in Neder Betuwe; 4°. *Henric van Eck*, die 12/3 1443 land in kerspel Eck in erfpacht ontvangt; 5°. *Bartholomeus van Eck*, 1/7 *1466* burgemeester van Tiel; 6°. *Vonck van Eck*, 7/11 1466 dedingsman bij het sluiten eener schikking van Gerit van Zandwijck met het St. Janshuis te Arnhem; 7°. *Alaert van Eck Bartholomeusz.*, borg voor *Johanna van Eck*, de vrouw van *Herman van Rijn* anders genoempt *Herman Bork*, die 28/6 1467 land te Mauderic verkoopt; 8°. de zooeven genoemde *Johanna van Eck*; 9°. *Deuken van Eck*, 27/12 *1461* gerichtsman van Neder Betuwe; 10°. *Margriete van Eck*, de vrouw van *Arnt van den Steyn*, die 24/5 1468 land in kerspel Tricht verkoopt; 11°. *Bartholomeus van Eck Bartholomeusz.*, 15/ 11 1469 en 26/1 1470 gerichtsman in Neder Betuwe; 12°. *Gheryt van Eck*, zoon van wijlen *Alart van Eck Bertholomeusz.*, met zijne moeder *Gijsbert* 24/3 1469 den Dobbelacker in de maelschap Mauderic verkoopende; 13°. *Mnrgariete van Eck*, die met haren man *Aillardt van Bemmel* in 1473 land koopt van Emmelrick Mom; 14°. *Bartholomeus van Eck Bartholomeusz.*, 17/7 *1482* te zamen met *Aillert van Bemmel* borg voor Rutgher van Randwick; 15°. *Eliis van Eck* met zijne vrouw *Wilhem van Gent* 4/5 1483; 16°. *Steven van Eck Dircksa.*, 21/2 1543 nabuer van Mauric; 17°. *Albert van Eck*, 21/2 *1643* als voorgaande; 18°. *Anna van Eck Stevensdr.*, die met haren oom *Wynalt* Pan-

coeck 4/3 1644 een huis en hofstad in kerspel Eck verkoopt aan Cornelis van Eck; 19°. *Albert van Eck*, borg voor de voorgaande; 20°. *Reyer van Eck Dyrcksz.*, 21/2 *1663* borg voor Jan Remboltsz., die rente uit een huis te Maurik verkoopt; 21°. *Roeloff van Eck*, 8/2 1680 borg voor Wermelt Janssen, die met het kapittel van St. Walburg eene ruiling van land in kerspel Ravensway aangaat en 22°. *Dirrick van Eck*, 30/3 1602 gerichtsman der heerlijkheid Eck.

Deze allen nu voeren op hun zegels den schuinbalk op een ***effen dus niet gedeeld veld,*** waaraan de onder 1 en 9 genoemden een sterretje in den linkerbovenhoek en de onder 2 genoemde een lelietje in den linkerbovenhoek hebben toegevoegd, terwijl de onder 16 genoemde over den schuinbalk heen een barensteel voert.

Hieraan kunnen nog toegevoegd worden *Gheryt van Eck*, 28/6 *1467* borg voor Johanna, *van Eck*, de vrouw van *Herman van Rijn*, *Arent van Eck*, 15/10 1647 gerichtsman tot Eck en Maurik, en *Gerit van Eck Hermansz.*, 22/10 1554 gerichtsman in Neder Betuwe, die allen een linkerschuinbalk op ***effen*** *veld* voeren. Aan de hand nu van zooveel bewijsmateriaal zouden wij licht tot de gevolgtrekking komen, dat het wapen der familie *van Eck* den schuinbalk op een effen en niet op een gedeeld veld moet voeren. Maar op ons pad door deze 15e en 16e eeuwsche materie liggen eenige voetangels en klemmen!

Al heel spoedig nl., nadat wij den oudsten Gheryt van Eck verlaten hebben, ontmoeten wij *Gherit van Eck*, schepen van Tiel in 1464. Diens zegel, hangende aan charter no. 117 van het Oud Archief der stad Tiel, vertoont een schuinbalk op een veld, waarvan het geheele gedeelte rechts van den balk gearceerd is door middel van verticale en horizontale lijnen, terwijl het geheele gedeelte links van den balk volmaakt glad is gelaten. Wij hebben hier een voorbeeld van een verschijnsel, dat meer in middeleeuwsche zegels voorkomt. Wanneer nl. in een gedeeld, doorsneden, geschuind of gevierendeeld schild alle gedeelten effen dus onbeladen zijn, zoo paste men weleens arceering toe, om daarmede duidelijker te doen uitkomen, dat het schild gedeeld, doorsneden, geschuind of gevierendeeld is. Zoo bijv. vond ik zegels van leden der families van *Giginck* en *van Graes*, die beiden een gevierendeeld wapen met 4 effen kwartieren voeren, waarvan 2 tegenover elkaar staande kwartieren gearceerd zijn, terwijl de beide andere kwartieren glad gelaten zijn. Men heeft hiermede als het ware willen voorkomen, dat de verdeellijnen over het hoofd zouden gezien worden; man heeft duidelijk willen doen uitkomen, dat de verschillende vakken, waarin het veld verdeeld is, onderling van elkaar verschillen en daar er zich geen voorwerpen on bevinden, moet hieruit noodzakelijkerwijs de gevolgtrekking gemaakt worden, dat de verschillende vakken onderling van kleur verschillen. In casu nu zagen wij, dat in het schild van *Gherit van Eck* het geheele veld rechts van den schuinbalk gearceerd, links daarvan volkomen glad is gelaten, hieruit volgt dus. dat het geheele gedeelte rechts van den schuinbalk anders gekleurd is dan het gedeelte links van den balk m.a.w. dat het wapen van dezen Gherit is: „een schuinbalk op een geschuind veld".

Onzen weg verder vervolgende, ontmoeten wij in

1469 *Johan van Eck*, richter tot Eck en Mauderic. Deze stelt ons voor een moeilijk geval. Op zijn zegel nl. is het veld zeer duidelijk door eene verticale afscheidingslijn in een rechter en linker helft verdeeld, zoodat dus de schuinbalk op een gedeeld veld gelegd is. Maar nu is evenals bij den voorgaande het geheele veld rechts van den schuinbalk gearceerd en het geheele veld links van den balk volkomen glad gelaten. De verticale deellijn loopt dus links van den schuinbalk over een glad veld, rechts over een gearceerd veld. Volgens de arceering is het veld dus geschuind en volgens de verticale afscheidingslijn gedeeld, voorwaar een zeer moeilijk geval, een onoplosbare puzzle. Ik moet eerlijk bekennen, dat ik mij niet kan indenken, hoe Johan's wapen er in werkelijkheid zal hebben uitgezien. Jammer dat hij niet meer leeft om het ons te zeggen.

Wij nemen nu van dezen Johan, die het ons zoo lastig gemaakt heeft, afscheid en ontmoeten dan al heel spoedig *Arend van Eck Dircksz.*, die in 1478 een uiterwaard te Mauderic in erfpacht uitgeeft. Diens zegel spreekt duidelijke taal, want het vertoont ons zonder eenigen twijfel een schuinbalk op een gedeeld veld. Hetzelfde is het geval met het zegel van *Jan van Eck*, die den 4en Mei 1483 als dedingsman tegenwoordig is bij het sluiten van een magescheid tussohen *Eliis van Eck* en *Bartholt van Ghent* en met het zegel van *Henrick van Eck*, in 1669 burgemeester van Amersfoort. Ook deze beiden voeren zonder twijfel den schuinbalk op een gedeeld veld. Laatstgenoemde is de eerste, die zijn schild dekt met een helm, waarop het bekende arendsbeen als helmteeken.

Tusschen de beide laatstgenoemden zijn wij nog 2 vrouwelijke leden der familie gepasseerd nl. *Cunera van Eck*, die met haren man *Willem de Cock van Delwijnen* in 1528 een magescheid sluit met *Gerit van Beynhem* en diens vrouw *Cristina van Eck*, en *Alyth van Eeck*, die met, haren man meyster *Elijs van Tryst* 10/1 *1644* het land „die Wordt" op Homout in kerspel Eck verkoopt. Haar beider zegels vertoonen eveneens een verticale deellijn over het veld, welke bij *Alyth* niet zuiver verticaal staat, doch eenigszins naar links overhelt en die op het zegel van *Cunera* eenigszins aan een over het schild loopende scherpe verhoogde rug doet denken.

Wat blijkt nu uit het bovenstaande? Er blijkt uit. dat vóór het jaar 1469 geen gedeeld wapen *van Eck* voorkomt en dat eerst in dat jaar *Johan van Eck* ons met een vreemdsoortig, twijfelachtig gedeeld wapen verrast, en verder, dat tusschen de jaren 1469 en 1602 van de 26 leden dezer familie er slechts 6 duidelijk een gedeeld veld voeren en de overige 20 een volmaakt effen veld.

Nu is het mij zeer wel bekend, dat het op zeer oude zegels somtijds — doch slechts bij uitzondering — voorkomt, dat afscheidingslijnen der kwartieren weggelaten worden, doch dit heeft alleen dan plaats, wanneer deze kwartieren met een of ander voorwerp beladen zijn, zoodat men daardoor toch kan opmaken, dat het veld in deelen verdeeld is, doch in het geval dat de onderdeelen effen en dus niet beladen zijn, is dit uitgesloten, bovendien ziet men dit alleen toegepast op zeer oude zegels en niet meer achter in de 16e

eeuw, zooals wij hier in het geval van Eck hebben gezien.

Het blijft voor mij een vreemd geval en alles geeft mij aanleiding te veronderstellen, dat de schuinbalk op een effen dus niet gedeeld veld behoort gelegd te zijn. Wat *Johan van Eck* in 1469 kan bewogen hebben een verticale verdeelingslijn op zijn schild te doen aanbrengen, blijft voor mij voorloopig nog *een* raadsel.

In de 16e eeuw ziet men op zegels wel eens schilden afgebeeld, die gebold zijn, waarvan de rechter en de linkerhelft naar achteren wijken, zoodat er in het midden van het schild een verticale rug zichtbaar is, die op het eerste gezicht aan een deellijn doet denken. Dergelijke schilden echter hebben dan steeds een bijzondere vorm. Dit echter is met geen der schilden op de hier boven aangehaalde zegels van Eck het geval, *zij* allen vertoonen een plat schild van het gewone model. De vergissing, die ontstaan kan door dergelijke ruggen voor deellijnen aan te zien, is hier dus uitgesloten en derhalve blijft het voor mij duister, hoe het wapen der familie *van Eck* met een gedeeld veld in de wereld is gekomen. Mocht één onzer leden mij hieromtrent met stellige bewijzen eene oplossing kunnen geven, zoo houdt ik mij ten eerste aanbevolen.[1])

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van Stockum (van Akendam).

(XLV, 87 e.v.; XLVI, 269 e.v.; XLVII, 289 e.v., 366; XLVIII, 363, 381 e.v.).

Moesten wij in het December-nummer van jaargang 1930 van het Maandblad tot ons leedwezen vaststellen, dat in het Uradel. Taschenbuch voor 1931 met betgeen over de beweerde oeradellijke afstamming dezer familie in onze kolommen was gepubliceerd, niet in het minst rekening was gehouden, thans blijkt de waarheid ook tot de redactie van dit jaarboek te zijn doorgedrongen- Noch in het voorwoord, noch in de „états présents" *zelve* van jaargang 1932 van het Taschenbuch wordt van deze familie gewag gemaakt. Zelfs uit den index blijkt zij te zijn geroyeerd, zoodat met deze treurige vervalschingsgeschiedenis thans ook in Duitschland grondig is afgerekend.

VALCK LUCASSEN.

Van Delen-van den Kerkhoff.

Nederland's Adelsboek 1913 vermeldt in de stamreeks van het oud-adellijk Geldersch geslacht *van Delen* op p. 164 onder XII :

Johan Hendrik van Delen, heer van Druten en Horssen, ged. Nijmegen 29 Sept. 1693, in de ridderschap van Nijmegen 29 Sept. 1716, verwalter ambtman van Maas en Waal 1717, ambtsjonker en heemraad van Maas en Waal, † 26 Juni 1733, tr. ***Maria van den Kerkhoff.***

Uit den uit dit huwelijk op 13 Febr. 1727 te Druten gedoopten zoon ***Steven*** stamt de in 1892 in mannelijke lijn uitgestorven Drutensche tak dezer familie.

De datum van het huwelijk van *Johan Aendrik van Delen. en Maria van den Kerkhoff* blijkt tot nu toe onvindbaar te zijn geweest. Ook het bekende werk van Mr. Peter A. N. S. van Meurs, De Ridderschap van het Kwartier van Nijmegen, vermeldt dien datum niet en geeft bij den kwartierstaat van voornoemden ***Johan Hendrik*** zonder eenige verdere toevoeging: „tr. zijn dienstmeid *Maria Kerkhoff*", terwijl laatstgenoemde iu de kwartierstaten van hare zonen ***Nicolaas Hans Willem*** en ***Steven van Delen*** en in dien van baren kleinzoon Jhr. ***Jan Hendrik van Delen: van den Kerkhoff*** genoemd wordt.

Toch is dit huwelijk zonder veel moeite in het trouwregister der Geref. Gem. te Druten na te slaan. Aldaar vindt men de volgende inschrijving:

„ 1724 Februar. 8.

De Heer *Johan Hendrik van Delen* en Juffr. ***Maria van de Kerkhof***".

Met dezelfde hand werd hier later aan toegevoegd: „Bij de openbare insegening en bevestiging van dit Houwelijk zijn tegenwoordig geweest zijne twee Kinderen en Sonen met Namen ***Jan Hendrik*** en ***Nicolaas Hans Willem***".

Zooals men weet hield laatstvermelde formaliteit eene wettiging der kinderen in.

Van eerstgenoemden zoon ***Jan Hendrik,*** die 14 Juni 1733 op jeugdigen leeftijd overleed, was de doop te Druten niet te vinden, daarentegen vermeldt het doopregister ten aanzien van den tweeden zoon ***Nicolaas Hans Willem,*** heer van Druten en den Lakenburg, in de ridderschap van Nijmegen 16 Oct. 1744, ambtman van Maas en Waal en 11 Sept. 1793 zonder afstammelingen uit zijne beide huwelijken met *Christina van Wijhe* en *Margaretha Gijsberta* ***van Brake11*** overleden, het volgende:

„ 1723 Martii 17.

Een Kind in onegt geboren uit de Hoog Ed. Heer ***Johan Hendrik van Delen*** en ***Maria van de Kerkhof*** nomine ***Nicolaas Hans Willem.*** Testes, de Heeren *Nicolaas Hans Willem van Delen* [broeder van den vader] en *Ernst van Laauwijk*".

Waaraan ook hier met dezelfde band later werd toegevoegd:

„Bij de openbare insegening en bevestiging van dit Houwelijk zijn tegenwoordig geweest zijn Twe Kinderen en Sonen met Namen ***Jan Hendrik*** en ***Nicolaas Hans Willem.***"

De predikant, die dezen zin uit het trouwregister overschreef, gaf zich blijkbaar niet de moeite den tekst in overeenstemming te brengen met den inhoud van de acte, waaraan hij werd toegevoegd. Vandaar dat hij spreekt van „dit Houwelijk", terwijl wij met een doopacte te doen hebben, en hier ook den oudsten zoon ***Jan Hendrik*** vermeldt.

Maria *van den Kerkhoff*, wier naam in Maas en Waal veelvuldig voorkwam, 'was naar ons bleek niet te Druten gedoopt en evenmin kon wegens het ontbreken van het begraafboek dier plaats uit het desbetreffende tijdperk aldaar de datum van haar begraven worden vastgesteld.

Slechts vonden wij in het lidmatenregister van Druten nog over haar:

„Den 26 dito [May] 1726 is Mevrouw ***Maria van den Kerkhoff*** vrouwe tot Druten met attestatie uit de Gemeente van 's Gravenhage tot ons gekomen".

VALCK LUCASSEN.

[1]) **In een volgend nummer hopen wij de gelegenheid te hebben aan bovenstaande belangwekkende mededeelingen van ons geacht correspondeerend lid eenige genealogische beschouwingen vast te knoopen. Red.**

Ds. Assuerus van de Poll (Pollio) en zijn geslacht.

(XLP, 281-294)

Door de goede zorgen van een onzer leden kreeg ik gelegenheid eenige aanvullingen te geven op mijn artikel in dit tijdschrift (1927) over Ds. *A. van de Poll* (*Pollio*). De heer Wijnaendts van Resandt nl. maakte mij opmerkzaam op een tweetal notarieele protocollen van den Rotterdamschen Notaris Vogel.

Het eerste [1]) is een testament van ***Johannes van de Poll geseyt de Greeff*** d.d 24 Sept. 1636, jonggezel, wouende te Haarlem; hij maakt zijn vader ***D. Assuerus van der Poll geseyt Verhorst*** universeel erfgenaam en teekent *Johannes Pollio geseyt de Greeff*.

Het tweede [2]) is belangrijker, omdat mijn veronderstellingen in Ds. Pollio's biographie geuit inzak0 de afkomst van zijn eerst0 vrouw daardoor bevestigd worden. In deze akte d.d. 10 Juni 1626 geeft Ds. Pollio procuratie en teekent met zijn handteekening, in mijn artikel gereproduceerd onder 1.

Hij compareert als „man ende momboir van d'Eerbaere deuchtsame *Margarita de Greeff* sijne echte huysvrouwe dochter van wijlen den Ed. Erntfeste Achtbaren ende voorsienigen Heere *Johan de Greeff* in sijn leven sadelmeester ende fourier van Hertog van Cleeff end0 rechter te Büderick [3]) ende Juff. *Catarina Catterbach* echte man en wijff saliger gedachten" ....

Verder blijkt uit de akte, dat Ds. Pollio's huwelijksche voorwaarden met Margarita de Greeff gepasseerd werden op 22 Maart 1618 ten overstaan van „wijlen ***Johan de Greeff*** haren broeder" „in sijn leven dienaer des G.W. te Heusden" [4]).

De akte geeft verder eenige namen van zusters en zwagers' van Ds. Pollio, die in dit verband van geen belang zijn.

Jhr. H. VAN DE POLL.

de Bringues.

(XLIX, 378).

De kapitein ***Charles de*** (niet ***des) Bringues,*** afkomstig uit het Prinsdom Oranje, kwam in militairen dienst naar Nederland en overleed als commandant van Zwartsluis. Zijn0 echtgenoot0 *Johanna van Balveren* was geen dochter van ***Jan v. B.,*** heer van Lakenburg, en *Sibylla* ***van Els,*** maar de op 31 Mei 1647 gelegitimeerde dochter van Jan's broeder ***Christoffel van Balveren*** († 18 Oct. 1661).

Hun zoon de kolonel ***Christoffel de Bringues*** trouwde te Tilburg 20 Jan. 1681 *Adriana Sophia Bernaige* [5]), die niet als weduwe maar tijdens het leven van haren man op 30 Sept. 1712 te Sluis overleed.

Zij waren de ouders van o.a.:

1. ***Johanna de Bringues***, gehuwd met haren neef Mr. ***Sebastiaen Bernaige***, weesmeester en tienman te Breda.

[1]) Not. Prot. Rotterdam, Dl. 158, acte No. 70.
[2]) Not. Prot. Rotterdam, Dl. 162, acte No. 28.
[3]) Zie noot 12, kol. 284.
[4]) Zie kol. 284.
[5]) Zooals bekend, was de naam dezer Bredasche familie oorspronkelijk ***van Bernagien,*** doch nam zij in de tweede helft der 17de eeuw de schrijfwijze ***Bernaige aan in*** verband met vermeende afstamming uit het Zuid-Nederlandsch adellijk geslacht ***van*** dien naam, welks wapen zij toen ook heeft overgenomen.

2. ***Cornelia de Bringues,*** gehuwd met ***Lucas Bols*** te Amsterdam [1]).

3. ***Sophia de Bringues***, gehuwd met *Scato* ***Ludolf*** Gockinga, burgemeester van Groningen.

4. ***Bernard de Bringues***, burgemeester van Breda, géhuwd met ***Barbara Sophia Houttuyn.*** Hun zoon ***Otto Frederik Houttuyn de Bringues,*** luitenant der cavalerie, was de laatste mannelijke afstammeling van dit geslacht, dat in goud een springend hert van keel heeft gevoerd.

B. v. B.

Rectificatie ter voorkoming van mystificatie.

De Heer J. G. Frederiks schrijft in de „Navorscher" 1883, pag. 419 over *Grafschriften* ***in de St. Jacobskerk te Utrecht:*** „Bij gelegenheid eener restauratie a°. 1883 werden de hier volgende inscripties zichtbaar, welke anders door vast0 bevloering aan 't oog onttrokken zijn", o.a. : „***Den Inganck van Cor van ..nckersloot sijn kelder † n°. 277***".

Ook Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins vermeldt in zijn „Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de kerken der Provincie Utrecht", dat volgens de Navorscher van 1883, blz. 419 zich onder den planken vloer van de kerk te Utrecht nog de volgende grafschriften bevinden, o.a. : „***Den inganck van Cor. van (Do)nckersloot sijn kelder † n°. 277***", terwijl in den Bladwijzer der Geslachten de naam ***Donkersloot*** voorkomt.

Door een door mij persoonlijk ingesteld onderzoek in het Oud Gemeente Archief van Utrecht bleek mij uit het Manual van de kelders en graven van circa 1743, dat N°. 277 van de St. Jacobskerk behoorde bij N°. 291 en 3 graven bevatte, toebehoorende aan de familie ***van Velthuysen***, terwijl in het Manual der graven van 1680 n°. 277 niet vermeld wordt, maar wel n°. 291, dat behoorde ***aan den kerkmeester Wyckersloot*** en later overging aan den Marschalk *Velthuysen.*

H. DONKERSLOOT.

Van Nispen.

Na vel0 vruchtelooze nasporingen is het mij eindelijk mogen gelukken iets naders te vinden over het levenslot en levensslot van ***Christinen*** (later ***Chistianus Franciscus***) ***van Nispen*** (V in de stamreeks van Nispen in Ned. Adelsb. 1921), over wien ik in jaarg. 1917 van dit Maandblad in kolom 118 nog moest verklaren, niet te weten wat er van hem geworden was. Reeds was mij uit eene Leidsche notarieel0 acte van 1696 de verklaring van een Leidenaar medegedeeld, dat deze hem goed gekend had en dat hij „hem ten vorig0 jare getransporteert hadde in den land0 van Overmase, sonder dat hem comparant bekent en was, waer hij hem daer onthouden was". Thans is mij gebleken, dat in een kalendarium (tevens obituarium), deel uitmakend van een oud manuscript, berustend bij de Kruisheeren te Uden (N.-Br.) — volgens mededeeling van den biblio-

[1]) Hij verhuisde later naar Kampen en was lid der gezworen gemeente aldaar. Zijn zoon Mr. ***Lucas Bols,*** eveneens lid der gezworen gemeente ***en*** later burgemeester van Kampen, huwde met ***Anna Hoogenbergh,*** overl. op den huize Itterveoht onder IJsselmuiden 18 Oot. 1780, terwijl een dochter van het eohtpaar Bols-de Bringues, Sophia ***Dorothea Bols,*** in 1766 de eerste eohtgenoote werd van den rentmeester van stad en geestelijkheid te Kampen ***Frans Valck.*** — Red.

thecaris J. Francino O.S.C. aldaar — is ingeschreven: „die 27 Junii obiit *Christionus Franciscus van Nispen*, commensalis perpetuus, Anno 1703".

BIJLEVELD.

Gemeentewapens.

Bij K.B. van 13 November 1931, No. 33, is aan de Gemeente ***Neede,*** Provincie Gelderland, het navolgende wapen verleend :

Gevierendeeld: I en IV: in goud drie koeken van keel; II en III: in azuur een dwarsbalk van goud. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels. Schildhouders : twee leeuwen van goud, getongd en genageld van keel.

'Bij K B. van 20 November 1931, nº. 39, is aan de gemeente Ubach over *Worms*, Provincie Limburg, navolgende wapen verleend:

Gedeeld: rechts: in azuur een leliescepter van goud; links: in goud drie palen van azuur en een schildhoofd van keel ; over *alles* heen een smalle golvende paal van zilver. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en paarlen.

Kneppelhout. (XXVI, 92). Uit het protokol van notaris Eelboo te Dordrecht teekende ik het volgende aan : 16-4-1612 *Berent Clippelhout,* bode van deser stede op Coellen (ook 3 jaar geleden); 21-9-1612 *Janneken Aerts Coninx*, huysvrouw van ***Berrent Jansz***, bode deser stede op den Haag, ontvangt 10 daalders uit de erfenis van Burggraeff (dezelfde?); 4-2-1613 *Hendrik Clippelhout* (Clüppelhout), wijncooper, borger van D. — Ongetwijfeld is in D. veel meer te vinden.

P. M. v. W.

Van Rijswijck. (XLVIII, 175). Protocol van het Schoutampt Elst (Betuwe):

15-10-1676: de heer Licentiaet *Gerard van Rijswijck* is universeel erfgen. van zijn vader.

2-8-1679: Anna ***Helena Goris***, echtgen. van capitein ***Baudezcijn Rijswijck.***

14-8-1693: ***A. H. Goris***, wedᵉ capiteyn *Baldewijn van Rijswicht* en dochter ***Johanna Wilhelmina v. R.***

P. M. v. W.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Braam. (XLIX, 379). Over dit, geslacht bezit ik uitvoerige aanteekeningen, gedeeltelijk afkomstig van mijn betovergrootvader F. D. Fontein, die ik gaarne ter beschikking van den vrager stel.

Rotterdam. Mr. F. VAN ROSSEM.

Breda (de). Wie was ***nobilissimus et generosus dominus dominus Franciscus, comes de Breda,*** kapitein onder den kolonel graaf Dhaun, die in 1675 als doopgetuige te Stevensweert voorkomt. Hij kan niet behooren tot het geslacht der graven van Breda, die zouden afstammen van ***Ludolph*** van ***den Bergh***, heer van Hedel († 1499). [1])

Arnhem VAN SCHILFGAARDE.

[1]) Wellicht behoorde hij tot het oorspronkelijk *Bredow* geheeten geslacht *von* Breda, dat 4 Mei 1674 een diploma van graaf van het H. R. R. en 29 Aug. d.a.v. van Bobeemsch graaf verwierf en' nog ten huidigen dage in Hongarije en Oostenrijk voortleeft. — Red.

Ctanendonck (van)-van der Lippe. Is *Margaretha van der Lippe,* die in 1386 voorkomt als weduwe van heer *Klaes*, heer *van Craendonck* (Ned. Leeuw 1913, k. 228), dezelfde persoon als *Margaretha van der Lippe,* sedert 1377 weduwe van *Jan van Polanen*, heer van de Leck en Breda? Zoo ja, wie was dan de ***eerste*** vrouw van heer Klaes ***van Cranendonck***, tevens moeder van zijn zoon *Jan* ?

Arnhem. VAN SCHILFGAARDE.

Donkersloot. (XLIX, 379). *Robbert Leonidas Herman August* ***Bloem wits*** in 1865 de man van *Corneli Maria Donkersloot*. Uit dit huw. : ***Theodoor Reinier Justinus Hendrik Bl.***, geb. Batª. 25 Nov. 1865, gedoopt (na doode der moeder) Batavia 7 Oct. 1868. De vader het hertr. Batª. 15 Sept. 1869 *J. A. Wetters.*

Een behoeftige ***Donkersloot*** werd 9 Juni 1819 te Weltevreden begr. uit het hospitaal.

Welt. B. v. T. P.

Dreyer. (XLIX, 380). Ik bezit slechts eenige losse gegevens over dit Doopsgezinde Harlingsche geslacht, die ik den geachten vrager gaarne ter beschikking stel. Wellicht kan de heer L. Hannema te Harlingen, een afstammeling in de vrouwelijke lijn van deze familie, waarvan de laatste mannelijke telg in 1771 overleed, ook inlichtingen over haar verstrekken, terwijl de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat de Doopsgezinde gemeenten te Harlingen en Franeker nog gegevens over de familie *Dreyer* bevatten, evenals over de geslachten ***Wildschut*** en *Wybenga*, waarnaar vrager eveneens zoekende is.

Amsterdam. H. FONTEIN.

Egge (van der). Op een blad perkament, hg. 47, brd. 36 c.M., aanwezig in het Museum der Oudheidkundige Vereeniging Fléhite te Amersfoort, staat het navolgende wapentableau in kleuren met waterverf geteekend: In het midden ***Van der Egge:*** drie (2-1) staande hulstbladeren van sinopel op zilver; helm met kroon van drie fleurons; helmteeken hulstblad uit het schild; dekkleeden sinopel en zilver.

Geflankeerd door de navolgende wapens:

Rechts (heraldisch) :

1. ***Van der Egge.*** Drie (2-1) staande hulstbladeren van sinopel op zilver.
2. ***Strale.*** Een kruis van zilver op keel.
3. ***Brine.*** Een eenhoorn van keel met hoorn van goud op zilver.
4. ***Workom.*** Een dubbele adelaar van sabel met klauwen van sinopel.
5. ***Van der Meulen.*** Een windmolen, z.g. standerdmolen, van bruin op zilver.
6. ***Oudenboeckop.*** Een doodshoofd boven twee schuingekruiste doodsbeenderen, omgeven door een rozekrans, alles van sabel op zilver.
7. ***Krist.*** Drie (2-1) zittende zwarte vogels, kraaien of raven, op keel.
8. ***Van der Steegh.*** Drie (2-1) tornooiringen van sabel op goud (zooals het Qeldersche geslacht Verhuell voert).

Links (heraldisch) :

1. ***Van Rijn.*** Drie golvende faassen van sabel op goud.
2. ***Van Sijl.*** Een adelaar van goud op keel.

3. *Weede.* Zes (3-2-1) lelies van keel op zilver.
4. *Grootvelt.* Een visch (meun) faaswijs, van sinopel op zilver.
6. *Lockhorst.* Een uitgeschulpt Sint-Andrieskruis van sabel op goud.
6. *Hamersvelt.* Drie (2-1) ijzeren hamers met houten stelen van goud (!) op zilver.
7. ***Bemmel.*** Drie (2-1) zuilen van sabel op zilver.
8. *Stoutenburgh. Zes* (3-2-1) lelies van keel op zilver.

Weet iemand dezen kwartierstaat genealogisch uit te werken en daarbij voornamen: data en plaatsnamen op te geven?

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W.A.ZN.

Engelman. Gezocht worden de voorouders van ***Jacob Engelman,*** zadelmaker, uit wiens huwelijk met *Maria Eberhard ± 1799* te Middelburg eene dochter ***Anna Margareta*** geboren werd, die in 1819 met hare moeder naar de Palz verhuisde en 26 Dec. 1819 als weduwe van *Johann Peter von der Lind* te Grüostadt (Palz) met *Friedrich Mack* uit Landau hertrouwde.

Zoowel het huwelijk der ouders als het eerste huwelijk van ***Anna Margareta Engelman*** zal in Middelburg gezooht moeten worden. Kan iemand mij hieromtrent inlichten ?

Berlin-Steglitz. Prof. H. F. MACCO.

Haaren (van). (XLIX, 380). Naar ons van welwillende zijde wordt medegedeeld, behoeft naar het adelsdiploma der familie *van Haaren* te Antwerpen niet te worden gezocht, aangezien in de bedoelde advertentie blijkbaar een drukfout heeft gestaan en voor ***Jhr. C.*** van Haaren gelezen zal moeten worden : **Ir.** *C. van Haaren.*

Driebergen. VALCK LUCASSEN.

Helmondt (van). *Walburch van Helmondt* († 1559) huwde in 1550 met ***Daem van den Bergh,*** bastaard. Bij haar huwelijkscontract treden als getuigen op ***Joist van Kortenbach***, heer van Helmondt, mr. *Joist Cranenvelt* en ***Peter van Berckell.*** Deze *Joist Cranenvelt*, in 1660 raad van den koning van Spanje in Gelderland, noemt in dat jaar ***Walburgh van Helmondt*** zijn nicht. Wie waren haar ouders ?

Arnhem. VAN SCHILFGAARDE.

Hoogeveen-van **Zeijll.** Mr. ***Henri Johannes Hoogeveen***, zoon van ***Joris,*** gehuwd den Haag iu de Kloosterkerk 20 April 1789 met ***Catharina Koning***, huwt te Batavia 30 Maart 1817 ***Maria Johanna van Zeijll.***

Voor een kwartierstaat worden gevraagd: de ouders en grootouders van *Joris* ***Hoogeveen*** [1]) en van ***Catharina*** Koning, de ouders, groot- en overgrootouders van ***Maria Johanna van Zeijll***, benevens hun doop-, overlijdens- en trouwdata. Zoo mogelijk de door de mannelijke personen bekleede betrekkingen.

's. Gravenhage. G. H. J. GIJSBERTI HODENPIJL.

Leck (van der)-van Keppel. In het jaar 1469 betitelt ***Willem van der Leck***, heer van den Bergh en Bylandt (zoon van Otto van der Leck en Sophia van den Bergh), heer ***Gerit van Keppell,*** ridder, als zijn ***broeder.*** Deze heer Gerit van Keppell zal wel tot de Westfaalsche familie (van den Nyenborch) behoord heb ben. De eenige moge1 ij kheid van ***broederschap*** tusschen beide personen is m.i. deze, dat ***Otto van der Leck***, na den dood van ***Sophia van den Bergh*** (1412), hertrouwd is met de moeder van ***Gerit van Keppell.*** Is één der lezers hiervan iets bekend?

Arnhem. VAN SCHILFGAARDE.

[1]) Zie over *Hoogeveen:* St. en Wepenb. ven V. v. O., 111, p. 415. Red.

Strattmann-Almeslo. *Gerhard Wilhelm* Graaf *von* ***Strattmann,*** Herr auf Freihan, Gross- und Klein-Blese, Peurbach, Schniding, Heyding, Bruck an der Ascha, Sarawentz, Landeshauptmann van het Vorstendom Breslau (overleden 20.3.1766 Breslau, zoon van ***Derck Alphert Hendrick*** Graaf *van* ***Straetman*** uit diens eerste huwelijk met ***Maria Mechteld Moliart van Zierickaee)*** huwde volgens Zedler (Deel 40 bl. 764) met *Hedwig Christina* Gravin ***Tappe von Almeslo*** weduwe van den Graat *von Geist.*

Maria Margaretha Francisca Josepha Antonia Gravin von ***Strattmann*** (geb. 18.8.1705 Weenen, d.v. *Anton Franciscus* en ***Maria Theresia*** Gravin *von Preusing)* huwde volgens Zedler (l.c.) met een Graaf ***Tax von Almeslo.***

Waar en wanneer werden beide huwelijken gesloten, welke nakomelingen waren er uit het tweede huwelijk, het eerstgenoemde was kinderloos, waar vind ik een genealogie *Tax (Tappe) von Almeslo?*

Enschede. IR. STRAATMAN.

Visser. Gegevens gevraagd betr. ***Johannes Visser,*** ged. ..., overl. ..., gehuwd te Breda (Gr. K.) 18 Mei 1766 'met *Eva van Bart*, ged.. .., overl. ... en hunne ouders. Zij wonnen:

1. ***Anna Elizabeth Visser,*** ged. Breda- 19 Oct. 1767.
2. ***Alida Pisser,*** ged. Breda 23 Juli 1769.
3. Mr. ***Coenraad Visser,*** geb. Breda 31 Oct. 1770, wiens nageslacht bekend is.

Vlaardingen. M. C. SIGAL JR.

Wybenga. (XLIX, 383). Over dit geslacht bezit ik uitvoerige aanteekeningen, gedeeltelijk afkomstig van mijn betovergrootvader F. D. Fontein, die ik gaarne ter beschikking van den vrager stel.

Rotterdam. Mr. F. VAN ROSSEM.

INHOUD 1032, No. 1.

Bestuursberichten. — De Ommelander tak van het geslacht van Heemstra in de 15de en 16de eeuw en Taecke Obbema of Taeoke Heemstre, door S. Sixma baron van Heemstre. — De oudere generaties ven het geslacht van Karnebeek, door Dr. E. J. Th. à Th. ven der Hoop. (Vervolg). — Het wapen der familie van Psntheleon van Eck, door R. T. Muschart. — Korte mededeelingen : Van Stockum (van Akendam); Van Delen-van den Kerkhoff; Dr. Assuerus van de Poll (Pollio) en zijn geslacht; de Bringues; Rectificatie ter voorkoming ven mystificatie; Van Nispen; Gemeentewapens; Kneppelhout; Van Rijswijck. -- Vragen en antwoorden: Braam: Brede (de); Cranendonok (ven)-ven der Lippe; Donkersloot; Dreyer; Egge (ven der); Engelman; Haaren (ven); Helmondt (van); Hoogeveen-ven Zeijll; Leck (ven der)-ven Keppel; Strattmenn-Almeslo ; Visser; Wybenga.

DE NED. BOEK- EN STEENDRUKKERIJ, v/h H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te riohten tot den redacteur Dr. Te. R. VALCK LUCASSEN, *huize* Sparrenheide, Driebergen.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr.E.J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat* 50, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te riohten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 2. L^e Jaargang. Februasi 1932.

Bij dit nummer wordt een plaat **verzonden, behoorende bij het artikel: De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek.**

BESTUURSBERICHTEN.

Op Vrijdag 8 Januari jl. des n.m. ten 4½ ure heeft onze Beschermheer Z. K. H. de Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, vergezeld van zijn adjudant luit. kolonel Jhr. W. Laman Trip, zijn eerste bezoek gebracht aan de lokalen van het Genootschap.

Aldaar waren alle bestuursleden, alsmede de aan het Bureau verbonden dames tot de ontvangst aanwezig. Nadat de Voorzitter allen aan Z.K H. had voorgesteld, werd de thee gebruikt, waarna Z K.H. een rondgang maakte door de verschillend0 zalen, waarin de genealogieën en de handschriften, de bibliotheek en de particuliere archieven zijn ondergebracht, en ten slotte ook de verzamelingen van de Stichting „Nederland's Patriciaat" in oogenschouw nam.

Z. K. H. liet zich op talrijke punten, di0 zijne bijzondere belangstelling hadden, inlichten en gaf bij zijn vertrek zijne tevredenheid te kennen over hetgeen ons Genootschap op zijn gebied heeft weten tot stand te brengen.

Het Bestuur geeft met groot leedwezen kennis van het overlijden van den heer Jhr. W. F R. van Naerssen, te 's-Gravenhage. De overledene. die een ijverig genealoog was, behoorde tot de oudst0 (1893) en trouwste leden van het Genootschap en was een zeer geziene persoonlijkheid op onze maandelijksche bijeenkomsten. Van zijne belangstelling in het Maandblad getuigt nog een bijdrage van zijn hand in ditzelfde nummer.

Tevens deelt het Bestuur met leedwezen het overlijden mede van den heer Mr. A. Royaards van Scherp en z 0 e 1, te Scherpenzeel, sedert 1908 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid is benoemd:

F. M. VAN PANTHALEON baron VAN ECK . Amersfoort.
P. C. Hooftstraat 2.

Een mooi voorbeeld.

De penningmeester ontving in Januari van een lid, dat onbekend wenschte te blijven, het tienvoudig bedrag der contributie.

Waar de tegenwoordige tijdsomstandigheden op het ledenaantal natuurlijk niet geheel zonder invloed zijn gebleven, valt een dergelijk bewijs van groote belangstelling in het werk van ons Genootschap ten hoogste te waardeeren.

Moge het ook voor anderen een aansporing zijn om — zoo zij hiertoe in de gelegenheid zijn — ons den steun te verleenen, die het ons mogelijk moet maken het peil van het Maandblad, de bibliotheek en de overige verzamelingen van het Genootschap te handhaven.

Bij dit nummer wordt de nieuwe ledenlijst verzonden, bijgewerkt tot op 1 Februari 1932.

Dirck Franckensz. Pauw
(Theodericus Pauli),

door † Jhr. W. F. R. VAN NAERSSEN.

Het belangrijk proefschrift van Dr. H. Bruch[1]) brengt nog geen0 oplossing van de vraag, hoe de werkelijke naam van den schrijver der „Kronycke des Lants van Arckel en der Stede van Gorcum" luidt. [2])

Op blz. IV zegt Dr. B.: „Toevallig echter is ook zijn naam in Dietsche vorm ons bewaard gebleven en het blijkt daaruit, dat de vertaling Dirk Paulsz, hoe aannemelijk ook op het eerste gezicht, onjuist is." Verder

---

[1]) Zie Aanw. Bibl. L, k. 3.
[2]) Zie over dezen Nw. Ned. Biogr. Wbk. 1, p. 1401 en ook nog dit Maandbl. XLIX (1931), kk. 74 e. v.

op dezelfde bladzijde: „Zijn vader heette blijkbaar Frank Pauw" en aan het slot der pagina zegt hij : „Een Frank Pauw die in 1416 te Gorcum heeft gewoond is niet meer terug te vinden". Dit laatst0 zal wel juist zijn, echter treft men te Gorcum in het begin der 15e eeuw aan een *Pouwels Dirck Vranckë soen*, in wien men met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid den vader van *Theodericus Pauli* kan herkennen.

De rekening no. 6 van den Rentmeester van den lande van Arckel Sarys Reynoutszn, loopende „van Sinte Mertens daoh in den Winter int jaer ons herē MCCCC en XX en utgaende op Sinte Mertensdach ind Winter MCCCC eñ XXI" [3]), geeft onder de Uitgaven van: „Timmering opt Sloet eñ aent bouhuys" (14e post) het volgende:

„It. Vlaenderē gheg van aerde te cruydē inden berch eñ int bouhuys daer hij over was IX daghe him hierof gheg $1^1/_2$ aer gulde.

Soe heeft *Pouwels Dirck Vrancke soen* ghetuynt om die bouwinghe XVI roedë heintnyns eñ hadde van elker roede $1^1/_2$ leeuw0 fac. XXXIIs. IIId."

Hieruit valt m.i. af te leiden, dat de geleerde kanunnik niet den geslachtsnaam *Pauw* voerde, doch in werkelijkheid *Dirck Pouwelszn.*, of indien hij ter onderscheiding van andere Pouwelszonen den naam van zijnen grootvader er bij heeft gevoegd, *Dirck Pouwels Dirck Vranckensoenssoen* geheeten zal hebben.

Het feit, dat Theodericus Pauli nog in 1489 leefde, gat mij tevens aanleiding in het archief van Gorinchem, hetwelk op het Rijksarchief te 's-Gravenhage voor een groot deel berust, te zoeken of er iets omtrent hem en zijn familie te vinden was.

Er bevinden zich in het archief een aantal registers, behelzende afschriften van handelingen, welke voor schepenen geschiedden. Deze registers, waaraan helaas een aantal uit het laatst der 15e eeuw ontbreekt, vangen aan met het jaar 1481 en zijn ingeschreven onder: Gorinchem, aanwinst 1890, no 27, litt. a. Do registers, over de jaren 1482 en 1483 behooren tot de latere aanwinsten en zijn te vinden onder: Aanwinst 1919 V, nos 1 en 2.

Aangezien het mij niet mogelijk was uit de vondsten een familieverband te vormen, bepaal ik mij ertoe ze hier achtereenvolgens te geven.

Aanw. 1890 No 27 litt. a 1e deel.
1481 10 Maart.
Jan Quekel gh(eloeft) *Vranc Pouwelss* drie Rh. guld. VIL st. te wil.
Idem 5 April *Vranc* ***Pouwelss.***
Idem 25 Augs ***Dirck Vrancke*** gegoed in Lang Nylant.

Aanw. 1919 V No 1.
1482 9 ***Februari.***
Vranc Pouwelss op Jan van Gelcü(m) 11 scilde 11 st.
1482 27 ***Maart.***
Jan Aertss tymermā set in hand van ***Heer Dirc Pouwelss*** ai sijn goed die hij heeft en- tot wat tijd Jan ***Heer Dirc*** gequijt heeft van vijf scilde die hij voirn. hēñ geloeft heeft. So is dese brief doot eñ te niet.

Idem No 2.
1483 29 *Maart.*
Dat Adriaen Aerntss eñ Roel Janss gel(oven) ***Heen*** *Dirc Vrancken* en Heéñ Jan Smit tot behoeff den capittel XI cronë XXIIII stuv. vand erven sjaers X jaer lanc achter eē geduereñ van XII mg. lants gelegē in Dalem enz.
1483 2 Mei.
Vranc Pouwelsz (koopt een hoet rog van Aernt de Roey van Boemel).

Aanw. 1890 No 27 litt. a 2e deel.
1484 13 *Nov.*
Jacop Willemss gel. ***Vranc Pouwelss*** XII gulden te betalen XIIII dage na corsmis pra (proxima) ēñ XV st. paessche pra.

Aanw. 1890 No 27 litt. a 3e deel
1485 30 ***Januari.***
Dirc Vranck draegt up Geryt Goessen land op Lang Nylant. *Claer* ***Vrancke*** weduwe gelooft dat te waren enz.
1485 16 *Februari.*
Cornelis Jacopss dr. up Jacop Willemss sijnen vader IIII merge lants also groot en cleyn gelegē sijn op Voirsceijwijck tusschen Ariaen Janss ex uo en *heer* ***Dirck Pouwelss*** ex ao enz.

Idem 4e deel.
1491 16 Augs.
Vranc Pouwelss gel. Jan Janss vā Strien IX scild te wil.

Idem 5e deel.
1493. 6 Maart.
Jan mitter ker vervolgt op ***Vranc*** *Pouwelsz.* ***X*** stuv. vdient loen.
1493 18 *Maart.*
Peter Gijsbertsz. dr. up ***Dirck Vranckea*** een recht dorde deel in vijftalve mg. lants gelegē in't lange Nylant in Peter Smeets hoeve onverdeelt met *Dirc Vrancke* cū sociis enz.
1493 6 Mei.
Vranck Pouwelss is borg.
1493 5 ***October.***
Huis eñ hoffstat staeñ eñ gelegē in die straet hij dat Marctvelt tussche Claes Smale erve ex uo eñ heer ***Dircs Pouwelss*** erve ex ao streckende van der strate tot Ewout Goessenss erve toe.

Idem
1494 7 Januari.
Een half huus en hoffstat als dat mit sinë voirsijte staeñ en gelegē is aen dat Merctvelt tusschē Aeff Ridders erve ex uo eñ heer ***Dircs erf f n a me*** ex ao streckende van der strate tot Ewout Goessens erve toe.

Uit de beide laatste verklaringen zou de gevolgtrekking gemaakt kunnen worden, dat Heer *Dirc* ***Pouwelss*** tusschen 5 October 1493 en 7 Januari 1494 is overleden.

[3]) Alg. Rijksarchief. Rekn Rekenkamer B. Rentm: Dom. Arkel no 1-10. 1415-1434.

De stamvader van het geslacht Bastert,

door Mr. H. F. WIJNMAN.

In zijn gedocumenteerd artikel „De afstamming van het geslacht Bastert" heeft Dr. Th. R. Valck Lucassen, de redacteur van dit tijdschrift, terecht critiek geleverd

op de in 1916 te 's-Gravenhage verschenen publicatie van wijlen den Heer J. J. Bastert, getiteld „Het geslacht Bastert van 1507-1917".

Genoemd artikel verscheen in den 36sten jaargang van dit maandblad (1918), kol. 3 e.v. Er werd daarin voorgoed afgerekend met de veronderstelde afstamming uit het adellijk Veluwsch geslacht *van Aller* en met de herkomst uit Nijkerk. De bewijs levering van een en ander was zóó overtuigend, dat Ned. Patriciaat, 1919, blz. 1/2 een rectificatie van de reeds in jaargang 1917 gepubliceerde stamreeks opnam en daarbij de drie eerste generaties schrapte. „De onder IV genoemde *Peter Thomasz Bastert*" — leest men aldaar — „is de stamvader van het geslacht, hij wordt voor 't eerst — als burger *van Amsterdam* — vermeld 29 Jan. 1611 te Weesp".

In verband hiermede veroorloof ik mij de volgende passage uit het artikel van onzen redacteur over te nemen (kol. 17 bovenaan): „Zooals wij reeds deden uitkomen, blijft *Pieter Thomasz Bastert*, die in 1611 als burger van *Amsterdam* te Weesp voor het eerst vermeld wordt, de stamvader der familie Wie zijue voorouders waren, zal uit het archief van laatstgenoemde plaats moeten blijken; zwijgt dit, dan zal de schrijver zich hierbij hebben neer te leggen".

Nu bleek mij bij een ingesteld onderzoek, dat het archief van *Amsterdam* in ieder geval *niet* zwijgt over den in 1611 te Weesp voorkomenden Amsterdamschen burger. Maar tevens bleek mij, dat het aan twijfel onderhevig is of laatstgenoemde dezelfde was als de brouwer en vetweider *Pieter Thomasz Bastert* (de stamvader van het thans nog bloeiende geslacht Bastert), dia in 1622 burger werd te Weesp en wiens zonen in de regeering van laatstgenoemde stad werden opgenomen.

Wat wil nl. het geval? In het reeds geciteerde hoekje van den Heer J. J. Bastert viudt men vermeld, dat *Pieter Thomasz Bastert* op 17 Juni 1622 zijn burgerschap van Weesp ten volle betaalde als meesterknecht in de brouwerij de twee halve manen. Verder wordt aldaar medegedeeld, dat hij als „burger van Amstelredamme" op 29 Januari 1611 met nog twee andere personen kocht een huysing, erve ende brouwerije te Weesp genaamd „die twee halve manen", welk complex op 18 Maart 1614 wederom verkocht werd. Hoe verleidelijk het ook is, toch mogen wij m i. den kooper uit 1611 voorshands niet identificeeren met den meesterknecht uit 1622.

Aangezien de Heer Bastert zijn bronnen met groote nauwkeurigheid noemt, was het zeer gemakkelijk de acte van 1611 na te slaan. Men vindt deze in het Register van Transporten van Weesp (1598-1611), f°. 265 e. v.[1]): op 20 Jan. 1611 kochten *Cornelis van Tongerloo, Pieter Thomasz,* burghers tot Amstelredam(m)e en(de) *Tobias Jansz*, brouwer tot Weesp, een huysinge erve en(de) brouwerije genaempt die twee halve mane(n) enz., gelegen op die Hoochstrate deser stede (Weesp); de belending aan de Noordzijde behoorde aan den evengenoemden *Cornelis van Tongerloo.* Volgens het daaropvolgend register n°. 309, f°. 2 kochten drie dagen later dezelfde drie koopers een ander huis en erve op die Hoochstrate te Weesp.

[1]) Rijks-Archief Haarlem, reg. n°. 303.

De namen van de beide andere koopers, *Cornelis van Tongerloo* en 1 *obias Jansz*, zijn ten deze van het grootste belang, immers alle drie vinden wij wederom broederlijk vereenigd vermeld in een acte van den Amsterdamschen notaris J. Gijsberti dd. 24 Jan. 1611. Op genoemden datum „heeft *Cornelis Outgersz* vercofft ende *Peter Thomasz* zo voor hem selve als uyt den name ende vanwege *Cornelis van Tongerloo* ende *Tobias Jansz*, die hij hierinne vervangen heeft, gecofft een huys ende erfve gestaen op de Nieuwezijdsoosterachterburchwal" te Amsterdam. Onder de acte vindt men o.a. de handteekening van *Pieter Thomasz*:

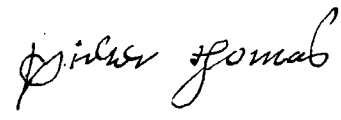

De drie genoemde acten, alle verleden in de maand Januari van het jaar 1611, doen ons vermoeden, dat wij hier te doen hebben met huizenspeculanten, die voor gezamenlijke rekening hulzen kochten, om die eenigen tijd later met winst te verkoopen. Geen wonder dat — zooals Bastert dan ook vermeldt — de brouwerij „de twee manen" in 1614 wederom verkocht werd; men vindt de verkoopacte in het reeds genoemde transportrrgister van Weesp (309), f°. 193. Als verkoopers worden genoemd „*Cornelis van Tongerlo*, *Pieter Thomasz* ende *Agniesgen Symonsdr* wed(uw)e wijlen *Tobias Jansz* za. geassisteert met *Abraham Jansz* haere overleden mans broeder en(de) gecoren voocht in desen"; de kooper was *Cornelis Jacobsz Wayer.*

Cornelis van Tongerloo was Inderdaad het type van den grond- en huizenspeculant. Zoowel te Weesp als te Amsterdam kocht hij tallooze erven en huizen. Zoo kochten hij, *Tobias Jansz* en *Abraham Jansz* op 16 Mei 1611 een huis en erve te Weespercarspel (reg. der transporten te Weesp, n°. 309, f°. 13 v°.), op denzelfden datum een morgen land aan de Vecht (f°. 16). Zelf kocht hij huizen en landerijen in en bij Weesp, zie hetzelfde register, f°. lb6 v°., 187 v°., 223, 225, 226, 229, 230 enz. In de Kwijtscheldingen te Amsterdam komt zijn naam herhaaldelijk voor in acten uit het begin van de 17de eeuw. Hij kocht huizen in de Rapenburgerstraat (Kwijtscheldingen, dl. 38, f°. 196 v°.), Smaksteeg (dl. 20, f°. 43 v°.), O.Z. Voorburgwal (dl. 27, f°. 144 v°.), Warmoesstraat (dl. 14, f°. 224), op het Weespad (dl. 21, f°. 246, dl. 29, f°. 87 v°) enz. enz. Bij Mr. W. R. Veder, Het Archief van de Gasthuizen te Amsterdam (1908), blz. 297 en 304 leest men dat op 15 Juli 1693 *Jan Claesz Clouck* en *Cornelis van* Tongerloo kochten twee huizen en erven. zijnde vier woningen onder één dak, genaamd de Oude Lombart, op de Grimnessesluis te Amsterdam, welk complex door hem op 6 Mei 1699 wederom verkocht werd aan *Michiel Michielsz van Varlaer*, een neef van *Vondel.*

Tezamen met *Pieter Thomasz* kocht *Cornelis van Tongerloo* nog „een huys ende erve zijnde twee woninghen onder een dack gestaen int Mandemaeckerssteeghje" te Amsterdam op 14 Maart 1611 (Kwijtscheldingen, dl. 33, f°. 225 v°.).

Vermoedelijk was deze *Pieter Thomasz* dezelfde als de „*Pieter Thomasz* koeckebacker", die op 27 Nov. 1616 kocht 3923 voet „erffs gelegen opde Keysersgracht, daer

. lendenen van zijn hij comparant (d.i. *Pieter Thomasz*) aende **zuytsijde ende** de vercooper *(Andries Qernout)* **aende Noortsijde" en** op 2 Mei *1616* „een ledich **erff** gelegen **aende Westsijde** van de Keysersgraft **breet 20** voeten **ende** lang 150 voeten" (**Kwijtscheldingen,** dl. 37, en 206 v°). Ook kocht *Pieter Thomasz een* erf **f°. 92 v°.** aan het Lange **Tuinpad** te Amsterdam (**Kwijtscheldingen,** dl. **37, f°.** 257).

Cornelis *van Tongerloo* **was** een vermogend Doopsgezind koopman te Amsterdam. Het is mij niet duidelijk waarom P. J. Dobbelaar in zijn **proetschrift** over de branderijen in Holland tot het begin der **19de** eeuw **(1930),** blz. 40 hem glasblazer noemt. Dobbelaar citeert een acte uit de **Weesper** transportregisters, waarin staat vermeld, dat op 17 Aug. **1614** *Cornelis van Tongerlo,* **coopman** tot Amsterdam, aan *Pieter Wiggertsz,* **brandewijnbrander,** transporteert een huis en **erve** in de Nieuwstad te Weesp.

Het volgend overzicht doet ons *Cornelis van Tongerloo* kennen temidden van zijn familieleden:

Thomas *Thomasz* van Tongerloo
tr. *Geertruyd de Vreede*, die in **1606** hetr. *Guillaume* (van) *Utenhove.*

Cornelis van **Tongerloo**	*Jan* **van Tongerloo**	Satn van Tongerloo
geb. ± 1560, † 1617	geb. ± **1565**	geb. ± 1678, † 1642
tr. *Maritge Pietersdr.*	tr. 1601 *Susanna Lyntgens*	tr. 1) 1596 *Jan Munter* † *1617*
		2) 1621 Anthoni Moens,
		weduwnaar van *Margaretha Lyntgens.*

Jaspar van T.	*Claerken* van T.
geb. 1582,	geb. 1585,
tr. 1) 1605 *Lysbeth Haesbaert*	tr. *1605 Jacob Haesbaert* [1]).
2) Grietje Hendriksdr.	
3) 1624 Grietje Coninxdr.	

Zelf behoorde *Cornelis van Tongerloo* tot de Vlaamsche gemeente der Doopsgezinden; zijn zoon *Jaspar* was bij deze gemeente dienaar of diaken. *Jan Munter,* de stamvader van het Amsterdamsche regeeringsgeslacht van dien naam, behoorde daarentegen tot de **Waterlandsche** gemeente der Doopsgezinden.

Gezien de toenmalige mentaliteit der Doopsgezinden is het wel waarschijnlijk, dat ook *Pieter Thomass,* die met Cornelis *van Tongerloo* zaken deed, eveneens tot de **Mennisten** behoorde. De volgelingen van **Menno** hielden zich over het algemeen van de overige bevolking wat afzijdig en zullen voor firmanten wel geloofsgenooten gekozen hebben. Een en ander is echter slechts een hypothese, die evenwel versterkt wordt door het feit, dat men in het Amsterdamsche Poorterboek vermeld vindt, dat op 2 Dec. **1602** poorter werd op **poorter***belofte: Pieter Thomasz* van Franiker, wever. Aangezien deze poorter niet den eed aflegde, doch de gelofte, weten wij, dat wij hier met een Doopsgezinde te doen hebben; mogelijk is, dat de wever uit Franeker dezelfde is als de huizenkooper uit 1611 en volgende jaren.

Hier wordt ten **slotte** nog vermeld, dat na den dood van Cornelis *van Tongerloo* (1617) vele hem **toebehoorende** huizen te Weesp door **zijn** erfenamen werden verkocht, **Zoo** vindt men, dat een dergelijk huis op den laatsten Juni 1618 verkocht werd door „*Jasper van Tongerlo* met *Jacob Haesbaert* geswaegers **ende mede**erffgenaemen van haerluyder vader **ende** schoonvader *Cornelis van Tongerlo* za." (transportreg. Weesp, dl. 309, **f°.** 128).

Uit het voosgaande volgt, dat het nog nader bewijs behoeft, dat de Amsterdamsche burger *Pieter Ihomasz* uit **1611** dezelfde is als de **Weesper** burger **uit 1622.** Ik raadpleegde niet het poorterboek van Weesp, zoodat het mij onbekend bleef of bij de inschrijving reeds de **naam** *Bastert* **werd bijgevoegd** [1]). Zeker is intusschen, dat laatstbedoelde in zijn voor notaris Verlaen te Weesp op 12 November 1642 verleden testament *Pieter Thomasz Bastaert* genoemd wordt, doch dat hij de acte **onderteekent** met *Pieter Thomasz*:

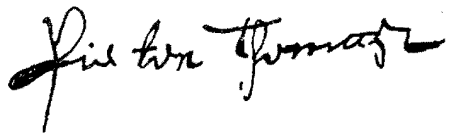

Ik laat het gaarne **aan** een schriftexpert over om uit te maken of de **handteekening** uit 1611 (zie hierboven) afkomstig is van denzelfden persoon als die uit 1642.

Volledigheidshalve worde hier nog **aangeteekend,** dat het testament van *Thomas Pietersz Bastert,* den tweeden zoon van den stamvader, op 27 Oct. 1664 verleden werd voor den Amaterdamschen notaris J. van **Loosdrecht** (prot. 1973, **f°** 280).

De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek,

door Dr. E. J. TH. à **TH. VAN DER** HOOP.

(Vervolg en slot van L, 20.)

VIII.

Aan het slot oneer beschouwingen over de voorgeschiedenis der thans levende familie *van Karnebeek* willen wij nog **eenige mededeelingen** doen over de tot dusver niet vermelde personen van dezen naam, en aan de hand daarvan tevens het wapen en enkele zegels behandelen.

Bij onze beschrijving der oudere generaties hebben wij **eenige** malen reeds op het bestaan van een tweetal groepen gewezen, den **tak-***Bammel* en den tak der **Bis**schappelijk-Munstereche Voogden, welke takken noch onderling, noah met de reeds door ons beschreven Bocholter lijn konden worden aangesloten. Hoewel wij hier geenszins alle op zichzelf staande personen kunnen opsommen, die bij het onderzoek der oudere generaties te voorschijn kwamen, **zoo** kan het toch zijn nut hebben althans die naamgenooten kortelijk te behandelen, die met min of meer **waarschijnlijkheid** tot **eenige** aaneengesloten groepen konden worden vereenigd.

[1]) Bekend is, dat Vondel een bruiloftsgedicht maakte op het huwelijk van *Jacob Haesbaert en Claerken van Tongerloo.* Omtrent de familie *van* Tongerloo vindt men vele gegevens bij **Elias.**

[1]) Vermoedelijk niet, immers in register 310. **f°. 15vo der Weesper transportregisters** vond ik vermeld, dat op 18 Sept.. 1626 *Pieter Thomasz* **onse** mede-poorter een rentebrief kocht ten behoeve **van** Grietje Jansdr., weduwe van Tymen **Williemsz.** Hij verbond hiervoor een hem toebehoorend huis en erve aan de Vrouwenbrug te Weesp. Het werkje van J. J. **Bastert** vermeldt dat ***Pieter Thomass. in 1626*** woonde in de Nederslijkstraat te Weesp en op 10 Mei 1636 een buis en **erve** kocht aan de N.Z. van de **Overslijkstraat** bij de **Vrouwen**brug te Weesp (het hoekhuis).

Van deze groepen vatten wij dan de drie tot dusver behandelde Bocholtsche takken tezamen sub 1° onder de benaming ***Bocholterlijn***, waaronder te verstaan is de thans nog voortlevende nakomelingschap van ***Johan von Kernebeck*** en ***Catharina de Grave***. Hierbij sluit zich vermoedelijk het nauwst aan:

2°. ***De tak der Bisschoppelijk-Munstersche Voogden van Bocholt.*** Deze voogden-tak was weliswaar grootendeels te Bocholt gevestigd, maar daar er gegronde redenen zijn om aan te nemen, dat haar bakermat was Aha u s, kan zij in tegenstelling met de Rocholter lijn, als ***Ahauser Zijn*** worden betiteld. Haar stamvader was de bisschoppelijke secretaris of huisschrijver te Ahaus ***Henrick von Kernebeck*** (1527), vau wien wij straks hopen mede te deelen hoe hij o.i. met Johan, den stamvader der Bocholter lijn, verwant was. Henrick had een zoon ***Johan,*** voogd te Bocholt, gehuwd met ***Cunne*** (Cunera, Cuoegonda), uit welk huwelijk als oudste zoon de voogd ***Frederik von Kernebeck,*** die ***als*** zoodanig in 1699 werd opgevolgd door den zoon van zijn jongeren, naar Groenlo uitgeweken, broeder ***Henrick***, n.l. ***Johan von Kernebeck,*** voor zoover wij konden nagaan ongehuwd overleden vóór 1616 Deze Johan had nog een broeder, ***Herman von Kernebeck***, wonende te Groenlo, uit wiens huwelijk met ***Elisabeth Herberts*** slechts een tweetal dochters zijn geboren. ***Johan,*** de laatste voogd, testeert nog in 1610 te Amsterdam en spreekt daarbij o.a. over een kamp bij Ahaus.

3°. ***De tak-Bammel,*** reeds eerder genoemd, verschijnt eerst sedert het laatst der 16de eeuw in den persoon van ***Johan von Kernebeck,*** burgemeester van Vreden, geboren omstreeks 1650, overleden vóór 1624. Zijn nakomelingschap moet vrij talrijk zijn geweest en komt later in de R. K. doop- en trouwboeken van Vreden voor. Ook deze tak vertoont een afsplitsing naar Groenlo. ***Johan***'s zoon ***Hendrik*** was nl gehuwd met ***Christina von Schöppingen***, wier grafsteen nog te Groenlo is te vinden. Zij lieten o. a. na ***Christina*** en ***Judith von Kernebeck***, beiden wonende te Groenlo.

4°. ***De tak- Volckerinck,*** vertegenwoordigd door ***Johan (1461)*** en ***Henrick von Kernebeck*** (1468), welke laatste in 1484 reeds was overleden, nalatende twee kinderen, ***Henrick*** en ***Aleid***. Zij woonden in het Kerspel Vreden, onder Ammoloe. Het goed Volckerinck grensde aan den hof Kernebeck, waarmede het tijdelijk is vereenigd geweest.

5°. De nakomelingschap van Heer ***Werner von Kernebeck***, waartoe behoorden de ***Stift- Vredensche Ambtlieden*** te Bocholt. In het jaar 1688 spreekt de ambtman (d.i. rentmeester) ***Gerhard von Kernebeck*** over zijn „geliebter Vatter" Heer Werner, pastoor en kanunnik te Bocholt. De conclusie ligt voor de hand, dat wij hier te doen hebben met een bastaardtak.

De ambtman ***Gerhard*** werd in 1620 opgevolgd door zijn zoon ***Anthony von Kernebeck***, wiens nakomelingschap te Bocholt, Groenlo, Amsterdam en Vollenhove nog vrij talrijk schijnt te zijn geweest. Deze tak is door ons niet verder nagegaan. Wel vermoeden wij, dat hiertoe ook behoorde ***Christina von Kernebeck,*** gehuwd met ***Johan Borgerinck***, voogd van Ottenstein, later naar Nederland uitgeweken.

De vraag rijst uiteraard, hoe deze bastaardtak met de andere von Kernebeck's verband houdt. De voornamen Werner en ***Gerhard*** doen ons vermoeden, dat

wij hier hebben te doen met nakomelingen uit de lijn der Schulten op den Hof Kernebeck. wiij deze destijds dezelfde voornamen droegen. Wij willen ook deze groep summierlijk bespreken :

6°. ***De Schulten te Kernebeck.*** Deze groep is historisch wellicht de meest belangwekkende; haar oorsprong verliest zich in de middeleeuwen (reeds in 1338 wordt een schult *Hermannus K.* vermeld). Omtrent de taak en rechtspositie dezer schulten zijn meerdere punten nog onopgehelderd. Wij volstaan hier met de mededeeling, dat het instituut der schulten (sculteti, villici) behoort tot het systeem der hofrechten, volgens welke de in dezelfde „ boerschap" [105]) liggende, aan eenzelfden heer toebehoorende erven, ouder toezicht stonden van een schult, wonende op den schultenhof (curtis), die te waken had voor de richtige nakoming hunner verplichtingen door de opgezeten boeren (meiers). tot welke verplichtingen in de eerste plaats wel de periodieke betalingen in geld of in natura behoorden. Boven deschulten vinden wij weer den voogd (prefectus) gesteld ; zoo ontmoeten wij bv. in het ambt Bocholt de bisschoppelijke voogden naast de Stift-Vredeusche ambtlieden (ook „ Amtsdiener" genoemd), die, elk voor hun lastgever, gelijksoortige taak vervulden; die van den schult lag echter op beperkter terrein. Toch schijnt een Schultenbof zonder bepaalde onderhoorige erven ook denkbaar: zoo lag de „curtis Kernebeck" in de boerschap Krosewick, waar verder het stift Vreden bijna alle grond bezat [106]). Krosewick was het noordwestelijk gedeelte van het groote kerspel Vreden, waarin verder lagen de boerschappen Wennewick, Kockelwick, Gaxel, Ellewick enz. De stad Vreden vormde uitteraard een zelfstandige immuniteit. Men bedenke hierbij, dat een en ander zich naar tijd en plaats in groote verscheidenheid voordoet; hier geven wij slechts onzen indruk van de toestanden in het Vredensche en daaromtrent, zonder verder hierop al te diep in te gaan. Ook inzake den rechtstoestand der schulten en hun familiesis het laatste woord waarschijnlijk nog niet gesproken. Volgens Dr. Karl Pott „Die Ministerialität der Bischöfe von Münster", is "das Ministerialische Element unter den Villici stark vertreten", waarmede nog weinig wordt beweerd, daar ook onder de bisschoppelijke ministerialen allerlei standen vertegenwoordigd waren. Zeker is, dat de positie van schult als bisschoppelijk beambte geleidelijk is „abgeschwächt" evenals de band met den hof-heer, hier tevens de landsheer, welke zich voor de hofhoorigen in een financieele verplichting oploste. Ook de schulten gedroegen zich vrijwel als eigenaars en waren ten slotte feitelijk van eigenerfden en leengoed-bezitters niet te onderkennen. In 1629 hebben de bezitters van den hof Kernebeck zich van de laatste resten der hoorigheidsverhouding weten te ontdoen. Het goed werd Munstersch leen.

---

[105]) Onder boerschap verstond men een groep verspreid liggende hoeven of erven. Bij uitzondering bezat een boerschap een kapel; vormde zich een aaneengesloten kom, dan kon zij zich tot een kerkdorp ontwikkelen, hetgeen bv. in 't Kerspel Vreden het geval is geweest met Lünten en Ellewick en reeds zeer vroeg met Ammeloe (1369).

[106]) Volgens een register van hoorino erven bezat de bisschop onder Vreden slechts- den Snhnltenhof Hnbbeldinrk (in Gaxel), het Vrennegoir (in Gaxel), Sickinck (in Kockelwick), Resinck (in Liinten) en Kernebeck.

De hof Kernebeck was een „tegederhof" onder den hoofdhof te Loen; zijn bezitters waren „tegeders" (bijzitters) in het Loensche hofgerioht.

Voor ons doel zou het van belang zijn te weten, óf en zoo ja, hoe de *von Kernebecks*, die wij in allerlei stedelijke en bisschoppelijke ambten tot dusver hebben aangetroffen, uit, de bovenbedoelde schulten afstammen. Dat de laatsten genealogisch onder elkander nauw verband hielden, staat wel vast: in den regel ging de positie van schult van vader op (oudsten?) zoon over. Bij gebrek aan nadere, meer positieve gegevens willen wij hier volstaan met die personen op te noemen, die wij als schulten van den hof Kernebeck hebben aangetroffen.[107]) Het zijn:

c. 1330 *Hermannus* Willicus in Kornebeke.
1338 Uxor *H(ermanni)* sculteti Kornebeke.
1361—1362 *Wicboldus* (getuige voor stift en kerspelkerk) [108]).
1383 *Henrick v. K.* (getuige voor Engelbert van Hovele).
1429—1452 *Henrick v. K.*
1463-1481 Johan v. *K.* (onder de raadslieden der kerspelkerk).
1482—1526 *Werner v. K.* (keurnoot en kerkmeester).
1544— *1660 Gerdt v. K.* (tr. *Kunne), zoon* van den voorgaande.

Op grond van hetgeen tot dusver bleek, nemen wij aan, dat de lijn der Schulten op de volgende wijze is uitgestorven:

Werner, schult te Keroebecke **1482-1526**
|
Gerdt, schult 1544— **1560**
sterft vóór 1564,
tr. Kunne wed. **1574**

He r *Werner*,
pastoor en kanunnik
1560— 1594

Sibilla,
bezit, Kernebeck **in 1564**
tr. *Johan* **von** · *Bueren*
rentmeester te Ahaus 1563

Gerhard, Stift-Vredensch
ambtman te Bocholt
1588
|
Antony vnn Kernebeck,
ambtman 1620

Erich,
richter te
Vreden

Heinrich
burgemeester
van Ahaun

maken erfdeeling in
1567

De verdere geschiedenis van den hof Kernebeck is nauwkeurig bekend Door de van Buren's vererfde hij op de geslachten von Wintgen zu Ermelinghoff en von Twickel en nog onlangs (in 1930) ging hij door verkoop in andere handen over. [109])

[107]) Tot deze groep behooren waarschijnlijk ook *Nicolaus v. K.* (tr. *Aleidis*), vermeld in 1351 en 1356 en *Henrick v. K.*, in 1363 genoemd onder de „tegeders" van den hof te Loen (Stadtlohn).

[108]) Hij was de vader van den Vredenschen Scholaster Heer *Engelbert von Kernebeck*, overl. *1411*, die eerst voorkomt als Engelbertus Kernemenynck (1383). Een *Bertramus Kernemeninx* wordt in 1315 genoemd als hebbende een dochter bij de zuster van *Wilhelmus de Hekeren.*

[109]) De opvolgende generaties zijn:
Joh v Bueren × *Sibilla v. Kernebeck.*
Heinrich v. B. × *Modesta v. Albachten.*
Bernard *v. B* × Sibilla *v. Nesselrode*
Joh Magd. v. B. × *Gerh Heinr. v. Wintgen.*
Joh. Bern. v. W. × *Rich. Mar. Wend v d. Heiden v. Baack.*
Frans Ant. v W. × *Mar. Ther. v Elmendorff zu Füchtel.*
Jos Ant v W × *Anna Bern. Wilh. v. Korff gen. Schmising.*
Frans Otto v. W. × *Carol. v d. Heiden v. Baack.*
Mathilde v W × *Jos. Freih v. Twickel.*
Friedrich Fr. v. Twickel × *Theresia v. Eerde*, welke laatste als weduwe in 1922 Ermelinghoff, waar zich ook het archief van den hof K. bevindt, verkocht' aan haar neef Ignaz Fr. v. Twiokel (wiens weduwe het thans nog bezit) en K ernebe c k in 1930 aan een landhonwer.

Hierbij dient, te worden aangeteekend, dat ook nadat het goed Kernebeck uit het oude schultengeslacht in andere handen was overgegaan, de daarop wonende pachtboeren zich niet slechts „v. Kernebeck" plachten te noemen maar ook als „Schulten van Kernebeck" bekend stonden. Zulkssluitzich trouwensaan bijdeoorspronkelijke beteekenis dier uitdrukking, waar immers ook de alleroudste schulten den hof voor hun heer bezaten en bebouwden.

Wanneer men dus in de 17e en 18e eeuw schulten te Kernebeck vermeldt vindt, heeft zulks genealogisch, althans voor de hier bedoelde familie, geenerlei beteekenis.

Ten slotte willen wij niet nalaten, als naschrift op de genealogie der oudere generaties, datgene te vermelden, wat nog ouder het publiceeren der voorafgaande beschouwingen aan het licht is gekomen; de gegevens toch, welke inmiddels over den stamvader *Johan* werden gevonden, zijn vrij talrijk en stellen ons in staat zijn levensloop tamelijk nauwkeurig te volgen en ook aan te geven, wie zijn vader is geweest.

Wij hebben reeds gezien, dat *Johan von Kernebeck* in het laatst der vijftiende eeuw te Vreden heeft gewoond. Het onderzoek naar de stad-Vredensche generaties wordt voor deze periode vergemakkelijkt door de omstandigheid, dat blijkens eenige schattingsregisters de familie von Kernebeck aldaar destijds slechts door zeer enkele personen was vertegenwoordigd. Wij hebben reeds medegedeeld. dat *Diderick*, de tweede stamvader, in 1534, dus toen zijn moeder en drie broeders reeds naar Bocholt waren vertrokken, in een register (arch Munster) der stad Vreden voorkomt. Hij was toen de eenige von Kernebeck, die onder de inwoners van Vreden wordt vermeld. Hieruit blijkt niet alleen, dat zijn vader Johan toen reeds vertrokken of overleden moet zijn geweest, maar bovendien, dat nòch uit dezen Johan andere Vredansche von Kernehecks zijn gesproten, nòch ook andere gezinnen, bv van Johans broeders. aldaar woonachtig waren Maar ook Johan zelf. voorkomend in een register van 1498. was toen reeds vrijwel [110]) de eenige stad · Vredensche vertegenwoordiger der familie; alleen in het kers p e l Vreden vinden wij als naamgenoot nog den schult op den hof Kernebeck (Werner von Kernebeck). Wij zullen straks zien, waar wij destijds de andere Kernebecks hebben te zoeken.

Dit gegaven wettigt nu twee conclusies: in de eerste plaats deze. dat de *Johan von Kernebeck*, die na eerst tot het bisschoppelijk hofgezin te Ahaus behoord te hebben, van 1487 tot 1489 als bisschoppelijk voogd van V re d en voorkomt, moet worden geïdentificeerd met onzen Johan; en in de tweede **plaats, dat** *Berend von Kernebeck*, die van 1468 tot, 1494 verschijnt, de laatste jaren (1483-1494) als schepen en burgemeester der stad, op zijn beurt geen ander kan zijn geweest dan Johan's vader, waarbij wij er aan herinneren, dat deze laatste immers zijn oudsten zoon weer Berend noemde. De burgemeester Berend was de eerste von Kernebeck, die dien voornaam droeg. Het is dus waar-

[110]) Behalve Johan wordt, in de lijst van 1498 alleen genoemd eene *Ermgard v. K.* Deze dus blijkbaar op zichzelf wonende persoon kan de weduwe van den nog in 1494 voorkomenden *Berend* zijn geweest.

schijnlijk, dat de latere Berend's, en zoo ook Heer *Berend v. K.*, de pastoor van Ramsdorf (1489—1520), uit hem stammen. Tevens was Berend de eerste der familie, die in de regeering der stad een functie bekleedde. Dat anderen reeds vroeger in bisschoppelijke ambten voorkwamen, zullen wij straks zien. Uit de hiervolgende acten blijkt, dat ook Berend, evenals Johan, sedert 1484 voogd van Vreden, een tijdlang in bisschoppelijken dienst was, en wel te Ahaus, dat toen meestentijds de residentie was der Munstersche kerkvorsten.

Wij achten het van belang, hier zéér in het kort alle vermeldingen van *Berend von Kernebeck*, die wij dus als den oudst bekenden stamvader beschouwen, in chronologische volgorde op te geven:

1468.1469 Rentmeester (verwaerer) vanwege den bisschop van Munster in het amht van Ahaus.
1472 Ambtman (drost) vanwege den bisschop over het slot, de stad, de heerschap en het ambt Ahaus.
1479 Schepenen van Vreden: Johann v. Hovell en *Berend v. K.*
1481 Schepenen van Vreden: Johan v. Twickelo, *Berend* v. *K. enz.*
1483-1483 Schepenen van Vreden: Johan v. Twickelo. *Berend v. K.*, gerichtsluden „unde noch meer gueder mans genoch".
1485 Schepenen van Vreden: Johan v. Twyckelo, *Berend v. K.*
1485 Johan v. Hovele, Rolevessonne en *Berent v Kernebecke* „unse u. unsre abdien belende mans".
1488 en 1489. Dezelfden sch. v. Vreden.
1487 Wessel van Besten, *Bernt. Kemebecke* burgemeesteren te Vreden.
1483-1489 Berent von K. heeft Sickinck in kerspel Vreden in pandschap en de Bisschopswisch in de heerschap Ahaus van 1482-89.
1492 Schepenen van Vreden: Johan van Hovell en *B. v. K.*
1493 Keurnoten: *Berent v. K.* en Werner Schulte to Kernebecke.
1494 Schepenen van Vreden: Johan von Twickloe, *Bernt* v. *K.* [111])

Thans willen wij de acten opsommen, waarin Johan *von Kernebeck* (tr. Catharina de Grave) verschijnt, waarbij wij volledigheidshalve ook enkele reeds vroeger vermelde acten voegen:

1482—1483. *J.* v. *K.* vermeld in de Ahauser rentmeestersrekening (arch. Anholt) als behoorende tot het hofgezin („degelix husgesynde") te Ahaus.
1484-1486. *J. v. K.* voogd te Vreden (zelfde bron).
1498. Vreden, civitas (schattingslijst): *Johan Kernebecke.*
1601. Gelagebuch Bocholt: In bywesen des drostes ende *Kemebecke* enz.
1603. Bocholter schepen-maaltijd: *Kernebecke* ... enz.
1613. *Johan von Kernebeck* belend in Lydern (boerschap).
1619. *Johan van Karnebeck* } Rekening der
1520. Relicta *Johan von Karnebecke* } executoren van
1521. Relicta *Karnebecke* } Zl. Heer Paulus
1623. Entfangen van de *Kernebeckeschen* } Wissing can.

[111]) De eerstgenoemde vermelding ontleenen wij aan Berends eigen rentmeestersrekening (1468-69, archief Anholt), die van 1472 aan zijn acte van benoeming (arch. Munster), en de overige aan originneele acten in het Kerkarchief Vreden en het stiftsarohief (te Anholt).

1522. Relicta quondam *Johan Kernebeck* (testament Heer Gerhard Pleynck).
1642. *Vrow Kernebecken* maecht, en 1660: *Frouwe van Kernebecke* (Gelagebuch).
1552. *Catharina* nagelaten widtwe zal. *Johan v. K.* sampt *Bernde* oeren aldesten soen.
1553. Wed. *Catharina* zal. *Johan von Kemebecke,* met haar oudsten zoon *Berndt.*
1663. De hovestede des guedes Gansey tobehorende der Widwen *von Kernebeke* enz.

Uit het bovenstaande blijkt, dat zoowel Berend als Johan hun loopbaan in bisschoppelijken dienst zijn begonnen. Dat Johan niet zeer oud geworden is, hebben wij reeds eerder betoogd. Thans is echter ook duidelijk, waarom wij in de vijftiende eeuw de von Kernebecks in de stad Vreden slechts door enkele personen vertegenwoordigd vinden: zij waren behalve op den Hof Kernebeck (in het ker spel Vreden), over verschillende andere plaatsen van Munsterland verspreid; hun nauwere aanraking met de stad Vreden en hun inburgering aldaar is pas in het laatst der vijftiende eeuw begonnen. Een tak bleef echter te Ahaus: in het aldaar begin 16e eeuw aanvangende burgerboek komt reeds in 1617 *Hendrick von Kernebeck*, de bisschoppelijke huisschrijver, onder de toenmaals in die stad gevestigde personen voor. Hij is de stamvader van den Ahauser of voogden-tak.

In bijgaande tabel hebben wij nu aangegeven, hoe wij, op grond van de laatst medegedeelde vondsten, ons de alleroudste generaties meenen te moeten voorstellen. In *Berend von Kernebeck*, den burgemeester-ambtman [112]), zien wij den gemeenschappelijken stamvader van de „Bocholter", nog levende lijn der familie, en tevens van de „Ahauser lijn", welker leden als voogden van Bocholt toch ook weer in deze stad terecht kwamen. doch aldaar een veel minder beteekenende rol gespeeld hebben dan de nakomelingen van *Johan von Kernebeck* en *Catharina de Grave*; deze laatsten zijn door ons zoo uitvoerig mogelijk behandeld. Wie de ouders van den eersten Berend geweest zijn, kon tot dusverre nog niet worden vastgesteld; toch zou het onderzoek hiernaar o.i. nog in eenige archieven kunnen worden voortgezet.

Wat nu de zegels der oude von Kernebeck's betreft, tot dusver kunnen wij noch van den voogdentak, noch van de takken Volckerinck en Bammel, een zegel produceeren. Van *Diderick von Kernebeck*, den meer onmiddellijken stamvader van den Nederlandschen tak, zijn meerdere zegels aanwezig. In de lijn der schulten hebben wij nog geen zegel kunnen vinden, maar wel kunnen wij de afbeelding verschaffen van een zegel van *Wigbold von Kernebeok*. een tot dusver op zichzelf staande figuur, die echter blijkens zijn voornaam tot de groep der schulten zal behoord hebben. Deze *Wigbold was* in 1427 richter binnen en buiten de stad Vreden of zooale men het placht uit te drukken „te Vreden en te Gerkinck-

[112]) Deze beide functies maren vereenigbaar; de ambtman (officiatus, drossatus) behoefde niet te Ahaus te wonen. Overigens werd voor hem het eigenlijke bestuur verricht door den rentmeester (quaestor, verwaerer), als hoedanig wij achtereenvolgens vermeld vonden Berend v. K., Hilbrand Buahoff. Claes die Hoeghe. Als drosten of ambtlieden in het drostenambt (officium. satrapia) Ahaus vonden wij Otto *Kollert* (1468, 69), *B. v. K.* (1472). *Hilbrand Bushoff (1497). Claes v. Munnickhusen (1526) en Georg v. Loen.* Vgl. Reigers t. a. p. bl. 375, en Tücking, Geschiohte der Herrsohaft und der Stadt Ahaus, II, bl. 2.

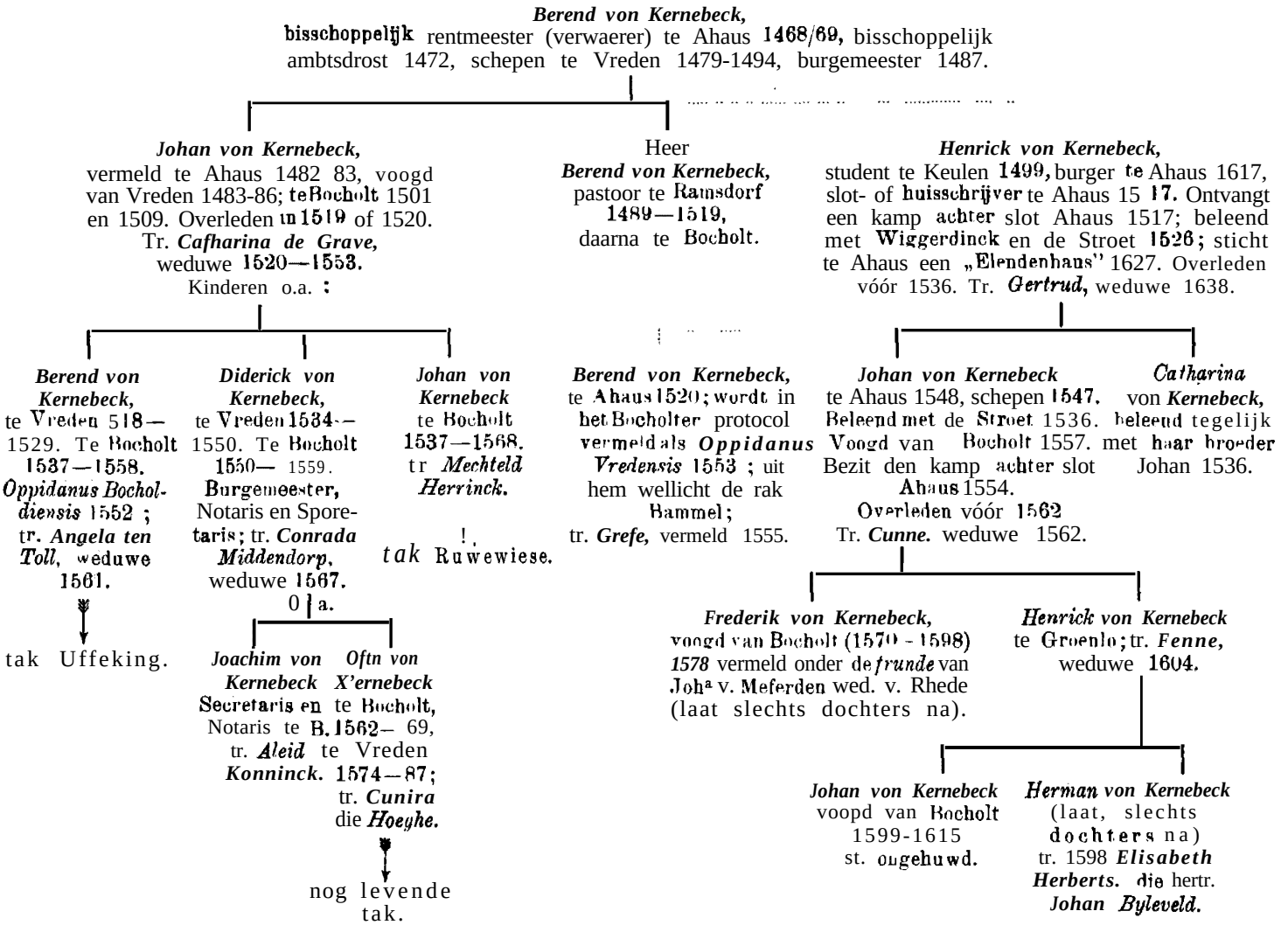

lohe". Hij zal wellicht bij nader onderzoek voor de geschiedenis der familie van belang blijken te zijn, daar het niet onmogelijk is, dat hij de schakel vormt tusschen de von *Kernebecks op den hof* en die in de stad Vreden. Ook van twee andere 15e-eeuwsche von *Kernebecks* zijn *zegels* bekend: ***Diderick,*** richter te Horstmar, en ***Berend.*** ambtman (drost) te Ahaus; beiden dus bisschoppelijke beambten. Laatstgenoemde verdient vooral de aandacht: wij hebben reeds kunnen aantoonen, dat wij in hem den gemeenschappelijken stamvader van de Bocholter en Abauser lijnen (groepen 1 en 2) hebben te zien.

Op bijgaande plaat reproduceeren wij de zegels van de richters *Wigbold* en ***Diderick*** en van den ambtman *Berend*[113]), alsmede van den burgemeester-secretaris-notaris ***Diderick von Kernebeck*** Alle vertoonen hetzelfde wapen : de twee afgewende jachthoorns. Wigbold voegde daaraan toe een bolletje. en de laatstgenoemde Diderick brak het wapen met een sterretje. Waar hij zijns vaders tweede zoon was, hebben wij hierin kennelijk een teeken van jongere geboorte te zien.

Ter vergelijking geven wij op de plant nog een zestal 18de- on 19de-eeuwsche afbeeldingen naar origineelen, berustende in het familiearchief. Het wapen werd tenslotte in 1922 ontdaan van eenige toevoegingen (welke het had ondergaan in 1847), en weer in zijn ouden vorm hersteld [114]). De officieele beschrijving luidt thans als volgt:

In keel twee rechtop geplaatste, afgewende gouden jachthoorns, de monding [115]) naar boven, gesnoerd van goud met afhangende kwasten aan elkander verbonden. (K. B. van 29 Dec. 1922, n° 115.)

Hierbij mag echter niet worden verzwegen, dat door den Nederlandschen tak de jachthoorns op andere wijze geplaatst worden dan oorspronkelijk het geval was, nl. met de mondstukken naar boven en met de openingen of uitmondingen naar beneden. Op deze fout moge hier temeer daarom worden gewezen, wijl in de Vredensche periode de stand der hoorns juist een kenmerkend onderscheid vormt, en het geslacht von *Budde* bv. de hoorns omgekeerd voerde (dus zooals thans de familie van Karnebeek). [116]) Het is zeker te betreuren, dat

[113]) Dit. laatste is ook afgebeeld in de „Westfälische Siegel des Mittelalters" van Dr. Th. Ilgen.

[114]) De Vice-Admiraal en Adjudant des Konings Jhr. *Herman Adriaan van Karnebeek* vermeerderde zijn wapen in 1847 met de wapens der geslachten *Willink* en *Rochussen*. Dit samengestelde wapen heeft dus slechts van 1847—1922 gegolden.

[115]) Bedoeld is hier blijkbaar: „het mondstuk".

[116]) De geslachten v. *Bramhorn* en von *der Becke* daarentegen plaatsten de hoorns volkomen als de oudere *Kernebecks*.

Wibbold v. K.,
Richter te Vreden, 1 Nov. 1427.
Volgens Mscr. Nünning (naar schets van Pfarrdechant Tenhagen).

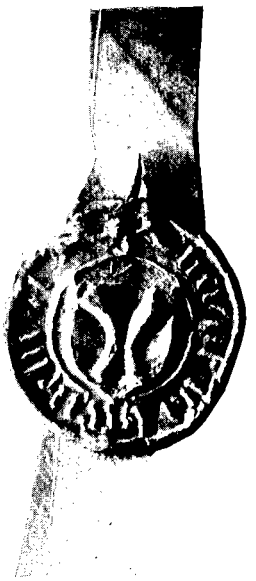

Berend v. K. (Drost v. Ahaus), Ahaus
Maendach na den Sundage Reminiscere
1472, (Arch. Münster).

Diderick v. K.,
Richter te Horstmar, 9 Juni 1431
(Fürstl. Bentheimsches Arch.
Burgsteinfurt).

Diderick v. K.,
Vreden Manend n. hill. Drivoldicheit
1546 (Arch. Anholt).

Diderick v. K.,
Vreden Mar. Verkund. 1549
(Arch. Bocholt).

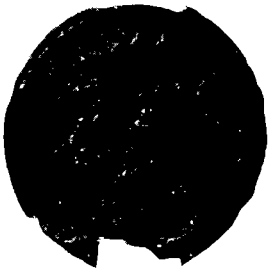

Diderick v. K.,
Bocholt Saturd. p. Joh. bapt. 1556
(Arch. Anholt).

Jan v. K. (1725—1769).

Willem v. K. (1684—1740)
(in de bovenhoeken gemerkt, W. K.).

Jan v. K. (1725—1769).

Begin 19de eeuw.

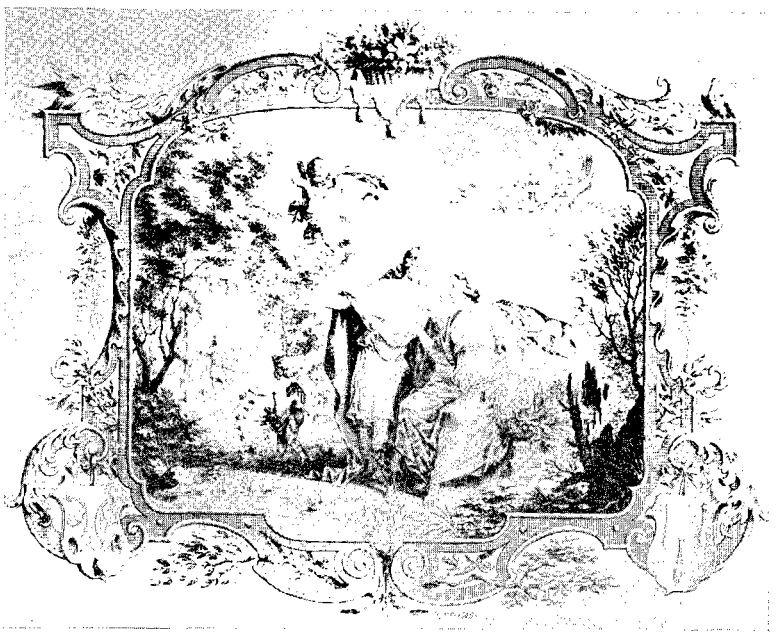

Allegorische voorstelling bij het huwelijk van
Jan v. K. en Petronella Johanna Kluppel, Amsterdam 18 Febr. 1749.

Begin 19de eeuw.

in den loop der tijden, wellicht doordien op de oudere zegels mondstuk en uitmonding minder duidelijk te onderscheiden waren, hieraan geen aandaaht meer is geschonken en dus van den oorspronkelijken vorm is afgeweken.

De schildvorm voor wapens van vrouwen,

door R. T. MUSCHART.

Men hoort door velen verkondigen, dat ongetrouwde vrouwen haar familiewapen op een ruitvormig schild, getrouwde vrouwen op een ovaalvormig schild behooren aan te brengen. Stelt men tegenover zulke beweringen de vraag „waarom", dan is het antwoord gewoonlijk: „wel, dat heb ik altijd hooren zeggen", m. a. w. men praat eenvoudig een ander na.

Mij dunkt, dat alle regelen der heraldiek behooren te berusten op hetgeen de feiten in de geschiedenis der wapenkunde ons vertellen. Het is dus onze plicht deze na te gaan en alleen daaruit conclusies te trekken. Waar nu de heraldiek in de middeleeuwen haar grootsten bloeitijd doormaakte en in het maatschappelijk leven van dien tijd geheel thuis behoorde en al hetgeen na zegge 1600 op dit gebied ontstond eigenlijk als verbastering is te beschouwen, zullen wij noodzakelijkerwijze onze kennis omtrent de zuivere heraldische regelen slechts kunnen verkrijgen door de middeleeuwsche zegels te bestudeeren.

En wat leeren ons nu deze zegels ten aanzien van den schildvorm, afgebeeld op de zegels van vrouwen? Voor en aleer ik deze vraag beantwoord, wil ik de opmerking maken, dat ik duizenden zegels van de vroegste tot de laatste tijden grondig heb bekeken en bestudeerd, zoodat de volgende mededeelingen geheel en al op naakte feiten berusten.

Rietstap zegt in zijn „Handboek der Wapenkunde", in 1867 uitgegeven, op pag. 80: „het ruitschild wordt algemeen aan de jonkvrouwen toegewezen en in Frankrijk, Engeland en Nederland ook veel door deze gebezigd" en verder „doch uit zegels blijkt, dat de vrouwen aanvankelijk denzelfden schildvorm gebruikten als de mannen; later kozen zij het ruitvormige schild, doch — er bestaan voorbeelden, dat ook mannen dit voerden."

Wij zullen ons in het navolgende alleen bezig houden met hetgeen Nederlandsche zegels ons in dit opzicht leeren; buitenlandsche zegels laten wij buiten beschouwing.

Hetgeen Rietstap t. a. p. mededeelt, acht ik eenigszins vaag. Van welken tijd spreekt hij, als hij zegt: „het ruitschild wordt algemeen aau de jonkvrouwen (waarmede hij natuurlijk ongehuwde vrouwen bedoelt) toegewezen"? Vermoedelijk bedoelt hij den tijd. waarin hij zijn handboek schreef, dus het midden der 19e eeuw, dat is de allergrootste vervaltijd van de heraldiek, want hij laat er op volgen, dat uit de zegels (hij zal wel bedoelen middeleeuwsche zegels) blijkt, dat de vrouwen a a n v a n k e l ij k denzelfden schildvorm gebruikten als de mannen en dat zij later den ruitvorm kozen. Men kan al dadelijk vragen, wanneer is dit 1 at er, m. a. w. wanneer begonnen de vrouwen den ruitvorm aan te nemen? Uit deze mededeeling van Rietstap zoude tevens blijken, dat de ruitvorm in latere tijden de oorspronkelijke mansschilden der vrouwen geheel verdrongen heeft en dus de vrouwen nooit anders meer dan met ruitschilden zouden gezegeld hebben.

Laten wij nu eens aan de hand van de nog bestaande origineele zegels nagaan, hoe het met het verloop van den schildvorm voor vrouwelijke wapens in den loop der tijden gesteld is geweest.

Van een 382-tal door mij gevonden wapens van vrouwen, waarqan verreweg het grootste gedeelte op uithangende zegels, heb ik aanteekening gehouden, welke vorm van schild gebruikt is. Van deze 382 wapens zijn er 297 met een gewoon mansschild, 72 met een ruitvormig schild en 13 met een ovaalvormig schild.

Beschouwen wij de eerste groep, met de mansschilden dus, eens nader. Daaronder bevinden zich vrouwen uit de kringen van den hoogsten adel zoowel als van meer eenvoudigen stand. Zoo vinden wij daaronder ***Katerina van*** Vorne ***ende van Telinghe*** in 1246, ***Justine***, de vrouw van ***Dirc*** burggrave ***van Leiden***, in 1334. ***Katelina van Brederode***, vrouwe van Pollanen, in 1342, ***Aliehenora van Engelant*** hertoginne ***van Ghelre*** in 1360, ***Jacoba van Beijeren*** in 1417. ***Johanna van der Leecke, de*** vrouw van ***Engelbrecht van Nassouwe***, in 1404, ***Katherijne van Clere ende van der Marck***, de vrouw van hertog ***Arnolt van Gelre***, in 1436, ***Anna van den Berghe*** gravinne ***tot Sarwerden*** in 16 8, ***Lennora van den Bergh,*** de vrouw van ***Fr. M.*** hertog ***de la Tour d'Auvergne***, in 1650 en velen meer uit de allerhoogste kringen ; daarentegen ook ***Henneken***, de vrouw van ***Jan van Woertroden,*** in 1428, ***Leeneken,*** de vrouw van ***Aelbert der Kinder***, in 1607, ***Anna Vreem,*** de vrouw van ***Cornelis Jansz.***, in 1643, ***Jacop Remholtsdr.*** in 1663 en velen meer uit heel wat bescheidener levensomstandigheden.

Het oudste door mij gevonden zegel in deze groep met mansschilden dateert uit het jaar 1246 en is van ***Katerina van Vorne ende van Telinghe***, het jongste dateert uit het jaar 1761 en is van ***Elisabeth van Roemburg,*** de vrouw van Mr. ***Johan Beek,*** scholtis van Barneveld, voorkomende op haar lakafdruk op een magescheid in het archief van de Veluwe, op welken lakafdruk naast het helmteeken de letters E. V. en R. zijn aangegeven, zoodat er geen twijfel bestaat of deze afdruk wel van haar is.

Overigens vond ik van deze 297 vrouwelijke zegels met mansschilden er 1 in de 13e eeuw, 41 'in de 14e eeuw, 112 in de 15e eeuw, 116 in de 16e eeuw, 26 in de 17e eeuw en 3 in de 18e eeuw.

Van deze 297 zegels hadden er 244 betrekking op getrouwde vrouwen, waaronder 43 weduwen, terwijl de overige 63 van ongehuwde vrouwen afkomstig waren.

Nu overgaande tot de tweede groep van 72 wapens, die met ruitvormige schilden, vinden wij daarin als oudste zegel dat van ***Wilhelma van Voerst***, in 1621 de vrouw van ***Joest van Aemstel van Minden tot Loenersloet*** en als jongste dat van ***J. A. van Imhoff,*** in 1823 de bruid van ***J. H. M. Hora*** Siccama. In deze groep van 72 vrouwelijke zegels met ruitvormige schilden vinden wij er 18 in de 16e eeuw, 32 in de 17e eeuw, 17 in de 18e eeuw en 6 in de 19e eeuw. En onder deze 72 vrouwen treffen wij aan 14 getrouwde vrouwen, 26 w e d u w e n en 33 o n g e t r o u w d e jonge en oude dames.

En ten slotte de 13 wapenschilden van ovalen vorm onderzoekende, vinden wij daarin als oudste dat van ***Elisabeth Charlotte*** gravin ***van Dhona,*** in 1666 de vrouw

van *Otto* graaf van *Limborgh*. Overigens behooren van deze 13 wapens er 11 in de 17e eeuw en 2 in de 18e eeuw thuis. Van deze 13 vrouwen zijn er 8 getrouwd en de overige 5 ongetrouwd.

Wat blijkt nu summa summarum uit dit alles? Er blijkt uit:

1°. dat vóór het jaar 1600 noch de ruitvorm, noch de ovale vorm op zegels van vrouwen voorkomt en dat de ruitvorm eerst in de 16e eeuw, de ovale vorm eerst in de 17e eeuw in gebruik komt.

2°. dat de manssohildvorm zich gehandhaafd heeft tot in de 18e eeuw, doch reeds in de 17e eeuw aan het uitsterven is en dat de ruitvormige schilden zich na hun ontstaan blijven handhaven.

3°. dat 'de ruitvormige schilden voorkomen zo o w e l op zegels van getrouwde vrouwen, als van weduwen en van ongetrouwde vrouwen.

4°. dat wij hieruit mogen besluiten, dat de bewering als zoude het ruitvormig schild het kenmerk zijn van de ongetrouwde vrouw en alleen door haar gevoerd mogen worden, op geen enkelen historischen grond berust.

Maar niet alleen de getrouwde vrouwen en weduwen in de 16e, 17e en 18e eeuw hebben er voor gezorgd, dat wij omtrent het gebruik van de ruitvormige schilden geen verkeerde gevolgtrekkingen zouden maken, ook de mannen hebben daartoe medegewerkt, want in de 17e eeuw vond ik den heer *Gosen van Keppell en'* inde 18e eeuw den heer *J. van Schuijlenborgh*, die beiden een ruitschild op hun zegel voerden. En toch willen 'wij wijzer zijn dan onze l(ermeesters.

Ook ovaalvormige schilden worden in de 17e, 18e en 19e eeuw herhaaldelijk door mannen gebezigd.

Als mijne persoonlijke meening wil ik hieraan nog toevoegen, dat ik het ruitschild een groot onding vind en dat ik wilde, dat het voor eeuwig uit de wapenkunde verbannen werd. Dat wanproduct nl. heeft wapenteekenaars en graveurs al heel wat grijze haren bezorgd, want vooral bij eenigszins gevulde wapenschilden leent zich die vorm in het geheel niet voor eene goede voorstelling der wapenfiguren en moeten deze bij gebrek aau ruimte zeer ten nadeele van de duidelijkheid worden samengeperst.

De critiek van pastoor Juten op: De oudste Heeren van Stryen

(Taxandria 1931, afl. 12, blz. 301 e.v.),

door Jhr. Dr. TH. VAN RHEINECK LEYSSIUS.

Aan de verdienste van pastoor G. C.A. Juten als kenner van Brabant's verleden zal wel niemand twijfelen, maar ik ben overtuigd, dat ik uit veler naam spreek, wanneer ik mij verzet tegen zijne wijze van critiek uitoefenen [1]).

Critiek kin zijn polemiek tusschen gelijkwaardige partijen, namelijk wanneer omtrent het onderwerp nog te veel onzekerheid heerscht voor een eindoordeel, wanneer de strijd der meeningen nog gaande is, en dient zulks te zijn, wanneer de criticus zich dan zelve sterk partij stelt, maar dan moet geen critiek van boven af gegeven worden, past niet de toon van gezag, zooals die in het onderhavige geval is gebruikt.

Verder kán critiek zijn de uitspraak van een onbevooroordeeld rechter, die het goede en verkeerde gelijkelijk belicht. Uitteraard is voor dezen vorm van critiek noodig, dat de criticus niet, of althans niet te fel, aan den strijd deelneemt.

Maar ook aan dit soort critiek komt pastoor Juten niet toe, zijn artikelen hebben den vorm van het requisitoir van een officier van justitie [2]). Alles wat bijeen geplaatst kan worden tegen den becritiseerde, bijna schreef ik „den delinquent", wordt met volkomen negatie van het goede tot eene, op het eerste gezicht indrukwekkende, façade vereenigd, eene in dit geval niet al te stevige façade echter, in de eerste plaats geschikt om den niet geheel deskundigen of in het onderwerp niet volkomen thuis zijnden lezer te imponeeren. Naast goede, zij het dan m.i niet afdoende, argumenten, waarover met vrucht te discussieeren ware, worden kalmweg argumenten geplaatst, welke bij nader onderzoek wapenen voor de tegenpartij blijken op te leveren, zelfs een enkele maal een argument, waaraan de criticus zelf reeds bij eene vorige gelegenheid den ondergrond heeft ontnomen [3]).

Men verkrijgt aldus een *in dit geval vrij zwakken aanval in het kleed van* eene *onfeilbare uitspraak*. Ziedaar n.l. in enkele woorden de fout van pastoor Juten's wijze van critiseeren. Zijne critiek verkrijgt daardoor een ongewild misleidend karakter en wekt dientengevolge steeds bij den betrokkene ergernis.

Merkwaardigheidshalve verwijs ik nog naar Taxandria 1931, pag. 303, waar schrijver zegt punten van mijn artikel in De Nederl. Leeuw te *verbeteren*. Pastoor Juten kruist niet den degen met een anderen onderzoeker, neen, hij verbetert als een schoolmeester, die leerlingen corrigeert.

Gaarne hadde ik nochtans, ondanks den minder prettigen vorm van zijn artikel, met hem gepolemiseerd over zijne bezwaren, waarvan verschillende ten volle eene bespreking waard zijn, eene bespreking, welke slechts verhelderend had kunnen werken en de strekking van mijn betoog slechts ten goede had kunnen komen. Z.WelEerw. heeft dit echter zelf voorloopig onmogelijk gemaakt door aan het slot van zijn artikel te schrijven: „Tot valsche conclusies moet men wel komen, indien men zich tevreden stelt met andere schrijvers eenvoudig na te schrijven". Nu, deze, even dwaze als onware, betichting accepteer ik niet. Indien de heer Juten, zooals ik aanneem, in staat is tot een zuiver critisoh oordeel, dan *weet hij heel goed, dnt ik niemand heb nageschreven* en dat mijn geheele betoog, hetzij dan goed of slecht, van den grond af aan de hand van het voorhanden materiaal is opgebouwd. Het is *zelfs niet op het voet-*

[1]) Zie b.v. den toon van zijne critiek in Taxandria 1930, pag. 12—19 tegen dat deel onzer eerste historici, dat den Historischen atlas uitgeeft. Dit artikel was reeds ter perse toen ik inzage verkreeg van een artikel van Dr. A. A. Beekman in afl. 1 van jaarg. 1932 van het Tijdschrift van het „Kon. Ned. Aardrijkskundig genootschap", waarin deze de wijze van oritiseeren van pastoor Juten aan de kaak stelt en hem tereoht een onvriendelijken criticus noemt.

[2]) Niets ten kwade van deze functionarissen is bedoeld, daar er bij ben een tegenwicht bestaat in de beroepsverdedigers.

[3]) Vergelijk -hetgeen hij op pag. 305 van zijne critiek omtrent Christine van Breda ten beste geeft met pag. 223, noot 5 van zijn artikel in Taxandria 1905 en Kleyn: Land en heeren van Breda, pag. 63. Het gaat er hier immers mede om of Hendrik van Schoten al of niet uit eigen hoofde heer van Breda was.

spoor van Kleyn ontstaan, maar naast Kleyn, al ware het eerste geen schande.

Is soms iedereen een naschrijver, die tot *gedeeltelijk* dezelfde resultaten komt als een van zijn voorgangers? Moet men steeds *uitsluitend* nieuws produceeren ?

Moge de heer Juten inzien hoe *grievend onrechtvaardig* hij is geweest en ruiterlijk bekennen, dat hij zich in zijn slotzin heeft verschreven, dan ben ik bereid op het zakelijke deel van zijne critiek te antwoorden.

Familie-aaateekeningen (van) Beucker en aanverwante geslachten.

(Vervolg van XLIX, 310.)

Petronella van *Beucker* en *Voorda* (zie boven aº 1726) hebben ses kinderen gehad en zijn de volgende :

1726. Den 23e Decbr 1726 is *Maria* gebooren en is te Franequer gedoopt.

1729. Den 1 July 1729 is *Bavius* gebooren en is te Franequer gedoopt.

1731. Den 6 Febr. 1731 is Maria *Petronella* gebooren te Utregt en is aldaar in de Domkerk gedoopt.

1732. den 5e July 1732 is *Johan Hendrik* gebooren te Utregt en in de Jacobikerk gedoopt.

1734. Den 5e Juoy 1734 is *Maria Petronella* te Utregt (gebooren) en is in den Dom gedoopt, op den 6e daaraan, volgende.

1736. Den 29 Juny 173ö is *Gerrard Jacob* gebooren en is den 3 July daar aan volgende te Utregt in de Domkerk gedoopt.

Van deze alle is niet één getrouwt.

1768. Den 10 Juny 1768 is sagt in den Heere ontslapen, de Heer *Jacobus Voorda* (zie boven aº 1726), des morgens ongeveer halt 3 uur, aan een borstkwaal, berijkt hebbende den ouderdom van 70 jaaren en ruym vier maanden, en is den 20e daaraan volgende te Witmaarsum begraven.

1774. Den 3 Aug. 1774 is in den Heere gerust vrouw *Petronella van Beucker* (zie boven aº 1726) weduwe wijlen den Heer *Jacobus Voorda* en is te Witmaarsum begraven.

De kinderen van *Hendricus van Beucker* en *Jeltje Bakker* zijn alle getrouwt geweest uytgesondert *Petrus* (zie boven) en zijn de volgende:

1732. Den 7 Dec. 1732 is *Johanna Wendelina van Beucker* getrouwt met de Heer *Edo Pieter Frieswijk* Clerk ter Secretarie van de Edel Mog. Heeren gedeputeerde Staaten van Friesland.

1733. Den 7 July is *Tetske Margrieta van Beucker* getrouwt met de Heer *Daniel Harmanus André,* Bedienaar des Goddelijke Woords te Bleya en Hogebeintum. Door Dº Jacobus Pieraon, Predicant te Holwert.

1738. De 7e April is *Johannes van Beucker,* J. U. D.

en meede advocaat voor den Hove van Friesland, gecommitteerde Staat ten Landsdagen en adsessor van het krijgsgeregt der Friesse Nassausche Regimenten, getrouwd met Juffer *Tetske Margrieta Frieswijk* te Leeuwarden in de Westerkerk.

1744. Den 9 Dec. 1744 is *Petronella van Beucker* getrouwt met de Heer *Jan Albarda* (zie boven onder de kinderen van *Titia van Beucker* en *Cornelis Albarda* aº 1712) secretaris van de Grieteneije Ferwerdadeel, door Dº Johs de Schiffart te Ferwert.

Johannes van *Beucker* en *Tetske Margrieta Frieswijk* (zie boven aº 1738) hebben 6 kinderen gehad, en zijn de volgende:

1742. De 5e Jan. 1742 is *Juliana* geboren en is den 10e daaraanvolgende te Leeuwarden in de grote kerk gedoopt, dog is den 16e Maart van dat selfde jaar overleeden. Des avonds te 6 uur en is den 21e dº in de Westerkerk begraven.

1742. Den 4e Decr 1742 is *Hendrikus* gebooren en is de 7e daaraanvolgende te Leeuwarden in de Westerkerk gedoopt, dog is den 13e van die maand overleeden des morgens ten 9 uuren, en is den 17e daaraan in de Westerkerk begraven.

1746. Den 27e Febr. 1746 smorgens quartier over elf uur is *Juliana* geboren, en is den 3e Maart daaraanvolgende te Leeuwarden in de grote kerk gedoopt, dog is den 23 May van het jaar 1746 overleeden, des smorgens half zeeven uur en is in de Westerkerk begraven.

1749. Den 20e Juny 1749 des smorgens quart over seeven uur is seer schielijk een *soontje* gebooren, dog is kort na zijn geboorte overleeden en is de 23e daaraanvolgende begraven.

1762 den 28e Octobr 1762 is aan een borstkwaal verzeld met koortse overleeden. *Tetske Margrirta Frieswijk,* huysvrouw van de Heer *Johs van Beucker* (zie boven aº 1738) des morgens ten 11 uur in den ouderdom van 49 jaaren en is den 4e Nov. daar aanvolgende in de Westerkerk te Leeuwarden begraven, in het graf nº 55.

1771. Den 1e Jan. 1771 des smorgs te half een uur is overleeden *Johannes van Beucker* J. U. D. en meede oudste advocaat voor den Hove van Friesland, gecommitteerde Staat ten Landsdagen en adsessor van het krijgsgeregt der Friessche Nassausche Regimenten (zie boven aº 1738) na dat bijna een jaar met pijnelijke toevallen was besogt geweest, en is de 8e daar aan volgende des namiddags te 3 uur in de Westerkerk begraven.

Tetske Margrieta van Beucker en *Daniel Hermannus André* (zie boven aº 1732) hebben twaalf kinderen gehad en zijn de volgende:

1734. De 19 Febr. 1734 is *Tamara Margrieta* gebooren en is te Bleya door haar Vader gedoopt.

1736. Den 27e July 1736 is ***Hendricus*** gebooren en is te Bleya door zijn Vader gedoopt. [1])

1736. Den 19 Septr 1736 is ***een dogter*** geboren, dog deze **dogter** is een half uur ua haar geboorte overleeden en is te Bleya begraven.

1737. Den 23 Aug. 1737 is een ***zoon gebooren,*** dog is een half quartier uurs na zijn geboorte overleeden en is te Bleya begraven.

1738. Den 1 July 1738 is ***een dogter*** gebooren, dog is ses **uuren** na haar geboorte overleeden **en** is te Bleya begraven.

1739. Den 3 April 1739 is ***Juliana*** geboren en is te Bleya door haar Vader gedoopt.

1740. Den 23 Aug. 1740 is ***Gajus*** gebooren en is te Bleya door zijn Vader gedoopt.

1742. Den 21 Octbr is ***Gajus*** gebooren en is te Bleya door zijn Vader gedoopt.

1744. Den 13 Decr is Juliana gebooren en is te Bleya door haar Vader gedoopt.

1746. Den 17 July 1746 is ***Johanna Petronella*** geboren en is te Bleya door haar Vader gedoopt.

1748. Den 12 Septr 1748 zijn **gebooren** tweelingen en zijn te Bleya door haar Vader gedoopt, en hij die gelegentheyd de oudste **genaamt** ***Johannes Petrus,*** en de jongste ***Petrus Johannes.***

Van deze twaalf kinderen zijn vijt groot geworden en zijn alle getrouwt.

1771. De 17e July 1771 des morgens **teegen** elf uur is te Bleya **overleeden** de **Weleerwaarde** Heer ***Daniel Hermannus André*** Bedienaar des **Goddelij** ken **Woords** in de gemeente te Bleya en Hogebeintum, na dat zijn Wel Eerwaarde zedert den 11 **May** 1721 aldaar was **Predicant** geweest., hebbende ruym een half jaar aan het **water** in de borst gelaboreerd, waarbij ijndelijk **continueele koorsen** en verval van kragten, gekomen zijn, in den ouderdom van 73 **jaaren,** en 8 maanden en is den **24e July** daaraan volgende des avonds begraven in de kerk te Bleya.

1772 Den 22 Decbr 1772 is te Leeuwarden overleeden ***Tetske Margrieta van Beucker*** (zie boven aº 1732) wede wijlen de Heer ***Daniel Hermannus André*** dos **smorgens** te 7 uur in den ouderdom van 63 **jaaren seven** maanden en een dag en is de **30e Decbr** daaraanvolgende na Bleya gebragt en aldaar begraven.

Johunnu Wendelina van Beucker **en** de Heer ***Edo Pieter Frieswijk*** (zie boven aº 1732) hebben 6 kinderen gehad en zijn de volgende:

[1]) Dit is **de latere** secretaris van de grietenij het Bildt **Mr.** ***Hendricus*** *Andreae,* dia **bij** het uitsterven van het geslacht *(van) Beucker* **dezen** naam **voor den zijne** voegde en de **stamvader** werd **der** familie *Beucker* Andreae. Ned. **Patr.** 1912, **p.** 2 vermeldt blijkbaar ten onrechte als **zijn** geboortejaar **1736.** — Red.

1733. Den 2 Septbr 1733 is ***Rinske*** gebooren en is de dag daaraan volgende gedoopt.

1737. Den 17 Juni 1737 is ***Hendrik*** gebooren en is de daaraan volgende gedoopt.

1740. Den 6 Jan. 1740 is ***Juliana*** gebooren en is de daaraan volgende gedoopt.

1744. Den 6e Maart 1744 is ***Juliana*** geboren en is de daaraan volgende gedoopt.

Van deze is de jongste alleen getrouwd.

1750. Den 16e Novbr 1760 is overleeden ***Johanna Wendelina van Beucker*** (zie boven **aº 1732**) en is de 26e daaraan volgende te Sneek in de grafkelder **bijgeset.**

Petronella van Beucker en de Heer ***Jan Albarda*** (zie boven aº 1744) hebben twee kinderen gehad en zijn de volgende:

1747. Don 12e Maart 1747 des **'s morgs** te 7 uur is *Cornelis* geboren en is de 19e daaraan volgende te Ferwert door Dº. J. de **Schiffart gedoopt.**

1762. Den 29e Febr. 1762 des avonds te 7 uur is ***Hendricus Julius*** gebooren, en is door Dº de **Schiffart,** te **Ferwerd** gedoopt.

Van deze twee kinderen, is ***Hendricus Julius*** alleen getrouwd.

1767. Den 22e Febr. 1767 is ***Petronellu van Beucker*** (zie boven aº 1744) huysvrouw van de Heer ***Johan Albarda,*** **overleeden** en is de 3e Maart daaraan volgende te St. Anna begraven.

De zoon van ***Johannes van Beucker*** en ***Margrieta. van Viersen*** (zie boven) is **getrouwt** geweest

met

De **dogter** van *Gerardus van Beucker* en ***Hendrina de Vries*** (zie boven) dus lopen deze twee stammen tot een.

1742. Den 28e Jan. 1742 is de Heer ***Johannes Arnout van Beucker*** (zie boven aº 1716 onder de kinderen van ***Johannes van Beucker*** en ***Margrieta van Viersen***) commys generaal der vereenigde **Neederlanden bij** het Edel Mog. **Collegie** ter Admiraliteyt in Friesland, getrouwd **met-Juffer** ***Johanna Geertruyd van Beucker*** (zie boven aº 1719 onder de kinderen van *Gerardus van Beucker* **en** ***Hendrina de Vries)*** door Dº **Schrader** te Leeuwarden in de grote kerk.

(Slot volgt.)

Bijbelbladen van Drongelen **en** Voogd,

medegedeeld door M. C. **Sigal** Jr.

De volgende **bijbelbladen** bevinden zich in de Bibliotheek ten **archieve** der gemeente Vlaardingen.

van Drongelen.

Anno 1722 is gekomen ***Klaas Willemse*** op den 26 Feberwary.

(Anno) 1733 is gekomen ***Annetye*** (*Will*)*ems* op Donderdagh den 30 September.

(Anno) **1725** is gekomen ***Jacob Arense*** op Vrijdagh 29 Juny en is gestorven smorgens ten 6 **ueren** den 6 July.

Anno **1726** is gekomen ***Aeltje Arens*** den 6 Augustus smorgens ten 8 **ueren.**

Anno 1728 is gekomen Klaas ***Wyllemse*** den 26 Augustus smorgens ten 4 **ueren**.

Anno **1728** is gekomen ***Pyetertje Arens*** den 29 November savons ten 9 **ueren en** is gestorven den 10 July.

Anno 1730 is gekomen ***Pyatertie Arens*** den **25** January ten **12 ueren.**

1740 is verdroenke ***Aeltie Ares*** van ***Droengelen*** op Saterdagh den 11 Juny en **was** oud 13 **iaer.**

N. B. De Doop- en Begraafboeken geven de volgende **acten,** waaruit blijkt dat dit bijbelblad betreft de familie ***van Drongelen.***

Gedoopt 4 Maart **1722** ***Klaas,*** vader ***Willem van Drongelen,*** moeder ***Aaltje v. d. Bos.***

Gedoopt 3 October 1723 ***Annetje***, vader ***Willem Klaasz.***, moeder ***Aaltje Kornelisdr.***

Gedoopt 4 Juli 1720 ***Jacob,*** vader ***Ary Klaasz.***, moeder ***Magteld Jacobsdr.***

Begraven Juli 1736 een kind van ***Ary Claasz. van Drongelen.***

Gedoopt 7 Augs 1726 ***Aaltje,*** vader ***Ary Klaasz.***, moeder ***Machteld Jacobsdr.***

Gedoopt 22 Augs 1728 ***Klaes,*** vader ***Willem Klaessen van Drongelen,*** moeder ***Aeltie*** Cornelis ***van den Bos.***

Gedoopt **28** Novr 1728 ***Pietertje,*** vader ***Ary Klaessen,*** moeder ***Magtel Bogerts.***

Begraven Juli 1729 een kind van ***Ary Claasz. van Drongelen.***

Gedoopt 29 Januari 1730 ***Pieterje***, vader ***Ary Janse Patijn,*** moeder ***Maertje Klaes van Drongelen.***

Begraven **24** Juni 1740 een kind van ***Qocert van Drougelen.***

Voogd.

Anno 1786 Den 9 October

Ben ik ***Ary Ar. Voogd*** voor de Tweede **maal** in den Egt vereenigt met mijn Egtgenoot ***Ermpje Pernis*** door Doomene Jan **Steenmeyer.**

Op Zaterdag Den 4 November 1786 is mijn Vrouw ***Ermpje Pernis*** in de kraam bevallen van een **Doode Dogter.**

Op Zaterdag Den 17 Mei 1788 is mijn Vrouw ***Ermpje Pernis*** in de kraam bevallen van Een welgeschaape Zoon En is den **25** Mei gedoopt door Doomene **Lambertis** De **bevere Esvelt** En genaamt ***Jan Pernis.***

den 6 Augustus 1793 is mijn Vrouw ***Ermpje Pernis*** in de kraam Bevallen van een welgeschaape **Dogter** En is den 11 Augs. Gedoopt door Doomene Cornelis vn dn Brynk met naam genaamt ***Maragrieta Mariea.***

N.B. ***Ary Voogd,*** gedoopt te Vlaardingen 3 Juni 1742 als zoon van ***Ary Voogd*** en ***Grietje Ketelaar.*** Hij was zeilmaker en lid van de Vroedschap 1789-1796, Schepen **1791, 1792**, 1794, Thesaurier 1789, 1790, **Huwelijks-Commissaris** 1791. Van 29 Novr. 1803-1 Juni 1809, toen **hij** overleed, maakte **hij** deel uit van het

Gemeentebestuur en van 3 Sept. 1806 tot zijn overlijden **was hij** Regent van het Weeshuis.

Hij was 8 November (ondertrouw 26 Oct.) **1769** te Vlaardingen gehuwd met ***Maria Maan.***

Hij hertrouwde 9 Oct. (ondertrouw 22 Sept.) 1786 te Vlaardingen met ***Ermpje Pernis***, gedoopt te Vlaardingen 20 Mei 1769 als dochter van ***Jan Pernis*** en ***Anna Manneken***; zij was Regentes van het Weeshuis **gedurende denzelfden** tijd als haar man en overleed te Vlaardingen 23 Augs. **1829**, waarbij als haar beroep „ biersteekster" wordt vermeld.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Pits-Sloet.

Geslagt Reeckeninge van de Hr. Jacob Jorisse Pits.

Uit het Testamentenregister van de Weeskamer te Batavia **1691/3**, bl. 660.

1. *Leyn*, heeft nagelaten:
   1. ***Soetje,*** volgt **II.**
   2. ***Maetje,*** volgt II bis.

II. *Soetje Leyns*, geb. begin **17e** eeuw te Vlissingen, × ***Joris Thomasse,*** mr. metselaar, **gewoont** hebbende in de Koestraat tot Vlissingen, heeft naegelaeten:
   1. ***Jacob Jorisz. gesecht Pits,*** gebooren ao 16 .. tot Vlissingen a° 1643 **nae** Oostindiën gevaeren en **a°** 1689 aldaar **sonder** kinderen gestorven (***zie onder).***
   2. ***Tanneken Joris,*** geb. a.v., **gest. a°** 1660 **s.h. begr.** door haar nigt ***Susannake Feres.***
   3. ***Thomas Jorisz***, geb. a.v., getrout; tot Amsterdam gest. 1668. Hieruit een familie ***Thomasse.***

IIbis. ***Maetje Leyns,*** geb. a.v., **getr.** met ***Rutsert Feres,*** metselaar; hij hert. ***Trijntje Jacobs.***
   Uit het le huwelijk:
   1. ***Sara Feres,*** geb. Vlissingen, ob. **ongeh.**
   2. ***Johannes Feres***, geb. a.v. × ***Janneken Pieters,*** † ***1673,*** had ***Jacob F.*** en ***Maetje F.***
   3. ***Susanneke Feres,*** geb. a.v., × 1° ***Louis Prisbier***; × 2° ***Logier Heyndrickse Kievet,*** varentman op **Spanjen**:
   Uit het 1e huwelijk:
   a ***Maetje Prisbier***, ged. 28 Nov. 1660 te Vlissingen, × Zierikzee ***Job Hubregtse Kempe***;
   b. ***Pieter Prisbier***, ged. 26 Dec. 1663 a.v., kwam **a°** 1689 als **jongman** uit Indië.
   Uit het **2e** huwelijk:
   c. ***Heyndrick Logierse Kievet,*** ged. Vlissingen 1669 in Mei;
   d. ***Lena Kievet,*** ged. a.v. Feb. 1673.
   Uit het **2e** huw. van ***Rutsert Feres*** vd:
   4. ***Jacob Feres***, fabriek te Vlissingen;
   5. ***Pieter Feres,*** loodgieter te Vlissingen;
   6. ***Marinus F.;***
   7. ***Jnneken F.***

Uit ***een*** bij die geslagtreeckening gevoegde procuratie blijkt nog, dat ***J. J. Pits,*** raad. ordin. van India, oud **gouv.** van Coromandel, gehuwd was geweest met ***Magtilda Sloet,*** van Doesburg (mutueel test. 1 April 1681

in het kasteel Geldria te Palliacatta en zijn test. alleen Batavia 3 Slei 1688). Een brief dd. 28 Mei 1688 van mevr. *Gisberta Stoet* aan haar broer *Joan Albert Stoet*. (Vgl. Het geslacht Sloet in Wapenh. 1912/13, bl. 437).

Uit do fichescollectie blijkt verder:

Jacob *Jorisz. Pits*, van Vlissingen, koopman 0. 1. Cie, werd 6 Juli 1666 als commissaris gezonden naar Palembang, Djambi en Indragiri; werd 10 Aug. 1666 opperhoofd van Westk. van Sumatra en 27 Aug. 1677 gouverneur van Malakka; bij miss, Heeren XVII werd hij 8 April 1678 tot raad extraord. van India geëligeerd; commissaris van Bengalen en Choromandel en gouverneur van die kust 1.ö Oct. 1680; commissaris naar Bantam om Pangeran Diepa Ningrat als voogd van den minderjarigen des overledenen Konings zoon en gedesigneerden successeur mitsgaders als regent van het Bantamsche rijk gedurende de minderjarigheid voor te stellen 13 Oct. 1687.

Vgl. voorts Wapenh. a.v.:

Gijsberta Sloet vd., geb. Doesburg circa 1648, ⚔ 1° Batavia 3 Maart 1676 *Pieter Vertangen;* ⚔ 2° *Fred. Lambert Bent,* ontv. gen. koninkrijk Jacatra; die † vóór 30 Aug. 1688;

en bl. 438 a.v. :

Timon Sloet tot Borgbeuningen ia ged. Holl. Kerk Batavia 17 Juli 1667; hij ⚔ 1701.

B. v. T. P.

Waubert de Puiseau.

In jaarg. 1926 van dit Maandblad (kk. 279—280) heeft de heer M. G. Wildeman de aandacht gevestigd op het feit, dat eene advertentie in de Nieuwe Rotterdamsche Courant van Juli 1925 onderteekend werd door Dr. Jak. *Fried.* Fr hr r. *Waubert de Puiseau* en *R. A. J.* Fr f r. *Waubert de Puiseau-ten Berge*, hoewel volgens Nederland's Adelsboek het geslacht *Waubert de Puiseau* in 1914 in de mannelijke lijn was uitgestorven in den persoon van Jhr. Dr. *Daniel Hermannus Waubert de Puiseau*, oud-districts-schoolopziener.

Aan de hand van officieele stukken toonde ons geacht medelid aan, dat men hier met een geval van titelusurpatie te doen had, aangezien voornoemde *Jakob Friedrich* de op 9 Oct. 1894 te Mainz geboren natuurlijke zoon was van *Katharina Freitag*, tweede echtgenoote van voornoemden Jhr. Dr. D. H. Waubert de Puiseau, aan wien zijn stiefvader kort voor zijn overlijden voor den vertegenwoordiger van het Amtsgeriuht te Mainz het recht verleend had tot het voeren van zijnen geslachtsnaam. Dit schijnt den betrokkene aanleiding gegeven te hebben om met den naam ook diens adellijk praedicaat — echter tot „Freiherr" verfraaid — aan te nemen, zich blijkbaar beroepende op de tegenwoordig onder de Duitsche republiek ook ten aanzien van de adoptie tot ergerlijke misstanden leidende opvatting, dat de titel als een inhaerent deel van den naam beschouwd dient te worden.

Bediende de persoon in quaestie zich in 1926 nog van een *Duitschen* adellijken titel, volgens eene advertentie in het Utrechtsch Dagblad dd. 1 Januari jl. ontziet hij zich thans niet hier te lande een *Nederlandsch* adellijk praedicaat te voeren en zich' te noemen en te schrijven: **Jhr.** *Dr. F. Waubert de Puiseau.*

„Met het oog op mogelijke usurpatiepogingen van

eventueele nakomelingen van dit echtpaar" — schreef destijds de heer Wildeman — „lijkt mij het vastleggen der feiten in een vakblad gebiedend". Dat zulks zeker niet overbodig- was, is thans nog eens duidelijk gebleken.

VALCK LUCASSEN.

De Bruijn.

(XLIX, 258 e.v.)

In mijn artikel over de Leerdamsche familie de Bruijn noemde ik als oudste van dit geslacht dan de *Bruijn*, schepen van Leerdam, die gehuwd was met *Anneken Jacob Nobelsdr.* Ik sprak toen de veronderstelling uit, dat hij dezelfde zou zijn als *Jan Henricks de Bruijn*, brouwer te Leerdam, die in 1571 nog een verklaring aflegt. Dit laatste is mij gebleken onjuist te zijn, daar *Anneke* reeds in 1666 als weduwe van *Jan de Bruijn voor* schepenen van Gorinchem verschijnt.

Jan Henricks de Bruijn — en met hem zijn broeder *Lambert Henricks de Bruijn* — hooren dus in deze stamreeks niet thuis en evenmin de kinderen van *Jan Henricks de Bruijn*, n.l. de onder 2 genoemde *Peter* de *Bruijn Janst. en* de onder 7 genoemde *Cathalyna de Bruijn Jansdr.*

Daarentegen zal wel een kind van *Jan de Bruijn* en *Anneken Nobel* geweest zijn *Elisabeth Jan de Bruijnsdochter. Zij was* in eerste huwelijk getrouwd met *Henrick Calff*, zoon van *Jan Calff Petersz. den ouden en* van *Mariken Clementsdr. Henrick Calff* was vóór 21 Oct. 1677 overleden, op welken datum *Elisabeth* als zijn weduwe voor schepenen van Gorinchem verschijnt. Zij had toen 3 kinderen, n.l. *Jan Calff*, *Mechtelt Calff* en *Jacob Calff.* Als echter voor diezelfde schepenen op 4 Juni 1696 de erfenis van *Jan Calff Petersz. den ouden* verdeeld wordt, komen daarbij o.a. op „*Roger Boddam* als man ende voicht van *Mechtelt Henrick Jansz. Calffsdr.* ende dezelve *Mechtelt* beneffens haren voorn. man mede compareerende als *eenig kyndt* erffgenaem ende represent. *Henrick Jansz. Calff* haren vader zaliger", zoodat haar beide broeders *Jan* en *Jacob Calff* jong overleden moeten zijn.

Elisabeth Jan de Bruijnsdr. is na het overlijden van haar eersten man hertrouwd. -Zij verschijnt 17 Sept. 1680 voor schepenen van Gorinchem als „*Lijsken Jansdr.* naegelaten wed. was van *Henrick Calf Jansz.*, nu *mr. Engbert Kemps* huysvr."

Uit de acte van 25 April 1693, door mij genoemd aan het slot van mijn artikel k. 268, blijkt dat op dien datum ook haar 2^e^ man overleden was.

H. WIJNAENDTS.

Van Alderwerelt.

(XLIX, 214).

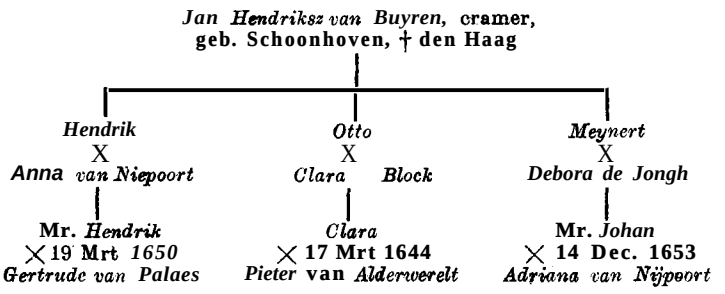

Volgens Haagsche transportregisters en protocollen:
29 Mrt. 1683 koopt *Jan Heynricksz. van Buuren*, cramer, een huis „de Gulden Rooster", gelegen in de *Hoochstraat*, begrensd door Joris van Cats.

1687 comp. *Jan* van *Buyren Hendriksz*, geboren binnen Schoonhoven, cramer en burger-Residentieboek.

16 April 1616 koopen *Otto en Meynert van Buyren, gebroeders,* 5 hont land in Veenpolder.

11 Dec. 1636 verkoop van een huis in de *Hoochstraat* belent *Meynert van Buyren.*

4 Mei 1664. Mr. *Johan van Buyren,* eenig en universeel erfgenaam van wijlen *Meyndert van* Buyren en *Debora de Jongh,* verkoopt huis in de *Hoochstraat.*

1 Oct. 1634 doopgetuige te Utrecht Mr. *Hendrik van Bueren* bij den doop van *Meynardus*, zn. v. Mr. *Johan en* Adriana *van Nijpoort.*

Breda. P. BINKHORST VAN OUDCARSPEL.

Dumonceau. Nederl. Adelsboek 1932, bl. 373 vermeldt, dat *Jean Baptiste Dumonceau* bij diploma van 15 April 1810 door Koning Lodewijk werd verheven tot *Graaf van Bergendal*; men leze : „*Bergerduin*". Eerst bij de verheffing tot Comte de l'Empire door Keizer Napoleon, den 2 Mei 1811, werd de naam veranderd in *Bergendal,* en wel tengevolge van het protest eener Nederlandsche familie.

Op bl. 374 van 't zelfde art. wordt onder VI *Joannes Baptista (du) Monceau (1696 -1768)* diens echtgenoote genoemd *Cecilia Everaerts*; men leze *Clara Everaerts.* — Zoowel de trouwacte van dit echtpaar (parochiale registers te Uccle) als de doopacta hunner kinderen vermelden den voornaam als *Clara.* (Vgl. „De Wapenheraut" 1912/13, waar ik in het art. „*Iets over het thans grafelijk geslacht Dumonceau*", zoowel de trouw-acte als- de- doopinschrijvingen der kinderen in extenso heb afgedrukt).

M. G. W.

Van Dusseldorp. (XLIX, 341 e. v.). T. a. p. wordt door mij in kol. 342, 6e regel v. b., als stamvader der familie *van Dusseldorp* zekere *Peter Be n d r i k s van Dusseldorp* vermeld. Dit is eene verschrijving en moet zijn: *Peter Dirks v. D.*

HAAGEN SMIT.

Gemeentewapens.

Bij Koninklijk Besluit van 7 December 1931 N° 23 is aan de Gemeente *Vries*, Provincie Drenthe, het navolgende wapen verleend :

In goud bezaaid met eikebladen van sinopel een schoorsteenhaal van sabel en een zoom van keel, beladen met acht cornoeljebloemen van zilver met gouden hart.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Schildhouders : twee wildemannen, omkranst en omgord met loof, in de vrije hand een knods over den sahouder houdende, alles in natuurlijke kleur.

Bij Koninklijk Besluit van 14 December 1931, N° 63, is aan de Gemeente *Bemmel,* Provincie Gelderland, het navolgende wapen verleend :

In zilver drie schaaktorens van sabel.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Schildhouders: twee omziende hazewindhonden van natuurlijke kleur, met halsbanden van keel, omboord en geringd van goud.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Breekweg. Gaarne zou ik weten *waar* en *wanneer* is geboren (gedoopt) en gestorven (begraven): *Aaltje Breekweg*, die als J.D. den 4 Februari 1753 te Purmerend huwde met *Michiel Gideon de Graaff,* zonder dat op eenigerlei wijze van de plaats van herkomst of geboorte bleek. Alleen weet ik, dat zij in 1782 nog leefde. Gaarne vernam ik de namen van hare ouders, grootouders etc (kwartieren).

Indien deze gegevens niet verstrekt zouden kunnen worden, zou ik toch al zeer geholpen zijn, indien mij kon worden medegedeeld, of wellicht iemand den naam *Breekweg* wel eens is tegengekomen, en zoo ja, in welke plaats of streek en omstreeks welken tijd.

's-Gravenhage. H. H. A. DE GRAAFF.

Dreyer. (XLIX, 380, L, 30). Mogelijk behoorde onderstaande heer *M. Dreyer* tot de gevraagde familie. Pieter Pijpers zegt in 't Eerste Deel, Aanteekeningen (blz. 2) op Bladz. 46 van Eemlandsch Tempe of Clio op Puntenburgh, Landgedicht 1803: „Dit landgoed (de Hooiberg buiten Amerstoort aan de Wolvensteeg), vlak tegenover een gedeelte van Puntenburgh gelegen, behoort aan don heer *M. Dreyer.* Het is des te aangenamer, omdat hetzelve het nuttige en vermakelijke tevens in zich bevat, door deszelfs schoonen lusthof, en aanmerkelijke tabaksplantery."

In aansluiting hiermede vond ik in oude eigendomstukken van het huis te Amersfoort, waarin mijn vader gewoond heeft van 1867 tot diens overlijden in 1906, t. w. iu een perkamenten schepenbrief o.a. dat *Turbanus Emanuël Dreyer* en *Maurits Dreyer* gekocht hebben op publieke veiling op 16 Januari 1783 van Willem van Eede als gemachtigde van zijn zoon Wouterus van Eede en anderen :

Een morgen Tabaksland met een gansch nieuw gebouwde Huysinge en Herberg genaamd de Prins voor f 4450.—.

Bovengenoemde *M. Dreyer* overleed vóór 26 Augustus 1812 in 't Logement genaamd de Stads Doelen te Amersfoort en kwam daarna het huis de Prins in handen van de familie Atteveld.

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W. A.zn.

Engelman. (L, 31). Ofschoon ik de vraag van den geachten inzender niet weet te beantwoorden, wil ik er toch op wijzen, dat een *Jacob Engelman* 11 Juni 1795 te 's-Gravenhage woonde. Hij levert op dien datum zijn biljet in van inschrijving op de geldnegotiatie van dat jaar te 's-Gravenhage, welke biljetten zich bevinden in het Gemeente-Archief aldaar.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Leeuwen (van). Gevraagd het wapen der Amst. fam. *van Leeuwen*, waarvan de stamvader is : *Jan Abrahamse van Leeuwen*, „schuyermaeker" en poorter te Amst. Zijn zn. *Abr. Jansz. v. L.,* geb. Amst. in 1676, eveneens schuyermaeker, werd ingeschr. als poorter van Amst. 9 Aug. 1700; diens zn. *Wijnand v. L.* was o.a. mr.

timmerman. Laatstgenoemde testeerde 16 Jan. 1769 voor not. W. J. Vos, prot. no. 12300, acte no. 1 te Amst. en verklaarde beneden de f. 20.000 gegoed te zijn.

Deze gegevens vanwege de meerdere gelijknamige families v. L.

A. *N.*

Rötel (von)-van Hopbergen. Op 25 Januari 1798 werd te Duesburg geboren en Luthersch gedoopt: *Jacob Willem*, zoon van ***Eriedrich von Rötel*** en ***Elisabeth van Hopbergen.*** Waar zijn deze echtelieden gehuwd en waar was ***hij*** geboren?

Leiden. BIJLEVELD.

Vettewinkel. Gevraagd : nadere aanvulling van het navolgende en gegevens over het voorgeslacht van ***Gerrit Vettewinkel, geb.*** omstr. 1673, verm. te Zwolle of Wijhe, wellicht ook te Heino (Ov.), woont in 1727 te Heino, tr. N.N. Hij had (o.a. ?)2 zoons, ***Hendrick*** en ***Harmanus***, die zich beiden te Amst. vestigden, respectievelijk omst. 1726 en vóór 2 Sept.. 1740. Verder alles bekend.

A. *N.*

Winkler. Gevraagd genealogische gegevens over de Friesche familie ***Winkler.*** Naar men mij verzekerde bestaat er een fragment-genealogie van dit geslacht. Waar? Elk gegeven, ook het kleinste, is welkom.

Welk wapen voert deze Friesche familie?

A. *N.*

Zegers van Ydeghem en Wassenhoven- de Glarges. (XLIX, 256, 361, 384). Sinds ik voor het eerst mijn vraag betreffende de familie Zegers *van Wassenhoven* in het Maandblad inzond (1930, k. 32), kwamen hierop eenige antwoorden in, maar vooral ook werden mij eenige aanteekeningen uit het stedelijk archief van Haarlem bekend en was Ir. A. F. de Graaff zoo vriendelijk mij eenige mededeelingen, aan een oud handschrift ontleend, mede te deelen. Ik acht het van belang deze aanteekeningen, vermeerderd met gegevens uit het Maandblad en andere bronnen, hier te laten volgen.

Wapen: in plaats van in een doorsneden schild wordt het latwerk ook wel in een schildhoofd aangegeven.

I. ***Pieter Zeegers gezegd de Edele*** huwt ***Margote Bonte vrouwe van Yghem.***

II. ***Hendrik Zeegers,*** ridder, heer van Leeubos Emmichhoven, vermoedelijk schout van Antwerpen, ob. **13. 10. 1456;** huwt ***Carolina Pleviers***, ob. dl. 1. 1469. Zij liggen beiden begraven in het 0 L. Vrouwe broederklooster te Antwerpen (Maandbl. 1930, 64).

Volgens M. S. de Glarges op het stedelijk archief te Haarlem was hun zoon:

III. ***Jan Zegers van Ideghem*** huwt ***Barbara van Cuelsbroeck.***

In dit M.S. wordt haar wapen aangegeven als beschreven door ons geacht correspondeerend lid, den Heer Muschart, in Mdbl. 1931, 384. Het komt ook als zoodanig voor in het Ms. van Ir. de Graaff.

Kinderen :

IV*a*. *Gelein Zegers* volgt.

IV*b* Mr. ***Pieter Zegers van Wassenhove,*** „Personaat" van het Gooiland, deken van den Briel, „cam in de Haghe", was kanunnik aldaar en ligt begraven in de Groote- of St. Jacobskerk met opschrift: Mr. Pieter Zeghers 1636 afgevaardigde van het Kapittel, met wapen.. Zijn (geschonden) afbeeldsel komt voor op een glasraam in genoemde kerk (Moes).

IV*c*. ***Josine Zeghers van Wassenhove*** huwt ***Gillis de Glarges Heer van Eslemmes***, schepen van Mons 1538, 41 en 42. St. in 1542.

Zij maakt haar testament 16 Sept. 1550, woont toen te Mons. In het M.S. te Haarlem worden IV*a* en IV*b* als haar broeders genoemd.

IV*a*. ***Gelein Zeghers van Wassenhove,*** Ridder, raad in het Hof van Holland, huwt. ... ***Ideghem.***

Kin deren :

Va. ***Aert Zeghers van Wassenhove en Bergambacht*** huwt ***Jonkvr. Jacqueline Triert.***

Kind :

VI*a*. ***Louise Zeghers*** huwt 1677 te Gent ***Jan van Seroos-kerke.***

Vb. ***Cathar.na Zeghers van Wassenhove*** huwt Mr. ***Claes van der Laen,*** st. 1674.

vc. ***Anna Zeghers van Wassenhove*** huwt ***Laurens van Bronckhorst.***

Vd. Johan Zeghers van Wassenhove, „zijn moeder schijnt Ideghem en beste moeder Culsbroek", huwt ***Margaretha van Wijngaarden.*** Predikant te Bodegraven.

Kinderen :

VI*b*. ***Anthony Zeghers van W.*** „geh., woont in Beyerland".

VI*c*. ***Gislein*** Z. v. ***W.*** studeert.

VI*d*. ***Margaretha*** st. ongeh. 26 Jul. 1600.

VI*e*. ***Johan Zeghers van W.*** „in de crijgh".

VI*f*. ***Jacomina Z. v. W.*** st. 16 Aug. 1600 en ligt begr. te Bodegraven,

De volgende losse aanteekeningen :

Jonckheer ***Geleyn Zegers van Wassenhove*** was geh. omstr. 1619 met ***Marya Muys van Holy***, hadden een zoon ***Geleyn***; mogelijk was eerstgenoemde dezelfde als ***Qeleyn Z. v. W.***, in 1628 oud omstr. 36 j., baljuw van Oudewater.

Barbara Z. v. W. geh. met ***Nono van Meckenburg***, die in 1687 dood was. Haar broeder ***Jan Z. v. W. was*** in het verbond der Edelen, mogelijk VI*e*.

Agnes Segers van Wassenhocen h. Jhr. ***0th van Suylen van der Haer***, testeeren 7 Juni 1626.

Verdere aanvullingen, vooral betreffende de eerste vier generaties van dit geslacht, verzocht.

U.S.A WILLIAM J. HOFFMAN.

INHOUD 1032, No. 2.

Bestuursberichten. — **Dirck Franckensz.** Pauw (Theodericus **Pauli**), door † Jhr. W. F. R. van **Naerssen.** — De stamvader van het gedacht **Bastert,** door Mr. H. F. **Wijnman.** — De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek, door Dr. E. J. Th. & Th. van der Hoop. (Slot met plaat). — De sohildvorm voor wapens van vrouwen, door R. T. Muschart. — De oritiek van pastoor **Juten** op: De oudste **Heeren van** Stryen, door Jhr. Dr. Th. van **Rheineck** Leyssius. — Familie-aanteekeningrn (van) **Beucker** en aanverwante geslachten. (Vervolg). — **Bijbelbladen** van **Drongelen** en Voogd, **medegedeeld** door M. C. **Sigal** Jr. — Korte **mededeelingen: Pits-Sloet;** Waubert de Puiseau; De **Bruijn;** Van Alderwerelt; Dumonceau; Van **Dusseldorp; Gemeentewapens.** — Vragen antwoorden: Breekweg; Dreyer; **Engel**man; Leeuwen (van); Rötel (von)-van Hopbergen; Vertewinkel; **Winkler;** Zegers van Ydegbem en Wassenhoven-de Glarges.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad **verschijnt** aan het begih van iedere maand en wordt aan alle leden van het **Genootachap** toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het **Maandblad, zoomede** opgaven van adresverandering gelieve men te riohten tot den redacteur Dr. TE. R. **VALCK LUCASSEN**, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Best uur, gelieve men te riohten tot den **secretaris** Dr. E. J. **THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP**, *Sweelinckstraat* 50, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te riohten **aan het Bureau** van het **Genootschap**, *Bleïjenburg* 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet **aansprakelijk** is voor de strekking of den inhoud der **onderteekende** stukken.

N°. 3. **L^e Jaargang.** Maart 1932.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het **overlijden** van Prof. Mr. J. E. **Heeres**, te **'s-Gravenhage**, sedert 1917 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

L. F. VAN GENT . . . . . *'s-Gravenhage.*
Gep. Kol. Topogr. **dienst O. I. L.** *Jan van Nassaustraat* 37'.
Mr. H. DE LA FONTAINE VERWEIJ . . *Groningen.*
Conserv. Rijksuniv.-bibliotheek. *Spilsluizen 13a.*

Adreswijzigingen:

Prof. Dr. J. F. VAN BEMMELEN . . . *'s-Gravenhage.*
Prinsevinkenpark 27.
G. F. E. GONGGRYP . . . . . *'s-Gravenhage.*
Statenplein 14.
Jhr. Mr. F. A. GROENINX VAN ZOELEN. *Zwolle.*
Bloemendalstraat 6.
Jhr. W. F. RÖELL . . . . . *Leiden.*
Papengracht 17.
H. E. J. F. DU MABCHIE VAN VOORTHUYSEN *Oosterbeek.*
Joubertweg 14.

De Penningmeester mocht wederom een extra-gift, groot f **25.—**, van een in het buitenland vertoevend, belangstellend lid ontvangen, aan **wien** het Bestuur ook langa dezen weg zijn hartelijken dank betuigt.

Aanwinst& der Bibliotheek.

*0 v*ervoorde, J. C. Archieven van de kloosters. Leiden 1927. 2 dln.
Gemeente-archief Leiden.
dl. I. Inventaris en regesten.
dl. II. Regesten. (Vervolg).
(Geschenk van den Archivaris der gemeente Leiden).
Overvoorde, J. C. Archieven van de Leidsche hallen. Leiden 1928.
Gemeente-archief Leiden. ***(Geschenk a. b.)***
0 vervoorde, J. C. Archieven van de gilden, de beurzen en van de rederijkerskamers. Leiden. [z. j.].
Gemeente-archief Leiden. ***(Beschenk a. b.)***
Overvoorde, J. C. Archieven van de kerken. Leiden 191ö. 2 dln.
Gemeente-arohief Leiden.
dl. **I.** Inventarissen en regesten van de S. **Pieters-**en van de 0. L. **V.-kerk.**
dl. **II.** Regesten uit de archieven van de Sint **Pan**craskerk. ***(Geschenk a. b.)***
0 ver vo orde, J. C. Archieven van de **stadsheerlijkheden** en van de vroonwateren. Inventarissen en **regestenlijsten.** Leiden 1914.
Gemeente-archief Leiden. ***(Geschenk a. b.)***
Het oude **rechterlijke** archief van Leiden. [z. pl. z.j.]. Overdr. uit „**Verslagen** omtrent 's **Rijks** oude archieven", 1921 dl. 1. ***(Geschenk a. b.)***
Bij **leveld** [W. J. J. C.]. De oude notarieele archieven van Leiden. [z. pl. z. j.].
Overdr. uit „**Verslagen** omtrent 's Rijks oude archieven", 1916. ***(Geschenk a. b.)***
Doop- en trouwboeken der gemeente Leiden. [z. pl. z. j.]. ***(Geschenk a. b.)***
In memoriam Baron en Barones van Lynden van **Hemmen** [z. pl. z. j.].
(Geschenk van den heer W. J. J. C. Bijleveld).
Nispen tot Sevenaer, E. van. Maastrichtsohe grafsteenen. [Maastricht **z.** j.].
Overdr. uit „**Publ.** dans le Limbourg", LXVII.
(Geschenk van den schrijver).
Macco, H. F. The church visitations of the **deanery** of **Kusel** in the Palatinate 1609, translated bij Mr. R. W. Staudt. Philadelphia 1930.
(Geschenk van den schrijver.)
Heimatkunde aus dem Seetal. Herausgeg. von der hist. Vereinigung **Seetal. Seengen** 1931. Jrg. 5 afl. 3.
(Geschenk van den heer Prof. H. F. Macco).
Overvoorde, J. C. Catalogus van de **prentverzameling** over Leiden en omgeving. Eerste supplement. Leiden 1920.
(Geschenk van den Archivaris der gemeente Leiden).

Eck, Th. G. van. De Middelburgsche familie de Péval. 's-Gravenhage 1927. *(Geschenk van den schrijver).*

Sc hm i d, L. M. A. von. Ueber eine Genealogie und ein Geschlechtswappen. ['a-Gravenhage 1931]. *(Geschenk van den schrijver).*

M a n, M. G. A. de. Numismatiek van Zierikzee. Amsterdam 1931.

Overdr. uit „Jaarb. voor munt- en penningkunde", 1931. *(Qeschenk van de schrijfster).*

Verslag van het gemeente-archief te Amsterdam over het jaar 1930. [Amsterdam 1931]. *(Geschenk van den Archivaris der gemeente Amsterdam).*

T[ric h t], H. W. v [a n]. Het Arnhemsche geslacht Nijhoff. Geschiedenis en genealogie. Met 4 pltn. 's-Gravenhage 1931. *(Geschenk van den heer W. Nijhoff).*

Katalog der Bibliothek [der K. K. heraldischen Gesellschaft „Adler"] nebst einer Übersicht der Sammlungen. Wien 1913—1931. 2 dln.

dl. II. Nachtrag zum Katalog der Bibliothek (enthält auch den 1. Nachtrag).

Keu ss en, H. Die Matrikel der Universität Köln. Bonn 1919—1931. 2 dln.

Bd. 1. 1389-1476. 2e dr.

Bd. III. Nachtrage 1389—1559 und Register zu Bd. I. und II.

C hes tre t de Haneff e, J. de. Histoire de la maison de la Marck y compris les Clèves de la seconde race. Liége 1898.

B ussch er, E. de. Les armoiries des comtes de Flandre, dissertation historique. Bruxelles 1872.

Ernst, S. P. Dissertation historique et critique sur la maison royale des comtes d'Ardennes, publié par P. F. X. de Ram. Bruxelles 1868.

Proebs tin g, F. Nachrichten über die Familie Proebating. Zweite Ausgabe fortgeführt unter Mitwirkung von M. Heraeus. Berlin 1892.

Dim pf el, R. Biographische Nachschlagewerke, Adelslexika, Wappenbücher. Systematische Zusammenstellung für Historiker und Genealogen. Leipzig 1922.

Wentzcke, P. und G. Lüdtke. Die Archive. Berlin und Leipzig 1931. Bd. I. Deutsches Reich, Dänemark, Estland, Finnland etc. Lieferung 2, 3.

De afstamming der heeren van Stryen en Breda uit het Brabantsch-Henegouwsche Huis,

door Jhr. Dr. TH. VAN RHEINECK LEYSSIUS.

Op de tabel [1]), welke ik voegde bij mijn artikel omtrent de oudste heeren van Stryen in het Novembernummer van den vorigen jaargang van dit maandblad, gaf ik eene gissing omtrent de aansluiting der heeren van Breda aan deze oudste heeren uit het Henegouwsch-Leuvensch-Brabantsche huis. De korte toelichting daartoe plaatste ik achteraan in een noot, daar ik vond dat eene, uitsluitend op het algemeen verband berustende, geheel onbewezen gissing den tekst zou ontsieren, te meer waar deze gissing al dadelijk scheen te worden te niet gedaan door een bericht van den eind 13en eeuwschen kroniekschrijver Boudewijn van Avesnes, waarin deze

[1]) Deze tabel berust, behalve wat betreft de suppositie omtrent de heeren van Stryen en Breda, geheel op de gegevens van Prof. Vanderkindere en Prof. de Rkm.

mededeelt dat graaf Raginer, de broeder van graaf Hendrik II van Leuven, de door mij geopperde stamvader, zonder lijfserven is gestorven. [2])

Toch leek de opgestelde gissing, in verband met de voornamen en in verband met het eerste voorkomen van Breda in 1116 [3]) (of in 1125), wel zooveel innerlijke waarschijnlijkheid te bezitten, dat ik het wenschelijk achtte een verder onderzoek in te stellen. In de eerste plaats diende de betrokken mededeeling van Boudewijn van Avesnes nader onder de loupe te worden genomen. Deze schrijver nu was een compilator, die nauwelijks eenige eigen gegevens verschaft, maar, zooals zijn inleider en uitgever in de Monumeuta Germaniae opmerkt, hetzij oudere kroniekschrijvers geheel copieerde, hetzij hun werk excerpeerde. Wanneer hij de voorouders van hertog Jan I van Brabant opsomt, volgt hij precies, zooals ook de Monumenta mededeelen, het betoog van den schrijver van de kort tevoren d.i. c. 1270 geschreven „Genealogia ducum Brabantiae ampliata". [4]) Deze genealogie nu is eene aanvulling en omwerking van de kort nä 1268 ontstane Genealogia Ducum Brabantiae heredum Franciae [5]), eene omwerking welke niet steeds eene verbetering was.

Eén kardinale fout van den schrijver van dit laatste betoog, dien ik kortheidshalve genealoog 1 zal noemen, is dat hij tusschen Lambert II Balderic en diens zoons Hendrik en Raginer nog een Hendrik invoegt. Daar hij mededeelt dat deze tusschengevoegde Hendrik door een gevangene Herman wordt gedood, is het blijkbaar Hendrik I, die hier voor de tweede maal wordt vermeld.

De schrijver van de ampliata (genealoog 11) neemt deze fout over, maar maakt bovendien Lambert II Balderic tot zoon instede van broeder van Hendrik I. Daardoor ontstaat nog een generatie te veel. Boudewijn van Avesnes volgt deze fouten van de ampliata op den voet.

Bezien we thans wat er, behoudens deze fouten, door- hen over Raginer wordt medegedeeld, dan schrijft genealoog I:

„Lambertus comes (d.i. Lambert II Balderic) genuit Henricum comitem Lovaniensem quem Hermannus interfecit. *Henricus* (d. i. de ingevoegde Hendrik) *genuit Henricum* (d. i. Hendrik II) *et Reynerum, qui in Asbania occisus est. Henricus comes* (d. i. Hendrik II) *genuit Henricum comitem"* enz.

Genealoog 11 schrijft:

„Lambertus (d. i. Lambert II Balderic) genuit Henricum comitem Lovaniensem marchionem imperii quem Hermannus captivus eius occidit. *Hic Henricus* (d. i. de ingevoegde Hendrik) *genuit* Reynerum *qui* in *Hasbania occisus est et Henricum comitem* Lovaniensem, *marchionem imperii qui genuit Henricum romitem Lovaniensem et Godefridum cum barba".*

Genealoog 11 heeft dus de twee laatste zinnen van genealoog 1 aan elkaar verbonden, maar moest daartoe Reinier (Raginer) vóór Hendrik noemen. Het ligt voor de hand dat dit om zuiver stylistisohe redenen is geschied en geenszins om daarmede aan te duiden dat Reinier de oudere broeder was van Hendrik.

[2]) Monumenta Germaniae: Soriptores, XXV, fol. 426.

[3]) Men zie omtrent het geslacht vau Breda ook het duidelijke artikel van Pastoor G. C. A. Juten in Taxandria, jg. 1905, pag. 221 e. v. en dat in Taxandria 1908, pag. 18 'e. v.

[4]) Monument8 Germ. Scriptores fol. 391.

[5]) A. v. fol. 865.

Boudewijn van Avesnes echter heeft, de ampliata (genealoog II) navolgende, blijkbaar uit den tekst gelezen dat Reinier de oudste was. Maar waarom was dan niet déze graaf van Leuven en Brussel geworden maar wél zijn jongere broeder? Wél, dan moest hij zonder lijtserven zijn gestorven. Dit is dus eene conclusie van Boudewijn van Avesnes die in zijn aardig oud Fransch schrijft:

„Lambert a la barbe ot (= eut) de li Henri le vieil conte de Brouselle .... cil Lambert ot bataille contre l'evesque Baudri de Liege à Houwardes; ci tut li evesques desconfis. Après se combati Lambiers à Florines; si fut ocis en la bataille.

Henri le vieilz ses (= son) filz tint la conté apès lui. Cil Henri engendra 2 filz et une fille. Li aisnes des filz ot non Henris et li autres Lambers et la fille ot non Mahaus, qui fut mariee au roi Stevenon d'Engleterre. Lambera ot la conté de Louvaing, car ses (= son) freres moru sans hoir de son cors. Il print une haute femme qui ot nom Oede ..... Il orent un fil qui ot non Henris, qui ot la conté de Louvaing après son père.

Cil Henri ot 2 filz; *li aisnes ot non Reniers, li autres Henris. Reniers moru sans hoir, il fut occis en Hasbaing et Henris tint la conté apres Henri son pere.*

Cil Henri li jones (= le jeune) ot 2 filz, l'aisnes ot non Henri et li autres Qodefroid a la Barbe."

Boudewijn van Avesnes volgt dus de ampliata op den voet, maakt dezelfde fout wat betreft den vader van de twee gebroeders Hendrik en Reinier, maar is iets wijdloopiger. Deze wijdloopigheid heeft hem er blijkbaar toe verleid Reinier als oudste te vermelden en toen moest hij hem wel zonder lijfserven doen sterven. Men ziet, alleen op grond van het bovenstaande -ware er reeds alle aanleiding aan Boudewijn van Avesnes' mededeeling weinig waarde te hechten, maar er is meer. [6])

In de eerste plaats noemt de midden XII[e] eeuwsche kroniekschrijver, bekend als de Annalista Saxo [7]), op het jaar 1062 de gebroeders en wel in den volgenden zin: Ipsa autem Adela dicebatur nata de Brabantia, ex castello quod dicitur Lovania seu vulgariter Lovene, **erantque fratres eius** *Heinricus comes et Reginherus.* Henricus dus voorop en als graaf.

Maar sterker spreekt een, bij Miraeus I, 58, afgedrukte, acte van bisschop Liebert van Kamerijk ten voordeele van de kerk van Brussel. Bezegelaars zijn hier onze gebroeders: *S. Henrici comitis;* S. *Reneri comitis ejus fratris.* Dit charter is moeilijk te dateeren, de Brusselsche archivaris Wauters plaatste het op 1073, volgens L. Vanderkindere [8]) betreffen de chronologische gegevens 1068, 1070, 1076.

[6]) Eene c. 1304 dus kort na die van Boudewijn van Avesnes geschreven kroniek (Monum. Germ. S.S. XXV, pag. 405 e.v.) vermijdt voor het eerst de fouten der voorgangers en vermeldt de graven van Leuven (tevens Brussel) in de goede volgorde, nl. achtereenvolgens Hendrik, diens zoon Otto, diens oom Lambert II Balderic, diens zoon Hendrik enz. Hij slaat eohter Hendrik 11 over. Ook Rnginer wordt niet genoemd. Omtrent dit gedeelte is de schrijver zeer kort. Eene 15" eeuwsche Brabantsche kroniek (codex v. h. Hist. Gen. 2e serie 1e afd. III), welke ondermeer berust op de genoemde kroniek van 1304, geeft geheel de goede volgorde, voegt Raginor in, maar niet als soon van Lambert 11 Balderic, maar als toon van Hendrik II.

[7]) Monnmenta Germaniae: Scriptores VI 697.

[8]) La formation territoriale des Principautés Belges au moyen âge, p. 116, noot 3.

Maar het, preciese jaar doet er voor ons doel niet veel toe. Henricus is in dit stuk zijn vader reeds als graaf van ***Brussel*** opgevolgd, ***terwijl zijn broeder Raginer nog Zeeft.*** Deze kan dus bezwaarlijk de oudste zijn geweest, tenzij Reinier Leuven en Hendrik Brussel had verkregen. Hiervan blijkt echter niet alleen niets, maar het is in strijd met de oorkonde van het jaar 1072 (Butkens 1 Preuves pag. 27), waarin Henricus Lovaniensis duidelijk optreedt als graaf tusschen de andere graven van de streek. Hendrik was dus, bij leven van zijn broeder Raginer, graaf van Leuven en Brussel, dus van het overgroote deel van de vaderlijke erfenis, zoodat Reinier onmogelijk de oudste kan zijn geweest.

Ik geloof dus dat wij de mededeeliug van Boudewijn van Avesnes, na haar ontstaan verklaard te hebben, veilig terzijde kunnen zetten. Er is dus, ***wat dat betreft,*** geen bezwaar Raginer twee zoons Lambert en Hendrik te geven en de door mij opgestelde gissing omtrent den oorsprong der latere hoeren van Stryen en Breda verder te toetsen.

De in mijn vorig artikel afgedrukte mededeeling van een memoriaal uit de kerk van Luik, betreffende het jaar 1116, noemt een Hendric, die nog niet van Breda heette, als de stamvader der Breda's. Hier blijkt dus in ieder geval een ***begin*** uit en er is alle aanleiding geen oudere heeren van Breda dan ***dezen*** Hendrik te aanvaarden. Verder valt op, dat in de geopperde afstamming Raginers ***vader en zijn oudste zoon*** Lam bert beeten, dat de jongste zoon Hendrik den naam van Raginers broeder reproduceert, terwijl Hendriks zoon Baldo de Laere aan den tweeden naam van Lambert II Balderic herinnert. Reden genoeg dus om ous onderzoek voort te zetten. Wij zijn dus zoover gekomen, dat volgens de hierboven aangehaalde, bij Miraeus afgedrukte acte, van ± 1070 ***vast staat dat een Raginer, jongere zoon van Lambert II Balderic graaf vun Leuven, als graaf werd betiteld*** en vragen ons nu at, over welke graafschappen hij mogelijk kan hebben geregeerd; immers in de 11[e] eeuw was graaf nog volstrekt geen eeretitel en behoorde bij elken graaf een graafschap.

Waar ik in de niet van Leuven afhankelijke gebieden geen in aanmerking komenden graaf Raginer vermocht te ontdekken, richten wij ons, zij het dan in eerste instantie eenigszins vluchtig, onderzoek op de graafschappen waarover de graat van Leuven te dien tijde de beschikking had. Dit nu waren er niet vele. Brussel en Leuven zelf, de kernen van het Leuvensch gebied, komen, zooals we boven reeds bij de bespreking van de geboorte-volgorde van Raginer en zijn broeder aantoonden, niet in aanmerking.

Het Leuvensche gebied in het dekenschap van Hal was wel de rest van eene oude comitatus, maar omtrent afzonderlijke graven vinden wij niets, evenmin in dezen tijd van de bij Leuven geannexeerde gebieden uit de gouwen Darnau en Lomme.

Er blijft nu over het oog te wenden naar Hasbanië, waar de graven van Leuven groote belangen hadden en dat we dus nauwkeuriger zullen bezien en naar Taxandrië.

In Taxandrië zijn de mogelijkheden Stryen, dat immers, zooals in mijn vorig artikel is uiteengezet, zoowel eene heerlijkheid als eene comitatus was en het oostelijk deel van Taxandrië. Waar omtrent dit laatste

gebied verschillende moeilijk te controleeren berichten tot ons zijn gekomen [9]), laten wij dit voorloopig terzijde en richten eerst den blik op Hasbanië, de landstreek alwaar graaf Raginer (volgens Butkens [10]) in 1077) sneuvelde.

De groote en zeer oude gouw Hasbanië of Hespengouw besloeg aanvankelijk de geheele hoogvlakte tusschen de Maas en de Dyle; maar da gouwen Masau en Luikgau hadden reeds van de IXe eeuw af vasten voet gekregen op den linkeroever van de Maas.

Het verdrag van Meersen van het jaar 870 spreekt van 4 graafschappen in Hasbanie, „In Hasbanie comitatus quatuor", zonder echter de namen te noemen.

Deze oudste graafschappen worden door Prof. Vanderkindere teruggevonden in :

1. het graafschap Haspengouw in engeren zin (het Zuidoosten),
2. het graafschap Avernas, hetwelk later het graafschap Loon of Looz werd (het Noordoosten),
3. het graafschap Leuven (het Noordwesten),
4. het graafschap Brunengeruz (een deel van het Zuidwesten).

Hiernaast ontstonden gaandeweg ettelijke kleinere graafschappen, terwijl ook de namen nog al eens wisselden, zoodat de eerste indruk is, dat het in Hasbanië wemelde van graafschappen, waartusschen we ons moeizaam een weg zullen hebben te zoeken. Het valt echter mede.

We vinden ruim om het jaar 1200, behalve de vier oude graafschappen, nog 7 nieuwe namen [11]), nl.

6. Duras.
6. Moha.
7. Aerschot.
8. Steppes.
9. Hougaerde.
10. Grez.
ll. Dongelberg.

Bespreken we eerst deze laatste categorie, de nieuw gevormde.

6. *Duras was* een graafschap, dat in 1055 aan Otto graaf van Loon behoorde en in 1084 aan diens zoon Giselbert graaf van Duras. Hier is dus voor Raginer geen plaats.

6. *Moha was* in het midden van de XIe eeuw eene heerlijkheid, waarvan de bezitter tevens graaf van Egisheim werd. Zijn aan Egisheim ontleende grafelijke titel is ten onrechte aan Moha gehecht. Waar deze bezitter, Albert genaamd, tot ongeveer 1098, dus de geheele tweede helft van de XIe eeuw, regeerde, is er ook hier voor Raginer geen plaats.

7. *Aerschot* wordt het eerst genoemd in een charter van Godfried 11 vac Brabant van 1126. Hierin treedt Arnulphus comes de Aderscote op met zijn zoons Godfried en Arnulph. Hier zou eventueel vóór Arnulph plaats zijn voor Raginer.

8. *Steppes* was Luiksch bezit in het land van Loon. Afzonderlijke graven zijn mij niet bekend. Vanderkindere verwerpt het als graafschap.

[9]) Zie het artikel van Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt daaromtrent.

[10]) t. a.p. deel 1, lol. 83.

[11]) Diest sluit ik op gezag van Vanderkindere hieruit. Zie deel 11, bl. 180.

9. *Hougaerde* wordt door Vanderkindere een andere naam geacht voor Brunengeruz, hetwelk wij straks zullen bespreken. Ik ben geneigd aan te nemen, dat het reeds vrij vroeg van Brunengeruz is afgesplitst door het verkrijgen van de volledige immuniteit door het kapittel van Hougaerde. Het was echter geen graafschap in den gewonen zin, maar eene hooge voogdij (dus voorzien van de grafelijkheidsrechten).

10. *Grez* wordt in 1096 voor het eerst als graafschap genoemd. Dan bezegelt comes Warnerus de Greiz 2 acten. Hij komt ook c. 1100 voor in een bericht omtrent eene schenking, welke door Wauters [12]) ten onrechte op het jaar 1000 wordt geplaatst. Warner had een broeder Hendrik. Vanderkindere acht beiden kinderloos te zijn overleden en de verdere opgaven omtrent graven van Grez onbetrouwbaar. Het gebied behoorde later aan Brabant. Vanderkindere meent, dat het graafschap de latere mairie Grez zal hebben omvat, maar ziet over het hoofd, dat het rechts van den Train gelegen overgroote deel hiervan biunen de grenzen van Brunengeruz valt, zooals die tot nogtoe zijn aangenomen. Grez zou dan eene afsplissing hiervan zijn is).

11. *Dongelberg* komt in eene acte van *1036* als graafschap voor en omvatte toen Incourt en Brombais. Het wordt n.f., behalve in deze acte, nooit graafschap genoemd en is in de 12e eeuw eene heerlijkheid. Deze lag in of aan het graafschap Brunengeruz, waarvan de tot ons gekomen grenzen nog niet geheel met zekerheid zijn geinterprêteerd. Van 1107 af vindt men heeren van Dongelberg. Vanderkindere verwerpt Dongelberg als graafschap.

Thans komen wij tot de 4 oude graafschappen.

1. *Hespengouw* of Hasbanië in engeren zin; behoorde sinds 1040 aan de kerk van Luik. Afzonderlijke graven waren er sindsdien niet meer. Wel was er een avoué de Hesbaye, die den standaard van Luik in den strijd voerde.

2. *Avernas* was een graafschap, hetwelk c. het -jaar 1000 den naam verkreeg van graafschap Loon of Looz. Hier regeerde eene afzonderlijke dynastie, welke voor Raginer geen plaats laat.

3. *Leuven* was, zooals we zagen, met Brussel de kern van het gebied der Leuvensche graven en hebben we boven reeds uitgesloten, toen we de al of niet eerstgeboorte van Raginer bespraken.

4. *Brunengeruz.* Dit was een betrekkelijk klein graafschap, hetwelk om en ten westen van de stad Thienen (Tirlemont) lag en zich misschien tot aan den Train en de Dyle uitstrekte, waardoor het misschien ook Grez omvatte. De grenzen ervan zijn ons nauwkeurig overgeleverd door de kroniek van Egidius van Orval. De interpretatie van die grenzen geeft aanleiding tot verschillen van gevoelen, waarin we ons nu niet zullen verdiepen.

Geen van de tien tevoren besproken graafschappen scheen geschikt om aan graaf Raginer te worden toe-

[12]) Canton de Wavre, 228. Zie de weerlegging bij Venderkindere t. a. p. 11, 157.

[13]) Onwillekeurig vraagt men zich af of Grez geen samentrekking kan zijn van geruz en dit een afkorting van Brunengeruz. Grez is echter in het Dietsoh Grave, terwijl Ruz volgens Vanderkindere Ruoz of Rode is. In eene dergelijke taalkundige kwestie ben ik echter niet competent.

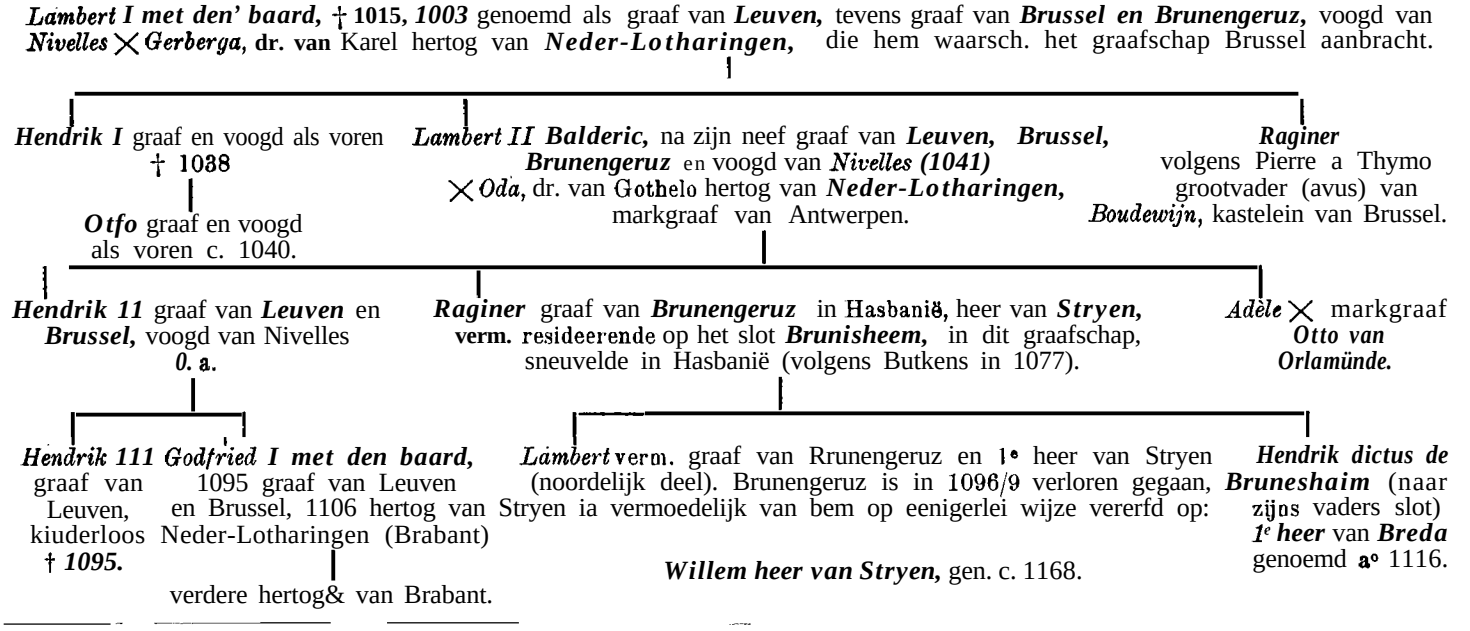

gekend, met een mogelijk voorbehoud voor Aerschot en Grez. Zullen we met Brunengeruz, hetwelk ik niet zonder reden het laatste bespreek, gelukkiger zijn? Me dunkt van wel. Het bezit van dit graafschap werd reeds in eene oorkonde van c. 988 door keizer Otto 111 aan de kerk vau Luik verzekerd. Het is volgens Vanderkindere te vereenzelvigen met Hougaerde, dat echter m.i. slechts eene enclave was in het oude gebied van Brunengeruz [14]), eene enclave ontstaan uit de advocatie over het kapittel van Hougaerde, welk kapittel in de 10e eeuw is gesticht. Omstreeks 1010 begon de bisschop van Luik te Hougaerde eene sterkte te bouwen. De krijgshaftige Lambert I met den baard, graaf van Leuven, gevoelde dit als eene bedreiging en viel ten slotte den bisschop aan. Deze werd in 1013 in den slag bij Hougaerde verslagen en was gedwongen aan zijn overwinnaar het graafschap Brunengeruz in pandschap af te staan. De daardoor ontstane band met Leuven heeft geduurd tot 1096, toen bisschop Otbert het pand wilde inlossen, zeer tegen den zin van den graaf van Leuven. Hierdoor ontstond een groote strijd, „magna contentio", zooals de kroniekschrijver Egidius van Orval mededeelt, welk in 1099 door arbitrage werd beeindigd. Brunengeruz werd echter niet aan Leuven, maar aan Luik toegewezen, en de bissohop beleende er Albert graaf van Namen mede. Later is dit gebied toch weer aan Leuven (Brabant)- teruggekomen, misschien via Ida, de dochter van Albert van Namen, die met Godfried graaf van Leuven was gehuwd. Belangrijk is dat we hier een afzonderlijk graafschap hebben gevonden, waarover de graaf van Leuven de beschikking had. Zou dit soms het graafschap van Raginer zijn geweest?

Eens die vraag gesteld hebbende, treft ons als opmerkelijk, dat de eerst bewezen heer van Breda, die in 1016 leefde „dictus de Bruneshaim" wordt genoemd. [15]) Brunengeruz, Bruneshaim, het eerste beteekent misschien zooiets als Bruno's rode, het tweede Bruno's heim. Zou hier verwantschap zijn?

Ik speurde naar gegevens omtrent Brunengeruz en naar een eventueele plaats Brunesheim aldaar en was zoo gelukkig in een artikel van pater Moulaert, destijds bibliothecaris van het Dominicaner klooster te Thienen in de „Compte rendu des séances de la commission d'histoire de Belgique" van 1868 [16]) een excerpt te vinden, afgedrukt uit een 18e eeuwsch stadsregister van Thienen (Tirlemont), luidende :„Een hof genoemd Brunisheem gebouwd door zekere princesse Brunechildis" (Brunehaut épouse de Sigebert 1 roi d'Austrasie, mise à mort en 613) met landen en beempden door die (lees „de latere") souverynen gedonateerd aan het oud siekegastshuys van Thienen. Hunne registers bewijsen sulx seer positief" (fo. 8 vo gezegd manuscript). Pater Moulaert deelt mede dat dit kasteel lag op de Brunissenberg even buiten Thienen.

Nu de stichtingshistorie geheel buiten beschouwing latende, blijkt Brunishem een oorspronkelijk vorstelijk verblijf te zijn geweest even buiten de voornaamste plaats van Brunengeruz en dus stellig wel de oorspronkelij ke residentie. Henricus, de stamvader der Breda's, nu werd „dictus de Bruneshaim" genoemd. Een plaatsnaam met „dictus" duidde in den betrokken tijd vaak aan, dat men genoemd was naar eene plaats, een slot of eene heerlijkheid, welke men niet zelf bezat, maar welke in handen was van een familielid, beteekent dus in dit geval waarschijnlijk, dat de vader op Bruneshaim woonde.

Me dunkt dat hiermede de keten gesloten is en dat het bericht van de kroniek van Breda, omtrent een graaf Raginer die Stryen verdeelde tusschen zij twee zonen Lambert en Hendrik, door het bovenstaande aanzienlijk wordt versterkt [17]).

[14]) Moulaert t. a.p., p. 193.

[15]) Gramaye: Breda p. 12. Aanteekening in een memoriaal van de kerk te Luik, betreffende de kerk te Zundert: „ab Henrioo viro illustri unde domini de Breda desoendunt, extruota de concensu ducis et domini Leodiensis ao MCXVI et dedioata festo virginis anno decimo aequenti, preaeotibus Gerardo de Breda et domino Bnldo de Laere, filiis dioti domini Henrioi, dicti de Bruneshaim, patroni dioti ecclesiae".

[16]) 2e serie, 10e deel. Van Brunishem was later sleohts eene boerderij over. Opgravingen ter plaatse zouden misschien de moeite loonen.

[17]) Het onjuiste jaartal 1039 zal later zijn ontstaan, doordat men toen onzen Raginer niet meer kende en doordat de laatste graaf Raginer van Henegouwen in 1039 overleed.

We kunnen veilig concludeeren, dat Raginer graaf was van Bruoengeruz (en niet onwaarschijnlijk ook wel naar het kasteel graaf van Brunishem werd genoemd); dat hij op Brunishem resideerde en heer (of graaf?) was van Stryen; dat hij in of nabij zijn graafschap sneuvelde en dat een jonger zoon Hendrik, die zich naar zijns vaders slot noemde, het land van Breda, omtrent den omvang waarvan bij eene latere gelegenheid, als erfportie verkreeg en zich aldaar een kasteel stichtte, alwaar zijn nageslaoht verblijf hield.

Waar de mededeeling van de Bredasche kroniek, behalve op het punt van het jaartal, vertrouwen blijkt te verdienen, verkrijgt ook de persoon van Hendriks broeder Lambert grootere vastheid en het is niet onmogelijk, dat waar hier een geheel nieuwe bron van gegevens is aangeboord, ook omtrent de 12e eeuwsche heeren van Stryen nog een en ander voor den dag komt. Wij hebben daarbij in het oog te houden, dat Lambert en zijne erfgenamen al waren zij heeren van Stryen, zich stellig zoo niet hebben genoemd en dienen dus de heeren van Stryen onder een anderen naam aan de Brabantsche, Luiksche en misschien Namensche hoven te zoeken. Waar Brunengeruz in 1096/9 (althans tijdelijk) verloren ging, is het begrijpelijk, indien men dezen naam verder niet vindt.

Op ettelijke 12e eeuwsche geslachten zal dienen te worden gelet en niet in de laatste plaats op de oudste heeren van Dongelberg [18]). Zij toch heetten geruimen tijd van vader op zoon Willem, bewoonden een kasteel, dat, zooals wij zagen, in of bij Brunengeruz lag en zegelden in 1160 direct achter Godfried en Hendrik van Breda eene oorkonde mede betreffende het nauw met Breda verbonden Schoten [19]).

Ook wat betreft de vraag, of het markiezaat van Antwerpen zich tot de Maas uitstrekte, is in het bovenstaande misschien een nieuw argument tegen gevonden, terwijl ook een nieuw licht komt te schijnen op het oudste wapen der hertogen van Brabant.

(Slot volgt.)

De afstamming van het geslecht van Son,

door W. Wijnaendts van Resandt.

Behalve het geslacht ***van Son,*** waarvan ons medelid de heer H. J. A. van Son in jaarg. 1931 van het Maandblad de herkomst heeft medegedeeld en waarvan de latere en tegenwoordige leden vermeld zijn in Nederland's Patriciaat 1520. bestaat er hier te lande nòg eene patricische familie van dezen naam, welke zou afstammen van het geslacht van *Son*, dat beschreven is in Kok's Vaderlandsch Woordenboek, bijvoegsel onder letter z (1799).

In de stamreeks dezer familie komt voor een ***Johan van Son,*** secretaris van Klundert, overleden vóór 1666, van wien de thans levende leden van dit geslacht *van Son* bewijs baar afstammen Volgens Kok had *Abraham van Son Thomaszn.* (9e generatie volgens hem), geb. te Rotterdam 23 Juni 1620. bij *Margaretha Boudaan*, één zoon ***Johan van Son,*** heer van Oostburg en ***secretaris der stede Nyevaart of de Klundert.*** Doch bovendien had genoemde ***Abraham*** volgens Kok o.a. een half-broeder *Johan van* ***Son,*** geb. te Rotterdam 30 Juni 1635, die volgens hem in eerste huwelijk gehuwd was met ***Cornelia van Golen,*** dr. van ***Anthony*** en van *Geertruida van Rijsoort*, uit wiens oudsten zoon ***Pieter van Son,*** procureur en notaris te Dordrecht, het hier te behandelen nog voortbloeiende geslacht afstamt.

Waar door deze familie voor eenige jaren ingestelde onderzoekingen uitwezen, dat zij inderdaad afstamde uit het huwelijk *van* ***Son-van Golen*** en tevens, dat deze ***Johan.*** *van* ***Son*** secretaris van Klundert was, terwijl Kok den anderen ***Johan van Son,*** n.l. ***Abraham's*** zoon, als zoodanig vermeldde, daar rees de vraag of er dan twee ***Johan's*** *van* Son secretaris dier stad waren geweest. Bovendien bleek het bij deze door de familie ingestelde onderzoekingen niet mogelijk om de voorouders van hun ***Johan van Son*** bewijsbaar te vinden, dus evenmin of hij nu eigenlijk een zoon was van ***Abraham van Son,*** geb. 1620, dan wel of hij diens half-broeder was en dan een zoon was van ***Thomas*** *van Son*, geb. te Rotterdam 26 Juli 1690. (8e generatie bij Kok).

Hoewel wij reeds door eene eenvoudige berekening der geboorte-jaren aan de hand van het tot dusver door de familie gevondene kunnen bewijzen, dat Kok's mededeelingen ten aanzien van de twee ***Johan's*** onjuist zijn, willen wij liever het door ons gevonden acten-materiaal mededeelen en bewijzen wie dan wel de ouders van den secretaris van Klundert waren en tevens hoe zijn afstamming dan verder was.

Uitgangspunt voor deze onderzoekingen was het in het bezit der tegenwoordige familie zijnde gegeven, dat in het Weesboek van Dordrecht, -dl; 1670-1676, f°. 224 e.v., in Juni 1674 is ingeschreven het testament van Mr. ***François de Caesteker*** en diens vrouw *Cornelia* ***van Golen, te*** voren gehuwd met ***Johan van Son,*** secretaris van Klundert. Zij overleed n.l. te Dordrecht 31 Maart 1674, haar lijk werd naar de Klundert vervoerd en uit het in Juni d. a. v. ingeschreven hoogerbedoeld testament — gepasseerd voor schepenen van de Klundert d.d. 28 Juli 1666 — blijkt, dat tot voogden over ***hare voorkinderen*** *verwekt bij wijlen* den ***heer secretaris van Son benoemd worden haar zwager Gerard van Andel, wonende te Besoyen, en Sybrecht Simonssen Polvliet, binnen-burgemeester te Klundert.***

Daar te Klundert de oudste doop- en trouwbneken verbrand zijn en in het rechterlijk en notariëel archief dier stad niets bleek over de afstamming van den vóór 1666 overleden secretaris ***Johan*** *van Son*, konden uit dat archief alleen eenige algemeene 'gegevens over hem opgediept worden.

Zoo vonden wij in de protocollen van transporten en obligatiën van Klundert (dl. 1654-1670, nr. 102), dat op 16 Juni 1662 nog optreedt *de* secretaris ***Johan van Son,*** doch dat op 9 Maart 1663 sprake is van den *overleden secretaris* van Snn ; zijn tot dusver aangenomen. overlijden vóór 1666. is dus begrensd tusschen Juni 1662 en Maart 1663. Op 27 Nov. 1663 compareert juffr. Cornelia *van Golen*, weduwe van den heer *secretaris* ***Johan van Son,*** en verkoopt zij een huis te Klundert.

Verder vonden wij in het Protocol van transporten, enz., dl. 1644-1664, nr. 101, een aote van 6 Mei 1662,

[18]) **Althans in de oudste lijn uitgestorven c. 1240 en niet te verwarren met sinds c. 1245 voorkomende en tot geheel andere geslachten behoorende Dongelberg's.**

[19]) **Butkens, Trophées de Brabant I, Preuves, fol. 41.**

waarin compareeren juffr. *Maria van de Glyndt*, weduwe van *Anthony van Golen*, in leven secretaris van Klundert en penningmeester der stad en heerlijkheid, geassisteerd met *Hendrik van de Glyndt*, secretaris van Gastel, haar broeder, ter eene re, en *Johan van Son*, secretaris dier stad en heerlijkheid, als man van *Cornelia Anthonysdr. van Golen* bij diens overleden eerste vrouw *Geertruida van Rijsoort* verwekt, ter andere zij de, en maken zij een accoord nopens de nagelaten vaderlijke goederen, waarbij *van Son* en zijn vrouw o. a. ontvangen een huis aan de Oostzijde van de Oostervoorstraat te Klundert en 4½ morgen land gelegen in het Nieuwe Cooylnnd van Strijen.

Ten. slotte bleek ons uit de Civiele Rol van Klundert, dl. 1648-1664, dat *Jan van Son* in October 1648 als opvolger van den secretaris *Anthony van Golen* benoemd was tot secretaris van Klundert.

Uit al deze acten bleek wel niets over *Johan*'s afstamming, doch wel stond nu vast, dat hij niet identiek kon zijn aan een der beide *Johan's,* bij Kok vermeld, waarvan immers de eene nà 1640 was geboren en de andere in 1635; de *Johan,* van wien de tegenwoordige familie afstamt, was in 1648 secretaris van Klundert geworden en moet dus op zijn laatst omstreeks 1625 zijn geboren.

Waar in de Klundertsche archieven de herkomst van *Johan van Son* niet te vinden was, daar werd door ons het oog geslagen op den *Gerard van Andel*, wonende te Besoyen, die in 1666, als *zwager* van *Cornelia* van *Golen,* benoemd werd tot voogd over de kinderen van den secretaris *Johan van Son.* En toen vonden wij in het trouwboek van het naast Besoyen liggende. dorp Grevelduin-Capelle de volgende inschrijving:

ondertrouwd 13 Augustus 1650
Gerrit van Andel, jongman van Waelwijck,
met
Margareta van Son, jongedochter van Willemst ad, *wonende alhier.*

En deze acte voerde ons naar de archieven van Willemstad, met groot succes, zooals hier verder verhaald zal worden.

In de eerste plaats leverde het trouwboek van Willemstad de volgende acte:

den 20 Juny 1649
Johan van Son, j.m. van Willemstad, secretaris van de Niervaert, en
Cornelia van Golen, j.d. van de Niervaert ofte Clundert. Bescheid gegeuen om te mogen trouwen in de Clundert.

Zoowel *Johan van Son* als zijn zuster *Margaretha van Son* (haar man *Gerard van Andel* heette immers in 1666 de zwager van *Cornelia* van *Golen*) waren derhalve geboortig van Willemstad, waar zij omstreeks. 1625 geboren moesten zijn; eene afstamming uit. de Rotterdammers *Thomas* of *Abraham* verviel daarmede.

Alvorens nu mede te deelen wie dan wel de vader van *Johan van. Son* en van zijn zuster *Margaretha was,* willen wij eerst twee acten geven, welke naar hun herkomst heenwijzen. Bij haar huwelijk in 1660 woonde — zooals wij zagen — *Margaretha van Son* te Grevelduin-Capelle en in het Transportregister van Nederveen-Capelle komen in dien tijd 2 acten voor, waaruit blijkt, dat deze Willemstadsche *van Son's* gegoed waren onder Capelle in de Langstraat.

„27 Febr. 1662. *Judith Jans van Son*, voor de eene „helft en *Gerrit van Andel* als man en voogd van *Mar- „griete van Son*, zoo voor hem zelf en mede als last „en procuratie hebbende van Jan van Son, secre- „taris in de Glundert, volgens zijn eigen hand „d.d. 6 Febr. 1662 ons heemraden van Nederveen „getoond, voor de andere helft, hebben overgegeven „aan Neeltken Peters, wede Adriaen Meertens 5 vieren- „deel geerden hooilands, deel uitmakende van 10 geerden „lands in Nederveen met Lijntken Jans en Meerten „de Bie c.s. gemeen bezeten, strekkende van 's Grevel- „duin af, noordwaarts ter halver Scheysloot toe, zooals „comparanten dit land van wijlen Jan *Jans de Jonge* [1]) „toebedeeld is geweest, etc." (Transportregister van Nederveen-Capelle n° 3, 1626-1665).

„17 April 1654. *Gerrit van Andel*, wonende in het „dorp Besoyen, als man en voogd van *Margrita van Son,* „heeft overgegeven aan *Judicq Jans van Son,* wede van „zalr. *Sebastiaan de Roy, 2* geerden hooiland gelegen in „Nederveen, gemeen gelegen in 6 geerden met *Judith „Jans* voornoemd en hare kinderen, gelegen als het „perceel in 1662 verkocht, en nog 1 geerd land ook in „Nederveen, strekkende van Capelle noordwaarts op tot „de heerlijkheid van Meeuwen toe". (Register als boven.)

De ouders van *Johan van Son* en *Margaretha van Son* — beiden geboortig van Willemstad — moesten dus te Willemstad gevonden worden, doch het trouwregister aldaar begint eerst met 1646, zoodat hun huwelijksacte er niet was te vinden.

Ik vond echter te Dordrecht in het trouwregister: ***ondertrouwd 14 Nov. 1621 Pieter Jansz. van Son, van Capelle in de Langstraat, wonende te Willemstad,*** en *Grietken Claes Domiss, van Clundert. Bescheid* ***om te Willemstad te trouwen den 28 Nov 1621.***

Na lezing van de hiervoor medegedeelde 2 acten uit Capelle in de Langstraat, handelende over verkoop van hun land aldaar, was nu wel aan te nemen, dat *Johan van Son.* secretaris van Klundert (diens oudste zoon heette *Pieter* en zijn oudste dochter *Margaretha)* en zijn zuster, de latere mevr. *van Andel*, kinderen waren van *Pieter Jansz. van* Son en diens vrouw *Qrietken (Margaretha) Claesdr. Domiss.*

De doopen te Willemstad beginnen met 1624, de doop van *Johan* is daardoor niet te vinden, maar *Pieter Jansz van Son* (eerst alleen *Pieter Jansz* geheeten) en *Qrietken Claesdr.* laten er de volgende kinderen doopen:

1. ***Johan,*** — doop valt vóór 1624.
2. ***Qrietgen,*** ged. 18 Jan. 1626 (dit is dan uiteraard de latere ***Margaretha).***
3. ***Aaltgen,*** ped. 16 Jan. 1628.
4. ***Claes,*** ged. 6 Mei 1630 (hierbij is o.a. doopgetuige *Jan Janss de Jonge,* zie noot 1 hiervoor).
5. *Ariaen*, ged. *26* Jan. 1633.
6. een ongenoemd kind, ged. 8 Maart 1634.

Blijkens de hiervoor medegedeelde acte van Capelle van 6 Febr. 1662 moeten de 4 jongste kinderen vóór dit jaar gestorven zijn, want dan zijn alleen *Johan* en' *Margaretha* voor de eene helft, met ***Judith Jans van***

[1]) Jan Janss de Jonge, wiens naam nog meermalen zal voorkomen, zal blijken de stiefvader van Judith Janss van Son te zijn geweest.

Son (hun tante), voor de andere helft, de gerechtigden tot het land te Nederveen-Capelle.

Dat ***Johan*** ook werkelijk de zoon is van ***Pieter Jans van Son,*** die in 1621 te Dordrecht ondertrouwde en te Willemstad huwde, blijkt overigens afdoende uit de volgende acte :

7 Dec. 1644. De ***burgemeester*** dezer stede *Pieter* ***Janssen wan Son*** geeft volmacht aan zijn zoon ***Jan*** *van Son* om namens hem zijn zaken in de Glundert en elders waar te nemen, enz. (Protocol van procuratiën en attestatiën van Willemstad, dl. nº. 190, fº. 94 vso.)

Hoewel er in de Willemstadsche archieven nog wel meer acten over den zoon ***Johan van Son*** — dien wij het eerst optredende vonden op 17 Juni 1642 als getuige bij notaris J. van Dongen aldaar — gevonden en te vinden zijn, kunnen wij thans overgaan tot zijn vader ***Pieter Janss van Son.***

Deze komt — zooals wij zagen — in 1644 voor als burgemeester van Willemstad; van 1634 tot 1642 vinden wij hem in verschillende acten aldaar vermeld als schepen of als wethouder, doch toen hij zich te Willemstad vestigde, was hij schoenmaker.

Dit blijkt b. v. uit de 2 navolgende acten, welke te vinden zijn in de Schepenrecognitiën van Willemstad, dl. nr. 177, 1617-1629, foliis 170vso, 171 en 357vso.

29 Sept. 1623 en 9 Oct. 1623 geeft ***Pieter Janss van Son ,*** schoenmaker, als getrouwd hebbende *Grietken Claesdr.*, wonende binnen deze stad, volmacht om voor het gericht van Gaste1 goederen, afkomstig van zijn echtgenoote, aldaar gelegen, te verkoopen.

3 December 1628. ***Pieter Jans wan Son,*** schoenmaker binnen deze stad, geeft volmacht aan ***Jan Diricxen,*** zijn neef , wonende te Capelle, om namens **hem** op te dragen aan ***Jan Janss de Joage*** en ***Sebastiaen Peeters de Roy,*** zijn resp. stiefvader en zwager, zekere 4 geerden hooiland, liggende in gemeen met een stuk van 6 geerden te Capelle in Nederveen, etc.

Op deze laatste, zeer belangrijke acte komen wij straks nog terug, eerst willen wij nog mededeelen, dat ***Pieter*** ook een broeder had, die te Klundert woonde en daar kinderloos overleed.

In hetzelfde register als hiervoor genoemd vindt men onder de daar achterin ingeschreven testamenten op 3 Juli 1626 het testament van ***Adriaen Janss van Son,*** wonende binnen Nyervaert, waarbij hij aan de huisarmen aldaar 100 gl. legateert, aan zijn zuster ***Judith Janss*** en aan zijn broed er ***Pieter Janss van Son*** tezamen 2600 gl., hen verzoekende daarmede tevreden te zijn, terwijl erfgenaam is in al zijn roerende en onroerende goederen zijn huisvrouw ***Adriaentken Dammes.***

Pieter Janss van ***Son,*** wiens ondertrouwacte met *Grietken Claes Domiss* d.d. Dordrecht 28 Nov. 1621 wij hiervoor reeds mededeelden, overleed als burgemeester van Willemstad kort voor 1649.

Wij komen thans terug op de belangrijke acte van 3 December 1628, waarin familieleden van hem genoemd worden ***en*** welke weder naar Capelle terugwijst.

In het Transportregister, deel 1626—1665 van Nederveen-Capelle vinden wij een acte, welke met de volmacht van Willemstad van 1628 verband houdt:

„21 April 1632 compareert ***Jan*** Diricss van Neder„*veen,* als speciale last en procuratie hebbende van ***Pieter***

„***Janss van Son,*** wonende in de Wilemstad, zijn „neef [1]), gepasseerd voor schepenen aldaar op 3 Dec. „1628, en geeft hij over aan Jan Janss de Jonge en „Sebastiaen Peters de Roy 4 geerden hooiland, ge„legen in het ambaoht van Nederveen, gemeen en on„verdeeld met de 2 koopers in 6 geerden, etc., etc., „strekkende van den ambacht van 's Grevelduin-Waspik „af, noordwaarts op ter halver Scheysloot, voor 1200 „gl. gereed geld."

In die meer bedoelde volmacht van 1628 heet ***Sebastiaen Peeterss de Roy,*** de eene kooper van het land, de zwager van ***Pieter Janss van Son;*** de huwelijksacte te Nederveen-Capelle luidt:

„ondertrouwt den 19 October 1624 ***Bastiaen Peterss „de Roy,*** weduwnaer van Grietien Ariens, met ***Judith „Janss,*** weduwe van ***Adriaen Peters,*** bijde wonende tot „Cappelle".

Haar eerste huwelijk is daar als volgt ingeschreven: „***Adriaen Peters,*** jongesell, met ***Judith Jansdr.***, jonge „dochter, beyde van Cappell, den 17 Juny 1617".

Beide malen is ***Judith*** dus met een patroniem en niet met den familienaam ingeschreven, hetgeen in dien tijd — vooral bij vrouwen — veelal de gewoonte was.

De reeds eenige malen genoemde ***Jan Janss de Jonge*** heet in de volmacht van Dec. 1628 de stiefvader van ***Pieter Janss van Son. Nu*** lezen wij in het trouwregister van Nederveen-Capelle :

„ondertr. 12 Febr. 1628. ***Jan Janss de Jonge,*** Heem„raid alhier, wonende op te Nieuwevaert & wedr. van „Arentgen Dries, met ***Biatris Adriaens Roothals,*** van „Cappel, laetst wed. van ***Heyndrick Dircx van der Maes,*** „wonachtich alhier. Actum Nederveen 27 Febr. (1628)."

Het werd dus waarschijnlijk — ook gelet op het, neefschap met ***Jan Dircks van Nederveen*** (zie 'ook de noot hiervoor) — dat de moeder van ***Pieter Janss van*** Son, en dus ook die van zijn zuster ***Judith*** en zijn broeder ***Adriaen,*** Beatrix Adriaens Roothals was.

Jan Jans de Jonge was haar 3e man, want in het Trouwboek van Nederveen-Capelle vinden wij :

„2 Sept. 1612. ***Hendrik Diericxs,*** jongesel, schipper, „met ***Beatrix Ariaensdr.,*** wede van wijlen ***Jan Rutten,*** „beyde woonende tot Capell."

Haar huwelijk met ***Jan Rutten,*** dat blijken zal omstreeks 1690 te zijn gesloten, is in het reeds met 1610 aanvangende trouwregister niet meer te vinden, maar er waren andere middelen om te bewijzen, dat uit haar eerste huwelijk met genoemden ***Jan Rutten*** de ***van Son's*** afstammen.

Wij geven daartoe de volgende 6 acten — alle te vinden in de protocollen van Grevelduin-Capelle, dln. nrs 39 en 40:

3 Sept. 1612. ***Hendrick Diericks van der Maes*** en ***Beatrix Adriaens,*** maken huwelijksche voorwaarden ; zij wordt daarbij geassisteerd door ***Jan Janss,*** haar oud s te nzoon, en door ***Wouter Adriaens Roothals,*** haar broeder.

8 Juni 1613. ***Adriaen Jan Ruttens*** verkoopt aan Huyberts Diercks van der Maes zijn één. vierde part van 7 geerden lands onder Capelle, wrarvoor Huybert

[1]) Jan Dirkss van Nederveen heet in 1633 e.v. scheut van Grevelduin-Capelle; hij was geb. te Waalwijk en huwde 12 Mei 1618 te Capelle met Beatrix Wouterse Roothals; zijn neefschap met de van Son's zal straks blijken.

voornd. belooft te betalen 666 Rijnsche gl. en 16 st. in twee termijnen. De acte heeft 2 onderschriften, in het eerste van 26 Nov. 1619 verklaart ***Jan Jans Rutten***, namens zijn broeder ***Adriaen Jan Ruttens 300*** R. gl. van Van der Maes ontvangen te hebben; in het andere naschrift van 16 Jan. 1622 verklaart ***Jan Janss van*** Zon, krachtens procuratie van zijn broeder ***Adriaen Janss van Zon,*** de rest, ad ***266*** gl. 16 st. ontvangen- te hebben.

9 Apr. **1623**. Taxatie der goederen achtergelaten bij overlijden door ***Jan Jans Rutten.***

11 Mei 1621. Taxatie der goederen achtergelaten door ***Hendrik Dirks*** van der ***Maes*** zaliger en deeling derzelven tusschen ***Beatrix Adriaens*** en de erfgenamen van ***Hendrik*** voornd.

9 Febr. 1628 ***Jan Jans de Jonge*** en Beatrix ***Adriaensdr.*** maken huwelijksche voorwaarden, zij wordt geassisteerd door ***Sebastiaen Peters de Roy,*** ha ar schoon zoon.

11 Mei 1616. Taxatie aangebracht, door Catharina Jans, wed• van Meerten Adriaens, als erfgename van ***Jan Janss de Jonge, haar broeder, dezer wereld zonder kinderen overleden,*** vap diens nagelaten goederen.

Al het voren medegedeelde kunnen wij nu samenvatten in het hier volgend overzichtsstaatje.

Adriaen Roothals — ***Rut(ger) van Son***

Wouter Adriaens Roothals,
blijkens diens testament d.d. Grevelduin-Capelle 15 Dec. 1617
⚔ 1°. ***Gertken Staesdr.***
⚔ 2°. ***Mayken Jorisdr.***
| (ex 1*a*)
Beatrix Wouters Roothals
⚔ Capelle ***12*** Mei 1618
Jan Dircks van Nederveen,
schout van Grevelduin, neef der ***van Son***'s.

Beatrix Adriaens Roothals ⚔ ± ***1590*** ***Jan Rutten van Son***
† voor 1628 — geb. ± 1560,
zij hertr. Sept. 1612 — vestigt zich 1582
1°. ***Hendrik Dirks van der Maes,*** — te Grevelduin-Capelle;
schipper — gegoed aldaar
† 1624 — † tusschen 1610—1612,
en 27 Febr. 1628 — uit zijn huwelijk 4 kinderen,
2°. ***Jan Janss de*** *Jonge,* — geb. te Capelle tusschen 1590—1600.
heemraad
† 1646
(deze beide huwelijken kinderloos.)

Jan Jams van Son,
gegoed te Capelle,
vermeld aldaar,
sedert 1612,
er † in 1623,
ongehuwd.

Adriaen Janss van Son,
eerst te Capelle,
later te Klundert
woonachtig
† aldaar in 1625
X
Adriana Dammes,
geen kinderen.

Judith Jans van Son,
nog vermeld te Capelle in 1655
⚔ 1° aldaar 17 Juni 1617
Adriaen Peters,
⚔ 2° aldaar Oct. 1624
Sebastiaen Peters de Roy,
heemraad.
Zij laat kinderen na.

Pieter Jans van Son,
geb. Capelle ± 1598,
schoenmaker te Willemstad, later wethouder, schepen en burgemeester aldaar,
† Willemstad ± 1649,
ondertr. Dordrecht, 14 Nov. 1621
⚔ Willemstad 28 Nov. d.a v.
Grietken Claes Domissdr.,
geb. Klundert

(6 kinderen waarvan 4 jong gestorven) |

Johan van Son,
geb. Willemstad ± 1622,
secretaris van Klundert sedert Oct. 1648,
† aldaar einde 1662,
ondertr. Willemstad 20 Juni 1649
⚔ Klundert ***Cornelia van Golen***
(dr. van Anthony Hendriks v. G., secr. van Klundert, & Geertruida van Rijsoort)
geb. Klundert,
† Dordrecht 31 Maart 1674,
zij hertr. Klunderf Mr. ***François de Caesteker.***

Margaretha (Grietken) van Son,
ged. Willemstad 18 Jan. 1626,
ondertr. Grevelduin-Capelle 13 A ug. 1650
Gerard (Gerrit) van Andel,
geb. Waalwijk,
woont 1663 te Besoyen en is voogd over de kinderen van zijn zwager Johan van Son.

| (ex. 1a) [1]

Pieter (Petrus) van Son,
procureur 1673, notaris 1675 te Dordrecht,
uit hem stamt verder deze familie ***van Son***.

Margaretha van Son, ***Anthony van Son,*** ***Johan van Son,*** ***Hendrik van Son.***
allen geboren te Klundert 1650—1660.

Restte ons nog om na te gaan, wie ***Jan Rutten*** was, wiens kinderen alle als ***van Son*** voorkomen.

Jan Rutten — een enkele maal ook ***Rutgeerdis ge***noemd — komt herhaaldelijk voor, in de ***Protocollen van transporten en obligatiën van Grevelduin-Capelle als*** kooper of verkooper van „geerden" lands aldaar. Het laatst wordt hij vermeld in een acte van 28 April 1610 (dl. 1607-1612, f° 77) als de weduwe van Peeter Zegers Boer aan ***Beateris Adriaens huisvrouw van Jan Rutten*** een obligatie van 268 Rijnsche gl. transporteert,

[1]) Zie deze kinderen genoemd in het Cohier van den 200en penning te Dordreoht, dl. 1685—1700, f°. 75.

waarvan blijkens marginale aanteekening d.d. Kerstavond 1610 werd ontvangen 100 gl. en op 28 Apr. 1612 door *Henrick Dirkss (Beatrix'* tweede man) te haren behoeve de rest.

Het heeft geen ain hier de vele acten te gaan beschrijven, waarin *Jan Rutten* voorkomt, omdat hij nimmer met familieleden wordt vermeld en ook geen goed door erfenis onder Capelle blijkt bezeten te hebben, zoodat alles erop wijst, dat hg daar niet inheemsch *was* en van elders herkomstig was. Blijkens de onderschriften onder twee dier acten worden als zijn kinderen genoemd ***Adriaen, Pieter*** en ***Judith Janss***, wat overeenkomt met hetgeen wij hiervoor reeds over deze vermeld hebben.

De eerste keer, dat *Jan Rutten* te Grevelduin-Capelle optreedt, is in een acte van 20 Nov. 1582 (dl. 1580—**1681,** f° 50), als hij er een huis met erf binnen dat dorp van de weeskinderen van Thonis Thoniss Paep te Heusden koopt ; vóór genoemden datum komt hij niet voor en de voornaam Rut of Rutger vonden wij in dien tijd geen enkele maal in deze transportregisters.

Een nader onderzoek zal dus moeten uitmaken vanwaar hij herkomstig was, toen hij zich in 1686 te Grevelduin-Capelle vestigde en hoe zijn vader *Rut(ger)*, die omstreeks 1630 moet geboren zijn, wellicht aansluit aan het door den heer H. J. A. van Son behandelde geslacht, dat uit de omgeving van Tilburg stamt.

De herkomst en de eerste generaties van het geslacht Straalman,

door Mr. A. HAGA.

Ruim vijftig jaren geleden verscheen er een genealogie [1]) van dit in 1887 uitgestorven adellijk geslacht, en sedert dien is er — voor zoover mij bekend — nagenoeg niets over deze familie gepubliceerd. De genoemde genealogie is opgesteld naar een handschrift en geeft wel den indruk van betrouwbaarheid ; enkele gegevens en bijzonderheden, later door Elias [2]) medegedeeld, zijn althans in overeenstemming met het door Scheffer gepubliceerde, doch de mededeeling van laatstgenoemde, dat het geslacht oorspronkelijk doopsgezind was en de geboorte- of doopdatum van den stamvader Jan ***Straalman*** — die in 1615 te Zwolle geboren heet te zijn — derhalve niet was op te sporen, heeft blijkbaar van het doen van verdere nasporingen afgehouden.

De herkomst van het geslacht uit Zwolle berust — — naar het schijnt — op de huwelijksinschrijving van den stamvader te Amsterdam d.d. 18 Oct. 1646: ***Jan Straelman*** van Swoll, lakencoper, wedr van ***Qoedichje op het Luyt***, woonende tot Swoll ende ***Trijntje Vinckels***, van A(msterdam), out .... jaar, woenende op de Nieuwendyck, geas(sisteer)t met ***Mathijs Vinckel*** haer vaeder.

Ook in het Zwolsche huwlijksregister vinden we hen in October 1646 ingeschreven met de bijvoeging „met attestatie tot Amsterdam getrout", alwaar zij 11 November op het stadhuis met elkaar in den echt werden vereenigd.

[1]) Nederlands Familiearchief, genealogie van het geslacht Straalman, door J. H. Scheffer. Rotterdam 1879.

[2]) Johan E. Elias, De Vroedschap van Amsterdam, deel II, bla. 891-894.

Het vermoeden, dat ook het eerste huwelijk van den stamvader — dat door Scheffer niet wordt vermeld — te Zwolle ingeschreven zou zijn, werd inderdaad bewaarheid, terwijl wij uit deze inschrijving tevens een oudere generatie leeren kennen. In de Zwolsche trouwregisters staan n.l. ingeschreven in Januari 1643 (getr. 21 Febr.) ***Jan Straalmans, Jan Straalmans*** n. s. en *Goedeken* ***Hessels, Hessel*** *Jacobsens* dochter, beyde in de Dieserstrate. *Goedeken* ***Hessels,*** wonende in de Dieserstraat, werd Paschen 1639 lidmaat der Herv. Kerk te Zwolle. Haar doop werd niet gevonden, zoodat zij vermoedelijk kort vóór November 1619 (begin van het doopboek) zal zijn gedoopt. Zij was een dochter van ***Hessel*** *Jacobsen* ***op het*** *Luyt* en *Lubbeken* ***Arents,*** zooals uit een nader aan te halen acte blijkt. Op de omstreeks 1621 opgemaakte lidmatenlijst der Herv. Kerk te Zwolle komen deze voor als ***Hessel*** *Jacobsoon* Cremer en ***Lubbichien*** *Arents*, huysvrou vau ***Hessel Jacobsen.*** De toevoeging „Cremer" zal hier wel een beroepsaanduiding zijn.

Uit het eerste huwelijk van ***Jan Straalman*** sproot één dochter ***Aaltje,*** ged. Zwolle ***23*** December 1643, aan wie hij, met het oog op zijn a.s. tweede huwelijk, voor schepenen van Zwolle op 19 October 1646 erfuiting deed, waarbij hij haar 1100 gl. benevens het linnen, zilver en sieraden van haar moeder beloofde. Als mombers werden gesteld ***Hessel*** *Jacobs* **en** *Winolt* ***Jansen.*** ***Aaltje*** *Straalman* voornoemd ondertrouwde te Zwolle 3 Maart 1677 (getr. voor schepenen 27 Maart) met *Hendrick Bruinvisch*, j.m. van Embden. Beiden zijn 1691 nog in leven, zooals nader zal blijken. Omtrent de familie van *Jan Straalman*'s eerste vrouw worden we nog nader ingelicht door een acte uit het register van transporten der stad Zwolle, waarin we ook den familienaam ***op het*** *Luyt,* dien we in de tot nu toe besproken Zwolsche acten misten, ontmoeten: 1 Sept. 1668 compareeren joncker ***Reinit r van*** *Raatsvelt* nevens ***Jan Straelman van*** schepenen ende raadt geauthoriseerde momboiron over de nagebleven twee onmundige soonen van wijlen ***Jacob*** *opt' Luith* ende ***Lisebeth van*** *Coten,* in haer leven eheluiden ende geseide *Joan* ***Straelman*** uit name ende van wege syne dochter ***Aeltien*** *Straelman* ende de rato caverende **voor** ***Hendriclcje Hessels*** *op 't Luit* wede wijlen ***Joannes*** *Vrijlinck*, in syn leven predicant tot Wyhe, tezamen in hunne kwaliteit erfgenamen van wijlen ***Hessel Jacobs opt' Luit*** ende *Lubbeken Arens*, gewesen eheluiden, en verkoopen aan *Berent Gabriels* en vrouw een huis in de Dieserstraat.

Zooals reeds werd vermeld, hertrouwde ***Jan Straalman*** 11 Nov. 1646 te Amsterdam met *Trijntje* ***Vinckel,*** uit welk huwelijk volgens Scheffer's genealogie een 5-tal kinderen sproten, waarvan ***Matthijs Straalman*** het geslacht zou voortzetten, dat weldra in Amsterdam tot grooten bloei geraakte (vgl. Elias t. a. p.). Van **peen** dezer kinderen vindt men **den doop in** Zwolle, blijkbaar waren zij doopsgezind, gelijk ook Scheffer reeds heeft medegedeeld. Evenmin vinden we van hen eenige huwelijksinzegening in de Zwolsche trouwregisters ; de kinderen schijnen zich reeds vroeg naar Amsterdam te hebben begeven en daar in het huwelijk te zijn getreden. Slechts éénmaal vinden wij alle vier kinderen — het vijfde is jong gestorven — benevens dat uit het eerste huwelijk met hunne respectieve wederhelften in het Zwolsche transportregister vermeld : anno 1691 den

8 October erschenen ***Abraham Tielman*** in qualiteit als volmachtiger van de E.E. ***Jan Straelman, Matthijs Straelman, Cornelis van Mekeren*** en ***Hendrik Brurnvisch*** mitsgaders van hare respective huisvrouwen, tezamen de rato gecaveert hebbende voor, hun absente broeder ***Hendrik Straelman,*** blij kende bij procuratie voor notaris Nicolaes van Loosdrecht en getuigen den 1 Meert 1690 te Amsterdam gepasseerd en de 31 deszelven maants voor Burg. en Regeerders der stad geconfirmeerd, en transporteeren aan ***Engele van Zanen*** een hof buiten de Dieserpoort, zooals bij eonstituanten vader en schoonvader wijlen ***Jan Straelman de oude*** eigendommelijk is bezeten.

Jan Straalman „de oude", zooals hij hier ter onderscheiding van zijn oudsten zoon wordt genoemd, schijnt daarentegen tot aan zijn dood steeds te Zwolle gebleven te zijn. Blijkens het register van vrijwillige zaken der stad Almelo machtigt hij op 4 Maart 1681 ***Joan Meilink***, advocaat, tot het waarnemen van zijn belangen. Hij heet daar ***Jan Straalman*** van Zwolle. Ook in het register van den 1000sten penning der stad Zwolle uit de jaren 1683—1686 vinden we ***Jan Straalman*** in de Dieserstraat terug, aangeslagen op 3 gl. Hij overleed (volgens Scheffer) 13 Augustus 1686.

Ten slotte nog een enkel woord over de herkomst van den tot dusverre bekenden, in 1686 overleden, stamvader ***Jan Straalman.*** Zooals uit de inteekening van zijn eerste huwelijk reeds bleek, was zijn vader, eveneens ***Jan Straalman*** (1) geheeten, in 1643 reeds overleden. Aangezien zijn zoon ***Jan Straatman*** (II) in 1616 te Zwolle geboren heette te zijn, lag het voor de hand te veronderstellen, dat ook de huwelijksinteekening zijn& ouders aldaar te vinden zou zijn, immers ook van de doopsgezinden moest in Overijssel de ondertrouw in de Herv. trouwregisters worden ingeschreven. De inschrijving werd evenwel niet gevonden, terwijl het burgerboek vóór 1615 evenmin iets opleverde. Thans lag de veronderstelling voor de hand, dat ***Jan*** Straalman (II) niet in 1616 te Zwolle geboren was, maar als jongeling met zijn familie later aldaar was komen wonen, hetgeen bevestiging vond bij een nader onderzoek in het burgerboek [1]). Men vindt daar n.l. ingeschreven: 7 Dec. 1627 ***Jan Straelman*** van V r e d en, wullewever, die borgerschap gewonnen en den eedt gedaen. Aangezien deze inschrijving niet op den tot dusverre bekenden stamvader' ***Jan Straalman*** (II) kan slaan, daar deze toen slechts 12 jaar [2]) oud was, moet zij op zijn vader betrekking hebben. ***Jan Straalman*** (II) kan dus niet te Zwolle geboren zijn, maar zag waarschijnlijk te Vreden in 1616 het levenslicht. Het mocht mij niet gelukken, den naam zijner moeder te vinden, noch eenige akte, die omtrent de eerste te Zwolle gevestigde generatie nader licht kan verspreiden.

De stamreeks van het geslacht ***Straalman*** kan dus als volgt worden aangevuld. (Vgl. Ned. Adelsboek 1917).

I. ***Jan Straalman***, wollewever, afkomstig van Vreden, verkrijgt 1627 de burgerschap van Zwolle, overleden vóór 1643, huwt N. N.

[1]) Stedelijk arohief stad Zwolle, M[a] Invent. n° 115.

[2]) Het door Scheffer medegedeelde geboortejaar 1615 willen wij als juist aanvaarden, ofschoon nergens eenige aanwijzing werd gevonden, om dit jaartal te motiveeren.

11. ***Jan Straalman,*** lakenkooper, geb. (vermoedelijk te Vreden) in 1616, overleden (te Zwolle) 13 Augustus 1686, huwt 1° te Zwolle 21 Febr. 1643 ***Goedichje op het Luyt***, geb. te Zwolle c. 1619, lidmaat der Herv. Kerk aldagr Paschen 1639, overleden c. 1646, d. v. ***Hessel Jacobsen op het Luyt*** en ***Lubbeken Arents,*** 2° te Amsterdam 11 Nov. 1646 ***Trijntje Vinckel***, geb. te Amsterdam 1621, overleden aldaar 26 Juli 1660, d. v. ***Matthijs Vinckel*** en ***Ursula Mols.***

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Aaltje Straalman,*** ged. Zwolle 23 Dec. 1643, huwt te Zwolle 27 Maart 1677 ***Hendrick Bruinvisch*** uit Emden.

Uit het tweede huwelijk. . . . ***enz.*** enz.

Ook na het vertrek van den thans bekenden stamvader ***Jan Straalman*** in 1667 uit Vreden, schijnt het geslacht ***Straalman*** nog geruimen tijd aldaar vertegenwoordigd te zijn geweest, zooals uit een huwelijksinschrijving in het trouwboek te Oldenzaal, die hier ten overvloede volgt, moge blijken: proclamati 22 Aug. 1706 (cop. 6 Oct.) ***Pieter Michaeelsen*** (***Reiners***), burgerzoon uit deze stad en ***Geertruit Straalmans, j.*** d. uit Vreden.

Van Brecht,

door H. Wijnaendts.

In Taxandria XVII, blz. 189 publiceerde de heer van Sasse van Ysselt destijds een Bossche schepenacte betreffende het huis Groenendaal onder Hilvarenbeek, bij welke acte dit huis in 1673 gekocht wordt door ***Marcelis*** van ***Brecht.***

Wijlen de heer W. J. F. Juten schreef hier een onderschrift bij, waarin hij mededeelde, dat meer dan een eeuw later nog leden van het geslacht van Brecht te Hilvarenbeek woonden, en wel ***Hendrik van Brecht,*** officier in Staatschen dienst en ***Joanna Jansdochter van Elst*** zijn vrouw. Ten slotte vroeg de heer Juten, wie de Hilvarenbeeksahe Brechten aan den hoofdstam zou aansluiten.

Uit die vraag mag afgeleid worden, dat schrijver niet twijfelde, of de betrokkenen behoorden tot het oude Rrabantsche geslacht, en hoewel de mogelijkheid door mij volstrekt niet wordt uitgesloten, is toch wel eenige twijfel daaraan bij mij gerezen. De naam van Brecht komt reeds vroegtijdig in verschillende plaatsen voor.

Reeds langen tijd geleden vond ik de inschrijving van het huwelijk van ***Hendrik van Brecht*** en ***Johanna van Elst.*** Het trouwboek der ***Hervormden*** te Helvoirt vermeldt: 1677, 9 Januari sijn de heer ***Henrick van Bregt,*** luitenant van de compagnie paerden van den gewesener majoor de heer van Voorschoten onder 't regiment van Generaal luitenant de heer Steenhuysen, wed. van N. ***van Golen*** en ***Johanna van Elst,*** j.d. met attestatie van den Bosch alhier in den huwelijken staet ingesegent geworden.

Nu onlangs in de protocollen der Haagsche notarissen naar iets anders zoekende, trof ik toevallig een acte van 1684 aan, waarin de ritmeester Steven van der Does en de luitenant Hendrik van Brecht vaststelden, dat de laatste reeds 7 jaar de compagnie van den eerste had gecommandeerd, en dat hij dit zou blijven doen, mits

hij aan zijn ritmeester maandelijks 360 gulden uitbetaalde.

Uit deze acte volgde, dat Hendrik van Brecht, die altijd in de omgeving van den Bosch gezocht was, meer of minder langen tijd ín den Haagverblijf moest hebben gehouden, waarom ik daar een onderzoek naar hem instelde.

Al dadelijk bleek zijn eerste huwelijk ten stadhuize aldaar te zijn afgekondigd, en wel op 22 Mei 1667. Zijn echtgenoote heet daar ***Cornelia Goole*** jongedr. wonende tot Orsou ende jegenwoordich alhier in 's-Gravenhage.

Bijzonderheden over dit huwelijk leverde het protocol van notaris Willem Arton. 23 Mei 1667 compareerde voor dien notaris d'eerbare jongedochter juffr. ***Cornelia van Golen,*** alsoo sij comp. genootsaeckt geweest is haer te absenteeren ende te eloigneeren van haeren vader Cornelis ***van Golen,*** cornet van ritm. de l'Estrade, garnisoen houdende binnen de stadt van 's Hartogenbosch, vermits hij niet wilde consenteeren in het huwelijk dat zij comp. gerne soude hebben aengegaen met mons. ***Hendrick van Brecht. Zij*** vertelt dan verder, dat zij zich gewend heeft tot den Souvereinen Raad van Brabant, die haar vader heeft opgeroepen, maar dat deze niet is verschenen, „waarom zijn absentie is gehouden voor consent", en dat zij en ***Hendrik van Brecht*** nu op het stadhuis hun geboden verzocht hebben.

Tevens compareert toen Mons. ***Geraert van Brecht,*** dewelcke verclaerde insgelijck te consenteeren, dat zijnen vs. soon ***Hendrick van Brecht*** met de vs. juffr. ***Cornelia van Golen*** sich sal mogen begeven in den huwelijken staet.

Zoowel de vader van ***Hendrik van Brecht*** als die van ***Cornelia van Goolen*** hadden toen den rang van cornet. Voorspoedig was hun militaire carrière dus niet geweest en de oorzaak hiervan zal zeker gezocht moeten worden in de omstandigheid dat beiden Katholiek waren, wat in dien tijd een beletsel was om bevordering te maken. Gezien het feit dat de uit het huwelijk van 'Brecht × van Goolen geboren kinderen gedoopt werden in Hervormde kerken te 's-Gravenhage en dat het huwelijk van Brecht × van Elst gesloten werd in de Hervormde kerk te Helvoirt, mag wel aangenomen worden, dat Hendrik van Brecht van geloof veranderd was, en is dus vermoedelijk de tegenstand van Cornelis van Goolen tegen het huwelijk van zijn dochter daaraan te wijten.[1])

30 April 1668 comp. voor not. Bernard van Barnevelt te 's-Gravenhage juffr. ***Cornelia van Goolen,*** huysvrouwe van de Heer ***Hendrick van Brecht,*** quartiermeester ten dienste deser geunieerde provintiën etc. jegenwoordich in guarnisoen binnen de stadt Graeve. Zij maakt dan haar testament, waarbij zij haar man tot universeelen erfgenaam maakt, met verplichting het kind op te voeden waarvan zij thans zwanger is en de kinderen die zij eventueel later nog mochten krijgen.

Uit het huwelijk van Brecht × van Goolen werden te 's-Gravenhage gedoopt :

[1]) **Staat het wel vast, dat Hendrik's vader *Geraert van Brecht* Roomsch-Katholiek was? In de iets verder vermelde not. acte van 7 Juni 1665 komt hij samen voor met Abraham *van Brecht, evenals* hij in de compagnie Nassau-Odijok dienend en vermoedelijk zijn broeder. De voornaam Abraham klinkt niet bepaald Roomsch. Was *Geraert van Brecht* inderdaad reeds Hervormd, dan vervalt hierdoor natuurlijk de geloofsovergang van *zijn zoon Hendrik*. Red.**

Groote kerk 17 Juni 1668. Een kind gedoopt van Hendrik van Burch(!) en Cornelia van Goolen, tkindt met name ***Peryna.***

id. 2 April 1670. Een kind gedoopt van Hendrik van Breght ende Cornelia van Goolen als vader en moeder, tkint ***Gerardus.*** Peten juffr. Christina van Breght, domine Stuart predicant ende d. Baldeus.

id. 30 Aug. 1671. Een kint gedoopt Heinderick van Bregt cornet ten dienste deser landen en Cornelia van Gelen 't kint Helena. Mr. Johannes Aelthysius advocat en Marya Stuart Jalette Winterkams.

Nieuwe kerk 17 Januari 1673. ***Johanna*** dr. van Henrik van Brecht, Lieut. van den Heer van Voorschoten en Cornelia van Goolen. Get. Hieronymus van Wel commis en Antoinette Schissenis en Adeli van Goolen.

Andere kinderen vind ik te 's-Gravenhage niet aangegeven. Cornelia van Goolen is dus tusschen Januari 1673 en Januari 1677 overleden. Dit overlijden is echter te 's-Gravenhage niet ingeschreven, zoodat het elders moet hebben plaats gehad.

Gerard van Brecht, de vader van Hendrik van Brecht, heet in 1666 cornet onder de compagnie van den heer Willem van Nassau, heer van Odijck en in 1670 cornet in de compagnie van den heer van Voorschoten. Als hij 7 Juni 1666 voor notaris Thomas van Swieten verschijnt, heet hij ***jr. Gerardt van Brecht,*** cornet, terwijl als getuige optreedt jr. ***Abraham van Brecht. Abraham van Brecht*** wordt in 1666 vermeld als ruiter in de compagnie Nassau-Odijck.

Gerard van Brecht, cornet ten dienste deser landen, is den laatsten April 1670 overleden, blijkens de verklaring op 9 Juni 1670 door zijn weduwe, juffrouw Helena ***Rochus, voor*** not. Johan de Hertoghe afgelqgd. Helena Rochus komt elders voor als Helena ***Roukens.***

Ten tijde dat ***Hendrik van Brecht*** te 's-Gravenhage woonde, verbleven daar nog andere personen van dien naam. Johannes de ***la Rochette*** of ***Roquette*** (hij, komt onder beide namen voor), kapitein, was daar 20 Febr. 1667 ingeteekend met ***Margaretha van Brecht,*** Onder de kinderen, die zij er lieten doopen, was op 6 Juni 1686 Johannes ***Gerardus***, welke naam doet vermoeden, dat Margaretha ook een dochter was van Gerardus van Brecht.

Voorts huwden daar op 19 Juli 1682 ***Johannes van Brecht,*** cadet, j.m. van Nimwegen en ***Anna la Garde,*** j.d. van den Haag en ald. won. Uit dit huwelijk werd o.a. 8 Oct. 1686 een dochter ***Alida*** gedoopt.

De namen ***Alida en Margaretha*** doen verwantschap met ***Hendrik van Brecht*** vermoeden, immers deze moet uit zijn 2e huwelijk o. a. een dochter ***Alida Margaretha*** gehad hebben (zie Taxandria a.v. en Ned. Leeuw XXV, 44), zoodat ik verwantschap tussohen ***Johannes, Margaretha*** en ***Hendrik van Brecht*** voor waarschijnlijk houd. In ieder geval hadden ***Gerard van Brecht*** en ***Helena Rochus (Roukens) nog*** een zoon, n.l. ***Guillaume van. Brecht;*** die in een acte van 1 Januari 1674, verleden voor Not. P. Medemblick te 's-Gravenhage, door zijn moeder genoemd wordt als haar zoon. Aanvankelijk stond in die acte „minderjarigen zoon"; het woord „ minderjarigen" is echter doorgeslagen; vermoedelijk lag dus het tijdstip zijner meerderjarigwording nog zeer nabij.

Waar nu *Johannes van Brecht* bij zijn huwelijk j.m. van Nijmegen heet, de namen *van Brecht, Roukens* en *van Elst* al vroegtijdig te Nijmegen voorkomen, acht ik het niet onmogelijk, dat *Gerard van Brecht* en *Helena Roukens* beiden uit Nijmegen herkomstig waren.

Van Harpen Kuyper,

door Mr. H. F. WIJNMAN.

In Ned. Patriciaat, dl. VIII (1917), blz. 199 e.v. komt voor eene stamreeks van het geslacht van Harpen *Kuyper.*

Noch van den stamvader *Claas Pietersz Kuyper* (I), noch van diens zoon *Pieter Kuyper* (11) en kleinzoon *Huybert Kuyper* (111) wordt het beroep vermeld; eerst de sub 1V genoemde *Adrianus Lodewijk van Harpen Kuyper* wordt aangeduid als houtkooper.

Uit de lijst der molens te Amsterdam, vermeld in de registers der windgelden en door den Heer G. J. Honig gepubliceerd in het Jaarboek Amstelodamum, 1930, blz. 137 e.v., blijkt dat verschillende leden van het geslacht *Kuyper* houtzaagmolenaars waren. Zoo wordt *Claus Kuyper* vermeld als eigenaar van de zaagmolen de Visscher (1765), diens kleinzoon *Huybert Kuyper* als eigenaar van de zaagmolens de Graauwe Haan (1798), de Samson (1806), de Dolfijn (1808), de Hoop (1806), het Bey blok (1806) en de Visseher (1798), verder *Pieter Kuyper* en *Adrianus Lodewijk van Harpen Kuyper* als eigenaars van de. molens 't Amsterdamsche wapen en 't Vriesche wapen (na 1823) en *Jan Claesz Kuyper* als eigenaar van de molen de Vijfhoek (1766).

Van den tot dusverre bekenden stamvader zegt Ned. Patriciaat: *Claas Pietersx Kuyper* (noot: *Pieter Kuyper* † vóór 1732), geb. Amsterdam in. 1707 (noot: volgens zijn ondertrouwacte, doopinsohrijving werd door ons niet gevonden), woonde in 1732 te Amsterdam buiten de Raampoort, † na 17 Maart 1761, tr. Amsterdam 22 Juni 1732 *Brechie Wijngaert*, geb. Amsterdam in 1706, † Amsterdam in Maart 1763, dr. van N.N. *Wijngaert* en *Dieuwertje Speldernieuw.*

Inderdaad blijkt uit de publicatie van den Heer Honig, dat de molen de Visscher stond tussohen de Raam- en Zaagpoort te Amsterdam, zoodat *Claas Pieterss Kuijper* vermoedelijk reeds in 1732 op deze molen woonde. Zijn poorteracte vermeldt hem uitdrukkelijk als houtzaagmolenaar: „8 Juli 1732 *Claus Pieterse, Cuyper* van Amsterd(am), houtsaegmolenaar, getr(ouwd) *Bregje Wijngaard,* d(ochte)r van *Theunis Janse* in sijn leven beur(t)schipper en poorter".

De ondertrouwacte van Claas Kuyper d.d. 6 Juni 1732 volgt hieronder (D. T. B. 673, f°. 146):

Claus Kuijper, van A(msterda)m, oud 26 jare, woon(en)d buyten de Raampoort, oud(ers) doot, geass(isteer)t met sijn oom *Cornelis Kuyper* & *Brechie Wijngaert*, van A(msterda)m, oud 27 jare, in de Vinkes(trae)t, geass(isteer)t met haar moeder *Dieuwertje Speldernieuw* enz.; (w.g.) Klaas Kuijper, Beregie Wijngaard.

Uit deze acte leeren wij kennen een oom van *Claus Kuyper,* genaamd *Cornelis Kuyper.* Diens ondertrouwacte d.d. 26 Mrt. 1706 volgt (D.T.B. 639, f°. 164):

Cornelis Kuyper, van A(msterdam), houtsagenmolenaer, oud 30 jaren, woont buyten de Haerlemerpoort, geass(isteer)t met zijn vader *Jan Kuyper* & *Afi Ysbrants,*

van A(msterdam), oud 21 jaren, woont buyten de Raampoort, geass(isteer)t met haer moeder *Grietje Claes* enz.; (w.g.) Cornelis Kuijper, Affie Ysebrant.

Hoewel er in dien tijd meer personen van den naam *Cornelis Kuyper* in de Amsterdamsche ondertrouwregisters voorkomen, is het buiten kijf, dat in laatstgenoemde acte *Claas Kuyper's oom* genoemd wordt, omdat ook deze het beroep van houtzaagmolenaar uitoefende. Verder kunnen wij uit de acte concludeeren, dat *Claas'* vader *Pieter Jansz Kuyper* heette. Diens ondertrouwacte was thans gemakkelijk te vinden (d.d. 24 Dec. 1706, D. *T.* B. 639, f° 102):

C. v. a. *Pieter Janse Kuijper* van A(msterdam), scharemaker, oud 24 jaren, op de Haarlemerdijk, geass(isteert) met zijn vader *Jan Claase Kuijper* & *Giertje Cornelis Caagntan,* van A(msterdam), oud 24 jaren, opt Bickersijlant, geass(isteer)t met haar vader Cornelis *Dirkse Caagman* enz.; (w.g.) Pieter Jansz Cuijper, Gierte Kaman.

De stamreeks zal dus thans moeten aanvangen met *Jan Claesz Cuyper*, overl. na 1706, wiens zonen *Cornelis* en *Pieter* te Amsterdam geboren waren resp. c. 1675 en c. 1681.

BOEKAANKONDIGING.

W. C. H. Mach e n. Warmond voorheen en thans. Deel IT. Afd. I. Leiden. N.V. de Leidsche Courant. 1931.

Ons medelid de heer W. C. H. Machen te Warmond, die in 1927 te Leiden de eerste afdeeling van het eerste deel van zijn werk „ Warmond voorheen en thans" het licht deed zien [1]), eene uitgave, die den schrijver, als voortreffelijk kenner van zijne geboorteplaats, alle eer aandeed, mocht de voldoening smaken een nieuw gedeelte van zijn manuscript in- druk te zien verschijnen, -dat hem ook thans weer als een nauwgezet geschiedvorscher doet kennen.

In het nieuw verschenen deel, dat van talrijke illustraties is voorzien en bij bovengenoemde N.V. voor f 2.60 verkrijgbaar is gesteld, behandelt de schrijver 1°. het Stienhuys tot Warmonde en het huis Oud-Teylinghe of Lochorst, 2°. Oud-Alkemade en de Hofstede Oud-Endepoel en 3°. de Woning der Heeren van Warmond benevens de Hofsteden Oostergeest en Henmeer of Oostwoud..

Wij twijfelen er niet aan of deze vrucht van jaren langen arbeid zal ook buiten de woonplaats van den schrijver bij velen belangstelling vinden, ook al zullen diens beschouwingen door andere historici op sommige punten wellicht niet in alle opzichten worden gedeeld.

Den heer Machen wenschen wij gaarne toe, dat het hem gegeven zal mogen worden door het verschijnen van de nog niet uitgegeven gedeelten van zijn manuscript de bekroning te zien van het werk, waaraan hij met onversaagden: ijver een groot gedeelte van zijn leven heeft gewijd. VALCK LUCASSEN.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Teilinghe-Lochorst.

In verband met mijne opmerking onder Bijlage E op pag. 62 van mijn studie over Teylinghen in het IIe deel

[1]) Aangekondigd in dit Maandblad XLV (1927), k. 378.

Afd 1, Warmond Voorheen en Thans, moet ik toelichten, dat ik oorspronkelijk Dr. Heeringa's hulp inriep om te kunnen vaststellen, dat de vader van Willem *van Naaldwijk* met eene Jonkvrouw *Haze van Schalkwijk* gehuwd was geweest, zooals door W. v. Gouthoeven wordt vermeld, dit in verband met een artikel over de oudste generaties van het geslacht van Naaldwijk. Toen Dr. K. Heeringa mij het afgedrukte verkorte afschrift toezond, schreef hij mij, dat de daarin genoemde *Haze wan Teylinghen* heer *Symon's* weduwe en tweede vrouw moet zijn geweest. Een meening die mij *nu* juist voorkomt.

Wat ik uit Utrecht ontving was slechts een verkort afschrift, hetwelk mij geen zekerheid gat, noch omtrent de moeder van *Willem van Naaldwijk*, noch omtrent het tweede vrouw zijn van *Haze* van *Naaldwijk*. Op een door mij gedaan verzoek was de Hoogwelgeb. Heer R. Baron van Hardenbroek van Hardenbroek, Kamerheer-Ceremoniemeester van H. M. de Koningin, te 's-Gravenhage, zoo vriendelijk en welwillend mij een afschrift te doen maken van een copie authentiek der akte van S. Luciensdach 1374, gepasseerd 27 Febr. 1698 voor Not. W. Nolet te 's-Gravenhage. Mij bleek 1°. dat de voornaamste inhoud der verkorte akte met de authentieke copie der origineele overeenkwam, 2°. dat de moeder van CC *illem van Naaldwijk*, ook hier alleen als *Jonkvrouw Haae van Naaldwijk* voorkomt (de naam *Schalkwijk* komt ook in deze akte niet voor), 3°. dat *Haze van Naaldwijk*, Willems zuster, ook hier Pro *uw Haze van Teylinghen* wordt genoemd, dus niet „Jonkvrouw" zoo als haar moeder ; zij was dus een Ridders weduwe, hoewel dit niet wordt vermeld. A posteriori vond ik mijn gevoelen, dat zij wel de weduwe van een vooroverleden zoon van Heer Symon kon zijn geweest, wel wat erg zwak. Die zoon zou dan al zeer jong ridder geweest moeten zijn en ook vroeg gestorven, in elk geval vóór 1373.

Dr. Heeringa's meening is dan ook ongetwijfeld juist. Het huwelijk met *Barta van Montfoort* gaf Heer Symon slechts een eenig kind *Sophie,* die zooals Prof. Fruin schreef, reeds vóór 1370 met *Willem van Naaldwijk* huwde. Dat *Sophie* een kind uit het eerste en niet uit het tweede huwelijk was, blijkt daaruit, dat haar oudste dochter *Berta* heette, gedoopt naar haar moederlijke grootmoeder.

Haze van Naaldwijk schonk heer Symon geen kinderen, want' *Sophie* erfde alle Teylingsche goederen.

Heer *Symon van Teylinghen was* dus in 1373 dood en de schenking aan het klooster der Cisteroiensers te Warmond zal door Heer *Hendrik van Naaldwijk,* Sophie's zoon, zijn gedaan.

Onder de portretten der Heeren van Naaldwijk, eertijds aldaar, thans in het Rijks-Museum te Amsterdam bewaard, staan in Gothische letters hun namen en die hunner vrouwen geschilderd : de eerste is *Hendrik, Heer Willemszn. van Naaldwijk,* zijn wijf was *Haze van Schalkwijck,* de tweede *Willem Hendrikzn. van Naaldwijck,* zijn wijf was *Sophie van Teijlingen* en zoo vervolgens.

Deze portretten dagteekenen uit het laatst der 15e eeuw. W. van Qouthoeven heeft ze niet gekend, anders had hij de fout niet gemaakt om aan *Willem Hendrikszn. van Naaldwijk* (bovengenoemd) *Sophie van Raaphorst* tot vrouw 'te geven, welke *Sophie* nota bene Willem's grootmoeder was. Hij moet dus een oorkonde gezien hebben waarin *Haaze van Schalkwijck* Hendrik's vrouw werd genoemd.

W. C. H. MACHEN.

Het zegel der Vrouwe van Voòrne en van 1 eylingen.

Ons zoo bij uitstek deskundig correspondeerend lid R. T. Muschart heeft in het laatste nummer van dit Maandblad een uitstekend werk gedaan met uit zijn onuitputtelijken voorraad bewijsmateriaal-dekwestie van den schildvorm der vrouwen-wapens recht te zetten. Vooral juich ik het toe, dat hij den staf heeft gebroken over het afschuwelijke ruitschild, dat hij m.i. terecht een „wanproduct" noemt.

Verwonderd keek--ik evenwel op, toen ik een zegel geciteerd vond van *Katerina van Vorne ende van Telinghe* uit het- jaar.. .. 1246. immers deze dame, waaraan door mij in dit Maandblad destijds [1]) de noodige aandacht is geschonken; huwde omstreeks 1280 en overleed 1326, zoodat het voorkomen van haar zegel reeds vóór het midden der 13e eeuw eenigszins vreemd leek.

Evenwel baart de oplossing dezer vergissing niet veel moeite. Vrouw. Katerina gaf- n.l. in 1312, onder haar zegel, afschrift (vidimus) van een oorkonde van 1246 [2]), welk vidimus in het Algemeen Rijksarchief onder de charters der abdij van Rijnsburg bewaard wordt. [3]) Behalve van haar zegel en van die van twee geestelijke heeren, is het 'bovendien voorzien van de zegels van heer *Dirc*, den heer *van Brederode,* en van *Henric*, den *burggraaf van Leiden.* [4])

In ieder geval ia het voorkomen van een m.ansschild op een vrouwenzegel in het jaar 1312 zeker voor onze gewesten een- zeer vroeg voorbeeld. Ik. weet niet of er van nog ouderen datum bekend zijn, maar wel, dat in de 13e eeuw een ander type gebruikelijk. is. Wij vinden dan bij de vrouwen een ovaal zegel in gebruik, waarop een staande Vrouwefiguur, ter weerszijde vergezeld van een klein wapenschildje, waarvan het eene het wapen van de vrouw, het andere dat van den echtgenoot vertoont. Zoo zegelen b.v. in 1293 en 1296 de vrouw van *Voorne*, bovengenoemd ; in 1282 vrouw *Ymaina van Borselen,* weduwe van *heer Henric gesegd Berthout;* in 1297 *Aleyd,* vrouw *van Strijen*, schtgenoote van *Nicolaes* heer *van Putten.* Er zijn er -zeker meer, doch deze heb ik op dit oogenblik niet tot mijne beschikking.

Dr. HENRI OBREEN.

Gemeentewapens.

Bij Koninklijk Besluit van 19 December 1931, No. 28 is aan de Gemeente *Hulsberg*, Provincie Limburg, het volgende, wapen verleend :

Gedeeld :

1. in zilver een dubbelstaartige leeuw van keel, gekroond en genageld van goud.

II. in goud een uit de schildpunt oprijzende berg van

1) Jaarg. XLVI. kol. 297 vlg.; over haar zegels; ald. kol. 359.

2) Oork. Holl. T. no. 422.

3) Het wordt ook vermeld; Kluit. Historia oritica. II bl. 508. waar. op Tabula XVI, de zegels gegraveerd voorkomen.

4) Het zegel van Brederode is in dit Maandblad gereproduceerd als no 8 op de plaat behoorende bij de -afl. van Dec. 1926; dat van den burggraaf, naar een afdruk uit het jaar 1310 van hetzelfde stempel, bij het artikel van onzen Voorzitter: Hoe de Wassenaer's burggraven van Leiden. werden. (1922. April; no. 1 van -de plaat) :

sinopel, getopt met een hulsttakje van natuurlijke kleur.

Achter het schild staande en met den linker onderarm daarop rustende de figuur van den H. Clemens, Paus en Martelaar, gekleed in Pauselijk gewaad, het hoofd gedekt met de tiara, alles van natuurlijke kleur, om den hals dragend een koord van goud, waaraan een anker van sabel en een Pauselijken kruisstaf van goud in de rechterhand houdende.

Bij K. B. van 9 Januari 1933, No. 19 is aan de Gemeente *Gasselte*, Provincie Drenthe, het navolgende wapen verleend :

Golvend doorsneden :

1. in zilver een zeilende 17de eeuwsche driemaster van natuurlijke kleur op de doorsnijdingslijn.

II. in siaopel een aanziende ramskop en drie turven, twee ter weerszijden van den ramskop en één daaronder, alles van zilver.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Beek-de Wale. Op een grafzerk in de Groote Kerk te Haarlem komen voor de kwartieren van *Catharina Beck*, geh. met *Daniël de Hochepied*. (Zie o.a. Nav. XXVII, p. 42.)

De kwartiernamen uitwerkend verkrijgt men het volgende staatje :

Beok	Barthold	de Wale	de Vos
X	X	X	X
Hegens	Pull	de la Faille	Landeghem

Beok × Barthold — de Wale × de Vos

Abraham Beck × Cath. de Wale

Catharina Beck.

In-de Wapenheraut Nos. 4-5, p. 211, kwar. st. No. 5 komt o.a. de volgende kwartierstaat voor:

Jacob Beck × Gertrud v.d. Heggen — Hermann Berthold × Jkvr. Barbara Pail

Gerlach Beok × Jkvr. Ida Bertholf von Belven.

Met eenigen goeden wil zijn wel in de namen op de grafzerk die van den kwartierstaat in d. Wapenheraut te herkennen en is *Abraham Beck* dan een zoon van *Gerlach Beck* en *Ida Bertholf von Belven*. Het bewijs van bovenstaande onderstelling wordt gezocht.

Het wapen van de familie *Beck* wordt verschillend aangegeven.

In het artikel in De Wapenheraut wordt het beschreven als gevierendeeld: 1 & IV in goud een zwarte vogel, die in kw. 1 omgewend; 11 en III in zwart een gouden ster (6).

Op een wapenbordje in het gemeente-museum te Utrecht wordt het aangegeven als gevierendeeld: 1. in goud een zwarte vogel (niet omgewend); 11 & III in zwart een gouden ster (6); IV in groen een zilveren visch, schuinsrechts geplaatst.

Het wapen van *Justus Berk* van London, ald. genaturaliseerd in 1703, zoon van *Jacob George Beck* en Marie . . . . . verheven tot Baronet 1 Nov. 1714, is het zelfde als het wapen op het wapenbordje, alleen kw. IV is in blauw een zilveren dolphijn.

In De Wapenheraut wordt ook nog medegedeeld, dat als een variant van het Beck-wapen voorkomt een dwarsbalk, vergezeld van drie vogels (op een grafzerk, kleuren onbekend).

Wat is de juiste lezing of komen alle wapens voor?

Gaarne zou ik de uitgewerkte kwartieren van *Catharina de Wale* te weten komen. Ik vind als haar grootouders aangegeven : *Jacob de Wale*, geh. met *Marie de la Faille*, maar, de genealogie de la Faille in Goethals naslaande, vind ik daar alleen een *Jean de Wael*, geh. met *Catharina della Faille* (d. Pierre en Vincente Caluarts). Ook in De Wapenheraut 1910-195 komt dit echtpaar voor n.l. *Janneke de la Faille*, geh. met *Jan de Wael*, kinderen: Jan, *Jacques*, *Janneke*, *Mayke* en *Laveintie*.

Welke is de juiste lezing?

Ook het wapen de *Wael* (*Wale*) is mij niet definitief bekend. Op een wapenbordje in het gemeente-museum te Utrecht, op deze familie betrekking hebbende, komt het voor als in zilver drie zwarte merletten. Rietstap geeft ditzelfde wapen als behoorendo tot een familie *de Wall* van Antwerpen, 1 Aug. 1739 in den adelstand verheven. Ook komt in Rietstap voor een familie *de Wael* uit Gent, welke in blauw drie gouden merletten voert. [Zie ook Mdbl. XLIX, k. 319.]

Welk is het juiste wapen?

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Donkersloot-de Roovere. In de „Tegenwoordige Staat van Zuid-Holland" van A. W. Kroon staat op pag. 214: „de kerk van *Boven-Hardinxveld* is een zeer net gebouw, hetwelk een prachtig marmeren grafgesticht bevat, opgerigt in 1723 boven de laatste rustplaats van *Pompejus de Roovere*, voormaligen heer van Hardinxveld en blijkens opgave van „De Tegenwoordige Staat van alle Volkeren" van Tirion 17e deel, pag. 447 werd in 1625 door Dijkgraaf en Hoogheemraden de Heerlijkheid van Hardinxveld verkocht bij openbare Opveilinge aan *Pompejus de Roovere*, Baljuw van Zuidholland, Schout der Stad Dordrecht." Bij zijn overlijden werd de heerlijkheid nagelaten aan zijn „Broeders eenige Dochter Vrouwe Sofia *Dina de Roovere*, gehuwd geweest aan den tegenwoordige Heere van Hardinxveld, den Heere *Diederik van Leiden*, Heere van Vlaardingen en Vlaardinger-Ambacht, Westbarendregt enz. enz. ; Burgemeester der Stad Leiden".

Den 9 Nov. 1687 trouwde te Woudrichem *Adriaan Donkersloot* met *Lysbet de Rover*, dochter van *Cornelis de Rover*, ook geschreven *de Ruever*, schepen en kerkmeester van Woudrichem. In een protocol uit een Register van Waer en Opdracht, Brieven van Onroerende Goederen staat d.d. 30 Nov. 1698 het navolgende: „Compareerde voor ons Benedictus Wittens Schout, Dirck ten Haege ende Izaeck van Walcheren, Schepenen der steede Woudrichem, *Andries Claesz.*, woonende tot Hard i n x vel t , als in huijwelyck gehadt hebbende *Willemijntje Cornelis de Reuvere*, ende *Arien Donkersloot*, als in huijwelyck hebbende *Elisabet Cornelis de Reuvere*" enz. enz.

Gaarne werd ik ingelicht of- en eventueel hoe tusschen den Schepen van Woudrichem *Cornelis* de *Roovere* en *Pompejus de Roovere*, Heer van Hardinxveld, verwantschap bestaat,.

Rotterdam. H. DONKERSLOOT.

Kuijt-Bakker. *Catharina Cornelia Kuijt*, geb. Westzaan 4 Mei 1799, stierf te Bergen in N. Holland 29 Februari 1868. Zij huwde te. .. den.. . *Adriaan Francken*,

geb. te Zoeterwoude 21 Mov. 1791 en te Westzaan overleden 11 Nov. 1859.

Zij is de dochter van ***Willem Kuijt × Trijntje Bakker.***

Voor een kwartierstaat worden gevraagd de namen harer groot- en overgrootouders, hun doop-, overlijdens- (begraaf-) en huwelijksdata, zoo mogelijk hun beroep. Ook worden bovengenoemde data harer ouders gevraagd.

's-Qrauenhage. G. H. J. GIJSBERTI HOYENPJJL.

Meyer-Hulscher. (XLIX, **382).** Hoewel dit echtpaar behoort tot mijn 32 bet-bet-overgrootouders, is mij omtrent hen en hun voorgeslacht slecht weinig bekend. Dit weinige volgt hieronder:

Jan Meyer (ook voorkomende als ***Meyer Keyzer***) woonde in de Utrechtschestraat te Amsterdam. Hij werd te Amsterdam geboren en overleed vóór 8 Mei 1816. Hij huwde te Nederhorst den Berg 11 Juli 1769 met ***Antje Hulscher,*** gedoopt te Nederhorst den Berg 30 October 1746, overleden vóór 8 Mei 1816.

Haar ouders waren Gerrit ***Hulscher*** (Hendrikszoon), begraven te Nederhorst den Berg 22 December 1763, tr. Nederhorst den Berg 22 Aug. 1733 ***Emmetje Sollebol,*** geb. op **Oud** Over onder Loenen, begr. Nederhorst den Berg 16 Mei 1787, dochter van ***Jacob Sollebol.***

Een en ander is het resultaat van een door den heer L. J. van Beuningen van Helsdingen ingesteld onderzoek, dat geen oudere generaties, wel vele bizonderheden omtrent de verdere kinderen en kleinkinderen van ***Hendrik Hulscher*** (den vader van Gerrit) aan het licht bracht.

Een familierelatie met de Zierikzeesohe ***Hulscher's*** lijkt mij niet onwaarschijnlijk. Immers, ook dezen kwamen uit, Utrecht, terwijl er overeenkomst van voornamen is. Bovengenoemde ***Hendrik H.*** werd geboren ± 1670 en was dus een tijdgenoot van den te Utrecht geboren Zierikzeeschen predikant, D^s^ ***Henricus Hulscher.*** De vader van dezen laatste heette ***Gerard,*** terwijl onze Hendrik een zoon ***Gerrit*** had. Verder had onze Hendrik nog een dochter ***Annetje,*** terwijl een dochter van D^s^ Henricus de namen ***Gerarda Anna*** draagt.

Het zou mij aangenaam zijn, wanneer de Heer P. v. E. zich met mij te dezer zake rechtstreeks in verbinding zou willen stellen.

Weltevreden. W. F. DEL CAMPO HARTMAN.

Pitsch-Oxenburg. (XXVI, 188, XXXVI, 246, 292). Uit het huwelijk van den kapitein-luitenant ***George Frederik Pitsch*** en ***Johanna Oxenburg*** werden te Vollenhove gedoopt op 4 Octob. 1708 ***Henderica Lucretia,*** waarbij getuige ***Dirk Oxenburg*** en op 28 Juni 1760 ***Johanna Charlotta,*** zijnde de moeder toen reeds overleden. Blijkens het doodenboek van Vollenhove werd zij den dag tevoren (27 Juni 1760) overluid: „de vrouw van capitein *Pitz* met drie klocken". Zij was ged. te Vollenhove 6 Dec. 1731 en d. v. ***Johannes Oxenburg,*** pander van Vollenhove en ***Femmigje Wijmelinx*** (***Wiemelinks***). Bij den doop van het eerstgenoemde kind staat achter de namen der ouders „wonende te Steenwijk". Mogelijk zijn daar meer kinderen geboren en is ook het huwelijk aldaar te vinden. [1])

Mr. A. HAGA.

[1]) De doop- en **trouwboeken van Steenwijk berusten nog ten stadhuize: de trouwboeken van Vollenhove tussohen 1686 en 1791 ontbreken.**

Staats. Voorouders en naaste familieleden gezocht, alsook een mogelijk wapen, van ***Abraham Staats,*** geb. omstr. 1618, die in 1642 als chirurgijn voorkomt. Hij is vermoedelijk van Amsterdam afkomstig. Zie Mdbl. XLIV, k. 169, waar een latere ***Abraham Staats*** uit Amsterdam voorkome.

Er bestaat ook een familie ***Staats Evers.***

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Wessels. Gegevens verzocht betreffende deze familie, waarvan mij slechts het hiernavolgend staatje bekend is. De familie moet uit Arnhem stammen, waar in ieder geval het gezin van IIc. verblijf hield, terwijl ook twee van IId's kinderen als „van 't Tolhuis bij Arnhem" en „van 't Tolhuis bij Schenkenschans" worden vermeld. Andere kinderen van IId. komen respectievelijk als „van Utrecht" en „van Dordrecht" voor, zoodat deze tak mogelijk ook in deze plaatsen verblijf hield.

1. ***Harmen Wessels***, st. voor 1671.
   Kinderen :

IIa. ***Fijtje Wessels***, h. ***Michiel Jansz,*** geb. 1610, st. 1663.

IIb. ***Annetje Wessels***, h. ***Nicolaas Jansz. Backer.***

IIc. ***Warnaer Wessels,*** h. N.N., die kort voor 17 April 1664 te Texel st.
   Kinderen :
   a. ***Herman Wessels***, chirurgijn, h. ***Grietje Rutgers.***
   b... zoon .. ***Wessels***, leeft nog 1671, vermoedelijk te Arnhem.
   c. ***Warnaer Wessels***, van Arnhem.
   d. ***Hendrikje Wessels***, geb. Sept. 1644, van Arnhem.
   e. ***Jannetje Wessels, van*** Arnhem.

IId. ***Wessel Wessels***, h. ***Metje Boonen.***
   Kinderen :
   a. ***Warnaer Wessels***, h. ***Anna Elisebeth Maschop.***
   b. ***Dirk Wessels***, van 't Tolhuis bij Arnhem.
   c. ***Aeltje Wessels***, van 't Tolhuis bij Schenkenschans.
   d. ***Henrica Wessels,*** van Utrecht.
   e. ***Maria Wessels,*** van Utrecht.
   f. ***Christina Wessels,*** van Dordrecht.
   g. ***Herman Wessels***, chirurgijn, h. ***Agatha van Zalen*** (?) (***Zoelen***).

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Onbekend wapen. Een 18e eeuwsch zilveren cachet vertoont aan de eene zijde het volgende wapen: Doorsneden, A. een gaande of loopende leeeuw, B. zes ringen (3-2-1), helmteeken : een uitkomende leeuw. De andere zijde van het cachet vertoont een molen. Dit wapen zou zijn van een geslacht ***Pouwels,*** dat in de 18e eeuw eerst in Arnhem, daarna in Amsterdam was gevestigd en waarvan leden het beroep van molenaar uitoefenden. Is dit juist ? Hoe zijn de kleuren ?

Vlaardingen. M. C. SIGAL Jr.

INHOUD 1932, No. 3.

Bestuursberiohten. — **De afstamming der heeren van Stryen en Breda uit het Brabantsch-Henegouwsohe** Huis, door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius. — De afstamming van het geslsoht van Son, door W. Wijnaendts van Resandt. — De herkomst en de eerste generaties van het geslacht Straalman, door Mr. A. Haga. — Van Breoht, door H. Wijnaendts. — Van Harpen Kuyper, door Mr. H. F. Wijnman. -Boekaankondiging: W. C. M. Machen. Warmond voorheen en thans. Deel II. Afd. 1. Leiden 1931. — Korte mededeelingen: Teilinghe-Loohorst; Het zegel der Vrouwe van Voorne en van Teylingen; Gemeentewapens. — Vragen en antwoorden: Beok-de Wale; Donker-'sloot-de Roovere; Kuijt-Bakker; Meyer-Huischer; Pitsch-Oxenburg; Staats; Wessels. — Onbekend wapen.

MAANDBLAD

VAN EET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschep toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TE. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N". 4. L[e] Jaargang. April 1932.

Bij dit nummer wordt een plaat verzonden, behoorende bij het artikel: De afstamming der heeren van Stryen en Breda uit het Brabantsoh-Henegouwsche Huis.

BESTUURSBERICHTEN.

W. de Haas †.

Op zéér hoogen leeftijd ontviel aan het Genootschap de nestor zijner leden, de Heer W. de Haas, oud-burgemeester van IJzendoorn, oud-lid der Prov. Staten van Gelderland en een der weinige overgeblevenen van hen, die in het oprichtingsjaar 1883 tot ons Genootschap zijn toegetreden.

De geregelde deelnemers aan onze excursies zullen ongetwijfeld eene aangename herinnering bewaren aan dezen kleinen, krassen grijsaard met zijn levendig oog en opgewekten geest, die tot in een betrekkelijk kort verleden nimmer op bet appél placht te ontbreken en eenmaal ook, op 9 Juni 1923, de excursionnisten op hunnen tocht door de Betuwe op zoo hartelijke en gulle wijze in zijne gastvrije woning ontving.

De Heer de Haas, wiens eigen familie gedurende een aantal eeuwen in IJzendoorn en omgeving gevestigd geweest is, was een uitnemend kenner van onze oude Betuwsche geslachten en als zoodanig destijds een vraagbaak voor velen. Ook heeft hij in den loop der jaren menig tijdschrift, W.O. ook ons Maandblad, met bijdragen uit zijn welversneden en immer strijdvaardige pen verrijkt. Wij vermelden hier in het bijzonder zijne vóór bijkans een halve eeuw in de Heraldieke Bibliotheek verschenen genealogieën van Heeckeren en Pieck.

Zijne nagedachtenis zal door ons steeds in eere worden gehouden.

Tot lid zijn benoemd:

J. **BOSCH**. . . . . *Ermelo.*
Arts. *„Veldwijk".*
P. S. VAN DER L ELY . . . . . Haarlem.
Oranjeplein 27.

Mr. C. H. MUNTZ . . . . . *Rotterdam.*
Dir. Zuid-Holl. Hypotheekbank. *Kralingsche Plasl. 30.*

Adreswijzigingen :

Mr. **A. HAGA** . . . . . *Zwolle.*
Badhuiswal 7.
A. A. M. S TOLS . . . . . *Maastricht.*
Kapoenstr. 28.
H. W. VAN T RICHT . . . . . *Amsterdam.*
Beethovenstr. 158.

De eerste generaties van het geslacht van Tets,

door Mr. H. F. WIJNMAN.

In Adelsarchief, Jaarboek van den Ned. Adel onder red. van wijlen D. G. van Epen (Scheveningen enz. 1900), blz. 107 leest men omtrent het geslacht *van Tets* het navolgende: „Deze familie van Waalsche origine kwam in het laatst der 16e eeuw naar Holland. *Willem van Tets* was werkzaam ter thesaurie van de stad Amsterdam, zijn kleinzoon *Arnold van Tets* (geb. 2 April 1684) werd gouverneur van Banda. Van dezen stamt in rechte lijn af *Adriaan Johan van Tets,* officier bij de gardes te paard enz".

In de genealogie-cnn *Tets,* opgenomen in Ned. Patriciaat, dl. XI (1920), blz. 282, wordt de Waalsche origine van het geslacht niet meer vermeld en luiden de eerste drie generaties als volgt:

1. ***Willem van Tets,*** vermeld als ambtenaar ter thesaurie van Amsterdam 1647 en 1663, tr. ***Adriaentje Arisdr.***

11. ***Willem van Tets,*** ged. Amsterdam 17 Aug. 1649, chirurgijn te Amsterdam 1673, tr. Sloten (N.H.) 8 Juli 1674 ***Maria van Rossen,*** geb. Amsterdam in 1660, dr. van ***Jan Romboutsz.*** en ***Alberta Jansdr.***

III. ***Arnold van Tets,*** geb. Amsterdam 2 April 1684, opperhoofd van Cheribon 1717-21, commandeur van Bantam 1721-23, gouverneur van Banda 1724, † Banda 21 Maart 1724 enz.

Bij generatie II leest men in een noot onder aan de

bladzijde, dat een Willem *van Tetz*, geboortig van Amsterdam, 2 Juni 1676 als jur. oand. te Harderwijk werd ingeschreven.

De genealogie-van *Tets* in Ned. Adelsboek 1923, blz. 32 brengt nog eenige aanvullingen betreffende de eerste generaties. ***Willem van Tets*** (1) wordt ook in 1666 vermeld als ambtenaar ter thesaurie, terwijl ***Willem van Tets*** (II) op 10 Mei 1673 chirurgijn en op 30 Juli 1676 poorter werd. ***Maria van Rossen*** werd gedoopt te Amsterdam 22 Juni 1660 en begraven in de Waalsche kerk aldaar 8 Dec. 1727. De vermelding van den Harderwijksohen student *Willem van Tetz* werd in het Adelsboek niet overgenomen.

Bovenstaande gegevens beschouwend, vraagt men zich onwillekeurig af, of het zoo rijke archief' van Amsterdam niet de herkomst van het geslacht zou kunnen ontsluieren, althans over de eerste generaties meer licht zou kunnen doen schijnen.

Beginnend met de derde generatie bleek reeds dadelijk, dat op 2 April 1684 in de Nieuwe Zijds Kapel te Amsterdam werd gedoopt ***Arnoldus,*** als zoon van Willem van *Tets* en ***Maria van Rossen,*** getuigen ***Hendrik Vosmeer*** en ***Catarine Cervaes Bouten.***

In het doopboek van de Nieuwe Zijds Kapel kwamen nog meer doopacten voor van kinderen van *Willem van Tets* (11), nl.

1.	4 Sept. 1676	*Wiljem van Tets* *Maria van Rossen* *Gerrit van Rombergh* *Catarina Servaes*	*Arriaentije*
2.	24 Aug. 1680	*Willem van Tets* Maria *van Rossen* *Johan Grel* *Sara van Rossen*	*Maria*
3.	9 sept. 1682	*Willem van Tets* *Maria van Rossen* *Gerrit Rambergen* *Catarina Servaes Bouten*	*Catharina*

Een *Joanna van Tets*, dochter van wijlen ***Willem van Tets,*** „op d'Oudezijdsagterburgwal bij d'Oudekennis steeg", werd op 14 Apr. 1713 in de Waalsche kerk te Amsterdam begraven. Misschien hebben wij in haar ook eene dochter van bovengenoemd echtpaar te zien.

Uit het huwelijk van ***Willem van Tets*** (II) en *Maria van Rossen* zouden dan tenminste vijf kinderen zijn geboren, nl. *Ariaantje*, ***Maria, Catharina, Arnoldus*** en *Joanna*. Het valt op, dat bij de vermelde doopen nimmer een lid van het geslacht van ***Tets*** als getuige optrad.

Willem van Tets (II) werd — zooals het Adelsboek vermeldde — op 30 Juli 1676 poorter van Amsterdam. Hij overleed op 40-jarigen leeftijd en werd op 24 Febr. 1690 in de Walenkerk te Amsterdam begraven. De begraafacte luidt : „*Willem van Test (sic),* chirurgijn, in de Warmoes-straet, laet 6 onmondige kinderen na". Het begraafboek van de Weeskamer vermeldt nog, dat na den dood van ***Willem van Tets*** (11), Sara *van Rossen,* de zuster van ***Maria van Rossen,*** ter weeskamer het testament van de echtelieden vertoonde, verleden voor den Amsterdamschen notaris Michiel Bockx dd. 30 Aug. 1676.

Dit door het vuur vrij gehavende document kon in dl. 4417 der Amsterdamsche notarisprotocollen nog

worden achterhaald. Op genoemden datum compareerden voor den notaris „de Eersame Mr. ***Willem van Tetz,*** cirurgijn, ende d'eerbare *Maria van Rossen,* echteluijden, mij notaris bekent, wonende binnen dese stadt inde Warmoestraet" enz. Na de gebruikelijke clausules omtrent het instellen van de comparanten over en weer als elkanders erfgenamen, omtrent de voogdij van de eventueel uit het huwelijk geboren kinderen enz., volgt (voor zoover leesbaar) : „(vercl)arende sij testateuren verders hare wille en begeren. ... dat soo wanneer geen kint off kinderen mogte comen ...., en hij testateur de eerststervende quame te. ... en sijn moeder nogh in het leven mogte wesen .... aen deselve sijn testateurs moeder sal moeten uyttekeren en laten genieten de bloote en ligitime portie haer naer scherpheyt van regte inde natelaten goederen van hem testateur competerende enz., gelijck oock hij testateur in cas sij testatrice eerst mogte coomen te overlijden egene kint off kinderen nalatende gehouden sal wesen aen desselfs moeder als dan noch int leven sijnde te voldoen en uyttekeren mede mede desselfs blote en ligitime portje" enz. De onderteekening luidt : Mr. *Willem van Tetz*, ***Maria van Rossen.***

Beide testateurs beloven dus aan hun respectieve schoonmoeders in voorkomend geval de legitieme portie uit te betalen. Laatstgenoemden waren dus beiden in 1676 nog in leven.

De ondertrouwacte van ***Willem van Tets*** (II) dd. 23 Juni 1674 luidt aldus:

> Compareerden als vooren Mr. ***Willem van Tetz,*** cirurgijn, van Amsterd(am), oudt 26 jaren, in Papenbrughsteegh, geass(isteer)t met sijn moeders consent, ende *Maria* van ***Rosse,*** oudt 29 jaren, van Amsterd(am), geass(isteer)t met haer moeder ***Albertie Jans*** enz. ; (i.m.) acte gegeven 8 Jully 1674, dese personen sijn op den 8 July 1674 tot Sloten getrouwt testa Jacobus Spieringh aldaar; (w.g.) Wilhem van Tetz, Maria van Rossen.

In de eerste. plaats blijkt uit het voorgaande, dat *Willem* (II) zijn naam schreef als van *Tetz* (vermoedelijk zal zijn zoon zich eerst ***van Tets*** hebben genoemd), in de tweede plaats, dat in 1674 zijn vader niet in staat was zijn wil te verklaren (door overlijden, ziekte, afwezigheid of anderszins). Voorshands ligt het meest voor de hand aan te nemen, dat de vader in 1674 reeds dood was, omdat hij in het testament van ***Willem van Tets*** (11) ook niet genoemd wordt. Alleen diens moeder wordt daarin herdacht.

De doopacte van *Willem van Tetz* (11) was in het doopboek van de Oude Kerk te Amsterdam gemakkelijk te vinden en luidt aldus (17 Aug. 1649): *Wilhelmus van Test* (sic), ***Ariaenfje Aris***, ***Aeltge Aris***, ***Wilhelmus***. Eerst wordt dus de naam van den vader opgegeven, daarna die van de moeder [1]) en van de getuige, ten slotte die van het kind. Ook hier is de getuige geen lid van het geslacht van *Tets*, maar klaarblijkelijk eene zuster van de moeder van het kind. Deze zal derhalve tot eene te Amsterdam gevestigde familie hebben behoord.

Thans beginnen de moeilijkheden. Immers het huwelijk van *Willem van Tetz* (I) en ***Ariaentje Arisdr.*** was te Amsterdam noch in de huwelijks-inteekenregisters van

[1]) *Ariaantje van Tets*, geb. in 1675, was dus naar haar grootmoeder genoemd.

de Kerk noch in die van de Pui te vinden. Ook een onderzoek naar de met den voornaam Willem beginnende patronymica leverde geen resultaat op. Zelfs was geen doop van een tweede kind uit het huwelijk van *Willem van Tets* (1) te vinden.

Wel bleek mij, dat terzelfder tijd te Amsterdam ook een Roomsch-Katholiek geslacht van letzbloeide. Daartoe behoorde de koopman ***Gerard van Tetz.*** Deze werd op 6 April 1662 poorter van Amsterdam: „*Geraerd van Tetz*, koopman, heeft sijn poortereed gedaen, als gstrouwt hebbende ***Cornelia van Schorel***, dochter van ***Thomas Pietersz van Schorel*** [1]), in sijn leven koopman en poorter deser stede".

De beide huwelijksinteekenacten van Gerard *van Tetz*, te vinden in de Amsterdamsche Puiregisters, luiden aldus (hij teekent *Gerrardt van Tetz* en *Gerrardt van Tets*):

1. C.a.v. *Gerrit* van *Tets,* coopman, out 28 jaer, geass(isteer)t met zijn broeder *Willem van Tets*, v(er)toon(ende) een missive vande Heer Schaep van wege het consent sijns moeders, woon(ende) op 't Jorispleyn en(de) ***Cornelia van Schorel***, van A(msterdam), out 24 jaer, geass(isteer)t met haer moeder ***Sophia Dircx,*** woon(end) op de Nieuwendijk enz. (6 Jan. 1662).
2. C.a.v. en zijn op de acte van P. Heldringh secretaris tot Amersfoort ingeteeckent: *Gerardt van Tets, we*d(uwnaa)r vau ***Cornelia van Schoor,*** wonende op de Princegraft en *Margreta Ververs*, woon(en)de tot Amersfoort enz. (30 Jan. 1666).

Een ***Willem van Tetz*** verschijnt hier dus als broeder van Gerard van ***Tetz.*** Maar jammer genoeg vermelden noch de pooteracte, noch de beide huwelijksinteekenacten de plaats van herkomst.

De oudste zoon uit het huwelijk van Gerard van *Tetz* was Mr. ***Willem van Tetz***, geb. te Amsterdam einde 1662. Deze werd 13 Oct. 1672 op 20-jarigen leeftijd jur. student te Leiden en 2 Juni 1676 als jur. cand. te Harderwijk ingeschreven (vgl. de reeds vermelde noot in Ned. Patriciaat); hij promoveerde in laatstgenoemd jaar of in het daaropvolgende in de rechten. Zijn ondertrouwacte dd. 23 Sept. 1676, zooals men deze in het Amsterdamsche Puiregister vindt, volgt:

> Compareerden .... Mr. ***Willem van Tets.*** van A(msterdam), advocaet, out 23 jaar, woont op de Oude Schans & *Ziberta Damen,* van A(msterdam), out 24 jaar, woont op de Fluweele burgwal, geass(isteer)t met *Adam Damen* haer vader en *Claasje Damen* haer moeder enz.; (w.g.) Willem van Tetz, Siberta Daemen.

Het Inbrengregister van de Weeskamer te Amsterdam brengt ons nog nadere bijzonderheden omtrent dit Katholieke geslacht *van Tetz.* In het in 1680 beginnende deel f°. 127 en 386 (vgl. lade 239) leest men, dat op 2 Juli 1681 „Mr. *Guiljelmus van Tets*, adv(ocaa)t, de meerderjarige broeder, alhier opgebracht (heeft) staet en inventaris van de goederen naegelaten bij *Gerrit van Tets en Margareta Verwers*, gepass(eer)t voor den no(tari)s Mr. David Doornick op den 23 April 1681 enz. De nog minderjarige kinderen van *Gerrit van Tets* uit zijn tweede huwelijk waren: ***Agatha,*** oud 16 jaar, ***Margereta***, oud 14 jaar en ***Gerardus van Tets***, oud 13 jaar. Hun competeerde „soo van vaeders als moeders arff" respectievelijk f 320 : 8 : 8, f 186 : 18 : 8 en f 264 : 0 : 8.

Op dezelfde plaats in het Inbrengregister der Weeskamer leest men, dat op 25 Nov. 1683 aan ***Willem van Tets***, postmeester, werd uitgekeerd f 48.2 „in voldoeninge van de doodschulden van de voornoemde ***Gerardus van lets*** deser wereld overleeden sijnde, door hem Willem *van Tets* voorgeschoten" enz. De jongste zoon van ***Gerard van Tetx was*** dus blijkbaar in den loop van 1683 op 15-jarigen leeftijd overleden.

Dezelfde Willem ***van Tetz*** compareerde wederom op 14 Maart 1684 voor de weeskamer, als oom ten behoeve van de voorsz. kinderen. Wij herkennen hem daardoor als den broeder van ***Gerard van Tetz***, dien wij reeds hierboven uit de ondertrouwacte van laatstgenoemde leerden kennen.

Verder wordt op 24 Sept. 1686 genoemd ***Joan in Bona*** als man ende vooght van *Geertruyd Adriana van Tets*, op 18 Sept. 1686 ***Joan in Bona,*** coopman tot Hamburgh, en op 23 Aug. 1686 ***Jacob van Tets,*** in West-Indië overleden na zijn vooroverleden broeder Gerard. Wij maken hier kennis met een tweetal kinderen uit het huwelijk van ***Gerard van Tetz*** en ***Margareta Verwers,*** die in 1681 reeds meerderjarig waren, althans niet meer als minderjarigen golden, nl. ***Jacob*** en ***Geertruyd Adriana.*** Eerstgenoemde was derhalve in het laatst van 1666 of het begin van 1866 geboren (hij stierf tusschen 1683 en 1686), laatstgenoemde vóór 1681 met den Hamburgschen koopman ***Joan in Bona*** getrouwd en circa 1660 geboren.

Het vermelde Inbrengregister bevat nog meer gegevens.

In 1687 overleed ook de advocaat Mr. ***Willem van Tetz*** op 34-jarigen leeftijd. Op 14 Aug. 1687 verscheen ter Weeskamer „*Siberta Damen*, wed(uwe) en boedelhoudster van haer man saliger de opgemelde Mr. ***Willem van lets,*** mitsgaders moeder en voogdesse van hare kinderen bij denselven Mr. *Willem* van ***1 ets*** geprocreeert".

Als lid van het St. Caecilia-college van het Alderhoochweerdichste ende Alderheylichste Sacrament te Amsterdam wordt „*Guillelmus van Tetz*" in het jaar 1678 vermeld (zie T.C.M.H. van Rijckevorsel, Geschiedenis van het R.C. Maagdenhuis, Amsterdam 1887, blz. 83): De advocaat behoorde dus tot een zeer geloovige Katholieke familie. Zijn twee dochtersvindt men eveneens vermeld in voormeld werk van Van Rijckevorsel (blz. 126). De eene, ***Maria Jacobn van Tetz***, huwde met Mr. *Theodorus Steenoven,* regent van het R.C. Maagdenhuis en begraven te Amsterdam in de Nieuwe Kerk 14 Dec. 1746. Hun huwelijks-inteekenacte luidt als volgt (Puiregister no.' 711, f°. 104):

> Vrijdagh den 10 Juny 1718
>
> Compareerden .... Mr. ***Theodorus Steenoven,*** van A(msterdam), oud 31 jare, op de Cloveniersburgwal, geass(isteer)t met sijn vader ***Hendrik Steenoven*** & ***Maria Jacoba van Tetx,*** van A(msterdam), oud 34 jare, op de Heregraft, geass(isteer)t met, haar moeder *Zeberta Dame* enz.·, (w.g.) Theod : Steenoven, Maria Jacoba van Tetz.

De tweede dochter, ***Cornelia van Tetz***, huwde volgens Van Rijckevorsel met Mr. ***Hendrik Stier.*** Een zoon uit

---

[1]) ***Thomas Pietersz woonde*** op den Nieuwendiik Westziide bij de St. Nicolaasstraat; zijn vermogen werd in 1631 geschat op" f 2000— (Kohier van den 200sten penning). Hij had uit zijn huwelijk met *Fytje* of Sophia ***Dircksdr.*** drie kinderen, nl, ***Pieter, Margaretha (ge***huwd met Dr. ***Franciscus Plemp)*** en bovengenoemde ***Cornelia van Schoorel.*** (Zie Archief Weesk. Amsterdam. Boedelpp. E E.)

dit huwelijk huwde te Antwerpen met eene de *Labistrate*. Zijne nakomelingen werden later onder den naam *Stier* van *Aertzelaer* in den adelstand verheven met den titel van baron. Een dochter van *Cornelia van Tetz* trouwde met den graaf de *Baillet*, eveneens te Antwerpen woonachtig.

De bovenvermelde postmeester *Willem van Tetz* vindt men terug in het Register der Kwijtscheldingen te Amsterdam 2 E, f°. 179, waar wordt vermeld dat op 18 Mei 1658 Abraham Kerstensz, hoedecramer, voor f 1200.— contant aan *Willem van Tets, bode op Antwerpen,* verkocht „een huys ende erve staende in de Beulingstraet nader uytgedruckt in de brieve van quijtscheldinge van date 8 Augusti 1622". *Willem* was dus eerst bode op Antwerpen, later postmeester.

Wagenaar's Geschiedenis van Amsterdam, dl.11 (1765), blz. *643* geeft uitvoerige mededeelingen over voornoemd ambt. In 1668 werden voor het eerst door de regeering van Amsterdam een zestal personen tot boden op Antwerpen aangesteld. Langzamerhand werd het door het toenemen van den koophandel een zeer aanzienlijk ambt, dat groote financieele voordeelen afwierp. Door den tijd kregen deze functionnarissen den titel van postmeester. Dat een dergelijk ambt door een Katholiek werd bekleed, lijkt niet onmogelijk.

In het zgn. Ambtenboek (1682—1724) op het Amsterdamsch Gemeente-Archief vond ik onder de postmeesters op Antwerpen vermeld als in 1682 in dienst:

Borgtocht f 5000.— [1]
Eed E 47
Aalm. f 250.—
Soort G
Getal 6

Roelof Molenaer, obiit
Dirk Castelein, obiit
Willem van Tets, obiit
Wigbold Muilman, obiit
Jan Hinlopen, obiit
Cornelis Blauw van Weede, obiit.

Jammer is, dat de voorafgaande Ambtenboeken verloren zijn geraakt. Intusschen pleiten de namen dezer functionnarissen, die te Amsterdam een goeden klank hadden, wel voor het aanzien, waarin het ambt van „Postmeester van het Antwerpsche Postcomptoir" te dier stede toenmaals stond.

In het belangrijke werk van Mr. Dr. J. C. Overvoorde, Geschiedenis van het postwezen in Nederland (1902), vindt men *Willem van Tetz* niet vermeld.

Uit het vorenstaande is dus voorshands te concludeeren, dat er omstreeks 1660 twee personen te Amsterdam moeten hebben geleefd van den naam *Willem van Tetx,* een Katholieke, die bode op Antwerpen was, later postmeester en nà 1684 overleed, en een Gereformeerde, die vermoedelijk vóór 1674 stierf en gehuwd was met *Ariaentje Arisdr.* Dat laatstbedoelde ambtenaar ter thesaurie te Amsterdam geweest zou zijn, acht ik echter niet waarschijnlijk. Wel vond ik in het Groot Memoriaal, dl. 1624— 1662, f° 249 d.d. 28 Mrt. 1646 het volgende:

„ Alao de Heeren Burgermrn deser Stede aengenomen hebben *Willem* van *Tets* tot dienaer (ambtenaar) van de tresorie deser Stede, mits stellende cautie voor zijne getrouwigheyd ter somme van twee duysend gulden" enz. (Borgen: Dr. Gerard Schaep, burgemeester van Amsterdam, en Jan van Liebergh.)

Maar deze aanstelling heeft zonder twijfel betrekking op den lateren postmeester *Willem van Tetz.* Dezen zagen wij hierboven in 1658 voor het eerst als bode op Antwerpen vermeld. Hij zal dus eerst korten tijd tevoren zijn ambt aan de Thesaurie hebben opgegeven, in welke functie de Redactie van Ned. Adelsboek (zie jaarg. 1963) hem blijkbaar voor het laatst in 1666 aantrof.

Het is niet goed denkbaar, dat deze *Willem van Tetz* geen poorter zijner woonplaats geweest zou zijn. Het Amsterdamsch Archief bezit over de betreffende periode echter slechts een register van personen, die hun poorterrecht hebben gekocht, loopend over de jaren 1636-62. Zn dit register vindt men één inschrijving, die hier in aanmerking zou kunnen komen, nl. in dato 6 April 1641:

Willem Theth, van W a n d e l o, heeft zijn poortereedt gedaen ende 't recht van dien betaelt enz.

Het feit, dat de op 17 Aug. 1649 Gereformeerd gedoopte *Willem van Tetz* (II in de stamreeks van Ned. Adelsb.) geen *geboren* poorter van Amsterdam was en — zooals wij zagen — eerst na zijn huwelijk, op 30 Juli 1676, als zoodanig den eed aflegde, maakt het waarschijnlijk dat men hier met de poorteracte te doen heeft van den postmeester *Willem van Tetz.*

Bovenstaande poorteracte gaf mij aanleiding een nader onderzoek naar het plaatsje Wandelo in te stellen, dat verrassende resultaten opleverde. Immers vindt men o.a. in Stieler's Handatlas (kaart Rijnprovincie) op 10 K.M. ten N. van het plaatsje Titz (dat zelf 10 K.M. ten N.O. van Tetz ligt) .... een dorpje Wanlo, dat echter in de Landtagakten von Jülich-Berg, herausgeg. von Georg von Below, II 1663-1689 (Düsseld. 1907), blz. 692, als Wandlo voorkomt ! Volgens Ernst Förstemann, Altdeutsches Namenbuch, dl. 11, 2 (1916), kol. 1219 heette het oudtijds Wanaloha. Zoowel Tetz als Titz en Wanlo liggen in het voormalige overheerschend Katholieke hertogdom Gulik.

Intusschen blijft de familierelatie tusschen laatstgenoemde en zijn naamgenoot, die in 1649 in de Gereformeerde Kerk te Amsterdam een zoon *Willem* liet doopen, voorshands nog in het duister. Zij zal derhalve het onderwerp van een nader onderzoek dienen uit te maken.

[1]) In een artikel van wijlen A. J. M. Brouwer Ancher in het Amsterdamsche Jaarboekje (1899), blz. 9 e. v., getiteld „Aanteekeningen betreffende het Postwezen van weleer" en veelal samengesteld uit Amsterdamsche archivalische bronnen, vindt men medegedeeld, dat de cautie, door de boden op Antwerpen te storten, in 1619 verhoogd werd tot f 1800.—, in 1642 zelfs tot f 5000.—.

De afstamming der heeren van Stryen en Breda uit het Brabantsch-Henegouwsche Huis,

door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius.

(Vervolg en slot van L, 75.)

Zooals men weet dateert de leeuw in het Brabantsche wapen eerst van ongeveer 1196. (Op de munten iets eerder.) Butkens heeft aangenomen dat er een ouder wapen is geweest en wel een zilveren dwarsbalk in rood. Dit was althans ten tijde van prof. de Ram, dus in het midden van de 19e eeuw, niet bekend van zegelafdrukken van de graven van Leuven (of de hertogen van Brabant) zelf, maar uitsluitend van een door Butkens beschreven [20]) zegel van Willem van Leuven,

[20]) Trophées de Brabant 1, fol. 617.

heer vau Perweys, jongeren zoon van Godfried III hertog van Brabant, van het jaar 1201. Deze voerde echter als contrazegel reeds den leeuw. Indien er dus sindsdien geen zegel met dwarsbalk of een betrouwbaar getuigenis daaromtrent is gevonden of dit wapen door een tijdgenoot is opgeteekend, is de grondslag van deze wapentoekenning dunkt mij zeer zwak. Waar echter ook de Noordbrabantsche archivaris Mr. Smit in zijn artikel betreffende de kleuren van Brabant in De Ned. Leeuw v. 1924 dit wapen aan het Brabantsche huis toekent en wel vanaf het verkrijgen van de hertogswaardigheid, zullen er stellig vastere gronden daarvoor zijn, welke mij zijn ontgaan, doch welke ik gaarne zou vernemen. Voor ons verder betoog maakt het, waar dit dan volgens Mr. Smit overname van het Lotharingsche hertogswapen zou zijn, niet veel verschil.

Nu trof mij reeds lang geleden, dat op een zegel vau Hendrik III of den jongen, graaf van Leuven, van het jaar 1086, gereproduceerd bij Butkens, Preuves fol. 29, een soort St. Andrieskruis voorkomt. Dit gaf te denken, zoodra bleek, dat de heeren van Breda zoo goed als zeker uit het Brabantsche huis stammen. Immers deze voerden drie 2, 1 geplaatste St. Andrieskruisjes en, zooals bekend, is verdrievoudiging eene oude vorm van breken van een wapen voor eene jongere linie. Ik vond in een en ander aanleiding ook deze kwestie eens nader te bezien. Dit kon het gemakkelijkste door raadpleging van het werk van prof. P. F. X. de Ram: „Notice sur les sceaux des comtes de Louvain" [21]), waarin de zegels van alle hertogen van Brabant keurig zijn gereproduceerd. De zegels van Hendrik III (1086), Godfried met den Baard (1107), Godfried 111 (1161) en een tweede vorm van zegel van laatstgenoemde van 1176, welke voor ons speciaal van belang zijn, zijn op bijgaande plaat afgebeeld.

Er is ook nog een ouder zegel bekend, n.l. een ruiterzegel van Lambert 11 Balderic van 1047. Dit is nog zeer primitief en voert in het. geheel geen heraldische emblemen. Zulks behoeft ons niet te verwonderen, immers, we staan hier nog kort voor het begin van de heraldiek. Het volgende bekende zegel van een graaf van Leuven is dat van 1086 van Hendrik 111. Het is ons niet in originali bewaard gebleven, maar in een zeer nauwkeurige copie, welke zelfs een uitgebroken stukje uit het midden van het schild duidelijk weergeeft. Prof. de Ram zegt van dit zegel, dat het geen heraldisch embleem vertoont. Hoe hij dit kan zeggen, is mij niet duidelijk en vermoedelijk spruit deze meening voort uit het feit, dat hij een ánder embleem verwachtte. Hij ziet in dit kruis blijkbaar iets accidenteels, iets dat bij de makelij van het schild behoort of tot versterking daarvan diende. Nu wil ik volstrekt niet beweren, dat wij hier reeds met een wapen te doen hebben, maar toch wel met een, hetzij persoonlijk, hetzij tot de familie behoorend embleem, hetwelk als voorlooper van een wapen is te beschouwen. Dit blijkt uit het feit, dat zooals wij straks zullen zien, twee takken van de Leuvensche familie later het St. Andrieskruis als embleem voerden.

Bezien wij dus dit schild van Hendrik 111 wat nader; het vertoont geen gewoon tot aan de randen doorloopend St. Andrieskruis en ook de einden zijn min of meer gebogen (indien althans niet door beschadiging verbogen). In het midden is een stukje afgebroken en ik vermoed, dat dit is geschied, doordat in het midden een knobbel uitstak.

[21]) Mémoires de l'académie royale de Bruxelles 1851, deel XXVI.

Nu voerden ook de oudere burggraven van Brussel en vele uit hen gesproten geslachten het St. Andrieskruis, en wel één.

De kroniekschrijver Pierre a Thymo [22]) noemt Raginer, zoon van Lambert I en Gerberge en dus oom van den boven besproken Raginer van Brunengeruz, grootvader (avus) van Boudewijn, kastelein van Brussel. Wij hebben hier dus, aannemende, dat deze mededeeling juist is, een tweede uit de Leuvensche graven gesproten geslacht, hetwelk het St. Andrieskruis als heraldisch embleem voerde en hiermede komt, dunkt mij, het St. Andrieskruis op het schild van Hendrik 111 van Leuven boven het accidenteele uit. Men kan thans wel aannemen, dat het St. Andrieskruis of wat het ook precies voorstelt door hem is bedoeld, hetzij als persoonlijk symbool, hetzij als symbool van zijn geslacht en dat dus, ***indien er sprake*** kan ***zijn van een ouder wapen in den heraldieken zin,*** dit wapen een St. Andrieskruis moet zijn geweest.

Merkwaardig is, dat de volgende zegels nl. 2 soorten van Godfried met den baard [23]) en twee van Godfried 111 geen spoor van een St. Andrieskruis vertoonen. Het kruisje in de banier van Godfried III zou men misschien als zoodanig kunnen opvatten, maar het staat zoo dicht bij en lijkt zooveel op het gewone scheidingskruisje van een randschrift (dus voor sigillum) dat ik mij niet zeker gevoel, dat de copiist [24]) niet misschien, een los stukje inleggend, een fout heeft begaan, te meer waar hier juist het randschrift beschadigd is. [25]) Laten we dus dit problematieke kruisje terzijde en beschouwen we thans de genoemde zegels en wel eerst die van Godfried III, dan valt dadelijk op dat de knop van het schild op beide zegels, zoowel op dat in het front gezien, als op dat van terzijde gezien, buitengewoon groot en duidelijk is, veel grooter en duidelijker dan gewoonlijk op dergelijke zegels, zooals ook Prof. de Ram opmerkt.

Het zegel van Godfried met den Baard vertoont op het eerste gezicht ook een soort knobbel, bij nadere beschouwing echter zit er een steeltje aan en vertoont de afbeelding een uitbollend vlaggetje. Waar ik het niet onmogelijk acht, dat de copiist schepper van het steeltje is en b. v. een barst voor een steeltje aanzag, wil ik ook dit zegel verder buiten beschouwing laten.

De twee zegels van Godfried 111 deden echter de vraag rijzen, wat kan die knobbel beteekenen en kan deze in verband staan met het St. Andrieskruis? Een positief antwoord durf ik niet uitspreken, wel een mogelijk kheid opperen, welke geen ***opvatting of zelfs maar vermoeden mijnerzijds is,*** maar waarover ik toch meen niet te mogen zwijgen en welke ik ter bestudeering

[22]) Zie de Ram. Recherches sur les comtes de Louvain (afgedrukt achter zijn artikel betrffende de zegels), pag. 50.

[23]) Het tweede zegel van Godfried met den baard geeft in het geheel geen schild en is hier niet gereproduceerd.

[24]) De meeste oude zegels der Leuoensche graven en Brabantsche hertogen zijn ons bewaard gebleven door zeer goede copieën van een monnik van het klooster Affligbem.

[25]) Hiertegenover staat dat Butkens, Preuves, fol. 38, nog een ander brokstuk geeft van Qodfrieds zegel met een kruisje in het vaantje van de lans.

aanbied. Volgens de middeleeuwsche legende, vermeld (en serieus tegengesproken !) in Maerlant's Spieghel historiael stamden de Brabantsohe hertogen *van den swane*, d.w.z. stamden zij af van Lohengrin, den zoon van Parcival, den bewaker van de heilige graal. Speciaal de, aanvang 13e eeuw schrijvende, dichter Wolfram von Esschenbach noemt de Brabantsche hertogen als zoodanig.

Nu zullen we ons hier niet verdiepen in de graallegende, welke oud Arische, Keltische en vroeg Christelijke elementen schijnt te bevatten en hare zeer uiteenloopende versies, maar ik wijs er slechts op dat, *indien* het Leuven-Brabantsche huis zich om welke reden dan ook gevoelde als nazaten van Lohengrin [26]), het volstrekt niet zoo onwaarschijnlijk zou zijn, indien het de heilige graal als symbool op zijn schild voerde, voor er nog van eigenlijke wapens sprake was. Nu wordt de graal in de verschillende legenden zeer verschillend voorgesteld, ook wat de afmetingen betreft, de een noemt het een kostbare glanzende schaal, de tweede een dito beker, de derde en wel juist de nabije Wolfram v. Esschenbach, die Lohengrin als vader noemt van den eersten Brabantschen hertog [27]), spreekt van een glanzenden steen, waarin een holte was, want daarin legde jaarlijks een heilige duif (de heilige Geest?) eene hostie. Over den glans zijn allen het eens. Karbonkel wordt de graal wel genoemd. Is het nu niet mogelijk dat de zegels van Godtried III dezen steen voorstellen en dat ook het oudere zegel van Hendrik III dezen karbonkel of edelsteen voorstelt met vier er uit schietende lichtstralen? Het Kleefsche wapen, hetwelk ook de graal voorstelt, aangezien ook de Kleefsche graven beweerden van Lohengrin af te stammen, vertoont immers ook stralen en wel acht in getal, voortkomende uit het midden, en regelmatig gerangschikt.

Zoo zouden dan volgens deze theorie, welke ik met de grootste bescheidenheid wensch te opperen en welke ik onzen folkloristen ter bestudeering aanbied, de drie bovenstaande zegels hetzeltde gegeven bevatten en zou het St. Andrieskruis uit de graal zijn verklaard.

De mogelijkheid van de geopperde hypothese hangt er echter in de eerste plaats van af of de knoppen, vergeleken bij die op andere gelijksoortige zegels van dien tijd, werkelijk opvallend prominent zijn. Hiertoe is echter eene vergelijkende zegelstudie noodig, waartoe ik niet in de gelegenheid ben.

Tenslotte vraagt men zich in het licht van het bovenstaande af, of de zoogenaamde oude molenijzers in de Meyerij van 's Hertogenbosch oorspronkelijk wel molenijzers waren, en of ook deze niet eene met het Leuvensche St. Andrieskruis verwante voorstelling geven.

---

[26]) De poging van J. F. D. Blöte, afgedrukt in de Verhandelingen der Koninklijke Aoademie van Wetenschappen. Afd. Letterkunde. N Reeks V, om de Brabantsche legende tot Godfried van Bouillon terug te brengen, lijkt mij mislukt Behalve dat hij de uitspraak van Wolfram van Essobenbach eenvoudig ter zijde schuift, is er tegen zijne genealogische conclusies heel wat in te brengen.

[27]) Dit is natuurlijk een anachronistische wijze van zich uit te drukken.

Gegevens betreffende sterfgevallen op het platteland van de Veluwe uit het Archief der Geldersche Rekenkamer sedert de tweede helft der 16de eeuw,

medegedeeld door H. MIJNSSEN.

Bij een genealogisch onderzoek was het mij gebleken, dat de Rekeningen van de Keurmeesters op de Veluwe [1]) een bron van gegevens vormden, die wel een meerdere bekendheid waard zou zijn. Hierover sprekende met den Rijks-Archivaris in Gelderland, Jhr. Mr. A. H. Martens van Sevenhoven, was deze zoo vriendelijk, zich bereid te verklaren, bij deze voor buitenstaanders nogal raadselachtige rekeningposten, eene inleiding te geven, waarvoor ik den Rijks-Archivaris mijn bijzonderen dank betuig.

Tevens wil ik een woord van dank richten tot den Heer H. L. Driessen, Commies op het Rijks-Archief te Arnhem, die zoo vriendelijk is geweest, mij bij de uitgave zelve eenige hulp te verleenen.

Inleiding.

Gaarne voldoe ik aan het verzoek van Mejuffrouw Mijnssen om hare publicatie uit het archief der Geldersche Rekenkamer in te leiden.

De hertog van Gelre had recht op de keur, d. w. z. het beste stuk roerend goed, úit de nalatenschap van bepaalde categorieën van personen, die ten platten lande van Veluwe en Veluwezoom stierven. Die categorieën waren: 1° keurmedigen en kamerlingen, 2° bastaarden, 3° uitheemschen, waarmede bedoeld zijn lieden, buiten Gelderland geboren, doch aldaar stervende, onverschillig of zij er hadden gewoond. Bovendien kwam den hertog de geheele nalatenschap toe van personen, die zonder erfgenamen waren overleden en van „overwonnen" (in overspel gewonnen) bastaarden en de halve nalatenschap van hoorigen, die tijdens hun leven hunne verplichtingen als zoodanig niet waren nagekomen en dientengevolge „belmundig" waren geworden. Derechten op de nalatenschappen van bastaarden en uitheemschen kwamen hem toe als landsheer. Het zijn overblijfselen van het „droit de bâtardise" en het „droit d'aubaine", die beide waren ingesteld tot bescherming van de bedoelde personen. Buiten de Veluwe heb ik er in den tijd, 'waarover deze publicatie loopt, geen sporen meer van aangetroffen en ik zou niet durven zeggen, waarom men juist op de Veluwe tot in den modernen tijd aan die verouderde instellingen heeft vastgehouden. Daarentegen bestaat nog in onzen tijd het recht van den landsheer (mutatis mutandis den staat) op de nalatenschap van een zonder erfgenamen overledene. Het is een uitvloeisel van het oude koninklijke recht op alle heerlooze goederen. In Gelderland werden de inkomsten, die het nu en dan afwierp, in den regel door ambtslieden en richters geïnd.

Het recht op de keur uit den boedel van een keurmedige en een kamerling en dat op de halve nalatenschap van een belmundig geworden hoorige oefende de hertog niet als landsheer uit, maar als hofheer. Ook elders in zijn gebied, waar hij hoven en daartoe behoorende hofhoorige personen bezat, liet hij die inkomsten innen,

[1]) Zie Inventaris van het Arohief der Geldersohe Rekenkamer door Jhr. Mr. A. H. Martens van Sevenhoven, blz. 401.

bepaaldelijk in de graafschap Zutphen. Ook hofheeren, die geen landsheerlijke macht hadden, lieten dezelfde rechten gelden met betrekking tot hunne hoorigen, enz. Daar het getal hoorige goederen van den hertog op de Veluwe zeer groot was, waren vooral daar de inkomsten uit dien hoofde voor hem van belang. Keurmedigen nu waren, kort gezegd, hoorigen, die niet meer op het goed woonden, waar zij geboren waren, en ook niet op een ander hoorig goed van denzelfden hofheer, alsmede de kinderen van keurmedige vrouwen. Kamerling was hij, wiens vader hoorig was geweest, doch wiens moeder tot den stand der ministerialen had behoord [2]).

De bovengenoemde hertogelijke inkomsten werden, met een aantal andere, die hier niet ter zake doen, geïnd door den keurmeester op de Veluwe, wiens rekeningen, van 1667 af, men beschreven vindt in den gedrukten inventaris van het archief der Geldersche Rekenkamer, blz. 401 en vlg. Gelijk aldaar in een noot is uiteengezet, zijn die betalingen langzamerhand in onbruik geraakt, zoodat men er na 1719 geen spoor meer van vindt, hoewel het ambt van den keurmeester voor de bovenbedoelde andere betalingen is blijven bestaan tot 1'796. Dat die keuren enz. niet door den rentmeester van alle Velawsche domeinen, maar door een afzonderlijken ambtenaar werden geïnd, houdt verband met het feit, dat zij onder de hertogen uit het huis van Egmond verpand zijn geweest. Na de lossing, waartoe de regeering van Karel V in 1660 is overgegaan, heeft men er aanvankelijk den rentmeester van de Veluwsche domeinen mee belast, maar deze heeft het vermoedelijk te druk gehad om de noodige nasporingen voor die veelal moeilijk te achterhalen posten te doen, zoodat in 1667 besloten is, ze weer afzonderlijk te houden en en er een ambtenaar met den titel keurmeester voor te benoemen.

In overeenstemming met de instructies voor het domeinbeheer, waaraan de regeering te Brussel streng de hand hield, zijn de desbetreffende rekeningposten uitvoerig en duidelijk gesteld. In dat opzicht steken zij gunstig af bij de (bovendien slechts sporadisoh bewaarde) posten in oudere rekeningen, waarvan een aantal door de pandhouders zijn overgeleverd in 1660.

Om die reden is deze uitgaaf met 1660 aangevangen, waarbij ook is overwogen, dat de tweede helft der 16e eeuw voor een uitgaaf ten dienste van genealogisch onderzoek van belang is, omdat deze periode aansluit aan die, waaruit vele kerkelijke registers bewaard zijn.

De publicatie bestaat dientengevolge uit uittreksels 1° uit de rentmeestersrekeningen van de Veluwe van die over 1549/1550 tot die over 1556/1557, 2° uit de keurmeestersrekeningen, van die over 1557/59 af. Daarbij wordt verwezen naar de nummers van den gedrukten inventaris Rekenkamer. Voor genealogen belangrijk kunnen die rekeningposten zijn, omdat er bij benadering de datum en in de meeste gevallen de plaats van het overlijden van een aantal personen uit blijkt en bovendien het feit of zij al of niet gehuwd zijn geweest en in enkele gevallen, wie hunne erfgenamen waren. Daar alleen op die gegevens gelet is, zijn slechts korte uittreksels genomen.

[2]) Zie De Blécourt, Kort Begrip, Bewijsstukken 11, blz. 244, waar een uittreksel uit een der voor deze uitgaaf gebruikte rekeningen is gegeven.

Wat de dateering betreft, merk ik het volgende op. Slechts bij uitzondering vindt men in den rekeningpost den datum van het overlijden. De data, die (veelal in margine) vermeld worden, zijn die, waarop de rentmeester (keurmeester) met de erfgenamen een overeenkomst heeft gesloten, meestal den verkoop van de keur aan die erfgenamen inhoudende [3]). De desbetreffende akte werd steeds als bijlage bij de rekening overgelegd, maar helaas zijn daarvan uit het behandelde tijdvak alleen bewaard die uit de jaren 1571/72, 1572/73 en 1574/75. Zij vermelden, binnen welken tijd, vóór het tot stand komen van de overeenkomst, de persoon is overleden, en zijn dus van belang voor de dateering. Intussohen blijkt uit die bewaarde akten, dat het overlijden bijna altijd binnen het jaar heeft plaats gevonden. We mogen dus wel aannemen, dat de in deze uitgaaf tusschen haakjes geplaatste datum, waarmede die van de overeenkomst bedoeld is, in den regel niet later valt dan ten hoogste een jaar na het overlijden.

Bedenkelijker is, dat in vele gevallen in het geheel geen datum genoemd is. De begin- en einddata van de rekening, [die er dan bij vermeld zijn,] geven ongetwijfeld eenig houvast, maar men moet er toch met reserve gebruik van maken.

Tenslotte vermeld ik, dat enkele posten, waarin geen namen voorkomen, zijn weggelaten, dat daarentegen hier en daar een teekenende bijzonderheid is vermeld, die buiten het kader valt. Herhalingen van denzelfden post ingeval van wanbetaling zijn evenmin vermeld. Die wanbetaling vond soms zijn grond in een protest, waaronder bijv. dit wel voorkwam, dat een in Overijsel of het Nedersticht geborene sinds den overgang van Gelderland aan Karel V niet uitheemsch meer kon worden genoemd. Dit logische protest placht de Rekenkamer niet te aanvaarden. Dat in de posten de keurmedigen verre in de minderheid zijn, zal de genealoog al evenmin betreuren als de keurmeester destijds, aangezien deze doorgaans arme en onaanzienlijke lieden waren. Het kostte veel moeite, ze op te sporen.

MARTENS.

Inv. 4105. Rekening van den Keurmeester van 13 Juli 1649-12 Juli 1550.

Fol. 86. Een vrouwe, geheiten ***Lubheken, weduwe Henrick Wilhemsz***, thoe Doirnspick, die vuytheymsch ende gestorven, ende was van Emze [4]) bij Campen . . . .

Fol, 86. (26 Maart 1550). Noch ontfangen van *Aelbert Gelmers*, tho Aepeldoorn, wellicke *zijne huysfrouwe* vuytheemsoh ende gestorven is. . . .

Fol. 86. Noch ontfangen van *Engbert Nyemants*, woenaohtich in den Ampte van Heerde, wellix *huyszvrouwe* uytheemsch ind gestorven . . . .

Fol, 86. Int ampt van Epe is gestorven Lamme *Gerits huysfrouwe*, vuytheemsch . . . .

Inv. 4106. ***Rekening van den Keurmeester van 13 Juli 1650-12 Juli 1551.***

Fol. 11 verso. Dem laesten dach van April1 ontfanghen van *Jan Henricksz* in den Ampt van Doernspijck ende

[3]) Bij belmundigen: verkoop van de halve erfenis. Bij nalatenschappen van mensohen zonder erfgenamen komt natuurlijk geen overeenkomst te pas.

[4]) Bedoeld is Enze (Ens) op Sohokland,

was uidtheems, geboren uidt Stichdt van Uidtrichdt, und is gestorven.. ..

Fol. 11 verso. Noch ontfanghen van *Henrick Arndtses huissffrouw*, in den Ampt van Doernspick, die gestorven is und was uidtheems . ...

Fol. 11 verso. Noch ontfanghen van enen koer, gevallen int Oldebroick, van enen genandt *Wyllem A rndtsen,* die gestorven is und was uidtheems . ...

Inv. 4107. ***Rekening van den Keurmeester van 13 Juli 1551—13 Juli 1552.***

Fol. 16 verso. In den Ampte van Apeldoern is gestorven een vrouwe, genant ***Stine Gelmerssen***, vuytheems gebaeren vuytten Stichte van Munster. ...

Fol. 16 verso. In den Ampte van Heerde is gestorven een man, genant ***Gerrit Henricksz.***, vuytheems gebaeren . ..
(Laat kinderen na.)

Fol. 17. In den Ampte van Heerde is gestorven ***Willem Schroers wijff***, vuytheems gebaeren . ...

Fol. 17. In den Ampte van Nybroeck is gestorven die ***huysffrouw van Mensse Maelder*** [5]), vuytheems, van Deventer gebàeren ....

Fol. 17. ***In*** den Ampte van Voerst is gestorven eenen genandt ***Ruevekampken***, vuytheems gebaeren . ... (Laat weduwe na.)

Fol. 17. In den Ampte van Doernspick is gestorven ***die huysffrouw van Jan Harmanssz***, vuytheems gebaeren .... (Laat haren man na.)

Fol. 17 verso. In den Ampte van Heerde, in den kerspel1 van Vurachten, is gestorven een man, ***Jan Aelbertsz*** genandt, vuytheems vuytten Stichte van Vuyttricht gebaeren . ...

Fol. 17 verso. In den Ampte van Ermell is gestorven eenen genant ***Henrick Arndtsen,*** onecht ofte bastart gebaeren ....

Inv. 4108. ***Rekening van den Keurmeester van 13 Juli 1552-12 Juli 1553.***

Fol. 13. In November Anno LII is in den Ampt van Doernspick gestorven ***Aelt Gerritsz huysffrouw,*** vuytheems gebaeren ....

Fol. 13. In November is noch gestorven eenen genandt ***Steven Harmissz***, wonaftich in den Ampte van Barnevelt, vuytheems gebaeren ....
(Laat weduwe na.)

Fol. 13 verso. Item is durch affsterven van ***Jan Menssen***, wonaftich inden Ampt van Barnevelt op den Hoff toe Càldenbroeck, eenen koer gevallen.. .. (Laat weduwe na.)

Fol. 13 verso. Item noch is eenen koer gevallen durch affstervens ***Ghijsbert van Wis,*** onecht gebaeren .... (Laat weduwe na [6]).)

Fol. 13 verso. Item noch is een koer gevallen durch affsterven van ***Middachtens huysffrouw,*** van Deventer gebaeren, ende zoe zijnder huystfrouwen vaeder, mr. Geerlich Doys, sustineert, dat dwijll 't furstendomb van Gelre nu onder subiectie van keyserlijke majesteit is, ende 't landt van Gelre ende Sticht van Overijssel eenen heer heeft, dat daeromme egheen vuytheemschen

[5]) In Rekening 4523, Fol. 24 verso, staat: „*Mense Malders huijsfrouwe*".

[6]) De weduwe wenschte geen keur te geven, sustineerende, „dat egheen bastarden, van der Ritterschap ofte baenreheeren gekommen, koer zouden schuldich sijn". Blijkens kantteekening was men het daarmede te Brussel niet eens.

vuyt den Stichte van Overijssel gebaeren egheen koer schuldich zouden sijn [7]). Ende daeromme hyer . ... nyet.

Fol. 14. In Juny Anno LIII is een koer gevallen durch affsterven van *Winelt Goessens,* in den Ampte van Heerde wonaftich, vuytheems gebaeren . ... (Laat weduwe na.)

Fol. 14. In July Anno LIII is *Bartolt Henricksen muller,* wonaftich in den Ampte van Ede, gecompareert . ... vermits affstervens van sijn zelige ***huysffrouw,*** vuytheems gebaeren . ...

Fol. 14 verso. Item in den Ampte van Voerst, ter Wolde, is enen koer gevallen durch affstervena van *Tonis Derricx,* wonaftich in den Ampte vursz., vuytheems, vuyt den Stichte van Overijssel gebaeren . ... (Laat weduwe na.)

Inv. 4109. Rekening van den Keurmeester van 13 Juli 1553-12 Juli 1554.

Fol. 14 verso. Item ***Gerrit Wyneltsz***, vuytheems vuyt den Sitchte van Overijssell geboeren, wonaftich in den kerspel1 van der Wolde in den Ampte van Voerst, is gestorven in Augusto Anno LIII .... (Zijn broeder is Johan Wineltsz.)

Fol. 14 verso. *Harman Harbarts wijff*, vuytheems gebaeren, wonaftich in den Ampte van Doernspick, is gestorven in October anno LIII .... (Laat kinderen na.)

Fol. 16. *Bartolt Gerrits huysffrouw*, wonaftich in den kerspel1 van Heerd, vuytheems gebaeren, is, gestorven.. .. (Laat haren man na.)

Fol. 16. ***Johan Storminck,*** wonaftich in 't Nybroeck, vuytheems gebaeren, is gestorven.. .. (Laat weduwe na.)

Fol. 16. ***Huyghe Oesterzees huysffrouw***, wonaftich in den kerspel1 van Oestenwold, vuytheems gebaeren, is gestorven.. .. (Laat haren man na.)

Fol. 16. *Henrick Stevens* [8]) ***huysffrouw,*** wonaftich in den kerspel1 van Oen, bastart ende onecht gebaeren, is gestorven .... (Laat haren man na.)

Fol. 16 verso. ***Gerrit Timansen***, wonaftich in den kerspel1 van Oestenwold, is gestorven, ende was vuytheems gebaeren , ... (Laat vrouw en kinderen na.)

Fol. 16 verso. *Merri*, ***Jan Gerrits wijff***, toe Begbergen in den Ampte van Apeldoern, gestorven ende was onecht gebaeren .... (Laat kinderen na.)

Fol. 16 verso. ***Ctaes Hummen,*** kemerlinck, wonaftich toe Silvolden in den Ampte van Apeldoern, is gestorven .... (Laat kinderen na.)

Fol. 16. *Elbert van Blomendaell* [9]), wyens vader geweest is een kemerlingck, wonaftich inden Ampte van Putten, is gestorven ....

Fol. 16. *Reyner Evertsz* [10]), kemerling, wonaftich in den kerspel1 van Nykercken, is gestorven.. ..

Inv. 4110. Rekening van den Keurmeester van 13 ***Juli 1554—12 Juli 1555.***

Fol. 12. ***Gerryken Lubberts***, vuytheems gebaeren, woen-

[7]) De keur werd eerst geïnd op 13 Oct. 1559, zie Rekening 4522, fol. 20: „*Johan van Middachten huysfrouwe,* ***Joffr.*** *Bartta Doys,* vuytheyms geboeren, ende is to Voerst gestorven".

[8]) *Henrick Stevens was* zéér arm, lam en kreupel.

[9]) Zie Rekening 4521; fol. 21: gestorven te Putten; momber *over* zijne kinderen is Bessel Gerrytne.
Zie Rekening 4523, fol. 1'7: *Elbert van Blommendaell.*
Zie Rekening 4524, fol. 9: *Elbert van Bloemendael.*

[10]) Zie Rekening 4521, fol. 21 verso: te Nijkerk gestorven, laat na zijnen *zoon,* Aelt Reynersz.

I. Zegel van Hendrik III, graaf van Leuven,
a° 1086.

II. Zegel van Godfried met den baard,
hertog van Neder-Lotharingen.
a° 1107

111. Zegel van hertog Godfried III,
a° 1151.

IV. Zegel van hertog Godfried III,
a° 1175,

'aftich in den Ampt van Oldebroeck, is gestorven in November Anno LIIII. (Laat haar zoon na : Gerrit Bruyns.)

Fol. 12. *Evert* Tonissen, vuytheems gebaeren, woenaftich in den kerspel1 van Barnevelt, is gestorven. ...

Fol. 12. *Gerrit vnn Byler* [11]), vuytheems, van Amersfoort geboertich, woenaftich in den Ampte van Nykercken, is gestorven . . . .

Inv. 4111. *Rekening van den Keurmeester van 13 Juli 1555-12 Juli 1556.*

Fol. 12. Van *Merry Roeleffs* ...., vermitz doede voer oer zelige man *Releff Janssz*, vuytheems gebaeren, in den ampte van Eep wonaftich ende gestorven. ...

Fol. 12 verso. Van die weduwe z. *Jasper Becker*, koster toe Voerst, ... uutheems gebaeren, ende in den Ampte van Voerst gestorven ende wonaftich . ...

Fol. 12 verso. Van die weduwe z. *Aelbert Pickere* ...., die onecht ende bastardt gebaeren was, in den kerspell van Wilph, inden Ampte van Voerst, wonaftich ende gestorven ....

Fol. 13. Van Harman Arndtsen toe Nunspeedt . ... voer den koer. ... van *Gerrit Paep Jansen*.. .., vuytheems gebaeren, in den Ampte van Ermell toe Nusueedt wonaftig ende gestorven. ...

Fol. 13. Van *Gerrit Rickmans* toe Twell . ... vermitz doede van Gerrits *huisfrouw*, vuytheems gebaeren in den Ampte van Voerst ende in den kerspel1 van Twell wonaftich ende gestorven ....

Fol. 13. Van *Tonis Rickmans* toe Twell . ... vermits doede van Tonis *huysfrouw*, vuytheems gebaeren, in den Ampte van Voerst ende inden kerspel1 van Twell gestorven ende wonaftich ....

Fol. 13 verso. Van Koup Luyckensen in den Oldenbroeck .... voer den koer .... van *Jan Koupsen*, siins vaders, ... vuytheems gebaeren, ... in den voorscr. ampte van Oldenbroeck wonaftich ende gestorven ....

Inv. 4112. Rekening van den Keurmeester van 13 Juli 1556-12 Juli 1557.

Fol. 12. (17 November 1666). Van *Anna van Covarden*, toe Doernspyck gestorven, vuytheymsch geboertich .... (Laat eene dochter na: Jutte.)

Fol. 12 (16 Maart 1666). Van *Jorden*, wonende op Cornelis Wynen guet thoe Voorthuysen, vuytheymsch geboertich . ... (Laat zijne huisvrouw na.)

Fol. 12 [12]). Van *Reyner Smits huysfrowe*, toe Eep gestorven, bastart, off onecht gebaeren . ... (Laat haren man na.)

Fol. 12 verso [13]). Van *Albert Nyemants dochter man*, in den ampte van Herde, vuytheems gestorven.. ..

(Wordt vervolgd.)

Onjuiste namen en wapens van Nederlandsche geslachten in het Armorial Général van J. B. Rietstap,

door R. T. MUSCHART.

Bij het bijeenbrengen en groepeeren van meerdere tienduizendtallen van Nederlandsche familiewapens, alle geput uit de origineele archiefbronnen, is het mij gebleken,

[11]) Zie Rekening 4521, fol. 33. Laat zijn moeder na: Poeyt van Bijler.
[12]) De keur werd eerst geïnd op 2 Februari 1560.
[13]) De keur werd eerst geïnd op 31 Januari 1560.

dat er in het overigens voortreffelijk en van noesten arbeid getuigende Armorial Généralvan den op heraldisch gebied vooraanstaanden J. B. Rietstap meerdere fouten zijn binnengeslopen. fouten zoowel in de familienamen als in de wapenbeschrijvingen.

Daar het voor de velen, die dit werk raadplegen, van belang geacht kan worden te weten, welke deze onjuistheden zijn, en teneinde tevens te voorkomen, dat foutieve familiewapens de wereld worden ingezonden, wat maar al te veel bij gebrek aan de noodige kennis geschiedt, heb ik in overleg met onzen Redacteur besloten, van de door mij geconstateerde fouten geregeld mededeeling te doen in ons Maandblad.

De bronnen, waarop mijne conclusies berusten, zullen daarbij worden aangegeven, terwijl er als toelichting voor zoover noodig nog eenige verdere mededeelingen aan zullen worden toegevoegd.

Broers. (Holland). [1])

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „in blauw een zilveren lelie".

Deze naam is vrij zeker niet juist en moet luiden : *Broes.*

Reeds in het Supplement van het Armorial Général vindt men hetzelfde wapen, zij het dan ook met andere kleuren, aangegeven met den naam *Broes,* doch ook in De Wapenheraut 1900, pag. 68 en 69, waar meerdere gegevens over deze familie worden verstrekt en eveneens hetzelfde wapen beschreven wordt, vindt men als familienaam *Broes* en niet Broers, en evenzoo in de M. S. Wapenboeken van Scheltus van Kampferbeke, deel „ Bre", terwijl ook een losse 18e-eewsche lakafdruk den naam aangeeft als *Broes* en niet als Broers. Ten overvloede blijkt het nog uit het in het Armorial Général zelf vermelde wapen *Broes-koopmans,* waarin dit wapen als hartschild gelegd is op het wapen *Koopmans.*

Cauwelaer. (Holland).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „in rood een blauwe lelie, vergezeld van 3 gouden arendsbeenen".

Deze naam deugt niet en moet luiden: *Cranwelaar* of wel *Crauwelaer, de Crauwelaer, van Crauwelaer,* dus met een „r" na den beginletter „C". Juist op dezen door Rietstap weggelaten letter „r" komt het aan en reeds zonder nadere bewijzen zoude het op taalkundige gronden aan te toonen zijn, dat de naam niet Cauwelaer doch *Crauwelaer* moet zijn, want uit het navolgende zal blijken, dat wij hier met een sprekend wapen te doen hebben.

Deze familie — de schrijfwijze met „ae" duidt er reeds on — is van huis uit Vlaamsch. Dit wapen werd door mij gevonden op de zegels van *H. Crauwelaar,* in 1690 Schepen van Stad en Ambacht van Axel en Neusen, in de lias loopende", No. 4967 van het archief der Staten-Gedraal, en van *P. van Crauwelaer,* in 1654 te Axel, in de Ingekoomen Missives en Advisen aan de Gecommitteerde Raaden van Holland, portefeuille Holland 3414, terwijl dit nader bevestigd wordt door een kwartierwapen van *Catharina Maria de Ruever* Ao.....

[1]) Het is niet steeds duidelijk of Rietstap met de toevoeging „Hollande" Nederland bedoelt dan wel Holland in engeren zin.

op een kwartierstaat de ***Ruever*** in het Museum te Leiden, Catalogus No. 1900 (de laatste mededeeling mij verstrekt door den Heer Mr. A. Vink), op welken kwartierstaat de lelie als van zilver is aangegeven.

De beide eerstgenoemden voeren als helmteeken een arendsbeen, hetgeen reeds dadelijk doet vermoeden, dat niet de lelie, doch de arendsbeenen als de voornaamste wapenfiguren moeten beschouwd worden. En dat zulks ook inderdaad het geval is, blijkt al dadelijk uit het zegel van den genoemden ***H. Crauwelaar***, op welk zegel de lelie aanmerkelijk kleiner van afmeting is dan de arendsbeenen en bovendien zeer duidelijk uit het zegel van ***Paulus de Crauwelaer***, in 1701 Gods proost ende arohidiacon van het kapittel van Oud Munster te Utrecht, hangende aan een charter in het Heerlijkheidsarchief ter Horst, gedeponeerd in het Rijksarchief te Arnhem, vertoonende een wapen met 3 arendsbeenen zonder meer, dus zonder de lelie, met als helmteeken een arendsbeen tusschen een vlucht.

Uit het voorgaande blijkt naar mijn meeningzonder twijfel, dat de lelie eigenlijk niet in het wapen hoort en in origine niets anders is dan een breuk, door eenig lid der familie aan het familiewapen als onderscheidingsteeken toegevoegd, hetgeen men op oude zegels herhaaldelijk ziet toegepast, eene omstandigheid die oorzaak is, dat er meerdere onjuiste wapens zijn ontstaan.

Zooals ik reeds zeide, hebben wij hier met een sprekend wapen te doen. Dit wapen nl. behoort tot de groote groep van families, wier namen beginnen met de lettergroep Cr, Kr, Gr of wel Cl, Kl, Gl (de „l" en „r" zijn bekende wisselletters), in welke namen het begrip haken, grijpen ligt opgesloten. Ik wijs in dit verband op de hedendaagsche woorden grijpen, grappen met zijn frequentatief grabbelen, graaien, krabben met zijn frequentatief krabbelen, krauwen (in het oud-Nederlandsch klauwen), klauw (van een roofdier) enz. enz. en op het middelnederlandsche woord crauwel, zijnde de benaming van een in de middeleeuwsche keuken thuis behoorende vleeschhaak, een ijzeren stang met 3 haken onder elkaar aan één der einden, waarvan de gedaante ons bewaard is gebleven op het zegel van ***Jonaes Crauwel***, in 1414 Schepen van 's-Gravenhage.

In al deze woorden en nog zoovele in deze groep thuis behoorende meer ligt het begrip haken opgesloten en daarom noemde de spraakmakende gemeente in het jaar 1636 een op order van Keizer Karel V geslagen vierstuiverspenning een „crawelaar" of wel krabbelaar, omdat daarop voor het eerst te zien was de dubbele adelaar van het H. H. Rijk, welke adelaar bijzonder groote klauwen heeft. Naar deze klauwen, deze crauwels dus, doopte het volk deze munt met den naam crawelaar.

Als wij dit alles bedenken, verwondert het ons niet meer, dat de familie ***Crauwelaer*** 3 arendsbeenen in haar wapen voert en zal het ons tevens duidelijk zijn, dat de familienaam niet Cauwelaer moet zijn.

Chissy. (Amsterdam).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „in goud een zilveren keper, beladen met 6 zwarte hermelijnstaartjes en vergezeld boven van 3 roode leeuwenkoppen naast elkaar".

Deze naam deugt niet en moet luiden: ***Chitty of wel de Chitty.*** Reeds in De Navorscher 1866 op pag. 349

vraagt E. naar eene familie ***Chissy,*** die boven beschreven wapen zoude voeren en waartoe o.a. behoorde ***Agnita Chissy***, de vrouw van den in 1740 overleden Amsterdamschen schepen ***Diederik Huijgens.*** Als antwoord hierop zegt v. P. in De Navorscher 1867 op pag. 63, dat deze ***Agatha*** niet Chissy doch *Chitty* heette en dat deze familie uit Engeland afkomstig is. Als bevestiging hiervan vinden wij dan ook in een M.S. Wapenboek van de 2e helft van de 18 eeuw, samengesteld door Mr. Reinier van Heemskerck, het boven beschreven wapen aangegeven met den naam ***de Chitty,*** terwijl het standaardwerk van den Heer Elias over de Vroedschap van Amsterdam in deel II op pag 736 zegt, dat Mr. *Theodorus Huijghens*, ***heer*** van Honkoop en Cpvoorst den 19en Maart 1708 te Abcoude trouwt met ***Agneta Chitty*** en op pag. 738 enkele bijzonderheden omtrent deze oorspronkelijk Engelsche familie mededeelt.

Cnoksens. (provincie Utrecht).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : in blauw een geplante groene boom, met water van natuurlijke kleur op den achtergrond, waarin 3 zilveren eenden zwemmen".

Deze naam deugt niet en moet luiden : ***Crockseus*** of ***Crookceus.*** Aldus vond ik het wapen op 6 zegels van Mr. ***E. G. J. Crookceus,*** in de jaren 1778 tot 1787 Stadhouder van het Scholtampt Zutphen, in verschillende archiefbronnen en evenzoo als wapen van ***Adriaan Crockseus***, getrouwd met ***Elisabeth Leusden*** Ao. .... in de M.S. Wapenboeken van Schulerus, deel 4, fol. 322. Volgens deze vindplaatsen bevinden zich van de 3 eenden er 2 rechts naast den boom en 1 links. Op alle zegels van genoemden ***E. G. J. Crookceus*** vond ik het veld als purper aangegeven, terwijl het Wapenboek Schulerus het 'veld als van zilver en de rest als van natuurlijke kleur aangeeft. Als helmteeken fungeert op de zegels een boom.

Volgens De Navorscher 1903, pag. 620 is de bovengenoemde Mr. ***E. G. J. Crookceus*** de laatste mannelijke telg van de familie en wijkt hij in 1796 met Prins Willem V naar Engeland uit.

Corkman. (Holland).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „in zilver een zwarte dwarsbalk, vergezeld boven van twee zwarte driehoeken".

Deze naam deugt niet en moet luiden: ***Cockman***, *Cokeman*, ***Cokman*** of ***Kockman.***

Het is geen Hollandsche, doch eene Overijsselsche familie. Aldus werd dit wapen door mij gevonden op de zegels van *Gosen Cokeman,* in 1466 in kerspel Heerde, van ***Johan*** Kockman, in 1618 en 1648 vermoedelijk te Kampen, van ***Judith Kockmans,*** in 1669 de vrouw van ***Wijnolt Eugenius van Eenschate,*** ridder, te Zwolle en van ***Everhard Kockman,*** in 1719 te Zwolle, boezemvriend van de Glauwen Boezem, terwijl men hetzelfde wapen beschreven vindt in de Bijdragen tot de Geschiedenis van Overijssel 1876, pag. 392 voor ***Derk Cockman,*** in 1606 markerichter van Goijermark en in kleuren geteekend in eene oude M. S. genealogie van Oldenneel, in het bezit van ons medelid den Heer H. A. G. M. Cremers te Arnhem, o. a. voor ***Derck Cock-***

man in 1639, den zoon van ***Henrick en Gertruit Weissen en getrouwd*** met ***Sophia van Oldenneel.***

Op het zegel van bovengenoemden ***Everhard*** Kockman, voorkomende in de familiepapieren van **Brienen** in het Rijksarchief te Maastricht, fungeert als **helmteeken** een vlucht, waarvan elke vleugel beladen met een dwarsbalk.

Druit **gen**^{d}. Bot. (Holland).

Aldus **wordt** de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „**in** zilver **5** blauwe **linkerschuin**balken". Helmteeken : een vlucht, beurtelings doorsneden van zilver en blauw.

Deze naam deugt niet en moet luiden: ***van Duithe gen^{t}. Buth,*** of wel ***van Duijthe gen". Bnth, van Duijthe gen^{t}. Both, Duijt gen". Bot, de Duthe.*** De schuinbalken komen als rechter- en als linkerschuinbalken voor. Aldus is dit wapen **door** mij gevonden op een zeer groot aantal zegels in verschillende archiefbronnen. Zeer vele leden vond ik in de **17**^{e} en **18**^{e} eeuw te Borculo en omstreken. Volgens het Vierteljahrschrift für Wappen-, **Siegel-** und Familienkunde, 1908, heft 2 en 3, pag. 176 en volgende, herausgegeben vom Verein „**Herold**", waar men meerdere gegevens kan **vinden**, **is** dit een oude familie uit **Emden**, reeds in de **15**^{e} eeuw aldaar in de regeering voorkomende.

G u n n i n g. (Amsterdam).

In de „**Appendice**" wordt dit wapen als volgt beschreven: „**in** rood een kasteel". Helmteeken : 3 struisveeren.

Reeds in De Navorscher 1913, pag. 209 heeft de heer J. H. Schouten er op gewezen, dat dit wapen geheel foutief is en dat het wapen van deze familie ***Gunning*** moet zijn: „**in** blauw een gouden hart" met als **helmteeken** het hart getopt met 2 groene takjes. Origineele zegels bevestigen zulks **volkomen. Zoo** voeren ***Otto Gunning*** in **1636** en ***J. D. Gunningh*** in 1778 te Kampen en neef van ***A. G. Gunningh,*** burgemeester van Bredevoort, beiden **als door** genoemden heer aangegeven volgens hunne zegels, resp. in het familie-archief de **Nerée** en in het archief der Nassausche Domeinen, terwijl men in De Navorscher 1910, pag. 497 eveneens het wapen dezer familie ***Gunningh*** beschreven vindt als vertoonende een hart.

(Wordt vervolgd).

Familie-aanteekeningen (van) Beucker ën **aanverwante geslachten,**

(Vervolg en slot van L, 56.)

Johannes Arnoud van Beucker en ***Johanna Geertruyd van Beucker*** hebben vijf kinderen gehad en zijn de volgende:

1742. De **10**^{e} **Dec**^{br} 1742 is ***Johannes*** geboren en is den **18**^{e} daaraanvolgende te Harlingen in de grote kerk gedoopt door Dr Piekenbroek.

1743. Den 12 Dec. 1743 is ***Gerardus*** gebooren en is den **17**^{e} daaraanvolgende door D^{s} J. Pierson gedoopt in de groote kerk, dog is den **10**^{e} Febr. 1744 overleeden en is den **14**^{e} te Harlingen in de grote kerk begraven.

1746. Den **1**^{e} Juny 1746 is ***Hendrina Margrieta*** geboren en is den **8**^{e} daaraanvolgende te Harlingen in de groote kerk door de candidatus Nieuwold gedoopt, dog is de **4**^{e} October van dat selve jaar aan de kindersiekte overleeden, en den **8**^{e} daaraanvolgende te Harlingen op het koor van de grote kerk bij haar broeder begraven.

1747. Den **28**^{e} **Oct**^{br} 1747 is ***Gerardus*** gebooren en is de **7**^{e} **Nov**^{br} daaraan volgende door D^{o} **Piekenbroek** gedoopt, dog dit lieve kind is op den **6**^{e} Febr. 1763 te St. Anna aan de **kindersiekte overleeden,** des avonds te **5** uur en is de **12**^{e} van die **selve** maand te Harlingen op het **coor** van de grote kerk begraven.

1764. Den **15**^{e} Maart 1764 is ***Hendrina*** gebooren en is den **26**^{e} daar aan volgende te Harlingen in de grote kerk door D^{o} Frederik Piekenbroek gedoopt.

Van deze alle is ***Hendrina*** alleen getrouwt.

1773. Den **10**^{e} Sept^{br} 1773 is aan de **kindersiekte overleeden** ***Johannes van Beucker*** (zie boven a^{o} 1742) Advocaat voor den Hove van Friesland in den **ouderdom** van 30 **jaaren** en **neegen** maanden en is den **15**^{en} van die selfde maand te Harlingen in de Nieuwe kerk begraven des avonds te **neegen** uur.

1781. Den 16 **Aug**^{s} 1781 is overleeden mijn geliefde en **seer** geëerde Vader de Heer en **M**^{r}. ***Johannes Arnoud van Beucker*** commys generaal der **Vereenigde** Nederlanden bij het Edel Mog. **collegie** ter Admiraliteyt in Friesland (zie boven a^{o} 1716 **en 1742**) -in --den ouderdom van 65 **jaaren en** ruym twee maanden, na dat zijn Wel Edele **Gestrengen** een jaar lang aan verval van kragten verzeld met watersugt, gesukkeld had en is den **21**^{e} daaraan volgende te Harlingen in de Nieuwe kerk begraven, des avonds te 8 uur.

1784. Den **14**^{e} Febr. 1784 des **smorg**^{s} ongeveer 5 **uur** is na een siekte van **wijnige** dagen overleeden **mijn** beminde en **seer geëerde** moeder vrouw ***Johanna Geertruyd van Beucker Wede*** **wijlen** de Heer ***Johannes Arnoudt van Beucker*** in leven commys generaal der **Vereenigde** Nederlanden, bij het Edel Mog. Collegie ter Admiraliteyt in Friesland (zie boven a^{o} 1781) in den ouderdom van 64 **jaar seeven** maanden en **neegentien** dagen en is den **20**^{e} daaraan volgende des avonds te Harlingen begraven in de Nieuwe kerk.

1784. Den **26**^{e} Sept^{br} 1784 is ***Hendrina van Beucker*** (zie te vooren anno 1764) **getrouwt** met ***Adriaan de Roock,*** **capitain** ter zee mitsgaders equipage meester bij het Edel Mog. Collegie ter **admiraliteyt** in Friesland door D^{o} Lemke te Harlingen in de Nieuwe kerk, zijnde dit de **5**^{e} zoon van wijle ***Gerhard de Roock*** in leven advocaat en Richter mitsgaders Raadsecretaris der stad Salt Boemel.

De kinderen van ***Hendrina van Beucker*** en

Adriaan de Roock (zie te vooren a° 1784) zijn de volgende:

1785. Den 17e **July** 1786 des avonds te 5 uur zijn te Harlingen gebooren twee dogters, welke tweelingen op den 14 Augs daaraanvolgende door Do Lemke op de dankzegging van het H. Avondmaal zijn gedoopt en is de oudste genaamd ***Johanna Geertruyd*** en de jongste ***Hester Gerarda.***

1786. Den 5 Dec. 1786 des smorgens om tien uuren is tot onzen groote droefheid overleeden onze jongste dogter ***Hester Gerharda*** in den ouderdom van een jaar en twintig weeken en is den 11an daaraanvolgende in de Nieuwe kerk te Harlingen begraven.

1787. Den 10e Novbr des smorgens om 10 uur is te Harlingen gebooren ***Gerhard*** en is gedoopt in de groote kerk aldaar op den 2e December 1787.

1789. Den 20e July is mijn beminde huyavrouw ***Hendrina van Beucker zo*** ik hoop en vertrouw, in den Heere ontslapen, aan een uytteerende siekte, laatende mij in een groote droefheyd, en twee onnosele kinderen na, in den ouderdom van 36 jaaren en ruym 4 maanden en is op des overleedenes versoek te Witmaarsum begraven (zie boven a° 1764).

1802. Den 16 Febr. 1802 is te Witmaarsum overleeden des smorgens om 7 uuren juffer ***Ava Sophya van Beucker,*** in den ouderdom van bijna 84 jaaren, nadat haar Edele wel een jaar swak en siekelijk was geweest (zie boven a° 1718) den 17 April. ***Hiermede is de naam*** van ***de familie van de Beucker's uitgestorven*** [1]). Genoemde juffer is in de kerk te Witmaarsum begraven, hebbende de beide heeren G. ***V.*** en ***J. H. Voorda*** als mede erfgenamen ab Intestato bij deze begravenisse geassisteert.

1810. Den 13 Mei ***Johanna Geertruyd de Roock*** (zie a° 1786 den 17 July hier te vooren) getrouwd met ***Pieter Dillie*** eerste Luitenant der marine, voor het gerecht te Harlingen, zijnde geboortig van Middelburg, de kinderen uit dit huwelijk zijn:

1811. Den 22e Fehruary 's morgs om 6 uur is te Harlingen geboren een zoon welke bij de geboorte tot onzer aller droefheid is komen te overlijden.

1816. Den 24 April is te Zierikzee gebooren een dochter en aldaar gedoopt in de grote, herformde kerk door Ds Plyta op Hemelvaartsdag, genaamd ***Adriana Pieternella.*** [2])

1818. Den 5 Febr. is te Amsterdam geboren een dochter en aldaar in de herformde W. kerk gedoopt met

1) Hieruit blijkt, dat de mededeeling in Ned. Yatr. 1912, p. 2 (noot) als zoude het geslacht (van) ***Beucker reeds*** in 1771 zijn uitgestorven, onjuist is. — Red.

2) Deze ***Adriana Pieternella Dillié*** huwde later met ***Jacob*** Wilhelmus ***van Hopbergen.*** Door het huwelijk van hare dochter ***Johanna Geertruida van Hopbergen*** met Adriaan ***Pieter Slicher van Bath*** kwamen deze familie-aanteekeningen in dit geslacht. — Red.

name ***Hendrina Titia,*** door Do Wyland, is gestorven den .....

1819. den 23 February is te Amsterdam geboren een zoon en aldaar gedoopt. .... en genaamt ***Tierk Hiddes Vries.***

1824. Den 8 Maart is te Asten in Noordbrabant overleden aan eene uiteerende ziekte mijnen eenigen zoon, Mr. ***Gerhard de Roock*** (zie op het jaar 1787).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van Brecht.

(L, 86).

De t. a. p. besproken' tak van het geslacht van ***Brecht*** kwam omstreeks 1612 met een ***Abraham*** vnn ***Brecht,*** ruiter onder den ritmeester van Randwijk, te Nij megen; hij moet toen reeds gehuwd geweest zijn en met vrouw en minstens 2 zoons in die stad in garnizoen zijn gekomen, althans zijn huwelijk en de doop der beide oudste zoons komen in het met 1608 aanvangende doopboek van Nijmegen niet voor. Daar de oudste zoon ***Coenraad*** heette, is de waarschijnlijkheid zeer groot, dat ***Abraham*** dezelfde is als de ***Abraham Coenraeds van Brecht,*** met wien de heer W. J. F. Juten in Taxandria 1910, op p. 192 zijn aanteekeningen ***van Brecht*** eindigde, en welke ***Abraham*** in 1599 een bij ***Anneken van den Heesacker*** verwekten zoon in de St. Janskerk te den Bosch liet doopen.

Abraham van Brecht liet te Nijmegen in de ***Hervormde*** kerk doopen:

2 Maart 1613 ***Maria,***
4 Januari 1.616 ***Willem,*** ---
14 April 16 17 ***Guillaume;***

de naam der moeder is bij alle drie deze doopen ingevuld met: *N.N.* en daar ook zijn huwelijk niet is te vinden, bleef' haar naam ons nog onbekend.

Behalve deze 3 kinderen had ***Abraham*** nog 2 zoons n.l. ***Coenraad*** en ***Gerard,*** welke omstreeks 1608 en 1610 geboren moeten zijn (*Coenraad* huwde in 1633); beide broeders noemden n.l. hun ***oudsten*** zoon ***Abraham*** en hovengenoemde in 1613 geboren ***Maria van Brecht is*** doopgetuige bij den doop van kinderen van ***Coenraad van Brecht.***

Abraham van Brecht, weduwnaar en ruiter onder ritmeester van Randwijk, hertrouwde te Nijmegen 8 Febr. 1626 met ***Stijn*** (*Christina*) ***Graet,*** weduwe van ***Wilhem Veltstraet*** en dochter van ***Willem (van) Qraet*** te Nijmegen.

Uit dit 2e huwelijk werden ***Hervormd*** aldaar gedoopt:
23 Dec. 1626 ***Willem,***
26 Maart 1629 ***Anthony.***

Coenraad van Brecht, j.m., ruiter onder ritmeester Thomas Lucas, ondertrouwde te Nijmegen 3 Nov. 1633 en huwde te Zetten met ***Gerritgen Otten,*** j.d. te Zetten.

Uit dit huwelijk werden te Nijmegen ***Hervormd*** gedoopt:
19 Nov. 1634 ***Abraham*** (waarbij o. a. doopgetuige ***Gerard van Brecht),***
23 Jan. 1639 ***Otto*** (waarbij o. a. doopget. ***Maria van Brecht),***
17 Juli 1642 ***Willem,***

7 Juni 1644 ***Margaretha,***
10 Jan. 1647 Willem,
16 Jan. 1660 ***Anneken.***

Gerard (ook voorkomend als ***Gerrit) van Brecht*** huwde 1° vóór 1635 met ***Beeltgen Frericx***; ik heb dit huwelijk te Nijmegen niet gevonden.

Hieruit werd te Nijmegen ***Hervormd*** gedoopt:
25 Sept. 1636 ***Abraham.***

Gerrit van Brecht, weduwnaar, korporaal onder ritmeester. ... (niet te lezen), hertrouwde te Nijmegen in April 1640 met ***Hilleken Roukens,*** j.d. van Nijmegen.

Uit dit huwelijk werden aldaar ***Hervormd*** gedoopt:
11 Apr. 1641 ***Hendrik,***
25 Sept. ***1643 Abraham,***
23 Oct. 1646 ***Christina,***
16 Nov. 1648 ***Anneken***[1]).

Tusschen 1641-1667 zijn geen kinderen uit het huwelijk v. ***Brecht-Roukens*** te Nijmegen gedoopt, denkelijk lag hij toen elders in garnizoen, maar daarna laat dit echtpaar nog te Nijmegen doopen:
16 Dec. 1667 ***Guiliam,***
27 Nov. 1669 Johannes,
29 Juni 1662 ***Gerard.***

Na dit jaar vind ik den naam in de doopregisters niet meer. Verschillende dezer kinderen vindt men terug in het artikel over deze familie in het vorige nummer van het Maandblad.

Hare herkomst is dus verder te den Bosch na te gaan.

w. W. v. R.

Het zegel der Vrouwe van Voorne en van Teylingen.

(L, 92).

Ik zeg ons geacht correspondeerend lid Dr. Henri Obreen vriendelijk dank voor zijne terechtwijzing. Het is bij nader onderzoek gebleken, dat ik inderdaad het jaartal 1246 van de oorspronkelijke oorkonde heb genoteerd in plaats van het jaartal 1312 van het vidimus, welk vidimus ik gevonden heb in het archief van de abdij van Rijnsburg, charter n° 770, regest n° 122, hetzelfde dus als door den heer Obreen bedoeld.

Ik kan Z.Ed. tevens mededeelen, dat met het verbeterde jaartal 1312 haar zegel het oudste, door mij gevonden, voorbeeld blijft van een vrouwelijk zegel, dat niet anders dan een wapenschild (een mansschild) vertoont. Het chronologisch daaraan voorafgaande, door mij gevonden, vrouwelijk zegel is dat van ***Peronele,*** de vrouw van ***Johannes van Beusinchem*** dd. 26/10 1311, hangende aan een charter in het archief der heeren en graven van Culemborg, welk zegel vertoont eene edelvrouw met iedere hand een schildje vasthoudende, waarvan het heraldisch rechter 3 zuilen, het heraldisch linker 3 voorwerpen vertoont, waarvan het onderste een schelp en de 2 bovenste vrij zeker eveneens schelpen zijn, welk zegel dus geheel de mededeeling van den heer Obreen over de oudste door vrouwen gebruikte zegels bevestigt.

R. T. MUSCHABT.

[1]) Het bij beide broeders voorkomen van een dochter ***Anneken*** wijst ook op een afstamming uit ***Anneken van den Heesacker,*** die dan de moeder der beide broeders zal zijn geweest.

Van Plettenberg.

(XLII, 242, 277.)

De kinderen van het echtpaar van ***Plettenberg*** × ***Delen*** vindt men allen vermeld in een Gorinchemsche schepenacte van 16 Maart 1624 (F XIV, dl. 27). De aanhef van die acte luidt:

Comp. Joncheren ***Willem, Jan*** en ***Regnault van Plettenburgh,*** Johan van Broeckhuysen als last eñ procuratie hebbende van capiteyn ***Casper Boom*** als vader en voocht van jouffr. Elizabeth Boom zijne dochter verwekt bij jouffr. ***Sara van Plettenburgh,*** zijne overleden huysvrouwe, de heer ***Niclaes de Vooghd,*** Ridder, als man eñ voocht van jouffr. ***Hester van Plettenburgh*** eñ jonchr ***Anthony Cuingel*** als man eñ voocht van jouffr. ***Judich van Plettenburgh*** als erfgenamen ab intestato van wijlen jonchr ***Willem van Plettenburgh*** en joffr. ***Jacobmina Delen,*** haerluyder resp. vader en moeder, grootvader eñ grootmoeder zaliger gedachte etc.

H. WIJNAENDTS.

De schildvorm voor wapens van vrouwen. (L, 49). Als vervolg op dit artikel kan ik nog mededeelen, dat ik nadien nog in het Archief der heeren en graven van Culemborg het zegel vond van ***Ludwig Philip pfaltzgrave*** dd. 11/7 1639, vertoonende het bekende gevierendeelde wapen met den gekroonden leeuw in 1 en 4 en de Beiersche ruiten in 2 en 3 op een. ... ruitschild. Wederom dus een man, die zijn wapen in een ruitvormig schild heeft doen graveeren.

R. T. MUSCHART.

VR-ACEN EN ANTWOORDEN.

Alendorp (van). Genealogische gegevens verzocht aangaande ***Vincent van Alendorp,*** drossaard van Buren of wellicht van Bedbur, en van diens echtgenoote ***Walburg Nunier*** of ***Nieuwenaar***[1]). Wat was haar juiste familienaam en wie waren hare voorouders?

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAÑ.

Andres-Smit-Blommaart. ***Lea Andres,*** geb. 's-Gravenhage 4 April 1764, ov. Heusden 28 Juli 1837, tr. 1°. 's-Gravenhage 3 Nov. 1782 ***Christiaan Sigismund Kreyssig*** (huwelijk door echtscheiding ontbonden); 2°. waar en wanneer? ***Jan Jacob Smit, ov.?*** waar en wanneer?; tr. 3°. Rotterdam 18 Aug. 1799 ***Huybregt Johannes Blommaort,*** geb. Middelburg 1 Maart 1771, ov. Heusden ***24*** Dec. 1840, Chirurgijn Majoor bij de Marine tot 23 Jan. 1798, van 24 Jan. 1807 tot 3 Maart 1826 Chirurgijn 2e kl. bij de Landmacht.

In 1827 woonde en praktiseerde hij te Schalkwijk.

Vraag: hoe heetten zijn drie kinderen en waar en wanneer zijn ze geboren en jong gestorven?

Leiden. ***C. S.*** LECHNER.

Beck-de Wale. (L, 93). Ofschoon ik het eerste ge-

[1]) Eene genealogie ***van Alendorp,*** voor wier juistheid wij echter niet gaarne zouden instaan, treft men aan bij **Ferwerda, Adelyk en Aanzienelyk Wapen-boek,** Leeuwarden, 1763, dl. 11. Aldaar heet ***Vincent's*** echtgenoote: ***Walburg, Gravinne van Nieuwenaar!*** — **Red.**

deelte van de vraag van den geachten inzender niet weet te beantwoorden, wil ik toch niet nalaten er op te wijzen, dat volgens De Navorscher 1866, pag. 66 e.v., alwaar over deze Akensche familie *Bertolf*, later ***Bertolf van Belven***, meerdere gegevens te vinden zijn, Fahne in zijn „Geschichte der Köln., Jül. und Berg. Geschlechter", deel I, blz. 24 eene doorloopende stamlijst van deze familie geeft, sedert ***Johann Bertolf,*** schepen van Aken, die 12/1 1446 trouwt met ***Agnes von dem Panhus***, doch ik wil hier tevens aan toevoegen, dat Fahne op genealogisch gebied met voorzichtigheid dient te worden geraadpleegd.

Wat het wapen *Beck* betreft merk ik op, dat nog verscheidene andere gedrukte en geschreven bronnen het wapen aangeven met den vogel in het 1e, de ster in het 2e en 3e en den visch in het 4e kwartier en dat het wapen aldus ook voorkomt op het zegel van ***Pieter Beck***, die 7/4 1663 te Amsterdam compareert als voogd van ***Maria van Nijhoff Johansdr.,*** wier moeder *Catharina Beck* is, doch dat Maooo in zijn „Aachener Wappen" het wapen van de Akensche familie *Beck* beschrijft zooals de door den inzender aangehaalde Wapenheraut nl. gevierendeeld met den vogel in het 1e en 4e, de ster in het 2e en 3e kwartier en den vogel als helmteeken. Blijkbaar is de visch er dus later bijgekomen. Waar nu de Heer Hoffman de generaties der familie aanhaalt, toen zij nog te Aken gevestigd was, zal dunkt mij het door Maooo beschreven wapen voor hem het meest in aanmerking komen. Aan de juistheid van het *Beck*-wapen met den dwarsbalk en de 3 vogels twijfel ik, want het is wel zeer opvallend, dat dit wapen volgens zijn zegel gevoerd werd door ***R. van der Beecke,*** 4/12 ***1733*** te Hoorn.

Het wapen ***de Waal, de Wael, Waele, Walen*** werd door mij in zeer vele bronnen gevonden. De meeste daarvan en daarbij ook de Graf- en gedenkschriften van de provincie Antwerpen geven 3 gouden merletten in blauw, dooh andere hebben de merletten zwart op zilver en weer andere geen merletten doch 3 zilveren vogels van het gewone model in blauw.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Donkersloot-de Roovere. (L, 94). Het artikel „Een tak van het Brabantsche geslacht De Roovere" door A. de Roever Nzn. in de Noord-Brabantsohe Almanak voor het jaar 1893 bevat uitvoerige gegevens omtrent ***Pompejus de Roovere,*** die in 1626 de heerlijkheid Hardinxveld kocht. Hij was een zoon van Jhr. ***Jacob de Roovere*** en ***Johanna Keynoghe. Na*** zijn overlijden in 1638 te Dordrecht werd zijn zoon ***Jacob*** beleend met de heerlijkheid Hardinxveld, doch deze overleed reeds in 1640. Heer van Hardinxveld werd vervolgens *Jacob*'s broeder Mr. ***Pieter,*** daarna *Pieter*'s zoon ***Pompejus (1646-1723).*** Het is voor dezen ***Pompejus*** dat de prachtige graftombe in de kerk te Hardinxveld werd opgericht.

Een jongere broeder van ***Pompejus*** was Mr. Cornelis ***de Roovere*** (1648—1706), raad en burgemeester van Dordrecht enz. Uit diens huwelijk met ***Dina*** Meerman stamde Sophia *Dina de Roovere*, in 1716 getrouwd met Jhr. ***Diederick van Leyden,*** raad en burgemeester van Leiden enz.

Uit deze tak van het geslacht ***de Roovere*** stamde

Cornelis de Rover of ***de Ruever,*** schepen en kerkmeester van Woudrichem, blijkbaar niet.

Amsterdam. H. F. W.

Helmondt (van). (L, **31).** Ongeveer in denzelfden tijd als *Walburch van Helmondt,* de echtgenoote van ***Daem van den Bergh,*** bastaard, moet geleefd hebben *Margaretha Vos van Cortenbach*; volgens genealogische aanteekeningen betreffende het geslacht van Resen sproot ***Vos van Cortenbach*** uit het geslacht ***van Helmondt.*** Deze Margaretha huwde met ***Pieter*** van *Resen*, Pensionaris van Tholen en als zoodanig tegenwoordig bij de eedsaflegging van Philips II als toekomstig graaf van Zeeland te Reimerswaal 20 Sept. 1649.

Hoe bestond ***Margaretha*** den als getuige bij het huwelijk van *Walburg van Helmondt* genoemden *Joist* van ***Kortenbach,*** Heer van Helmondt, en wie waren hare voorouders ?

Weltevreden. DEL CAMPO HARTMAN.

Huidekoper. Op een brief van 1 April 1793 zegelt ***Anne Huidekoper*** (1730-1799; zie Ned. Patr., dl. 17, pag. 207) : gevierendeeld : I de Friesohe adelaar, 11 hart? (schelp?), 111 drie klaverbladen 1 en 2, IV een schaap. Helmteekan : een vogel (adelaar?) uitkomend.

Het thans door de familie ***Huidekoper*** gevoerde wapen (gedeeld: I in blauw een zilveren zwaard met gouden gevest, de punt omhoog, overtopt door een gouden zespuntige ster, II in zilver drie handbogen van nat. kleur onder elkaar) is, volgens traditie, afkomstig van de familie van Anne's moeder, ***Fokje Oldaens*** (1698-1770), dr. van ***Pieter Janss.*** en ***Rijkje Tjesma).*** Volgens de autobiographie van Harm Jan Huidekoper (1776—1864) hing dit laatste wapen ergens op een wapenbord in een kerk in Groningen of Friesland. Kan iemand hierover verdere inlichtingen geven; welk is het hierboven besohreven wapen en wat zijn de kleuren daarvan?

Amsterdam. P. VAN EEGHEN.

Oldaens. ***Pieter Oldaens*** (*Oldaan, Oudaen*), geh. met ...., vestigde zich waarschijnlijk te Harlingen, waar hij (o. a.?) de volgende kinderen naliet:

1. ***Jan Pieters 0.*** (1630—1691), uit wien een tak te Harlingen, die in het laatst van de 18e eeuw uitstierf.
2. ***Pieter Pieters 0.*** (± 1632—1691), burgemeester van Harlingen.
3. ***Joris Pieters 0.***

Volgens overlevering was het een Doopsgezind Vlaamsoh geslacht, dat, om der wille van den godsdienst, naar het Noorden was uitgeweken.

Alle gegevens omtrent ***Pieter Oldaens*** en zijn afkomst zijn welkom (zie ook mijn vraag over de familie Huidekoper).

Amsterdam? P. VAN EEGHEN.

Palsma. (XLI, 248). Aanteekening van F. D. Fontein (1833): ***Feddrik Anskes*** (zn. van ***Anske Feddriks van Deersum*** en ***Lysck Jarigsdr.)*** en ***Saak Sikkes Palsma*** woonden op Andla State te Ried ***en*** stichtten aldaar op de fundamenten van het oude huis in 1618 een nieuw huis. Naast de deur was een wapenschild, in 1796 uitgekapt, waarvan echter een teekening bestond: ***van***

Deersum : gedeeld 1 de Friesche adelaar, II doorsneden 4. een wassenaar, *b.* twee klaverbladen naast elkaar; ***Palsma*** : gedeeld 1 de Friesche adelaar, 113 klaverbladen 2 en 1.

Amsterdam. P. VAN EEGHEN.

Pitsch. (XXVI, 188, XXXVI, 246, 292, L, 96). De naam ***Pitsch*** komt reeds vroeger ***voor.***

In de Waalsche kerk te Gorinchem wordt 13 Sept. 1696 gedoopt (geboren 10 Sept. t.v.):

Rachel Amély, dochter van ***Jean Didreic Pitzsch,*** capitaine de cavalerie, en van ***Elisabeth Amélie Theil,*** terwijl de heer ritmeester ***Johan Diderich Pitsch*** en mevr. ***Elisabeth Amély Thielen*** in de kerk van Leerdam laten doopen:

26 Aug. 1698 ***Judith Johanna*** en

22 Mei 1701 ***Maria Elisabeth.***

Zijn zij wellicht ook de ouders van ***George Frederik Pitsch ?***

's-Gravenhage. H. WIJNAENDTS.

Quader. Over dit Friesche geslacht is mij het volgende bekend :

Jan J. Quader, † 19 Dec. 1769, tr. ...., waarvan:

1. ***Qerbert Quader***, tr. ***Aafke.*** ...., † *7 Nov.* 1762, waarvan ***Hylke Quader***, tr. Harlingen 27 Feb. 1767 ***Anne Huidekoper*** (Ned. Patr. dl. 17, p. 207).

2. ***Hitze Quader***, in 1746 lid van het College van Gedeputeerde Staten van Friesland, kinderloos overleden, zijn goederen nalatend aan de kinderen van zijn broeders kind ***Hylke,*** subsidiair aan ***Augustinus Lyclama a Nyeholt,*** vrederechter van de grietenij Woqseradeel en diens zuster ***Catharina. (Lysbeth Hemstra,*** geh. met ***A. L. a. N. zou*** vrij zeker een halfzuster van ***G.*** en ***H. Quader*** geweest zijn).

Kan iemand mij verdere inlichtingen over dit geslacht geven en welk wapen voerde het ?

Amsterdam. P. VAN EEGHEN.

Ramp-van Sonnevelt. (XLVIII, 330; XLIX, 66, 87). In een tweetal artikelen van de hand van Mr R. Bijlsma, verschenen in de jaargangen 1930 en 1931 van het Maandblad, wordt melding gemaakt van het huwelijk van ***Frederik Dircxsz. Ramp*** en ***Willemina van Sonnevelt.*** Mij is echter nog een ander huwelijk Ramp- van Sonnevelt bekend, waarbij zich bovendien het merkwaardige feit voordoet, dat de voornaam der vrouw eveneens Willemina is. Ik bedoel het o.a. bij Elias 1, pag. 79 en 263 vermelde huwelijk van ***Engbrecht Willemsz. Ramp,*** Burgemeester van Haarlem in 1632, en ***Willemina van Sonnevelt.***

Elias vermeldt van hen twee dochters:

1. Margriet ***Engbrechtsdr. Ramp*** genaamd ***Proost,*** geb. Haarlem 1631, gehuwd met den Leidschen Burgemeester ***Willem Jan Reyersz. van Heemskerck.*** Dit echtpaar behoort tot mijn kwartieren, zoowel van vaders- als van moederszijde. Vanwaar had zij den toenaam „ ***Proost"?***

2. Brecht Engbrechtsdr. Ramp, tr. te Haarlem met den Haarlemschen Raad en Burgemeester ***Pieter Jansz. Kies.***

Het lijdt mi. geen twijfel of mijn voorouders ***Ramp-van Sonnevelt*** behooren tot dezelfde geslachten als behandeld in bovengenoemde artikelen van Mr Bijlsma. Wie kan echter de aansluiting geven?

Weltevreden. DEL CAMPO HARTMAN.

Staats. (L, 96). T. a. p. wordt o. a. gevraagd naar de „naaste familieleden" van ***Abraham Staats,*** geb. ± 1618, in 1646 voorkomende als chirurgijn. Ik weet niet of de geachte vrager hiermede ook de in de V. S. v. N. A. gevestigde kinderen en kleinkinderen van laatstgenoemde op het oog heeft. Vermoedelijk zijn deze hem bekend. Als afstammeling van ***Abraham*** Staats beschik ik ten hunnen opzichte echter over eenige gegevens, die ik hier gaarne mededeel, in de hoop dat de heer Hoffmañ deze, zoo mogelijk, zal kunnen aanvullen.

Prof. Jonathan Pearson vermeldt in zijn „Contributions for the Genealogies of the First Settlers of the Ancient County of Albany, from 1630—1800":

Maj. ***Abram Staats*** (*Staes*), surgeon, came to Rensselaerswyck in 1642, with Dominee Megapolensis; in 1643 he became one of the council and president of the board in 1644, at a salary of 100 florins; he obtained a license to trade in furs (in 1657 he sent to N. Amsterdam 4200 beaver skins) and had also a considerable bouwery, besides pursuing the practice of his profession (o'Callaghan's Hist. N. N.). For many years he was a skipper on the North river, commanding the sloop Claverack, plying between New York and Albany, in 1684."

Abraham Staats huwde met ***Catrina Jochemse*** (dr. van Jochem Wesselse) en had bij haar 4 zoons, die den volwassen leeftijd bereikten, en misschien eene dochter:

1. ***Jacob Staats,*** te Albany, evenals zijn vader chirurg@, tevens commandant van de sloep Unity, varende tusschen New-York en Albany, in 1684, vrederechter in 1690 en garnizoens-chirurgijn te Albany (1698—1708).

2. ***Abraham Staats,*** te Claverack. (Niet onwaarschijnlijk was hij en niet zijn vader in 1684 commandant van de sloep Claverack, varende op de North river).

3. ***Samuel,*** die volgt.

4. ***Jochem (Joachim) Staats***, tr. ***Anna*** (*Antje*) ***Reynderts,*** dr. van ***Barent Reynderts,*** † te Albany 1686.

Dr. ***Samuel Staats,*** voornoemd, chirurgijn, zou de studie voor zijn beroep in Holland hebben voltooid, vestigde zich daarna te Nieuw-Amsterdam om na de overgave van deze kolonie aan de Engelschen naar zijn oorspronkelijk vaderland terug te keeren en gedurende eenigen tijd op Java werkzaam te zijn. (Misschien is het ons correspondeerend lid Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins mogelijk omtrent hem nadere gegevens uit de fichescollectie van het Landsarchief te Batavia op te diepen). Na de troonsbeklimming van Willem 111 in Engeland in 1688 keerde hij naar Amerika terug en vestigde zich te New-York, alwaar hij een op den voorgrond tredend lid van den raad (council) werd en in 1716 overleed. Hij huwde 1° met ***Johanna Reynderts*** en 2° in Mei 1709 met ***Catharina Livingston,*** wed. van ***Thomas Hatuurden,*** die hem overleefde.

Uit het eerste huwelijk zouden 9 kinderen geboren zijn, waarvan mij de volgende zes bekend zijn:

1. *Sarah* ***Staats,*** huwde in 1704 met ***Isaac Gouverneur.*** Haar dochter *Sarah* ***Gouverneur*** (1714—1786) werd de 2e vrouw van Col. ***Lewis Morris*** of Morrisania, weduwnaar van hare tante ***Tryntje Staats*** (zie hieronder 6), en de moeder van den bekenden staatsman ***Gouverneur***

Morris (1752—1816), een der voornaamste bewerkers van de Amerikaansche Constitutie, gezant der Vereenigde Staten te Parijs (1791—1794) en senator.

2. *Gertrude Staats,* huwde in 1716 met *Andrew Coejeman of* Coejeman's Manor (bij Albany).

3. *Catalina Staats*, ged. New-York 16 Juni 1689.

4. ***Anna Elizabeth Staats,*** ged. New-York 21 Dec. 1690, huwde met Gapt. *Johannes Schuyler*, lid van den raad van New-York.

6. *Joanna Staats*, ged. New-York 31 Jan, 1694, huwde 1° in 1716 met Col. *Anthony White* en 2° met den Engelschen admiraal *Norton Kelsall.*

6. ***Tryntje Staats***, ged New-York 6 April 1697, overl. 11 Maart 1731, huwde 17 Maart 1723 met Col. ***Lewis Morris***, heer van Morrisania, laatstelijk opper-rechter van het Vice-admiraliteitshof te New-York, geb. Trenton N.-J. 23 Sept. 1698, overl. op Morrisania 3 Juli 1762. Hij hertr. 3 Nov. 1746 met *Sarah Gouverneur.*

Verschillende afstammelingen van ***Tryntje Staats*** voerden haren geslachtsnaam als voornaam, o. a. haar zoon ***Staats Long Morris*** (1728—1800), generaal in Engelschen dienst, gouverneur van Quebec en lid van het Engelsohe Parlement, gehuwd met Lady ***Catharine Gordon of*** the earls ***of Aberdeen,*** hertogin-weduwe *van Gordon,* en haar kleinzoon Capt. ***Staats*** *Morris* (1764—1826), die door zijn huwelijk met *Everarda* ***Catharina Sophia van Braam Houckgeest*** de stamvader werd van het Nederlandsche geslacht *van* ***Braam Morris***, waartoe mijne grootmoeder behoorde. (Zie Alg. Ned. Familiebl. 1900, p. 263 e. v., De Wapenheraut 1906, p. 246 e. v. en Ned. Patriciaat 1910, p. 286 e. v.).

Driebergen. VALCK LUCASSEN.

Staats. (L, 96). Mij zijn verschillende wapens ***Staats*** bekend, waaronder ook van te Amsterdam levende personen van dien naam.

Barent ***Staats,*** in 1639 Regent van het Spin- en Werkhuis te Amsterdam, voert „in goud een verhoogde halve roode leeuw met zilveren tong en nagels, vergezeld beneden van een zilveren lint".

Helena Maria Staats Henricsdr., de vrouw van ***Henricus Theodorus de Jongh,*** heer van de Groote Lind, 19/11 1691 te Amsterdam, voert „gevierendeeld: 1 en 4 een voorarm, komende uit een van den linkerrand uitgaande wolk en met de hand een grooten uitgerukten boom vasthoudende, 2 en 3 een schuinlinks geplaatste eikel aan een horizontaal geplaatsten tak en een effen schildhoofd". Helmteeken : een boom.

Staats, de stichter van het Hofje Staats te Haarlem, wiens wapen in den gevel van dat hofje voorkomt, voert: „doorsneden: A. in zwart een zilveren halve leeuw, rustende op ds snijlijn, B. in goud 3 roode rozen".

Gerardus Staets, 26/7 1693 te Amsterdam, voert: „gevierendeeld: 1 en 4, de arm met boom als hierboven bij *Helena* ***Staats,*** ***2 en*** 3, 3 eikels waaiersgewijs gerangschikt aan één steel en een smal effen schildhoofd". Helmteeken : een boom. Kleine variant dus van het wapen van ***Helena Staats.***

Henric Staatz., 26/4 ***1681*** te Amsterdam vermeld als Geldersch leenman, gebruikt een lakafdruk waarop ***geen*** wapen voorkomt, doch waarop te zien is zonder wapenschild een phoenix op zijn houtvuur, waarboven rechts een stralende zon.

Staats Everts volgens A. G. in zilver 3 duiven van natuurlijke kleur. ***Jan Staats Evers, 1730*** Adelborst v/h Coninck Straetse Vaandel te Arnhem, voert de vogels rood (dus geen duiven 3) en als helmteeken een dito rooden vogel volgens M. S. wapenboek. Dit is blijkbaar het wapen ***Everts,*** want ***Jacob*** *Evertsz* of wel ***Evertse,*** in 1497 en 1606 tot 1610 Schepen van Gorinchem, voert volgens M. S. wapenboek van **Kuijl** in het Museum te Gorinchem: 3 vogels.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Stocke. Tot welk geslacht behoorde *Leonardus Stocke,* M. D. wonende te Middelburg; executeur van het testament van ***Neelken Adriaens*** alias ***Stokke*** (sic), weduwe van ***Gerard Stocke***, kort voor 1744 te Veere overleden?

Zegel : Een aanziende (mooren?)kop van ... in ... Helmteeken: een dito kop tusschen eene vlucht.

V. TH. v. R. L.

Vermeulen. Wapen gezocht van een familie ***Vermeulen,*** voorkomende te Goes en Vlissingen, waartoe behoorde o.a. *Cornelis Jansz.* ***Vermeulen,*** geb Goes 22 Mei 1609, huwt ald., als wedr. van ***Sussaneke Pouwels*** *Gerritsdr.*, ***26*** Dec. 1633 Susaaneke ***de Wint.***

Is dit een tak van de bekende familie ***van. der*** *Muelen*?

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Wall (van den). (XLIX, 266, 286, 319). Volgens Stichtsche, Gaasbeeksche en Overijsselsche leenen (Uitg. Ver. Gelre) Leen Warnsveld:

Dirc van de Wale Everts, borger tot Zutphen 22 Aug. 1394.

Evert van de Wale Dirckst., beleend Mei 1611, borger tot Zutphen 20 Feb. 1440.

Gelmer van de *Wale Everts* na doede van .... *van de Wall* sijns vaders 26 April 1647.

Conrat *van Mekeren* als oem ende momber tot behoeff ***Qelmers van den Wal,*** sijner nichten nae doode *Gelmers van den Wal* oirs vaders 23 Oct. 1667.

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

INHOUD 1033, No. 4.

Bestuursberichten. — De eerste generaties van het geslacht van Tets, door Mr. H. F. Wijnman. — De afstamming der heeren van Stryen en Breda uit het Brabantsch-Henegouwsohe Huis, door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius. (Slot met plaat). — Gegevens betreffende sterfgevallen op het platteland van de Veluwe uit het archief der Geldersche Rekenkamer sedert de tweede helft der 16e eeuw, medegedeeld door H. Mijnssen (met eene inleiding van Jhr. Mr. A. H. Martens van Sevenhoven). — Onjuiste namen en wapens van Nederlandsche geslachten in het Armorial Général van J. B. Rietstap, door R. T. Musohart. — Familie-aanteekeningen (van) Beucker en aanverwante geslachten. (Slot). — Korte mededeelingen: Van Breoht; Het zegel der Vrouwe van Voorne en van Teylingen; Van Plettenberg; De schildvorm voor wapens van vrouwen. — Vragen en antwoorden: Alendorp (van); Andres-Smit-Blommaart; Beek-de Wale; Donkersloot-de Roovere ; Helmondt (van) ; Ruidekoper ; Oldaens ; Palsma; Pitsch; Quader; Ramp-van Sonnevelt; Staats; Stocke; Vermeulen; Wall (van den).

DE NED. BOEK- EN STEENDRUKKERIJ, v/h H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap : „De Nederlandsche Leeuw".

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, aoomede opgaven *van* adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TE. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide*, Driebergen.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN À THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50*, 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 5. **Le Jaargang.** Mei 1932.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met groot leedwezen kennis van het overlijden van den Heer F. J. W. baron van Pallandt van Rosendael en Keppel, Kamerheer i.b.d. van H. M. de Koningin, Commandeur der ridderlijke Duitsche Orde Balije van Utrecht en Burgemeester van Rosendaal, die in 1910 als gewoon lid tot het Genootschap was toegetreden, nadat hij de deelnemers aan onze tweede excursie op 24 Sept. van dat jaar op buitengewoon gastvrije wijze op zijn kasteel Rosendael ontvangen had. (Zie het verslag dier excursie met eene plaat, voorstellende het gezelschap op het bordes van het Huis Rosendael, in no. 12 van den XXVIIIsten Jaargang).

Correspoedeerend lid.

Het Bestuur heeft benoemd tot Correspondeerend lid van het Genootschap den Heer P. M. van Walchren, Voorzitter van de Groep van in Gelderland wonende leden, wonende te Renkum.

Tot lid zijn benoemd:

Mevr. M. L. N. DRUCKER-CROISET VAN UCHELEN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Nieuwe Parklaan 61.

Mej. C. ELDERINK . . . . . *Enschede.*
Marktstraat.

Adreswijzigingen :

Dr. TH. F. EGIDIUS . . . . . *Hall (bij Eerbeek).*
h. de *Hull.*

Mr. F. W. FABIUS . . . . (voorl.) Almelo.
Marktplein 14.

Mr. A. VAN DER HOEVEN . . . . . *Rotterdam.*
Schiedamsche singel 237.

F. HOOGEWERFF. . . . . *Helmond.*
Julianalaan 49.

J. KNAAP . . . . . *Pemntang Siantar* (Sum. *O.K.*)

J. F. VAN NIEUWKUYK . . . . . *Velp (G.).*
Arnhemsche straatweg 41.

Mr. A. STARING. . . . . *Vorden (G.).*
h. de Wildenborch.

H. E. J. F. DU MARCHIE VAN VOORTHUYSEN. *Velp (G.).*
h. Rozenhagen, Arnh. straatw. 41.

M. G. WILDEMAN . . . . . *Voorburg.*
van Arembergelaan 52.

Aanwinst der Bibliotheek.

Met groote dankbaarheid geeft het Bestuur kennis van een belangrijke aanwinst voór de Bibliotheek van het Genootschap, bestaande uit eene uitgebreide collectie boeken en tijdschriften op het gebied van genealogie en topographie (in het bijzonder in verband met Keulen en Nederrijn), door ons betreurd medelid Jhr. W. F. R. van Nagers sen te 's-Gravenhage aan het Genootschap gelegateerd.

100ste Vergadering van de Groep van in Gelderland wonende Leden.

Op Zaterdag 2 April jl. heeft in het gebouw Koningstraat 21 te Arnhem, des n. m. te 3 ure, de 100ste vergadering van bovengenoemde groep plaats gehad, die ook door verscheidene harer oud-leden alsmede door vertegenwoordigers van het Bestuur van het Genootschap werd bijgewoond.

Nadat de vergadering door den Voorzitter der G.G., den heer P. M. van Walchren, met een kort welkomstwoord was geopend en de Vice-Voorzitter van het Genootschap Dr. Th. R. Valck Lucassen had medegedeeld, dat onze Voorzitter Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland, die zich ten zeerste verheugt over den bloei van deze belangrijke groep, tot zijn groot leedwezen verhinderd was aan zijn oorspronkelijk voornemen om persoonlijk in haar midden te verschijnen, gevolg te geven, daar zijne aanwezigheid elders vereischt werd, sprak de secretaris der G. G., het correspondeerend lid R. T. Muschart, eene feestrede uit, waarin hij op boeiende wijze een uitvoerig overzicht gaf van het ontstaan en de verdere geschiedenis der Groep. De met name door

Jhr. J. A. Hoeufft, van 1919 tot 1930 Secretarie der G. G., op zeer nauwkeurige en volledige wijze bijgehouden notulen der vergaderingen hadden hem hierbij uitstekende diensten bewezen.

Uit het verslag van den heer Muschart trad zeer duidelijk naar voren, hoezeer deze groep, waarbij steeds een 30-tal leden waren aangesloten, van den aanvang af bezield was van het ernstig streven de wetenschappelijk0 beoefening der genealogie en heraldiek onder hare leden te bevorderen. Op den 7den Maart 1916 opgericht, dank zij het initiatief van den heer H. Lamsvelt, die tot vóór kort bij haar op uitnemende wijze de functi0 van Schatmeester vervulde, heeft zij in haar honderd vergaderingen, welke bijna alle in de bij uitstek geschikte localiteit aan de Koningstraat no 21 gehouden werden, veel nuttig werk verricht. Niet alleen hield zij steeds een waakzaam oog, daar waar in haar gewest de belangen der geslacht- en wapenkunde konden worden gediend, maar zij trachtte ook door het doen houden van voordrachten, waarvan het verslag er niet minder dan 21 vermeldde, het maken van uitstapjes e. d. de belangstelling onder hare leden voor deze takken van wetenschap te bevorderen. Het in zeer onderhoudenden vorm gegoten verslag van den ijverigen secretaris der G. G. oogstte algemeenen bijval.

Na afloop der vergadering vereenigden de aanwezigen zich in het Café-Restaurant Centraal, alwaar om half 7 een gemeenschappelijke maaltijd plaats vond, waarbij de vertegenwoordiger8 van het Bestuur als gasten aanzaten en welke dank zij de voortreffelijke voorbereiding van den heer Muschart, die zich geen moeite spaarde om aan den feestdisch een bijzonder cachet te geven (o. a. waren alle menus versierd met een leeuw, houdend0 een banier, waarop voor iederen aanzittende diens wapen in kleuren was afgebeeld), een groot succes werd.

Nadat de heer van Walchren met een hartelijke toespraak de sluizen der welsprekendheid had geopend, voerde Dr. Valok Lucassen het woord uit naam van het Bestuur. Hij gaf uiting aan de groote waardeering van dit laatste voor hetgeen de Groep van in Gelderland wonende leden in den loop der jaren had gepresteerd en gewaagde met voldoening van de goede verstandhouding, welke tusschen het Bestuur en de G. G. bestaat. De Groep had op uitstekend0 wijze in eene behoefte voorzien voor velen, die door den afstand verstoken waren van de onderlinge uitwisseling van gedachten, waartoe de maandelijksche bijeenkomsten te 's-Gravenhage de gelegenheid bieden. Wanneer zij zich thans in grooten bloei mag verheugen is dit echter voor een belangrijk deel te danken aan hen, in wier handen de leiding berustte. Zich tot den heer van Walchren wendende, zeide spr. dat hierbij wel in de eerst0 plaats aan hem moest worden gedacht, die van den aanvang af als Voorzitter zijne beste krachten aan de Groep had gegeven en steeds pal gestaan had voor hare belangen. Als bewijs dat het Bestuur zijne kwaliteiten hoog schatte, was het hem aangenaam te kunnen mededeelen, dat dit besloten had hem de eenige onderscheiding toe te kennen, waarover het de vrij0 beschikking heeft, door hem te benoemen tot Correspondeerend lid van het Genootschap, eene onderscheiding, die tegenwoordig, speciaal ten aanzien van hier te lande gevestigde leden, slechts bij uitzondering wordt verleend en dan wel aan hen,

die door hunne verdiensten op genealogisch en heraldisch gebied het Genootschap buiten 's-Gravenhage op eervolle wijze representeeren. Spr. hoopt0 dat de G. G. onder zijne voortreffelijke leiding ook in de toekomst zou blijven groeien en bloeien.

Nadat de heer van- Walchren zijn hartelijken dank geuit had voor de hem ten deel gevallen onderscheiding, voerde o. a. onze Secretaris Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop het woord, die hulde bracht aan zijn collega van de G. G., den heer Musohart, zoowel in diens hoedanigheid van deskundige en algemeene vraagbaak op heraldisch gebied als uit hoofde van diens kwaliteiten als groepssecretaris, welke op dezen dag wel op eene zeer bijzondere wijze tot uiting waren gekomen.

Vermeld dient nog te worden, dat den aanwezigen nog eene aardige verrassing werd bereid door de verschijning van het dochtertje des heeren Lamsvelt in het kostuum van den Heraut „Gelre", die uit naam van Hertog Aernout aan den heer van Walchren en zijne dischgenooten een perkamenten brief overhandigde, welke een in geestige verzen en in de taal dier dagen gestelden groet inhield. Ook van dezen was de heer Lamsvelt de vader.

Aan het einde van den maaltijd verscheen onverwachts de Voorzitter van het Genootschap Jhr. Beelaerts van Blokland, die, op zijn doorreis Arnhem aandoende, deze gelegenheid niet had willen laten voorbijgaan persoonlijk alsnog van zijne belangstelling tegenover de jubileerende groep te getuigen.

Het was eene bijzonder geslaagde feestvergadering, die ongetwijfeld bij allen, die haar hebben bijgewoond, de meest aangename herinneringen zal achterlaten. __

v. L.

Wapens van Ueldersche en Overijselsche studenten te Franeker,

door Dr. A. L. Heerma van Voss.

Eenigen tijd geleden trof ik bij een Leeuwarder antiquair een zestal geteekende en gekleurde wapens van studenten uit de 17e eeuw aan, waarvan een beschrijving met opgave van het erbij vermelde hier allereerst volgt.

1. „ *Jonathan Pluvier.*" Op goud een zilveren (!) rechter schuinbalk, beladen met 2 opvliegende zwarte vogels (die geenszins op pluvieren lijken!) en vergezeld, boven van een zwart 12-spakig rad, beneden van een roode roos aan gebogen, gebladerde, groene steel. Twee toegewende helmen met wrong, waarop als gezamenlijk helmteeken: tusschen een gouden en een blauwe antiek0 vlucht een vogel van het schild. Dekkleeden : oranje (?!) en zilver.
2. „*Samuel* de *Lespierre.* Symb. : Dum spiro spero ; spes mea Christus erit." Gedeeld; rechts : op zwart een zilveren keper, beladen met 3 zwart0 sterren (6); links: op goud een klimmende zwarte beer, rood getongd en zilver gehalsband met gouden ring. Helmteeken : een zwart0 ster (6). Dekkleeden: zilver en zwart.
3. „*Johannes van der Hart,* Zwolla Trans Isalanus. Anno CIↃIↃCLIII. Prid. Id. Septemb. — Sola perpetuo

manent, Subjecta nulli mentis atque animi bona." Op rood een zilveren dwarsbalk, beladen met 3 **gouden (!), onderaan eenigszins toeloopende, palen en vergezeld van 3 gouden klaverbladen (2 en 1). Helmteeken : een omgewende zilveren, roodgebekte en zwartgepoote, zwaan. Dekkleeden** : rood en goud.

4. „*Henricus Menger.* Transisulanus. Symb. : Sperne voluptates." Links geschuind van zilver op goud. **In het wapen is geknoeid: wellicht zijn figuren weggewerkt; toegevoegd schijnen op het zilver bij wijze van kwartierstreep een dikke zwarte halve deel - en dito doorsneelijn, vormende een zilveren vrijkwartier. Helmteeken :** een **zilver-gouden vluoht, beide** vleugels beladen met een zwarten balk. **Dekkleeden:** zwart en goud.

Om dit wapen is later een galg geteekend, zóó dat de ovale krans, die hier (evenals ook bij 2 en 3) de wapenteekening omringt, eraan hangt, terwijl er is bijgeschreven: „Huic postquam aliquoties admonitus tres florenos quibus aufugit et praeterea sex florenos pro gradu doctoratus debitos juxta Legem 21 non transmiserit, hac nota in memoriam posterum insignivimus collegarum communi suffragio."

5. „*Theodorus a Gheijn,* Barneveldensis. — Qutta cavat lapidem non vi sed saepe cadendo, Sic homo fit doctus non vi sed aaepe studendo." Op goud een omgewende springende, roode, zwart gehalsbande, windhond, vergezeld van 3 roode lelies (1 en 2). **Helmteeken:** een omgewende goud-roede antieke vlucht. Dekkleeden: rood en goud.

6. „*Johan Foijert,* Tijla Gel. — Qui nihil scit si taedere soit satis scit." Dit wapen is veranderd: oorspronkelijk vertoonde het blijkbaar 3 rozen (2 en 1), thans luidt de beschrijving : op goud 3 zittende **zwarte kraaien (2 en 1). Helmteeken: een zwart-zilveren vlucht, waartusschen een kraai van het schild. Dekkleeden: zwart en zilver. — Men vergelijke de beide bij Rietstap afgebeelde wapens Foyert: het eene met drie rozen op een keper, het andere als hier beschreven, doch met zilveren veld!**

Alle zes wapens zijn geteekend op losse bladen van ± 19 bij 30 c.M., die **kenteekenen** dragen, dat zij uit een boek gesneden zijn. De uitvoering is bij 2, 3 en 4 onderling geheel **gelijk, 6 en 6 wijken o. a. in vorm van het schild en afmetingen eenigszins af, doch kunnen wel van dezelfde hand zijn, terwijl 1 geheel op zich zelf** staat, veel primitiever en fletser van kleur is.

Aangezien het hier uitgeknipte wapens van personen uit Gelderland en Overijse1 betrof, kwam mij aanstonds het artikel van Mej. C. J. Welcker over het Utrechtsche wapenboek der Geld.-Over. Studenten-vereeniging in De Ned. Leeuw XLII, kol. 34 v.v. voor den geest. Te levendiger werd ik hieraan herinnerd **door den bijgeteekenden galg bij no. 4 (vgl. het Utr. wapenboek i.v. Beecker en** de afbeelding bij van Vredenburch, Schets van eene Geschiedenis van het Utrechtsche Studentenleven, pl. II). Hier is weliswaar geen sprake van een spotwapen, omdat het aangebodene „non satiefecit oollegio", doch hangt het oorspronkelijke wapen aan een galg (die trouwens van vrij wat eleganter samenstelling is dan de Utrechtsche!) wegens niet-betaling aan het oollegium van 3 gld. en van 6 gld., ex art. 21 der statuta verschuldigd wegens behaalden **doctoralen** graad. Dat slechts twee van de zes namen in het Utrechtsche studentenalbum bleken **voor te komen, leek mij niet aanstonds te pleiten tegen de hypothese, dat hier eenige losse wapens, thuisbehoorend in een der incomplete deelen van genoemd wapenboek (mij uit eigen aanschouwing niet bekend), gevonden waren : van Vredenburoh toch merkt (a. w. blz. 10) op, dat de G.-O. vereeniging te Utrecht reeds vóór de oprichting der Universiteit aan de Illustere School moet hebben bestaan. De Utrechtsche gemeentearchivaris was zoo vriendelijk de hier bedoelde wapens met zijn wapenboek te vergelijken, doch kwam daarbij tot de conclusie dat eenig verband tusschen beide *niet* bestond. Van de gegevens, die Mr. Schuylenburg welwillend uit de alba van Deventer en Harderwijk betreffende de hier bedoelde studenten verzamelde, maak ik hierna nog dankbaar** gebruik.

Het eenige Nederlandsche album, dat nog niet in druk verschenen (schoon in bewerking) is, was nog niet geraadpleegd en zie, de oplossing van het raadsel bleek inderdaad in Franeker te liggen: daar kwamen alle zes heeren in het album voor, zooals hier nu verder moge blijken.

ad. 1. ***Jonathan Pluvier,*** Vollenhovianus, werd 1647 te Utrecht ingeschreven, doch ontbreekt tot dusverre in het wapenboek aldaar (het hierbedoelde wapen zou echter voor invoeging aldaar wegens al te groot verschil in uitvoering met de aanwezige niet in aanmerking gekomen zijn). 7 **Mei 1648 liet hij zich vervolgens te Franeker inschrijven als Theol. Stud.** Horna Hollandus(!).

ad 2. *Samuel de l'Espière,* Daventriensis, kwam 8 Kal. Maj. 1649 te Deventer en daarna 18 Juni 1660 als jur. stud. te Franeker.

ad 3. *Johannes van der Hart,* Zwollanus, **liet zich 1 Maji 1651 te Deventer inschrijven en 9 Sept. 1663 te Franeker (vgl. den datum bij zijn wapen).**

ad 4. *Henricus Menger* **staat 16 Kal. Nov. 1648 als Haecxbergensis te Deventer te boek ; vervolgens liet hij zich in 1649 te Utrecht als Davientriensis L.L.** Stud. inschrijven en eindelijk 28 Nov. 1663 als Hogsberga Tubantus jur. te Franeker, waar hij 31 Oct. 1664 **promoveerde. In het Utrechtsche wapenboek (I 200) komt bij zijn naam slechts een potloodschets van schild, helm en dekkleeden voor, terwijl hij in Franeker wegens niet-nakoming zijner geldelijke verplichtingen, o. a.** na **zijn promotie, gesignaleerd werd !**

ad 6. *Theodorus a Gein,* Barnefeldus, **werd eerst 18 Apr. 1651 te Harderwijk als jurist ingeschreven, vervolgens 20 Oct. 1666 te Franeker, om vervolgens weer** naar Harderwijk terug te keeren, waar hij 6 Maart 1667 als Jur. Cand. voorkomt.

ad 6. ***Jonnnes Foiart,*** **Tila Geldrus,** komt uitsluitend in het Franeker' album voor t.w. 12 Sept. 1666 als Jur. Stud. ; ook niet in dat te Utrecht, hoewel zijn wapen wel in het Utr. wapenboek (11127) voorkomt, zelfs met de toevoeging: praetor collegii anº 1666 (vgl. ben.)!

Uit het bovenstaande blijkt dus, dat alleen te Franeker deze zes studenten alle voorkomen: hieruit mooht welreeds worden geconcludeerd, dat fragmenten waren gevonden ***van*** een Franeker' studentenwapenboek, zij 't dan met wapens van heterogene uitvoering. Het absolute bewijs hiervoor kan echter ook geleverd worden.

In den catalogus der Provinc. Bibliotheek van Friesland treft men temidden van een verzameling archivalia van Hoogeschool en Athenaeum te Franeker (die helaas nog steeds niet met de rest van het universiteitsarchief in het Rijksarchiefdepôt in Friesland hereenigd is !) als hss. nos 411-416 een vijftal alba in breed 8o en 4o formaat aan, afkomstig van „collegia provincialia" aan die universiteit. Hieronder betreffen nos 411 en 412 het Geldersch-Overijselsch-Drentsch college. Zij bevatten statuta en een ledenlijst van de heroprichting in 1637 tot **1666,** doch — evenmin als het Groningsche (no 414) [1] — geen wapens, zooals wel in het Zeeuwsche (no 416) en het Franeker' (n" 413) voorkomen. Wel is een der beide exemplaren (zij zijn niet geheel gelijkluidend) kennelijk opgezet als wapenboek: de eerste namen staan ieder voor zich aan 't hoofd van een bladzijde, waaronder plaats voor de wapenteekening is opengelaten. De wapens zijn er echter nooit ingoteekend en verderop heeft men dan ook de bladen met namen geheel volgeschreven. Blijkbaar is naast deze alba een afzonderlijk wapenboek van folioafmeting aangelegd, waarvan een zestal bladen thans aan 't licht gekomen zijn.

„ ***Jonathan Pluvier*** Vollenh. Transissul. anno 1648",
„*Samuel de* ***Lespierre*** Daventriensis, Symb.: Dum spiro spero",
„ ***Johannes*** *vander Hart* Zwolla Transisalanua 1603 7 Sept. (defunctus Swollae tempore pestis ao 1656)",
„***Henricus Menger*** Haexberga Tubantus (J. U. D.)"
en „ ***Johannes*** *Foijert* Tijla Gelrus 1666 (Inferioris Bataviae Landscriba et hujus Collegii Praetor)"
komen in beide ledenlijsten voor en wel in hs. 412 met hunne handteekeningen, die geheel overeenkomen met die bij de wapens. Op te merken valt nog, dat ***Pluvier*** zich hier weer, evenals bij zijn inschrijving te Utrecht, Vollenhovenaar noemt envoorts, dat *Foijert*, die in Utreoht als praetor collegii in 1666 te boek staats), ook hier praetor geweest is.

Lex 21 der statuta, waarvan het bijschrift bij Mengers wapen rept, bepaalt inderdaad, dat de leden bij hun promotie 6 gld. moeten betalen. In hs. 412 heeft Mengers naam zelfs ook een galg gekregen en dit verschijnsel doet zich bij nog een aantal andere namen voor: een is zelfs met galg en rad gestraft! Trouwens ook in het Leeuwarder album (zie noot 1) komt deze wijze van signaleeren voor, vgl. Vrije Fries II pag. 476 en Boeles, Frieslands Hoogeschool 1 286, noot 2.

Omtrent den teekenaar der wapens kan nog worden opgemerkt, dat althans die sub 6 en 6 en vermoedelijk ook nos 2-4 van dezelfde hand zijn als de Franeker' en Zeeuwsche in hss. 413 en 416.

Zoo staat dan nu wel vast, dat zes bladen van het Geld.-Ov.-Drentsch wapenboek der Franeker' Hoogeschool voor den dag zijn gekomen: zij zijn dan ook inmiddels door de Provino. Bibliotheek van Friesland aangekocht. Mocht er onder onze medeleden iemand

[1]) In de Stedelijke Bibliotheek van Leeuwarden berust nog een dergelijk album van een college van Leeuwarders' vgl. Vrije Fries11 pag. 472 v.v.

[2]) In Utrecht moet hij dan zonder ingeschreven te zijn gestudeerd hebben (wat er op zou wijeen, dat de alba studiosorum geen feillooze bronnen' zijn!), of men kon daar lid, zelfs praetor, van het college zijn zonder als student te staan ingeschreven, Of.. . . het wapen Foijert ia in het Utrechtsohe wapenboek abusievelijk ingevoegd.

zijn, wien hieromtrent iets naders bekend is, dan houd ik mij voor mededeeling daarvan gaarne aanbevolen.

Het ligt in mijn bedoeling, — met goedvinden van de Redactie — een volgende maal iets meer van dit collegium, en allereerst de ledenlijst, te publiceeren, wellicht later eveneens betreffende de andere plaatselijke en provinciale vereenigingen te Franeker. In afwachting van de verschijning in druk van het matrikel kan dit misschien voor sommigen zijn nut hebben.

Het Atnsterdamsche geslacht Bessels,

door J. D. UHLENBECK.

1. ***Adam Bessels***, tr. Antwerpen vóór 1660 ***Anna van de Weyngaerde.*** [1])
Uit dit huwelijk :
Jooris Bessels, zie 11.

II. ***Jooris Bessels***, geb. Antwerpen 1660, woonde in 1686 te Amsterdam, in 1687 te Emden, in 1688 te Staden en in 1696 te Middelburg, overl. waarschijnlijk te Middelburg 26 Juni 1604; tr. 1683 ***Anna Verbeeck,*** geb. Antwerpen 1561, overl. waarschijnlijk te Middelburg Mei 1603, dr. van *Barent*, wijkmeester en klovenier te Antwerpen en ***Anna Heijnderixsen.*** [1])
Kinderen :
1. een dochter, geboren en gestorven 1684. [1])
2. ***Adam,*** zie III.
3. Anna ***Bessels,*** geb. Emden (Pinksteren) 1687, overl. 6 Nov. 1619; tr. ***Abraham Grenier***, die waarschijnlijk te Middelburg hertr. 8 Juni 1622 met ***Catharine Simons.*** [1])
(Uit het eerste huwelijk eene dochter *Susanna Grenier*, tr. ***Mattheus van der Voort;*** hun dochter ***Clara van der Poort*** tr. *Daniel* ***Hoornbeek,*** predt te Middelburg). [2])
4. ***Susanna Bessels***, geb. Staden 18 of 28 April 1689, overl. 22 Sept. 1626; tr. waarschijnlijk te Middelburg 2 Nov. 1614 ***Heynrick Roelants.*** [1])
(Uit dit huwelijk 1° ***Hendrik Roelants*** [1]), tr. ***Elisabeth Jans,*** hun dochter *Susanna Roelants* tr. ***Manasse Levijn***, hieruit 6 kinderen n.l. ***Abraham, Katharina***, ***Joseph*** (jong overl.), Nicolaas, ***Josepk*** en ***Anna;*** 2° ***Abrah. Roelants*** [1])).
5. ***Arnolt Bessels***, geb. Staden 17 April 1692, over1 waarschijnlijk te Amsterdam 23 Oct., begr. 26 Oct. 1626 [1]), woonde te Amsterdam Salmanderburgwal (?) [3]), koopman, reisde in 1614 naar Italië en in 1617 naar **Archangel** [1]); tr. Amsterdam 11 Nov. 1626 [1]) (ondertr. 24 Oct.) ***Johanna Slichers***, geb. 'Amsterdam 1604, woonde op de Heerengracht, haar moeder was ***Jeanne de Wolf*** [3]) (dus wellicht de dochter van ***Anthony Slicher*** en *Johanna de Wolff**), zie Elias, De Vroedschap van Amsterdam).

[1]) Volgens dagboek van Adam ***Bessels,*** berustende Oud-archief te Amsterdam. (Een afschrift in mijn bezit).

[2]) Volgens gegevens mij verstrekt door J. H. van Lexau Frieswijk, gemeente-seoretaris van Doesburg.

[3]) Volgens doop-, ondertrouw- en trouwregisters van Amsterdam (Gemeente-archief te Amsterdam).

*) De genealogie ***Slicher*** in Adelsaahief 1900 vermeldt inderdaad

6. ***Abraham Bessels,*** geb. Staden 23 Mei 1694, overl. 6 Sept. 1602.[1])
7. ***Maria Bessels,*** geb. Middelburg 16 Maart [1]), gedt aldaar (Ned. Herv. kerk) 24 Maart 1696 [4]); tr. 14 Mei 1620 ***Mattheus Nieuland.***[1])
8. ***Elisabeth Bessels,*** geb. Middelburg 3 Sept. [1]), gedt aldaar (Ned. Herv. kerk) 10 Sept. 1600 [4]), tr. Amsterdam (Nieuwekerk) 23 Juli 1623 (ondertr. 27 Juni) Ds. ***Johannis Rloppenburch,*** predt te Amsterdam, voordien te Heusden, woonden beiden bij hun huwelijk op de Keizersgracht, wedr van ***Eua Kasteleyn*** [3]).

   (Uit dit huwelijk ***Johannes Cloppenburch,*** geb. of gedt 18 Juni 1626, eerst predt te Harderwijk, later Prof. theol. te Franeker, overl. aldaar; hij laat 5 kinderen na: 1e ***Elisabeth,*** tr. ***Johannes Wissembach,*** prof. rechten te Franeker; 2e ***Margaretha,*** tr. ***Willem à Marck,*** rector Lat. school te Sneek, hieruit een zoon ***Johannes,*** die 2 × tr. en 15 kinderen nalaat; 3e ***Maria,*** tr. ***Meinardus Walrierijm,*** secretaris van Sneek, hieruit 2 kinderen n.l. ***Lieve en Elisabeth;*** 4e ***Anna,*** tr. ***Johannes Wubbema,*** prof. philosophie te Franeker, hieruit 1 kind n.l. ***Eetje,*** tr. N ... ***Tenonius***; 5e ***Susanna,*** tr. ***Jacobus Crol,*** secretaris Academie te Franeker, hun zoon ***Frederik*** predt te Dokkum). [2])

III. ***Adam Bessele,*** geb. 8 Sept. [1]), gedt Amsterdam (Oudekerk) 12 Sept. 1585 [3]), werd onderwezen in de Pharmacie en drogisterij, trad Mei 1606 voor 6 jaar in dienst van zijn oom Jaques Verbeeck en maakte van Juni 1606—Oct. 1608 zijn eerste reis haar Rusland, naar Italië (over zee) van 12 Dec. 1609-2 Mei 1610, op welke reis hij van 23 Febr. 1609 tot 30 Sept. te Tunis in gevangenschap was, 2e reis naar Rusland 1610-1611, in Oct. 1611 naar Duitschland, Mei 1612 derde reis naar Rusland, Febr. 1613 over land naar Italië, in Mei 1613 naar Rusland, vierde reis, in Juni 1614 voor de vijfde maal naar Rusland, Oct. 1615 naar Duitschland, Juni 1617 met zijn broeder Arnoldt voor de zesde maal naar Rusland en April 1618 voor de zevende maal [1]), koopman op Italië en de Levant z.g. „straetse handelaer" [6]), woonde bij zijn huwelijk op de Oude Zijds Achterburgwal [3]), later op de Keizersgracht [6]), koopt 18 Aug. 1637 in de Westerkerk graf No 190, middenpark [5]), begr. Amsterdam (Westerkerk) 9 Dec. 1644 [6]); tr. Amsterdam (Nieuwekerk) 14 Mei 1619 (ondertr. 24 April) ***Margaretha Reynst,*** gedt Amsterdam (Oudekerk) 7 Oot. 1698, woonde op de Heerengracht [3]), overl. tusschen 1661 en 1667 [1]), dr. van ***Gerrit Reyaot (Pieterszn ex Trijn Syvertsdr.),*** gouverneur-generaal van O.I. Ao. 1613 [6]), overl. fort Jacatra 27 Dec. 1616 [7]) en van ***Margeretha Nicquet (Jans***dr. ex ***Margaretha Bosman 6)).***

eene dochter ***Johanna van*** dit echtpaar, die als weduwe van Lieve de ***Peyster*** 12 Oct. 1678 te Haarlem kinderloos overleed. — Red.

[4]) Volgens opgaaf van gemeente-archivaris van Middelburg.

[5]) Volgens opgaaf A. Terdu, kerkelijk archief, kosterij Nieuwe Zijdskapel te Amsterdam.

[6]) Volgens „De Vroedschap van Amsterdam", door Joh. E. Elias.

[7]) Volgens een oude gedrukte beschrijving van „het leven van Gerard Reynst, gouverneur-generaal!'.

Kinderen :

1. ***Jacobus*** (ook ***Jaques*** en ***Jacomo),*** zie IV.
2. ***Sara Bessels,*** geb. Amsterdam 19 April [1]), gedt aldaar (Nieuwekerkj 26 April 1621 [3]), overl. Batavia 12 Juli 1686 [8]); tr. Amsterdam 13 Aug. 1652 ***Pieter van Hoorn,*** gedt Amsterdam (Nieuwekerk) 18 Aug. 1619, buskruithandelaar en -fabrikant te Amsterdam, verkocht in 1663 zijn kruitmolen „de Koopvaerder" voor afbraak aan de stad en vertrok in 't zelfde jaar naar Oost-Indië, werd daar raad-ordinaris, uit welke betrekking hem den 18en Oct. 1679 ontslag werd verleend [6]), overl. Batavia 17 Jan. 1682 [8]), zn. van ***Jan van*** Hoorn ***(Jan Jansz.***zn. ***ex Mary Egbertsdr. Vinck***), eveneens buskruitfabrikant en -handelaar en van ***Meijntje Calff*** (***Pieter***sdr. ex ***Dieuwer Matthijsdr.***)[6]).(Voor nakomelingen zie „De Vroedschap van Amsterdam").
3. **Anna** ***Bessels,*** geb. Amsterdam 19 Juni [1]), gedt aldaar (Oudekerk) 26 Juni 1622; ondertr. Amsterdam 24 Aug. 1646 ***Francois van Wachtendonck,*** van Aken, geb. 1618, koopman [3]), resident van den staat der Nederlanden te Aken [2]), woonde op de Keizersgracht [3]).

   (Uit dit huwelijk 9 kinderen, o.a. ***Anna Margaretha van Wachtendonck,*** tr. ***Mattheus van Beeck,*** zn. van ***Joost*** (***Isaacks***zn. ***ex Catharina Bannet***) en ***Agneta van Collen*** of ***Ceulen (Mathijsdr. ex Margnrita Heucheler***)[3]); uit dit huwelijk 2 kinderen: 1e ***Anna Margaretha van Beeck,*** tr. Ds. ***Johannes Farret*** en 2e ***Klara Katharina van Beeck*** [2])).
4. ***George (Joris) Bessels.*** geb. Amsterdam 22 Aug.[1]), gedt aldaar (Oude Walenkerk) 1 Sept. 1623 [3]), ongehuwd.
6. ***Yargaritt Bessels, geb.*** Amsterdam 26 Aug.[1]), gedt aldaar (Oudekerk) 29 Aug. 1624, woonde op de Keizersgracht; tr. Amsterdam (Nieuwe kerk) 2 April 1668 (ondertr. 16 Maart) ***Nicolaas van Beeck,*** geb. Amsterdam 1617, koopman, woonde bij de Doelestraat [3]), bewindhebber W.I. comp.[2]), zn. van ***Isaack***[3]).

   (Uit dit huwelijk vijf kinderen [2]).)
6. ***Marie Bessels,*** geb. Amsterdam 30 Sept.[1]), gedt aldaar (Nieuwekerk) 9 Oct. 1626 [3]) (volg. dagboek 7 Oct.), overl. 17 Sept., begr. Amsterdam (Westerkerk) 19 Sept. 1637, graf No. 190 [5]).
7. ***Gerard*** (***Gerrit***), zie IVbis.
8. ***Constantia Bessels, geb.*** Amsterdam 2 Mei [1]), gedt aldaar (Nieuwekerk) 9 Mei 1628 [3]), woonde bij haar overlijden „Op 't Water" (Damrak) bij de Vrouwesteeg, begr. Amsterdam (Westerkerk) 21 April 1706, graf No 190 [5]).
9. ***Susanna Bessels,*** geb. Amsterdam 22 Mei [1]), gedt aldaar (Oudekerk) 27 Mei 1629 [3]), overl. Middelburg 3 Aug., begr. aldaar (Nieuwekerk) 7 Aug. 1637 [1]).
10. ***Catharina Bessels,*** geb. Amsterdam 14 Juni [1]), gedt aldaar (Nieuwekerk) 21 Juli 1630 [3]), woonde bij haar huwelijk op de Kloveniersburgwal [3]),

[8]) Volgens artikel, over oude zerken op Java, door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, Nieuwe Rotterdamscbe Courant, avondblad 10 April 1931, overgenomen uit de Indische Post.

overl. Amsterdam 6 Aug. 1666 [6]); tr. Amsterdam (Fransche kerk) 10 Nov. 1666 (ondertr. 2 Oct.) *Anthonie Waryn* [3]), geb. Merville (Vlaanderen) 14 Sept. 1619, vestigde zich in 1649 te Middelburg, was daarna burgemeester van Mannheim, woonde daarna in 1660 te Middelburg en vertrok einde 1666 naar Amsterdam, alwaar hij in de zeepziederij, den oliehandel en in assurantie een groot vermogen verwierf, woonde in de bocht van de Heerengracht, was wedr van *Narguerite du Moulin*, *Elisabeth* Clignet en *Jaqueline Petronella Baelde Pietersdr.*, en tr. voor de 5e maal met Maria *ten Hove*; hij was de zoon van *Nicolaas,* winkelier te Merville en van *Françoise van der Mersch* en overl. Amsterdam 6 Sept. 1691 [6]).

11. *Clara Bessels, geb.* Amsterdam 16 Maart [1]), gedt aldaar (Nieuwekerk) 21 Maart 1633 [3]), overl. Amsterdam, begr. (Westerkerk) 20 Juli 1697, graf No 190 [5]); tr. *Jacomo Wigandy*, woonde op de Nieuwe Heerengracht bij de Vijzelstraat, overl. Amsterdam, begr. (Westerkerk) 2 Nov. 1693, graf No 190 [5]).

11 *Elisabeth Bessels,* geb. Amsterdam, gedt aldaar (Nieuwekerk) 16 Jan. 1634 [3]), woonde bij haar huwelijk op de Keizersgracht, begr. Amsterdam (Nieuwe Zijdskapel) 18 Mei 1708 [6]); tr. Amsterdam (Nieuwekerk) 11 Dec. 1667 (ondertr. 23 Nov.[3])) *Pieter van Rijn,* gedt Amsterdam (Oudekerk) 16 Jan. 1633, eerst koopman onder de de firma's Hendrick Reael, Jacques Thierry en Pieter van Rijn, en: Pieter van Rijn en Cornelis van Goor, daarna vendumeester van de schepen en koopmanschappen te Amsterdam, tevens boekhouder van de O.I. comp., regent Rasp- en Tuchthuis 1669 [6]), woonde bij zijn huwelijk op de Keizersgracht [3]), begr. Amsterdam (Nieuwekerk) 31 Jan. 1726, zn. van *Pieter van Rijn (Jacob Egbertsz.*zn. *ex Maria Claasdr. Gaeff*), koopman in zijde en zijn 4e echtgenoote *Weyntge van Foreest* (*Jacob*sdr. ex *Maritgen van Walbeeck*) [6]). (Voor nakomelingen zie „De Vroedschap van Amsterdam").

13. *Maria Bessels,* geb. Amsterdam 31 Jan. [1]), gedt aldaar '7 Febr. 1638 [1]).

14. Jan *Bessels* (dit is waarschijnlijk het 14e kind van *Adam,* alhoewel niet in het dagboek vermeld, waaruit hier en daar blaadjes zijn gesneden), overl. Amsterdam, begr. (Westerkerk) 16 Jan. 1664, graf No 190 (volg. grafboek zoon van *Adam Bessels)* [5]).

IV. *Jacobus Bessels,* geb. Amsterdam 21 Febr.'), gedt aldaar (Nieuwekerk) 25 Febr. 1620 [3]) (volg. dagboek 1 Maart [1])), woonde bij zijn huwelijk op de Keizersgracht [3]), overl. Amsterdam, begr. (Westerkerk) 14 Mei 1667, graf No 190 [6]); tr. Amsterdam (Nieuwekerk) 28 Febr. 1661 (ondertr. 17 Jan;) *Geertruid Reael,* geb. Amsterdam 1633 [3]), dr. van Dr. *Laurens Reael (Laurens* 3acobsxzn. ex *Geerte Pietersdr.),* gouverneur-generaal van O.I. en *Susanna Moor* (wede *Henry de Pickere* en dr. van *Bartholomeus* en *Maria Nicquet*) [6]).

Eind :

Laurens Bessels, geb. Amsterdam 22 Aug. 1667 [1]), koopman, woonde op de Nieuwe Heerengracht, tr. Sloten 2 Nov. 1682 (ondertr. Amsterdam 28 Oct.) *Clara Ryniers,* geb. Amsterdam 1663, woonde eveneens Nieuwe Heerengracht, zuster van *Joannes Ryniers.* [3])

Uit dit huwelijk drie kinderen, n.l. *Klara*, *Elisabeth* en *Jacobus.*[2])

IVbis. *Gerard Bessels,* geb. Amsterdam 26 Maart [1]), gedt aldaar (Nieuwekerk) 28 Maart 1627 [3]), koopman te Amsterdam, woonde op de Keizersgracht [3]) en van 1663-66 te Aken; tr. Aken Aug. 1649 [1]) (ondertr. Amsterdam 24 Juli) *Susanna Boon,* van Aken [3]), dr. van *Frans* en *Susanna Scharternel. (Deze* zijn beiden n.l. Frans Boon en Susanna Scharternel, met hunne dochter Susanna en hun zoon Frans begraven te Aken op de begraafplaats „de Gulden ploegh"). [1])

Kinderen :

1. *Adam,* zie V.
2. *Susanna Bessels,* geb. Aken 23 Sept. 1663. [1])
3. *Qerard (Gerrit) Bessels,* geb. Amsterdam 6 Juni 1658 [1]), tr. *Susanna Fremery* [2]).
4. *Agneta Maria Bessels,* geb. Amsterdam 23 Oct. 1662, overl. Amsterdam 29 Oct. 1679 [1]), ongehuwd [2]). (Voor dit overlijden zie dagboek d.d. 23 Oct. 1662).
6. *Sara Maria Bessels,* geb. Amsterdam 1 Mei 1669 [1]), ongehuwd overleden. [2])

V. *Adam Bessels*[9]), geb. Amsterdam 30 Mei 1660 [1]), promoveerde in 1668 te Angers in Frankrijk tot Dr. in de beide rechten, vertrok in 1676 als secretaris van den groot-ambassadeur van H. H. Mog. bij den Tsaar van Moscovië Coenraat van Klenck naar Rusland, advocaat op de Heerengracht, vaandrig der Burgerij 1672, luitt 1697, werd 16 Juni 1692 met Jeremias van Raey deelgenoot in de firma Trip en van de Velde, handelaren in Zweedsch ijzer onder den firmanaam „de Compagnie van Vieren"[6]), begr. Amsterdam (Westerkerk) 13 Oct. 1705[5]); tr. Amsterdam (Fransche kerk) 3 Oct. 1682 (ondertr. 2 Sept.) *Sara van Raey* [3]), geb. Amsterdam 1668, overl. Amsterdam 17 Febr. 1694, wede van Mr. *Jonas Witsen* en dr. van *Jeremias* en *Susanna Botler*. [6])

Kinderen (bij het overlijden van den vader nog twee in leven) [5]):

1. *Susanna Christina Bessels,* gedt Amsterdam (Walenkerk) 6 Aug. 1684.3)
2. *Susanna Margrita Bessels,* gedt Amsterdam (Walenkerk) 17 Jan. 1686. [3])
3. *Jeremias Gerard Bessels,* gedt Amsterdam (Walenkerk) 26 April 1688. [3])
4. *Susanna Marie Bessels,* gedt Amsterdam (Walenkerk) 28 Sept. 1690.3)

5. *Clara Marie Bessels,* gedt Amsterdam (Walenkerk) 16 Juli 1692. [3]).

Meerdere gegevens o. a. betreffende het wapen van dit geslacht zullen mij zeer welkom zijn.

[9]) Van *Adam Bessels* hangt in het Gemeente-archief te Amsterdam een olieverfportret; het is echter niet bekend of dit portret van Adam *den Oude (zie* III) of *Adam den Jonge (zie* V) is.

Straalman-Vinckel (Venckel),

door Mr. H. F. WIJNMAN.

Mr. A. Haga heeft in De Ned. Leeuw, L, kol. 83 e.v. een aantal tot dusverre onbekende gegevens gepubliceerd omtrent het geslacht ***Straalman.*** Het schijnt, dat het geslacht oorspronkelijk Gereformeerd geweest is; Mr. Haga vond althans de inschrijving in het lidmatenregister der Gereformeerden te Zwolle van Jan *Straalman* (II)'s eerste vrouw en de doop in de Gereformeerde Kerk aldaar van hun dochtertje ***Aaltje*** dd. 23 Dec. 1643. Deze eerste vrouw moet spoedig overleden zijn. Na haar dood wenschte Jan *Straalman* (II) een tweede huwelijk aan te gaan en wel met ***Trijntje Vinckel***, uit een Doopsgezind Amsterdamsch geslacht. Zij was een dochter van Matthijs *Vinckel*, koopman, tevens (althans later) diaken bij de Waterlandsche Gemeente der Doopsgezinden in zijn woonplaats.

Gezien de toenmalige mentaliteit der Doopsgezinden, is het begrijpelijk dat ***Matthijs Vinckel geen*** toestemming wilde verleenen tot het huwelijk van zijn dochter ***Trijntje***, wanneer de a.s. echtgenoot zich niet Doopsgezind liet doopen. En zoo lezen wij in het Lidmatenbosk der Waterlandsche Gemeente van Amsterdam (thans in het Doopsgezind Archief aldaar) :

(Zomer 1646) Is omtrent dese tijt opgenomen door D. v. d. Schure ***Jan Straalman***, een weduweoaer, woont tot Swol.

Uit het huwelijk van ***Jan Straalman*** en ***Trijntje Vinckel.*** dat op 11 Nov. 1646 te Amsterdam werd gesloten, werden volgens Scheffer's Familie-Archief een vijftal kinderen geboren, waarvan de volgende vier volwassen werden: Jan, geb. te Zwolle 3 Dec. 1647, *Ursula*, geb. te Zwolle 5 Mei 1649, *Matthijs*, geb. te Zwolle 4 Mei 1661 en ***Hendrik, geb. 26*** Febr. 1662. Ook laatstgenoemde zal wel te Zwolle geboren zijn.

In het Lidmatenboek der Waterlandsche Gemeente te Amsterdam vond ik de doopen van ***Jan Straalman*** (II) 's dochter uit zijn eerste huwelijk en van zijn drie oudste kinderen uit zijn tweede huwelijk:

1. 16 April 1673 ***Aaltje Straalman,*** dochter van ***Jan Straalman*** tot Swol, gelogeert bij haer grootvader ***Matthijs Vinkel,*** getuygen ***Ferdinandus van Boneval*** ende huisvrou.

2. 16 Dec. 1669 Jan ***Straalman*** Jun , dochters sone van ***Mathijs Penckel,*** woont bij ***Jan Snoeck,*** aengegeven door sijn bestevaer voornoemt.

3. 2 Juni 1664 ***Ursultge Straelman, jonge*** dochter, dochter van ***Jan Straelman,*** onse broeder tot Swol, aengegeven door ***Lieven van Coppenoi,*** woont bij haer vader').

4. 6 Sept. 1677 ***Matthijs Straalman*** ende huisvrou, get. Dr. ***Galenus*** Abrahams en ***Jacob Linnig.***

Van het Doopsgezinde geslacht ***Vinckel*** (*Venckel*) komen reeds in het begin van de 17de eeuw leden te Amsterdam voor. Zoo werd volgens het Lidmatenregister van de Waterlandsche Gemeente te Amsterdam op 8 Maart 1612 aldaargedoopt „***Jasper Vinckel*** bekent bij ***Matthijs Kistkens***" en op 21 Dec. 1614 „***Abraham Vinckel*** een jongman". ***Matthijs Kistkens*** was eigenaar van het huis Warmoestraat 110, waarin ***Vondel*** later gevestigd

') Op denzelfden dag werden gedoopt ***Ursultge*** en ***Maria*** van ***Coppenol***, dochters van Lieven van Coppenol.

was, zie Mr. N. de Roever Nzn., Vondel's woning in de Warmoeatraat (1879).

Op 14 Jan. 1627 ondertrouwde te Amsterdam ***Catharina Pinckel,*** geb. te Aken in 1606, met *Willem* de ***Wolff,*** een zoon van ***Hans*** *de Wolff,* den zwager van ***Vondel.*** Bij deze ondertrouw werd ***Catharina Vinckel*** geassisteerd door haar oom ***Jan van Erpecum***, geb. te Aken in 1586, overl. te Amsterdam 1637, kruidenier op het Water „in 't Groene Hart", die in 1612 trouwde met ***Elisabeth*** *de Wolff, de* schoonzuster van ***Vondel.***

Het huwelijk van ***Matthijs Vinckel*** en ***Ursula Mols*** werd te Amsterdam niet gevonden. Wellicht werd dus hun dochter ***Trijntje*** niet aldaar geboren. In 1631 werd het vermogen van ***Matthijs*** geschat op f 6000.—; hij woonde toenmaals op den Nieuwendijk bij het Hol [1]). Vermoedelijk was hij lakenhandelaar.

Hieronder volgen de doopacten van zijn kinderen volgens het lidmatenboek der Waterlandsche Gemeente te Amsterdam :

1. 20 Mei 1641 ***Trijntge Vinckels***, dochter van ***Mathijs Vinckel.***

2. 14 Dec. 1642 ***Saertie Vinckels***, dochter van ***Mathijs Finckel.***

3. 4 Maart 1646 ***Hester Venckels***, dochter van ***Mathijs Venckel.***

4/5. 11 Dec. 1660 ***Jasper Venckel*** met sijn broeder ***Joris Venckel***, soonen van ***Mathijs Venckel.***

6. 21 Febr. 1666 ***Jacobus Penckel,*** jongman, sone van ***Mathijs Venckel*** onse diakendienaer.

7. 26 Febr. 1662 ***Abram Venckel***, jongman, sone van ***Mathijs Venckel*** onse litmaet, woont bij sijn broeder ***Jasper Venckel***, aengegeven door sijn vader.

8. 22 Febr. 1671 ***Mathijs Venckel*** de Jonge, bedaecbt Jongman, sone van ***Mathijs Venckel*** onse diakendienaer.

De tweede dochter ***Sara Vinckel*** (geb. te Amsterdam c. 1623, begr. ald. in de Westerkerk 16 Jan. 1670) ondertrouwde te Amsterdam op 8 Sept. 1644 met den koopman ***Lieven van Coppenol*** (geb. te Amsterdam c. 1623, begr. ald. in de Westerkerk 4 Juni 1671), een zoon van den bekenden calligraaf ***Lieven Willemsz van Coppenol,*** zie diens biografie in het Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek, dl. VII, kol. 322. De biografie van Dr. ***Antonius van Coppenol,*** een zoon van ***Lieven*** Jr., vindt men aldaar dl. VIII, kol. 311 (vgl. N. L., XLIX, kol. 212). Lieven Jr. maakte zijn testament dd. 23 Juni 1646 voor notaris J. van Loosdrecht te Amsterdam; aan dit testament voegde hij op 18 Mei 1671 een codicil toe, waarbij hij tot voogden over zijn minderjarige kinderen na zijn overlijden aansteldezijn oudsten zoon Dr. ***Antonius van Coppenol,*** zijn zwager ***Jacob Vinckel*** en ***Jan van Nes.***

Volgens Kleerkooper-Van Stockum, De boekhandel te Amsterdam (1914/6), blz. 883 ondertrouwde deze ***Jacob Vinckel,*** van Amsterdam, koopman, oud 46 jaar, wonende op de Keizersgracht en geassisteerd door zijn broeder ***Abram*** (omdat zijn ouders waren overleden) ter pui op 30 Mei 1682 met *Cathalijntie van Beek.* De onderteekening van de ondertrouwacte luidt: ***Jacob Vinckel.*** Hij werd begraven in de Nieuwe Kerk 29 Mei 1703, zij 4 Oct. 1688.

De hiervorengenoemde ***Joris Vinckel*** was na *Vondel*

[1]) Zie Kohier van den 200sten penning voor Amsterdam í631, uitg. door J. G. en P. J. Frederiks (1890), blz. 70.

de huurder van het perceel Warmoestraat 110 en bewoonde dit tot 1659; daarna kocht hij twee huizen in de Warmoestraat naar de Oude Brug toe, zie de Roever, Vondel's woning, blz. 17.

Op 20 Mei 1641 werd te Amsterdam Doopsgezind gedoopt: *Jaspar Pinckel,* de neeff van *Mathijs Vinckel,* terwijl op 24 Mei 1637 was gedoopt *„Aeltge Vinckels* de huijsvrouw van *Caspar Vinckels".* Uit dit huwelijk werden een viertal kinderen te Amsterdam gedoopt:

1. 20 Mei 1652 *Jacob Venkel,* jongman, de sone van *Casper Venkel* onse broeder.

2. 16 Dec. 1652 *Hendrick Venckel,* jongman, sone van Casper *Venkel,* onse broeder en door hem aengegeven.

3. 17 Dec. 1663 *Cntharinn Venckel,* jonge dochter, dochter van *Casper Venckel* onse broeder en van hem aangegeven.

4. 11 Dec. 1667 *Gidion Venckel,* jongman, sone van *Kasper Venckel* onse broeder en van hem aengegeven.

De ondertrouwacte van de ouders van deze kinderen luidt aldus (Pui-register, n°. 673, f°. 69):

20 Juli 1634 *Caspar Ysaack Pinckel,* van Schoonoort, out 26 jaer, geass(isteer)t met *Ysaack Vinckel* [1]), woon(ende) op de Nieuwendijck & *Anltie Martens,* van A(msterdam), geass(isteer)t met haer vaeder *Gideon Martens* en *Elsje* van *Sevenbergen,* haer ouders, woont aent .... enz.; (w. g.) Kaspar Isaksz Vinkkel, Aeltien Martens.

Hun kinderen schijnen zich allen *Venkel* i. pl. v. Pinckel te hebben geschreven. *Hendrik Venkel* werd notaris te Amsterdam; zijn protocol van 1669-84 bevindt zich in het Amsterdamsch Gemeente-Archief. Nog een tweede zoon van het echtpaar werd notaris; diens ondertrouwacte luidt (Pui-register, nr. 689, f°. 88):

3 Mrt. 1674 *Benjamin Venkel,* van Amsterdam, notaris van Amstelland, oudt 23 jaar, op de Singel, geass(isteer)t met *Gasper Venkel* sijn vader ende *Agatha van Rartoghaelt,* van A(msterdam), oudt 19 jaar, in de Bloetstraet, ouders doot, geass(isteer)t met *Jacob van Oort* haer oom en vooght enz.; (w. g.) B. Venkel, Agatha van Hartochvelt.

Van *Benjamin Venkel* schijnt geen protocol bewaard te zijn gebleven; zijn naam komt althans niet voor in het register van Hartong. Op zijn ouderen broeder *Jacob* schijnt te slaan de volgende aanteekening in het Lidmatenregister der Waterlandsche gemeente te Amsterdam :

1667 den 13 December. Opt kantoor ontboden *Jacob Venkel.* Hij wiert beschuldicht dat hij somtijts de herbergen besocht, heeft bekent hij voordesen sulcks wel hadde gedaen maer aengosproken sijnde sulcks hadde gelaten, doch alsoo getoont wiert de gerucht0 noch so gingen ende dat hij ook soo wat uijtstack in kleding heeft eenig onschult toonende om dat sijn *vrou bijde Gereformeerde was,* belooft hem in alles te verbeteren.

Deze tak van het geslacht, *Pinckel* (*Venkel*) was dus afkomstig uit Schoonoord (in Drente?), waar dus wellicht ook *Trijntje Vinckel,* de vrouw van *Jan Straalman* (11) geboren was.

Behalve *Jacob Vinckel Matthijsz* en *Jacob Venkel*

[1]) *Inzak Vinckel woonde op den* **Nieuwendijk enkele huizen van** *Matthijs Vinckel* **af;** zijn **vermogen werd in 1631** geschat **op f** 3000.— **(zie het kohier van den** 200sten **penning). Vermoedelijk waren** *Matthijs* **en** *Izaac* **broeders.**

Casparsz. leefde er terzelfder tijd te Amsterdam nog een boekverkooper van den naam *Jacob Vinckel.* Deze was Gereformeerd en te Aken geboren 1627/28. Op 16 Juli 1663 werd hij lid van het boekverkoopersgilde te Amsterdam. Men zie hiervoor Kleerkooper-Van Stockum, De boekhandel te Amsterdam, blz. 882/83. Hij werd poorter van Amsterdam 13 Mei 1672 en ondertrouwde aldaar 1) 4 April 1671 (geassisteerd met zijn zwager *Clans Burcherts)* met *Celia* de *Conink,* van Amsterdam, weduwe van *Ludolf Stapelmoer,* 2) 23 Sept. 1679 *Emma van Schoonhoven,* wonende te Utrecht. Zijn eerste vrouw werd in de Nieuwe Kerk te Amsterdam begraven 6 Oct. 1678, hij zelf 16 Nov. 1680.

Deze *Jacob Vinckel* (aldus onderteekent hij ook de ondertrouwacte) woonde in de Beursstraat, d. i. het tegenwoordig0 Rokin tot de Kromelleboogsteeg, „in de History-schrijver". In 1677 leende hij van een zekere *Elisabeth Versluys* een bedrag van f 2000.-. *Hans de Wolff,* de neef van *Vondel,* stond voor hem borg. Over *Jacob Vinckel* zie men verder nog Enschedé, „Papier en papierhandel" in het Tijdschrift voor boek- en bibliotheekwezen, VII (1909), blz. 23 e. v. Vrij zeker was het deze *Jacob Vinckel,* di0 *Vondel* ter zijde stond bij vertalingen uit het Latijn; men leest bij Brandt, Leven van Vondel, ed. Verwijs (1905), blz. 83: „Want *Reaal, Mostert, Victoryn, Jacob Baake* en *Kornelis Gyselbert Plemp,* waaren overleeden; en hy hadt nu niemant dan eenen *Jakob Venkel,* in beide taalen kundig, die hem somwyl met zyn oord001 en raadt, daar hy twyffelde, ten dienste stond", en blz. 124: „Behalven *Mostert, Victoryn, Jacob Venkel,* en anderen, daer hy zich ontrent het overzien en beschaven zyner dichten meest van diende enz."

Gegevens betreffende sterfgevallen op het platteland van de Veluwe uit het Archief der Geldersche Rekenkamer sedert de tweede helft der 16de eeuw,

medegedeeld door H. MIJNSSEN.

(Vervolg van L, 113.)

Inv. 4521. Rekening van den Keurmeester van 3 Augustus 1557-2 Augustus 1558.

Fol. 21 verso. (9 Juli 1668). Van *Griete, Claes van Hemmels huysfr., Maes Beeckmans dochter,* was kemerlinck en is gestorven tot Nykerck ....

Fol. 22 (9 Juli 1658). Van *Wolter Beeckman, Maes Beeckmans toen,* was kemerlinck ende is toe Nykerk gestorven. ... (Laat weduwe en kinderen na.)

Fol. 22. *Agniet ten Hoick,* kemerlinok off kuermoedich, is thoe Nykerck gestorven ....

Fol. 22 verso. *Harbart Gaertsz. wijff,* kemerlinck off kuermoedich, is thoe Ermell gestorven. ...

Fol. 26. (30 September 1667). *Merry te Pothaeven, Derrick Lyeffers huysfrouw,* weessende een overwonnen bastart, ... is thoe Apeldoern gestorven, sonder lijffs erven na0 te laten. (Zij was dochter van Cornelis te Pothaeven en Evert Raemaeokers huisvrouw. In rekening 4623, fol 20 verso, heet zij: *Maria toe Pothoeven,* doohter van Cornelis toe Pothoff en Everdt Rayemeckers huisvrouw.)

Fol. 26. (9 December 1667). *Annen Derricksz.,* overwonnen bastart, is toe Begbergen inden Ampte van

Apeldoern, sonder kynderen nae te laeten, gestorven.. .. (Laat haar zuster, Lubbe Derricksz, na.)

Fol. 27. (17 September 1657). *Wolter van Dasseler*, weessende een bastart, is toe Eepe gestorven. ...

Fol. 27. (9 December 1657). *Gerrit Spaeen*, wesende een bastart, is toe Vaessen, in den Ampte van Eep, gestorven .... (Laat weduwe en kinderen na.)

Fol. 27 verso. (1 April 1668). *Bessel van Rutenbeeck*, weessende een bastart, is toe Barnevelt gestorven .... (Zijn erfgenaam is Jenneken Besselsz.)

Fol. 27 verso (2 Juli 1568). *Henrick Roleffs*[14]), wesende een bastart, is toe Eep gestorven. ... (Laat zijne moeder na.)

Fol. 28. (14 October 1658). Lubbe, *Harman van Meeckerens bastart dochter*, is toe Eep gestorven .... (Laat onmondige kinderen na.)

Fol. 28 verso. (.... [15]) *1668). Roleff Gerritsz*, wesende een bastart, is toe Brummen gestorven. ... (Laat weduwe na.)

Fol. 29. *Wychman Gerritsz*, wesende een bastart, is tot Brummen gestorven .... (Laat weduwe na.)

Fol. 30. (3 October 1667.) *Henrick Duderick*, vuytheems gebaeren, is toe Heerde gestorven .... (Laat kinderen na.)

Fol. 30. (6 October 1667,) *Wulffer Ricksz.*, vuytheems gebaeren, is in den Ampt van Eede in 't Wolt gestorven .... (Laat weduwe na.)

Fol. 30 verso. (7 October 1657.) *Derrisken Atris Wynckoeps moeder*, vuytheems gebaeren, is toe Barnevelt gestorven .... (Laat na eene dochter, gehuwd met Evert Jansz. van Domzeler.)

Fol. 30 verso. *Atris Lumen Borren dochter*, vuytheems, van Amersfort geboeren, is toe Barnevelt gestorven ....

Fol. 31. *Brandt van Deelens knecht*, vuytheems gebaeren, is toe Barnevelt dootgeslaegen . ...

Fol. 31. (15 November 1657.) *Sweer Assinck*, Richter in Nybroeok, vuytheems gebaeren, is in 't Nybroeck gestorven .... (Laat weduwe en kinderen na.)

Fol. 31 verso. (21 November 1667). *Qhysbert Pelenssz*, vuytheems gebaeren, is thoe Nykerck gestorven ....

Fol. 3 1 verso. (10 December 1657.) *Elsse, Rick Brouwers huysfrouw*, vuytheems geboeren, is toe Apeldoern gestorven .... (Laat voor de keur na een brouwpan.)

Fol. 32. (13 December 1667.) *Gerrit Cluppell*, vuytheems gebaeren, is thoe Nykerck gestorven .... (Laat na een zoon: Reyner Cluppell.)

Fol. 32. *Borcñghen van Spulde, weduwe Gerryts van Spulde*, vuytheems, van Utricht geboeren, is thoe Ny kerck gestorven .... aan die pestelentie ....

Fol. 33 verso. *Johan Smyt*, Burger binnen Deventer, vuytheems gebaeren, is toe Twell gestorven. ... (Laat *na* weduwe, wonende te Deventer.)

Fol. 33. (8 April 1568.) *Beerndt Kuyper*, vuytheems gebaeren, is in 't Oldebroeck gestorven.. .. (Laat weduwe na.)

Fol. 33 verso. *Peter Brabender*, vuytheems, toe Apeldoern gestorven ende was pauper.. ..

Fol. 33 verso. (15 Mei 1668.) *Wilhem Beerndtsen*, vuytheems gebaeren, is toe Eep gestorven. ... (Zijn erfgenamen zijn : Jan en Henrick Daemsz., gebroeders.)

[14]) In Rekening 4522, fol. 12, heet hij: *Henrick Roloffssen*.

[15]) De datum is niet ingevuld, maar moet vallen tussohen 1 Januari en 2 Augustus 1558.

Fol. 34. (27 Mei 1668). *Harman Wyneltsz.*, vuytheems gebaeren, is ter Wolde gestorven. ... (Laat na zijn vader, Wynelt Arndts.)

Fol. 34. (3 Juni 1568.) *Gerryt Lambertsz.*, vuytheems gebaeren, is thoe Eep gestorven. ... (Laat na zijn zoon, Lambert Gerrytsen.)

Fol. 34. *Catherina* .... [16]), vuytheems geboeren, is int Oldebroeck gestorven ende was pauper. ...

Fol. 34 verso. (18 Juli 1868.) *Henrick Wichersen*, vuytheems gebaeren, is thoe Oestenwolde gestorven .... (Laat na: zijne weduwe en kinderen.)

Fol. 34 verso. (19 Juli 1668.) *Claes Horsts moeder*, genoempt *Jenneken*, vuytheems gebaeren, is toe Eep gestorven .... (Laat na: haar zoon, Claes Horst.)

Fol. 36. (21 Juli 1668.) *Wyllemken, Mnes van Gelres huysfrouw*, vuytheems gebaeren, is toe Wilph gestorven .... (Laat kinderen na.)

Fol. 35. (27 December 1567.) *Henrick Cornelissens huysfrouw*, vuytheems gebaeren, is toe Hovelaecken gestorven .... (Momber over de onmondige kinderen van Henrick Cornelissen is Ghijsbert Wulffersz)

Fol. 36 *Joest die Raedt*, vuytheems, van Gent vuyt Vlanderen gebaeren, is toe Reenckum gestorven. ... (Laat zijne weduwe na.)

Fol. 36. *Derrick ten Voerhoutens* [17]) *huysfrouw*, vuytheems van Cranenborch gebaeren, is thoe Velp gestorven ....

Inv. 4522. Rekening van den Keurmeester van 1 Augustus 1558-31 Juli 1559.

Fol. 11 *verso*. (28 November 1558). *Cornelis* wan *Dronckellers huysfrouwe*, is to Barnefelt gestorven. ... (Bastaard.)

Fol. 11 verso. (2 November 1668.) Ambrosius Marissen, Scholtus to Bernnefelts maecht[18]), geheyten *Anna Elbertssen Menssen*, bastart off onecht gebaeren, is to Barnnefelt gestorven ....

Fol. 12. (9 December 1668.) *Die pastoers dochter, geheyten Griete*, bastart, is to Ede gestorven. ... (Laat na: haren oom, Pouwel van Erckelens.)

Fol. 12 verso. (7 Maart 1559.) *Aleydt, Peter ten Veens moder*, bastart off onecht geboeren, is to Putten gestorven ....

Fol. 12 verso. (16 Februari 1659.; *Johan Henrickszen styffmoeder* is bastart geboeren ende to Velthuijsen in den Ampt van Ede gestorven.. ..

Fol. 13. (2 Mei 1669.) *Die olde Vrouwe Hessincx*, bastart, is to Voerst gestorven ....

Fol, 13. (18 October 1669). *Coemen Peter*, bastart, is to Ermell gestorven ....

Fol. 13 verso. *Claes Wijers huysfr.*, bastart, is int Nyebroeck gestorven. ...

Fol. 14 *Haeck van Twyggell* [19]), bastart ende onecht geboeren, is to Voerst in februario XV[c] LIX gestorven .... (Laat weduwe na).

Fol. 16: (9 October 1668). *Gerrit Slunt Arnts wijff*, vuytheyms geboeren, is to Ede gestorven.. .. (Henrick

[16]) De familienaam is niet ingevuld.

[17]) Zie Rekening 4522, fol 25 verso: „*Derrick ten Vierhoutens huysfrwe*" en Rekening 4523, fol. 25 verso : „*Derrick ten Vierholtens huijsfrouwe*".

[18]) In de rekening abusievelijk: maelt.

[19]) Zie Rekening 4523, fol. 23: „*Haeck van Twiggell*". Blijkens deze en volgende rekeningen beweerde zijn weduwe, dat hij een edelman was geweest.

Arntszen te Veldhuizen is momber der onmondige kinderen van den voorzeiden Gerrit Slunt Arntsj.

Fol 16 verso. (8 October 1658). *Hartger op 't Oever,* vuytheyms geboeren, is toe Berde gestorven .... (Laat weduwe en kinderen na).

Fol. 16 verso. (21 September 1658). *Thoenis Arntsz.* moder, vuytheyms geboeren, is to Epe gestorven. ...

Fol. 16. (16 October 1669). Johan van Dompzellers suster, *Anna van Dompeller,* vuytheymsch geboeren, ind is to Epe gestorven. ...

Fol. 16. (8 October 1668). *Henrick Janssz. huysfrouwe,* vuytheymsch geboeren, is to Veesen in den Ampte van Herde gestorven ....

Fol. 16. (12 October 1668). *Gherrit Scheens huysfrouwe,* vuytheyms geboeren, is in 't Oldebroeck gestorven. ... (Laat onmondige kinderen na).

Fol. 16 verso. *Anna Marissen,* bastart dochter, is to Ermell gestorven ende was pauper. ...

Fol. 16 verso. (24 November 1658). *Engell Gerritsz,* vuytheyms geboeren, is to Niekercken gestorven .... (Laat een zoon na).

Fol. 17. (24 November 1558). *Geertgen Claesz.,* vuytheyms geboeren, is to Niekerckeu gestorven .... (Zij was eene „ bedelster").

Fol. 17. (14 Januari 1659). Anna Huysmans man, genaempt *Ecerdt Wyboltz.,* vuytheyms geboeren, is to Vorchten inden Ampt van Heerde gestorven .... (Laat weduwe na).

Fol. 17. (3 1 October 1558). *Berndt Smyt,* vuytheymsch geboeren, is toe Oen gestorven .... (Laat na: weduwe en kinderen; zijn aanbeeld had hij zijn zwager, Jacob Lambertsz., verkocht in den duren tijd).

Fol. 17 verso. (25 November 1658). *Gerrit von Heeck,* vuytheyms van Deventer geboeren, is to Wilp gestorven .... (Laat weduwe na).

Fol, 17 verso. (16 November 1668). *Laurens Lewens huysfr.,* vuytheyms geboeren, is to Twell gestorven. ...

Fol. 18. *Doeff Barman* off *Harman Tymmerman,* vuytheyms geboeren, ende is to Vaessen gestorven ende was pauper.. ..

Fol. 18. *Mertten van Scherpenzell,* vuytheyms geboeren, is to Ede gestorven.. .. (Laat weduwe na).

Fol. 18. (15 December 1568). *Gerrit Meyntsen,* vuytheyms geboeren, is in 't Oldebroeck gestorven .... (Laat weduwe na).

Fol. 18 verso. (3 Maart 1659.) *Johan Ottens huysfrouwe,* vuytheyms geboeren, is toe Oestenwolde in den Ampt van Dornspick gestorven .... (Laat haar man na.)

Fol. 18 verso. (11 December 1658.) *Gerrit de Hollenders huysfrouwe,* vuytheyms geboeren, ende is to Ede gestorven. ...

Fol. 19. (19 December 1558.) *Michiell Schoenmaicker,* vuytheyms geboeren, ende is to Herde gestorven.. .. (Laat zijne weduwe, Anna, na.)

Fol. 19. (19 December 1668.) *Johan Goirtsx.,* vuytheyms geboren ende is tho Heerde gestorven .... (Laat weduwe na.)

Fol. 19 verso. (24 Juni 1559.) *Thijs Scoenmaicker,* vuytheyms geboeren, is to Keerde gestorven. ... (Laat weduwe na.)

Fol. 19 verso. (18 Februari 1559.) *Gherrit Thoenis huysfrouwe,* vuytheyms geboeren, is to Putten gestorven ....

Fol. 20. (1 April 1669.) *Thomas van Aekens huysfrouwe,* vuytheyms geboeren, is to Voerst gestorven. ... (Laat kinderen na.)

Fol. 20 verso. (22 Februari 1669.) *Arndt Kyllen* moder, genoempt *Eva,* vuytheymsch geboeren, is to Niekercken gestorven ....

Fol. 21. (14 October 1669.) Meister *Roloff Jansz.,* uytheyms geboeren, is toe Epe gestorven. ...

Fol. 21. (3 Maart 1659.) *Gerrit van Heeckx huysfre,* vuytheyms geboeren, is to Wylp gestorven. (Wilhem van den Kuenre is momber van zaligen Gerrit van Heeck's kinderen.)

Fol. 21 verso. (10 Maart 1569.) *Henrick Henricksz,* vuytheyms geboeren, is to Vorthuysen in den Ampt van Barnevelt gestorven. ... (Laat weduwe na.)

Fol. 21 verso. (16 April 1669.) *Evert Bruwens* [20] *huysfrwe* Terwolde gestorven.. ..

Fol. 21 verso. (21 April 1669.) *Everdt Wilhems,* vuytheyms geboeren, is to Luntheren inden Ampte van Ede gestorven. ...

Fol. 22. *Jochim opten Slangenborch,* vuytheyms geboeren, ind is to Herde gestorven ende was pauper. ...

Fol. 22. (24 Mei 1669). *Wijchman de Swart,* vuytheyms geboeren, is to Niekercken gestorven.. ..

Fol. 22 verso. *Stijn van Olst,* vuytheyms geboeren, is to Heerde gestorven ende was pauper. ...

Fol. 22 verso. *Wijn Ochems wijffs* moder, vuytheyms ende van Cuylenborch geboeren, is to Barnnevelt gestorven ....

Fol. 23. *Harman van Doeven* [21] ende *Aleijdt, sijn huysfrouwe,* uytheymsch ende uthen Sticht van Munster geboeren, sijn to Hall gestorven.. ..

Fol. 23. (2 November 1668). *Gerrit Vossekuyll,* vuytheyms geboeren, is to Ede gestorven. ... (Laat onmondige kinderen na.)

Fol. 23. *Cornelis Arntsx.,* uytheyma geboeren, is to Velthuysen in den Ampte van Ede gestorven. ...

Fol. 23 verso. (11 December 1668). *Anna Everdt Thoenis,* vuytheyms geboeren, is to Luntheren in den Ampt van Ede gestorven .... (Laat een zoon na : Thoenis Everts.)

Fol 23 verso. (12 December 1668). *Henrick Evertssen* [22] *moder,* vuytheyms geboeren, is to Maenen inden Ampte van Ede gestorven. ...

Fol. 24. (29 November 1668). *Rijck Gerritszen wijff,* vuytheymssche geboeren, is to Ede gestorven. ...

Fol. 24. (30 Novemcer 1568). *Emme Henricks man,* vuytheymssch geboeren, is op die Gryfft inden Ampte van Ede gestorven.. ..

Fol. 24 verso. (30 November 1668). *Aleydt Pouwels man,* vuytheyms geboeren, is op die Qryfft inden Ampte van Ede gestorven.. .. (Laat weduwe na).

Fol. 24 verso. (2 December 1668). *Gerrit Everts wijff,* vuytheyms geboeren, is op die Gryfft in den Ampte van Ede gestorven .... (Laat haar man na).

Fol. 26. (14 December 1658). *Hillebrants wijff,* vuytheyms geboeren, is tho Maenen, in den Ampte van Ede gestorven .... (Laat haar man na.)

Fol. 25. (20 Juni 1559). *Metta Cornelis,* vuytheyms geboeren, is toe Putten gestorven.. ..

---

[20]) Verderop in deze post staat: ***Everdt Breuwen.***

[21]) Zie Rekening 4523, fol. 25: Harman van ***Doven.***

[22]) Verderop in de post ***Henrick Arnts*** genoemd,

Fol. 25 verso. *Johan Bors wijff*, vuytheyms geboeren, is tot Ede gestorven. ...

Fol. 26. (11 Januari 1669) *Gerrit Harmans huysfrouwe,* vuytheyms geboeren, is to Brummen gestorven.. ..

Fol. 26. (24 Januari 1669). *Derrick Boumans*, vuytheymssch geboeren, is to Dieren gestorven .... (Laat na een kind, waarvan Geertgen ten Putt tante en voogdes ia.)

Fol. 26 verso. (18 Januari 1609). *Jutte, Derrick Boumans huisfr*we, vuytheyms geboeren, is to Dierengestorven .... (Gertgen, moeder van voorzeide Jutte, is voogdes over haar nagelaten kind.)

Fol. 26 verso. (23 September 1658). *Maria Maes van Gelders huysfr.*, vuytheyms geboeren, is to Wijlph gestorven ....

Inv. 4523. Rekening van den Keurmeester van *1 Augustus 1559—15 September 1560.*

Fol. 18 verso. (21 Februari 1660). *Griette Jans dochter,* echte *huysfrouwe Derrick Artsz.*, hoerich geboeren, is toe Empe inden Ampte van Brummen gestorven. ... (Laat haar man na.)

Fol. 22. (18 November 1669.) *Harbert Otten,* overwonnen bastart, is toe Vaesen in den Ampte van Epe gestorven, sonder lijffs erven nae te laeten .... (Johan Arntsz. is zijn broeder.)

Fol. 22 verso. (21 October 1669.) *Johan Gerritss* is to Brummen gestorven (bastart). ...

Fol. 26. (31 Mei 1660.) *Johan Wynantsz,* uytheymsch geboeren, ende int Nyebroeck gestorven. ... [De keur is gekocht door Steven Wynansz, ten behoeve van de onmondige kinderen van Johan, voorzeid.)

Fol. 26 verso. (24 Mei 1661.) *Anno,* naegelaten wede *z. Gerrit Janss*, uytheymsch geboeren ende to Wijlpe, in den Ampte van Voirst gestorven ....

Fol. 26 verso. (3 Februari 1660.) *Johan wan Steenbergena huysfr*e, uytheymsche geboeren, ende inden Ampte van Epe gestorven. ...

Fol. 27. (3 Mei 1660.) *Henricxken Jansdochters man,* uytheymsche geboeren ind inden Ampte van Dornspick gestorven. ...

Fol. 27 verso. (3 Mei 1660.) *Luytgen Henrickse*, uytheymsche geboeren, is inden Ampte van Doernspick gestorven. ... (Zijn weduwe heet Bertgen.)

Fol. 28. (23 April 1660.) *Belye Schoenzwaen,* uytheymsch geboeren, ende inden Ampte van Brummen gestorven.. .. (Laat kinderen na.)

Fol. 28. (20 Juni 1660.) *Anna Huysmans,* uytheymsch geboeren, is in den Ampte van Herde gestorven. ...

(Wordt vervolgd.)

Onjuiste namen en wapens van Nederlandsche geslachten in het Armorial Général van J. B. Rietstap,

door R. T. Muschart.

(Vervolg van L, 117.)

Ho 1 st. (Holland).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „een zwart0 leeuw op een van goud en zilver gegeerd veld."

Deze naam deugt niet en moet luiden: *Hol.*

Wel kan ik dit niet bewijzen uit origineele zegels, doch ik maak deze gevolgtrekking uit 2 andere, mij ten dienste staande bronnen en wel 1°. uit een M. S. Wapenboek betreffende de regeering van Gorinchem van de hand van den bekenden wapenkundige in de 18e eeuw Mr. W. van der Lely in het Gemeente-archief te Delft, die dit wapen aangeeft voor *Floris Hol,* in 1397 Schepen van Gorinchem en 2°. uit een ouden stamboom van de familie van Ewijck, zich bevindende in het Museum van Oudheden te Rotterdam, waar dit wapen geteekend is voor *Clementia Alarts Hol,* die 29/5 1603 trouwt met *Jan van Ewijck*, rentmeester van de Ed. Heeren en ridderschap van Utrecht.

In laatstgemelde bron zijn de kleuren volkomen dezelfde als in het A. G. aangegeven, van der Lely evenwel heeft den leeuw rood en het veld gegeerd van blauw en zilver.

Huyck. (Holland).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „in zilver een zwarte halve leeuw".

Deze naam deugt niet en moet luiden: *Heuck.*

Dit *is* het wapen van de bekende Betuwsche familie, waartoe o.a. ook behoort de Nijmeegsche hopman, houtkooper, glasblazer, koperpletter enz. *Hendrick Heuck,* de zoogenaamde uitvinder van de gierpont, wat hij echter niet was, daar hij eenvoudig in 1607 in praktijk bracht hetgeen een eenvoudige inwoner van Zegwaard met name Pieter Gabrielsz. Croon reeds in 1699, dus lang vóór hem, gevonden had (zie mijn artikel in de Bijdragen en Mededeelingen van Gelre 1931, pag. 207 en volgende).

Ik vond dit wapen op de zegels van *Willem Willemsz. Heuck,* in 1418 in Over-Betuwe, van *Wilhem Heuck,* in 1469 en 1464 richter van Over-Betuwe, en van *Henrick Heuck,* in 1669 geërfde getuijchsman in het ambt Neder-Betuwe. Op deze in verschillende bronnen gevonden zegels komt de halve leeuw zoowel gekroond als ongekroond en zoowel met den kop aanziend als niet aanziend gesteld voor. Als helmteeken fungeert de halve leeuw. Zie over deze *Heuck's* ook Nederl. Leeuw 1918, k. 160 e.v.

Ik kan hieraan nog toevoegen, dat Nederl. Leeuw 1901, k. 10 vermeldt, dat zich in de Groote kerk te Beverwijk een wapenbord van Ao. 1636 zou bevinden of bevonden hebben, waarop een kwartierwapen met den naam *Huijck,* zijnde „doorsneden: A. in goud een halve gouden (sic) leeuw van de snijlijn uitgaande, B. effen zwart". Dit werd dus blijkbaar onnauwkeurig opgenomen of aangegeven.

Kerckhoefs. (Holland).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „in zilver een roode beurtelings gekanteelde dwarsbalk, vergezeld van 3 bijen van natuurlijke kleur".

Deze naam is vrij zeker niet geheel juist en zal *van den Kerckhoef* moeten luiden, want in de grafzerken in de St. Janskerk te 's Hertogenbosch door Dr. C. F. Smits, deel 1, pag. 200 vindt men dit wapen aangegeven voor *Catherina Lambrechs van den Kerckhoef,* overleden in 1664, de vrouw ven *Henrick van Deventer Gheraetssen,* waarbij als helmteeken een bijenkorf tusschen vlucht.

Kerckhof. (Holland).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven: „in blauw een gouden beurtelings

gekanteelde dwarsbalk". Helmteeken : een pauwestaart volgens het schild, komende uit een gouden koker.

Hetzelfde wapen, waarbij alleen de pauwestaart van natuurlijke kleur, niet beladen en zonder den koker voorkomt, vindt men in hetzelfde werk beschreven onder den naam van eene Geldersche- familie *Keeskorf*. Dit geeft al dadelijk te denken. Slaan wij nu andere bronnen op, dan vinden wij ditzelfde wapen met dezelfde kleuren, doch zonder vermelding van helmteeken in een M. S. Wapenboek van Ao. 1669, getiteld „Adelijk Wapenboek" in het Museum Meermanno Westreenianum met vermelding van 'den naam *Kerscorff* en evenzoo in een uitgebreide verzameling wapenteekeningen in de Gemeentelijke Bibliotheek te Rotterdam met vermelding van den naam *Kerskorff,* eene familie vermoedelijk te Nijmegen. En nu vertelt ons de Heer van Schevichaven in zijn „Oud Nijmegen's straten" etc. op pag. 114, dat *Kerskorff* eene oude Nijmeegsche familie is, reeds in de 15e eeuw aldaar bekend, waarnaar het Kerskorffgas genoemd is, welke naam later verbasterd is in Kaaskorversgas.

Wanneer wij dit alles in onderling verband beschouwen, meen ik stellig te mogen aannemen, dat de naam, die bij dit wapen hoort, niet Kerckhof, doch *Kerskorff* moet zijn, waarvan dan de eveneens in het A. G. genoemde naam *Keeskorf* eene verbastering is.

Van Kessel. ('s Hertogenbosch).

Dit wapen wordt als volgt beschreven: „in goud een zwarte beurtelings gekanteelde dwarsbalk, vergezeld van 3 zwarte adelaars, waarvan de 2 bovenste toegewend zijn."

Dit wapen deugt niet, de dwarsbalk is niet vergezeld van adelaars, doch van 3 zwarte bijen. Zoo voert Mr. *Laureijns van Kessel,* in 1651 Secretaris van 's Hertogenbosch, volgens zijn zegel in de lias „loopende" n° 4846 van de Staten-Generaal en evenzoo *Christiaen van Kessel,* in 1691 volgens zijn zegel in de Volmachten der Geldersche Leenkamer. Bevestiging hiervan vindt men op plaat XXXITI van de Naamlijst en Wapenkaart der leden van de regeering van 's Hertogenbosch door R. A. van Zuylen, die eveneens bijen en geen adelaars aangeeft.

Dezelfde *Laurens van Kessel,* secretaris van 's Hertogenbosch, doch aldaar genoemd *Laurens van Kessel de Bije*, komt met hetzelfde wapen, dus ook met bijen inplaats van adelaars, voor in een M. S. genealogie Valckenaer.

De eenige, mij bekende, bron, die evenals het Armorial Général adelaars in plaats van bijen aangeeft, is de Heraldieke Bibliotheek 1876, pag. 249, waarvan Rietstap redacteur was.

Van Lewen. (Gelderland).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „in zilver een zwarte vleugel". Helmteeken een zwarte vlucht. Volgens Rietstap „De wapens van den tegenwoordigen en van den vroegeren Nederlandschen adel", pag. 369, zou deze familie van ouden Gelderschen adel zijn.

Deze naam deugt niet en moet luiden : *van der Leeuw* of wel: *van der Leew* of *van der Leuw.*

Aldus voeren Jor *Diderick van der Leew,* in 1651 te Zutphen als Geldersch leenman volgens zijn zegel in het Heerlijkheidsarchief Klarenbeek, *Johan van der Leuw,* in 1690 Schepen van Zutphen volgens zijn zegel

in het familiearchief van Rhemen, en *Henrick van der Leew*, in 1631 te Zutphen volgens zijn zegel in de Volmachten der Geldersche Leenkamer..

Op al deze zegels is de vleugel steeds omgewend, d.w.z. de einden der slagpennen naar rechts gewend. In het helmteeken bevindt zich tusschen de vlucht een moeilijk te onderscheiden voorwerp, dat aan een pilaar doet denken. Deze familie *van der Leew* is dus eene Zutphensche familie.

Van Renesse. (Zeeland, Utrecht).

Rietstap zegt, dat het helmteeken van deze familie een bokkekop met hals is. Hij doet dit in zijn Armorial Général en in zijn werk, getiteld „de Wapens van den tegenwoordigen en den vroegeren Nederlandschen Adel" en heeft zulks ook in teekening laten aanbrengen in zijn Wapenboek van den Nederlandsohen Adel. Hoe hij hiertoe gekomen is, is mij ten eenen male een raadsel. Van deze familie toch vond ik een groot aantal zegels in verschillende archiefbronnen over verschillende eeuwen en die alle vertoonen zeer duidelijk nimmer een bokkekop met hals, doch steeds een ossekop met hals, zoo o.a. reeds het zegel van *Johan van Renes van Wulven* van 29/12 1439, hangende aan charter No. 760 in het Archief der heeren en graven van Culemborg.

Rinssen. (Holland).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „in rood een zilveren adelaar".

Deze naam deugt niet en moet luiden *van* Rinssem of wel *van Rintzem*. Het komt als *van Rinssem* voor als kwartierwapen op het graf in de kerk te Vaassen van de in 1676 overleden *Sophia van Stommel,* de vrouw van *Henrick van Isendoorn gnt. van Bloys,* zoosls blijkt uit eene afteekening in inkt van die grafzerk, voorkomende in het Heerlijkheidsarchief Cannenborch en uit de mededeeling van De Wapenheraut 1918, pag. 389.[1]) Met den naam *van Rintzem* komt het voor als kwartierwapen van *Frans van Eynatten*, overleden in 1619, op diens graftombe op het kerkhof te Gulpen volgens De Maasgouw 1903, pag. 81.

Spoltman. (Gelderland).

Het A. G. beschrijft dit wapen aldus: „in goud 2 pieken van natuurlijke kleur, schuingekruist met de punten naar beneden".

Dit deugt niet, de voorwerpen zijn geen pieken doch pijlen, die zwart van kleur zijn op gouden veld. Als helmteeken fungeeren hierbij de 2 schuingekruiste pijlen. Aldus voeren volgens hunne zegels *Johan Spoltman*, in 1682 burgemeester van Arnhem, getrouwd met *Naleida van Brienen, Nalida Megtelt Spoltman*, de vrouw van *Jacob van Brienen*, in 1721 scholtis van het ampt Apeldoorn, *Lucretia Spoltman,* de vrouw van *Johan Michiel Adolph Belling,* in 1726 Majoor van de Cavallerie ten dienste dezer landen.

Dat het pijlen en geen pieken moeten zijn, blijkt

[1]) In het Maandbl. XLII (1924), k. 50, vermeldt Mr. E. J. Th. à Th. van der Hoop een kwartierbord van bovengenoemde Sophia van *Stommel*, aanwezig op het kasteel de Cannenborch onder Vaassen. Dit vertoont o.a. het kwartierwapen *Rinssen*, wat volgens ons correspondeerend lid Exc. Dr. E. von Oidtman te Wiesbaden echter *Ketge von Ringsheim* moet zijn (zie N. L. 1924, k. 180). De samentrekking van dezen naam tot Rinssem is dus ongetwijfeld juister. RED.

duidelijk uit de zegels van ***Paul Spoltman,*** in 1694 te Werde, den broeder van bovennenoemden ***Johan Spoltman,*** den Arnhemschen burgemeester, en van ***Nicolaes Spoltman,*** in 1640 en 1651 te Weerde, rentmeester van den graaf van den Bergh, welke ***Nicolaes*** vrij zeker de vader is van ***Paul*** en ***Johan, en*** wiens weduwe ***Cornelia Sluijsken*** in 1690 te Gendringen compareert. Deze ***Paul en Nicolaes*** nu voeren in hun wapenschild niet de 2 pijlen zonder meer, doch de in vele wapens voorkomende, zeer bekende voorstelling van een hart over 2 schuingekruiste pijlen (hier met de punten naar beneden) heengaande. De bekende voorstelling dus van het hart, dat getroffen wordt door Cupido's pijlen of schichten. Cupido nu schoot altijd met pijlen, nooit met pieken ! Blijkbaar hebben de latere leden vau deze familie ***Spoltman*** het hart uit hun wapen verwijderd, tengevolge waarvan de 2 schuingekruiste pijlen overbleven.

Dit wapen zal in de 2e helft der 17e eeuw ontstaan zijn, want ***Niclas Spoltman,*** in 1624 te Arnhem, zoon van ***Lubbert Spoltman*** en ***Christina van Calis,*** voert evenals zijn vader in zijn wapenschild een merk, welke beide merken niet identiek zijn. (Wordt vervolgd).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Hoppenbrouwers.

(XLV, 146).

Jhr. H. H. Röell had de vriendelijkheid mij talrijke akten in de protocollen zoowel van het Scholtambt als van het Landdrostambt Zutphen aan te wijzen, die het mij mogelijk maken? het fragment-genealogie H. aan te vullen en vooral een fout te herstellen.

III. Ds. ***Anthony H.*** huwde 1° ***Elisabeth wan Lunenburg,*** uit welk huwelijk-:

1. ***Margarieta Geertruyt,*** ged. Lunteren 18-2-1677.
2. Mr. ***Anthony,*** ged. Lunteren 24-12-1678.

M. G. huwt haar neef Ds. ***Daniël H.,*** die een zoon is van IIIbis ***Gerhard,*** akten 26-11-1733 en 22-6-1734 Landdrostambt Z.

4. ***Theodorus,*** zoon van IIIbis, wordt in de akten ***Derk*** genoemd, is 1726 kapitein, subst. drossaard en regter van stad en ambt Bredevoort, 1760 kolonel en kommandant van Bredevoort. Hij laat na het leengoed Ellegoor (v. d. Huize Keppel) en den hof van Roller, voor de Westerpoort aan de beek te Br. Hij is ook een oom -van ***Elsabé Maria H.,*** gehuwd met ***Jacob Pierlink,*** ingenieur (zij is † in 1760) en van Dr. ***Antony Gerrit H.,*** doch van wie zij kinderen zijn, blijkt niet, vrijwel zeker van zijn broeder Ds. ***Daniël.***

De zoon ***Jan*** van IIIbis is landschrijver van de graafschap Bergh, gehuwd met ***Alegonda Boerbeck,*** leent voor 1000 gl. een huis en hof in 's Heerenberg en verborgt zijn goed Oosterink onder Zelhem. Landdrostambt Zutphen 16-12-1726 en 30-11-1724. (Leenregister van Bergh).

P. M. VAN WALCHREN.

Registers der Schotsche Brigade.

In eene advertentie in de Rotterd. Courant van 27/5 1784, bl. 2, trof ik het volgende aan:

Vermits de Collonel Commandant ***Bentinck*** de ***Doop- en Huwelijksregisters*** (voormaals gediend hebbende bij 't Regiment Schotsche Brigade van den Generaal-Major ***Dundas)*** gesteld hebben in handen der publijke Gereformeerde Schotsche Gemeente te Rotterdam, word een yder geadverteert dat de Behoevenden zich aldaar kunnen vervoegen.

A. HOYNCK VAN PAPENDRECHT.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bosman-van Tongeren-de Witt-de Weer. Gevraagd de ~~wapens (of huismerken)~~, -welke ~~eventueel~~ gevoerd werden door de geslachten ***Bosman, van Tongeren, de Witt*** en ***de Weer,*** vermeld in onderstaanden kwartierstaat.

's-Qrncenhage.

F. F. DE SMETH.

Jacobus ***Haganaeus***
geb. Arnhem,
tr. 's-Gravenhage 14 Maart 1677 (Hoogd. k.)
Margrieta ***Bosman,***
dochter van Victor en Hadewij ***Siercx.***

Abraham van ***Tongeren***
ged. Leiden Hoogl. kerk 12 Nov. 1643, greinreder,
tr. als weduwnaar v. Elisabeth de Leew, Leiden 30 Juni 167 1
Sarah ***Sasselé(e),***
ged. Leiden Hoogl. kerk 17 Aug. 1625, dochter van Joost en Joaina de Vos.

Coenraet Grim,
geb. Neuenhaus (Graafsch. Bentheim), bij zijn huw. 34 j.,
tr. huw.afk. Amsterdam 5 April 1687
Eva ***Colonius,***
geb. Doetinchem, bij haar huwelijk van Deutecom, oud 26 jaar, dochter van Johannes, predikant aldaar,
en Geertruid Doegewaerd.

Joannes de ***Witt,***
bij zijn huw. 25 jaar,
tr. (huw.afk. Amsterdam 11 Jan. 1681)
Rachel de Weer,
bij haar huw. 23 jaar,
dochter van Ellart
en Maayken de ***Klerck,***
beiden van Amsterdam.

Mr. Adolphus ***Haganaeus,***
ged. 's Gravenhage 24 Aug. 1678,
begr. Leiden Hoogl. k. 15 Nov. 1749,
schoolmeester en winkelier te Leiden,
tr. 's-Gravenhage Hoogduitache kerk 31 Dec. 1703

Sara ***van Tongeren,***
ged. Leiden Pieterskerk 4 Maart 1682.

Joan ***Grim,***
ged. Amsterdam 12 Mei 1694,
tr. (huw.afk. Amsterdam 28 April 1718)

Hillegonda de ***Witt,***
ged. Amsterdam 12 April 1690,
begr. id. 3 April 1736.

Ds. Theodorus ***Haganaeus,***
ged. Leiden 9 Sept. 1708,
predikant Nieuw Beierland 1731, Charlois 1734, Haarlem 1736,
oudertr. Haarlem 15 Aug. 1745
(acte naar Amsterdam 29 id.)

Eva Grim genaamd de ***Witt,***
ged. Amsterdam 16 Febr. 1719
(uit de kantteekening naast de huw.afk. v. haren broeder Joannes blijkt: „dat de persoon van Joannes de Witt de Jonge een zoon is van Joan Grim, maar aangenomen en voerende de Van van sijn overleede moeder Hillegonda de Wit" (thans met ééne T gespeld).

Rachel ***Haganaeus,*** geb. Haarlem 29 Sept. 1752, overl. Amsterdam 28 Juni 1815,
tr. Amsterdam 26 Aug. 1771 Jan Jacob ***van Herzeele*** (zie Ned. Adelsb. 1914, p. 258, sub VII).

Bueren [gezegd de Rechteren] (van). (XXXIX, 377; XL, 34; XLIII, **348;** L, **60).** In kolom 60 en 61 van'den loopenden jaargang vermeldt de Heer Binkhorst van Oudcarspel eenige gegevens omtrent leden van dit geslacht in betrekking tot het geslacht ***van Alderwerelt.***

Van deze van ***Bueren***'s, voerende in goud een rood schuinkruis., staat thans de volgende stamreeks vast:

1. *Jan Hendriksz. van Buyren*, geb. Schoonhoven, Cramer en Burger van den Haag, † den Haag na 1587

II. Mr. ***Meyn(d)ert van Buyren,*** † den Haag na 11 Dec. 1636 en vóór i642, tr. *Deborah* de ***Jongh,*** † **vóór 4** Mei 1664.

III. Mr. ***Johan van Bueren,*** **geb.** den Haag ± 1627/28, Advocaat te Utrecht, Regent van het Barbara-Gasthuis aldaar 1669, † vóór 1677, tr. Utrecht 20 December 1663 ***Adriana van der Niepoort*, ged.** Utrecht 20 Juli 1634, † na 1692, dochter van Mr. Johan en Quirina van de Perre.

IV. Mr. ***Meinard*** van ***Bueren,*** ged. Utrecht 1 October 1664, Poorter van Vlissingen 6 Sept. 1678, Schepen van Vlissingen 1679, 1680, Raad 1680, Secretaris van het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland 1682-1712, † den Haag 1 Sept. 1712, tr. (ondertr. den Haag 10 Juni 1686) ***Susanna Brest,*** **geb.** Middelburg 14 Nov. 1666, † den Haag 27 Maart 1696, dochter van Mr. Joris Brest en Alida van Luchtenburg.

V. Mr. ***Johan van Bueren*** gezegd de ***Rechteren***, Drost van Cadzand, Schepen van Veere, Ontvanger van 's Prinsen domeinen op Noord-Beveland, † in Juni 1748, tr. te Cadzand met Adriana ***Dingemans,*** Vrijvrouwe van 's Gravenhoek, geb. ± 1682, † 7 September 1747, dochter van Adriaan Dingemana, Heer van 's Gravenhoek, en Petronella Anemaet.

VI. ***Suzanna Petronella van Bueren*** **gezegd de *Rechteren,*** geb. in April 1716, † Middelburg 9 Dec. 1772, tr. Veere in November 1739 Mr. ***Dideryk Valerius Yeyners,*** geb. Rotterdam 19 October 1712, Schepen en Pensionaris van Brielle, † Brielle 18 Juli 1744, zoon van Mr. Gerard Meyners en Digna Petronella Wendelia Leydecker.

Dit zijn mijn bet-bet-bet-overgrootouders.

Wie kan het ontbrekende in bovenstaande stamreeks aanvullen en verder licht doen schijnen over de afkomst van deze ***van Bueren's?*** Op grond waarvan is de combinatie ***van Bueren*** gezegd de ***Rechteren*** ontstaan?

Weltevreden. DEL CAMPO HARTMAN.

Feres. In kolom 68 van den loopenden jaargang vermeldt de Heer B. v. T. P. enkele gegevens omtrent de nakomelingen van ***Rutsert Feres*** en zijn beide echtgenooten. Deze worden niet onbelangrijk aangevuld door hetgeen de Heer J. van der Minne destijds omtrent dit geslacht gepubliceerd heeft in Maandblad XXV, kolom 244.

Kan iemand mij mededeelen of tot hetzelfde geslacht behoort: ***Maatje Feres,*** gehuwd met ***Jan Angillis***, die op 26 Maart 1683 te Arnemuiden gedoopt werd? Hun dochter ***Catarina Angillis*** huwde 10 Nov. 1733 te Middelburg met ***Geert Philipse***, zie Ned. Patr. VIII, pag 348. Daar wordt ***Maartje*** Feres ten onrechte ***Teres*** genoemd.

Weltevreden. DEL CAMPO HARTMAN.

Gendt (van). Uit het huwelijk van ***Floris de Merode,*** heer van Rummen, en ***Margaretha van Gendt tot Oyen*** (overl. 1662) sproten o.m. ***Johan de Merode,*** heer van Rummen, commandant van Ravestein 1647-1663, enz., ***Wilhelmina de Merode,*** hofdame van de Winterkoningin in den Haag (zie mijn vraag de Merode) en ***Judith de Merode,*** die te Nijmegen 16 Nov. 1651 huwde met ***Cornelis van Gendt,*** heer van Loenen, ambtman van Bommel enz. 1664-1680. Een zuster van Margaretha van Gendt (beiden dochters dus van Johan van Gendt, heer van Oyen en Dieden, en Wilhelmina van Wachtendonok, vgl. N. Ned. Biogr. Wbk. i.v.) was vrij zeker ***Johanna van Gendt en Oyen***, moeder van ***Willem Joseph v. G.***, die in 1666 kolonel der mariniers was. Deze ***Johanna*** noemt zich althans in brieven uit Arnhem (1666 en 1666) aan ***Johan*** en ***Wilhelmina de Merode*** **hun „moei" en betitelt hen resp. met „neef" en „nicht". Is deze veronderstelling juist?**

Verder is mij een brief uit 1651 (?) bekend van genoemde *Margeretha v. G.* aan haar **„nicht** de vrouw van Loenen te Loenen", d.i., ook blijkens het verband, ***Elisabeth van Qiessen,*** de moeder van ***Cornelis van Gendt*** bovengenoemd. En ***Bartholdt van Qendt,*** Cornelis' vader, schrijft uit Rommel 1643 aan (zijn toekomstige schoondochter) ***Judith de Merode***, de **dochter dus van Margaretha v. G. tot Oyen, als „neef" tot „nicht". Vraag: hoe is de onderlinge verwantschap tusschen de takken *van Gendt tot Loenen*** (Bartholdt en Cornelis) en van ***Gendt tot Oyen*** (Margaretha en Johanna)?

Leeuwarden. A. L. HEERMA VAN VOSS.

Merode (de). In een collectie brieven, gericht aan de kinderen uit het echtpaar ***Floris de Merode*, heer van Rummen, en *Margaretha van Gendt tot Oyen*** (overl. **1652), komen o.m. voor brieven van Sophie, hertogin van Brunswijk,** (1630—1714), **Henriette Marie, prinses Racocksky, (1626-1661) en Elizabeth, abdis van Herford,** (1618—1680), **drie dochters van den Winterkoning,** aan ***Wilhelmina de Merode***, hofdame aan het hof **der Winterkoningin in den Haag, blijkbaar meer speciaal toegevoegd aan** haar dochter Louise Hollandina (1622-1709). Door alle drie prinsessen wordt deze hofdame geregeld met **„nicht"** betiteld. Op grond van welke verwantschap kan dit verklaard worden?

Leeuwarden. A. L. HEERMA VAN VOSS.

Palsma. (L, **124). In de Herv. kerk te Ried ligt een grafsteen, blijkens welks randschrift *Feddrick Ansckes Andla*** („van Deersum" is geen familienaam, doch duidt herkomst uit het dorp van dien naam aan), gedep. der Vijf Deelen Binnen- en Buitendijks, op 10 Oct. 1621, 66 **jaar oud, overleed. Op dezen steen komen voorts een uitgekapt manne- en vxouwewapen voor met een klaverblad als helmteeken. Het mannewapen *Andla*** is nog te herkennen, als door den heer P. v. E. medegedeeld : halve adelaar, wassenaar en klaverbladen ; dat van de vrouw is grondiger vernield; ik meende te zien 3 ***eikels*** (2 en 1). Nu kan dit het wapen van ***Saeck Sickes Palsma*** zijn, wier overlijden op denzelfden steen later is bijgevoegd t.w. 18 Apr. 1639, oud 77 jaar, **doch de mogelijkheid is ook niet uitgesloten, dat het dat van Feddricks moeder voorstelt.**

Hiermede is te vergelijken een zwaar geschonden, echter niet uitgekapte, zerk, overeindgezet in het choor

der Martinikerk te Franeker. Deze betreft het echtpaar *Ian* lansen *Wringer* en *Ietske Feddricks Andla,* de dochter van bovenbedoelde echtelieden (vgl. voor deze familie: Stambk. v. d. Fr. Adel, Lauta van Aysma aant. 42a). Het gehavende wapen „Andela" is gemakkelijk te reconstrueeren, doch vertoont hier, zonder gedeeld of doorsneden te zijn, slechts de wassenaar en de 2 klaverbladen. Behalve de wapens „Wringer" en „Andela" komen op deze zerk nog vier kwartierwapens voor. Van de twee bij Wringer behoorende is slechts de halve adelaar te zien : ook de namen zijn onleesbaar ; bij het vrouwewapen behooren „Andela" (a.v.) en een wapen, dat duidelijk te herkennen is als: gedeeld; rechts de halve adelaar, links doorsneden: bov. eikel, ben. 2 klaverbladen naast elkaar. De naam is hier slechts gedeeltelijk leesbaar: ....CVIS (?): kan dit op (Saeck) Sickis duiden? Ik vermag deze puzzle niet op te lossen!

Leeuwarden. A. L. HEERMA VAN VOSS.

Perez de Baron (de)-Eckhardt. Pierre *Jean Babtiste de Perez de Baron,* geb. te ?.... 1803, st. te ? .... 1869, tr. te ?.... 1836 ***Jeannette Sophie Eckhardt,*** geb. te Kaap de Goede Hoop ...., st. te ? ....

Wie kan mij de ontbrekende gegevens verschaffen en tevens het wapen dezer familie ***Eckhardt?***

Aerdenhout. THIERRY DE BYE D OLLEMAN.

Quader. (L, 126). Ter correctie en aanvulling der mededeelingen van den heer P. v. E. diene het volgende.

Jacob Qerbens (Quader), ontvanger te Berlikum 1698, was gehuwd met ***Hycke Hotses Brouwer*** (dr. van Hotse Jans Br. en Tialtie Hesselsdr.), die vóór Aug. 1719 overleed. Uit dit huwelijk twee zoons.: *Gerben* en *Hotse. Gerben Quader,* ontvanger te Berlikum, huwde ***Ac ke Lieuwes,*** uit welk huwelijk een dochter ***Hy cke'*** (niet: Hylke — een mannenaam! —, zooals ook Ned. Patr. 1927 i.v. Huidekopér foutief opgeeft). ***Hotse Quader,*** ontvanger te Menaldum, overleed ongehuwd te Berlikum 21 Nov. 1770. Bij zijn testament d.d. Leeuwarden 12 Sept. 1769 benoemde hij de kinderen van ***Anne Huidekoper*** bij ***Hycke Quader*** tot zijne erfgenamen, subsidiair zijn nicht ***Lysbet Hemstra,*** wed. ***Augustinus Lycklama à Nyeholt,*** ontvanger-generaal van Baarderadeel (zij was, blijkens aant. 48a op Lycklama v. Oldeboorn in het Stambk. v. d. Fr. Ad, de doohter van Hendrik Pieters en Frouok N., e 1. te Jet onder Britswerd), meer subsidiair hare kinderen: ***Pierius*** te Workum, *Ayzo* me d e-rechter van Wonseradeel, *Catharina* en *Johannes L. à N.*

Een wapen *Quader* is mij niet bekend.

Leeuwarden. A. L. HEERMA VAN VOSS.

Roos (de)-van den Broek. *Johanna de Roos* (18-4-1718-13-2-1762) huwde 22-4-1737 Nr. ***Adriaan van Swieten (16-3-1711-27-6-1764).*** Zij was een dochter van *Andries de Roos* en *Neeltje van den Broek.* Gevraagd worden: 1. data van geboorte, ovtrlijden en huwelijk van ***Andries de Roos*** en ***Neeltje van*** den ***Broek*** ; 2. het beroep van eerstgenoemde; 3. de namen der ouders van bedoeld echtpaar; 4. de wapens der families de Roos en ***van den Broek.***

Amsterdam. E. L. VAN SWIETEN.

Thierry. ***Jan Thierry,*** griffier van den Hove van Holland, gehuwd met ***Judith Adriana de Vicq*** (1 Nov. 1699). Kinderen : ***Renetta Clara, Helena Françoise, Johan Willem, Joan*** en ***Maria.*** Gevraagd de geboorte en sterfdata van de drie eerstgenoemde kinderen.

Aerdenhout. THIERRY DE BYE DÓLLEMAN.

Wall (van den). (XLIX, 266, 286, 319, L, 128.) Hieronder volgen nog eenige aanvullingen op de reeds gepubliceerde gegevens, geput uit de uitgaven van „Gelre".

Bijdr. en Ned. XVIII, 77, ***Aleydis ten Walle,*** bagijn te Zutphen 7 Juni 1373.

id. , 68, ***Derck ten Wall,*** schepen van Zutphen 1 Aug. 1667.

id. , 99, Huwelijkscontract voor schepenen van Zutphen in 1411: dat in den Schependom gecomen sint fferlach ***van der Capellen*** met Derk zijnen Broeder, ***Arende van den Walle,*** Henric Onbedwongen sinen hilixluden, ende met Katherine zijne Moeder, aan die eene side, ende ***Berthe van den Walle*** met Derick van Linteloe, Everde van der Marsche, haare omen, Derk van Hervelde ende Andriesse Yseren, haare hylyxluden, ende bekanden, dat ***Qerlach van der Capellen*** tot eenen echte wijve ende rechte beddegenoot sal hebben ***Berthe van den Walle*** voors.

Leenregister Quartier Zutphen, blz. 1; Leen Nederhelbergen; 29 Sept. 1666 ***Arent van den Wal*** hulder namens de stad Zutphen; 7 Oct. 1681 idem als burgemeester.

Idem, blz. 10. Leen Swaving onder Warnsveld; 1404 ***Griet van der Capellen***; ***1424*** id. huysfrou ***Arnts van den Walle***; ***1440 Catrin, Arnts dochter ten Wal,*** huysfrou (of weduwe) van *Willem Lerincx*, 1441 *Dirck* van ***den Wal*** (broeder van ***Catrin)*** en Evert van Kerpen elk de helft; 1444 Evert van Kerpen bij transport ***Dirx*** het geheele leen ; 1460 Tru(de)ken van Kerpen erve hares vaders Everts; 1466 ***Gertrud van Kerpen*** huysfrou ***Dirx van den Wal; 6*** Oct. 1473 en 20 Aug. 1484 idem ; 1492 idem door haar man ***Derick ten Wall***; 1496 idem, weduwe zijnde, hulder haar zoon Gerlich van der Capellen Henrixsoon, die zelf beleend wordt in 1603.

Idem, blz. 43. 9 April 1667 ***Gysbert van de Wal*** is gevolmachtigde.

Idem, blz. 66. 't Laar onder Almen; 1380 ***Arnt van Dryenen Conrads soon van den Walle***; 1399 Nechtelt Gerritsd. van Dryenen, haar broeder Andries is hulder; 1402 dezelfde, huyavrouw van Johan Schelewarts.

Tdem, blz. 311-313. Leen Nyenhuis onder Hengelo ; 1612 N.N. huysfrou ***Arnts ten Wall,*** erve hares broeders ***Johans (Stuvenbergh); 28*** Oct. 1628 ***Dirck ten Wal*** erve synes vaders ***Arnts;*** id. 17 Sept. 1638, 11 Juni 1644, 8 Mei 1666; 18 Dec. 1666 ***Arnt ten Wal*** erve synes vaders ***Derx;*** id. 7 Oct. 1681; 29 Oct. 1693 verkoopt de helft aan zijn neven Steven en Dirck van Remen, waarna ***Johan*** en ***Gertrud*** van ***den Wal*** namens hun oudste broer ***Dirck*** op grond van magescheid van 26 Sept. 1696 als erven van hun vader ***Arnt*** (wiens vrouw ***Gertrud Swaefkens)*** dit leen opdragen aan Derk van Rhemen d.d. 6 Jan. 1604.

Idem, blz. 379. Leen onder Vorden belast ten bate van ***Arnts ten Wal*** en ***Gertrudt Sweefkens*** Ehel.

Quartier Veluwe, blz. 19. Weerd onder Ooster-

beek; 1401 en 1406 *Johan te Wale* hulder; 1410 *Maria van den Walle* erve syner olderen die het in 't zelfde jaar met *Lysbert* synen *wyve* verkoopt.

Idem, blz. 170. Leen onder Oostenwolde; 1446 *Johan ten Walle* hulder als man en momber des cloosters tot Wyndeshem; idem 1465, 20 Sept. 1473, 4 Sept. 1481; 21 Juli 1484 na dode *Johans* eed vernieuwd door zijn zoon *Gerrit ten Wall*; idem in 1492.

Idem, blz. 231. Tienden onder Epe; 1496 *Gerrit ten Wal.*

1 de m, blz. 402-404. Leen Hogehelbergen onder Brummen ; 1416 *Catrin van der Capellen, Arnt van den Walle* hulder, 1424 *Arnt van den Wal; 1440 Dirck ten Wal* erve synes vaders *Arnts; 1446* dezelfde tuchtigt zyn vrouw *Mechtelt, Arnt Huginx dochter; 1466* dezelfde tuchtigt zijn vrouw *Ermgart Holtkamps; 6* Oct. 1473 id., hernieuwt eed; 20 Aug. 1484 *Arnt ten Wal* erve synes vaders *Dirx* ; id. 1495; 28 Oct. 1628 *Dirck ten Wal* erve synes vaders *Arnts;* id. 17 Sept. 1638, 11 Juni 1644, 28 Mei 1666; 18 Dec. 1666 *Arnt ten Wal* erve synes vaders *Dirx*; id. 7 Oct. 1681; 6 Nov. 1696 *Derck van den Wal* oudste zoon bij transport synes vaders *Arnts,* die denzelfden dag zijn vader en moeder *Gertrud Swaefkens* tuchtigt; 21 Apr. 1621 confirmatie van huwelijksvoorwaarden van Dercks' zoon *Diedricx* met *Maria van* Heuvel opgericht 6 Oct. 1620, 29 Juli 1639 *Diederick van de Wal* erve synnes vaders *Dercks; 6* Maart 1669 *Arnolt vam de Wal* erve synes vaders *Didericks*; '7 en 8 Dec. 1672 approbatie lijftucht voor zijn vrouw *Swaentjen Bueckers* en andere dispositie; 18 Juni 1684 *Roeloff Willem van de Wal,* erve synes vaders *Arnolt,* onmundig; 2 Sept. 1701 id. mundig en verbindt dit leen met *Swana Buekers*, *Maria Geertruid* en *Wolter Jan van de Wal; 9* Oot. 1710 *Wolter Jan van de Wal,* broer van *Roelof Willem,* krachtens transportbrief d.d. 16 Maart 1710; deze verkoopt met zijn vrouw *J. A. van Langen* het leen aan derden, die 22 Sept. 1723 er mede beleend worden, waarna 19 Oot. 1723 *Maria Geertruid van de Wal* en *Hendrik Helderman* verklaren hun quotum te hebben ontvangen; 26 Jan. 1791 *Rudolph Willem van den Wall* en *Johanna Cornelia Janssens* met dit leen beleend.

Idem, blz. 413. Ter Horst onder Ellecom; 1410 *Lysbet ten* Nave huysfrou *Johans van den Walle*, die in 1424, weduwe zijnde, Claes van der Hoeven laat hulden.

Quartier Nijmegen, blz. 181. Land onder Elden; 1456 *Johan van de Walle.*

1 d em, blz. 182. De helft van Reynerswyk onder Elden; *Johan ter Wall* vicarius te Brummen, die 't goed transporteert op *Gysbert ten Wal* en *Hilleken van Pollwyck;* beleend 1621.

Idem, blz. 247. Langenkamp onder Elst ; 1432 *Thomas van den Walle.*

Leenreg. Baer&Lathum, blz. 13. De Roeden onder Duiven; 28 Dec. 1677 *Wessel ten Bosch* en *Aleitgen (Alarda) van den Wall.*

Idem, blz. 37. Overvelthorst onder Lochem; 2 Jan. 1686 Dr. *Derick Henrick van den Wal* als erfgenaam van zijn moeder Helena van der Leeu.

1 de m, blz. 73. Onbekend leen ; 1366 *Coenraats zoene ten Walle, Arnt van Drinen* van Zutphen.

Leenregister Bergh, blz. 196. Amminck onder

Steenderen; 18 Jan. 1672 *Derick van de Wall,* Burgemr. van Zutphen, namens zijn vrouw *Helena van der Leeuw; 27* Maart/6 April 1679 mag hij, zijnde oud-Burgemeester van Zutphen, het leen vervreemden.

Idem, blz. 214. Holthuizen onder Zeddam ; 25 Juli 1712 *Gerardina van de Wal,* wede *Peter Toor;* 19 Nov. 1726 na doode van haar de kinderen.

Oss. BLAAUW.

Wieck (van). Gaarne zoude ik inlichtingen ontvangen over eene familie *van Wieck (Wyck),* waartoe o. a. behoorde *Qerhard (Gerrit),* die als kwartiermeester in het Statenleger diende en zich omstreeks 1680 naar Dorsten (Westfalen) begaf, waar hij het burgerrecht verwierf.

A. J. S. v. V.

Zegers van Ydeghem en Wassenhoven-de Glarges (XLIX, 266, 361, 384; L, 63/4). Naar aanleiding van de gepubliceerde aanteekeningen van den Heer William J. Hoffmañ terzake van bovenstaande genealogie en den kwartierstaat, door den Heer R. T. Muschart in XLIX, 384 gepubliceerd, van welke ik met belangstelling kennis nam, meen ik thans wel te mogen aannemen dat Josine *Zegers* van *Wassenhoven* zeker geen dochter is van *Margaretha van Wijngaarden,* zoodat de Bodengraafsohe Predikant *Johan Zegers* blijkbaar identiek is met den in de genealogie Oem van Wijngaarden aangeduiden *Jan Zegers van Wassenhoven,* Ridder.

Omtrent de opgegeven filiatie *Zegers* valt m. i. wel iets op te merken, n.l. dat in verband met de hierin schaars vermelde jaartallen een en ander niet zeer aannemelijk lij kt.

Hendrik Zeegers sterft volgens deze opgave in 1466. Heel jong kan hij niet geweest zijn, waar hij schout van Antwerpen was. Zijn zoon *Jan Zegers* kan dus wel geboren zijn omstreeks 1440 en diens dochter *Josine* tusschen 1480 en 1490, vroeger is zeker niet aannemelijk, want haar zoon *Claude de Glarges* wordt in 1630 geboren.

Het lijkt mij dus niet overbodig om door jaartallen deze filiatie eens te controleeren, want, zoo gezien, bestaat er veel kans dat er een tusschenschakel ontbreekt en *Hendrik Zeegers* de overgrootvader van *Josine* is en niet haar grootvader.

Djombang. TH. J. INDEWEY GERLINGS.

Wapens gevraagd: *Heyl* (Provincie Nassau); *Grul* (Leiden, Nijmegen).

V. TH. V. R. L.

INHOUD 1083, No. 5.

Bestuursberichten. — 100ste Vergadering van de Groep van in Gelderland wonende Leden. — Wapens van Geldersche en Overijselsche studenten te Franeker, door Dr. A. L. Heerma van Voss. — Het Amsterdamsche geslacht Bessels, door J. D. Uhlenbeck. — Straalman-Vinokel (Venckel), door Mr. H. F. Wijnman. — Gegevens betreffende sterfgevallen op het platteland ven de Veluwe uit het Archief der Geldersohe Rekenkamer sedert de tweede helft der 16e eeuw, medegedeeld door H. Mijnssen. (Vervolg). — Onjuiste namen en wapens van Nederlandscbe geslaobten in het Armorial Général van J. B. Rietstap, door R. T. Muschert. (Vervolg). — Korte mededeelingen: Hoppenbrouwers; Registers der Sohotsohe Brigade. — Vragen en antwoorden: Bosman-van Tongeren-de Witt-de Weer; Bueren [gezegd de Rechteren] (van); Feres; Gendt *(van);* Merode (de); Palsma; Perez de Baron (de)-Eckhardt ; Quader; Roos (de)-van den Broek; Thierry; Wall (van den); Wieok (van); Zegers van Ydeghem en Wassenhoven-de Glarges. — Wapens gevraagd.

MAANDBLAD

VAN EET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat* 50, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 6. **L^e Jaargang.** Juni 1932.

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid is benoemd:

Jhr. J. F. BURMANIA VAN HUMALDA VAN EYSINGA. *Leiden. Kloksteeg 29.*

Adreswijzigingen :

Dr. H. E. ENTHOVEN . . . . . *'s-Gravenhage. Hotel du Vieux Doelen.*

G. F. E. GONGGRYP . . . . . *'s-Gravenhage. Van Alkemadelaan* 92.

B. C. D. HANEGRAAFF . . . . . *Rotterdam. Geb. Noordzee, Korte Wijnbrugstr. 2.*

P. N. RUYS . . . . . *Amersfoort. P. Bothlaan 30.*

B. H. SLICHER . . . . . *Bilthooen. Bachlaan 3.*

Ir. JAN F. STRAATMAN . *Prestwich, Lanc. (Engeland). Polefield, Heywood Road 4.*

Aanwinsten der Bibliotheek.

Nieuwenkamp, H. W. M. J. Kits. Een merkwaardig Overijsselsch familiewapen. [z pl. 1932].
Overdr. uit „Eigen Volk".
(Geschenk van den schrijver).

Coulon, A. Le service sigillographique et les collections d' empreintes de sceaux des archives nationales. Paris 1916. *(Geschenk van den Secretaris).*

Hoop, E. J. Th[omassen]à Th[uessink] van der. De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek. 's-Gravenhage 1932.
Verm. overdr. uit „Ned. Leeuw", 1931, 1932.
(Geschenk van Jhr. Mr. Dr. H. A. van Karnebeek).

Sovjet-wetten. In het Nederlandsch vertaald door A. Buriks en G. Buriks-v. L. v. d. H. naar de officieele uitgave, te Petersburg gedrukt ter Landsdrukkerij 1919 Amsterdam 1919. 1 dl.
dl. 11. Wetboek betrekkelijk akten van den burgelijken stand, huwelijks- en familierecht en voogdij, uitgeg. door het Volks-Kommissariaat van Justitie 1919.
(Geschenk van den heer J. J. Vürtheim Gan.)

Penning, C. P. J. Onderzoek der bevolking van de Over-Veluwe. Harderwijk 1932.
Proefschrift Utrecht. *(Geschenk van den schrijver).*

[Bijleveld, W. J. J. C.]. Von Siebold. Bijdragen tot zijne levensbeschrijving. Leiden [1932].
(Geschenk van den schrijver).

Stamboom [van het geslacht Salm. z. pl. z. j.].
Vereeniging familie Salm te Amsterdam.
(Geschenk van den heer Dr. J. J. A. Wijs).

Burger Jr., D. J. Genealogie van de familie Burger. Utrecht 1932. *(Geschenk van den schrijver).*

Eschauzier, O.L. Familiegeschrift Eschauzier. ['s-Gravenhage] 1931. *(Geschenk van den schrijver).*

Nobiliaire universel de France. Recueil général des généalogies historiques des maisons nobles de 1' Europe publ. sous la direction de L. de Magny. Paris 1868. Vol. X. Archives de la Noblesse.
(Geschenk van den heer Dr. J. Ph. de Monté verloren).

Blonden J. Naamlijst der leden van de Maastrichtsche Vroedschap van 1796 tot 1927. Maastrioht 1931.
(Geschenk van den schrijver).

Jubileumnummer 1901-1926 [van de] „Mededeelingen". Officieel orgaan van den Nederlandschen bond van steendrukkerijen. [Amsterdam z. j.].
(Geschenk van den heer J. J. Vürtheim Gzn.).

[Haaxman, P. A.]. H. P de Swart en Zoon, 's-Gravenhage. 1804-1929. [z. pl. z. j.]. *(Geschenk a. b.).*

Er en s, A. De oorkonden van het Norbertinessenklooster St. Catharinadal te Breda-Oosterhout. Tongerloo 100 [z. j.].

Isenburg, W. K. von. Die Ahnen der deutsohen Kaiser, Könige und ihrer Gemahlinnen. Qörlitz [z. j.]. afl. 1 en 2.

Dönges, C. Katalog der historischen Sammlungen im Wilhelmsturm zu Dillenburg. Dillenburg [z. j.].

Veröffentlichungen des Historischen Vereins zu Dillenburg. E.V. Nr. 6.

Kollewijn Nz., A. M. en M. J. Kollewijn. Geschiedenis van Nederland voor school, huis en studie. Arnhem, Nijmegen [z. j.]. 4 dln.

dl. 1. De oudste bewoners tot Karel V.

dl. II. Van Filips 11 tot den vrede van Münster.

dl. III. Van den vrede van Münster tot de omwenteling.

dl. IV. Na de revolutie.

K a m p e n, N. G. v a n. Geschiedenis der Nederlanden, vau de vroegste tijden tot op de omwenteling van 1830. Deventer 1867. 3e herz. dr. 2dln.

dl 1. Tot op den Munsterschen vrede.

dl. 11. Tot op de omwenteling van 1830 en hare gevolgen.

Gorkom, L. J. C. De beteekenis van den Fransch-Duitschen Oorlog 1870-1871. Nijmegen, Utrecht [1927]. Proefschrift Utreoht.

Gosses, 1. H. en N. Japikse. Handboek tot de staatkundige geschiedenis van Nederland. 's-Gravenhage 1920.

H aan, F. de. Priangan. De Preanger-regen tsohappen onder het Nederlandsoh bestuur tot 1811. [Batavia] 1910-1912. 4 dln.

dl. 1. a. Overzicht; b. personalia.

dl. 11. a. Bijlagen; b. excursen.

dl. III. a. Commentaar § 1-1600; b. staten en tabellen.

dl. IV. a. Commentaar § 1601-2860 ; b. staten en tabellen.

Muller Fz., S. Regesten van het archief der bisschoppen van Utrecht (722-1628). In medew. met E. de Clercq, B. M. de Jonge van Ellemeet en A. le Cosquino de Bussy. [Met indices door M. 1. van Soest.] Utreoht 1917-1922. 4 dln.

Brom. G. Bijdragen voor een oorkondenboek van het Sticht Utrecht. Regesten van oorkonden betreffende het Sticht Utrecht (694-1301). Utrecht 1908. 2 dln.

De eerste generaties van het geslacht van Tets,

door Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN.

In het April-nummer van dezen jaargang heeft onze bekwame Amsterdamsche medewerker Mr. H. F. Wijnman onder bovenstaanden titel belangrijke gegevens medegedeeld over de in de 17e eeuw te Amsterdam levende personen van den naam *van Tets (Teta).*

Zooals men zich zal herinneren, kwam hij hierbij tot de conclusie, dat er omstreeks 1660 aldaar twee personen geleefd moesten hebben, beiden *Willem* van *Tets* of *Tetz* geheeten, waarvan de één Roomsch-Katholiek en ambtenaar ter thesaurie, later postmeester op Antwerpen was, de ander daarentegen den Hervormden godsdienst beleed en in 1649 in de Oude Kerk aldaar een eveneens *Willem* genaamden zoon liet doopen, die de stamvader zou worden van het tegenwoordig grootendeels tot den Nederlandschen adel behoorende geslacht van *Tets.* Mr. Wijnman eindigde zijn belangwekkend betoog met te verklaren, dat de familierelatie tussohen beide naamgenooten voorshands nog in het duister lag en het onderwerp van een nader onderzoek zou dienen uit te maken.

Dit onderzoek heeft intussohen plaats gehad en tot

nieuwe vondsten geleid. Het feit, dat wij zelf laatstgenoemden *Willem van Tets* (via zijne kleindochter *Agatha* van *Tets,* gehuwd met *Wilhelmus Hogerwaard,* heer van Waverveen en Valokesteyn) onder onze voorouders tellen, was voor ons eene bijzondere aanleiding om te trachten het vraagstuk tot oplossing te brengen. Dat dit pogen met succes bekroond werd, is echter voor een groot deel te danken aan de medewerking, die wij van de zijde van de familie zelve mochten ondervinden. Deze ging hierbij tereoht van het standpunt uit, dat op genealogisch gebied naar de grootst mogelijke objectiviteit dient te worden gestreefd, dank zij welke de uitkomst van het onderzoek naar het verre voorgeslacht echter ook nimmer kan praejndieieeren ten nadeele van de vooraanstaande positie, die de latere generaties zich in eene aaneenschakeling van eervolle ambten, zoowel bij de 0. 1. Compie en de regentenmagistratuur in de 18e eeuw als in de hoogste betrekkingen van staats- en gewestelijk bestuur, Hof en diplomatie in lateren tijd, door hunne verdiensten hebben verworven. Voor deze geesteshouding, die, zooals maar al te vaak gebleken is, helaas geen gemeen goed genoemd kan worden, mag haar een woord van waardeering zeker niet onthouden worden.

Uit de familiepapieren, waarvan het hoofd der familie Jhr. Mr. G. C. W. van Teto van Goudriaan te 's-Gravenlage ons welwillend inzage verstrekte, bleek ons, dat een in vroegere jaren in het Amsterdamsch oud-archief ingesteld onderzoek had uitgewezen, dat aldaar in het huwelijks-inteekenregister der kerk dd. 14 Sept. 1661 de ondertrouw voorkomt van zekeren *Willem van Teths,* aan wien destijds geen plaats in het familieverband kon worden aangewezen.

Inderdaad werd in genoemd register de volgende acte aangtroffen :

D. T. B. no. 469, fo 110. Den 14 Septemb. 1661.

„Compareerden als vooren *Willem* van *Teths, v a n* Wandelo, out 26 Jaer, v(er)toon(ende) acte van moeders c(on)sent, woon(ende) opt Jorispleyn, en(de) *Jacomina Lodders* [1]), van A(msterdam), out 17 Jaer, geen ouders hebbende, woon(ende) opde Coninxgracht, geass(isteer)t met haer petemoy Machtelt Lodders, versoeckende hare drie Sondaegsohe uytroepingen etc." (w.g.) *Willem* van *Tetz, Jacomyna Lodders*; (in margine) „*Transactie te tonen van de wed*we [2]) *waer hy voordesen hier ter camer is v(er)schenen. is acte v(er)toont den* 30 *Septemb. pr(e)s(entibus) Reynst ende Hinlopen.*"

Het bijzondere van deze ondertrouwacte is, dat hierbij de in dit register gebruikelijke aanteekening ontbreekt, dat het huwelijk te Amsterdam of elders inderdaad voltrokken werd. Intusschen werd het niet gestuit, vermits daarvan -naar de Gemeente-archivaris van Amsterdam ons welwillend mededeelde — nooh in de huwelijkskrakeelregisters, noch in die van culumniën matrimonieel wordt gerept.

De bovenbedoelde familie-aanteekeningen verwezen bovendien naar de volgende doopinschrijvingen van kinderen van genoemd paar, alle in Hervormde kerken. Daarbij valt op, dat ook hier geen lid der familie *van Tets*

[1]) Zij behoorde tot eene goed gesitueerde Amsterdamsche familie, waarover eenige gegevens in Elias, de Vroedsohap van Amsterdam.

[2]) Dit woord is in de acte niet goed leesbaar.

als doopgetuige optreedt. (Zie de opmerking van Mr. Wijnman t.a.v. de in de kol. 99 en 100 medegedeelde doo pinschrij vingen.)

Doopboek Zuiderkerk.

1 Aug. 1662. (V.) *Willem van Tetz.*
Johannes. *(M.) Jacomynke Lodders.*
(G.) Pieter van Hooren, Maohtelt Loddera.

Doopboek Nieuwekerk.

10 Sept. 1669. *Willem van Tets* de vader,
Gerret Jacomina *Lodder8* de moeder,
getuigen Jasper Lodder ende Machtelt Lodders.

id. id.

2 Mrt. 1664. Willem *van Teth* de vader,
Geraert. *Jacomina Lodder8* m(oede)r,
getuigen Geraert Groenendyck ende Cornelia Vinck.

id. id.

12 Jan. 1667. V. *Willem van leth.*
Johannes. M. *Jacomina Lodder.*
G. Jasper ende Machtelina Loder.

id. id.

10 Juni 1671. V. *Willem van Tets.*
Jacobus. M. *Jacomina Lodder.*
G. Machdalina Lodder ende Michiel Wiltschut.

Wie is nu de hier genoemde *Willem van Tets?* Zonder twijfel is hij dezelfde als de postmeester op Antwerpen, van wien wij in het artikel van Mr. Wijnman (kol. 101) gelezen hebben, dat hij een broeder Gerrit (*Gerardt*) had, die in 1662, oud 28 jaren, in het huwelijk trad met *Cornelia van Schorel* en de stamvader werd van de thans uitgestorven Roomsch-Katholieke familie van *Tets* te Amsterdam. Immers woonde de hierboven behandelde *Willem van T.* evenals *Gerrit van T.* bij zijn ondertrouw „opt Joris pleyn" te Amsterdam; beiden vertoonden bij die gelegenheid slechts een acte van moeders consent. Hun vader was derhalve vóór dien tijd overleden, *Willem*, die bij zijn ondertrouw in 1661 „out 26 Jaer" genoemd wordt, was derhalve de jongste van de beide gebroeders. Het feit, dat zijn ondertrouw in het Huw. Int. Reg. der *(Hervormde) Kerk en* niet, evenals bij beide huwelijken van zijn broeder Gerrit het geval was, in hel *Puiregister* werd ingeschreven, toont aan, dat hij niet of niet meer den Roomsch-Katholieken godsdienst beleed. Mogelijk was hij — in verband met zijn stedelijke ambten? — reeds eerder tot de Staatskerk overgegaan, maar de mogelijkheid is evenmin uitgesloten, dat de familie *van Tets* van huis uit Hervormd was en dat het *Gerrit* was, die door zijn huwelijk met eene Roomsche vrouw tot het R.K. geloof overging.

Hoe dit zij, de omstandigheid dat de postmeester op Antwerpen Hervormd was en niet Roomsch-Katholiek, zooals oorspronkelijk was aangenomen, bracht hem reeds nader tot dien *Willem van Tets* (I in Ned. Adel&.), die zooals men weet in 1649 Hervormd te Amsterdam een zoon *Willem* (II) liet doopen. Aan eene vereenzelviging van beide personen stonden alsnog eenige bezwaren in den weg. In de eerste plaats was de postmeester *Willem* van *Tets* volgens het Inbrengregister der Weeskamer op 26 Nov. 1683 nog in leven, terwijl laatstgenoemde zijn *Willem* (11) bij zijn huwelijk in 1674 alleen werd geassisteerd „met syn moeders consent" en hij bovendien

in zijn op 30 Aug. 1676 voor notaris Miohiel Bookx te Amsterdam gepasseerd testament bij kinderloos overlijden alleen aan zijne moeder *(Ariaentje Aris)* de legitieme portie besprak. Een en ander deed veronderstellen, dat zijn vader vóór dien tijd reeds overleden was.

Toch zal blijken, dat beide gelijktijdig levende personen van den naam *Willem van Tets* inderdaad identiek zijn.

In de hierboven aangehaalde ondertrouwacte *van Willem van Tets* en *Jacomina Lodders* dd. 14 Sept. 1661 komt eene door ons gecursiveerde marginale aanteekening voor, waarvan de beteekenis op het eerste gezicht niet zeer duidelijk is, maar waaruit in ieder geval blijkt, dat de bruidegom vóór en na den ondertrouw voor Heeren Schepenen had te verschijnen en een aote had te vertoonen, wier inhoud ons echter niet bekend is.

Deze ongewone toevoeging was aanleiding, dat Mr. Wijnman voor ons over de aan laatstgenoemden datum voorafgaande jaren het Huwelijks Krakeelregister (Rechterlijk archief n°. 3064) raadpleegde en aldaar op 16 Oct. 1649 een geschil over sponsalia vermeld vond tusschen *Ariaentie Backers*, als eischeresse, en *Willem van Tets*, van Ceulen, „out omtr(ent) 24 Jaer, noch een moeder hebbende" als gedaagde.

Dat wij hier met den thesaurie-ambtenaar en lateren postmeester te doen hebben, blijkt reeds uit zijn leeftijd. Wij zagen immers dat laatstgenoemde in 1661 bij zijn ondertrouw met *Jacomina Lodders 26* jaren oud was. Bovendien is *er* ook hier weer sprake van zijne nog in leven zijnde moeder. Iedere twijfel dienaangaande wordt echter weggenomen door eene acte, welke wij danken aan de welwillende medewerking van den Amsterdamschen Gemeente-archivaris, ons geacht medelid Mr. A. le Cosquino de Bussy. Het betreft een copy-extract uit het protocol van notaris Laurens Lamberti te Amsterdam, berustende in het Oud-archief aldaar (Reg. N°. 603, pag. 665). Hierbij machtigt *Adriaentje Arents*, weduwe wijlen *Anthoni Backers* op 4 Nov. 1649 den Amsterdamschen procureur Hugo van Groenewegen om namens haar tegen *Willem van Tets* „jongman, dienaer van de Camer der E. Heeren Thesauriers extraordinaris deser stede" te procedeeren. Zij teekent de acte als *Aerianten Aerens.*

Blijkens meergenoemde marginale aanteekening werden partijen naar Heeren Schepenen gerenvoyeerd. De schepenrollen, die de uitspraak inhielden, zijn helaas niet meer aanwezig. Waarschijnlijk heeft het proces echter tot eene schikking geleid en heeft de „transactie van de weduwe", waarvan hierboven sprake is, hierop betrekking.

Hiermede is het feit verklaard, dat ondanks vele nasporingen de inschrijving van den ondertrouw en het huwelijk tusschen *Willem van Tets* en *Ariaentje Aris* niet gevonden werd, terwijl aan de hand van de nieuwe vondsten ook de ondertrouwacte en het testament van den op 17 Aug. 1649 gedoopten *Willem van Tets* (11) niet meer met de identiteit van zijn vader met den lateren postmeester *Willem* *van Tets* onvereenigbaar zijn.

De poorterinschrijving van laatstgenoemden *Willem van Tets* is niet gevonden, hetgeen wellicht te wijten is aan het feit, dat de Amsterdamsche poorterboeken uit de 17e eeuw niet onbelangrijke lacunes bevatten.

Dat hij, die in Amsterdam openbare functies bekleedde, geen poorter zou zijn geworden, achten wij niet zeer aannemelijk. Weliswaar vestigde Mr. Wijnman reeds de aandacht op eene inschrijving, volgens welke *Willem Theth,* van Wandelo, op 6 April 1641 den poortereed deed, maar wij kunnen in dezen' *Willem* moeilijk den postmeester herkennen, aangezien deze op dat tijdstip nauwelijks den leeftijd van 16 jaren had bereikt. Eerder meenen wij in hem eene oudere generatie te moeten zien en wel den vóór 1649 overleden vader van de gebroeders *Gerrit* en *Willem van Tets,* wiens weduwe wij nog in 1662 in leven aantroffen.

Waarschijnlijk heeft deze oudere *Willem van Tets* in relatie gestaan tot den burgemeester van Amsterdam en ambassadeur Dr. Gerard *Schaep* (16981666). Laatstgenoemde verleende, zooals men heeft kunnen zien (kol. 101), zijne schriftelijke tusschenkomst bij het eerste huwelijk van *Gerrit van Tets* „van wege het consent syns moeders", terwijl hij reeds in 1646 van zijn belangstelling jegens diens jongeren broeder *Willem* had doen blijken door voor dezen als borg voor diens zekerheidsstelling op te treden bij zijne benoeming tot ambtenaar aan de thesaurie (zie kol. 103/4). Ook blijkt uit de Rekeningen van Amsterdam van 1666, dat deze *Willem van Tets* namens burgemeester *Schaep* de ontvangsten afdroeg van de Gabelle van het Haerlemmer Sandpad [3]).

De omstandigheid, dat de oudste zoons van *Gerrit* en *Willem van Tets* (t. w. de latere advocaat en de latere chirurgijn) beiden den voornaam *Willem* ontvingen, zou eveneens voor de stelling kunnen pleiten, dat zij een ouderen *Willem van Tets* tot grootvader hebben gehad.

Het staat thans vast, dat de familie van *Tets of van Tetz* uit het hertogdom Gulik afkomstig is, alwaar zij het laatst in Wanlo heeft gewoond. Het zou ons niet verwonderen, indien o.a. een onderzoek in het Staatsarchief te Düsseldorf over de oudere generaties van dit geslacht meer aan het licht zou kunnen brengen. Niet zonder belang is in dit verband, dat ons correspondeerend lid de heer Muschart onlangs in het archief der heeren en graven van Culemborg (Rijksarch. Arnhem) in stukken, die op het land van Gulik betrekking hebben, melding gemaakt vond van *Kyrstgen van Tetz*, op lb Maart 1667 schepen Van de Gerichtsbank te Weltz.

De oudste generaties van de Brabantsch-Gorcumsche, later Zutphensche familie de Bruyn,

door H. Wijnaendts.

In het Stam- en Wapenboek van Vorsterman van Oyen, deel I, p. 110 e. v. wordt de genealogie van eene familie de *Bruyn* gegeven, welke aanvangt met een *Floris de Bruen Francozoon,* omtrent wien wordt medegedeeld, dat hij uit een oud Brabantsoh geslacht was gespro ten en, ten einde de Spaansche vervolging te ontgaan, was uitgeweken uit 's Hertogenbosch en naar Gorcum was getrokken. Hij zou getrouwd geweest zijn met *Jannetje Adriaanse,* uit welk huwelijk gesproten waren *Anna X N. N. Veldhuisen,* predikant te Hardinxveld, *Agnes* X *N. N. van der Hielen* en ten slotte op 2 Dec. 1608 een zoon Franco *de Bruen.*

[3]) Aanteekening van wijlen A. B. van der Viee, welwillend medegedeeld door ons medelid W. J. J. C. Bijleveld.

Deze datum, die een aanwijzing is in welken tijd wij de betrokken personen moeten zoeken, is niet te controleeren, aangezien de doopboeken van Gorinchem eerst in 1619 aanvangen. Een noot vertelt ons dan verder nog, dat de naam dezer familie aanvankelijk de Bruen en *de Bruin,* later *de Bruyn* werd geschreven. Dit schijnt niet juist te zijn; de leden dezer familie heeten in de Qorcumsche schepen- en kerkboeken nimmer de Bruen of de Bruin, maar veelal *de Bruijn,* soms *de Bruyn.* Eenvoudigheidshalve bezig ik in dit artikel uitsluitend de tegenwoordige schrijfwijze *de Bruyn.*

Ook de naam *Franco* trof ik nimmer aan, steeds het goed Hollandsche *Frank.*

Een Floris de Bruyn Frankzoon heeft inderdaad te Gorinchem gewoond. Op 20 Juli 1634 compareert hij als *Floris Francken de Bruyn* voor notaris Kemp [1]) te Gorinchem en verklaart dan omtrent 70 jaar oud te zijn, zoodat hij omstreeks 1664 geboren moet zijn.

Een schepenacte van Gorinchem van 10 Juni 1610 [2]) licht ons volledig in omtrent zijn afstamming.

Deze schepenacte luidt als volgt:

„Wij schepenen der stadt Qoricum doen condt op „heden dato van desen voor ons gecomen eñ gecom„peert zijn, *Jenneken,* wedue *Franck* sone wijlen *Floris* „*de Bruyn* van zelven *Florissen* eñ *Anneken* zijnre huys„vrouwe, dochter van *Joosten de Meller* van zelven *Joosten* „eñ *Claesken* dochter *Francken Post* te samen verweckt, „voor de tocht metten mombare *Floris* sone wijlen „*Francks* eñ *Jennekens* voorn. eñ *Thonis Henrixs* als „man van *Jenneken* zijn huysvrouwe dochter wijlen „*Francks* eñ *Jennekens* voors. en dezelve *Jenneken* met „den voorn. *Thonissen* haeren man als met haeren wet„tigen momber voor het erfrecht en hebben wittel. „geconstitueert eñ mechtich gemaect, constitueeren eñ „maecken machtich mits desen *Willem*, sone wijlen „*Franck Floris eñ Jennekens* voors., om in hennen eñ „zijnen eygen name te compareeren voor schepenen der „stadt Shertogenbosche oft elders daer sulx behooren „zall en aldaer wettel. en erffelijk te oederen, trans„porteren eñ op te dragen twee seste gedeelten in alle „recht en aenpart hen competeren in de vierde eñ vijfte „cameren met henne gronden van acht cameren gelegen „ binnen Shertogenbosche opte Hinthamereynde bij de „Pijnappelsche poorte achter den hoeckhuyse aldaer „ter tholbrugge waert, atreckende etc."

Deze belangrijke acte leert ons de ouders en grootouders van *Floris Francken de Bruyn* kennen en voert de bestaande stamreeks dus 2 generaties hooger op. Voorts zien wij er uit, dat de Qorcumsche de Bruyn's grondbezit te 's Bosch hadden, vermoedelijk afkomstig van *Franck Post* en door het huwelijk van diens kleindochter *Anneken* met een lid der familie de Bruyn in het bezit dezer laatste familie gekomen. Hierdoor wordt het dus zeer waarschijnlijk, dat deze inderdaad van Brabantschen oorsprong is, en waar Floris Francken de Bruyn, zooals wij hiervoor zagen, omstreeks 1664 geboren moet zijn, kunnen wij dus schatten, dat de familie de Bruyn ± 1636 nog in den Bosch gevestigd was, toen zijn grootouders trouwden.

Maar wij kunnen nog nauwkeuriger zijn.

[1]) Protocol van notaris Kemp, Alg. Rijke-Aroh. nº 3975.
[2]) Rechterl. Arohief van Gorinchem F XIV dl. 37; Alg. Rijke-Aroh.

Zooals wij hierboven zagen was *Jenneken,* de dochter van *Frank de Bruyn* en *Jenneken,* gehuwd met *Thonis Henrixs.* De inschrijving van dit huwelijk vinden wij in het oudste Gorkumsche trouwboek. Zij luidt:

3 Juni 1690 Anthonis Hendrixen van Gorcū
Jenneken Francken van denn Bosz.

Jenneken was dus in den Bosch geborer en waar deze geboorte omstreeks 1565 moet hebben plaats gehad, was de familie de Bruyn dus toen nog in den Bosch gevestigd.

Met dit jaartal voor oogen kunnen wij veilig de veronderstelling wagen, dat met *Frans Florissoen,* die 28 Augustus 1668 met vele anderen van de pui van het stadhuis te 's Hertogenbosch door Alva werd ingedaagd [3]), bedoeld wordt *Frank Florissoen de Bruyn,* de vader van *Floris, Jenneken* en *Willem.*

Thonis Hendricks, de man van Jenneken Franckendr. (de Bruyn), heette *Beugel,* zooals blijkt uit een Gorcumsche schepenacte van 2 April 1637 [4]).

De aanhef van deze acte luidt:

„Compareert *Jenneken Franckendr.* wed. wijlen *Thonis* „ *Hendricks Beugel* etc. ende droech op aen en ten „behoeve van *Floris Francken* haren broeder drye „kguldens etc".

Uit deze acte blijkt, dat de naam de Bruyn nog niet altijd gebruikt werd.

Voorts treffen wij Floris Francken nog aan in een Gorcumsche schepenacte van 24 Mei 1613 [5]) als kooper van een huis, uit welke acte tevens zijn beroep blijkt. Deze acte luidt: „Orconden dat voor ons quam Jan „Lucass spelmaecker ende droech op als recht is *Floris* „*Francken* mede spelmaecker een huysinge eñ wooninghe staende eñ gelegen binnen dezer stede Gorin„chem -omtrent-- de coornbrugge bij de wal etc. heeft „gekost 200 kgl. vrij huys om vrij gelt etc".

Een acte, waarin Floris Francken de Bruyn met zijn vrouw en kinderen genoemd wordt, kwam ik niet tegen, zoodat voorshands niet bewezen is, dat zijn vrouw Jannetje Adriaans heette.

Ten slotte zagen wij uit de acte van 1610, dat Floris behalve een zuster *Jenneken,* ook nog een broeder *Willem* had.

Dezen Willem leeren wij nader kennen door een Gorkumsche Schepenacte van 2 Oct. 1626 [6]).

Op dien datum „comp. *Willem Vrancken de Bruyn,* „die tot een echte huysvr. gehadt heeft *Celyken Jansdr.* „gesworen vroedvrouwe za. ter eenre eñ Cornelis Jansz., „Jan Cornelis Bogert als man eñ voocht van Grietgen „ Jansdr., Steven Lambertsz Molenaer als man en voocht „van Seyntgen Jansdr. eñ Jacob Jansz. elk voor hun „selven eñ mede vervangende eñ hun sterck makende „voor Jan Jansz. haeren onmundigen broeder alle vijf? „voorkinderen van voorñ Celyken Jansdr. verweckt bij „Jan Cornelisz. van den Bosch haeren eersten man, „ mitsgaders noch de voors. mundige personen als „voochden over *Franck Willemsz. de Bruyn* oock haeren „onmundigen broeder, sijñ het nakindt 'van voors.

[3]) Verzameling van Kronyken. Charters en Oorkonden betrekkelijk de 'stad en meijerij van 's Hertogenbosch door Dr. C. R. Hermans, Eerste deel, blz. 299.
[4]) Rechterl. Arch. Gorinchem; Alg. Rijks-Arch. F XIV dl. 131.
[5]) Als voren dl. 114.
[6]) Als voren F XIV dl. 27.

„Celijken Jansdr. verweckt bij den voors. *Willem Vrancken* etc".

Wij zien dus, dat uit het huwelijk van Willem Vrancken de Bruyn en Celia Jansdr. slechts één kind, een zoon, geboren was.

De doopinschrijving van dezen zoon vinden wij in hef Gorcumsche doopboek, het oudste, dat met 1619 aanvangt.

Die inschrijving luidt :

den 28 Janua ao. 1621

Franck, 't kindt van *Willem Francken de Bruyn* eñ *Celiken Jans,* vroeymoer, getuygen Cornelis Janszen ende Grietge Jans hare kindē.

Wanneer dus uit het huwelijk van *Floris Francken de Bruyn* ook een zoon Frank geboren is, dan waren er sedert 1621 twee personen van den naam *Frank de Bruyn.* De vraag kan dus zijn wie van de twee het geslacht voortzette.

Volgens het Stam- en Wapenboek moet Frank Floriszoon gehuwd zijn met Maria Verbeek uit Leiden. Inderdaad vindt men in het Gorcumsche trouwboek de volgende inschrijving :

24 Dec. 1646 *Franck de Bruijn,* j.m. van Gorcū
Maria Verbeeck, j.d. van Leyden, won. tot Gorcu.
(in margine) getrout den 7 Januarij 1646.

Deze inschrijving geeft ons dus geen licht omtrent de vraag of wij hier inderdaad met Frank Floriszoon te doen hebben. Wel mag men er uit afleiden, dat één van de beide neven op dat tijdstip reeds was overleden of Gorcum had verlaten, daar anders de vadersnaam wel vermeld zou zijn geworden.

Ook bij de inschrijving van de huwelijken van de in het Stam- en Wapenboek genoemde dochters van Floris Francken de Bruyn wordt van den naam van den vader geen gewag gemaakt. Deze inschrijvingen luiden :

19 Febr. 1634 *Hans van der Hielen,* j.m. van Amsterdam
Neesken de Bruijn j.d. van Gorcum
getr. 7 Maart 1634
en
30 April 1646 *Georgius Velthuysen,* j.m. predicant tot Hardinxveldt
Anneken de Bruijn j.d. van Gorcü.

Als Frank de Bruyn en Maria Verbeeck hun eerste kind laten doopen, luidt de inschrijving der Hervormden te Gorinchem:

21 Juni 1660
Floris. Douders *Franck de Bruijn* ende Maria *Verbeeck.*
Getuygen Dom. *Georgius Velthuysen* ende *Neesken van der Hielen.*

Zwager Velthuysen en zuster van der Hielen zijn dus getuigen, waaruit wel mag worden afgeleid, dat hut Stam- en Wapenboek op dit punt juist is, terwijl ook het feit, dat het eerste kind Floris heet, een aanwijzing is, dat het genoemd is naar Floris Francken de Bruyn. Deze aanwijzing wordt nog versterkt, doordat ook het eerste kind van Ds. Velthuysen dezen naam krijgt. De inschrijving toch in het doopboek van Hardinxveld luidt:

1646 Den 30 Maert hebben *Georgius Velthusius,* predikant alhier ende *Annaken de Bruijn* een soon gedoopt ende is genoemt *Florus*
mater obijt postero die.

Uit alle vorenstaande gegevens kan thans de volgende stamtafel worden samengesteld :

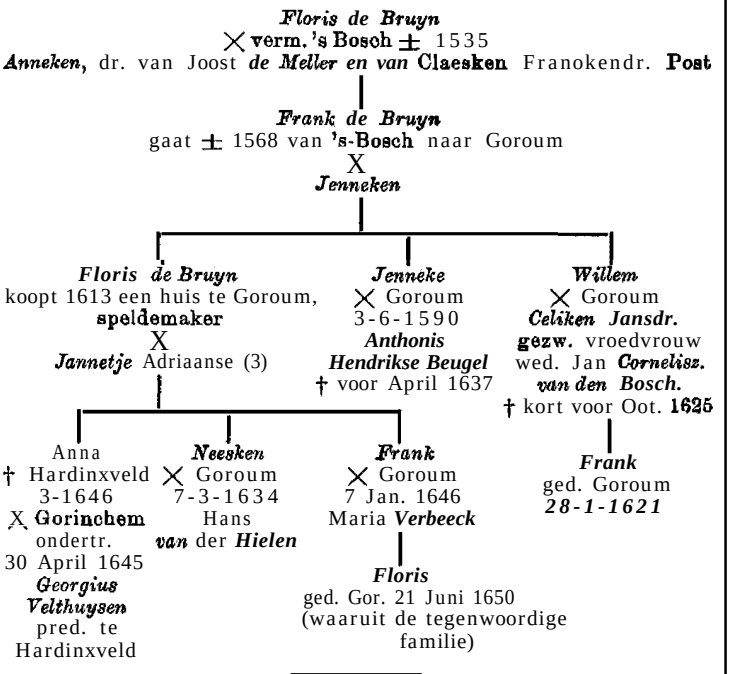

Een Familie-Bijbel der Goltstein's,

medegedeeld door F. KRAGT Hz.

Tusschen Nijkerk en Putten ligt het kasteel Oldenaller, thans bewoond door Jhr. V. E. A. Boreel van Oldenaller.

Lange jaren was het de woonplaats der baronnen *van Goltstein* en onder de herinneringen aan hun geslacht, die aldaar nog berusten, bevindt zich ook een oude Bijbel, waarin de gebeurtenissen in de familie werden aangeteekend.

Deze Bijbel, een z.g. „Deux-aes-bijbel" draagt het jaartal MDCXTIII en is gedrukt „Tot Leyden Bij Jan Paedts Jacobszoon ende Jan Bouwenszoon."

De band van bruin leer heeft, volgens de aanteekeningen, den oorspronkelijken band van chagrijnleer in de 2e helft der 17e eeuw vervangen. De oorspronkelijke zilveren sloten heeft men echter behouden. Ze zijn versierd met de wapens *Goltstein, Capellen, Heumen* en *Ripperda.*

Op het bovenste leest men:

„Di Questo Mi contento ē Meghor Spero",

op het onderste:

„Mirari Non Rimari Vera Sapientia Est".

Het bovenste is aan de binnenzijde gemerkt:

Bor
Le Schelperoort
Fecit.

Achter in dit boek had *Reinier van Goltstein zijn* familieaanteekeningen gemaakt, welke men niet in den nieuwen band heeft opgenomen. Wel is er een extract van gemaakt, dat nog los in het boek ligt. In hoeverre het volledig is, valt natuurlijk niet na te gaan.

Evert Jan Benjamin van Goltstein heeft het boek opnieuw laten binden en is met het noteeren voortgegaan.

Daar dus het inliggend extract het oudste is, zullen we dit het eerst mededeelen; het luidt als volgt:

Extract uyt seecker bibel
Anno MDCXIIII by
Jan Paedts Jacobszoon eñ
Jan Bouwenszoon tot
Leyden, in swart chegrin
mit twee silvere clampen
ende fijn beslach, daerop
vier waepens, ende op eene
clamp Borlie Sohelperoort
fecit.

*[1]) Anno 1626 de 3e septenb. olden styl ben iok getrouwt mit *Gertruit van der Capellen* oudste dochter in den Dam.

Anno 1627 Sept. 21n olden stijl op vrijdach des morgens tuschen twee end drie uijren tot Zutphen is gebooren myn dochter *Johanna van Golsiein.* Qodt laet haer syner eeren in deuchden opwaschen.

Anno 1629 den 26n Mart, ouden stijl op Donderdach des namiddaegs tuschen vijff en ses uuren is mij gebooren mijn Soon *Johan Gerlach van Qolstein* tot Utrecht.

Godt wil hem t syner eeren in deuohden tot dienst eñ vreuchd sijner Ouderen eñ Vrunden laeten opwaschen.

* Anno 1630. den 12en Septr op Sondaoh tuschen tien eñ elf uijren is gebooren myn Soon *Philips van Golstein*, in den Dam, Qodt wil hem te syner eeren laeten opwaschen.

Anno 1632. den 27n feb: op Sondaoh tuschen drie eñ vier uijren is gebooren mijne Dochter *Elisabet van Goltstein* tot Utrecht, Godt wil haer tot syner eeren in deuchden laeten opwaschen.

Anno 1633 den 28 april op Sonnendach s'morgens tuschen vier eñ vijff uijren is gebooren onse dochter *Jacomina van Gottstein* tot Doorn. Godt laet haer tot sijner eeren opwaschen.

Anno 1634. den 6n April op Maendach naer Paeschen middernacht te een uijren is gebooren mijne Dochter Margarita *Judit van Goltstein* tot Utrecht die goede Godt laet haer tot Syner eeren in deugden opwaschen.

Anno 1637 den 6" Maij op Maendach des morgens tuschen tienen eñ elven is gebooren myne dochter *Gertruit van Goltstein.* Godt laet haer t Sijner eer in deugden opwaschen.

Anno 1640 den 6 Nov: tuschen twaelf eñ een uijren is op t Huijs te Doorn geboren myne Dochter *Anna Gertruijt van Goltstein,* Godt laet haer te Syner eeren in deuchden opwaschen.

Accordeert het voorñ extract
oorcont mijn onderś Secretaris
der Stadt Zutphen.
Op den 1en Decemb. 1649
w.g. W. Wentholt
Secret
1649.

[In dorso: „de ouwerdom van mijn sustres".]

[1]) Een * vóór een der aanteekeningen beduidt, dat het aldaar medegedeelde aanvullingen of verbeteringen inhoudt van de overigens zeer volledige stamreeks van *Goltstein* (Prot. tak) in Ned. Adelsboek 1929. — Red.

1e bladzijde van den Bijbel.
(Handschrift van E. J. B. van Goltstein.]

Dese twee volgende articulen hebbe ick gecopieert uijt de aenteeckeninge van myn grootvader *Reijnier van Goltstein* met syn eygen hant gescreven, achter in desen Bijbel die met een swarten chegrijnen bandt is gebonden geweest maer vermits deselve door de tijt was bedorven en door de wormen bijkants geheel opgegeten hebbe ick deselve met dese tegenwoordighe bandt doen vernieuwen.

*Anno M.D.C.XXVI den III sept olden stijl ben ick getrouwt met *Geertruijt van der Capellen* oudste dochter in den Dam.

*Anno M.D.C.XXX. de XII sept. op sondagh tussen tien en elf uren is geboren mijn soon *Philips van Goltstein*, in den Dam, Godt wil hem t' sijner eeren laeten opwassen.

* den 22 decemb: nieuwen stijl 1669. is mijn vaeder *Philips van Goltstein* in echt getreden met mijn Moeder *Marie de Rechigne Voisin de Loge* volgens Hijlixe voorwaerden daer van sijnde.

*Anno 1664 op Paeschmaendach den 11 April ouden stijl ben ick geboren volgens Annotitie van mijn Vader Zal.r

*Anno 1706 den 29 Januarii ben ick met Juffrouw *Charlotte Agnis* tweede dochter van wijlen *Wilhem Lucas van Essen* en *Geertruijt Agnis Vijgh*, door dominus de Haes tot Hoeflaecken 'in den Houwelicken staet bevestight.

den 3 febr: 1710 des morgens omtrent vier uren is myn allerlieffste van een dochter verlost, die den 6 dito tot Zutphen in de grote Kerck den Christelicken doop heeft ontfangen, en is genoemt *Reyniere Charlotte* nae wijlen myn Broeder *Reijnier Carel van Qoltstein* Collonel te paert. Godt laet haer t' sijner eere in deu...den opwassen.

den 28 Julii 1711 des morgens tussen negen en tien uren is myn allerliefste tot Zutphen van een jonge dochter verlost, die een uur nae heer geboorte is overleden.

2e bladzijde.

den 5 Aug: 1712 des morgens omtrent twee uren is myn allerliefste tot Zutphen van een jonge dochter verlost, die twee uren nae haer geboorte is overleden.

den 7 febr: 1714 s' morgens omtrent twee uren is myn allerliefste tot Zutphen van een jonge dochter verlost, dewelke doot op de werelt is gekomen.

* den 8 Novemb: 1715 des Avonds tussen tien en elf uren is mijn allerliefste tot Aernhem van een jonge soon verlost, dewelcke den twaelfde daer aen volgende door dominus Zounzlieffer in de Broerenkerck gedoopt en *Philips Hendrick* is genoemt geworden nae myn Vader Zal.r en wylen *Hendrick van Essen* mijn Allerliefstens Oom.
Godt laet hem tot sijner eer en onser vreucht in deuchden opwassen.

den 24 Julii 1720 s'avonts tussen tien en elf uren is mijn Allerliefste tot Zutphen van een. jonge doohter verlost en is deselve den 28 daer aen volgende in de grote Kerck gedoopt en nae myn scoonmoeder Zal.r *Geertruijt Agnis* geheten.
Godt laet haer t' Sijner eere in deucht opwassen.

den 11 decemb: 1723 de Achtermiddaechs omtrent vijf uren is mijn allerliefste tot Aernhem van een jonge soon verlost, die een uur nae sijn geboorte aen inwendighe stuypjes van deze werelt wederom is gesceyden.

[Handschrift van Ph. H. van Goltstein.]

1744 s'nagts tusschen den 17 en 18 Maert is myn Vader Zaliger in den Heere ontslaepen en tot Zutphen in de Graf Kelder van de familie bygeset.

3e bladzijde.

Anno 1746. op den 4 Meij Ben ik met jonckvrouw *Judith Margareta van Essen:* oudste dogter van Wylen den Hoogh Wel Gebooren Heer *Lucas Willem van Essen* in Leven Heer van Vanenburgh, Luikzool en de Leusegraef ; jaegermeester des Furstendoms Geldre en Graefschap Zutphen op Veluwen, ordinaris Raedt in den Wel Edele Hove Proventiael van Gelderlandt en Ordinaris Gedeputeerde des Quartiers van Veluwe, en de Hoogh Wel Gebooren Vrouwe *Wilhelmina Johanna Torck,* in de Kerck tot Putten door Dominus Smit in den Huwelijcken staet bevestigt.

Anno 1746 op den 17 Jannuarij des agtermiddags tusschen twee en drie Uur is mijn alderliefste van een regtschaepen zoon verlost die den 20 daer aenvolgende in de groote Kerck tot Arnhem door Dominus Coets den Christelijcke Doop heeft ontfangen en is *Evert Jan Benjamin* na wijlen mijn Vader Zaliger genoemt, zynde door myn schoonsuster *Henraetta Geertruydt van Essen* na de Kerk gedraegen en door mijn Zuster de Vrouw *van* der *Borch* naemens myn Vrouw moeder ten doop gepresenteert, hebbende mijn swaeger de Hoogh Wel Gebooren Heer *Alard Philip van der Borch,* Raedt en Rekenmeester in Gelderland& mede naemens myn vrouw moeder als Gevaeder daer over gestaen.
God Laet Hem 't Syner eere en in Deugt op Wasschen.
Op den 16 Maij 1746 is Hij in den Heeren gerust en tot Arnhem in de GrafKelder van de familie op Choor bygeset.

* Op den 26. Augustij 1748. is myn Vrouw Moeder, des middags ontrent een uur op den Huyse Grunsfoord in den Heere ontslaepen, en het doode Lyck na Zutphen getransporteert alwaer het. den 1 September des avonds in de groote Kerk naest het Lyck van Wyle mijn Vaeder Saeliger volgens Haer begeerte is bygeset geworden,

Den 16 September 1749. s'nagts twee minuten voor twaelf uur is myn alderLiefste van een regtschaepen dogter verlost die den 18 daer aen volgende in de groote Kerk tot Arnhem door Dominus David Blancken den Christelyke Doop heeft ontfangen, en nae mijn schoonmoeder *Wilhelmina* Johanna en na wyle myn oudste Tante *van Qoltstein, Cornelia Amelia* genoemt is zynde door myn schoonzuster *Henrietta Geertruydt van Essen* na de Kerk gedraegen en door myn schoonmoeder ten doop gepresenteert.

Dit kintje is tot onse groote droefheydt op Grunsfoord den 17 September 1761 des s'morgens om een uur ontslaepen en tot Arnhem bygeset [1]).

God Laet Haer ter Zijner Eer in Deugt opwasschen.

* Aº 1761 op den 21 Junij des s'morgens ontrent vyf uur is mijn alderliefste van een regtschaepen zoon verlost, die den 24. daeraen volgende in de Groote Kerck tot Arnhem door Dominus Coets den Christelycke Doop heeft ontfangen en is *Evert Jan Benjamin* na wyle mijn Vader saliger genoemt, zynde door mijn schoonzuster *Henrietta Geertruydt van Essen* nae de Kerck gedraegen, en door mijn schoonmoeder naemens mijn zwaeger en zuster van *der Borch,* die ik als gevaeder en gemoeder daer over versogt hebbe te willen te weesen, ten doop gepresenteert

Godt Laet Hem ter Zijner Eere in deugt, en tot Vreugde van Ouders en naebestaende opwasschen.

4e bladzijde.

Op den 7. Februarij 1763. des agtermiddaegs ontrent vijf uur, is mijn Alderliefste van een Regtschaepen Zoon verlost, die den 11 daer aen volgende des Sondags agtermiddagh in de Groote Kerck tot Arnhem door Dominus Wilhelmus Themmen den Christelycke Doop heeft ontfangen, en na Wijle mijn Schoon Vader *Lucas Willem* en na den Heer van Rosendael *Adolp* genaemt, zynde door myn nigt *Sophia van Rechteren* na de Kerck gedraegen, en door mijn Schoonmoeder Vrouwe *Wilhelmina Johanna* Douairiere van *Essen* geboren *Torck* ten Doop gepresenteert, die ook in plaats van Wijle *Lucas Willem van Essen tot Vaenenburg* in Leven Jaegemeester des Furstendoms Geldre en Graefschap Zutphen op Veluwe als gemoeder daerover heeft gestaen, en heeft tot gevaeder gehadt *Lubbert Adolp Torck* Heer van Rosendael en Pothum, Landrost van Veluwe, Eerste Extra Ordinaris Raedsheer en stadhouder van de Lheenen van de Provintie van Gelderlandt, zijnde gerepresenteert door *Frederik Willem Torck* Heer van HeerenJansdam Raedt en Eerste Rekenmeester des Furstendoms Geldre en Graefsohap Zutphen.

Dit kindje is des nagt den 26. Februarij daeraen volgende nadat aen stuypies en benauwdtheeden seer veel hadt geleeden, ontslaepen, en bij ons Zoontie en Dogtertie in de familiekelder tot Arnhem op t Choor den 27. Februarij 1763 bygeset.

Op den 5. Junius 1755. des s'morgens ontrent negen uur, is myn alderliefste van een Rechtschaepene Zoon verlost, die den 8. daer aen volgende des Sondaegs agtermiddagh in de Groote Kerck tot Arnhem door Doms Coets den Christelycke Doop heeft ontfangen, en nae myns Beminde Haer Oom *Lubbert Adolp Torck* Heer van Rosendael en Pothum Landrost van Veluwe Eerste extra ords Raedsheer, en stadhouder van de Lheenen van de Provintie van Gelderlandt, en na Wyle mijn Schoonvaeder *Lucas Willem van Essen tot Vaenenburgh* in leven Jaegermeester des Furstendoms Geldre en Graefschap Zutphen is genoemt geworden, *Lubbert, Adolp, Wilhelm.* zynde door mijn nigt *Sophia van Rechteren* na de Kerk gedraegen, en door mijn Schoonmoeder Vrouwe *Wilhelmina Johanna* Douairiere *van Essen tot Vaenenburgh* gebooren *Torck* ten Doop gepresenteert.

Dit Kindje is den 12 Julij daer aen volgende, na dat met 't suur, en aen stuypjes in benauwtheeden seer veel hadt geleeden des avonds om thien uur tot onze groote Droefheydt ontslaepen, en bij onse Zoonties et dogtertie in de familie kelder tot Arnhem op 't Choor Den 14 Julij des aijonds bygeset.

[met onbekende hand bijgeschreven :]

* 1776. den 28 September is mijn Vader Zaliger op den Huyse Vaenenburgh des Zavonts tussen Thien en Elf uuren in den Heere ontslapen en Dinsdag savons daeraen Volgende Tot Arnhem in de Groote kerk in de Grafkelder bygeset: E. J. B. van Goltstein.

[bovenstaande notitie is door E. J. B. v. G. zelf onderteekend, die op de volgende bladzijde nu verder schrijft]

5e bladzijde.

Anno 1782 op den 30 april ben ik met Jonckvrouwe *Frederica* Everdina *Anna* van der *Capellen* Oudste dogter van den Hoog Wel Geboore Heer *Alexander Hendrik van der Capellen* Heer van den Boedelhof en den Dam, beschreven in de Ridderschap der Graefschap Zutphen Rigter van Doesborg en vrouwe *Reinira Adolphine Charlotte van Naegel,* in de kerk tot Gorsel door Dominus Bruinier in den Huwelijken staet bevestigt.

Op den 5 April 1783 [1]) des morgens om Half Elf uuren is mijn alderliefste van een Regtschapen Zoon verlost die de 10 daer aen volgende in de Broederenkerk tot Arnhem door Dominus van den Berg de christelijken doop heeft ontfangen, en is *Philip Hendrik* na wijle mijn Vader Zaliger genoemt, Zijnde door myn schoonzuster *Constance Henriette Willemina van der Capellen* nae de kerk gedraegen, en is door myn waerde moeder als gemoeder ten Doop gepresenteerd.

God laete hem ter Zyner Eer in deugt, en tot Vreugde Zijner Ouders en Naebestaende opwasschen.

Op den 14 Augustus 1784 [1]) des morgens quartier voor ses Uuren is mijn alderliefte van een Rechtschapen Zoon verlost die den 26 daer aen volgende in de Broederenkerk tot Arnhem door Dominus van den Berg den Christelijken Doop heeft ontfangen, en is *Alexander Hendrik Adolf Carel* nae myn Schoonvaeder *Alexander Hendrik* en nae myn Schoonmoeder *Adolf Carel* genaemt, Zijnde door myn Schoonsuster *Constance Henriette Willemine van der Capellen* naer de kerk gedraegen, en is door myn Waerde Schoonouders de Heer *Alexander Hendrik van der Capellen* Heer van den Boedelhof en Dam beschreven in de Ridderschap der Graefschap Zutphen Rigter van Doesborg, en Vrouwe *Reinira Adolphine Charlotte van Naegel,* als gevaeder, en gemoeder ten Doop gepresenteerd.

6e bladzijde.

Op den 17 September 1785 des morgens om half Elf Uuren is myn Alderliefste Huisvrouw van een regtschapen Zoon verlost, die op den 26 Daer aen volgende tot Putten door Dominus Moses Colpaer de Christelijke Doop heeft ontfangen, en is genaemt *Lucas Willem*

[1]) Deze zin is later ingevoegd.

[1]) Jaarb. Ned. Adel 1889 geeft abusievelijk als geboortedatum 10 April (de *doop*datum). — Red.

Benjamin Carel [1]) nae myn Beide **GrootVaeders,** en Groot Moeders, Zijnde, door myn schoonzuster ***C: H: W: van der Capellen,*** en is door myn Waerde moeder als gemoeder ten doop gepresenteerd.

Dit kintje is den 6 October daer aen volgende aen stuipjes des avondts omtrent twaelf **Uuren** tot onse Grote Droefheid ontslaepen, en in de Grafkelder tot Putten den 8 October Des morgens **bijgeset.**

Den 24 October 1787 des morgens, om agt **uuren** is mijn Alderliefste Huisvrouw van een welgeschapen Zoon verlost.

Dit kintje is den., ..[2]) November daer **aen** volgende aen stuipjes in den mergestond tot **onse** Grote Droefheid ontslapen en in de Grafkelder tot Putten den 11 November des morgens bygeset.

* Op den 10 Maert 1790 Des morgens om agt **Uuren** is myn Alderliefste Huisvrouw van een Welgeschapen Zoon verlost die op den **21** Maert daer aen volgende tot Arnhem in de Groote kerk door **Dominus** E: Kist den Christelyken Doop heeft ontfangen en is genaemt ***Hendrik Rudolp Willem*** **naer** myn neef ***Volkier Rudolp Bentinck*** Heer van Schoonheeten **Collonel** van een regiment infanterie ten **Dienste** der vereenigde Nederlanden quartiermeester **generael** en adjudant van syn **doorlugtige** Hoogheid den Heere prince van **Orange** en Nassau ***Rudolp*** genaemt en **nae** myne nigte ***Henrieita Willemina Jacomina Bentinck,*** geboore ***Haersolte tot Jerst, Hendrik Willem*** genaemt.

Zijnde door myn Schoonsuster Louise ***Charlotte von der Capellen*** nae de kerk gedraegen, en door mij ten doop gepresenteerd.

God laete hem te Zijner Eer en Deugt en tot vreugde ayner Ouderen **opwasschen.**

7° bladzijde
[achter in het boek]

* Op den 24 April 1793 is myn vrouwe Moeder des morgens omtrent twee uur tot Arnhem in den Heere ontslaepen, en t **Doode** den 27 april des morgens om vier **Uuren** in de Grote kerk aldaer naest t lyk van Wijlen myn Vaeder Saeliger volgens **haer** begeerte bygeset.

Op den 2 **Junij** 1793 [3]) des morgens quartier voor vier **Uuren** is mijn Alderliefste Huisvrouw van een Welgeschapen Zoon verlost, die op den 6 Junij daer aen volgende door **D°** J: **Veltman** in de Groote kerk tot Arnhem, den christelijken Doop heeft ontfangen, en is Genaemt ***Fredrik Constant Carel Benjamin,*** nae myn oudste Schoon Broeder ***Frederik Robbert Godert Cornelis van der Capellen tot den Dam*** beschreven in de Ridderschap des Quartiers van Zutphen ***Fredrik*** genaemt **nae** myn Schoonsuster ***Henriette Constance Willelmine van der Capellen Constant*** genaemt, **naer mijn SchoonSuster** ***Louise Charlotte van der Capellen Carel,*** en nae myn jonste Schoonbroeder ***Johan Fredrik Benjamin van der Capellen*** Brigadier in de Guardes du Corps, en Edelman van Z: D: Hoogheid **den** Heere Prince van **Orange** en Nassau, ***Benjamin*** genaemt, door my ten Doop **gepraesenteerd.**

[1]) Niet vermeld in Jaarb. Ned. Adel. — Red.
[2]) Niet ingevuld.
3) Ook hier geeft Jaarb. Ned. Adel als geboortedatum den doop datum. — Red.

God laete Hem tot **Synen** Eer, in Deugt, en tot Vreugde Zijner Ouders en naebestaende opwasschen.

* Op den 31 **Maij** 1794 des morgens om ses **Uuren** is myn **alderliefste** Huisvrouw van een welgeschapen **Zoon** verlost, die op den 16 **Junij** daeraen volgende door dom: E: Kist in de Grote kerk tot Arnhem de Christelyken doop heeft ontfangen, is genaemt ***Jan Carel*** **nae** myn Groot Vaeder ***Evert Jan Benjamin van Qoltstein*** Burgemeester der stad Zutphen Raedt en Rekenmeester des furstendoms **Gelre** en **Graefschap** Zutphen ***Jan*** genaemt, en nae myn Groot Moeder ***Charlotte Agnes van Essen Carel*** genaemt is door **mij** ten doop **gepraesenteerd.** God laete hem tot Zyne Eer **in** deugt, en tot vreugde Zyner ouders en naebestaende opwasschen.

Op een los blaadje zijn later de volgende **aanteekeningen** gemaakt:

30 April 1782 **getrouwt**
5 April 1783 ***P: H:*** Gebooren
14 Aug: 1784 ***A: H: A: C:*** gebooren
17 Septb. 1786 ***L: W: B:*** gebooren
na 14 dagen overleden

Desebr 1786 een miskraam
1787 een zoon gebooren na
eenege dagen overleeden
1790 ***H: R: W.*** gebooren 10 Maart.
1793 ***F: K:*** gebooren
1794 ***J: K:*** **gebooren** de 31 Mei 31 Mei
1802 ***P: H: B:*** gebooren

In **dorso:**
Desebre 1801 ***P: H:*** gestorven .
1802 Maart ***P: C: B:*** gestorven [1])
180 **1** 1(?) Maart ***Alex:*** Gestorven
180 Desbr. gestorven [2]).

Het wapen van het Rotterdamsche geslacht Sleght (een voorbeeld van wapenverwarring),

door R. T. **Muschart.**

In de Groote Kerk te Rotterdam ligt dicht bij de deur naar de kosterswoning een goed bewaard gebleven grafzerk, waarop het navolgende is te lezen: „**Hier** leit begraven ***Margarieta van der Heim*** overlede huysvrouw van ***Adriaan Sleght*** sterf den 16 Januari 1706 **out** 64 **jaaren** ***Adriaan Sleght*** sterf den .... July 1737 **out** 68 yaaren." Boven dit grafschrift bevindt zich een in koper gedreven alliantiewapen, waarvan het **vrouwelijke** schild het bekende wapen ***van der Heim*** met de 3 vossen vertoont en het mannelijk schild het navolgende wapen : „**gevierendeeld, I** en IV een aanziend gestelde ossekop, **II** en **III** een dwarsbalk, vergezeld boven van 3 klophamers, schuinrechts geplaatst naast elkaar."

Dit gevierendeelde wapen is dus van den man ***Adriaan Sleght*** en klopt volkomen met het in het Armorial **Général**

[1]) Dit zal de hierboven genoemde F. ***K.*** (***Fredrik Constant Carel Benjamin)*** **zijn.** — Red.
[2]) Deze aant. zal eene herhaling **zijn** van den daarboven vermelden **overlijdensdatum** van ***P. H.*** (***Philip Hendrik***), die volgens het Jaarb. v. d. Ned. Adel, 1889, **p.** 133 echter op 23 ***Nov.*** 1801 te Utrecht zou **zijn** overleden. — Red.

beschreven wapen van dien naam. Geheel in overeenstemming hiermede ziet men dan ook in de fraai bewerkte genealogie van de familie ***van der Hoop*** op de kwartierstaat naast pag., 114 dit wapen aangegeven voor ***Johanna Sleght,*** getrouwd met ***Johan ran der Hoop*** en dochter van bovengenoemd echtpaar. Uit dezen kwartierstaat blijkt, dat de vader ***Adriaan Sleght*** de zoon is van ***Johan Sleght Adriaensz. en Lidìa Hollaer,*** dochter van ***Adrìaen Hollaer*** en ***Anna Bontius. De*** Vlaamsch-Zeeuwsche familie ***Hollaer,*** ook als ***de Hoolare*** voorkomende, nu voert als wapen „in zilver een roode dwarsbalk, vergezeld boven van 3 roode klophamers, schuinrechts geplaatst naast elkaar" en dus zien wij, dat de kwartieren 2 en 3 in dit wapen ***Sleght*** het wapen ***Hollaer*** weergeven ; ergo moeten de kwartieren 1 en 4 (de ossekop) het wapen ***Sleght*** voorstellen. In overeenstemming hiermede is dan ook het wapen van ***Johan Slecht,*** die 17/1 1680 te Rotterdam woont en wiens zegel te vinden is in de Boedelpapieren van de Haagsche Weeskamer, een gedeeld schild met eenen aanziend gestelden ossekop in de rechterhelft. Ook hierop is dus het wapen ***Slecht, Sleght*** een ossekop.

Tot zoover is dus alles in orde, maar nu komen de wonderen.

Een zoon uit het huwelijk ***Adriaan Sleght × Margaretha van der*** Heim is Nicolaas ***Sleght,*** overleden in 1774 en getrouwd met ***Josina Edens.*** Deze vierden 1/4 1771 te Rotterdam hun 50-jarig huwelijksfeest en lieten bij die gelegenheid gouden en zilveren herinneringspenningen slaan.

Ons medelid Jhr. W. A. Gevers Deynoot is in het bezit van een gouden en een zilveren exemplaar en was zoo vriendelijk mij één daarvan toe te zenden. Deze penning nu vertoont 'op de keerzijde in het hoofd de wapens ***Sleght*** en ***Edens*** naast elkaar. Dit wapen ***Sleght*** nu is daarop als volgt weergegeven: „gevierendeeld, I en IV in groen een verlaagde zwemmende visch, vergezeld boven rechts van een ster, boven links van 2 afgewende wassenaars, 11 en III in goud een ossekop half naar rechts gewend met korten hals".

Wij zien hier dus den zoon ***Nicolaas*** een geheel ander wapen voeren dan zijn vader ***Adriaan.*** Het zelfde doet ***Margaretha Catharina,*** de in 1726 geboren dochter van Nicolaas. De 2 door mij van haar als weduwe van den Rotterdamschen burgemeester ***Gerard Francoìs Meyners*** gevonden zegels nl. vertoonen volkomen hetzelfde gevierendeelde wapen als dat van haren vader. Waren nu in deze wapens van ***Nicolaas*** en zijne dochter de kwartieren 1 en 4 gelijk aan het wapen ***Hollaer,*** dan zouden wij hier aan wapenomwenteling kunnen denken (zie mijn artikel over dat omwentelen in dit Maandblad, jg. 1918, kol. 266), doch zooals wij zagen, is zulks niet het geval, de hoofdkwartieren in hun wapen vertoonen een vergezelden visch. Toch blijft de kans, dat omwenteling heeft plaats gehad, nog bestaan, waardoor dan de ossekop in 1 en 4 en de vergezelde visch in 2 en 3 zou komen te staan. Ik acht dit niet uitgesloten, want het zegel van ***Margaretha*** vertoont den visch met ster en wassenaars op een veld, dat gearceerd is door diagonalen van (her.) links boven naar (her.) rechts beneden, welke arceering de zoog. purper-kleur zoude moeten weergeven. Deze arceering is altijd verdacht en doet dadelijk aan omwenteling denken (zie boven aangehaald artikel). Maar omgewenteld of niet, ***Nicolaas*** en ***Margaretha*** hebben een ander wapen gevoerd dan hun vader, respectievelijk grootvader ***Adriaan.***

Wat stelt nu dat kwartier met dien vergezelden visch voor? Zoekende in mijn groep vergezelde visschen, vind ik daarin slechts één wapen, dat er volkomen aan beantwoordt en dat is het wapen van.. .. ***Samuel Vischer,*** wiens vrouw ***Anna Bont*** in 1606 overlijdt en in de Oude of St. Pieterskerk te Middelburg begraven wordt. Diens wapen, dat ik in 2 verschillende M. S. Wapenboeken vond, vertoont een verlaagden visch, vergezeld boven rechts van een ster, boven links van 2 afgewende wassenaars, volkomen hetzelfde dus als de 1e en 4e kwartieren in de gevierendeelde wapens van ***Nicolaas Sleght*** en diens dochter ***Margaretha.***

De vrouw nu van dezen ***Samuel Vischer*** was, zooals wij zagen, ***Anna Bont*** en boven zagen wij, dat de moeder van ***Lidia Hollaer was Anna Bontius.*** De namen ***Bont*** en ***Bontìus*** zijn identiek, de laatste is eene verlatijniseering van den eerste, aangenomen door den eersten hoogleeraar in de geneeskunde aan de Leidsche Universiteit ***Gerard Bont,*** die in 1636 te Rijswijk in de Betuwe geboren werd. En wat zien wij nu? Het wapen dezer familie ***Bont, Bontius*** is .... een ossekop, zoowel aanziend als niet aanziend gesteld voorkomende. Volgens Zelandia Illustrata, deel 1, pag. 267, vertoonde het wapen van ***Anna Bont,*** bovengenoemd, op haar grafzerk in de Oude kerk te- Middeiburg een gevierendeeld schild met het wapen van haren man Samuel ***Vischer*** in de kwartieren 1 en 4 en haar eigen wapen, de ossekop, in de kwartieren 2 en 3, welk wapen dus volmaakt hetzelfde is als dat van ***Nicolaas Sleght*** en diens dochter ***Margaretha.***

Het bovenstaande nu in onderling verband beschouwende, trek ik daaruit de volgende conclusie. De familie ***Sleght*** had zelf geen wapen, of als zij dit wel had, lieten de hier behandelde leden dat varen. ***Adriaan Sleght,*** de man van ***Margaretha van der Heìm,*** neemt het wapen aan van zijne grootmoeder van moederszijde ***Anna Bontìus,*** de ossekop dus, en combineert dit met het wapen zijner moeder ***Lidia Hollaar.*** Zijne descendenten echter nemen het wapen aan van bovengenoemde ***Anna Bontìus,*** zooals dat op haar grafzerk te zien was, en dat, zooals wij zagen, de combinatie is der wapens van haren man ***Samuel Vischer*** en van haar zelf!

Hoezeer hier eene wapenverwarring heeft plaats gehad, blijkt o. a. ook uit een wapen ***Bont,*** dat wij in een laat 18e eeuwsch M. S. Wapenboek van Mr Reinier van Reemskerck aldus vinden weergegeven :„een dwarsbalk, vergezeld boven van 3 klophamers, schuinrechts geplaatst naast elkaar", zijnde dus .... het wapen ***Hollaar!!***

Wij zien hieruit, hoezeer men met wapenbeschrijvingen moet oppassen.

Gegevens betreffende sterfgevallen op het platteland van de Veluwe uit het Archief der Geldersche Rekenkamer sedert de tweede helft der 16de eeuw,

medegedeeld door H. MIJNSSEN.

(Vervolg van L, 149.)

Inv. 4524. Rekening van den Keurmeester van 16 September 1560—16 September 1561.

Fol. 14 verso. (23 October 1660.) ***Gertgen Kyllen,*** bas-

tart, is to Niekercken gestorven., .. (Haar man is Cornelis Cornelissen.)

Fol. 16. (23 September 1661.) ***Henrick Broeniss***, **bastart,** is to Vorthuysen gestorven.. ..

Fol. 16. (22 April 1661.) ***Henrick Henrickss huysfr***^{e} *vader,* **bestart,** is inden Ampte van Barnevelt gestorven ....

Fol. 16 verso. (7 December 1660.) ***Fenne, Jan*** *Jacops* ***huysfr***^{e}, **bastart,** is to Epe gestorven. ...

Fol. 18 verso. (17 September 1660.) Anna, ***Evert Elbertss huysfr***^{e}, uytheyms geboeren, is ter **Wolde** inden Ampte van Voerst gestorven. ...

Fol. 18 verso. (18 Oatober 1660.) ***Ariaen Stevenss***, uytheymsch geboeren, toe Niekercken gestorven. ... (Laat onmondige kinderen na.)

Fol. 19. (2 November 1660.) ***Gijsbertgen, Elbert*** *die* ***snyders huysfr***^{e}, uytheyms geboren, is inden Ampte van Barnevelt gestorven. ...

Fol. 19 verso. (6 November 1660.) ***Lambertus Rossums***, **schriver,** vuytheymsche geboeren, is to Vaesen inden Ampte van Epe gestorven. ... (Laat weduwe na.)

Fol. 19 verso. (6 November 1661.) ***Johan*** *Portiers,* vuytheymsch geboeren, is to Voerst gestorven .... (Laat weduwe na.)

Inv. 4525. *Rekening van den Keurmeester van 16 September* ***1561--15*** *September 1562.*

Fol. 16 verso. (7 October 1661.) ***Griedt van Essens*** *onmundige kindt* is inden Ampte van Epe omtrent anderhalf jair verleden gestorven, sonder lijffs erven nae to **laeten,** soe **zy jonck ende** onmundich was., .. (Bastaard.) (Mor van Essen betaalt de keur,)

Fol. 17. (6 October 1661). ***Rijck Hyendael,*** **bastart,** is op die Stege inden Ampte van Veluwezoem gestorven .... (Laat onmondige kinderen na).

Fol. 19 verso. *Johan Mollener,* vuytheymsch geboeren, **ende** to Appel1 in den Ampte Niekercken gestorven.. .. (Laat een zoon na: Peter **Jansz**).

Fol. 20. ***Swaentgen*** *Jacops huysfr",* vuytheymsch **geboeren,** tho Wylp inden Ampte van Voerst gestorven .... (Laat onmondige kinderen na).

Fol. 20 verso. *Maria* ***Groeters***, vuytheymsch geboeren, tho Spanckeren in den Ampte van Brummen gestorven.. .

Fol. 20 verso. (14 Februari 1661). ***Macharius van Genth***, vuytheymsch **ende** vuyt Vlanderen **geboeren ende** tot Oosterbeeok gestorven. ... (Laat weduwe na).

Inv. *4526.* ***Rekening van*** *den Keurmeester van 17 September 1562-16 September 1563.*

Fol. 13 verso *Anna* ***Gerrits*** **met** ***Aerndt*** **oiren** zoen und ***Stijn*** oir dochter, **camerlingen,** gestorven (te Ede). ...

Fol. 17. (6 Januari 1663). *Anna van* ***Berck***, **bastart** geboiren, is toe Rinchem inden Ampte van Veluwezoem gestorven ....

Fol. 19 verso. (1 October 1662). ***Wilhelm*** *van Hoeren,* vuytheymsch geboeren, is to **Herde** gestorven ....

(Zijn vrouw heet Aeltgen).

Fol 20. (12 Januari 1663). Jonffer ***Luytgardt*** *van der* ***Heyden***, uthheimsch **ende uthen** Oversticht geboiren ....

Fol. 20. (12 Januari 1663). Jonffer *Jutte ten Oesterhoff,* uthheymsch **uthen** Lande van Cleeff geboeren. ...

Fol. 20 verso. (22 April 1663). *Egbert Luytkens* offt *Zantbeelkens,* utheyms geboeren, is to Wylp gestorven.. ..

Fol. 21. ***Jacop*** *van* ***Dansijck***, utheymsch geboeren, is to Dieren gestorven .... (Laat weduwe en kinderen na).

No. 4527. Rekening van den Keurmeester van 17 September ***1563—16*** *September 1664.*

Fol. 14 verso. (10 Juni 1664). *Jan* ***Henrickse***, **camerlingh,** is to Barnnefelt dootgestecken ind begraven.. .. (Zijn vrouw was „**een** arme vrouwe, **belaeden** met voel **cleyner** kinder").

Fol. 19. (6 October 1663.) ***Jochim Kremer***, **bastart,** is ain den Soemerdijck inden Ampte van Doernspick gestorven .... (Laat weduwe na).

Fol. 19 verso. (28 Juli 1664). *Arndt* ***Harmanse***, **bastart,** is in 't Oldebrouk gestorven .... (Laat weduwe na).

Fol. 20. (3 Augustus 1664). ***Henrick opten Bossch***, **bastaert,** is in den Ampte **ende** kerspel1 van Doernspick gestorven .... (Laat weduwe na).

Fol. 22 verso. (15 October 1663). ***Stijne Staels***, **vuytheymsch** geboeren, is toe Ermell gestorven ....

Fol. 23. (4 December 1663). ***Henrick Jacopsz.***, **uuytheimsch ende** vuyt het Oversticht geboeren, is tho **Oen** inden Ampte van Epe gestorven.. .. (Laat weduwe na).

Fol. 23 verso. ***Andrees Lamberts***, vuytheimsche gehoeren, is to **Oen** inden Ampte van Epe gestorven. ... (Laat weduwe na).

Fol. 24. (28 December 1666). ***Metgen Arts*** *dochter,* vuytheymsch geboeren, is toe Eda gestorven **ende** begraeven ....

Fol. 24. (20 Februari 1664.) Hans von ***Oldenzeell***, uuytheimsch geboeren, is to Niekercken gestorven .... (Laat weduwe na.)

Fol. 24 verso. (30 April 1564.) ***Geertgen Symonsdochter***, **vuytheymsch geboeren, is** to Nyekercken gestorven ....

Fol. 26. (28 Mei 1664.) *Johan van Essen,* vuytheyms geboeren, is to **Elspet** in den Ampte van Barnnefelt gestorven. ... (Laat weduwe na.)

Fol. 26 verso. (20 Juli 1664.) *Johan* ***Delys huysfrouwe,*** vuytheymsch geboeren, is to Wylpe in den Ampte van Voerst (gestorven) [13] ....

Fol, 26. *Henrick Qijskens,* vuytheymsch geboeren, is in den Ampte **ende** kerspel1 van **Doerns** pick gestorven.. ..

Inv. 4628. ***Rekening van*** *den Keurmeester van 17 September* ***1564—16*** *September 1565.*

Fol. 19. *Thoenis* ***van Mossell***, **bastaert,** es to **Appeldoern** gestorven **ende** begraven. ... (Laat weduwe na.)

Fol. 19 verso. *Qijsbert* ***Gerytsz***, bastaert, is to Reden gestorven ....

Fol. 22. ***Gerrit Peterssz. Cloick*** in 't **Scheentgen,** vuythoimsch geboiren, is to Ede gestorven **ende begraven .... (Laat weduwe na.)**

Fol. 23. ***Everdt*** *die Werdt,* vuytheims **geboiren,** is ter **Wolde** gestorven .... (Laat **weduwe na.)**

Inv. 4529. Rekening van den Keurmeester ran ***17*** *September* ***1565—16*** *September 1566.*

Fol. 26. ***Huijgh*****, die Weerdt in den Morienen thoe Appeldoern, vuytheimsch geboren, is thoe Appeldoern gestorven .... (Laat kinderen na.)**

[13]) In den tekst abusievelijk: „**geboeren**".

Fol. 26 verso. *Thoenis Mollenners huysfrou,* vuytheymsch ende vuyt het Sticht geboeren, is thoe Twel inden Ampte van Voerst gestorven. ...

Fol. 26 verso. *Geertgen Derrick Fransz. huysfrouwe,* vuytheimsch geboeren, is thoe Niekercken gestorven. ..

Fol. 26. *Derrick die Smits huysfrouwe,* vuytheimsch geboeren, is toe Twell gestorven. ...

Fol. 26 verso. *Peter Gijsbertsz.,* vuytheymsche geboeren, is toe Velpe gestorven. ... (Laat weduwe na.)

Inv. 4530. Rekening van den *Keurmeester van 17 September 1566-16 September 1567.*

Fol. 12 verso. (28 December 1666.) *Thuenis Gerritsz,* Camerlinge oft hoerich man, is gestorven tot Lunteren ... (Laat een arme weduwe na.)

Fol. 13 verso. Item alsoe daer onder Voirthuysen in Septembris Anno LXVII in Godt verstorven is een vrouwepersoon, genaempt *Weym Gerritsz,* die welcke bevonden is worden te zijn Co. Ma., als haertoge van Gelre, eygen ....

Fol. 17. Also eener genaempt *Ihunis Decker,* vundeling, tho Brummen gestorven is. ...

Fol. 18. Alsoe een man, genaempt *Jan Smit,* bastaert, gestoerven is tot Reden in Veluwenzoem . ...

Fol. 18 verso. (1 October 1666.) *Peter van Elten,* bastaert, ende sijn huysfrouw als vuytheyms, sijn gestorven tot Appeldornen . . . . . (Zij laten onmondige kinderen na.)

Fol. 19. *Aloff Kreyevenger,* bastaert, is gestoerven tho Rheden. ... (Laat weduwe na.)

Fol. 19. *Die huysfrouwe van Jan Peters,* bastaert, is gestorven tot Willip onder Voerst ....

Fol. 19 verso. *Aert Thimansz.*. bastaert, is gestorven tot Dörnspick . ... (Laat onmondige kinderen na.)

Fol. 19 verso. *Jacobgen Francken,* een jonge kintgen, bastaert, is gestoerven tot Dornspick, und heeft voer den kuer naegelaeten een tabbertgen, van zijn z: moeder hem aenbestorven ....

Fol. 22. (8 Januari 1667.) *Willem Lambertsr.,* uytheyms ende int Oversticht gebaeren, is tot Berde gestoerven .... (Laat weduwe na.)

Fol. 22 verso. *Herman Henricxen,* vuytheyms ende int Oversticht gebaeren, is tot Willip onder Heerde gestoerven .... (Laat kinderen na.)

Fol. 22 verso. *Henrick Hartgerse.,* vuytheyms ende vuyt het Oversticht gebaeren, is van de Lansknechten tot Herde doot geslagen. ... (Laat weduwe na.)

Fol. 23. *Peter opte Colck,* vuytheyms, ende is tot Oesterwolde onder Doernspick gestoerven . .. (Laat weduwe na.)

Fol. 23. (24 November 1668) [24]). Joffrouv *N. Strubbén, geweaene huysfrouw van Gerrit van Domseler,* vuytheyms und vuyter Overijssel gebaeren, is toe Epe gestoerven . ...

(Wordt vervolgd).

[24]) De keur is eerst in de volgende rekening verantwoord. We moeten aannemen, dat het overlijden vóór het afsluiten van deze, 16 September 1567, heeft plaats gehad.

KORTE MEDEDEELINGEN.

De Beaufort.

Ned. Patriciaat 1921/22 vermeldt op pag. 4 sub H. 6: „*Rachel Louise de Beaufort,* geb. 21 Aug., ged. Wezel

(Walekerk) 22 Aug. 1628", (blijkbaar een drukfout voor 1698) „† in 1778, tr. Wezel 2 Dec. 1729 *Jean Henri* baron *de Souville,* kap. der cav. in Pruiss. dienst." In een noot wordt daarbij opgemerkt, dat de titel van den eohtgenoot onder voorbehoud gegeven wordt, aangezien deze aan hns. genealogieën ontleend is.

Nu bevindt zich in het bezit mijner moeder een dagboek van een harer overgrootvaders, *Friedrich Karl Ludwig* von *Mülmann,* die een kleinzoon was van genoemde *Rachel Louise* en aldaar spreekt van „*Johann Heinrich* Baron de *Bardonn enche de Souville,* Egl. Preuss. Rittmeister u. Herz. Würtemb. Kammerherr zu Stuttgart", ged. te Wesel 16-9-1699. En inderdaad is mij gebleken uit de „Dict. de la Noblesse par M. de la Chesnaye-Desbois", dat een tak der familie de *Bardonnenche* naar Duitsuhland is uitgeweken als de *B. de Souville.*

Voorts vond ik in afwijking van het vermelde in Ned. Patriciaat als geboortedatum van *Rachel Louise de Beaufort 12-8-1698* en als haar overlijdensdatum 17-8-1777 opgegeven. Ook beschrijft Friedrich von Mülmann een bezoek aan zijn oudoom *Louis de Beaufort* te Maastricht, waarbij hij over diens leven eigenaardige bijzonderheden mededeelt.

JAN W. NIERMANS.

Van Eerde.

(LXIX, 129 vv. eu 180).

In het archief der stad Bocholt (N°. 46 Rep. der Urk.) bevindt zich eene oorkonde van 15 Sept. 1399, waarbij Rutger dye Smit die stad „Urfehde" zweert. Zelf geen zegel hebbende, heeft hij in de eerste plaats *Hermanne* van *Eerde* verzocht diens zegel aan den Urfehde-brief te hangen, hetgeen geschied is. Dit zegel, hoewel ietwat besohadigd, hing in 1891 nog daaraan; het randschrift is echter niet meer leesbaar. Op het wapenschild ziet men het Eerde'sche geslachtswapen, n.l. de halve maan (eene afbeelding daarvan bij Fahne, Denkmale und Ahnentafeln des Geschleohts Mumm oder Momm blz. 41).

Aldus Friedrich Reigers in zijne Beiträge zur Geschichte der Stadt Booholt und ihrer Nachbarschaft, 1891, blz. 444.

De freiherrliche familie *von Eerde* heeft haar archief in Haus Eyll bij Camp, dat ook nu nog haar eigendom is. Vgl. M. Dicks. Die Abtei Camp am Niederrhein, 1913, pag. 42 en 39. Eene afbeelding van genoemd slot treft men aan bij blz. 22 en over moeilijkheden der Freiherrn met die abdij over de uitoefening van het jachtrecht leze men pag. 515/516.

Hoe kwam dit geslacht aan Eyll? *Anton Werner Guido* Freiherr von *Pallant,* de laatste der Pallandts, die dit Haus bezat, en die gehuwd was met *Katharina von Giesenberg,* had sleohts één kind, dat op 17-jarigen leeftijd als laatste lid van dezen tak stierf. Stamheer op Eyll werd nu *Friedrich Heinrich Melchior* Freiherr *von Eerde* (no. V op blz. 130 van hoogergemelden jaargang N.L. van 1931), zoon van *Eriedrich Johann von Eerde zu Pleckenpoel* bij Bredenvort (n° IV a.v.) en *Sibylla Antoinstte von Giesenberg* [1]), die de bezittingen van hare zuster *Katharina* geërfd had (Dicks, blz. 39).

J. DE GROOT.

[1]) Het Freiberrliobe Tasohenbuob van 1921 (bla. 195) noemt haar *Helenberga Sibilla Antoinette von und zu Gysenberg.*

Goldman.

Het artikel *Goldman* in Ned. Adelsboek 1913, bl. 467 vv. kan met gegevens uit het Landsarchief te Batavia als volgt worden verbeterd en aangevuld.

1°. bl. 457. II. Jhr *J. C. Goldman was* volgens zijn eigenhandig geschreven stamboek zoon van *Carel Frederik Qoldman,* burger en winkelier te Dresden, en *Maria Schroeder.*

2°. bl. 467. 2 *W. Barrett,* † Weltevreden (landhuis Simplicitas), begr. 11 Sept. 1814.

3°. bl. 458. Alsnog tusschenvoegen na 4:

6. Pieter *Arend* (soms *Arnold) Goldman*, geb. Batavia 16 Feb., ged. 14 April 1802, † aldaar 8 Juni 1803.

6. *Jacobus G.*, geb. Bat[a] 7 Juni 1803, † aldaar 29 Juni 1803.

7. (vroeger 6) *Joachivn Frederik Goldman*, † Weltevreden 20 Feb. 1806.

6 wordt 8 enz.

12. *Johanna Susanna Goldman*, geb. Welt. 28 Sept. 181-7, † aldaar 1 Juni 1818. B. v. T. P.

Keuchenius.

Het onderstaande geeft eenige aanvullingen betreffende het gezin van den stamvader van het in Ned. Patr. 1923 behandelde geslacht *Keuchenius.*

Loofsignaat Driel, 6 Oct. 1719. Juffr. *Rebecca van der Hagen*, wede *Samuel Ceuchenius,* die ¾ part en *Wilhelmus Ceuchenius,* predikant te Vucht, die ¼ part bezit in een huis en boomgaard te Driel, verkoopen hun aandeelen aan *Helena Ceuchenius*, wede van *Florentius van der Horst,* wonende te 's Bosch, die het resteerende ¼ deel bezit. Zij zijn allen erfgenamen van *Clemens Ceuchenius.*

P. M. VAN WALCHREN.

Lette. Begraafboek Leiden: 15 Aug. 1604 begr. de huisvrouw van *Jan Lette* P.K. (Pieterskerk). Deze inschrijving betreft waarschijnlijk de eerste vrouw (*Margriete Pobers*) van den in gen. I der stamreeks-Lette in Ned. Patr. 1933 genoemden *Jan Lette.*

P. M. VAN WALCHREN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Beek-de Wale. (L, 93). In H. F. Macco, Aachener Wappen und Genealogien, Band I, komt op pag. 179 voor *Qerlach Beck*, Kupfermeister in Stolberg, † 1607. Hij was gehuwd met *Idgen Bertolf,* die als weduwe nog vermeld wordt 23 September 1613. Zij was een dochter van *Hermann Bertolf,* wolhandelaar te Aken, en *Barbara Pail.*

Qerlach Beck behoorde tot een oud Akensch geslacht, dat verschillende vooraanstaande „ Kupfermeister" heeft opgeleverd en waarvan in 1907 nog leden in leven waren te Antwerpen, Amsterdam en Rotterdam.

Het wapen van *Gerlach Beck* is in genoemd werk afgebeeld als: gevierendeeld: I en IV een vogel ; II en III een zespuntige ster. Helmteeken: de vogel. Geen kleuren. Bovendien komt de afbeelding voor van het wapen van *Peter Beck*, die vermeld wordt 3 October 1489. Waarschijnlijk is hij een voorvader van *Qerlach.* Dit wapen is: 3 vijfpuntige sterren (2 en 1), de ster in den rechterbovenhoek bedekt door een vrijkwartier, beladen met een vogel.

Weltevreden. DEL CAMPO HARTMAN.

Bessels. (L, 140). Zie voor het wapen *Bessels* het Arm. Gén. van Rietstap in voce. Ik vond het aldus in diverse bronnen voor verschillende leden dezer familie uit de 17e eeuw.

's-Gravenhage. STEENKAMP.

Bogaert. Gegevens betreffende een familie *Bogaert,* uit W o er de n afkomstig, gezocht. Hiertoe behoorden : *Evert Bogaert,* die, oud 20 j., 27 Juli 1627 te Leiden werd ingeschreven. Zijn vader heette *Willem Bogaert,* want een broeder *Cornelis Willemsz. Bogaert* komt in 1648 te Leiden voor.

Tot deze familie zijn ook wel te rekenen Mr. *Abraham Bogaert,* burgemeester van Woerden in 1708 en *Cornelis Bogaert,* in 1702 schepen van die stad. Deze voerden tot wapen: gevierendeeld : I en IV een boom, II en III een zwaan (mogelijk ook een vogel of een eend, zooals dit in het wapen der volgende personen voorkomt). De volgende *Bogaert's* voerden hetzelfde wapen en behooren dus mogelijk ook tot deze familie: *Casper Dircksz. Bogaert*, geh. met *Hillitgen Westceen,* wonen 1682 te Amsterdam en compareeren voor schepenen te Woerden; *Cornelis Bogaert*, geh. met *Maria van Vlierden* te Rotterdam, wiens zoon *Casper* in 1733 *Johanna van Leeuzoen Jansdr.* huwt.

Iedere mededeeling betreffende deze familie is welkom.

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Boudaen-du Bois (XLIX, 89). *Qaspar Boudaen*, geb. Antwerpen in 1684 (zn. van *Elias B.* en *Wendela Oeyens van der Moelen*), koopman ald., X Antwerpen 13 Nov. 1606 *Susanna du Bois de Nevele*, dr. van *Louis du B.* en *Geertruy Pellicorne.* Hun dr. *Lucretia B.*, geb. Antwerpen 6 Sept. 1617, † A'dam 16 Maart 1663, ⚔ A'dam 21 Aug. 1638 *Joan Ortt.* (Zie de genealogieën *Boudaen, van der Merct, Ortt, Loten enz.,* welke ik in 1925 in bruikleen heb gegeven aan het Genootschap. Zij betreffen alle mijne kwartieren door mijne betovergrootouders van *Eys. Ortt.)*

Welt. B. v. T. P.

Brecht (van). (L, 86). In de genealogie Roukens, voorkomende in het Algemeen Ned. Familieblad, VII[e] jaargang, pag. 81, wordt inderdaad melding gemaakt van *Gerard van Brecht,* cornet, gehuwd met *Helena Roukens*, dochter van *Hendrik Roukens en Christina van Munster.* Als zijn wapen wordt daar opgegeven: in zwart een rood getongde en geklauwde leeuw (Brabant) en over alles heen een van zilver en rood geschakeerde rechterschuinbalk.

In den aanhef van deze genealogie wordt melding gemaakt van „kwartieren van *van Brecht,* waarop *Hendrik* en *Helena Roukens*, vader en dochter voorkomen", blijkens een mededeeling van den Heer J. A. Koopmans, heraldicus te Lent.

Weltevreden. DEL CAMPO HARTMAN.

Bye (de). De stamreeks in Ned. Adelsboek en Ned. Patriciaat, hieronder met *B y e* , k a n w e l l i c h t met 1 generatie worden opgevoerd.

Jhr Schepenen van Breda

Rijks-
archief te ogenbosch, was *Gerrit de Bye,* d i e z e e r

waarschijnlijk met bovengenoemden *Gerrit* identiek is, de zoon van *Willem de Bye en Gertruydt Coleners. Volgens* deze akte waren zijne zusters:

Barbara, gehuwd met *Jan* van ***Hoeckelem.***

Catharyne, gehuwd met *Jan van* Ranst.

Leonarde, gehuwd met ***Jan van Bruheze.***

Willem de Bye was volgens het familiearchief eerst gehuwd met N. *N.* ***van Montfoort***, waaruit ***Gysbrecht de Bye*** (ook in bovenstaande akte genoemd), die huwde met ***Margaretha van de Coulster***, waaruit *Catharina*, gehuwd met *Jan* van ***der Straten.***

Qysbrecht de Bye was Heer van half Gageldonk. Zijn dochter *Catharina* wordt als vrouwe genoemd van half Qageldonk en als oudste dochter van ***Gysbrecht*** i/h Leenboek van Brabant aangaande Gageldonk-Hambroek. (Rijksarchief 's-Gravenhage, fol 363, **n° XXXIV**). Zij erfde Gageldonk van haar broeder ***Ysbrand de Bye,*** die waarschijnlijk kinderloos overleed.

Kan iemand mij ook authentieke gegevens verstrekken, die de hierboven gestelde identiteit bevestigen?

Aerdenhout. TH. DE BYE DOLLEMAN.

Dussen (van der). Volgens Ned. Adelsb. stamt de familie *van der Dussen* uit *Jacob Jan Bruinsz. van (der) Smaling,* st. 1644, geh. met ***Claesje Ewoutsdr.*** (*van der Dussen*).

In De Wapenheraut van 1912, **p.** 62 is een Delftsche erfrente van 1472 vermeld, **welker** opvolgende bezitters waren :

Ewout Claes Jansz.

nu ***Jacob Jan Bruinszoon soon***

nu ***Bruin Jacobsz.***

De eerste bezitter, ***Ewout Claes Jansz.***, is dus wel ongetwijfeld de vader van ***Claesje Ewoutsdr.*** (*van der Dussen*), hierboven aangegeven. Hoe sluit deze ***Ewout Claes Jansz.*** aan de bekende genealogie van der Dussen, o. a. voorkomende in Ferwerda, aan?

V. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Hamel (van), Voorouders en naaste familieleden gezocht van *Theodorus* ***'van Hamel,*** geboortig uit 's Hertogenbosch, die in 1662 ***Sophia van Wijckersloot*** huwde. Gegevens in De Wapenheraut bekend.

U. S. *A.* WILLIAM J. HOFFMAN.

Hoogeveen-van Zeyll (L. 31). Voor zooveel bekend, luidt de kwartierstaat van ***Maria Johanna van Zeyll*** aldus:

Wilhelm Conrad Andreas Seyl,
ged. Celle (Hannover) 25 Juli 1742
(als zoon van den hoedenmakerskneoht
Johann Caspar Seyl),
in 1785 tapper te 's-Gravenhage.
Tr. Princenhage 24 Oct. 1775
(ondertr. 's-Gravenhage 8 Oot. 1775)

Maria Hordijk,
geb. Brielle.
Als weduwe 21 Juli 1797
ingeschreven als
winkelierster in koffie en
thee te 's-Gravenhage.
Leefde nog in 1807 aldaar.

Diederik van Schaagen,
cabinetwerker te 's Gravenhage.
† vóór 20 Juni 1812

Johanna de Zwart.
Tr.

(Over dit echtpaar werd te 's-Gravenhage nog niets gevonden; de opgaaf is ontleend aan testamenten van hunne dochter dd. Batavia 20 Juni 1812 en van hun schoonzoon van 1807)

André Corneille Seyl, noemde zich later ***Andries Cornelis van Zeyll,***
geb. Breda 5 Febr. 1776 (had eene Fransohe doopakte dd. 6 Febr. d.a.v.),
begr. Batavia 7 April 1810,
chirurg@-majoor, laatstelijk wd. opperchirurgijn en opziener over de koffiecultuur te Buitenzorg.

Tr. ***Maria Diderica van Schaagen,***
geb. 1770,
† Batavia 1 1 Oct. 1839.

Eenig kind :
Maria Johanna van Zeyll,
geb. 's-Gravenhage 25 Sept. 1797 (1796?)[1]).
† Batavia 1 Oct. 1854.

Deze gegevens zijn aan tal van officieele bescheiden ontleend (vgl. ook Ned. Leeuw XXVII, 63-64). De geneesheer *Andries* Cornelis ***van Zeyll,*** die vroeger alleen Seyl heette, leed aan voorouders-opschroeving , eene kwaal, welke meer blijkt te tieren. Immers, blijkens zijn testament d.d. Batavia 26 Jan. 1807 vereerde hij zijne moeder met den titel van „douairière ***Coenraad van Zeyll,*** schout en secretaris van Sassenheim." In werkelijkheid werd deze douairière als weduwe van ***Andries Zyl*** en geboortig van den Brie1 op 21 Juli 1797 te 's-Gravenhage in het St. Nicolaasgild (Archief n°. 106) aangenomen met de bijvoeging: verkoopt koffie en thee onder de Uyleboomen. ***Andries Zyl*** zelf behoorde tot het St. Christoffels- of tappersgild aldaar (Archief N°. 349).

J. DE GROOT.

Kleynhoff. *Christiaan Kleynhoff*, geb. te Landau bij Breslau??, overl. te Culemborg Jan. 1777, in leven burgemeester aldaar, daarvoor ook stadsdoctor te Batavia, voerde het volgende wapen: een scheepsanker, schuin geplaatst. Welke zijn de kleuren ?

Amsterdam. W. C. J. ALPHEBTS.

Larel. Gevraagd het wapen en nadere inlichtingen omtrent dit geslacht, waartoe behoorde Anna *Larel*, levende te Rotterdam ± 1720, echtgenoote van ***Pieter van den Houven.***

's-Gr. M. L. N. D.-C. v. U.

Lits. Gevraagd het wapen en nadere inlichtingen omtrent dit geslacht, waartoe behoorde ***Johanna Lits,*** echtgenoote van ***Pieter Qroeneveld,*** burgemeester van Schoonhoven, levende ± 1700.

's-Gr. M. L. N. D.-C. v. U.

Marius. Gegevens verzocht betreffende deze te Hoorn gevestigde familie, in het bizonder betreffende ***Pieter***

[1]) Haar doop werd tot dusver evenmin als het huwelijk der ouders te 's-Gravenhage aangetroffen.

Jacobsz. Marius, die met *Marietje Pietersdr. Beeck was* gehuwd en die twee mij bekende zusters had, nl. *Boige*(?) *en Margaretha Marius.*

De eenige mij bekende naamdrager is *Leonardus Marius* (1558— 1656) te Amsterdam.

U. S. A. WILLIAM J. HOEFMAN.

Rinssen (L, 162). Naar aanleiding van de noot van onzen geachten redacteur kan ik het volgende mededeelen. In het Heerlijkheidsarchief Cannenborch ligt in den omslag C[55] eene afteekening van 1.25 M. × 0.80 M., in zwarte inkt uitgevoerd, van de grafzerk van *Sophia van* Stommel. Op deze teekening staan in het midden de wapens *van Isendoorn* en van *Stommel* naast elkaar en langs de randen ter rechterzijde de 8 kwartieren *van Isendoorn,* ter linkerzijde de 8 kwartieren *van Stommel.* De namen dezer kwartieren zijn hierbij aangegeven met letters van 2 cM. hoogte. Eén der kwatieren *van Stommel* nu is aangegeven als te zijn een adelaar, waarbij de naam *Rinssem.*

Op deze teekening heeft de schout van het ampt Epe D. Brouwer op den 9 Juli 1752 eene verklaring geschreven en deze met zijn zegel bekrachtigd. Hij verklaart nu „dat het bovenstaende uytgetekende wapen en omstaende quartieren met derselver naamen en omschrift uytge .... en gevonden word op een zarck liggende in de kerck van Vaassen op de graffstede off graffkelder van de Familie *van Isendoorn van Blois* heere van Cannenburgh".

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Roos (de)-van den Broek. (L, 167). Aangaande het echtpaar *Andries de Roos* en *Neeltje vun den Broek* dient nog vermeld te worden, dat het te Rotterdam woonde. Misschien vindt een onzer te dier plaatse gevestigde genealogen gelegenheid de door mij gestelde vragen te beantwoorden.

Amsterdam. E. L. VAN SWIETEN.

Schenck van Nideggen. Rechtstreeksche voorouders gevraagd van *Maria Schenck van Nideggen*, die in 1618 huwde met *Frans van Limborch.*

Djombang. INDEWEY GERLINGS.

Staats (L, 96, 126-128). Mijn vraag had inderdaad meer betrekking op de naaste verwanten van *Abraham Staats* in Holland. Intusschen kan ik de gegevens van Dr. Valck Lucassen nog met het volgende aanvullen.

Abraham Staas (Staes, Stout, Staats), van Amsterdam, sloot 1 Februari 1642 een contract met Kiliaen van Rensselaer, waarbij hij zich verbond om zich met zijne vrouw *Trijntje Jochems* (dr. van *Joachim Wessels* en *Qeertruy Hieronimus)* en een bediende naar de kolonie Nieuw-Amsterdam in te schepen en aldaar, met uitsluiting van ieder ander en voor den tijd van 6 jaren, ingaande op den dag van zijn aankomst, de chirurgijnspractijk uit te oefenen. Hij vertrok 3 Juni 1642 in gezelschap van Ds. Megapoleusis met het schip „Den Houttuyn", met een bediende en klaarblijkelijk zonder zijne vrouw. In dit contract wordt hij opgegeven als zijnde 24 jaren, zijne vrouw 19 jaren oud. Zijn naam wordt niet aangetroffen in het register van het chirurgijnsgilde te Amsterdam, maar hij wordt als chirurgijn vermeld in

zijn acte van ondertrouw *van 9* Jan. 1642. Aldaar wordt tls zijn woonplaats opgegeven „Nieuwe Weg" te Amsterdam en als die van zijne bruid „Haarlemmerstraat" aldaar. Hun beider ouders waren toenmaals reeds overleden. Zijn oom *Dirck Jansz.* trad als getuige op. Hij was 14 Aug. 1636 in de leer gekomen bij Jan Dircksen Hrummer.

Al spoedig blijkt hij zich niet tot de chirurgijnsprakijk te hebben bepaald en ook als koopman, planter en exploitant van een vrachtdienst tusschen New-York lam en Albany zaken te hebben gedaan. Ook was hij een groot handelaar in vaste goederen en bezat hij eene plantage te Claverack.

Van 16 Nov. 1645 tot 16 Nov. 1646 genoot hij als chirurgijn een salaris van f 30.—, in het daarop volgend jaar verhoogd tot f 60.—. Verder werd hem voor het tijdvak van 6 Febr. 1643 tot 10 April 1644 als „Raetspersoon" een salaris toegekend van f 68 : 6, en vanaf laatstgenoemden datum tot 10 April 1644 van f 400.— als „Presideerende" van den Raad. Op 9 Sept. 1649 ontving hij als vrij burger (freeman) een deel in de „bijeenwooninge" bij „the first creek", terwijl hij sedert 1668, als eigenaar van een rivierschip, voorkomt als „captain *Staats!*".

De grond, waarop zijn huis stond, vormt een deel van het tegenwoordige „Exchange Block" tegenover Broadway. Het oude Staats-Huis te Stookport, dat door hem gebouwd werd, bestaat nog.

Volgens 0' Callaghan, Hist. of New Netherl. II, p. 679 verbrandden op 11 Juli 1664 de Moheganen zijn huis te Claverack, waarbij zijn vrouw en twee bedienden het leven lieten.

Hij testeerde 21 April 1683. Zijn testament werd 24 Oct. 1694 in de registers van New York (Liber 14— A) ingeschreven. Daarin worden de volgende kinderen vermeld:

1. *Sarah Staats,* geb. ± 1646, tr. *Johannes Provost,* geb. ± 1630, „assistant commissary general" van de kolonie Nieuw-Amsterdam en in 1666 secretaris van den vice-directeur Johan de la Montagne.

2. *Catharina Staats,* overl. vóór 21 April 1683, tr.. ... *Bruyn.*

3. *Jacob Staats,* overl. Sept. 1709, tr. *Rijckje* ... (Zie verder Maandbl. L, 126). Het is onbekend of hij kinderen naliet.

4. *Joachim Staats,* geb. 1664, overl. 1712, tr. 1° *Antje Reynderts,* dr. van *Barent Reynderts*, overl. 1706 en 2° *Francina Leisler*, dr. van *Jacob Leisler.*

Hieruit werden te Albany en N. Y. een zevental kinderen geboren. *Joachim Staats* was aanvoerder bij verschillende expedities tegen de Indianen.

6. *Samuel Staats,* geb. Mei 1667, overl. 27 Sept. 1716, tr. 1° *Johanna Reynders* en 2° N. Y. 7 Mei 1709 *Catharina Bedlow* (niet Livingston), wed. van *Thomas Howarden.* (Zie verder Maandbl. L, 126.)

6. *Elisabeth Staats,* geb. ± 1660, overl. 6 Juni 1737, begr. Albany Church, ir. 1° *Johannes Wendell* en 2° 2 April 1696 *Johannis Schuyler*, geb. 1668. overl. 26 Juli 1747.

Joh. Schuyler verkreeg in 1690 op den leeftijd van 22 jaren een kapiteins-commissie en voerde eene expeditie aan tegen Canada. Hij bezat grooten invloed Op de Indianen, Van 1703-1706 was hij „mayor" van Albany. Generaal *Philipp Schuyler* was zijn kleinzoon.

7. Abraham Staats, geb. in *1666,* tr. Claverack 3 July 1696 *Elsje Wendell* van Albany, dr. van *Johan Wendell. Zijn* testament werd 30 Jan. 1739 vertoond. Uit hem een talrijk nageslacht.

Bronnen o. a. Van Deursen Family Vol. II p. 653; *van* Rensselaer Bowier MSS. New York Oenealogical and Biogr. Records, Vols. 36 and 37; Hudson and Mohawk Valleys Genealogies, Vol. 11 p. 806, 111 p. 1333; The Staats family by Harold Staats 1920.

In dit laatste werk, een zeer „fantastische" familiegeschiedenis, waarin alle families die een eenigszins gelijkluidenden naam dragen — o.a. de familie *Schaats!* — worden beweerd samen te hangen, wordt o. a. medegedeeld dat de familie zou afstammen van een *Joachim Ghyse* „Rear Admiral", die door zijn moedig gedrag een wapen verwierf, hieronder beschreven, en in aandenken aan zijn heldedaden aan den „Staat" bewezen den naam *Staats* aannam(?)!

Het wapen wordt als volgt beschreven:

In zilver een kraanvogel met opgeheven poot, waarin een steen en in zijn bek het boek der 4 evangeliën, in de heraldisch linkerbovenhoek 3(2-1) zwarte kogels. Helmt. een haan in natuurl. kl. Wapenspreuk: Audentia et Vigilante.

Is er iets omtrent dezen dapperen vaderlander bekend?

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Te(e)ke(n). Gevraagd het wapen en nadereinlichtingen omtrent dit geslacht, waartoe behoorde *Antonia Teeken,* 11-1-1733 te de Bilt gehuwd met *Bart de Greef.*

's-Gr. M. L. N. D.-C. v. U.

Vos(ch) van Roelinxweert. Voorouders en naaste familieleden gezocht van *Catharina Vos van Roelinxweert,* die 1622 te Utrecht *Hendrik* van *Wijckersloot* huwde. Zij huwde als *Catalyna Vos,* j.d. van Utrecht.

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Voshuysen (toe). Gevraagd het wapen en nadere inlichtingen omtrent dit ± 1400 in Gelderland gevestigde geslacht.

's-Gr. M. L. N. D.-C. v. U.

Zeegers-Hulsabeek. Nadere gegevens gevraagd over *San Ludolf Zeegers,* die — waarschijnlijk te Amsterdam — 10 Mei 1744 huwde met, *Catharina Hulsabeek,* en hun voorgeslacht,. Ter herinnering aan hun 25-jarig huwelijk werd een gouden gedenkpenning geslagen.

M. E. L.

Zegerius. *Lambertus Zegerius, 1741* predikant te Oldenbroek, opziender en bestierder van het te Elburg te bouwen Godshuis of „'t Feithen Hof", voert: „een zwaard met de punt. naar boven, in de bovenhelft van het schild geplaatst en vergezeld rechts en links van de punt van een schuinkruisje en beneden van een droogscheerderschaar met de punten naar boven, zoodanig, dat de gevestknop van het zwaard binnen deze punten reikt". Welke zijn de kleuren?

Amsterdam. W. C. J. ALPHERTS.

Onbekend wapen (L, 96). Het, beschreven wapen wordt inderdaad gevoerd door het geslacht *Pouwels,* waartoe o. a. behoort de Heer P. Pouwels, makelaar in effecten te Batavia. Deze noemt zich (ten onrechte, want het desbetreffend verzoek is door den Gouverneur-Generaal afgewezen) *van der Made Pouwets.* Zijn grootvader *Pouwels* was gehuwd met een juffrouw *van der Made,* die, blijkens een oud zilveren cachet, dat zich in het bezit van genoemden Heer bevindt, voerde: een keper vergezeld van twee liggende wassenaars en een made. Helmteeken: een liggende wassenaar.

Het wapen, voorkomende in den gouden zegelring van den Heer P. Pouwels, stemt overeen met de beschrijving van den Heer Sigal. Slechts noemt de Heer Pouwels de ringen graankorrels. Gezien het feit, dat leden van dit geslacht molens te Amsterdam bezaten, is deze bewering niet onaannemelijk. De kleuren van het wapen zijn hem onbekend.

De Heer Pouwels zeide mij, dat, een genealogie van zijn geslacht bestaat (niet in zijn bezit), welke teruggaat tot 1642. Wel bezit hij een tweetal penningen, die hij mij toonde en waarop de volgende inscripties voorkomen:

A. Voorzijde: *Pieter Pouwels* den 13 Mey 1742, gedekt door een bladerkroon.

Achterzijde : een windmolen.

B. Voorzijde: Ter Verjaaring aan mijn Klijnzoons zoon *Pieter Pouwels* gebooren den 26 December 1822 Waar van zijn Eerste Jaartelling is den 26 December 1823.

Achterzijde : Ter gedachtenis van zijn Overgrootmoeder *Anna Geertruy Mijer,* Eerst Wed Willem *Pouwels* en Laast Wed *Abraham van Loo.*

De eerste is een legpenning, de tweede een hangpenning.

Voorts toonde de Heer Pouwels mij een zilveren legpenning met de volgende inscriptie :

Voorzijde: *Kreyn Jochemse Steen* den 16 February 1690.

Achterzijde : een windmolen.

Nog is in het bezit van den Heer Pouwels een zilveren z. g. Cholera-penning der Gemeente Amsterdam van het jaar 1832, blijkens de inscriptie uitgereikt aan *D. van der Made.*

Weltevreden. DEL CAMPO HARTYAN.

INHOUD 1932, No. 6.

Bestuursberichten. — De eerste generaties van het geslacht van Tets, door Dr. Th. R. Valok Lucassen. — De oudste generaties van de Brabants&-Gorcumsche, later Zutphensche familie de Bruyn, door H. Wijnaendts. — Een Familie-Bijbel der Goltstein's, medegedeeld door F. Kragt Hz — Het wapen van het Rotterdamsche geslacht Sleght (een voorbeeld van wapenverwarring), door R. T. Muschart. — Gegevens betreffende sterfgevallen op het platteland van de Veluwe uit het archief der Geldersche Rekenkamer sedert de tweede helft der 16de eeuw, medegedeeld door H. Mijnssen. (Vervolg). — Korte mededeelingen: De Beaufort; Van Eerde; Goldman; Keuchenius; Lette. — Vragen en antwoorden: Beek-de Wale; Bessels; Bogaert; Boudaen-du Bois; Breoht (van); Bye (de); Dussen (van der); Hamel (van); Hoogeveen-van Zeyll; Kleynhoff; Larel; Lits; Marius; Rinssen; Roos (de)-van den Broek; Schenck van Niedeggen; Staats; Te(e)ke(n); Vos(ch) van Roelinxweert; Voshuysen (toe); Zeegers-Hulsabeek; Zegerius. — Onbekend wapen.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN EET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TE. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide*, **Driebergen.**

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 7. **L^e Jaargang.** Juli 1932.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Ir. J. C. Ram ae r,oud-Inspect. Gen. van 's Rijks Waterstaat, te 's-Gravenhage, sinds 1930 gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen :

K. F. L. BOSCH ..... (tijd.) *'s-Gravenhage.*
p/a B. J. v. ECK, *Conradkade* 79.
Mr. R. BIJLSMA. . . . . *'s-Gravenhage.*
Prinsevinkenpark 14.
Dr. C. DROSSAART VAN DUSSELDORP. . *'s-Gravenhage.*
Ant. Duyckstraat 98.
Mr. J. TH. VAN MUNSTER VAN HEUVEN *Hillegersberg.*
Joh. v. Oldenbarneveltlaan 32.
F. HOOGEWERFF. . . . . *Arnhem.*
Sickesslaan 1.
J. VAN LIER . . . . . *Batavia-Centrum.*
Menteng 11.
Mr. M. J. MEIHUIZEN . . . . . *Rotterdam.*
Westerstraat 10a.
L. D. J. SCHAS . . . . . *'s-Gravenhage.*
Balistraat 97.
C. A. VAN WOELDEREN . . . . . *Vlissingen.*
Het Wooldhuis.

Het verslag van de Algemeene Vergadering op 28 Mei jl. en het Jaarverslag over 1931 zullen in het volgend nummer worden opgenomen.

Wapen en Vlag van Terschelling,

door J. W. VAN DIEREN.

In de Nieuwe Rotterdamsche Courant van 13 Juli 1930 en in Eigen Volk van Maart 1931 heeft Dr. Schoo eenige beschouwingen gepubliceerd over het wapen van *Terschelling.* „In het wapen van *Heerjansdam* in Zuid-Holland", schrijft Dr. Schoo in Eigen Volk, „staan namelijk twee zwarte honden op tegen een groenen boom en het wapen van *Terschelling* laat een boom zien, waartegen aan den eenen kant een monster opstaat met een gekrulden visschestaart en een leeuwekop, aan den anderen kant een dier met een omgewenden kop, dat zeker een hond moet voorstellen". Dr. Schoo neemt mede deze „zeeleeuw" en „hond" dan als uitgangspunt voor zijn verklaring van wapens en plaatsnamen als *Hontenisse, Honte* of *Westerschelde*, enz. Deze hond zou dan de vloedgolf symboliseeren, die tegen den boom, het Vlie, opklimt, terwijl de omgewende kop de getijdenwisseling zou uitdrukken. Het Terschellinger wapen, zooals wij dat tegenwoordig aantreffen op den toren van het Raadhuis, op het fraaie Delftsche bord, dat de burgers den heer Hirschmann in 1930 hebben aangeboden, op de moderne Delftsche wapentegels van „de Porceleynen Fles" en dat nu algemeen bekend is geworden door het Album 1 „Nederlandsche Heraldiek" van Van der Laars, uitgegeven door N.V. „Koffie Hag", door Dr. Schoo als uitgangspunt genomen voor zijn studie, is het wapen, zooals dat 20 Februari 1816 door den Hoogen Raad van Adel voor de nieuwe gemeente *Terschelling* werd vastgesteld [1]). Het vertoont een boom op een terras, waartegen links een hond opstaat met afgewenden kop, rechts een gedrongen monster met papegaaiebek, manen en gekrulde visschestaart, soms zelfs met rugvin, alles goud op blauw veld.

Waren deze dieren oorspronkelijk wel een hond en zeeleeuw ?

Gelukkig bestaan er goede afbeeldingen van het wapen uit vroeger eeuwen, die ons hierop een duidelijk antwoord kunnen geven.

Allereerst wil ik dan wijzen op de midden 16de eeuwsche kaart van Sybrandt Hanssen: „Beschrijvinghe van *Schellingherlnnd",* aanwezig in het Rijks-Archief te 's-Gravenhage (Kat. Ned. 2730). Ook hier vinden wij den boom, echter niet goud op blauw, maar groen op zilver veld. Zijn kroon spreidt zich bovendien uit langs den bovenrand van het wapen en is niet als ronde bol

[1]) Gedaan 26 Juni 1816. Hierin wordt het linker dier inderdaad als hond beschreven.

afgebeeld. Heraldisch-links rijst op een r o o d e 1 e e uw Rechts staat een draak met gekrulden slangestaart, een langen, iets gekromden bek en met manen langs den hals. De kleur van dezen draak is blauw.

Een ander oud bewijsstuk is de vroeg 17de eeuwsche collectebus, die bewaard wordt in de kerk van *Midsland.* Deze draagt 3 gekleurde wapens, waarvan 2 voor ons van belang; en wel een *Terschellingsch* wapen, dat geheel identiek is met het wapen van Hanssen (behalve, dat de leeuw ditmaal rechts staat) en het wapen van *Holland*, eveneens een roode leeuw, doch op geel veld.

Deze twee wapens treffen wij ook aan in den rechter en linker bovenhoek van de prent „Brand Stigting der Engelse op 't Eyland *West ter Schelling* in den Jaare 1666 den 20 Augustus", gesigneerd H.M. Van deze, overigens zeldzame prent bestaan gekleurde en ongekleurde exemplaren. Op de gekleurde, o.m. aanwezig in het R. A. te Haarlem en in de collectie van schrijver dezes, treft men weer leeuw en boom aan in dezelfde kleuren. De draak is echter afwijkend, inzooverre, dat kop en manen van goud, lijf, klauwen en staart blauw zijn. Het veld is weer wit. Uit hetgeen straks volgt zal blijken, dat dit de juiste kleuren zijn.

Zeer belangrijk voor de kennis van de geschiedenis is ook het wapen van de familie ***van der Schelling,*** welke het *Terschellingsche* wapen in gedeeltelijk gemodificeerde kleuren als familiewapen voerde. Allereerst wil ik hier een passage uit een brief van P. ***van der Schelling*** van 6 Sept. 1746 aanhalen, opgenomen in facsimile in Sohotel: „Leven van C. van Alkemade en P. van der Schelling". Breda 1833. Hier lezen wij : „*Christine van der* Schelling, getrouwd met *Jan Persijn*, „enz. voerde de Leeuw rood, slang en boom en grond „groen op goud, uitgenomen dat het uiterste van de „draak of slang rood was. *Pieter Simonsz. van der Schel-„lingh* een groene boom, een zilvere leeuw en draak „en rood veld, volgens de genealogie van van *Nek*, ge-„drukt te Amsterdam in groot folio bij Otto Barentsze „Smient .... en dus bespeur ik deselve figuren maar „meer onderscheid van couleuren en metaalen, inge-„voerd naar mijne gedagten door jonger zoonen of tot „onderscheidinge der branches'!.

Van beteekenis voor ons is in ieder geval de roode leeuw en de tweekleurigheid van de draak.

In verband hiermede wil ik nog wijzen op het houten wapentje van ***van der Schelling*** in Museum „De Waag" te Amsterdam, eveneens met tweekleurigen draak, maar in het bizonder op den zilveren „Kloveniershoorn met wapen van v. d. *Schelling*" uit 1547, tentoongesteld in de Nachtwachtzaal in het Rijksmuseum te Amsterdam (cat. no. 55). De drinkhoorn wordt hier gedragen door den plastisch in zilver gedreven ***T erschellinger*** boom, met aan weerszijden leeuw en draak. Bovendien vinden wij dit stuk afgebeeld op het schilderij van Govert Flinck: „Overlieden van het Kloveniersdoelen". (Rijksmuseum cat. no. 923. Nachtwaohtzaal). Deze kloveniershoorn staat reeds genoemd in een inventaris van het zilverwerk enz. van overlieden van het Kloveniersdoelen van 1669, welke bewaard wordt in het R.K. Jongens Weeshuis te Amsterdam. Dr. J. F. N. Sterck schreef er een artikel over in het Amsterdamsch Jaarboekje van 1900 (C. J. Hudig in litt. 1931).

Leeuw en draak, doch zonder boom, vinden wij dan

nog op het zegel van *Oosterschelling*, gehecht aan een stuk van 1696, op een dergelijk zegel van *Westerschelling,* gehecht aan het Molenuarsrequest van 1724, beiden aanwezig in het R.A. te 's-Gravenhage en voor het laatst, voor zoover ik weet, op een stuk van Maart 1766 (G. A. Terschelling. Port. duinen en domeinen).

De groene boom op wit veld, ditmaal zonder leeuw of draak, treffen wij daarentegen nog aan op een 18de eeuwsch wapenbordje met wapens van drossaard, secretaris en schepenen in het rechthuis te *Midsland. Merk*waardig genoeg is de boom ditmaal gecombineerd met een tweede wapen met springenden hond, niet echter als Terschellingsch wapendier, doch als wapen van Drossaard ***Jan van der*** *Willige(n)* (regeerend tot 1786).

Tenslotte vinden wij het wapen nog met leeuw en draak met zorg uitgevoerd op de fraaie torenklok van *Hoorn (T.),* gedateerd 1723, gedekt door een kroon met 13 parelen, die wij ook op de collectebus van Midsland aantreffen en op een ongedateerde, doch blijkbaar 17de eeuwsche grafzerk in de kerk te Vlieland, waarin, behoudens het wapen, uitgehouwen zijn de letters W. B., een man staande op een doodshoofd, waaronder twee beenderen en een zandlooper.

Tot ± 1786 was het **wapen** dus nog zuiver overgeleverd en stelde voor een rooden leeuw, een blauwen draak met gouden kop en manen, staande tegen een groenen boom op grasgrond, alles op zilver veld.

Dit wapen kwam zeker reeds in de vijftiende eeuw voor. Merkwaardig is het voorkomen van goud op zilver. Het hedendaagsche, offioieele gemeentewapen is met zijn onoorspronkelijke kleuren*), zijn dwaze zeemonster en tot hond gemaakten, aanvankelijk rooden (Hollandschen) leeuw, wien bovendien nog de nek is omgedraaid, wel zeer van het oorspronkelijke afgedwaald. Alleen de poovere aanduiding van enkele manen is de laatste rest van hetgeen eens een leeuw was en nu in den volksmond algemeen de „rat" wordt genoemd.

Een cachet-afdruk in lak met Louis-Seize décor dat ik te *Westerschelling* aantrof en waarop voor het eerst een misteekende leeuw met omgewenden kop voorkomt, vormt wellicht den overgangsvorm. Hoogstwaarschijnlijk is op grond van een dergelijke cachet-afdruk het wapen in 1816 vastgesteld. Ook van *Ameland* is het wapen naar een lakafdruk vastgesteld (vgl. Houwink. De staatkundige en Rechtsgeschiedenis van Ameland tot deze eeuw. Diss. Leiden 1899 pg. 2.) [2])

Beter bewaard gebleven dan het wapen is de ***Schellinger vlag.*** Deze is samengesteld uit 6 horizontale banen : rood, blauw, geel, groen, wit. Ook vinden wij deze vlag vermeld met 10 banen: rood, wit, blauw, rood, blauw, geel, groen, rood, wit, blauw. In dit geval is dus de *Statenvlag* aan weerszijden toegevoegd, wat in verband staat met het feit, dat in 1616 het eiland (feitelijk het erfelijk leen der Heerlijkheid) overging aan de ***Staten van Holland.*** Zoo bijv. in van der Aa : „ Aardrijkskundig

[1]) Onbekendheid met de juiste kleuren van het wapen van *Terschelling* zal voor den H. R. van Adel in 1816 aanleiding geweest zijn tot de keuze van *goud* en *blauw,* zijnde metaal en kleur van het Rijkswapen, gelijk *in* dergelijke gevallen te doen gebruikelijk was. Red.

[2]) Het wapen werd ingezonden naar aanleiding van een gedrukt verzoek, gedateerd 18 October 1815, van den Staatsraad Gouverneur van Holland. Copie van dit antwoord is te *Terschelling* niet aanwedg.

woordenboek." 1847. Sch. pag. 136) en op een oud, ongedateerd prentje in de collectie stukken van *Vlieland* van Mevr. Hofsommer-de Wit, Rotterdam.

Het is onder deze vlag, dat in 16de en 17de eeuw tallooze schepen van Schellinge voeren naar Oostzee en straat Davids. „Voortreffelijke zeelieden kwamen van „oudsher van het eiland: befaamde walvischvaarders „en zeekapiteins, zoowel als matrozen. Hoe bloeide de „scheepvaart in de Schellinger haven !

„Alleen naar de Oostzee voeren uit West (onder de „Schellinger vijfkleur) in de 1581-1590: 2570 schepen, „d. i. 12,1 % van de geheele Oostzeevaart van de pro„vincie Holland; in de jaren 1611-1620: 361'7 schepen, „d. i. 14,3 %.

„Uit geen andere haven van de Republiek vertrokken „in laatstgenoemd decennium méér: Enkhuizen en Am„sterdam, die op West volgden in aantal, bleven verre „achter. In de décade 1641-1660 was het Terschellinger „aandeel zelfs 19,6 %!" (Kunst, Terschellinger Volksleven. 1916, pag. 36).

Dat een zoo groot aantal schepen de *Schellinger* vlag in top voeren — de feiten zijn ontleend aan de Sonttol-regis ters — wordt verklaard door het feit, dat de drossaards van ***Terschelling,*** evenals de Heeren van ***Ameland*** (vgl. Houwink 1. c. pag. 161), zeebrieven uitgaven ten bate der „grafelijkheid", geldig voor één jaar, waarin „E. Heren Admiralen en Capiteynen van „der See, sampt allen andere officieren versocht" werden het schip en toebehoorende goederen onverhinderd te laten passeeren.

Kapiteins, voorzien van deze zeebrieven, voerden de ***Schellinger*** vlag.

Het was dit belangrijk scheepvaartcentrum, dat in 1666 door de Engelschen werd verwoest, in 1799 nogmaals korten tijd werd bezet en eerst door den aanleg van het Noord-Hollandsch Kanaal zijn beteekenis ten volle verloor. De vlag bleef op Terschelling echter in eere. Zij wordt uitgestoken van het Polderhuis, van de Willem Barendsstichting, zij wordt in top gevoerd door de schepen van de Reederij Doeksen en hangt op feestdagen uit bij vele burgers. Vroeger vlagde men vooral op Sint Jan en op bruiloften. Vlaggende buren werden dan later op een specialen feestmaaltijd : „Vlaggebrulft", genood. Ook werd de vlag steeds op den laatsten hooiwagen geplant.

Wat de kleuren werkelijk beteekenden, hierop meende men dat het volgend rijmpje antwoord gaf, dat ik op ***West*** noteerde en in dezen vorm publiceerde in Cornelissen : „Nederlandsche Volkshumor". Deel IV. Antwerpen 1931, pag. 335.

Rood zijn de wolken
Blauw is de lucht
Geel zijn de helmen
Groen is het land
Wit is het zand
Dat zijn de kleuren van ***Schellingerland.***

Aanvankelijk heb ik aan dit rijmpje niet veel waarde gehecht. Toen ik echter ontdekte, dat de kleuren van de vlag de kleuren van het oorspronkelijk wapen waren, trof het mij zeer, dat op ***Oosterschelling*** een blijkbaar oudere vorm algemeen bekend was.

Roode wolken
Blauwe lucht
Gele helmen
Groen gras
Wit zand
Dat is het wapen van ***Schellingerland.***

Terwijl zin en kleuren van het wapen dus volkomen verloren gingen, bleef de vlag bewaard en met de vlag een rijmpje, dat echter het verband met het oorspronkelijk wapen aanduidde.

Volledigheidshalve maak ik hier nog opmerkzaam op een vlaggelied in *Westerschellingsch* dialect : „De Schielger Flag" door G. Knop, gepubliceerd in de Nieuwe Harlinger Courant van 1 April 1932.

Het hier verzamelde feitenmateriaal veroorlooft nu de volgende conclusie.

Het Terschellinger gemeentewapen, voorstellende een boom met aan weerszijden een hond met afgewenden kop en een zeeleeuw, alles van goud op blauw veld, is een degeneratievorm van een vijfkleurig oud wapen, waarvan afbeeldingen bekend zijn uit het begin der zestiende eeuw, doch dat waarschijnlijk nog aanmerkelijk ouder is.

Dit wapen stelt voor een groenen boom op grasgrond, waartegen heraldisch-links een roode, waarschijnlijk blauwgeklauwde en getongde, leeuw opstaat, rechts een draak met blauwe, enkelvoudige of gesplitste staalt, buik en pooten en gouden kop, hals en manen, alles op een veld van zilver. Deze draak slaat de linkerklauw om een zware zijtak van den boom, de rechterklauw om den boom zelf. De kleuren van de Terschellinger vlag zijn de kleuren van dit wapen. Het zou een daad van juist beleid zijn van het Terschellingsche gemeentebestuur om in overleg met den Hoogen Raad van Adel de in 1816 gemaakte-fouten te herstellen en het wapen weer in den ouden, fraaien vorm te voeren. Gaarne zou ik hiervoor mijn bewijsmateriaal beschikbaar stellen.

Wat nu de zin van het wapen is, durf ik niet definitief uitmaken. Ik wil er echter nog op wijzen, dat wat den rooden leeuw op veld van zilver betreft, deze ook gevoerd werd door ***Willem van Naeldwyc*** (zie b.v. Rijksmuseum, afd. Primitieven no. 132—137), die in 1373, als maarschalk van Ruweart Aelbrecht van Beyeren, in den oorlog tusschen Holland en Friesland *Scellinghe* als strategisch punt bezette (Joh. à Leyden. Chron. Belg. Lib. XXXI. cap. 23.).

In 1399 werd ***Terschelling door*** den graaf van Holland ter leen gegeven aan ***Jan van Arkel***, op voorwaarde dat deze er een kasteel zou bouwen en steeds voor den graaf open houden. Inderdaad verrees een slot bij Kinheim op de „Krochten". Het werd echter in 1569 door de Watergeuzen verwoest. Den derden Augustus 1417 kwam de „ heerlyckheyt *van der Schelling* met allen sijnen toebehoer en tot ontsterfelijcke erfleen met slot en huis" aan *Gerrit van Hemskercke*, in wiens familie het bleef tot in 1616 *Caerle, Prince van Robeque, Grave van Arenberge* dit leen voor 60.000 florins d'argent de Brabant aan de Staten van Holland verkocht (naar stukken in R. A. Haag). *Terschelling* is dus sinds vele eeuwen ***Hollandsch*** geweest en de roode leeuw lijkt mij dan ook vrij zeker een ***Hollandsche*** leeuw.

De draak met blauwe staart en gouden kop kan dan,

om met Dr. Schoo te spreken, een kustbewoner zijn, wellicht het symbool voor het eiland zelve, de gele duinkust oprijzend uit zee. Mocht, zooals Dr. Schoo meent, de groene boom dan het Vlie voorstellen, dan zouden wapen en vlag dus beteekenen: het Hollandsch leen *Schellinge*, liggend aan het *Vlie*.

Als men ziet op welke gronden Dr. Schoo het wapen heeft geduid, dan wordt men echter huiverig om hem in dergelijke verklaringen te volgen.

Het lijkt mij, al is het met het meeste voorbehoud, in dit verband dan ook nog wel van eenig belang, om op een paar feiten uit de Schellinger geschiedenis te wijzen, die er op duiden, dat de verklaring in geheel andere richting kan liggen.

In de oorlogen tusschen Holland en Friesland was Terschelling, dat den ingang van Vlie en Middelzee beheerschte, van groot strategisch belang.

Van Friesland is het eiland altijd in hooge mate onafhankelijk geweest, zooals duidelijk blijkt uit de beslissing van den landdag Riocht en Reed van Oosteren Westergoo in 1405 (zie Houwink l.c., pg. 18): „that tha van *Amelanthe* schellat wesa vry anthe quyt anthe onbehlest van alle riochten anthe van alle bernthe in Ferwertheradeel jefta in eenige deele in onse lanthe fan Oostergoo anthe van Westergoo anthe by hemma selven schillet riocht a anthe hiarra riocht by hemma sel ve schellet fera, *alsoe alsse tha fanthe Schylige dwaeth*".

In de oorlogen van Hertog Aelbrecht verklaart het zich dan ook voor en na neutraal, waarbij het zoowel met Holland als met Friesland contracteert (1401), hoewel het zich feitelijk in 1387 reeds aan de zijde van Holland heeft gesteld, omdat Aelbrecht dan het recht krijgt om Terschelling tegen Friesland te versterken.

Het eigenaardige is nu, dat terwijl, in 1399 *Jan van Arkel*, in 1421 *Gerrit van Hemskerck* met de Heerlijkheid wordt beleend, de Hollandsche graven tegen betaling van 24 Wilhelmusgulden de ***Poppema's,*** ook genoemd ***van der Schelling*** (vgl. Winsemius, Chron. van Vriesland, pg. 374 en 403), als erfelijk schout het eiland laten regeeren (Wumkes: Tusschen Flie en Borne. Tersch. 1900, pg. 46). Deze ***Poppema's*** nu waren autoahthone „hovelingen" (in den zin van Houwink 1. c.) van ***Terschelling,*** zooals duidelijk blijkt uit de desbetreffende passages bij Miraeus (Opera Diplomatica Tom. III, fol. 208): „Elle fut baillée à ferme à ung des ***habitnnts du dit pays*** et somme de seize clinquars par an". Want de zaak is deze, dat Filips van Bourgondië, niet achtend op de rechten der *Heemskerk*'s, de ***Poppema's*** ten slotte met het eiland heeft beleend.

Wij komen deze Schellinger edellieden het eerst tegen omstreeks 1330, als ***Syoerdt Poppema*** een kapel sticht te Oosterend (T.) (Stamboek van den Frieschen adel. Deel IT. blz. 196, Wumkes 1. c.). Merkwaardig is, dat wij daar nog heden een puinhoop: „de Stins" en een perceel land: „de Steynsert" aantreffen. Inderdaad moeten deze lieden daar dan reeds eeuwen gewoond hebben om in de tien van elkander onafhankelijke, doch nauw aaneengesloten Schellinger heymericken met hun dorpscommunisme een dergelijke bevoorrechte positie te veroveren.

Tot 1602 hebben deze ***Poppema's (van der Schelling)*** aanvankelijk als hovelingen, vervolgens als schout voor de Hollandsche graven, ten slotte als Heer het landreoht

in handen. Dan eischt *Cornelis* van ***Bergen,*** echtgenoot van ***Maria van Sevenbergen,*** zuster van ***Joost van Sevenbergen,*** welke het eiland van zijn moeder, vrouwe ***Meyne,*** vrouw van Gerrit ***van Hemskercke*** (Leenregister R. A. den Haag) heeft geërfd, de Heerlijkheid voor zich op. Een proces voor het Hof van Holland volgt (Wumkes l.c. pag. 49) en daar ***van Bergen*** de oudste heerlijke rechten heeft, wordt de heerlijkheid aan de ***Poppema's*** weer ontnomen, die dan het eiland verlaten. Op grond van hetgeen wij nu weten heeft Terschelling dan echter zeker reeds het wapen. Beschouwen wij deze feiten met elkaar in verband, dan komt het mij voor, dat wij in den boom dan ook niet het symbool van het ***Vlie*** hebben te zien, doch het symbool van het richterschap, dan Upstalboom dus (vgl. Kits Nieuwenkamp: De Boom als symbool in de heraldiek. Eigen Volk 1931 pag. 169), eenerzijds gesteund door den rooden, Hollandschen, leeuw, anderzijds door een draak, die in verband kan staan met de familie ***Poppema van der Schelling,*** die van oude tijden af tot 1602 toe hier het landrecht uitoefende.

Dat de draak in deze streken als wapendier in verband met een oude, autochthone heerschersfamilie zou voorkomen, behoeft niet te verwonderen.

De Denen voerden „met bizondere voorliefde" (Van der Laars) de drakenfiguur en het is bekend, dat Deensche vikingen zelfs als leenheeren der Frankische keizers aan de ***Vliemonding*** zijn opgetreden in de 8ste en 9de eeuw (De Vries: De Wikingen in de lage landen bij de zee. Haarlem 1923 i. h. b. pag. 328 over Wikingenrecht in Friesland). Deensche cultuurinvloeden zijn voor deze streken van groote beteekenis geweest.

In dit geval is het merkwaardig dat nog een 18de eeuwsche Terschellingsche schout in de rechtkamer den Terschellingechen boom, ontdaan van den draak, aan zijn eigen wapendier, een hazewind, toevoegt. Het komt mij voor; dat met deze symbolisohe handeling Drossaard van der *Willige(n)* dichter bij de ware beteekenis van het wapen wäs dan Dr. Schoo.

In ieder geval schijnt mij het familiewapen *van der* ***Schelling*** voor de reconstructie van het wapen van groot belang en een in deze richting verder uitgebreid onderzoek zou zeker nog nieuwe gezichtspunten opleveren. De hier afgedrukte overwegingen zijn dan ook met eenige reserve geopperd. Het is mij eohter onmogelijk vanaf dit eiland het onderzoek verder uit te breiden en ik laat dit gaarne aan anderen over.

Wellicht kunnen de laatste gegevens tevens een bewijsvoering zijn tegen de bewering, dat het een ongelukkige en onjuiste toestand is, dat Terschelling tot Holland behoort en niet tot Friesland (bv. Wumkes 1. c. of Elout: In kleuren en kleeren. Alg. Handelsblad Ocht. 18 Oot. 1929.)

Eeuwenoude banden binden „die goeden Luden van ***der Schelling"*** (Priv. 1406 R. A. Haag) met ***Holland.*** De geschiedenis van kleederdracht en boerehuis, die ik binnenkort hoop te publiceeren, vele taalelementen en de beroemde Terschellingsche volkszang, die zich spontaan in 300 verschillende liederen in het Hollandsch wist te uiten, wijzen dan ook op een Hollandsche beschavingskern.

Anthropologisch constateert Sasse een sterk on-Friesch element („Die Anthropologie der Bewohner der holland-

friesischen Insel Terschelling", Zeitschr. f. Morphologie u. Anthrop. XVIII).

Inderdaad is de indeeling bij Holland de historisch gegroeide en alleszins juiste toestand en verandering daarvan zou het verbreken zijn van een zinvollen band, die reeds 660 jaar, wellicht reeds langer, heeft bestaan.

De afstamming van het geslacht den Beer Poortugael,

door W. A. VAN RIJN.

De geregelde stamreeks wordt in Ned. Adelsboek bijna altijd opgegeven aan te vangen met *Anthonius* of *Theunis Leendertsz. den Beer*, die 26 Maart 1668 te Schiedam huwde met *Maertgen Niessen.*

Waarschijnlijk naar aanleiding van hetgeen wijlen de heer van Epen over dit geslacht publiceerde in de Wapenheraut 1916, fol. 28-31, werd de stamreeks in Ned. Adelsb. 1919 met één generatie opgevoerd en ving aan met *Leendert Cornelisz. den Beer,* die 4 Mrt. 1640 te Schiedam huwde met *Lysbeth Thonisdr.*

In de beide Historische Gedeelten is de afstamming van het laatstgenoemde echtpaar weer losgelaten en wordt de stamreeks gezegd aan te vangen met *Leendert den Beer,* wiens zoon *Anthonius* of *Theunis,* etc. ot juister uitgedrukt met *Theunis Leendertsz. den Beer.*

Ofschoon de doopacte van *Theunis* nog niet werd gevonden, zou ik willen vragen: Is zijn afstamming zóó onzeker ?

Een acte uit het begraafregister van Schiedam 21 Aug. 1692 luidende „*Lysbeth Theunis, de moeder van Theunis den Beer*", die ook door den Heer van Epen in de Wapenheraut werd vermeld, mag niet worden verwaarloosd.

Bij zijn ondertr. 9 Mrt. 1668 — waarvan de acte eveneens door den heer van Epen werd medegedeeld — wordt *Theunis Lecndersz. den Beer* geassisteerd met zijn oom *Maerte Soeteman.* Wie was nu *Maerten Soeteman? Zijn* ondertrouwacte 6 Apr. 1647 geeft daarop een antwoord.

„*Maerten Cornelisz. Soeteman,* Jongman, geassisteerdt met Cornelis Soeteman syn vader, Ende *Maerge Thonis Fiool,* Jongedr. beyde van Schiedam (ontrent 15 Jaren geweest dienstmaecht ten huyse van den Heer Secretaris deser Stede) synde geassist. (neffens de presente clercquen) met Jacobge Cornelis haer schoonsuster".

Uit deze ondertrouwacte blijkt dus, dat *Maerten Soeteman* gehuwd moet zijn geweest met een zuster van de moeder van *Teunis den Beer* en dat haar geslachtsnaam *Fiool was.*

De ondertrouwacte van *Leendert Cornelisz. den Beer 17* Febr. 1640 noemt haar ook met dien geslachtsnaam.

„*Leendert* Cornelisz. Jongman geadst. met Cornelis Heyndricx. Bolleman zyn oom ende *Lysbeth Teunis Fiool* Jongedr. beyde van Schiedam, geadst. met Maddalena Dome, hare nichte".

In het Procuratieboek van Schiedam komt op 28 Febr. 1641 de navolgende acte voor:

„Compareerde *Lenert Cornelisz. den Beer,* zeevarende man ende constitueert *Lysbeth Thonisdr. Fiool* zyne huysvrouwe, specialycken omme in den name ende van wegen hem Const. te oompareren voor den Gerechte deser stede, aldaer gifte te ontfangen van drie vierdepaerten in seecker huys ende Erve, staende ende gelegen op den achterwech binnen deser stede, daerinne hem const. het resterende vierdepaert selffs is competerendende, by hem const. gecocht van voorsz. zyne huysvrouwes Broeder ende susters respective, waerbrieff over te nemen, Custingh ofte schultbrieff te verlyden, eyns const. persoon ende goederen daervoren te verbinden. Ende voorts, etc. Alwaert, etc. Belovende, etc. Onder verbande, etc. Verleden voor Joris Coy, schepen.

Het transport, waarvoor de procuratie werd gegeven, had op 21 Juni 1643 plaats.

„*Aryen Thonisz. Fiool,* zeevarentman, soo voor hem selven, als in desen vervangende, hem sterckmaeckende ende de rato caverende voor *Maddeleentgen* Ende *Maertge Thonis* ongehoude meerderjarige dochters, syne susters, alle kinderen ende dienvolgende Erffgenn. elcx voor een vierdepaert van za. *Thonis Jansz. Fiool,* geprocreert by *Neeltgen Arens,* die een dochter was van *Aryen Luyten* ende *Leentgen Cornelis,* vercoopt in dier Quaiite *Lysbeth Thonis,* als tot desen speciale last ende procuratie hebbende van *Lenert Cornelist.* haren man, synde de selve procuratie gepasseert onder 't segel deser stede in date den XXen Fehruary ao. XVI^{c} twe ende veertigh [1]), drie vierdepaerten in seecker huys ende Erve, daerinne de Coopster als mededochter van den voorn. *Thonis Jansz. Fiool* het resterende vierdepaert selffs is competerende, staende ende gelegen op den achterwech binnen deser stede", etc.

Omtrent het beroep en den leeftijd van *Leendert Cornelisz. den Beer* worden we ingelicht door de navolgende acte.

„Op huyden den XXIIen. Decemb. XVI^{c} een en vyfftich, comp. voor my Vitus Mustelius, Nots. Publs. (te Rotterdam) etc. d' Eersame Jacob Pauwelsz. out 42 Jaren, Willem Pietersz. Morgendael out 36 Jaren ende *Leendert Cornsa. den Beer 3* 7 Jaren of elx van henl. daerontrent, dewelcke by deser verclaerde met waere woorden in plaetse van solempnelen eede, ter reqtie. en versoucke van den E. Sr. Bernardt van Pavia, coopman alhier, warachtich te wesen, dat zyl. depten. elx in de qualt. als *Commandeur varende op Groenlandt, op de gemeene visscherie van de Walvischvanghst*", etc.

Leendert Cornelisz. *den Beer* moet dus omstreeks 1614 geboren zijn. Hij zou identiek kunnen zijn met *Leendert,* die 10 Febr. 1613 te Schiedam werd gedoopt als zoon van *Cornelis Aryensz.*

Blijkens een acte, verleden voor Nots. Ph. Basteels, te Rotterdam 16 Apr. 1681, verhuurt *Teunis Leenderts. den Beer,* wonende te Schiedam, schipper op het fluytschip St. Nicolaes, zijn schip aan Sr. Pieter Korff, koopman te Rotterdam, om het met het as. seizoen naar Groenland te zenden ter Walvischvangst.

Een grondig onderzoek in het niet onbelangrijke archief van Schiedam zal zeker nog oudere generatiën aan het licht brengen en meerdere bewijzen opleveren voor de voorgestelde afstamming.

---

[1]) Deze datum stemt niet overeen met dien der procuratie en is waarschijnlijk foutief ingevuld.

De herkomst van het geslacht van Tets,

door HEINRICH MÜLLERS.

In zijn artikel over de eerste generaties van het geslacht *van Tets* in het vorige nummer van dit Maandblad heeft Dr. Th. R. Valck Lucassen de mogelijkheid uitgesproken, dat de familie *van Tets* van huis uit Hervormd zou zijn geweest Dit was schijnbaar in tegenspraak met het feit, dat zij uit het overheerschend Roomsch-Katholieke voormalige hertogdom Gulikstamde en wel uit W a n 10, van waaruit *Willem van Tets* (*Teth*) — dien wij wel voor den stamvader der familie in Nederland mogen houden — zich te Amsterdam vestigde, alwaar hij op 6 April 1641 het burgerrecht verwierf. Ook de gebroeders *Gerrit* en *Willem van Tets* zagen aldaar waarschijnlijk omstreeks 1623/4 en 1625 het levenslicht. Toch is de veronderstelling van onzen Redacteur vermoedelijk juist. Wanlo ligt toch op een half uur afstands ten Z. van Wickrathsberg, welks oude parochiekerk reeds in de 16e eeuw in het bezit der Hervormden kwam (en tot op den huidigen dag bleef) en dat bijna uitsluitend Hervormde inwoners telde. Ook in Wanlo waren in de 16e, 17e en 18e eeuw steeds enkele Protestantsche families gevestigd, hoewel dit dorp overigens overwegend Roomsch was. Zoo treft men op de Synoden van 8 Oct. 1586 en 8 April 1687, te Aken gehouden, als „Eltester" aan zekeren „Arad Gortz van Wanlo" of „Arnold van Wanlo". Het feit, dat de familie in 1641 voor het eerst in Amsterdam voorkomt, pleit voor de veronderstelling, dat wij hier met. een Hervormd geslacht te doen hebben, dat, ten gevolge van de juist in de 30er jaren zeer hevig woedende geloofsvervolgingen in deze streek, naar de Nederlanden uitweek. Dat reeds in 1674 te Wanlo Hervormden voorkwamen, blijkt uit de Consistoriaal-protocollen der Duitsch-Geref. Gemeente Keulen (Simons, Kölnische Konsistorial-Beschlüsse 1572— 1596, Bonn 1905; p. 76). Aldaar leest men d.d. 16 Aug. 1574: Auf schriebens und zeuchnisbreif van Wanlo sollen de zwe personen. .. zo de vermanungen zugelassen werden".

Mr. Wijnman wees er reeds op, dat ± 10 K.M. ten Z. van Wanlo eene plaats Ti t z en ± 10 K.M. ten Z.W. van Titz eene plaats Te t z ligt. Eerstgenoemde plaats was steeds zuiver Roomsch-Katholiek. Daarentegen behoorde Tetz reeds in de 15e (en nog in de 18e eeuw) als Guliksch achterleen aan de graven van Hompesch-Rürich, die den Hervormden godsdienst beleden, doch later weer tot het Roomsche geloof terugkeerden. Het bekendste lid van dit geslacht was d e (Hervormde) Nederlandsche generaal graaf Reinhard Vinzenz von Hompesch, die aan de Geref. gemeenten van het land van Gulik eene groote som vermaakte voor het onderhoud van predikanten en schoolmeesters. De beambten der graven van Hompesch waren — althans gedurende de 17e eeuw — Protestant; zoo waren leden van het Hervormde geslacht von Gangelt gedurende dat tijdvak aldaar met het schoutambt bekleed.

Het mag derhalve vrijwel als zeker worden aangenomen, dat het geslacht *van Tets* zijn oorsprong nam in het Guliksch achterleen Tetz en niet in Titz.

In dit verband moet ik nog wijzen op een tweetal 16e eeuwsche predikanten van dien naam, die van uit deze streek naar de Nederlanden moeten zijn uitgeweken

en in wie wij wellicht voorouders der familie *van Tets* kunnen zien. Men zou mij zeer verplichten, wanneer men mij over hun levensloop nadere inlichtingen kon verschaffen. Deze waren :

1" *Conrad Tetz.* Hij wordt op 2 Juni 1672 aan de Heidelbergsche Universiteit ingeschreven als „*Conradus Detz,* Juliacensis" en is in het voorjaar van 1673 predikant bij de Hervormde gemeenten van Neuss, Düsseldorf en het Qladbacher Kwartier. Als zoodanig blijft hij minstens tot 1676 (waarschijnlijk nog langer) lid van de Guliksche Synode, maar hij heeft vóór 8 Oct. 1678 reeds het Guliksche gebied verlaten. Waar is hij gebleven? Eénmaal komt hij ook voor als *Conradus Anserius.* Dit zal wel eene verlatinizeering zijn van den naam *Gans* (anser = gans). Aangezien „Gans" in het Guliksche, van waaruit *Conrad Tetz*, zooals wij zagen, herkomstig was, als „Jans" wordt uitgesproken, is de veronderstelling niet te gewaagd — talrijke voorbeelden van dergelijke naamsomzettingen zijn aan te voeren — dat hij *Conrad Jansz. van Tetz* geheeten zal hebben, waarbij Tetz dan als zijn plaats van herkomst zal moeten worden beschouwd. Misschien kunnen Nederlandsche bronnen deze zaak ophelderen.

2°. *Peter von Tetz* (of von Titz), was in 1666 kapelaan te Siichteln, in welk jaar hij in de parochiekerk aldaar voor het eerst Hervormd preekte, werd in 1567 om die reden van zijn standplaats verdrongen, waarna hij predikant werd te Otzenrath. Ook hier moest hij in 1571 zijn plaats voor een Roomschen geestelijke inruimen. Daarna schijnt hij gedurende korten tijd predikant te Bedbur geweest te zijn, om begin Juni 1672 naar Keulen te verhuizen. Hier was hij tot einde April 1680 als predikant bij de Duitsch-Gereformeerde Kerk (in 1679 ook een tijdlang bij de Nederlandsch-Gereformeerden) werkzaam. Op 1 Mei 1680 trad hij op als predikant te Aken, van waar hij 12 Sept. 1698 verdreven werd. Uit de Consistoriaal-protocollen der Akensche gemeente blijkt dat hij op 7 Juni 1605 nog in leven was. Waar? Ook hij verlatinizeerde zijn naam en wel tot *Peter Pedius*, als hoedanig hij meestal voorkomt. Dit zal afgeleid zijn van het woord „Tatze" = poot, lat. „pes". Aangezien in deze streek in den volksmond nimmer gesproken wordt van Von Reydt, *von* Tetz enz. maar steeds van *v o m* Raydt enz., zoo ligt de verklaring voor de hand dat *Peter vom Tetz* („vom Tatze") zijn naam tot *P e d e u s* verlatinizeerde, wat dan bij snelle uitspraak *P e d i u s* werd. Pedius schijnt naar de Nederlanden te zijn uitgeweken. Ook over hem (zijn eventueel huwelijk, zijne kinderen enz.) zou ik gaarne inlichtingen ontvangen.

Het is niet onmogelijk, dat wij in een dezer predikanten den grootvader hebben te zien van *Willem van Tets,* die in 1641 poorter te Amsterdam werd.

Aanvullingen op „De Gouverneurs-Generaal en Commissarissen-Generaal van Nederlandsch-Indië (1610—1888) door M. A. van Rhede van der Kloot",

getrokken uit het Landsarchief te Batavia
door Mr. P. C. BLOYS VAN TRESLONG PRINS.

(Vervolg van, XLVIII, 317).

bl. 41. *Sara Specx* × *G. Candidius* geb. te Kirchardt.
bl. 46. *A. v. Diemen* werd 31 Jan. 1623 opperkoopman op f 90.— 'sm.

Hij kwam 23 Juli 1633 uit als 1e raad van India ; 21 Jan. 1638 ging hij weer naar Ambon. Blijkens res. 21 Juni 1645 nam de O.I. Comp. de begrafeniskosten voor hare rekening.

Hij maakte een project van een kasteelskapel met zijn wapen in andere kleuren : op blauw twee beurtelings gekanteelde gouden dwarsbalken.

Zijn wapenbord werd opgehangen in de Holl. Kerk aan de Zuidzijde.

bl. 69. ***R. v. Qoens*** werd koopman 14 Oct. 1642; opperkoopman 26 Feb. 1646 ; opperhoofd van Djambi 20 Juli 164'7; afgezant naar Mataram 27 Oct. 1649; lid Raad Justitie 10 Feb. 1660 ; opperhoofd handel Siam 13 Sept. 1649 ; 2e maal ambassadeur naar den Soenan 21 Feb. 1661; 1e opperkoopman 7 Maart 1661; 4e maal ambassadeur naar Mataram 24 Aug. 1662-14 Jan. 1653; op 13 Dec. 1662 werd besloten hem 1600 Rn. toe te leggen voor de schenkagie van den Mataram; pres. Weeskamer 24 Mei 1663 ; exprescomm. naar Ceylon enz. 3 Juni 1653; op 24 Juni 1663 was hij in Straat Soenda om te trachten Engelsche schepen te veroveren ; wd. vice pres. Raad Justitie Batavia 17 Juli 1664; voor de 5e maal als amb. naar den Soenan om te zien of deze Vorst genegen was Makasser den oorlog aan te doen 28 Juli 1664; op zijn verzoek ontslagen ***en naar het vaderland gelicentieerd 28*** Oct. ***1664;*** naar Krawang om eenige onlusten der Javanen te beslissen 9 Nov. 1664 ; voor de 2e maal in Batavia en neemt sessie in Raad v. 1. 3 Juni 1657 ; superintendent enz. over Indië enz. 16 Juli 1667;. aan zijn hv. toegestaan om naar Ceylon te gaan 2 Sept. 1668; gouverneur van Ceylon 12 Aug. 1664;

bl. 62. ontslagen als G.G. door Heeren XVII bij brief van 9 Juni 1681 ; hij test. Batavia 26 Oct. 1680 (Nots. J. Bolswart.)

bl. 63. hij ondertr. Bata. 23 Aug. 1640met ***Jacomijntie B. Rosegaard.***

Uit het 1e huwelijk van ***R. van Qoens*** geboren:

1. ***Volckert van G.***, geb. ***22*** Juni 1640, ged. Holl. herk Bata. 20 Oct. 1640, gett. ***Jacob Leendertsz.*** van Bordeaux, ***Pieter Mesdach*** van A'dam, ***Buycke Buyckes*** van Göens, ***Maria Strijen*** van Leiden en ***Aeltje van de Camer*** van Bentheim.
2. ***Rijcklof v. G.***, ged. Bata. Holl. Kerk. .., gett. ***Cornelis van der Lijn, Adriaan van Liesvelt*** en ***Claesken Jacobs.***
3. Jacob v. Q., ged. Holl. Kerk Bata..., gett. Baljuw Simon ***van Alphen,*** equipagemr. Gerrit ***van Harn,*** koopman ***Gerrit Holschert*** voor wien ***Joh" Hille*** ala opperchirurgijn van het. fort,, ***Adriana Mesdachs*** en ***Neeltje Waers.***
4. Volckert v. G., ged. Holl. Kerk Bata. 30 Oct., 1644, gett. ***Buycke Buyckes*** van Göens, ***Huybrecht v. d. Broeck***, opperkoopman, in plaats van ***Jan de Stercke,*** koopman, ***Catha. Sweers*** en ***Petronella Wonderaars.***

bl. 64 bovenaan. Zie ook Buitenzorg Post, 9e jaargang;, no. 7 dd. 26 Jan. 1929.

bl. 66. ***C. Speelman*** werd 29 Mei 1672 pres. van schepenen te Batavia, ontslag 29 Mei 1679; admir. vloot tegen de Franschen 2 Nov. 1672 ;

bl. 66. zijn wapenbord werd opgehangen Z.-Z. Holl. Kerk. Bij zijn 4 (reeds opgegeven XLVII, kol. 344) kinderen waren onderscheidenlijk doopgetuigen:

1. ***Joan Cunaeus, Arnold de Vlaming v. O.,*** mevr. ***Haesje Berkmans*** en juffr. ***Elisabeth Calendrini.***
2. ***Jacob Bacheracht, Joachim Assenburg, Petronella Maesdijk*** en ***Cecilia de Matta.***
3. Joan Cunaeus, Pieter Sterthemius voor wien ***François Lansman, Anna Bon*** en ***Elisabeth Calendrini.***
4. ***Nicolaas Verburg,*** oud raad, Sr. ***Frnnçois Lansman,*** juf fr. ***Sara de*** Solemne hv. dir. gen. ***Carel Hartsinck, Elisabeth Verturijn*** hv. ***Jan de Waerdt*** in wier plaats haar dochter ***Clara*** hv. van den hr. ***Groenesteyn.***

Met zijn vrouw testeerde C. ***Speelman 23*** Oct. 1676, 30 Dec. 1680 en 10 Sept. 1681.

Zijn erven hadden ult. Dec. 1686 Rsd. 218.700 bij de Cie. in deposito.

bl. 98onderaan en 99 bovenaan. ***Adriana Appels*** is geb. Batavia 13 Nov. 1714 en ov. te Negapatnam 18 Juni 1743. Een photo van de nog aldaar bestaande grafsteen in mijn bezit.

bl. 259. ***R. van Goens Jr.*** De aanbieding van de betrekking van superintendent enz. was op 9 Feb. 1680; de afwijzing 12 Feb. 1680 ; Comm. aan de Kaap d. G. H. 12 Nov. 1680;

bl. 260. Raad ord. van N.-1. door Heeren XVII 9 Juni 1681; hij neemt als zoodanig sessie 4 Sept. 1684 ; pres. schepenen 31 Mei 1686, voorgedragen 27 Mei t.v. ; hij test. Colombo 9 Aug. 1677 met le vrouw en nog eens 20 Juli 1680 te Batavia (Nots. J. Maurus).

bl. 261. F. ***L. Bent*** werd koopman en secunde Perz. directie 26 Sept. 1668; opperhoofd te Ispahan 7 Sept. 1669; tractementsverhooging tot f 70 'sm. 12 Aug. 1670; prov. dir. in Perzië 19 Sept. 1673 ; absoluut dir. 23 Aug. 1675 ; raad extraord. 21 Nov. 1679 ; doet den eed te Batavia 1 Sept. 1680; aangesteld tot commissaris over de equipagewerf, zullende zijn Ed. daartoe ook op de werf wonen 23 Oct. 1680; ontvanger gen. 8 Maart 1681; in het vaderland tot commissaris generaal tot de visite der Indische comptoiren benoemd 9 Juni 1681.

bl. 261. De noot moet eenigszins gewijzigd worden. Op ult. Dec. 1686 stond zijn boedel 22000 Rsd. credit bij de 0. 1. Comp.

Hij overleed Batavia 23 Oct. 1682 en werd 25 Oct. 1682 's avonds statieus ter aarde gebracht op het Ned. Kerkhof (Zie uitvoerig: Daghregister des casteels Batavia in dato 26 Oct. 1682) en had twee broers ***Dirk*** en ***Jan Lamberts Bent.***

Bent was gehuwd eerst met ***Margaritha Loth*** ; 2e te Malakka Nov. 1679 met ***Gijsberta Sloet,*** geb. Doesburg circa 1648, test. Bata. 15 Mei 1680 nots. D. Dispontijn, dood 11 Sept. 1683 en wde. ***Pieter Verstangen*** (× Bata 3 Maart

1676); zij was dr. van Simon. *S.* en ***Aleida van Rouwenoort*** (vgl. Wap. 1912/3 bl. 437).
Adriana Bent ✕ ***Johannes Cops***; zij was ged. Holl. Kerk Batª 2 Oct. 166'7, gett. ***Pieter Elmersz en Anna Cleur***; zij test. met ***Cops*** Batª. 16 Oct. 1687 (notˢ. J. Bolswart); codicil 8 Sept. -1688 en zij is dood 2 Feb. 1689; haar grootmoeder was ***Catharina Schagen*** die ✕ 1° ***Samuel Loth,*** notaris te Alkmaar, en ✕ 2° ***Adriaan Blauwemeulen***;

Joh". Cops werd als onderkoopman op 12 Mei 1676 logieboekh. op Batavia; koopman 2 Maart 1677; opperkoopman en naar Japan 30 Jan. 1682; opperhoofd soldijkantoor 20 Oct. 1684; gouverneur van Ternate 12 Jan. 1689; extraord. raad te Banda 17 Dec. 1690; van daar verlost op verzoek 10 Nov. 1693; doet eed en neemt sessie in Raad van India 24 Sept. 1694; vice-adm. over de schepen van oorlog ter reede Batª. 21 Oot. 1696; pres. van heemraden 7 Mei 1696; commissaris over de zaken van den Inlander 7 Mei 1696, ord. raad van I. 26 Aug. 1698; pres. raad justitie des oasteels 4 Dec. 1699; ontslag als pres. heemraden 17 Jan. 1700; emeritus behoudens rang en tractement 26 Juli 1706; ult. 1686 had hij een saldo van 3000 Rsd. bij 's Cies cassa; hij † oud 66 jaar Batª 10 Aug. 1706 en in de Holl. Kerk (W.Z.) werd voor hem een wapenbord opgehangen; zie over begrafenis uitvoerig Daghregistor 1706 ***(dit deel*** is ***bijna weggerot).***

bl. 270-1. H. ***van*** *Stockum'* **werd** ***14*** Oct. 1766 met rang van onderkoopman begiftigd; koopman enz. 4 Sept. 1770, bevestigd bij patr. brief 18 Oct. 1771; 2ᵉ opperkoopm. 2 April 1771; 1ᵉ idem 3 Mei 1771; bevestigd bij partr. brief 1 Juli 1773; kap. pennisten 18 Juni 1771; raad extr. N.-1. volgens patr. brief 14 Nov. 1776; wd. ontv. gen. 19 Oct. 1778; 1ᵉ buitenregent hosp. en commˢ. politicus bij Bat. Kerkeraad 20 Oct. 1780; pres. weesm. 2 Sept. 1780; dir. Bank courant en bank van leening 11 Jan. 1779; pres. curatoren enz. 24 Aug 1784; 1ᵉ raad en dir. gen. 30 Juni 1789, bevest. 31 Aug. 1791; ontslagen als dir. pennistengesticht 11 Jan. 1791; begr. Holl. Kerk Batª 26 Juni 1693 uit tuinhuis in Koestraat in Holl. Kerk kelder Hooge Reg. no. 6; hij was 7 Juli 1778 ondertr. en 12 Juli 1778 geh. Luth. Kerk met C. *E. Romswinckel*, begr. Holl. Kerk a.v. 19 Juni 1786; uit dit huwelijk:

1. ***Hendrik v. S.,*** geb. Batª. 2 April, ged. 7 April 1779, begr. Holl. Kerk, in kelder a.v. no. 6, 1 Sept. 1779;
2. *Cathª.* ***Wilhelmina v. S., geb.*** Batª. 9, ged. 11 Feb. 1781, gett. Mr. ***Willem van der Beke,*** opperkoopm. en res. ten comptoire Cheribon, begr. Binnen Post-Kerkh. 18 April 1781;
3. *Cathª. Wilhelmina* ***v. S.,*** ged. Batª. 21 April 1782, gett. a.v., ✕ Batª. 29 Maart 1801 en † Batª 18 Juli 1806, begr. Weltevreden vanuit sterfhuis weg van Jacatra; haar man *J.* C. ***Romswinckel*** was in 1806 schepen van Batª. en hertr. Batª

18 Oct. 1807 ***Femmetje Luberta Brouwer.***
Met le vrouw test. ***Romswinckel 18*** Feb. 1802 not,. H. Ketelaar no. 27636. Hij kwam voor de kamer A'dam naar Indië op 9 Juli 1794 en was 10 Mei 1773 geboren te Haarlem; als ass. Cⁱᵉ. werd hij 21 April 1796 gezworen klerk ter gen. Secrⁱᵉ; in 1801 was hij onderkoopman en pl. adj. 1ᵉ gezw. klerk a.v.; in 1807 is hij opperkoopman en opperhoofd gen. tractementskantoor; op ***30*** **Maart** 1808. raad extr. N.I.; in 1811 (26 Oct.) vroeg hij permissie om een weekmarkt en pannenbakkerij te mogen oprichten op de Krawangsahe landen Samedangan en Tregelwaro; in 1813 woonde hij als landeigenaar op Molenvliet te Batavia.

Onjuiste namen en wapens van Nederlandsche geslachten in het Armorial Général van J. B. Rietstap,

door R. T. Muschart.

(Vervolg van L, 153.)

Aartsen. (Gelderland).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven: „in rood 3 gouden pijlen, waarvan 2 schuingekruist en de derde horizontaal daarover heengaande met de punt naar links."

Deze naam deugt niet en moet luiden ***Arentsen*** of wel ***Arentren.*** Het Armorial Général zelf verbetert zich door op pag. 63 te vermelden het wapen van eene Deventersche familie ***Arentsen,*** dat aldus beschreven wordt „in rood een bundel van 3 zilveren pijlen."

Al dadelijk rijst hier de vraag: wat verstaat Rietstap onder een bundel pijlen? Het Kon. Besluit van 10 Juli 1907 schrijft voor, dat de leeuw in het wapenschild van het Koninkrijk der Nederlanden in zijnen linker voorklauw een met een lint tezamen gebonden bundel van 7 pijlen houdt. Onder deze officieele benaming „bundel" wordt hier dus verstaan eene vereeniging van 7 pijlen, naast elkaar geplaatst, waaiersgewijs gerangschikt en alle met de punten omhoog. Passen wij dit toe op Rietstap's beschrijving van het wapen ***Arentsen,*** dan zouden de daarin voorkomende 3 pijlen alle 3 verticaal moeten geplaatst zijn met de punten omhoog. Dit nu is absoluut foutief. De Deventersche familie ***Arentsen, Arentzen*** voert „3 pijlen, waarvan 2 sohuingekruist met de punten naar rechts en de derde horizontaal geplaatst, even boven het kruispunt der 2 andere daarover heengaande met de punt naar links." Voor het behoorlijk beschrijven van eene dergelijke rangschikking kan men zich niet afmaken door eenvoudig van een bundel pijlen te spreken. Dat het wapen van deze Deventersche familie aldus en niet anders is, blijkt o.a. uit de zegels van ***Adam Arentzen,*** in 1689 te Deventer als Overijsselsch leenman, Mr. ***Arent Arentzen,*** in 1694 te Deventer als leenman van de praestie van St. Lebuinus, ***Gerrit Arentzen,*** in 1742 lid van de gezworen gemeente van Deventer en ***Andreas Arentzen,*** in 1746 Med. doctor en lid van de gezworen gemeente te Deventer en verder uit het wapen van ***Henricus Arentsen,*** omstreeks 1666 student te Leiden, in een M. S. Wapenboek voorkomende.

Uit het bovenstaande blijkt dus, dat het wapen der

Deventersche familie *Arentsen* overeenkomt met de beschrijving in het A. G. gegeven van het wapen der Geldersche familie *Aartsen*. Toegegeven moet worden, dat de namen *Aartsen en Arentsen* patronymica zijn, die hetzelfde beteekenen, doch de vele mij bekende leden der Deventersche familie noemen zich steeds *Arentsen of Arentzen,* nimmer *Aartsen.*

Als helmteeken voeren alle bovengenoemden een pijl met de punt naar beneden tusschen een vlucht.

Aren ts (Brabant) en Arenest. ('s Hertogenbosch).

Het is gewenscht deze beide namen tezamen te behandelen, daar hierbij naar mijne meening onderlinge verwarring bestaat.

Arents is de naam, aangegeven bij een als volgt beschreven wapen: „in goud 3 roode adelaarskoppen met hals en blauwen bek" en *Arenest* voor een wapen, als volgt beschreven: „gedeeld, 1 in rood 2 zilveren dwarsbalken, waarvan de bovenste beladen met een zwarten beurtelings gekanteelden dwarsbalk, II in zilver een rood wiel".

Beide families zijn volgens het Armorial Général Brabantsch en *Arenest* meer in het bijzonder te 's Hertogenbosch gevestigd. Omtrent de familie *Arenest* zegt de Heraldische Bibliotheek 1876, pag. 267, dat zij gedurende de 15e en 16e eeuw te 's Hertogenbosch in de regeering zat. Welnu, slaan wij Taxandria 1912, pag. 216 op, dan vinden wij daar eene atbeelding van het zegel van *Hendrick van Arennest*, in 1438 schepen van 's Hertogenbosch, welk zegel als wapen vertoont: „3 adelaarskoppen met hals", precies hetzelfde dus als het Armorial Général bij den naam *Arents* beschrijft. Hetzelfde wapen vinden wij ook bij de Raadt in zijn „Sceaux Armoriés", deel I, pag. 176 aangegeven voor den Bosschen schepen *Pieter van Arennest.* Ik geloof dus, dat wij veilig den naam *Arents* in het Armorial Général mogen veranderen in *van Arennest.*

Doen wij dat, dan krijgen wij dus 2 geheel verschillende wapens *van Arennest* in de stad 's Hertogenbosch. De vraag rijst nu: is dat gedeelde wapen, door het Armorial Général in voce *Arenest* beschreven, wel van deze familie? In dit gedeelde Arenest-wapen is natuurlijk de rechterhelft, de 2 dwarsbalken dus, het eigenlijke wapen. Dit wapen met de 2 dwarsbalken, waarvan er één beladen is met een beurtelings gekanteelden dwarsbalk, is niet alledaagsch en in de groep met 2 beladen dwarsbalken in mijne collectie tref ik dan ook maar één wapen aan, dat daaraan beantwoordt nl. het wapen *Artsen of Artssen.* Wij zien dit wapen bijv. afgebeeld in Smits, „de Grafzerken iu de St Janakerk te 's Hertogenbosch", deel 2, pag. 308 op de grafzerk van *Ghijsbert van de Pol,* overleden in 1602 en zijne 2 vrouwen *Margriet Artssen*, overleden in 1468 en *Beatrix van den Hezacker*, die in 1631 overlijdt, en evenzoo op het zegel met zijnen naam als randschrift van *Jacob Artsen,* 19/12 1636 te Driel.

Arents en *Artsen* zijn natuurlijk beide patronymica en de voornaam *Art*, waarvan *Artsen* is afgeleid, kan zeer wel eene afkorting zijn van *Arent.*

Uit het bovenstaande maak ik derhalve de gevolgtrekking, dat wij in het. Armorial Général voor den naam *Arents* moeten lezen *van Arennest* en voor den naam *Arenest* den naam *Artsen* of *Artssen.*

Blankers. (Holland).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven: „in rood een groene geplante boom, vergezeld rechts en links van eenen tegen den stam klimmenden gouden leeuw."

Deze naam deugt niet en moet luiden *Blancken.* Het is eene Neder-Betuwsche, in de 17e en 18e eeuw meer in het bijzonder te Tiel gevestigde familie o. a. geallieerd met de geslachten van *Lidth de Jeude* en *Schull.*

Met dit wapen vond ik *Jonchim Blancken,* wonende te Tiel, in 1617 student te Leiden; Dr. *Henrick Blancken*, in 1660, 64 en 67 amptman tot Oyen en riohter in Maasbommel, wonende te Tiel; *Adolph Blancken,* in 1682 burgemeester van Tiel; *Cornelia Margaretha Blancken*, in 1771, 74 en 79 te Tiel, en *Cornelia Margaretha Johanna Blancken,* in 1779 te Tiel, dochter van *Matthias Theodoor* en *Theodora Schull*, en getrouwd met *L. J.* baron de *Crassier* te Bergen op Zoom.

Met hetzelfde wapen vond ik ook *Henricus Blanck*, in 1624 student te Leiden. Deze, zoowel als de bovengenoemde student *Joachim Blancken,* voert dezelfde kleuren als in het Armorial Général aangegeven, doch hun boom is uitgerukt, hetgeen op de zegels der overige genoemden niet het het geval is. Als helmteeken fungeert de boom.

Cor s. (Amsterdam, uitgestorven).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt. beschreven: „in goud een zwarte dubbele adelaar".

Ik geloof. dat Rietstap beter gedaan had, dit wapen geheel weg te laten, daar hij ons naar mijne overtuiging hiermede op een dwaalspoor leidt. Dit *Cors* nl. acht ik eenvoudig eene afkorting van het patronymicon *Corsgens(zoon)* en zulks besluit ik daaruit, dat Mr. P. A. J. van den Brandeler in zijn werk „de Wapens van de Magistraten der stad Amsterdam" op pag. 36 vermeldt *Albert Corsgens,* in 1422 schepen van Amsterdam, en diens wapen aldus beschrijft: „in goud een zwarte dubbele adelaar", volkomen gelijk dus als het wapen, dat het A. G. op den naam *Cors* geeft.

H o n d ius. (Holland).

Het Armorial Général beschrijf een wapen van dezen naam aldus: „in goud een zwarte staande hond met rooden halsband op groenen grond."

Het is mogelijk, dat deze familie, volgens Mr. H. J. Koenen in De Wapenheraut 1899, pag. 9 uit een bekende Vlaamsche familie de *Hondt* gesproten, oorspronkelijk haar wapen aldus gevoerd heeft, doch ik betwijfel, of men na 1600 in de Noordelijke Nederlanden ooit een dergelijk wapen *Hondius* zal tegenkomen. Volgens het „Recueil héraldique de la ville de Bruges par F. van Dijcke", pag. 211 voerde eene familie *de Hondt* te Brugge „in goud een zwarte stappende hond met den kop naar links omgewend." Of nu dit het eigenlijke wapen is of niet, zullen wij buiten beschouwing laten en ons alleen bezighouden met het wapen der sedert 1600 in de Noordelijke Nederlanden en wel allereerst te Amsterdam gevestigde familie *Hondius.*

Het Stam- en Wapenboek van A. Vorsterman van Oyen geeft dit wapen als volgt aan: „gevierendeeld, 1 en IV in goud een zwarte zittende hond met rooden halsband, de rechtervoorpoot rustende op een rechts

naast den hond geplaatste blauwe globe met bruinen voet, hond en globe rustende op groenen grond, II en en III in blauw 5 zilveren ringen, 2-1-2 gerangschikt." De Heer Koenen bovengenoemd, die in De Wapenheraut 1898, pag. 76 en 1899, pag. 9 eenige mededeelingen omtrent deze in het Stam- en Wapenboek beschreven familie ***Hondius*** geeft, en op eerstgenoemde plaats het wapen uit het Stam- en Wapenboek aanhaalt, zegt in een noot, dat deze familie in de 17e en 18e eeuw uitsluitend de 5 ringen, dus alleen het 2e en 3e kwartier voerde. Waarop deze pertinente bewering van den Heer Koenen gegrond is, weet ik niet. Ware zij echter juist, dan zou het wapen der oorspronkelijk Vlaamsche familie ***de Hondt*** 6 ringen hebben moeten zijn, maar ik geloof niet, ,dat voor zijne bewering eenig bewijs is aan te voeren. Eén dezer dagen werd mij een antiek zilveren fraai bewerkt horloge met dito lange breede ketting vertoond van 17e of 18e eeuwsch maaksel. Aan deze ketting nu bevond zich een groote zilveren zegelring en deze vertoonde een wapen dat volmaakt overéénkomt met het wapen ***Hondius,*** zooals dat in het Stam- en Wapenboek is afgebeeld. Ten tweede vond ik in de Bijlagen tot de notulen aan de Gecommitteerde Raden van het Noorder Kwartier op zijn lakafdruk het wapen van ***W. Hondius,*** 3/4 ***1755*** secretaris van Oostzanen. Dit is vrij zeker de in het Stam- en Wapenboek op pag. 77 van deel 2 genoemde ***Willem Hondius***, geboren 8/1 1702 als zoon van ***Wilhelmus Hondius***, predikant te Oost-Zaandam. Het wapen van dezen W. Hondius is aldus: „gevierendeeld, 1 en IV een omgewende halve hond komende uit water, 11 en III 6 ronde voorwerpen 2-1-2 gerangschikt, die niet al te duidelijk zijn". En hierbij 2 helmteekens, waarvan het rechtsche een omgewenden springenden hond, het linksche een wereldbol voorstelt.

In deze beide gevallen zien wij dus 18e of wellicht ook 17e eeuwsche wapens ***Hondius,*** die gevierendeeld zijn en waarin de 5 ringen als 2e en 3e kwartier fungeeren. Doch wij zien tevens, dat één der leden, in het Stam- en Wapenboek vermeld, een ander wapen voert dan aldaar is afgebeeld. Het verschil zit hem in de kwartieren 1 en 4, de voornaamste kwartieren dus. Volgens den lakafdruk van ***W. Hondius*** bovengenoemd zoude het wapen Hondius dus zijn een halve hond, komende uit water. En ziet, dit klopt volkomen met een wapen ***Hondius***, dat voorkomt in een M. S. Wapenboek in het Museum Meermanno Westreenianum, dat aldus is afgebeeld : „in zilver een zwarte hond, voor de helft komende uit blauw water." Indien dus het wapen, zooals het Stam- en Wapenboek dit aangeeft, eveneens gevoerd is door leden der familie ***Hondius***, wat door den zegelring aan de horlogeketting bevestigd wordt, dan volgt hieruit, dat sommige leden der familie hun oorspronkelijk wapen, nl. de halve houd uit water, verwisseld hebben voor een zittenden hond met globe naast zich. Dit nu is zeer aannemelijk, want slaan wij het zeer interessante werk van Van Lennep in Ter Gouw over de Uithangteekens (druk van 1868) op, clan vinden wij daar in deel 2 op pag. 343, dat in 1633 te Amsterdam op den Dam woonde ***Hendrik Hondius*** „in den waecksamen Hondt", die in dat jaar „den Atlas van Mercator" uitgaf en dat men op een groot uitsteeksel voor het midden van den gevel een zittenden hond met een

globe en een sfeer voor zioh kon zien. Deze ***Hendrik Hondius was*** dus boek (atlas) drukker en De Navorscher 1858, pag. 318 vermeldt dan ook, dat 7/11 1626 te Amsterdam zijn aangeteekend ***Hendrik Hondius,*** oud 28 jaar, boekverkooper aldaar en ***Janneken Verspreet***, laarbij geassisteerd door zijne moeder ***Colette van de Keere***, waaruit blijkt, dat hij de op pag. 76 van het Stam- en Wapenboek genoemde ***Hendrik***, de zoon van ***Jodocus Hondius,*** is. Wij zien dus, dat de kwartieren 1 en 4 in het wapen Hondius niet anders zijn dan de voorstelling van het uithangteeken van den atlasdrukker ***Hendrik Hondius*** en dat dus dit wapen evenals in zoovele andere gevallen ontleend is aan een uithangteeken. Mogelijk hebben andere leden, zooals bijv. de Oost-Zaandamsche secretaris ***W. Hondius,*** die wellicht niet rechtstreeks van dezen ***Hendrik*** afstamden, hun oorspronkelijk wapen behouden, doch in hun wereldbol als 2e helmteeken toch de herinnering aan den drukker van den Atlas van Mercator willen vastleggen.

Hoykens. (Amsterdam).

Aldus wordt de naam, aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „in zilver een roode keper, vergezeld van 3 roode lelies".

Deze naam deugt niet en moet luiden ***Heykens***. Rietstap heeft zich zelf eigenlijk reeds verbeterd, want hij schrijft volkomen hetzelfde wapen toe aan eene Amsterdamsche familie ***Heykens***. Waren beide namen als varianten in gebruik geweest, dan had hij bij den een naar den ander moeten verwijzen. Intusschen ben ik den naam ***Hoykens*** nimmer tegengekomen. ***Heykens*** is een patronymicum van ***Heycke.*** Zooals uit Elias „de Vroedschap van Amsterdam" deel 1, pag. 240 blijkt, is de stamvader dezer familie ***Heycke Pietersz.***, geboren te Hoorn. De afstammelingen uit zijn huwelijk met ***Mary Jansdr. Swaerooch*** noemen zich ***Heyckens.*** Een Mr. ***Hendrick Heyckens*** is van 1667 tot 1674 schepen van Alkmaar; diens zegel, dat zich in het Gemeente-Museum te Alkmaar bevindt, vertoont het bovenbeschreven wapen en daarbij als helmteeken een lelie. Mr W. van der Lely noemt hem ***Haykens***, wat evenmin juist is.

Stockel. (Deventer).

Aldus werdt de naam aangegeven in het Armorial Général voor een wapen, beschreven als volgt: „In goud een zwarte vogel met rooden kop en pooten".

Deze naam deugt niet en moet ***Strockel*** zijn. Rietstap verbetert zich zelf reeds door een wapen ***Stroekel*** (Holland) aldus te beschrijven „in goud een zwarte omkijkende valk met zilveren kap en halsband", doch ook deze naam deugt niet, de familie heet ***Strockel.*** Het is een oude Deventersche familie, waarvan leden zich ook te Kampen hebben gevestigd en waaromtrent men een aantal gegevens vindt in de Bijdragen tot de geschiedenis van Overijssel 1876, pag. 88 en volgende.

Dit wapen is door mij in zeer vele archiefbronnen, te veel om op te noemen, gevonden; het vertoont een gekapten valk, dan eens met een belletje aan één der pooten, dan weer zonder dat belletje, doch nimmer met omgewende kap. Als helmteeken fungeert een visch, verticaal geplaatst, met den kop naar beneden tusschen een vlucht. Het veld is altijd als van goud aangegeven, terwijl een oude wapenkaart den valk van zwart met roode kap heeft.

Strockel is een buurt bij Zwolle.

Vermeulen. (Holland).

Dit wapen wordt aldus beschreven: „gedeeld, I doorsneden, A. in goud 3 roode palen, B. in rood een gouden ster, II in blauw 3 gouden tornooilansen naast elkaar". Een ander wapen ***Vermeden,*** waarbij vermeld wordt „Amsterdam", is als volgt aangegeven: „gedeeld, 1 doorsneden, A. in goud 3 roode palen, B. in zilver een zwarte 8-puntige ster, 11 in blauw 3 gouden ***korenaren*** aan één steel". Een en ander lijkt mij verdacht en doet mij veronderstellen, da.t wij hier met hetzelfde wapen te doen hebben, maar dat de zegslieden van Rietstap niet geweten hebben wat de figuren uit de linkerhelft van het schild voorstelden, Er zijn 2 bronnen, die in dit opzicht geheel met elkaar overéénkomen, t. w. 1° de Grat- en gedenkschriften van de provincie Antwerpen, deel 3, pag. 416 en 2° de Collectie fragment-genealogieën vau de Gebroeders Van Attevelde in het Rijksarchief te Utrecht. omslag „Dierquens".

De eerstgenoemde geeft het wapen van ***Anna Vermeulen***, overleden te Mechelen 13/10 1637 als eerste vrouw van ***Rombout Neeffs,*** schepen en tresorier dier stad, begraven in de St. Peter en Pauwelskerk aldaar. Deze beide bronnen nu geven de linkerhelft van dit wapen ***Vermeden*** aan als te zijn „in zwart 3 gouden vlammende kaarsen".

Van IJsseldijk. (Amsterdam en Gelderland).

Het Armorial Général beschrijft dit wapen als „in zilver 3 roode ankerkruisjes" voor den Amsterdamschen en „in rood 3 zilveren ankerkruisjes" voor den Gelderschen tak.

Amsterdammers van dezen naam en met dit wapen zijn mij onbekend, maar omtrent personen van dezen naam in Gelderland, die dit wapen voerden, kan ik constateeren, dat zij òf gewone kruisjes òf soms kruisjes voeren, waarvan de armen eenigszins verbreed eindigen, doch nimmer ankerkruisjes. Zoo vindt men in de testamenten van de Over-Betuwe het wapen van *Claes van IJsseldijck*, die 21/6 1718 met zijne vrouw *Adriaentje Verkuyl* te Elst testeert met heele gewone kruisjes en van *Wouter* en *Jan van IJsseldijck*, die 27/12 1726 in de Over-Betuwe te Elst of Lont testeeren met breedarmige kruisjes, in de Brieven aan het Kapittel van St. Pieter te Utrecht het wapen van *J. van IJsseldijk*, 16/2 *1731* te Elst, met gewone kruisjes en in een pak met stukken van het Rijk van Nijmegen in het Rijksarchief te Arnhem het wapen van *Wilhelm van IJsseldijk*, 31/5 *1764* te Ophemert, neef van den landschrijver van het Rijk van Nijmegen ***Pieter*** *van de Velouw*, met broedarmige kruisjes.

(Wordt vervolgd).

Centralisatie van Kwartieren,

door J. HERDTMAN.

Professor van Bemmelen heeft. in de laatste jaarvergadering een korte uiteenzetting gegeven over het nut, hetwelk de biologische wetenschap, vooral wat de erfelijkheidsleer betreft, kan hebben bij een systematische ordening van het materiaal, dat gevonden wordt in de kwartierstaten ; bovendien is de sociologische wetenschap hierop aangewezen, wil zij voldoende het sociale verband en alle gebeurtenissen, welke via *verschillende* generaties plaats hebben en hun uitgangspunt hebben

in de gemeenschap der families, langs empirischen weg ophelderen.

In Duitschland heeft men dit reeds lang begrepen, en het was de gewezen President der Arrondissements-Rechtbank te Dresden, wijlen dr. Karl Förster, die op 1 Februari 1921 opgericht heeft de A.L.A. (Ahnenlisten-austausch), welk instituut op 1 Juli 1930 omgezet werd in de D.A. (Deutsche Ahaengemeinschaft). Wij hebben hier te doen met een belangrijk genootschap, hetwelk door genealogen gevormd wordt met zetel te Dresden-A. 1, Eanzleigässchen 1[III]. De basis is de gemeenschap der voorouders, die bestaat in een volk, die zelfs over de grenzen van een volk heengaat, en welke de voorouders van den een als die van den ander aanwijst. Het doel is, de ingezonden kwartierstaten te vergelijken, te verbeteren en aan te vullen. Men gaat op de volgende manier te werk: iedereen maakt zoo volledig mogelijk zijn kwartierstaat op volgens een bepaald model, dat zijn naam ontleent aan eene uitvinding van den bekenden Duitschen genealoog, ons eerelid Kekule von Stradonitz (waarbij de rangschikking in alphabetische lijsten geschiedt). De lijsten worden gezonden aan bovengenoemd genootschap, dat als bemiddelaar optredende, deze in fiches verwerkt en opbergt in eene kartotheek, welke genoemd wordt „Ahnenstammkartei". Bij deze manipulatie wordt de effectieve of vermoedelijke gemeenschap der voorouders (Ahnengemeinschaft) vastgesteld. Alle leden, die bij deze gelegenheid een aanwinst in kwartieren verkrijgen dan wel door een verdere navorsching eventueel nog aansluiting aan het in die kartotheek aanwezige materiaal zouden kunnen bereiken, ontvangen van de D.A. rechtstreeks een automatisch bericht. Tevens ontvangt men steeds eene mededeeling, zoodra bloedverwantschap is vastgesteld met beroemde Duitschers. Ook wordt gewezen op fouten en dergel., zoodat de D.A. kan worden beschouwd als een filtreerdoek, die zooveel mogelijk zorgt voor de juistheid van het einddoel der D.A.: den inventaris der Duitsche voorouders. De kartotheek bevat reeds vele duizenden Duitsche namen met data, en iedere week komen er honderden bij!

Als gemeenschappelijke voorouders (d.i. als voorouders voor 2 of meer leden) konden worden beschouwd: 1 Februari 1926 10% en 1 Februari 1932 ongeveer 70%.

Terwijl ik eenigszins uitvoerig gewezen heb op de werkwijze van dit Duitsche instituut, dat overigens geen winstbejag beoogt en, slechts levende van de contributie zijner leden, in dienst wenscht te staan van de wetenschap, en ik derhalve iedereen, die in Duitschland voorouders heeft, kan aanraden voor een paar Mark lid hiervan te worden, wil ik nog in het kort belanghebbenden h.t.l. ernstig in overweging geven, om ook eens een poging te doen teneinde tot de oprichting van een eigen *Nederlandsch* Instituut van dezelfde strekking als het Duitsche, maar onafhankelijk daarvan, te komen. Ten slotte is hieraan ook nog een internationale kant. Er is wel haast geen Nederlander, die niet alleen in Duitschland maar ook in de meeste ons omringende en ook in verder afgelegen landen voorouders op zijn kwartierstaat heeft. Indien nu werkelijk eens een dergelijk Nederlandsch Instituut, hetwelk zich door de jaarlijksche bijdragen zijner leden zou moeten bedruipen, tot stand zoude komen, dan zoude het allicht ook weer

de aandaoht der genealogische wereld in het buitenland trekken. En Nederland zoude ook op dit gebied weer eens kunnen bewijzen, dat het een internationale roeping heeft te vervullen.

Gegevens betreffende sterfgevallen op het platteland van de Veluwe uit het Archief der Geldersche Rekenkamer sedert de tweede helft der 16de eeuw,

medegedeeld door H. MIJNSSEN.

(Vervolg van L, 183.)

Inv. 4531. Rekening van den Keurmeester van 17 September 1567-16 September 1668.

Fol. 20 verso. Alsoe in den Jaere LXV inde maent van....[1]) tot Appeldoern eener genaempt *Ghijsbert Hermansen* in Godt verstoerven is, die welcke bevonden is worden Co. Mat. als hartouge van Gelren eygen....

Fol. 23 verso. (4 November 1667.) Alzoe tot Vaecen in den Ampte van Eepe gestoerven is een vrouwe persoon, basteert, die *weduwe* van *z. Henrick Horstinck*....

Fol. 24 verso. (6 October 1667.) *Gerrit Verhuets huysfrouwe,* vuytheyms ind uit Oversticht gebaeren, is toe Eep gestoerven.. ..

Fol. 26. (7 Oct. 1667.) *Coert Jansz. Barbier zijn huysfrouwe suster,* vuytheyms ind tot Oesterwolde aen die Gaetzgave [25]) gestoerven ....

Fol. 26 verso. (14 October 1667.) *Reijner Smits moeder,* vuytheyms ind uit Sticht van Uuytrecht gebaeren, is tot Appeldaern gestoerven . ...

Fol. 26 verso. (6 November 1667.) *Die cuester tot Twel in den Ampte van Voerst zijn moeder,* vuytheyms ind tot Deventer gebaeren, is tot Twel gestoerven . ...

Fol. 27. (20 November 1667.) *Laurens op Puttensteyn und zijn huysfr*e, beyde vuytheyms, die man van Camperveen ind die vrouwe vuyt Frislandt gebaeren ind in 't Oldebroick gestoerven ....

Fol. 27. (12 December 1667.) *Witten Willem ind Mery zijn huysfrouwe,* vuytheyms ind van Overijssel beyde gebaeren, zijn tot Herde gestoerven . ...

Fol. 27 verso. Jan *van Amersoeyens huysfrouwe,* vuytheyms ind in 't Stick van Utrecht gebaeren, is in 't Veen gestoerven ....

No. 4532. *Rekening van den Keurmeester van 17 September 1568-16 September 1569.*

Fol. 19 verso. (8 December 1068.) *Mery Pyppers,* bastaert, die welcke tot Nykercken gestaerven is.. ..

Fol. 20. (17 Juli 1669.) *De huysfrouwe* van *Bessel van Wenckum,* bastaert, is tot Nykercken gestoerven ....

Fol. *20. (26* November 1668.) *Wynant Willemsz.,* bastaert, is tot Wilp gestoerve. ...

Fol. 20 verso. (27 November 1668.) *Den jongen Jan Cornelisz.,* bastaert, is tot Wilp gestoerven in den Ampte van Voerst....

Fol. 20 verso. (2 Juli 1669.) *Quert van Hoern,* bastaert, is tot Velp gestoerven . ... (Laat weduwe na.)

Fol. 21. (20 September 1668.) Heer *Herman Huevel,* gewesene pastoir ter Wolde in den Ampte van Voerst, bastaert, is ter Wolde gestoerven ....

Fol, 21 verso. (29 Mei 1669.) Heer *Gerrit van Liesten,* pastoir in sijnen leven tot Eep, is tot Eep gestoerven ....

[25]) Gaetzgave = Gods gave, eigenlijk: Gods bezoeking, namelijk: de pest.

Fol. 21 verso. (30 Juli 1669.) *Den vader van Gerrit Wichers,* bastaert, genant [26]).... is tot Herde gestoerven ....

Fol. 24. (11 Juli 1669.) *Die moeder van Joffer van Lennep,* vuytheyms ind in Vrijslandt gebaeren, is tot Velp gestoerven . ...

Fol. 24 verso. (13 Januari 1669.) Jan *Gerritsz. in 't Wolt,* vuytheyms iad in 't Niddersticht gebaeren, is tot Eede gestoerven .... (Laat weduwe na.)

Fol. 26. (1 Maart 1669.) *Jenneken Jacobsz.,* vuytheyms ind in 't Sticht van Utrecht gebaeren, is tot Eede gestoerven . ... (Laat zoon na.)

Fol. 26. (12 Maart 1669.) *Mery van Amerongen,* vuytheyms ind tot Amerongen gebaeren, is in 't Veen onder Eede gestoerven .... (Laat haren man na.)

Fol. 26 verso. (4 October 1668.) *Jenneken van Wy,* vuytheyms ind in 't Oversticht gebaeren, is in 't Neybroick gestoerven . ... (Laat haren man, Johan Willemsz., na.)

Fol. 26. (26 October 1668.) Heer *Berdt Rijckers* [27]), Viccarius tot Oen in den Ampte van Eep, vuytheyms, is tot Oen gestoerven.. ..

Fol. 26 verso. (16 December 1668.) *Claes Meyer of Druipper mit sijn huysfrouwe, Thymentghen genant,* beyde vuytheyms ind in 't Landt van Cleve gebaeren, sijn beyde tot Oesterwolde in den Ampte van Doornspijck gestoerven .... (Claes Meyer laat eene zuster na.)

Fol. 26 verso. (18 September 1668.) *Johan Brouwer,* vuytheyms, ind tot Deventer gebaeren, is tot Wilp in den Ampte van Voerst gestoerven ....(Laat weduwe na.)

Fol. 27 verso. (3 Maart 1669.) *Michiel Ruetgers,* vuytheyms, is tbt Voorthuyzen inden Ampte van Barnevelt gestoerven .... (Laat weduwe na.)

Fol. 27 verso. (26 Juli 1669.) *Schepert Drissen huysfrouwe,* vuytheyms gebaeren, ind tot Eep gestoerven .... (Laat haren man na.)

Inv. 4533. *Rekening van den Keurmeester van 17 September 1569-16 September 1570.*

Fol. 20. *Ghijsbert Hermensz.,* wesende eens pristers soen, een overwonnen, die welcke tot Appeldoern in den Jaere LXVII den .... Decembris, sonder lieffs erven nae te laeten, gestoerven is. ... (aan de „Gaets gaeff of t pes telentie"; hij laat o.m. na een huis en hofstede te Apeldoorn.)

Fol. 21. (31 October 1669.) *Die huisfrouv* van *Willem Buytman,* bastaert, is tof, Brummen gestoerven ....

Fol. 21 verso. *Henrick op ten Horn,* bastaert, is tot Brummen gestoerven.

Fol. 21 verso. *Gertgen van Keppel,* bastaert, is tot Nykercken gestoerven ....

Fol. 22. *Die huysfrouwe van Richart van Dieren,* vuytheyms, ind in 't Niddersticht gebaeren, is tot Dieren gestoerven . ... (Laat kinderen na.)

Fol. 22 verso. *Die vader van Jan Smit,* vuytheyms ind vuyter 't Nidderstioht gebaeren, is tot Nykercken gestoerven ....

Fol. 22 verso. *Gerrit Bentinck,* vuytheyms ind vuyter 't Oversticht gebaeren, is tot Willp onder Voerst gestoerven [28]).... (Laat kinderen na.)

[26]) Deze naam is niet ingevuld.

[27]) Verderop in deze post heet hij: *Berndt Rijckens.*

[28]) De keur was een „cleyn koebeestgen". Hij zal dus niet tot het bekende geslacht hebben behoord.

Fol. 23. (8 November 1669.) *Jan Evaut van Dueven*, vuytheyms ende vuyter het Landt van Cleeff gebaeren, is tot Willp onder Voerst gestoerven .... (Laat weduwe na.)

Fol. 23. *Die huysfr. van Marten van der Heyden*, vuytheyms, is in 't Nybroick gestoerven ....

Fol. 23 verso. *Thuenis Stollen*, vuytheyms ende vuyte Twent gebaeren, is tot Voerst gestoerven . ... (De keur is gekocht door Jan Thueniss.)

Inv. 4534. Rekening van den *Keurmeester van 17 September 1570—16 September 1571.*

Fol. 20. (18 Februari 1671.) *Henrisken Hoogen*, bastaert, is in 't Nybroick in December 1570 gestoerven ....

Fol. 20. *Jan Gerritz*, bastaert, is tot Oene gestoerven. ...

Fol. 22. (25 October 1670.) *Den soen van Aelbert van Limborch*, vuytheyms ende onder Voerst verdroncken ....

Fol. 22 verso. (24 Maart 1671.). ...[29]) *van Batment*, vuytheyms ende nyet inden Lande van Gelre ende Graeffschap Zutphen gebaeren, is tot Oene in den Ampte van Epe gestorven.. ..

Fol. 22 verso. (8 Mei 1671.) *Hilleken, die huysfr. van* Maes *van Oemeren*, vuytheyms ende van Campen gebaeren, is ten Aenstoet in den Ampte van Eede gestoerven. ...

Fol. 23. (28 Augustus 1671.) *Gerrit Tuenissen*, vuytheyms, ende vuyter 't Niddersticht gebaeren, is tot Ede gestoerven ....

Inv. 4535. *Rekening van den Keurmeester van 17 September 1571-16 September 1572.*

Fol. 20. (19 October 1671.) Heer *Johan Leest* zaliger, gewesene pastoir tot Eep, bastaert, is tho Eep gestoerven .... (Volgens een achter in' de rekening gehechte bijlage- van 19 October 1671 was Heer *Johan van Leesten* ruim een jaar geleden overleden.)

Fol. 21 verso. (13 Januari 16'71.) Lieren *Joest*, vuytheyms, ende tot Ghent in Vlaenderen gebaeren, is tot Rencom gestoerven . ... (Blijkens een achter in de rekening geheohte bijlage van 13 Januari 1671 was *Lieven Joost* binnen een half jaar gestorven.)

Fol. 22. (26 November 1671.) *Aelbert Gerritz huysfrouwe*, vuytheyms ende in 't Niddersticht gebaeren, is in 't Veen ouder Eede gestoerven .....(Blijkens een achter in de rekening gehechte bijlage van 26 November 1671 was zij binnen 2 maanden gestorven.)

Fol. 22. (30 Maart 1672.) *Alit Luytgens*, vuytheyms ende tot Zwol1 gebaeren, is tot Eep gestoerven . ... (Achter in de rekening een bijlage van 30 Maart 1672: *Alit Luytgens* en haar echte man, *Henrick Michielscn.*, zijn binnen drie maanden gestorven, wonende te Epe.)

Fol. 22 verso (4 Mei 1672.) *Derrick van Lindens huysfrouw*, vuytheyms ende in 't Oversticht gebaeren, is tot Voerst gestoerven .... (Achter in de rekening een bijlage van 4 Mei 1672: *zalige Derick van Liendens weduwe* is binnen dit jaar in Terwotde in het ambt van Voorst gestorven.)

Inv. 4536. *Rekening van den Keurmeester van 17 September 1572-16 September 1573.*

Fol. 17. (21 Februari 1673.) *Janneken, geweste huysfrou van Lubbert in 't Seybroick*, bastaert, is tot Appeldoern gestoorven . ...

(Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 21 Februari 1573 was Janneken voornoemd onder Hal, in Veluwenzoom, binnen vijf jaren gestorven.)

Fol. 17. (14 April 1673.) *Claes Gerritsz. huysfrouw*, bastaert, is in Oesterwolde gestoerven . ... (Laat haren man na.) (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 14 April 1673 was zij toen binnen een half jaar gestorven.)

Fol. 17 verso. *Hermen Roick*, bastaert, is tho Brummen gestoerven .... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 30 September 1673 was *Hermen Roick* destijds binnen het jaar gestorven. De keur is gekocht door zijn schamele weduwe en bij deze was „gans armoede ende voel1 naeckte kynderen".

Fol, 17 verso. (7 Maart 1673.) *Willem Henricxen*, bastaert, is in 't Nyebroick gestoerven . ... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 7 Maart 1673 was *Willem Henricxen* destijds binnen twee maanden gestorven. Hij laat zijne weduwe na.)

Fol. 19. (11 November 1672.) *Arien Splinter*, vuytheyms ende in 't Niddersticht gebaeren, is in 't Ampte van Nykercken gestoerven .... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 11 November 1572 was *Arien Splinter* destijds binnen drie maanden gestorven.)

Fol. 19. (2 December 1672.) *Mery Peter Ghijsbertsen*, vnytheyms ende van Wouwenberch gebaeren, is tho Reen gestoerven .... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage heeft de keurmeester 2 December 1672 de keur laten koopen door den koster van Rheden, „die welcke coster hier een dochter af heeft".)

Fol. 19 verso. (16 Februari 1673.) Jan *van Domseler*, vuytheyms ende van Zwol gebaeren, is in den Ampte van Eep gestoerven .... (Laat kinderen na.) (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 16 Februari 1673 was *Jan van Domseler* destijds binnen twee maanden gestorven.)

Fol. 19 verso. (22 Februari 1673.) *Derrick Jans.*, vuytheyms ende in 't Oversticht gebaeren, is tot Ertbeck gestoerven .... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 22 Februari. ...[30]) was hij destijds „binnen jaers gestorven".)

Fol. 20. (28 Maart 1673.) *Heyntgen Timmerman*, vuytheyms ende in 't Sticht van Munster gebaeren, is to Brummen gestoerven .... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 28 Maart 1673 was *Heyntgen* Timmerman destijds binnen drie maanden gestorven.)

Fol. 20. (27 Maart 1673.) *Stijn Bartolts*, vuytheyms ende in 't Sticht van Munster gebaeren, is in 't Twel gestoerven ....

Fol. 20 verso. (27 Maart 1673.) Jenneken *Willem Arntz. huysfr.*, vuytheyms ende vuyt het Oversticht gebaeren, is in 't Twell gestoerven .... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 27 Maart 1673 was *Jenneken, huisvrouw van Willem Aerntsen, genaamd Bleyker*, binnen twee maanden te Twelloo, in het ambt van Voorst, gestorven.)

Fol. 20 verso. (13 April 1673.) *Henrick Bruesten*, vuytheyms ende in 't Mastebroick gebaeren, is in Oester-

[29]) De voornaam is weggelaten.

[30]) Het jaartal is niet duidelijk leesbaar, doch moet 1573 zijn, zooals bij de betrokken post in de rekening vermeld staat.

wolde gestoerven in den Ampte van Doornspijck .... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage was *Henrick Bruesten* ongeveer een maand vóór 13 April 1673 gestorven.)

Fol. 21 (1 Mei 1673.) *Gerrit Willemsz. van Essen,* vuytheyms ende int Sticht van Munster gebaeren, is tot Harscamp in den Ampte van Eede gestorven. ...

Fol. 21. (27 Juli 1673.) *Nijs van Essen,* vuytheyms ende in 't Stich van Vuytrecht gebaeren, is ten Aenstoet in 't Ampte van Ede gestoerven.. ..(Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 27 Juli 1673 was *Nijs van Essen* destijds binnen twee maanden gestorven.)

Fol. '14.3 [1]) *Maes Gerritssen*, kuermuudich, in vijff dage gestorven onder Barnevelt. ... (Laat weduwe na.)

(Wordt vervolgd.)

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bessels. (L, *140, 186).* Ik geef den Heer Uhlenbeck in overweging eens te lezen, wat er omtrent deze familie vermeld staat in het Algemeen Nederlandsch Familieblad 1884, No. 81, pag. 1 en 2 en in het daarop op pag. 3 volgende artikel *van Helmduijnen.* Hierin zal hij o. a. de alliantie met de Rotterdamsche regeeringsfamilie ***Vroesen*** vinden, alwaar gezegd wordt, dat ***Besseltje Pieter*** *Besseldochter*, de schoonmoeder van den in 1620 overleden Rotterdamsohen burgemeester *Cornelis Pietersz. Vroesen*, van „eerlijke borgers" van Rotterdam afkomstig is.

Dat deze ***Besseltje*** behoort tot de door den Heer Uhlenbeck behandelde familie, blijkt uit het wapen. In het Museum van Oudheden te Rotterdam nl. vindt men onder Catalogus nrs. 1106 tot 1109 een 17e eeuwsche kwartierstaat van de familie *Vroesen*, waarop behalve een kwartier ***van Helmduijnen*** ook voorkomt een wapen ***Bessels*** voor de moederlijke grootmoeder van ***Adriaen Cornelisz. Vroezen.*** Dit wapen nu is „in blauw een dwarsbalk (recht en niet golvend, zooals het Armorial Général dit aangeeft), vergezeld boven van een lelie tusschen 2 sterren, beneden van een ster, alles goud" met een gouden lelie als helmteeken.

Dit zelfde wapen nu, eveneens met een rechten, dus geen golvenden dwarsbalk, doch deze evenals de sterren van zilver en de lelie van goud, kan men vinden in de Geslachtregisters van Nicolaes Witsen in het Gemeente-Archief te Amsterdam voor. ... (voornaam niet vermeld) ***Bessels,*** de vrouw van ***Pieter van Rijn*** te Amsterdam, die door den Heer Uhlenbeck in kolom 139 vermeld wordt als te zijn ***Elisabeth Bessels.***

Deze beide bronnen, ofschoon in kleuren met elkaar verschillende, geven dus een rechten en geen golvenden dwarsbalk.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Bossch(a)a(e)rdt. Voor een kwartierstaat wordt gezocht het wapen B. (diverse spelwijzen) en wel van den schepen ***Jan B.*** te Zoelmond (1766-'73) in 1773, kerkmr. ald. Hij is geboortig van A'dam. Alliantie *„. R(h)ijnber(c)k.*

A. ***N.***

[1]) **Deze** post is niet verantwoord in de **rekening,** doch komt voor in een bijlage, gedateerd 9 Maart 1673.

Brooshooft. (XLIX, 166, 184, 185). Het zoeken naar de 32 kwartieren van ***Belia Brooshooft,*** die in 1760 te Jellum overleed als echtgenoote van *Watze Julius Dominicus Bothnia van Burmania,* zal wel een ijdel streven zijn. Zelfs hare ouders zijn mij niet bekend. Naar alle waarschijnlijkheid was zij afkomstig uit den Alblasserwaard.

Op 25 Sept. 1662 testeerden ***Andries Brooshooft,*** notaris, wonende te Giessen-Nieuwkerk, en zijne huisvrouw ***Maria Anthonis Borgers*** voor notaris J. M. van Osch te Gorinchem.

Hun zoon ***Anthonie Brooshooft was*** schout en secretaris van Giessen-Oudekerk en Peursum en baljuw van Slingeland, Brandwijk en Gijbeland. Bij den doop zijner oudste dochter, te Giessen-Oudekerk op 9 Maart 1698, stonden als getuigen *Andries* ***Brooshoofl*** en *Belia* ***Visscher.***

Cornelis Brooshooft, geb. te Giessendam in 1708, baljuw, schout en secretaris van Laag-Blokland, had eene dochter ***Beliana Maria Brooshooft.*** Zijn wapenzegel vertoont een aanziend gekleed man met driekantigen hoed op het hoofd, de linkerhand op de zijde rustende, in de uitgestoken rechterhand een plat, rond bakje of schaal; helmteeken : de man, uitkomende, met het bakje. Zijn zoon voerde hetzelfde wapen, doch met verandering van het bakje in een krans.

's- Gr. B. v. B.

Bye (de). (L, 186). Alvorens het gevraagde bewijs te leveren, dat beide t. a.p. genoemde *Gerrit*'s ***de Bye*** identiek zijn, zou ondergeteekende gaarne vernemen op grond van welke offioieele bewijzen (geen familiepapieren) ***Michiel Matthijszn. de Bye,*** de koster der St. Jacobskerk te 's-Gravenhage, een zoon is van *Matthijs Jansz. de Bye,* vermeld te Hilvarenbeek in 1566.

V. W. W. v. R.

Gritters. Gevraagd het wapen dezer verm. oorspr. uit Drente afkomstige familie. Bestaat er een genealogie van dit geslacht? Elk gegeven is welkom.

A. *N.*

Hamel (van). (L, 188). Daar ik door toevallige omstandigheden in den laatsten tijd ook mijn belangstelling wijd aan het geslacht ***van Hamel*** en alhier in poorterboeken, doop-, trouw- en begrafenisregisters eenige voor mij geheel onbekende personen van dien naam ontdekte, deed ik daarvan mededeeling in het Maandblad Amstelodamum van Febr. 1932,' blz. 13 en stelde daarbij de vraag of iemand mij kon opgeven of dezen in relatie stonden tot het geslacht ***van Hamel,*** waaruit de in Amsterdam zoo bekende professoren waren geboren. De familie wist het niet, en op mijn vraag verkreeg ik geen oplossing. Maar door eigen onderzoek meen ik die intusschen wel gevonden te hebben. Een en ander stelt mij tevens in de gelegenheid eenig antwoord te geven op de vraag van den heer Hoffmañ.

Ik meen niet ver van de waarheid af te zijn, als ik beweer, dat de in die vraag genoemde ***Theodorus van Hamel,*** in 1652 gehuwd met ***Sophia van Wyckersloot,*** behoort tot de z.g. Bossche van Hamel's in tegenstelling tot de Geldersche van Hamel's, beschreven in Ned. Patriciaat, jaarg. 6 en in het Stam- en Wapenboek van Vorsterman van Oyen, deel 11, blz. 4, die voorzoover ik voorloopig kan vinden, geenerlei band met

elkaar gemeen hebben. Trouwens ook hun wapens zijn verschillend t. w. resp. „de 6 aangesloten roode ruiten in zilver" ter eener- en „de zilveren wassenaar, vergezeld van 3 gouden roskammen, 2 en 1, in rood" ter andere zijde.

Vosterman van Oyen vermeldt het eerstgenoemde geslacht als komende uit Luikerland, van waar het zich eerst in 's Hertogenbosch, daarna in het Utrechtsche vestigde, alwaar het uitstierf, en zegt dat het feitelijk genaamd is *Hamal.* In hoeverre dit juist is, is m. i. de vraag, want volgens het Armorial Général van J. B. Rietstap voert het geslacht *Hamal* ook wel de ruiten als de Bossche van Hamel's, maar ***met omgekeerde kleuren,*** t. w. van zilver op rood veld. Ook de door mij gevonden leden van een geslacht ***van Hamel*** kwamen uit den Bosch, van daar gingen zij blijkbaar naar Leiden, daarna waren zij gedurende een paar generaties te Nantes gevestigd om ten slotte te Rotterdam en Amsterdam gevonden te worden; en of zij aldaar uitgestorven zijn, kan ik nog niet zeggen, daar mijn onderzoek nog niet afgeloopen is.

De door den heer Hoffman bedoelde ***Iheodorus van Hamel,*** wiens vader moet geweest zijn *Daniel van Hamal*, denkelijk afkomstig van den Bosch (zie Ned. Patriciaat jaarg. 1916 ad art. van Herzeele), teekende te Leiden aan 12 Juli 1652 met ***Sophia van Wyckersloot jonge*** dochter van Utrecht uit het 1e huwelijk van ***Rendrik,*** in 1598 Raad in de Vroedschap en Thesaurier der stad Utrecht, met ***Catharina Vos van Roelinxweert,*** geb. te Utrecht 14 Dec. 1636, kreeg attestatie op 28 Juli d. o. v. naar Utrecht, en trouwde aldaar waarschijnlijk 29 Juli 1652.

Zij werden de ouders van 1° ***Calharina Mechtelina van Hamel,*** ged. in de Pieterskerk te Leiden -14 Oct. 1654 en 2° *Daniel* van ***Hamel,*** als voren gedoopt 9 Juli 1653, die 4 April 1692 te Nantes sterft, koopman aldaar en 11 Nov. 1684 aldaar gehuwd met ***Suzanna van Herzeele***, geb. ald. 17 Juli 1665, † te Utrecht 2 Mei 1746, dochter van ***Pieter*** en *Christina Carolina* ***Wessels.*** Laatstgenoemde echtelieden hadden nog een dochter ***Catharina,*** geb. Nantes 3 Jan. 1667, † Amsterdam in 1726, gehuwd te Rotterdam 16 Aug. 1697 met ***Henry Behn,*** geb. te Amsterdam 12 Aug. 1671, koopman ald. en ald. † 3 Maart 1727.

Uit het huwelijk van *Daniel van Hamel* en ***Suzanna van Herzeele*** werden geboren:

1" ***Catharina Christina,*** geb. Parijs 14 Aug. 1687.

2° *Peter* (of Pierre) ***Theodore,*** die volgt sub. A.

3° *Daniel*, die volgt sub B.

A ***Pieter Theodore van Hamel,*** geb. Nantes 16 Sept. 1688, † te Amsterdam 19 Jan. 1732, koopman, wordt 19 Jan. 1732 poorter van Amsterdam, huwt ald. 4 Mei 1728 met ***Maria Testas***, dochter van ***Pieter,*** koopman en poorter en ***Maria Delbosc,*** geb. Amsterdam 12 Juli 1706, † Rotterdam 24 Dec. 1741 na hertrouwd te zijn met ***Jean*** Cossart. Zij kregen een zoon ***Pieter*** of ***Pierre Daniel van Hamel,*** geb. in 1729 en † te Amsterdam October 1776, koopman ald. en poorter, huwde ald. (ondertrouwd 21 Dec. 1763) ***Helena Wilhelma Six,*** afkomstig van Haarlem en † te Amsterdam in Oct. 1769, uit welk huwelijk geboren werden 6 zoons en 5 dochters.

B ***Daniel van Hamel,*** geb. denkelijk te Nantes ± 1690, † Amsterdam Sept. 1742, koopman aldaar en poorter, tevoren wonende in Rotterdam, gehuwd te Amsterdam (ondertrouwd 11 Juli 1715) met ***Catharina Augusta Bchn,*** geb. in 1698, vermoedelijk dochter van het bovengenoemde echtpaar ***Behn-van Herzeele.*** Uit hun huwelijk sproten 1° *Daniel* ***Hendrik van Hamel,*** koopman en ingeboren poorter sinds 31 Mei 1742 en 2° ***Pieter van Hamel,*** als vaandrig militair poorter geworden van Amsterdam 28 Febr. 1747, gehuwd ald. 26 Sept. 1745 met ***Margaretha Johanna Six,*** dochter van *Jan Carel* en geboren in Amsterdam 1721.

Amsterdam. Mr H. H. EVERTS.

Hooghwoud. Gegevens gevraagd betreffende ***Jacob (van) Hooghwoud, ± 1682*** raad en president-schepen van Alkmaar, gecomm. raad van Holland en W. Friesland. Welk wapen voerde hij?

A. F. v. L.

Paal. Is het wapen van deze Betuwsche, o. a. te Geldermalsen (18e eeuw) gewoond hebbende familie bekend? Alliantie ***De Heus.***

A. ***N.***

Perez (de)-Eckhardt. (L, 157). Op het oude kerkhof „Peneleh" te Soerabaia bevindt zich een gietijzeren grafmonument in Empire-stijl, waarop aan de Noordzijde de volgende inscriptie is aangebracht: „Hier rust het stoffelijk overschot van den H. E. G. Heer ***P. J. B. de Perez***, In leven Vice-President van den Raad van Indië. Gouvernements Kommissaris voor de Bonische Expeditie, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw; Ridder met de Ster der Orde van den Eikenkroon ; Kommandeur der Koninklijke Leopolds-Orde van Belg& Geboren 1 December 1803 te 's Hertogenbosch; Overleden den 16 Maart 1859 ter Reede van Badjoa. Alhier begraven den 29 Maart 1859. Hij was hooggeacht en bemind bij allen. Zijn onverwacht en plotseling afsterven is een groot verlies voor het Vaderland, onherstelbaar voor gade en kroost, treffend ***voor*** zijne vrienden."

Soerabaia. J. C. VAN HARENCARSPEL.

Renkin(c)k. Gevraagd het wapen van deze wijnkoopersfamilie, Geld. Utr., A'dam.

A. ***N.***

Reus, (de). Volgens Rietstap's A. G. waren er twee geslachten van dezen naam. Bezit een onzer medeleden ook genealogiën dezer families, waaruit herkomst uit de Zuidelijke Nederlanden blijkt? Welke zijn anders de oudst bekende stamvaders dezer Hollandsche families?

Westerloo. OBREEN.

Roos (de)-van den Broek. (L. 157, 189).

1. ***Reynier de Roos,*** meter bij de Admiraliteit te Rotterdam, begr. Rotterdam 12 Juli 1729 (Zuiderkerkhof), toen wonende op het Haringvliet bij de Episcopale kerk, nalatende 5 meerderj. kinderen, tr. ***Martha van Wouw,*** begr. Rotterdam 2 1 Juli 1736 (Zuiderkerkhof), toen wonende bij de Oostpoort, nalatende 4 meerderj. kinderen. Voor notaris Jan Swinnas te Rotterdam had zij nog op 18 Juni 1732 „ziek te bedde liggende" haar testament gepasseerd.

Uit dit huwelijk:

1. ***Andries,*** volgt 11.

2. ***Johanna de Roos, tr. Weynunt Trooye.***
Reynier de Roos.
4: ***Martha de Roos,*** begr. 10 Oct. 1729 (Zuiderkerkhof), tr. ***Symon Mick.***
6. ***Angenieta de Roos,*** ongehuwd, Proveniershuis.

II. ***Andries de Roos,*** geb. 's-Gravenhage, begr. Rotterdam 18 Febr. 1733 (Prinsekerk, oude pand, huurgraf nr 94), oud 45 jaar, toen wonende Nieuwehaven z.z. hoek Paauwensteeg o.z., nalatende 1 minderj. kind. Voor notaris Jan Swinnas te Rotterdam had hij op 8 Sept. 1728 „kunnende door swackheyt syn vingers niet gebruyken" mutueel testament gepasseerd, waarbij een legaat aan zijne ouders vermaakt werd; tr. Rotterdam 6 Juni 1717 ***Neeltje*** van ***den Broek,*** Remonstr. ged. Rotterdam 1 Mei 1683, dochter van ***Jan Phitipsz*** en ***Trijntje Willems***, overl. 23 Nov. 1767 Rotterdam, begr. 30 Nov. d.a.v. Groote Kerk Middelpand nr 248, oud 85 jaar, toen wonende Leuvehaven, nalatende 1 meerderj. kind. Haar testament en boedelscheiding zijn gepasseerd voor notaris Isaac Vroombrouck te Rotterdam resp. 17 Nov. 1766 en 4 Dec. 1768.

Uit dit huwelijk:

Johanna de Roos, Remonstr. ged. Rotterdam 2.1 April 1718, begr. Rotterdam 19 Febr. 1762, Groote Kerk Zuidpand nr 36, oud 43 jaar, tr. 1° Rotterdam 22 April 1737 Mr ***Adriaen van*** Swieten, Remonstr. ged. Rotterdam 22 Maart 1711, begr. 2 Juli 1764, Groote Kerk Zuidpand nr 36, tr. 2° Rotterdam 10 Dec. 1766 Ds ***Pieter Bierumer,*** predikant onder de Remonstranten, geb. Sexbierum (Friesland).

ex 1: ***Adriana*** van Swieten, tr. Rotterdam 12 Maart 1769 Mr ***Jacob Coninck,*** geb. Amsterdam, domheer van het kapittel van St Jan te Utrecht.

ex 2.: ***Ida Johanna Bierumer.***
Kornelia Adriana Bierumer.
Petronella Bierumer, tr. 1° Rotterdam 27 Oct. 1779 ***David van Stolk***, geb. Rotterdam, 2° Rotterdam 12 Oct. 1790 ***Johannes Nozeman,*** geb. Rotterdam.

Rotterdam. W. J. L. POELMANS.

Schenck van Nideggen. (L, 189). ***Maria Schenck van Nideggen,*** geb. Aersen beneden Venlo, † St. Pieter 10 Mei 1636; tr. 20 Jan. 1618 ***Frans van Limborch*** de Oude, geb. 1498, † St. Pieter 8 Aug. 1667, schepen van St. Pieter en stadhouder voor den Bisschop van Luik. Hij hertrouwde nog 2 maal en was de zoon van ***Claes van Limborch,*** geb. 1442, † St. Pieter 1667.

Zij was de „Ehedochter" van ***Derich Schenk von Nydeggen,*** Herr zu Blyenbeek, Afferden und Walbeck (zoon van ***Dederich*** (Theodor) ***Schenk von Nydeggen,*** Herr zu Afferden und Walbeck en ***Ahleit von Buren,*** Erbin von Arssen) en ***Alheit Cüsters***, de „Magd, womit Derich lebte, wovon er 8 Kinder hatte und die er erst 1626 heiratete".

Het eerste deel van het bovenstaande is ontleend aan mijn eigen familie-aanteekeningen ; het tweede dank ik aan de vriendelijke mededeeling van Mr. C. P. R. van Geuns te Utrecht.

Verdere aanvullingen worden gaarne tegemoet gezien.

A'dam. W. VAN MAANEN.

Zeegers-Hulsabeek (L, 191). De gevraagde trouwacte luidt: D. T. en B. n°. 727, fo. 73 : ondertr. 23 Mei 1744: „***Jan Ludolph Zeegers,*** van Herfort, wedr. ***Elsje Sas,*** op de Lestatie (= de Lastage bij de Gelderschekade) en ***Catrina Elisabet Hulsenbeeks, v*** a n S we 1 m (Schwelm), oud 27 (jaren!, op de Prinsgt., haar moeder ***Catrina Elisabet Rittershuysen*** tot Swelm" enz. In margine: „hij Weeskamer voldaan den 24 april 1744; sij moeds. Consent goet ingebt." (w.g.) Jan Ludolph Zeegers. Anna Elisabeth Hülsenbeek (dus niet Hulsabeek).

Deze families ***Zeegers*** en ***Hülsenbeek*** zijn dus beide van Duitsche origine.

De poorteracte van ***Jan Ludolph*** werd niet gevonden, terwijl bij een vluchtig onderzoek de op hem en zijn gezin (1e huwelijk) betreffende stukken in het archief van de Weeskamer niet meer aanwezig bleken.

Betreffende de nakomelingen van ***Jan Ludolph*** is, naar mij bleek, nog wel een en ander in het oud-archief der gemeente Amsterdam te vinden.

Amsterdam. NIEUWENKAMP.

Wapens gevraagd. (L, **160).** Het gezochte wapen ***He yl*** kan men met meerdere genealogische aanteekeningen aantreffen in „Der Deutsche Wappenkalender 1931" (Deutsche Kaufleute) plus literatuuropgave ; Verlag für Sippenforschung und Wappenkunde C. A. Starke, Görlitz i. Schl.; prijs 3 RM. Dit wapen wordt beschreven als volgt :

In bl. 3 go. herald. rozen (2-1). Ht.: de 3 rozen gest. en gebl. v. go. Wr. en dekkl.: go. en bl. Schildh. R. een page met gouden lokken, gekleed in een zwarten bontmantel met bruinen kraag, van onderen eveneens met bruin bont afgezet en gevoerd met rood, houdende in de rechter hand een bruine roodgekapte vaik met afhangend gouden koord ; de linkerhand rustende op de wrong. Het hoofd is omwonden met een witten band, waarin van voren en naar achteren gebogen 3 struisveeren ro.-zi.-ro. ; beenbekleeding, roode hoozen. Alles geplaatst op een grasgrond.

De afbeelding in kleuren in mijn bezit is een minder geslaagde navolging van het onberispelijk heraldische teekenwerk van den welbekenden herald. schilder en teekenaar prof. Otto Hupp en sta ik desgewenscht gaarne aan den geachten vrager af; teekening van G. A. Closz.

A'dam. NIEUWENKAMP.

INHOUD 1982, No. 7.

Bestuursberichten. — Wapen en vlag van Terschelling, door J. W. van Dieren. — De afstamming van het geslacht den Beer Poortugael, door W. A. van Rijn. — De herkomst van het geslacht van Tets, door Heinrich Müllers. — Aanvullingen op „De Gouverneum-Generaal en Commissarissen-Generaal van Nederlandsoh-Indië (1610-1888) door M. A. van Rhede van der Kloot", getrokken uit het Landsarohief te Batavia door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins. — Onjuiste namen en wapens van Nederlandsohe geslaohten in het Armorial Général van J. B. Rietstap, door R. T. Muschart. (Vervolg). — Gegevens betreffende sterfgevallen op het platteland van de Veluwe uit het erohief der Geldersohe Rekenkamer sedert de tweede helft der 16e eeuw, medegedeeld door H. Mijnssen. (Vervolg). — Concentratie van kwartieren, door J. Herdtman. — Vragen en antwoorden: Bessels; Bossch(a)a(e)rdt; Brooshooft; Bye (de); Grittere; Hamel (van); Hooghwoud; Paal; Perez (de)-Eokhardt; Renkin(c)k; Reus (de); Roos (de)-van den Broek; Sohenok van Nideggen; Zeegers-Hulsabeek. — Wapens gevraagd.

DE NED. BOEK- EN STEENDRUKKERIJ, V/H H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN EET

Genealogisch-heraldisch Genootschap „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TE. R. VALCK LUCASSEN, huize *Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te riohten tot den oecret aris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50,* 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redaotie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5,* 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 8. **L^e Jaargang.** Augustus 1932.

Bij dit nummer wordt een plaat verzonden, behoorende bij het artikel: **Een Nederlandsch** schilderij te Praag.

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

W. DER KINDEREN ..... *Diemen (N.-Hj.*
J. M. L. MADURO ..... *Scheveningen,*
Bankier en Consul van Zweden te Curaçao. Palace *Hotel.*

Adreswijziging:

C. W. L. baron VAN HOETZELAER .. *Oosterboek.*
Bildersweg 14.
Mr. H. F. WIJNMAN ..... *Amsterdam.*
Banstraat 56.

Aanwinsten der Bibliotheek.

Morand, J. P. M. Catalogue or bibliography of the library of the Huguenot Society of America. New York 1920. *(Geschenk van den heer M. G. Wildeman).*

Tercentenary celebration of the promulgation of the Edict of Nantes April 13, 1698 by the Huguenot Society of America. New York 1900. *(Geschenk a. b.).*

Wittmeyer, A. V. Registers of the. births, marriages, and deaths, of the „Eglise Françoise à la Nouvelle York", from 1688 to 1804, and historica1 documents relating to the French protestants in New York during the same period. New York 1886. *(Geschenk a. b.).*

Greidanus M. R. Idema. Beknopte geschiedenis en verkorte genealogie van het geslacht Greydanus. ['s-Gravenhage 1930].
Verm. Overdr. uit „Ned. Leeuw", 1930.
(Beschenk van den Schrijver).

Dalen, J. L. van. Inventaris van het archief der gemeente Dordrecht. Dordrecht 1909-1912. 2 dln.
dl. 1. De grafelijke tijd, 1200-1672.
dl. 11. Regestenlijst, behoorende bij den inventaris van het archief der gemeente Dordrecht. 1200-1672.
(Geschenk van den Schrijver).

The house of Bonaparte and its branches with a concise history of its various members. London 1886.
(Geschenk van den Secretaris).

[Met er] Gids voor Ridderkerk. Hilversum [1932].
(Geschenk a. b.).

Bömer, L. S. A. M. von. Dr. Jacobus Bontius. Herdenkingsrede ... op... 30 Nov. 1931, den dag, waarop 300 jaren geleden deze eerste onzer tropengeneesheeren aldaar overleed, uitgesproken en voor den druk vervolledigd. [Batavia 1932].

Bijblad op het Geneesk. Tijdsohr. voor Ned.-Indië.
(Geschenk van den Schrijver)

Bosch, J. H. Een terugblik [Het geslacht Pape]. 's-Gravenhage 1932.
(Geschenk van Jhr Mr. N. C. de Gijselaar).

Wubbe, P. A. A. M. Het archief der abdij St. Mariënhorst te Ter Hunnepe. Met eene inl. van M. Schoengen. 's-Gravenhage 1931.
Rijksarchief in Overijssel.
(Beschenk van het Departement van 0. K. en W.).

Ven, A. J. van de. De oude archieven van de gemeente Elburg en van den zeepolder Oosterwolde. 's-Gravenhage 1932.
Rijksarchief in Gelderland. *(Geschenk a. b.).*

Donkersloot, H. Dr. Nicolaas Bernhard Donkersloot, ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw, 21 Februari 1813-24 Februari 1890. Voordracht gehouden te Rotterdam ... op 28 Mei 1932. [Rotterdam 1932]. *(Qeochenk van den Schrijver).*

[Elias, J. E. en G. J. Elias]. Verslag van het archiefonderzoek naar de afstamming van 't geslacht Elias. [Zeist, Delft 1928—1930].
(Geschenk van Prof. Jhr. Dr. G. J. Elias).

Panikkar, K. M. Malabar and the Dutch. (Being the history of the fall of the Mayar Power in Malabar). Foreword by E. Cotton. Bombay [1932].

Gedenkboek der Nederlandsche hervormde gemeente van Maastricht 1632-1932. Maastrioht 1982.

Het Genootschap is in ruil getreden met „Eigen Volk", Adm. de Ruyterweg 473, Amsterdam (W.).

id. met „Kolegjum heraldyczne", Dabrowiecka 24, Warschau (orgaan „Herold").

Willem de Charon de Saint-Germain
en zijne nakomelingen,

door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Onder de vele vreemdelingen, die tijdens de vredesonderhandelingen te Utrecht in 1713, als behoorende tot het gevolg van de talrijke buitenlandsche gezanten en afgevaardigden, toenmaals in die stad bijeen waren, bevond zich ook een jong kapitein der Fransche marinesoldaten *Guillaume de Charon Saint Germain.*

Geboren te Castelsarrasin bij Toulouse op 18 April 1686 en behoorende tot een adellijk geslacht, dat eertijds uit Navarre stamde [1]), kwam hij tijdens die vredesonderhandelingen in kennis met een Spaansch gezin, dat eerst te Brussel, later in den Haag woonde en was zijn huwelijk in begin 1714 met de eenige dochter uit dat gezin de oorzaak van zijn blijvende vestiging hier te lande.

Bij bedoelde vredesonderhandelingen werden de Zuidelijke Nederlanden van Spaansch, Oostenrijksch en herhaalde besprekingen te Brussel en in den Haag over deze aangelegenheid brachten de onderhandelaars veelvuldig van Utrecht naar een dier beide genoemde plaatsen.

In Brussel woonde, evenals zeer veel hooggeplaatste Spaansche ambtenaren, reeds in 1688 een Spaansch officier ***Raphaël d'Arredondo***, eerst kapitein der cavalerie van den Prins de Condé en later kapitein der curassiers van den Spaanschen Gouverneur-Generaal der Zuidelijke Nederlanden, den Graaf de Montéry.

De beide zoons van dezen ***Raphaël d'Arredondo***, ***Joseph*** en ***Raphaël*** geheeten, kwamen te Brussel in aanraking met ambtenaren van de Republiek der Vereenigde Nederlanden en gedurende den Spaanschen successieoorlog werd een dezer zoons, n.l. ***Joseph d'Arredondo***, achtereenvolgens solliciteur-militair van de provincie Holland en comtnissaris-generaal der vivres van de troepen van Hunne Hoog Mogenden. Voor notaris Pieter Lion te Brussel maakte hij op 2 Aug. 1700 te Brussel huwelijksvoorwaarden met ***Maria Josepha de Boisangien***, bij wie hij minstens 3 kinderen verwekte en het was met dit gezin, dat beurtelings te Brussel en in den Haag woonde, dat ***Willem de Charon Saint-Qermain*** tijdens zijn verblijf hier te lande kennis maakte, eene kennismaking, welke — zooals gezegd — leidde tot zijne vestiging in deze landen.

De jeugdige dochter van ***Joseph d'Arredondo***, een Katholieke Spaansche van 14 jaar oud, verbond zich — zooals wij reeds zeiden — in 1714 in het huwelijk met den Protestantschen Franschen edelman. In de Ligger der huwelijken van 's-Gravenhage leest men op 18 Maart 1714 :

Guillaume de Charron St. Germain [2]) ***en Maria Josepha d'Aredondo, beyde wonende alhier.***

[1]) Zijn 'afstamming vindt men in jg. 1913 van Ned. Adelsboek.

[2]) ***Willem de Charon*** toekende en **noemde zich bijna steeds: de Charon *S(ain)t Germain*, zijn nakomelingen schreven zich de Charon de *S(ain)t Germain*.**

1e, 2e en 3e gebod gaande te lezen op den 18n Maart 1714 op dispensatie van de Staten van Holland en West Friesland van date 14 Maart 1714.

Ten Stadhuize getrouwd den 18 Maart 1714.

Op een en denzelfden dag geschiedden dus de 3 uitroepingen van het huwelijk èn dat huwelijk zelf, zoodat daarbij de noodige spoed is betracht. Hun echt werd gezegend met 11 kinderen, waarvan er 4 jong stierven ; deze kinderen worden hierna besproken.

Zich eenmaal hier te lande gevestigd hebbende, zocht ***Willem de Charon*** hier emplooi en zoowel zijn geboorte als zijn kennissenkring verschaften hem toegang tot de aanzienlijken van die dagen in onze Republiek ; men leert hun namen kennen uit de doopgetuigen bij zijn kinderen en uit zijn nog gedeeltelijk bewaard gebleven correspondentie met den Prins van Oranje-Nassau, onzen lateren Stadhouder Willem IV.

Hij werd n.l. omstreeks 1719 benoemd tot kapitein onder den Landgraaf van Hessen, in 1733 tot domeinraad van den Prins van Oranje-Nassau en na diens verheffing tot Stadhouder, tot diens ordinaris-raad. Hij woonde eerst te Utrecht, daarna in den Haag, sedert 1724 te Borculo, zulks tengevolge van zijn vriendschap met ***Leopold Graaf van Limburg en Bronkhorst, heer van Stirum, Borculo en Wisch*** († Zutphen Dec. 1728) en vanaf 1727 te **Zutphen,** waar hij en zijne vrouw hoog bejaard, resp. in 1766 en 1767, overleden.

In den Haag woonde hij in de St. Pieterstraat bij de Prinaestraat in een huurhuis, later bezat hij er de twee groote heerenhuizen, afkomstig van zijn schoonvader ***Joseph d'Arredondo***, hierna te vermelden.

Deze schoonvader had, of alleen of te zamen met zijn broeder ***Raphaël d'Arredondo***, tuaschen 1707 en 1710 voortdurend ledige erven bij het Haagsche Bosch en bij het Geschuthuis aangekocht en had daarop een groot huis met stallen gebouwd. Bovendien bezat ***d'Arredondo*** het groote heerenhuis op den hoek van de Lange Houtstraat bij het Voorhout, waar later de Qroote Sociëteit in gevestigd zou worden. Hij overleed 9 Maart 1724 [3]) en zijn weduwe trok bij haar eenige dochter mevr. ***de Charon St. Germain*** in en volgde dit gezin later naar Borculo en naar Zutphen, waar zij in Maart 1738 overleed.

Waar ***Willem de Charon, St. Germain*** met zijn schoonmoeder executeur was van het testament van ***Joseph d'Arredondo,*** komen zij van af begin 1726 herhaaldelijk in die hoedanigheid in Haagsche notariëele acten voor, van welke wij de volgende en eenige eerdere hier mededeelen.

Notaris J. Blaauwkamer, dl. 1721-1725, acte no 39, 13 Mei 1723. ***Joseph d'Arredondo*** en vrouwe ***Maria Josepha de Boisanguin,*** echtelieden, wonende alhier in den Haag, maken hun testament; zij casseeren alle vorige testamenten [4]), speciaal hun huwelijksche voorwaarden, gepasseerd voor notaris Pieter Lion op 2 Aug. 1700 te Brussel; zij benoemen wederkeerig de langst-

[3]) Blijkens de acte, houdende zijn boedelinventaris, gepasseerd voor not. Joh. Sijthoff in den Raag, aote no. 134 van 1724. In de protocollen van dezen notaris zijn de acten over de gebroeders d'Arredondo overtalrijk.

[4]) Voor nots. Jacob de Coeur in den Haag hadden o. a. op 13 Jan. 1710 getesteerd ***messire*** Joseph **d'Arredondo** et ***dame*** Maria Josepha de Boia Enguin.

levende tot erfgenaam en tevens tot executeur van het testament met en benevens Raphael Cardoas en *Guillaume de Charon.*

Notaris J. Sijthoff, dl. n° 2044, 16 Jan. 1725. Vrouwe *Maria Josepha de Boisanguin,* weduwe en universeel geinstitueerde erfgename van wijlen den Heer *Joseph de Arredondo,* en de Heeren *Guillaume de Charon St. Germain* en *Antonio Florena de Arredondo,* executeurs van het testament en voogden over de minderjarige kinderen van den voorn. *Joseph,* en zij, *Maria Josepha,* ingevolge procuratie op 20 Oct. 1724 voor den notaris Jos. de Solis Ardila te Badajos in Spanje door *Antonio Florens* voornd. op haar gepasseerd als diens gevolmachtigde constitueerende den Heer *Guillaume de Charon St.. Germain* voornoemd in alle zaken het sterfhuis betreffende, maken 'ter zake tal van verdere bepalingen, o.m. handelende over de vergoeding voor het beredderen van den boedel en het erfdeel, dat *Guillaume*'s huisvrouw zal ontvangen en waarbij geaccordeerd wordt, dat *de Charon geen* belooning voor zijn executeursschap zal vragen, mits zijn vrouw voor $\frac{1}{3}$ part in den boedel zal competeeren.

Notaris J. Sijthoff, dl. n° 2044, 12 Juni 1725.

Compareeren vrouwe *Maria Josepha de Boisanguin* weduwe van *Joseph de Arredondo* en *Guillaume de Charon St.* Qermain, beiden executeurs van het testament van hun overleden man en schoonvader, wonende alhier, en verklaren ingevolge ontvangen procuratie van *Antonio Florens de Arredondo,* capitein van de infanterie ten dienste van den Koning van Spanje en oudsten zoon en leenvolger van genoemden *Joseph de Arredondo,* ontvangen te hebben uit handen van Mr. Anthony van der Heym, secretaris van de generaliteits-rekenkamer, in voldoening vaneen som van 27.000 gl., voor welke som genoemde heer van der Heym op 23 Dec. 1'724 had gekocht het huis, erf en stallingen, aan genoemden *Joseph de A.* toebehoord hebbende en gelegen aan de Zuidzijde van het Nieuwe Voorhout, een aantal in deze acte gespecificeerde hypotheekbrieven ten laste van *d'Arredondo* meergenoemd.

En ten slotte in het *Transportregister van den Haag* d.d. 6 Juni 1726, f". 238:

Guillaume de Charon St. Germain, procuratie hebbende — krachtens volmacht op 10 Nov. 1726 in de Spaansche taal voor notaris J. Sijthoff — van *Maria Josepha de Boisanguin* wede. *Joseph de Arredondo en zij zelf* krachtens procuratie d.d. 4 Januari 1725 van haar zoon *Anthonio Florens de Arredondo,* voogden over den minderjarigen zoon van den voornoemden *Joseph de A.,* verkoopen aan Willem Denis du Try een huis, erf, 2 stallen en 2 koetshuizen op den hoek van het achterste gedeelte van het erf, gelegen aan de Noordzijde van het Geschuthuis aan het Bosch, welke perceelen door *Joseph de A.* voornd. gebouwd waren, voor 14.682 gl., waarvan 4.000 gl. voldaan wordt door overname van een hypotheekbrief.

Nog tot kort voor zijn overlijden komt *Willem de Charon St. Uermain* voortdurend voor in allerlei acten in verband met de familie *d'Arredondo* en daar ten slotte de regeering der Vereenigde Nederlanden en de Spaansche regeering in de belangrijkste dezer kwesties gemoeid werden, zullen wij eenige dier acten hier doen volgen, vóórdat wij eerdere acten over *Willem de Charon* van andere strekking vermelden.

De hoofdkwestie waar het omging, bestond hierin, dat *Raphaël d'Arredondo,* de grootvader van *de Churon's* echtgenoote, luidens een notarieel contract d.d. Madrid 24 Januari 1688 een vordering, groot 380.000 gl. kapitaal, had op Don *Pedro* Markies *de Miani y Pomar,* raadsheer van staat van den Koning van Spanje.

Bij het overlijden van *Raphaël* traden zijn zoons *Joseph d'Arredondo* en *Raphael d'Arredondo de Los Rios*[5]), ieder voor de helft op als erfgenamen van vorenbedoeld kapitaal; de markies *don Pedro* inmiddels ook overleden zijnde, weigerde diens zoon de Marquis *de Pomar* het kapitaal en de verloopen interest terug te betalen, reden waarom *Willem de* Charon zich tot de Staten-Generaal wendde om hun tusschenkomst in deze.

In de gedrukte *Resoluties* dier *Staten* (deel 1729 blz. 793) vindt men het eerst van deze zaak gewag gemaakt op 28 Dec. 1729:

„Is ter vergadering gelesen de Requeste van *Guil-*
„*laume de Charon St. Germain,* Heere van Varwarck,
„als administrateur van den boedel van wijlen *Joseph*
„*de Arredondo* en van *Maria Josepha de Boisanguin en*
„*R. de Arredondo de Los Rios,* houdende, dat de suppli-
„anten eene considerable somme van penningen te
„pretendeeren hadden ten laste van de nalatenschap
„van wijlen *Don Pedro de Pomar,* in leven Raadsheer
„van Staat van Sijne Catholycke Majesteit, volgens
„notarieële acte van liquidatie daarvan zijnde, etc."

Hij roept de tusschenkomst in van de Staten-Generaal. Deze schreven daarop in 1729 en 1736 aan hun ambassadeur aan het Spaansche Hof, den heer van der Meer, om zijn tusschenkomst ten behoeve van de requestranten aan te wenden — waarover men leze de resoluties van de Staten-Generaal van 13 Juli 173ö en 2 Sept. 1736. Onder. protectie van onzen ambassadeur hadden zij de goederen van het sterfhuis de *Pomar* willen doen executeeren, doch de zoon van *Don Pedro,* die door den Koning tot administrateur van zijns vaders sterfhuis was aangesteld, had van Zijne Majesteit een decreet uitgelokt, waarbij de goederen van dien boedel vrij van alle executie verklaard werden „om redenen dat de „Croon (van Spanje) opstaande rekening met het voors. „sterfhuis hebbende is", zoodat alle pogingen om het voorheen geleende kapitaal terug te bekomen, faalden. Beroep op de privilegiën, aan debiteuren toegestaan bij tractaten van vrede en van handel, zoowel als het betoog, dat de vrije loop van de Justitie niet gestremd mocht worden tot nadeel van de onderdanen, niets hielp.

Ondertusschen regende het rekesten van *Willem de Charon* aan onze regeering ; nog in 3762 was de zaak geen stap verder gekomen en bij resolutie van de Staten-Generaal werd goedgevonden, dat onzen Ambassadeur aan het Spaansche Hof van Wassetiaer zou aangeschreven worden om in deze zaak op te treden, opdat de Koning van Spanje zou gelasten de pretenties te voldoen, terwijl tevens aan diens ambassadeur in den Haag den Markies Del Puerto verzooht werd de belangen van de requestranten te ondersteunen.

Behalve ten opzichte van dit kapitaal, dat den *d'Arre-*

[5]) Wij zijn dezen *Raphael d'Arredondo de Los Rios* reeds tegengekomen in den op 17 Jan. 1735 voor meergenoemden J. Sijthoff (een in de kringen der Suaansoh-Portueeesche Israëlieten te 's-Gravenhage zeer gezienen notaris) gepasseerde acte van bekendheid voor de familie *Teixeira* (zie ons artikel: „Het geslacht Teixeira in Nederland's Adelsboek" in jaarg. 1918 van dit Maandbl., k.k. 139-140). Red.

dondo's nimmer terug betaald is, was *Willem de Charon St.* Germain nog in andere zaken van zijn vrouw's familie gewikkeld. Wij deelen daartoe twee acten mede, beide te Zutphen — waar hij sedert 1727 woonde — gepasseerd.

In het *Memoriaal van allerhande attestatiën en gerichtelijke acten van Zutphen, dl. 1723-1758,* leest men:

2 April 1738. „Compareerde *Antonio d'dredondo,* „voor desen capitain ten dienste van Sijn Koninclijke „Majesteit van Spagnien, en nu van Sijn Koninclijcke „Majesteit van de beide Siciliën, in qualiteit als mede-„geinstitueerde erfgenaam van wijlen sijn vader de Heer „*Joseph d'dredondo* en desselfs moeder vrouwe *Maria* „*Josepha de Boisanguien*, en verders executeur van der-„selver gesamentlijke testament, en mede-erfenaam van „desselfs ab intestato overleden minderjarigen broeder „ *Franciscus d'Aredondo*,

hij verklaart dan op te dragen en af te staan aan zijn zwager *Willem de Charon St. Germain* al zijn recht of pretentie, welke hij heeft op een kapitaal van 6200 gl. aan obligaties op de provincie Utrecht, behoorende tot den boedel zijner ouders en afkomstig van de kooppenningen van het goed Rosendaal bij Utrechts), volgens decreet van het Hof van Utreoht van 11 Aug. 1727,

hij doet deze overdracht, omdat hij, blijkens het slot der rekening over meer bedoelde nalatenschap op 22 Maart 1738 te Zutphen door zijn zwager *de Charon* opgemaakt, aan dezen laatste nog een bedrag van 4660 gl. 13 st. schuldig is, terwijl een som van 600 gl. door hem betaald moet worden aan Abraham Vrolijck, procureur van het Hof van Holland en. van den Hoogen Raad, „tot preveutie van nadeelige kosten voor den voors. boedel".

De andere Zutphensche acte is van veel lateren tijd, en wel van 1761, en handelt nog steeds over de *d'Arredondo*'s. In het *Register van Volmachten van Zutphen, deel 1761-1764,* leest men onder „Exhibitum 12 Februari „1761": „ Compareerden „ *Willem de Charon St.* Germain, „in huwelijk hebbende vrouwe *Josephn Maria d'Arre-„dondo*, en deselve vrouwe *Josepha Maria,* door haren „voorn. man geautoriseert en geadsisteert",

zij geeft dan volmacht aan Gerard van der Henn, procureur voor de respectieve Hoven van Justitie in Holland, om namens haar als eenig overgebleven kind en erfgenaam van wijlen *Joseph d'Arredondo* en *Maria Josepha de Boisanguien*, *op* te treden in het proces, dat zij voor het Hof van Holland als *impetrant van mandement* genoodzaakt is te voeren tegen alle degenen, die zouden willen beweren descendenten te zijn van *Anthonio Florens d'Arredondo*, in leven capitein in dienst van den Koning van Spanje en overleden te Orbitello op 12 Sept. 1741, en gerechtigd in de helft van een huis, erf, stalling en koetshuis, gelegen in de Lange Houtstraat op den hoek van de Heerenstraat in den Haag. naast het huis van mevrouw van der Heym.

Uit de hiervoor medegedeelde Zutphensche acte van 2 April 1738 'is op te maken, dat de moeder der kinderen *d'Arredondo* dan is gestorven en zoo vindt men dan ook in het *Register van Kentenissen van Zutphen, dl. 1732—1746*, een acte van ongeveer *2* weken eerder, n 1. van 17 Maart 1738, waarbij *Willem de Charon St. Germain,* ook namens zijn vrouw, en in bij zijn van *Antonio Florens d'Aredondo*, kapitein van den Koning van beide Siciliën, ten overstaan van het Zutphensche gericht, opening verzoekt van „een besloten pampier bevattende de uiterste wil" van *Maria Josepha de Boisanguien,* nagelaten weduwe van *Joseph d'Aredondo*, etc.

Het geopende testament blijkt te zijn opgemaakt te Borc u 1 o op 16 Aug. 1726 en aldaar ten gerichte te zijn gedeponeerd op 18 Aug. d. a. v. ; testatrice verklaart zwak van lichaam, maar bij goede verstand0 te zijn; zij confirmeert het testament met haar man op 13 Mei 1723 voor not[s] Joh. Blaauwkamer gepasseerd, voor zoover het niet contrarie is met dit nieuwe testament; het accoord met haar schoonzoon *Willem de Charon de St. Germain* voor not[s] Joh. Sijthoff op 16 Jan. 1725 te 's-Gravenhage gepasseerd, zal in volle kracht en waarde blijven; zij casseert de aanstelling van voogden over haar minderjarigen zoon *Franciscus Josephus d'dredondo; zij* legateert aan haar dochter, mevr. *de Charon de St. Germain,* haar zilveren toilette met toebehooren, haar oreilletten, haar linnen, 2 bedden en alle meubilair0 goederen, welke zij van den Haag naar Borculo had doen komen. Tot executeur en tot voogd over haar minderjarigen zoon stelt zij haar schoonzoon *Willem de Ch. St. G. aan, zij* verzoekt haar lichaam naar het Swilbroek [7]) te laten brengen om daar begraven te worden.

Uit dit testament zien wij, dat zij — zooals wij reeds eerder mededeelden — het gezin van haar dochter en schoonzoon gevolgd was bij diens verhuizing in 1724 van den Haag naar Borculo. Hoewel het verblijf aldaar slechts van korten duur was (tot Juli 1727) treedt *Willem de Charon St. Germain* in talrijk0 acten aldaar op. Het zich vestigen te Borculo, waar hij reeds sedert 1722 in acten vermeld wordt, was een gevolg van zijn vriendschap met de leden van het grafelijk huis van *Limburg-Bronckhorst-Stirum* aldaar, welke hij hetzij in zijn diensttijd, hetzij in den Haag had leeren kennen.

Hoedanig zijn verhouding tot genoemd grafelijk huis was, blijkt wel het best uit eene beschikking van Frederik Willem Graaf tot Limburg en Bronkhorst, heer tot Wisch, Borculo en Ghemen, erfbannerheer, luitenant-admiraal van Friesland en Groningen, overleden te Borculo in Juli 1722, welke hij eenige dagen voor zijn overlijden op 13 Juli voor het gericht dier stad passeerde en waarin hij benoemde „tot erfuyters, boedel-„houders en executeurs over zijn boedel en nalatenschap „zijn zoon Frederik Hendrik graaf van Limburg en „Bronkhorst, benevens de heer Willem de Charon „de St. Germain, conj. et div., om na zijn overlijden „zijn boedel te regeeren en administreeren, etc., exclu-„derende hij ten eenenmale als boedelhouder en erfuyter „zijn oudsten zoon Otto Ernst Gelder graaf van Limburg „en Bronkhorst [8]), etc." (Zie: ***Protocol van het stadsgericht van Borculo van vestenissen en opdrachten, dl. 1716-1726, blz. 228).***

[6]) Dit goed was afkomstig van den vader *Joseph en den* oom *Raphael d'Arredondo en lag aan de* Vecht dichtbij Utrecht.

[7]) *In* de heerlijkheid Borculo.

[8]) Wegens diens voornemen om met Lucia van *Klinkenberg* in het huwelijk te treden.

Zes dagen later was de oude graaf van Limburg en Bronkhorst overleden, want 19 Juli 1722 doen de beide genoemde „erfuyters" zich in de nagelaten possessie van den boedel inleiden.

Voordat het jaar ten einde is schijnen de boedelhouders de nalatenschap reeds geregeld te hebben, althans in hetzelfde stadsprotocol van Borculo leest men op blz. 385 onder 5 December 1722: „Leopold „graaf tot Limburg en Bronkhorst, heer tot Stirum, „ Wisch, Borculo en Ghemen [9]), erfbannerheer des Furs„tendoms Gelre en Graafschap Zutphen, en de Hooggeb. „Gravinnen Maria Anna, Sophia Charlotte en Amelia „Frederica Leonora van Limburg en Bronkhorst, bekennen „en verklaren, dat hun heer broeder de Hooggeb. Graaf „en Heer Frederik Hendrik Graaf tot. Limburg en „Bronkhorst, benevens de WelEd. Heer *Wilhelm de „Charron de St. Germain*, in qualiteyt als erftuyters „van de nagelaten boedel van hun heer vader saliger „loflijker memorie, na goede administratie van deselven „en volkomen satisfaotie en opgave aan onzen broeder „Graaf Leopold gedaan hebbende, dat zij de heeren „erttuyters bedanken voor hun moeiten."

Ook op blz. 361 van hetzelfde protocol vindt-men nog een acte betreffende de ***Charon,*** n.l.: 7 Sept. 1726. Leopold graaf van Limburg en Bronkhorst, heer tot Borculo, bekent schuldig te zijn aan den WelEd. Heer ***Wilhelm de Chnrron de St. Germain*** een lijfrente van 400 car. guldens jaarlijks, zoolang de heer de ***Charron de St. Qermain*** in leven zal zijn, herkomende zoo van aangenomen diensten, als van verschotten voor ons gedaan, verbindende hij voor de jaarlijksche betaling niet onze persoon en goederen, maar speciaal onze koren-, olie- en ekmeulens met hun rechten en opkomsten in onze stad Borculo gelegen.

In de hiorvoor medegedeelde Resoluties van de Staten-Generaal, het eerst in 1729, wordt ***Willem de Charon de St. Germain*** „heer van Varwarck" genoemd; het heeft ons eenige moeite gekost de ligging en de hoedanigheid dezer heerlijkheid te vinden, zoomede sedert wanneer de ***Charon*** zich „heer" daarvau kon noemen.

In het ***Protocol van het Landgericht van Borculo, dl. 1717-1724,*** vonden wij onder: *Voogdij Geesteren*, op blz ***387,*** het eerst van Varwarck melding gemaakt en wel op 27 Dec. 1721 als de Graaf van Limburg en Bronkhorst in zijn hoedanigheid van *hofheer van den hof tot Vaerwarck* certificeert aangesteld te hebben tot richter van den voors. hof — en zulks op verzoek van „onzen" fiscaal Henrick van Gelder, diens zoon Dr. Frederik Willem van Gelder wegens diens diensten aan den graaf bewezen, met bepaling, dat de opkomsten uit den hof genoten zouden worden door den vader, den Borculoschen fiscaal, en eerst na diens dood door den zoon.

Daarop vonden wij den origineelen koopbrief van den Hof te Vaerwarck door ***de Charon,*** gedateerd Zutphen 20 Dec. 1726, waarbij Leopold Graaf van Limburg en Bronkhorst, heer tot Stirum, Wisch, Borculo en Ghemen, erfbannerheer. verkoopt aan den WelEd. Heer *Willem* ***de Charron St. Germain*** „onse goede en hoff te Vaer-

[9]) Uit, al deze en andere Borculosche acten blijkt duidelijk dat de naam ***van Limburg Stirum*** toen ***nog*** niet gebezigd werd voor de leden van dit geslacht.

„waerck met de 3 hofhoorige goederen aan dependee„rende, als Elberink en Grijsen in de heerlijkheid van „Borculo en Egbertinck in Overijssel onder Delden, „benevens het recht van collatie om een hofrichter bij „versterf aan te stellen, voorts met alle op- en depen„dentiën, reghten en geregtigheden, bouw-, hooi- en „weijdelanden aan gemelt goet te Vaerwaerck, toege„horende, etc. etc.,, — wordende het goed verkocht als zijnde een leengoed, leenplichtig aan het kapittel van Vreden.[10]) Deze originieele acte, berustende in het rechterlijk archief van Borculo, sub. VI, onder Hofgericht, nr 107, is voorzien van het lak en de handteekening van Graaf Leopold en van de handteekening van ***de Charon.***

Hoewel de nieuwe heer van Varwarck eenige maanden later Borculo voor goed verliet en naar Zutphen verhuisde — op zijn Zutphenschen tijd komen wij straks terug — komt hij nog voortdurend in Borculosche acten voor. Tn de eerste plaats had hij als hofheer van Varwarck voor dat hofgericht processen te voeren, o. a. in 1733 tegen zijn bouwman op het Kleyn-Varwarck (zie rechterl. archief Borculo nº 106, dossiers van procederen voor het Hofgericht van omstr. 1660-1793). Vervolgens deed hij in 1728 een nieuwen koop onder Borculo :

10 Aug. 1728. Leopold graaf van Limburg, Bronkhorst, Stirum, des Heiligen Roomschen Rijks, erfbannerheer van Gelre en Zutphen, certificeert mits dezen, dat wij tegen genoegzame voldoening van penningen gecedeerd, getransporteerd en opgedragen hebben aan den HoogEd. Heer ***de Charon St. Germain***, Heer tot Varwerck, alle privilegien, praeminentien en praerogatieven van de havesathe Borgh, in de heerlijkheid Borculo, voogdij Eibergen, buurschap Rekken gelegen, zooals wij. dia na het overlijden van onzen vader tot nog toe gejouisseert hebben, in het bijzonder met het recht van de jacht in de heerlijkheid, alles voor vrij en allodiaal, etc. (***Landgericht van Borculo, Protocol van opdrachten, dl. 1724-1728, blz. 495).***

Intusschen verkocht de graaf van Limburg en Bronkhorst kort daarna, n.l. op 23 Dec. 1726, de geheele heerlijkheid Borculo aan den Graaf van Flemming, waardoor het jarenlang bezit van Borculo voor de Limburg Stirum's ten einde was; ook bij dezen verkoop was de ***Charon, de St. Germain*** degene, die voor graaf Leopold onderhandelde en optrad.

Onder den nieuwen heer van Borculo behield ***de Charon*** de heerlijkheid Varwarck en de havezathe de Borg nog resp. tot 1744 en 1741.

Op 28 Maart 1741 compareert n.l. te Borculo Diederich Christoff Godschall, luit. kolonel ten dienste van den Koning van Polen, als gemachtigde van *Willem* ***de Charon St. Germain*** en diens vrouw, krachtens volmacht te Zutphen 28 Maart 1741 gepasseerd, en transporteert hij aan Zijn Hooggrafelijke Excellentie George Dittloff des H. R. Rijksgraaf van Flemming, generaalveldtuigmeester, kolonel van de gardes van het Groothertogdom Littauwen en heer van Borculo, alle privilegiën, praeminentiën en prerogatieven van de havesathe Borg , onder de voogdij van Eibergen, buurschap

[10]) In de in het Salm-Salmsche archief te Anholt berustende leenregisters van het Stift Vreden kan men dus de leen-overgangen van dit goed terugvinden.

Rekken gelegen, met het recht van de jacht, zooals dit door de *Charon* op 10 Aug. 1728 van wijlen Graaf Leopold was verkregen.

Tevens wordt op denzelfden dag door genoemden gemachtigde aan den graaf van Flemming verkocht de lijfrente van 400 's jaars door de ***Charon te zijnen lijve*** in 1722 van graaf Leopold verkregen, gevestigd op de molens van de stad Borculo. ***(Protocol wan opdrachten van het Landgericht van Borculo, dl. 1738-1742, voogdij van Eibergen, blz. 356, en Stadprotocol van Borculo, f° 22).***

Ook de origineele volmacht tot overdracht van de heerlijkheid Varwarck berust nog in het rechterlijk archief van Borculo (afd. VI, n° 107): 29 Juli 1744 constitueeren te Zutphen de Heer *Willem de Charon. St. Germain* en ***Maria Josephn D'Aredondo***, echtelieden, mr. W. van Eijl om namens hen voor het hofgericht van Varwaerok te compareeren en aldaar te verklaren, dat zij verkocht en gecedeerd hebben aan Zijn Grafelijke Excellentie heer George Detloff des H. R. Rijksgraaf van Flemming, heer van Borculo, krachtens koopcontract d.d. 7 en 9 Maart 17 44 binnen Zutphen en Borculo geteekend en door het kapittel van Vreden als leenheer geapprobeerd, het goed en hof te Varwarck met alle pertinentiën, als holtgewassen, hofhoorige goederen, collatie-recht, etc. etc. De acte is voorzien van de handteekeningen van de ***Charon*** en zijn vrouw en hun beider zeer goed geconserveerde opgedrukte lakken, vertoonende hunne wapens, bestaande het lak van de vrouw uit 2 naast elkander staande wapens, gedekt te zamen door een kroon.

Het bezit aan goederen en rechten bij Borculo was hiermede ook voor de Charon's geeindigd en rest ons nog van hun verrichtingen te Zutphen verder te verhalen.

In de eerste plaats vindt men in het Burgerboek dier stad op 26 Juli 1727 ingeschreven, dat ***Wilhem de Charon de St. Qermain,*** zijnde van de ware gereformeerde religie en geboortig van Castel Sarrasin bij Tholosa in **Languedoc,** met en nevens zijn twee zonen ***Wilhelm Leopoldus*** en ***Maurits Frederik Cornelis,*** tot grootburgers van Zutphen worden aangenomen [11]).

Te Zutphen woonde het gezin achter de Groote of St. Walburgs Kerk; 29 Juli 1729 verkoopen de leden van de familie Langenberg aan ***Willem de Charon de St. Qermain*** een huis en wehre, staande achter de Groote Kerk, tusschen het huis van Wychert Moulin en dat van den stadstimmerman. ***(Vestenissen van Zutphen, dl. 1726—1734, f° 96).***

Thans volgen 3 acten door de ***Charon*** gepasseerd tijdens de eerste jaren van zijn verblijf te Zutphen, ontleend aan de Vestenissen dier stad, dln. 1726-34 en 1734-42.

6 Aug. 1732. ***Willem de Charon St. Germain*** en zijn vrouw „willen ter voldoening van den eisch van cautie „pro judicato, in zake van hem comparant tegen den „Graaf van Flemming voor de magistraat dezer stad „over de extraditie der Borculosche papieren rechts„hangig, hebben verbonden zijn persoon en goederen, „in specie hun behuizing en where alhier achter de

[11]) Deze aote en enkele na te vermelden Zutphensche aoten betreffende de *Charon's* dochters danken wij aan ons mede-lid Jhr. H. H. Röell te Eefde.

„St. Walburg Kerk". (In margine staat: Alzoo de Heer de Charon de dispositie der Borculosche archieven [12]) loco oautionis in judicio op 17 April 1733 heeft gedaan, is nevenstaande hypotheek op zijn huis geroyeerd).

17 Februari 1733 wordt geregistreerd een accoord van den 6 Febr. t. v., 'opgemaakt na een dispuut, ontstaan tusschen den Burgemeester Joost Jan op ten Noort en ***Willem de Charon St. Qermain*** over een waterleiding of riool, gaande uit het huis van Charon door het achterhuis en erf van Wiohert Moulijn naar den hof van genoemden burgemeester.

29 October 1737 compareeren ***Willem de Charon St. Germain*** en ***Maria Josepha de Redondo*** (sic), echtelieden, en nemen zij van Derck Francken, stadsapotheker te Zutphen, 3000 car. gl. op, tegen $3\frac{1}{2}$ %, daarvoor verbindende het door hen bewoonde huis aan de Zuidzijde van de St. Walburgiskerk.

In dezen tijd vallen ook de hiervoor reeds vermelde benoemingen van de ***Charon*** tot domeinraad en tot ordinaris-raad van den Prins van Oranje, den lateren Stadhouder Willem IV. Tengevolge van deze functies vindt men in het archief der Nassausche Domeinen [13]) — en zeker ook in het Kon. Huisarchief — talrijke brieven van de ***Charon*** aan Zijn Hoogheid, voornl. van 1736, 1736, 1739 en 1740. Uit deze correspondentie blijkt, dat *de* ***Charon*** bij vele leden van den Gelderschen adel aan huis vertoefde, o.a. op het kasteel Rosendaal bij Baron Torok, dikwijls tusschenpersoon was voor den Prins, voor den Graaf van Limburg en Bronkhorst, Graaf von Flemming en Graaf von Flodroff, voor de laatsten meestal bij het aankoopen van goederen in Gelderland gelegen. In een brief van 26 Aug. 1739 verzoekt de ***Charon aan den Prins voor*** zijn oudsten zoon een plaats als. cadet in de Geldersche Compagnie van den Prins.

In dezen Zutphenschen tijd valt ook het hiervoor reeds verhaalde overlijden van de ***Charon's*** schoonmoeder, en de daaruit voortvloeiende, reeds medegedeelde Zutphensche acten over den boedel en zijne rekesten om het indertijd door de *d'Arredondo*'s geleende kapitaal uit Spanje terug te bekomen.

De laatste acte te Zutphen, waarin wij hem vermeld vinden — en wel met al zijn toen in leven zijnde kinderen — is de volgende:

27 Jan. 1761 [14]). Compareerden ***Willem de Charon St. Germain,*** raad van Zijn Hoogheid den Prince van Oranje en Nassau, en vrouwe ***Maria Josepha de Charon,*** echtelieden, voorts Maria ***Josepha, Sophia Elisabrt, Leopoldus Willem de Charon St. Germain,*** lieutenant in 't Eerste Batt. Oranje Gelderland, ***Maurits Frederik Cornelis de Charon St. Germain,*** lieutenant in 't Tweede Batt. van Acronius, ***Willemina Josepha,*** mitsgaders ***Urselina Elisabeth de Charon,*** wezende zij te samen meerderjarige kinderen ***van*** bovengenoemde echtelieden etc., verklaren zij geconstitueerd en bevolmaahtigd te hebben

[12]) Zou hierin de oorzaak zijn gelegen, dat de Borculosohe huisarchieven van de Limburg Stirum's nog steeds grootendeels zoek zijn?

[13]) Nassausohe Domeinen. Nr. 886. Diverse Correspondentie (in den nventaris abusievelijk: „Brieven van Etienne de Chsron de St. Germain uit Zutphen", voor Etienne moet uiteraard „Willem" gelezen worden).

[14]) Datum van het „Exhibitum" op de ongedateerde volmacht, opgenomen in het Register van Volmachten, dl. 1761-1764, rechterlijk archief van Zutphen.

hun resp. schoonzoon en schoonbroeder *Jan Kramer*, koopman, in huwelijk hebbende *Charlotta Willemina Susanna de Charon*, speciaal om eenige gelden op te nemen en daarvoor te verbinden zeker huis en erf staande in den Haag op den hoek van 't Voorhout, thans bewoond wordende door de Groote Societeit en den constituauten aangekomen bij testamentaire dispositie van resp. ouders en grootouders.

Vier jaar later overleed de *Charon*, het doodboek van de Groote Kerk te Zutphen vermeldt slechts:

den 17 Aug. 1765 is begraven in de Groote Kerk de Heer Wilhelm de Charon de St. Qermain.

Binnen de 2 jaren volgde zijn vrouw hem, hetzelfde boek vermeldt:

den 6 Juny 1767 is begraven in de Groote Kerk mevrouw de Charon St. Qermain.

(Wordt vervolgd).

De familie van de schilders Boursse en de Nise,

door F. G. Waller.

Een der werken, aan Esaias Boursse (1631-72) toegeschreven, kan men in de Wallace Collection te Londen bewonderen. Het is echter niet ongemerkt, er staat duidelijk L. Boursse 1666 op en 't steekt verre uit boven de overige stukken van Esaias, waarvan het schilderij in het Museum te Aken, gemerkt E. Boursse, de toetssteen is.

Toch wordt het bestaan van een schilder L. Boursse niet algemeen aangenomen en wordt het Londensche stuk tegen evidentie en weinig logisch door sommigen als een jeugdwerk van Esaias beschouwd.

Nog een derde lid van dit geslacht verdient onze aandacht. Men vindt den naam op een teekening in de Kunsthalle te Hamburg, „J. Boerse fec", een copie naar Rembrandt, die misschien door Esaias' broeder, den makelaar Jan Boursse (1622—71), zou kunnen zijn gemaakt. Deze laatste had schilderijen en tal van teekeningen en etsen van Rembrandt in bezit en heeft waarschijnlijk evenals Esaias met den grooten schilder in verbinding gestaan. Van dezen Jan Boursse kan ook de ets zijn, vermeld door Bartsch, Rembrandt 11 p. 103 n. 17 en Rovinski, Elèves, atlas 350—351, voor het door zijn broeder den boekhandelaar Jaques Boursse uitgegeven boek. Voor nadere bijzonderheden omtrent de Boursse's kan ik volstaan met te verwijzen naar de artikelen van Prof. Martin in Thieme's Lexikon IV 468 en naar Bredius' Künstler-Tnventare 120 vlg. Waar over de Boursse's zooveel onzekerheid heerscht, was het mij een genoegen in de veiling de Groot Jamin een genealogie van dit geslacht te vinden, op het einde der XVIIIe eeuw geschreven, waarbij blijkbaar van veel oudere familieaanteekeningen was gebruik gemaakt. De samensteller bleek geen genealoog; hij verhaspelt schrikkelijk eigennamen, spreekt b.v. van „Bruts" (Bruce) en van „de Kok van Nevainen", kon blijkbaar oud schrift kwalijk lezen, — „ Arienne" voor Avesnes — maar feiten en data klopten op een enkele uitzondering na met hetgeen reeds als resultaat van arohiefonderzoek was gepubliceerd. [1])

[1]) Dit handschrift werd door mij aan de Bibliotheek van ons Genootsohap ten geschenke gegeven en is derhalve aldaar voor belangstellenden te raadplegen.

Op blz. 14 nu van het handschrift kwam een Leonard Boursse „in Delft" voor den dag, die in het midden der XVIIe eeuw had geleefd. Uit een onderzoek, te Delft ingesteld, bleek dat deze één en dezelfde persoon was als de plateelschilder „Leender Bourse" die 1683 lid van het St. Lucas Gilde werd „seynde vreemt" en die in April 1679 te Delft hertrouwd was. Zijn oudste zoon was toen omstreeks achttien jaar oud, zoodat zijn eerste huwelijk vòòr 1661 moet hebben plaats gevonden. Zijn twee zusters waren met Rotterdammers gehuwd en het is dus zeer wel mogelijk dat hij, evenals Pieter de Hooch, van wiens invloed het schilderij in Londen getuigt, uit die stad afkomstig was. Op rijperen leeftijd eerst is hij dan tot het meer winstgevende plateelschilderen en -bakken overgegaan. Zou deze Leonard Boarsse niet de schilder van het stuk in de Wallace Collection kunnen zijn?

En het handschrift kwam eveneens licht brengen over de schilders, die onder de namen Denysz, Denies enz. in lexika rondzwerven en hun verwantschap met de Boursses. Hun juiste naam bleek de Nise, een geslacht van refugiés, dat op het einde der XVIe eeuw naar Haarlem was uitgeweken.

Ook een oude overlevering kwam het ms. bevestigen. Kramm (1141) vertelt ons, dat een „kundig liefhebber" hem had verzekerd drie schilderijtjes van Boursse te hebben gehad, afkomstig van een buitenverblijf te Vleuten, genoemd de „Plaats van Boursse". Uit de genealogie blijkt, dat werkelijk een Mr. Jacob Boursse (1762-1838) te Vleuten heeft gewoond.

Belang voor de kunstgeschiedenis hadden alleen de XVIIe eeuwsche Boursse's; ik begon met generatie X Jaques Boursse en liet ook de XVIIIe en XIXe eeuwsche afstammelingen weg met uitzondering van den Vleutenschen tak.

Uit gedrukte bronnen en door archiefonderzoek heb ik de ms. genealogie, waar weinig data in stonden, bijgewerkt en aangevuld, tevens een dankbaar gebruik gemaakt van de Bibliothèque Wallonne en van de inlichtingen door wijlen Mr. Bouricius, archivaris van Delft, en Dr. Knappert, archivaris van Haarlem, welwillend verstrekt.

1. ***Jaques Boursse,*** woonde Valenciennes „in de straat Delsan", ov. oud 84 jaar, tr. *Anthonette Hardy*, ov. oud 103 jaar.
   Uit dit huwelijk:
   1. ***Pierre Boursse,*** volgt II.
   2. ***Jean Boursse***, volgt 11 bis.

II. ***Pierre*** Boursse, tr. ***Barbe de Latre.***
   Uit dit huwelijk:
   1. ***Jaques Boursse,*** volgt 111.
   2. Jean ***Boursse,*** volgt 111 bis.
   3. ***Maria Boursse,*** ongetr. ov.
   4. ***Pierre Boursse,*** volgt 111 ter.
   6. ***Hester Boursse***, tr. *Jaques D'Autreleaux*, „naar Vlissingen," [2])
   6. ***Judith Boursse***, ged. Middelburg 18 Juli 1693, tr. Dr. ***Franciscus Meyvart***, geb. Gent 4 Juni 1686, professor in Groningen (1620-40), „naar Middelburg." [2])
   7. ***Elisabeth Boursse,*** tr. ***Jan van. Laren.*** [3])

[2]) Aldus in ms. geneal.
[3]) Over van Laren: Navorsoher 1864, 1865.

III. Jaques **Boursse,** geb. Valenciennes, tr. 1° *Roberde Nouel*; tr. 2° Amsterdam (ondertr. 3 Dec.) 1622 *Catherina Seullyn*, geb. Aken ± 1596/97, ov. na 1664.
Uit het eerste huwelijk:
1. *Helene Boursse,* tr. *Naturne* (sic) *Le Normand*, „in Frankrijk."
2. *Hester Boursse,* tr. *Joselyn Baudray.*
3. *Charlotta Boursse,* tr. *Jan van Dalen.*
4. *Bertrana Boursse*[4]), geb. 1601, begr. Amsterdam 6 April 1661, tr. ± 1619/20 *Jean Ze Roua* [5]), geb. 1693.
6. *Margaretha Boursse,* begr. Amsterdam 3 Aug. 1641, tr. *Jean Seullyn.*
6. *Japues Boursse,* ged. Amsterdam 22 Sept. 1624, ongetr. ov.
'7. David *Boursse,* ged. Amsterdam 2 Febr. 1631, koopman, regent Walenweeshuis (1666—71), tr. Amsterdam (ondertr. 1'7 Maart) 6 April 1666 *Sara van Breugel*, geb. Amsterdam ± 1636.
Uit dit huwelijk o. a.:
A. Jaques *Boursse,* ged. Amsterdam 22 Dec. 1666, tr. Breda 30 Jan. 1690 *Adriana van Erfrenten.* Geen kinderen.
B. *David Boursse,* ged. Amsterdam 26 Sept. 1667, ongetr. ov.
C. *Catharina Boursse,* ged. Amsterdam 2 Aug. 1666, ov. Oudenbosch 2 Juni 1732, tr. Breda 16 April 1701 *Alexander Bruce*, majoor, woont Oudenbosch 1732.
D. Sara *Boursse, geb.* Amsterdam Sept. 1668, tr. *M. G. de Cock van Neerijnen.*
8. Samuel Boursse, ged. Amsterdam 9 Juni 1634, tr. *Maria Rentiers.*
Uit dit huwelijk o.a.:
A. *Anna Maria Boursse, ov.* 7 Sept. 1748, tr. *Jacob de With.*
9. Sara Boursse, ged. Amsterdam 26 Febr. 1638, ov. 's-Gravenhage einde April 1696, tr. Amsterdam? 16641 Mr. *Jacob Gilles* [6]), advocaat in den Haag, leeft nog 1674.

IIIbis. Jean *Boursse,* tr. Middelburg (ondertr. 19 Jan.) 1614 *Johanna Mareaux.*
Uit dit huwelijk:
1. *Maria Boursse,* ged. Middelburg 10 Sept. 1617, tr. *Baert.*
2. Thomas Boursse, volgt IV.

IV. *Thomas* Boursse, ged. Middelburg 29 Sept. 1624, koopman, tr. (1°) Amsterdam (ondertr. 7 Dec.) 1650 *Maria Maurois*, geb. Amsterdam, weduwe Lenert Slicher, tr. (2°) Middelburg 16 Febr. 1661 *Cornelia van de Graeff.*
Uit dit huwelijk o. a.:
1. *Thomas Boursse,* tr. Middelburg 14 Mei 1690 *Catharina van Heumen.*
Uit dit huwelijk 2 kinderen.
2. *Johanna Boursse,* tr. *Willem Coux.*
3. Adriana Boursse, tr. Middelburg (ondertr. 16 Febr.) 1694 *Lucas Pieter Grimalla.*

[4]) Bertrande?
[5]) Getuige Amsterdam 16 Nov. 1622 bij doop van Jan Boursse (1622— 1671).
[6]) Had een vermogen van f 46000 (1674). Die Haghe, 1901, 118; 1914, 60.

IIter. *Pierre Boursse,* tr. *Josine van den Bogaerd.*
Uit dit huwelijk: [7])
1. *Leonard Boursse,* volgt IV.
2. *Pieter Boursoe* [8]), tr. Sara *Penée.*
Uit dit huwelijk:
A. *Pieter Boursse,* tr. *Maria van der Horst.*
Uit dit huwelijk:
a. Sara *Boursse.*
b. *Margaretha Boursse.*
B. *Josina Boursse.*
3. Margareta Boursse, tr. *Jacob Masson,* „Rotterdam".
4. *Catharina Boursse,* tr. *Christiaan van der Snoek,* „Rotterdam".
6. *Abraham Boursse;* plateelschilder, begr. Delft (Oude Kerk) 16 Mei 1681, tr. Delft (ondertr. 13) 28 Jan. 1674 *Heyndrickje Jans Loot.*

IV. *Leonard Boursse* [9]), schilder ?, lid St. Lucas Gilde Delft als Mr. plateelschilder 13 Sept. 1683 [10]), Mr. plateelbakker in den Dissel [11]), begr. Delft (Nieuwe Kerk) 9 Mei 1701, tr. (1°) vòòr 1661 Anna *Barents van Koten* [12]), *ov.* April 1678 [13]); tr. (2°) Delft (ondertr. 18 Maart) 3 April 1679 Anna *van der Houve(n);* tr. (3°) Delft (ondertr. 9 Juni) 1 Juli 1691 *Hendrina Berck* [14]), geb. Leiden, begr. Delft (Nieuwe Kerk) 19 Mei 1707.
Uit het eerste huwelijk 4, uit het derde 1 kind:
1. *Pieter Boursse,* volgt V.
2. *Leonard Boursse* [15]), geb. ± 1666/67, plateeldraaier Delft, begr. Delft (Oude Kerk) 16 Dec. 1729, tr. Delft (ondertr. 13) 28 Juni 1692 *Susanna van Ysselstein.*
3. *Barent Boursse,* geb. ± 1672/73.
4. *Josina Boursse, geb.* ± 1674/75.
6. Dirk *Boursse,* ged. Delft (Nieuwe Kerk) 19 Juli 1696.

V. *Pieter Boursse,* geb. ± 1660/61, tr. *Anna* van *der Wal* [16]).
Uit dit huweljk:
1. *Leonard Boursse.*
2. Wouter Boursse.
3. *Anna Boursse.*

Ibis. *Jean Boursse, ov.* na 1 Sept. 1618, tr. *Marguerite Quintain.*
Uit dit huwelijk:
1. *Jaques Boursse,* volgt 111.
2. *Pierre Boursse,* volgt IIIbis.
3. *Thomas Boursse,* geb. Valenciennes, waagdrager, tr. (1°) Maria *Sauoye;* tr. (2°) Amsterdam (ondertr. 31 Nov.) 16 Dec. 1641 *Hester Loo,* geb. ± 1616/17, die hem overleefde, dochter van Louis Loo.

[7]) Volgorde kinderen onzeker.
[8]) Voogd van de 4 kinderen van zijn broeder Leonard.
[9]) Vgl. Thieme IV 468; Oud Holland 1901 118.
[10]) „seyn proef gedaen seynde vreemt". Obreen Archief 1 89.
[11]) 8 Oct. 1696 was Pieter van Hnrok in den Dissel. Obreen Arohief 101.
[12]) Volgens ms. geneal. Anna Monteny.
[13]) Waarschijnlijk niet te Delft.
[14]) Woonde Leiden 1691. Zij was niet in gemeenschap van goederen ehuwd; testeerde voor not. Engel van Haastenraadt Leiden, 7 Lei 1692.
[15]) Volgens ms. geneal. tr. hij Susanna Wenners.
[16]) Een Johannes van der Wal Mr. schilder-Delft 1685-1691. Obreen rchief 1 90, 95.

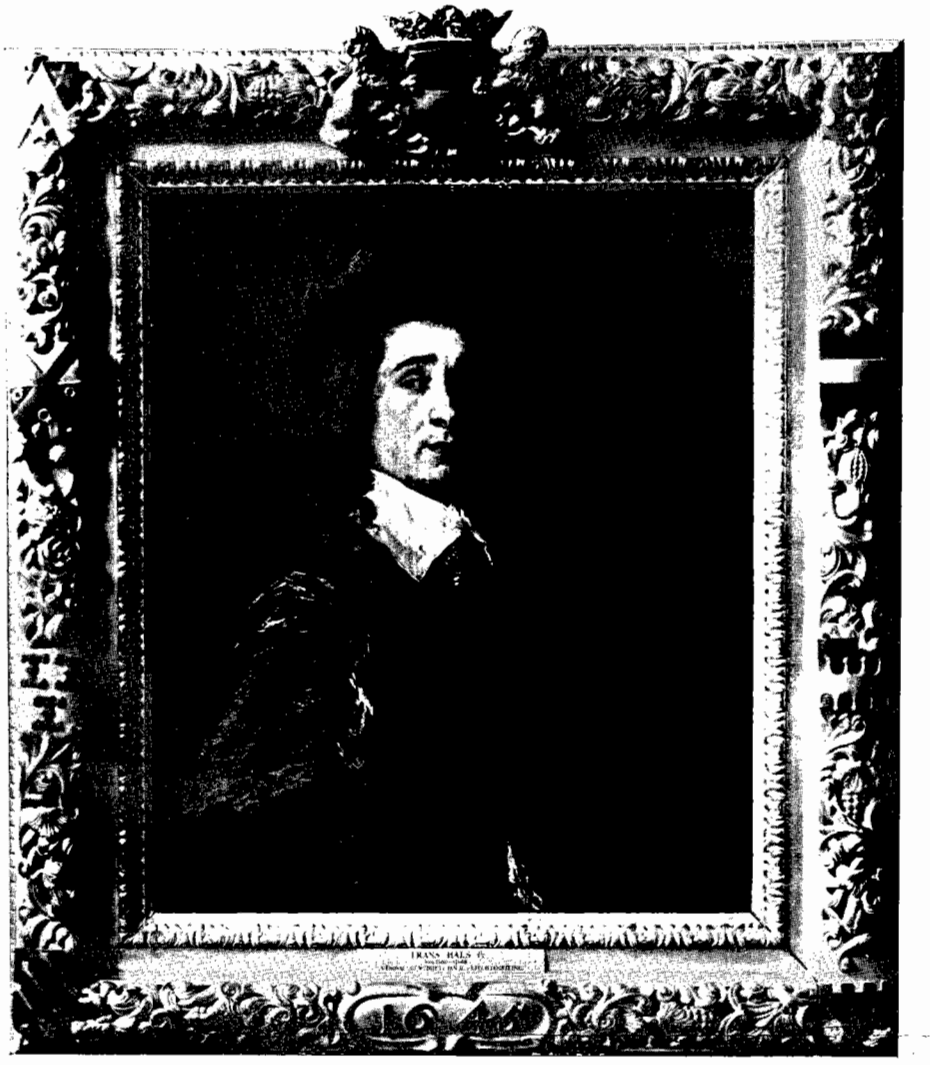

Portret van Jasper Schade op 22-jarigen leeftijd, door Frans Hals (Gemälde-galerie, Praag).

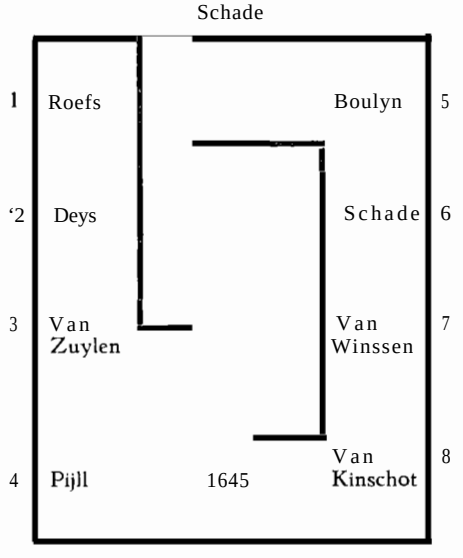

Tegenwoordige plaatsing der wapens.

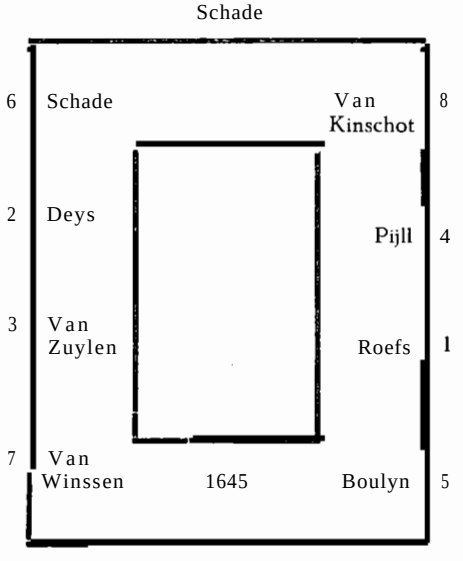

Juiste plaatsing der wapens

Uit dit huwelijk o. a.:

A. ***Jan Boursse,*** tr. ***Elisabeth,*** „tot Hamborg". Uit dit huwelijk ***3*** kinderen.

B. ***Jeremias Boursse,*** ged. Amsterdam 22 Febr. 1643, ov. Amsterdam ± Juni 1709, tr. Amsterdam 23 Sept. 1674 ***Sara van Boneval.*** Uit dit huwelijk kinderen.

C. ***Abraham Boursse,*** ged. Amsterdam 23 Sept. 1646, tr. ***Maria Condest.*** Uit dit huwelijk 4 kinderen.

D. ***Isak Boursse,*** ged. Amsterdam 1 Oct. 1648, tr. ***Elisabeth Dorsman.*** Uit dit huwelijk 3 kinderen.

4. ***Daniel Boursse,*** in „Boudrin" gebleven.

5. ***Jean Boursse,*** „in Valencien(nes)" gebleven.

6. ***Rouenne Boursse,*** tr. ***Jean de Moré.*** Uit dit huwelijk één zoon.

7 ***Jenne Boursse*** [17]), ***ov.*** na 30 Sept. 1636, tr. ***Abraham de Nise*** [18]), geb. St. Quentin, diaken Waalsche kerk Haarlem (1626) [19]). Uit dit huwelijk 9 kinderen:

A. ***Joan de Nise*** [20]), historieschilder Delfshaveu 1649, tr. ***Catharina van der Wal,*** overl. na 1689. Uit dit huwelijk 2 kinderen:

a. ***Abraham de Nise.***

b. ***Isaac de*** Nise [21]), geb. 1647, stillevenschilder Amsterdam en Delft, leerling van W. van Aelst (± 1669), begr. Delft 26 Jan. 1690.

B. ***Abraham de Nise*** [22]), ged Haarlem 8 Sept. 1619, jong ov.?

C. ***Sara*** de Nise, ged. Haarlem 28 Febr. 1621, ov. na 29 Sept. 1654, tr. ***Isaac de Corne*** [23]), geb. Leiden. Uit dit huwelijk 5 kinderen.

D. ***Jenne*** de Nzse, ged. Haarlem 30 Juni 1624.

E. ***Cateleine de Nise,*** ged. Haarlem 2 Aug. 1626, ov. na 23 Dec. 1646, tr. ***Jean*** le ***Grand.***

F. ***Abraham de Nise*** [24]), ged. Haarlem 9 Jan. 1628.

G. Isaac de Nise [25]), ged. Haarlem 11 Nov. 1629.

H. ***Marguerite*** de Nise, ged. Haarlem 26 Sept. 1632.

I. ***Jacob de Nise*** [26]), ged. Haarlem 30 Sept. 1636.

III. ***Jaques Boursse*** [27]), geb. Valenciennes 1087, „caffatier" (1618) en boekbinder te Amsterdam (1648), ov. Amsterdam 22 Febr. (oud 60 j. 6m. en 18 dagen) en begr. (Walenkerk) 26 Febr. 1648, tr. Amsterdam (ondertr. 1 Sept.) 18 Oct. 1618 ***Anne des Forest*** [29]), geb. Avesnes (Henegouwen) 27 Sept. 1587, ov. Amsterdam 4 en begr. (Walenkerk) 7 Aug. 1668, dochter van Jesse des Forest en van Anna N.N., weduwe van Jean le Febvre. (Zij had twee vòòrdochters Elisabeth en Magdalena le Febvre). Uit dit huwelijk 7 kinderen, waarvan 2 jong overl. :

3. ***Jan Boursse*** [30]), ged. Amsterdam (Walenkerk) 16 Nov. 1623, makelaar (1668), teekenaar?, etser? en kunstverzamelaar, ov. Amsterdam 9 en begr. 12 Nov. 1671, tr. Amsterdam 4 April 1662 ***Magteld Bronswinckel.*** Uit dit huwelijk geen kinderen.

4. ***Jaques Boursse,*** volgt IV.

6. ***Guilliam Boursse,*** ged. Amsterdam 20 Sept. 1626, ongetr. ov. na 11 Oct. 1672.

6. ***Anna Boursse,*** ged. Amsterdam 27 Mei 1629, begr. Amsterdam 16 Mei 1674, tr. ***Meindert Takel.***

7. Esaias Boursse [31]), geb. Amsterdam 3 en ged. 9 Maart 1631, schilder Amsterdam, reisde in Italië, adelborst i. d. O.I. Compagnie (1661, Kaap de Goede Hoop, Ceylon), ov. op zee aan boord van de „Reenen" 16 Nov. 1672.

V. ***Jaques Boursse*** [32]), geb. Amsterdam 12 en ged. (Walenkerk) 20 Dec. 1624, boekverkooper Amsterdam, begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 18 April 1704, tr. (1°) Amsterdam (ondertr. 20 Aug.) 1648 ***Clara van Breen***, geb. Amsterdam 26 Jan. 1618 [33]), ov. Amsterdam 26 en begr. (Wester Kerk) 30 Juli 1669, dochter van Anthony Gillisz van Breen en van Maria Guilliamsdr. van Breen. Hij tr. (2°) Amsterdam9 (ondertr. 19 Dec. 1669) 6 Jan. 1660 ***Elisabeth de Quekere***, geb. Amsterdam ± 1634/35, ov. Amsterdam 10 en begr. (Nieuwe Kerk) 16 Nov. 1679, dochter van Carel Pietersz de Quekere en van Eytje Ipes. Uit het eerste huwelijk 6 en uit het tweede 10 kinderen, waarvan 7 jong overl.:

1. ***Maria Boursse,*** geb. Amsterdam 3 Juni 1649, tr. ***Hendrik Kempe***, geb. 1649.

3. ***Anthony Boursse*** [34]), geb. Amsterdam 26 en ged. (Nieuwe Kerk) 30 Juni 1662, juwelier, ov. Amsterdam 8 Juli 1690, tr. Amsterdam 16 April 1680 ***Sara Walraven***, geb. Amsterdam 14 Juni

---

[17]) Lidmaat Waa'sche Kerk Haarlem 1 Juli 1618.

[18]) Het wapen „de Niese-Harlem" in Rietstap Armorial général II 317.

[19]) Navorscher 1900 558

[20]) Oudste zoon volgens ms. geneal.; doop te Haarlem niet gevonden. Vgl. over hem Thieme IX 86 Jan Denysz; dat hij ± 1643 te Delft werkzaam zou geweest zijn, berust op een onjuist citeeren van Obreen Archief 1 48.

[21]) Vgl. Thieme IX 67 Isaac Denies.

[22]) Een Abram Denys, j. m. van Valencijn, tr. Haarlem (inget. 21 Maart) 5 April 1649 Geertruyd de Jong (bij doop harer kinderen Gertrude Dion genoemd), j. d. van Worms. Hieruit: Jeanne, god. Haarlem 17 Oct. 1649; Isaac, ged. Haarlem 18 Juni 1651; Isaao, ged. Haarlem 23 Febr. 1653; Sara, ged. Haarlem 7 Febr. 1655; Jacob, ged. Haarlem 20 Febr. 1658; Noé, ged. Haarlem 30 Oct. 1661.

[23]) Ms. genealogie: de Come.

[24]) òf Abraham sub B is jong gestorven, òf twee zoons werden met denzelfden naam genoemd. Hoewel zelden, kwam dit in de XVIIe eeuw wel voor.

[25]) Ysack Deniese, j. m. van Haarlem, tr. Haarlem (inget. 23 Maart) 7 April 1681 Maria Doevilé, j. d. van Haarlem. Een Isaac Deniae, gehuwd met Marie Page, liet te Haarlem doopen (getuige Jeanne Bourse) Jacob, 13 Sept. 1637; Royne, 1 Juli 1640; Daniel, 14 Juni 1648. Vgl. ook Oud Holland 1915 20, 1892 27.

[26]) Jacobus de Nieae, j. m. van Haarlem, tr. Haarlem (inget. 14) 28 Juli 1686 Beletie Nabbe, j. d. van Gogh.

[27]) Woonde „op de Breestraat over den engel in een boeckebinderswinckel by St. Thonis marckt", 1648.

[28]) Caffatier = caffawerker.

[29]) Haar familie had zich zeer verspreid: een zuster, naar Henegouwen teruggegaan en weder Roomsch geworden, ov. als non te Bergen 1654. een broeder ging 1630 naar Nieuw Nederland. haar zuster Agneta woonde gehuwd in Lapland, en één broeder 'Gerrit Jas Forest, eerst in krijgstdienst, vestigde zich te Leiden en huwde daar 1611 Hester de la Grange. Maendbl. Ned. Leeuw 1902. 186.

[30]) Woonde Westzijde St. Antonies Breestraat 1672. Aangifte voor 's collaterale successie door Bernardus Bronswinckel. Bredius heeft abusievelijk ov. 24 Nov., dien dag werd de inventaris opgemaakt,. Wapenfraut 1906 531; 1910 125. Vgl. over hem Thieme IV 468; Bredius Kunstler-Inv. 120.

[31]) Vgl. Thieme IV 467.

[32]) Volgens ms. geneal. ov. hij drie en zestig jaar oud, 1687.

[33]) Bij haar ondertr. gaf zij niet haar juisten ouderdom op, 30, maar 26 jaar; haar bruigom was 24!
Vgl. over de van Breen's Oud Holland 1885 69, 70; Thieme IV, 564, 565.

[34]) Oud Holland 1885 70.

1655, ov. Amsterdam 26 Sept. 1702; dochter van Simon Jacobsz Walraven en van Claesgen Alders. Zij hertr. Isak Jansz Wymershoff.
Uit dit huwelijk 6 kinderen.

4. *Jacobus Boursse,* geb. Amsterdam 17 Nov. 1654, ov. 31 Aug. 1667.
7 *Ida Boursse,* ged. Amsterdam 17 Dec. 1660, ongetr. ov.
8. *Carel Boursse,* geb. Amsterdam Febr. 1662. tr. *Alida Harmson.*
Uit dit huwelijk 2 kinderen.
9. *Anna Boursse,* ged. Amsterdam 13 Dec. 1663, tr. *Leendert Esgers.*
12. Japues Boursse, volgt V.
13. *Jan Boursse,* ged. Amsterdam 7 Aug. 1669, ongetr. ov. Ahmadabat.
lb. *Pieter Boursse,* ged. Amsterdam 8 Aug. 1673, tr. Amsterdam April 1703 *Cunera van Ysselstein.*
Uit dit huwelijk 3 kinderen.

V. *Jaques Boursse,* ged. Amsterdam 29 Jan. 1668, tr. *Maria Mante.*
Uit dit huwelijk 8 kinderen, w. o.:
1. *Rutger Bowsse,* volgt VI.

VI. *Rutger Boursse,* geb. 1707, ov. Vleuten 2 en begr. Utrecht ... Febr. 1801, tr. 12 Jan. 1766 (zijne nicht in de 6e graad) *Susanna Cornelia Boursse,* geb. Amsterdam 27 Dec. 1763, ov. te Vleuten 2 en begr. Utrecht. ... Juli 1804.
Uit dit huwelijk':
1. Mr. *Jacob Boursse,* volgt VII.

VII. Mr. *Jacob Boursse* [35]), geb. 10 Mei 1766, „Eigenaar en bewooner van het Landgoed Heemsmade gelegen in de nabijheid van 't dorp Vleuten bij Utrecht" [36]), ov. 19 Dec. 1838, tr. Utrecht („zijnde circa 60 Jaren oud") 17 Maart 1822 *Agatha Wynanda ten Bosch, ov. 1848.*
Uit dit huwelijk geen kinderen.

IIIbis *Pierre Bowsse* [37]), diaken Waalsche Kerk Haarlem (1625), tr. (1°) Haarlem (ondertr. 26 Mei) Juni 1613 *Susanne* [38]) *Macqué,* begr. Haarlem 27 Maart 1632; tr. (2°) Haarlem 26 Dec. 1633 *Sara Lenerfs.*
Uit het eerste huwelijk:
1. *Jean Boursse,* volgt IV.
2. *Susanne* Boursse, ged. Haarlem 8 Sept. 1619.
3. *Catharine Boursse,* ged. Haarlem 11 Sept. 1622.
4. *Marie Boursse,* ged. Haarlem 14 Febr. 1627.
6. *Sara Bowsse,* ged. Haarlem 22 April 1629.

IV. *Jean Boursse,* ged. Haarlem 26 Maart 1.617, tr. Haarlem 12 Mei 1641 *Willemke Jans,* geb. Lange Akker Schans [39]).
Uit dit huwelijk:
1. *Daniel Boursse,* tr. *Anna de Jonker.*
Uit dit huwelijk 4 kinderen.

[35]) Kram 1 141.
[36]) Ms. geneal.
[37]) Navorscher 1900 558.
[38]) Volgens ms. geneal. Sara Maoké.
[39]) Oude benaming van Nieuwe Schans.

Een Nederlandsch schilderij te Praag,

door Dr. A. J. van de Ven.

In de Gemäldegalerie der Gesellschaft für patriotische Kuustfreunde in Böhmen te Praag berust een, blijkens het jaartal op de lijst uit 1645 dateerend, schilderij van Frans Hals, waarop een lid van het geslacht *Schade (van Westrum)* is voorgesteld. Dit laatste volgt o.a. uit het feit, dat het wapen van dit geslacht, vertoonend in zwart een gouden dwarsbalk, boven de lijst is geplaatst, voorzien van eene kroon en twee leeuwen als schildhouders. Bovendien komt het voor onder de acht kwartieren, die zich aan weerszijden op de lijst bevinden, en over welker volgorde nader gesproken moet worden. Hoe dit schilderij uit het familiebezit is vervreemd, is niet bekend. In de 19e eeuw bevond het zich in de verzameling van den collectionneur John W. Wilson. Bij den verkoop dezer collectie in 1881 werd het aangekocht door den toenmaligen vorst van Liechtenstein, die liet -in 1890 aan het museum te Praag schonk. Het wordt genoemd door Moes in zijne Iconographia Batava (n° 6803, 1), waar ook naar litteratuur verwezen wordt.

Reeds in den tijd, toen het stuk zich iu de collectie-Wilson bevond, heeft men pogingen gedaan, te weten te komen, wien Frans Hals hier heeft willen afbeelden. De beschrijvende catalogus [1]) zegt, dat alle moeite vergeefsch is geweest, omdat de eerste twee wapens aan de linkerzijde onbekend zijn gebleven [2]). Men veronderstelde echter op grond van de overige zes kwartieren, die men wel kon definieeren, dat hier was afgebeeld *Jasper Schade,* zoon van Mr *Willem Schade* en *Emilia van Kinschot,* gestorven 1692, o.a. kanunnik en deken van het kapittel van Oudmunster te Utrecht en president van het Hof aldaar. Hierbij kon men zich beroepen op een aanteekening van Van Spaen, die in zijne M. S.-genealogie Schade had vermeld, dat deze *Jasper Schade* in 1692 te Utrecht in de Buurkerk begraven werd, en daarbij tevens de acht kwartieren van den overledene had opgegeven. De volgorde der wapens op de lijst van het schilderij was echter anders dan die bij Van Spaen, zoodat men ook op deze wijze niet verder wist te komen. Bovendien werd nieuwe verwarring geschapen, doordat degene, die de inlichting had verstrekt (de toenmalige waarnemend Secretaris van den Hoogen Raad van Adel, Jhr. Mr. P. A. van den Velden ?), de geboorte van den bedoelden *Jasper Schade* op 12 Augustus 1633 had gesteld, en het onmogelijk een twaalfjarige zijn kon, die voor den schilder had geposeerd.

Om met dit laatste bezwaar eerst af te rekenen, de tegenwoordige Secretaris van den Hoogen Raad van Adel, Dr J. Ph. de Monté ver Loren, heeft de bedoelde plaats in Van Spaen's aanteekeningen opnieuw nagegaan, en daardoor is gebleken, dat als geboortejaar van *Jasper Schade* door Van Spaen niet 1633, maar 1623 is geschreven. Verder is bij een onderzoek, op het Rijksarchief in Utrecht in de resolutieboeken van het kapittel van Oudmunster ingesteld, ontdekt, dat *Jasper Schade* op 29 Juli 1642 nog minderjarig was, en op 1 October 1646, meerderjarig zijnde, na vervulling van zijne vier expectantiejaren tot de uitoefening zijner capitulaire rechten werd toegelaten. Tusschen 1642 en 1646 had hij dus zijne meerderjarigheid bereikt.

[1]) Collection de M. John W. Wilson, expozée dans la galerie du cercle artistique et littéraire de Bruxelles (Paris, 1873).
[2]) Zie ook Navorscher, 1875, blzz. 13 en 239, waar de wapens zijn gedefinieerd, maar de plaatsing buiten besuhouwing is gebleven.

Hiermede is de moeielijkheid van den leettijd opgelost. Wie de bij dit artikel opgenomen foto beziet, zal terstond toegeven, dat dit schilderij zeer wel een 22-jarige kan voorstellen, en dat daarmede ook de beschrijving in den catalogus der collectie Wilson in overeenstemming is : „Il est jeune, élégant, il a le regard et le sourire vainqueurs; ses cheveux, bouclés, retombent sur un vêtement de soie à reflets changeants, sur lequel est rabattu un col blanc".

De kwestie der kwartieren, waarover reeds in de Navorscher van 1876 eene vraag werd gesteld, was minder gemakkelijk te beslissen, maar dank zij de hulpvaardige medewerking van den heer R. T. Muschart, is ook te dezen opzichte de oplossiug gevonden kunnen worden. Allereerst volgt hier de beschrijving van de op de lijst voorkomende kwartierwapens. Deze is opgesteld aan de hand van de foto, terwijl de kleuren zijn aangegeven volgens aanwijzing van den directeur van het museum, Dr Vincenc Kramař. Ik kies hierbij de gewone volgorde, waarbij eerst ter linkerzijde de kwartieren van vaderskant, daarna rechts die van moederskant worden opgesomd (rechts en links hierbij van den toeschouwer uit gerekend) [1]. Deze wapens zijn de volgende :

1. In rood een gouden keper, vergezeld van drie zilveren, vijfpuntige sterren (*Roefs*).
2. Een rood schuinkruis op een van goud en zwart doorsneden veld, vergezeld van drie (zilveren?) ringen, geplaatst op de beneden-schildhelft (*Deys*).
3. In zilver drie roode zuilen, 2 en 1 (*Van Zuylen*).
4. In zwart drie gouden pijlen, schuinsrechts geplaatst en sohuinslinks gerangschikt (*Pijll*).
6. In rood een zilveren wassenaar, vergezeld van drie gouden muurankers (*Boulyn*).
6. In zwart een gouden dwarsbalk (Schade).
7. In rood een gouden, steil uitgeschulpte dwarsbalk, elke punt voorzien van een knop (*Van Winssen*).

[1]) Ik merk op, dat de catalogus-Wilson begon te tellen rechts onderaan, en vervolgens links bovenaan, waarbij de bovenste twee wapens links onbekend bleven.

8. Een zwarte, beurtelings gekanteelde dwarsbalk op een van zilver en rood doorsneden veld (*Van Kinschot*).

Omtrent deze wapens valt op te merken, dat alle f i g u ren overeenstemmen met de tegenwoordig voor de genoemde geslachten bekende, terwijl in de kleuren enkele varianten voorkomen. Alleen is hier het oorspronkelijke wapen-Kinschot opgenomen, zonder de latere toevoegingen van drie bijen benevens een vrij kwartier.

Verder valt terstond op, dat de volgorde niet goed kan zijn, omdat het kwartier-Schade, dat immers het eerste aan de linkerzijde zijn moest, zich op de tweede plaats aan de rechterzijde bevindt. Ook blijkt bij nauwkeurig toezien, dat het lofwerk van de lijst hier en daar niet behoorlijk aansluit. Duidelijk is dit op de foto te zien bij de nummers 1 en 4, zoowel ter rechter als ter linker zijde. Blijkens inlichtingen van den directeur van het museum, Dr Vincenc Kramař, moet de lijst uit de 19e eeuw dateeren, en zijn daarop bij de vernieuwing de oude wapens weder aangebracht. Toen zal dus de verwarring zijn ontstaan, doch herstel hiervan is onmogelijk, naar Dr Kramař mij schreef, omdat de ornamenten van de nieuwe lijst bij de wapenschildjes zijn aangepast. Toch blijkt op de foto duidelijk, dat de bewerker hierin maar ten deele is geslaagd.

Het is mogelijk aan de hand van eenen kwartierstaat de juiste volgorde der wapens te bepalen. Uit dien staat blijkt, dat de voorgestelde persoon in elk geval een kind moet zijn uit het in 1617 gesloten huwelijk van Mr *Willem Schade* en *Emilia van Kinschot*, doch er is ook alle aanleiding om aan te nemen, dat hij inderdaad hun in 1623 geboren oudste zoon *Jasper* is. Immers, de andere zoons uit hun huwelijk zijn alle jonger, en de hier voorgestelde zal toch zeker wel 22 jaren oud zijn.

Worden de hierboven beschreven wapens in de goede volgorde geplaatst, dan krijgt men dezelfde kwartieren als de door Van Spaen vermelde. Onder de foto vindt men de bestaande en de juiste volgorde weergegeven. Daaruit blijkt, dat alleen de wapens *Deys* en *Van Zuylen* hunne oorspronkelijke plaats hebben behouden.

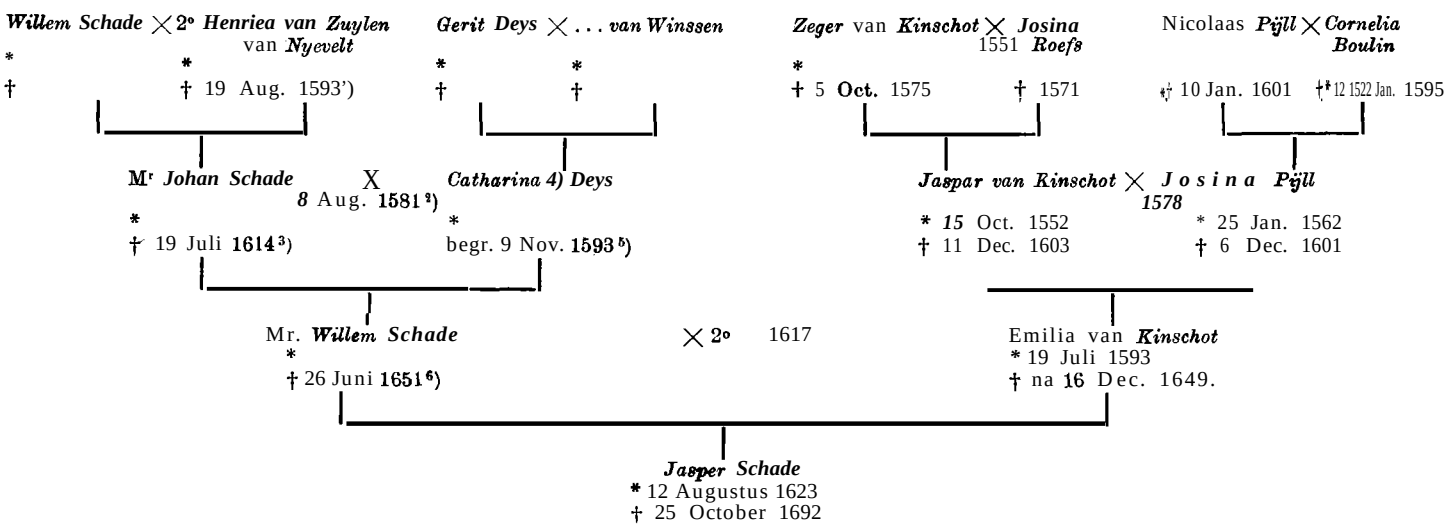

[1]) Van Buchell, Diarium (uitg. Hist. Gen.), p. 349.
[2]) L. 0, p. 71.
[3]) Mededeeling van den Utrechtschen gemeente-archivaris.
[4]) Deze voornaam is ontleond aan eene M.S.-genealogie *Schade* in mijn bezit. Van Buchell noemt baar *Antonia* (pag. '71) en *Henrica* p. 355). De lijst van de in den Dom overluide personen zegt ook: *Anthonia*.
[5]) Van Buchell, p. 355.
[6]) Mededeeling als boven.

N.B. De gegevens betreffende het geslacht *Van Kinschot zijn* ontleend aan de aanteekeningen van Jhr. C. Ph. L. van Kinsohot in de Genealogische en Heraldische Bladen, 1910, blz. 154 vlgg.

Onjuiste namen en wapens van Nederlandsche geslachten in het Armorial Général van J. B. Rietstap,

door R. T. NUSCHART.

(Vervolg van L, 213.)

Aberson.

Op dezen naam verwijst het Armorial Général naar den naam *Colson Aberson en* beschrijft dit laatste wapen als volgt: „in zilver een groene boom geplant op lossen groenen grond en vergezeld rechts naast den stam van een rood (hang) slot, links van een rood klimmend hert, dat op den grond rust".

Zoowel tegen deze verwijzing als tegen deze beschrijving bestaan naar mijne meening bezwaren. Immers door de verwijzing komt men allicht tot de conclusie, dat het beschreven wapen feitelijk dat der familie *Colson Aberson* is en oorspronkelijk niet dat der familie *Aberson* maar wel dat van een geslacht *Colson* geweest is. Dit is echter geenszins het geval, het is het wapen *Aberson* en de leden dezer familie, die zich *Colson Aberson* hebben genoemd, voeren derhalve ongewijzigd het stamwapen *Aberson.* Her ware derhalve logischer geweest, indien omgekeerd bij *Colson Aberson* naar de beschrijving van het wapen *Aberson* ware verwezen.

En wat de beschrijving betreft, ook deze is niet geheel juist. In de eerste plaats is de boom ter rechterzijde niet vergezeld van een (hang) slot, doch van een eveneens op den grond rustende harp en in de tweede plaats is de grond niet los in het veld geplaatst, doch gaat deze van den benedenschildrand uit.

Het in het Armorial Général beschreven wapen is door mij nimmer in originali gevonden, daarentegen met de harp en den niet-lossen grond zeer vele malen, waarbij echter valt op te merken, dat sommige leden dezer familie de harp uit hun wapen hebben verwijderd en vervangen door een engeltje, dat met een handboog en pijl in de richting van het hert schiet, en dat de naam ook als *Abreson* voorkomt.

Het is eene familie, in de 18e eeuw o. a. te Ruurlo en te Steenderen gevestigd en aldaar het richterampt bekleedende. (Zie Ned. Patr. 1916).

Von Baumhauer. (Holland).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „in goud 3 blauwe knoestige boomstronken naast elkaar op groenen grond geplant en in een gouden schildhoofd een uitkomende blauwe leeuw met beide pooten een zilveren bijl vasthoudend".

Met dit wapen vond ik vele leden dezer familie o.a. in de 17e en 18e eeuw te Maastricht en in de 18e eeuw te Zutphen, Breda, Sluis, Hellevoetsluis en elders, terwijl men over deze familie ook meerdere gegevens kan vinden in de Boedelpapieren van de Haagscho Weeskamer. Al deze personen worden echter nooit anders dan *Boomhouer* genoemd. In genoemde Boedelpapieren leest men, dat de leden in Duitschland, met name te Hamburg, aan het einde van de 18e eeuw zich schrijve? ***Boomhower, Boomhoeoern*** of ***Baumhauer.***

De eenige maal, dat ik ***van Baumhauer*** ben tegen gekomen is in het Algemeen Nederlandsch Familieblad 1886, pag. 292, waar gezegd wordt, dat ***Mattheus Jacobus Reinhard van Baumhauer*** in 1813 als wachtmeester van de garde d'honneur wordt ingelijfd. Een wapen is daarbij niet aangegeven.

Wat het wapen betreft 'kan ik opmerken, dat al de door mij gevonden zegels zonder twijfel het wapen als doorsneden en dus niet met een schildhoofd aangeven.

Van der Laen. (Leiden).

Het Armorial Général beschrijft onder dezen naam 2 wapens en wel: 1". „een gouden ster op een veld van vair" en 2°. „effen vair en in een rood vrijkwartier een zilveren posthoorn".

Vermoedelijk heeft Rietstap deze wapens overgenomen van de Leidsche Wapenkaart van G. van Rijckhuijsen, waarop het eerstbeschreven wapen voorkomt voor ***Philip van der Laen***, in 1600 raad in de vroedschap dier stad, en het laatstbeschrevene voor ***Heinric Jansz. van der Laen***, in 1467 schepen aldaar.

Zoekt men dus naar het wapen van de oude Leidsche familie *van der Laen,* dan heeft men aan deze opgaven van het Armorial Général al heel weinig houvast, immers men krijgt den indruk, alsof deze wapens op 2 verschillende geslachten. ***van der Laen*** te Leiden betrekkirg hebben. Toch is dit niet het geval. Wij hebben hier nl. weer één van die vele gevallen, waarin oudtijds door leden eener familie aan het familiewapen bij wijze van breuk aangebrachte persoon1 ij ke toevoegingen de oorzaak werden, dat door onkunde foutieve wapens ontstonden. Het wapen der Leidsche familie van *der Laen* is niet anders dan „effen vair" zonder meer. In de Charters van de abdij Rijnsburg, gedeponeerd in het Rijksarchief te 's Gravenhage, vindt men in doos n°. 165 (tenminste in 1926 nog aldus gemerkt) aan een charter van 20/3 1422 het zegel van ***IJsbrant van der Laen***, schepen van Leiden, waarop het wapenschild gevaird is in 3 horizontale rijen zonder eenige bijfiguur. In het Rijksarchief te Arnhem treft men echter in het rijke heerlijksheidsarchief ter Horst het zegel aan van ***Heynric van der Laen, 31/7 1467*** schepen van Leiden, welk zegel weliswaar een in 3 horizontale rijen gevaird veld vertoont, doch met deze bijzonderheid, dat van de bovenste rij het rechter gedeelte ontbreekt en in plaats daarvan een onduidelijk voorwerp zichtbaar is, dat op mij den indruk maakt van een osseschedel (wellicht is dit het vrijkwartier van *Heinric Jansz. van der Laen*, waarvan hierboven sprake is, doch in ieder geval is dit dan hoogstens een schildhoek, en geen vrijkwartier). Keeren wij nu weer terug naar 's-Gravenhage, dan vinden wij daar in het archief der abdij Leeuwenhorst en in het archief der Delftsche Statenkloosters de zegels van ***Jan van der Laen***, in 1470 resp. 1469 schepen van Leiden. Ook deze voert een in 3 rijen gevaird schild, doch heeft op het middelste vairklokje van de 2° rij een zeer kleine wassenaar geplaatst.

Wij zien dus, dat leden dezer familie als persoonlijke aanduiding een of meer klokjes beladen met of vervangen door bijfiguren. Dergelijke bijfiguren zijn echter altijd opvallend kleiner van afmeting dan de overige wapenfiguren. Zij hebben met het eigenlijke wapen niets te maken en zijn slechts eenvoudig persoonlijke onderscheidingsteekens. Wanneer echter door onkunde deze voorwerpen even groot worden gegraveerd of geteekend als de overige figuren, ontstaan geheel nieuwe doch tevens foutieve wapens. Ik hoop hierop binnen kort in ons Maandblad nader terug te komen.

Vos s e r. (Utrecht). Supplement.

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, beschreven als volgt : „in goud 2 zwarte pijlen, schuingekruist on over een rooden dwarsbalk heengaande". Rietstap verwijst hierbij naar den naam *Vosch van Roelinksweert*, *waar* hij dit wapen als 1e en 4e kwartier van een gevierendeeld wapen aangeeft en daarbij vermeldt, dat dit kwartier het wapen *Vosch* is. En zoo is het ook. De naam luidt *Vosch*, ook wel Vos en *Voss*, maar niet *Vosser*. Het is eene Utrechtsche familie, waarvan meerdere leden in de 17e eeuw aldaar herberg hielden en waaromtrent men belangrijke gegevens kan vinden in ons Maandblad 1906, kolom 49.

Gegevens betreffende sterfgevallen op het platteland van de Veluwe uit het Archief der Geldersche Rekenkamer sedert de tweede helft der 16de eeuw,

medegedeeld door H. MIJNSSEN.

(Vervolg van L, 219.)

Inv. 4537. Rekening van den Keurmeester van 17 September 1573—16 September 1574.

Fol. 16 verso. (2 November 1673.) *Wolter Peelen,* kemerlinge of kuermoodich, is tho Nykercken gestoerven ....

Fol. 16 verso. (29 Mei 1673.) *Henrick Wichmans,* kemerlinck oft kuermoedich, is tho Putten gestoerven.. ..

Fol. 16 verso. (.... October 1673.) *Jan Wouters van Rempst,* kemerlinge oft kuermoedich, is tho Aernhem in Sunte .... [32]) Gasthuys gestoerven, die welcke op sijn sterffbedde liggende, heett heer Wolter Vonck, Cappelaen int selve gasthuys, gedaen een gouden Leuwe ende hem bevaelen nae zijnen doot den selven Leuw te geven desen keurmeester ....

Fol. 16. (4 Juli 1673.) *Weym Wichmans,* kemerling oft kuermoedich, is in den Ampte van Ermel gestoerven ....

Fol. 16 verso. (10 Februari 1674.) Alzoe in den Jaere XVcLXX ter Nykercken een ongehylicte vrouwe persoon, genampt *Grite Maessen,* deser werlt overleeden is.... *(Zij* was door wanbetaling van hoofdgeld belmundig geworden, zoodat de halve nalatenschap den Koning toekwam).

Fol. 20. (24 November 1673.) Alzoe in den Jaere XVcLXXIII tho Reede gostoorven is een vrouwepersooen, genaamt *Elysabeth Mes, gehylickt gewest zijnde aen eenen Roloff Henricxen,* sonder lijffs erven nae te laten.. .. (Zij was bastaard-dochter van Heer Jacob Mes, geestelijke.)

Fol. 21. *Henrick Drisz.*, bastaert, is tho Epe gestoerven ....

Fol. 21. *Beintge, gewesene huysfrou van Jan Reyners,* bastaert, is tho Begbergen in den Ampte van Appeldoorn gestoerven . ...

Fol. 21 verso. *Jan van Keppel,* bastaert, is tho Nykercken gestoerven ....

Fol. 23. *Henrick van Zouwenbalch,* een edelman, uytheyms ende in 't Sticht van Utrecht gebaeren, is in den Ampte van Putten gestoerven . ...

Fol. 23. *Die huysfrouw van* Jan *van Steenbergen,* cooperslager, vuytheyms ende van Deventer gebaeren. is tho Vacen in den Ampte van Epe gestoerven . ...

[32]) Blijkens een aanteekening in margine is het St. Catharina gast huis bedoeld.

Fol. 23 verso. *Merry Lubbertsz.,* vuytheyms ende vuyt heet Needer Sticht gebaeren, is ter Nykercken gestoerven ....

Fol. 23 verso. *Henrick van Essen,* vuytheyms ende vuyten Sticht van Munster gebaeren, is tho Willp gestoerven, in den Ampte van Voerst ....

Fol. 24. *Roloff Elbers,* vuytheyms ende vuyten Sticht van Utrecht gebaeren, is inden Ampte van Barnefelt gestoerven ....

Fol. 24. *Die zoon van Za. Hnnrick van Zouwenbalch,* wesende een edelman, vuytheyms ende in den Sticht van Utrecht gebaeren, is in den Ampte van Putten gestoerven ....

Fol. 24 verso. (22 Mei 1674.) *Hermantgen, Steven Gerritz dochter,* in huere leven *gewesene huysfrou van Herman Willemsz,* vuytheyms ende vuyter Sticht van Utrich gebaeren, soe den kuermeester sustiniert, ende inden Ampte van Epe gestoerven . ... (Dit echtpaar heeft een zoon gehad, lang vóór bovengenoemden datum overleden als jong gezel.)

Fol. 26. *Die huysfr. van Mor Janz opten Buyser,* vuytheyms ende vuyten Sticht van Utricht gebaeren, is in den Ampte van Barnevelt gestoerven . ...

Fol. 26 verso. *Herman Winter,* vuytheyms ende van Averyssel gebcteren, is in den Ampte van Epe gestoerven. ...

Fol. 26 verso. *Jan Reyntgens, die Jonge,* in sijnnen leven onderscholt des Ampts Reede, vuytheyms gebaeren, is tho Reede gestoerven .... (Laat weduwe en kinderen na.)

Inv. 4538. *Rekening van den Keurmeester van 13 September 1674-16 September 1575.*

Fol. 12. verso. *Cornelisken Cornelissen,* kemerlinck oft kuermodich, is tho Putten gestoerven .... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage was *Cornelisken Cornelissen* in November 1674 gestorven).

Fol. 12 verso. *Gerritgen Cornelissen,* kemerlinck oft kuermoedich, is in den Ampte van Putten gestoerven .... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 6 Januari 1676 was zij destijds ongeveer drie maanden geleden gestorven)

Fol. 16. .... [33]) *van Hoeckel,* bastaert, is tho Ep gestoerven .... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 20 December 1674 was hij binnen dit jaar gestorven.)

Fol. 16. *Evert die Wael,* bastaert, is tho Velp gestoerven .... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 26 April 1676 liet hij een weduwe na.)

Fol. 18 verso. *Jan Arntz.*, vuytheyms ende ia den Sticht van Utricht gebaeren, is in 't Veen gestoerven. ... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 11 November 1674 was Jan Arndtsz in 't Veen onder Ede binnen een half jaar gestorven.)

Fol. 18 verso. *Lubbert* die *Monick,* vuytheyms, ende vuyt het Oversticht gebaeren, is toe Veesen gestoerven, inden Ampte van Herde ....

Fol. 19. *Bartolt* in *den Boisch,* vuytheyms eude van Camperveen gebaeren, is tho Oestenwolde gestoerven ....

Fol. 19 verso. *Truyken die Maerss,* vuytheyms gebaeren ....

[33]) De voornaam is weggelaten.

Fol. 19 verso. *Lubbe Corneliszen Janz huysfrouw*, vuytheyms ende vuyt het Oversticht gebaeren, is tho Willp gestoerven .... (Blijkens een in de rekening gehechte bijlage van 17 Mei 1676 was zij destijds gestorven binnen veertien dagen.)

Hiermede is de publicatie dezer gegevens voorloopig afgesloten.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Brooshooft. (XLIX, 166, 184, 185, L, 120). T. a. p. spreekt de heer B. v. B. het vermoeden uit, dat *Belia Brooshooft* afkomstig zou zijn uit den Alblasserwaard. Ik meen de plaats van herkomst te kunnen beperken tot Giessen Oudekerk.

8 Januari 1713 compareeren voor notaris van Eck te Gorinchem dheer Cornelis *Brooshooft*, schout en secretaris van Giessen Oudekerk, als in huwelijk hebbende *Belia Piters Visser*, (met haar broer en zuster) kintskinderen ende erffgenamen van zal. *Dirck Crijnen Visser*, overleden tot Giessendam.

Het lijkt wel zeer waarschijnlijk, dat de latere Belia Brooshooft genoemd was naar deze Belia Visser.

Als *Cornelis Brooshooft* op 21 Sept. 1720 opnieuw voor notaris v. Eck compareert, is hij ziekelijk en de acte wordt dan ook op zijn verzoek te Giessen Oudekerk gepasseerd, Uit die acte blijkt dan, dat hij, comparant, met *Belia Pieterse Visser* sijn overleden huysvr. zalr. op 6 Juli 1719 voor den notaris Johan van Asperen te Giessendam (wiens protocol verdwenen is) een testament gemaakt heeft. Deze echtgenoote is dus tusschen Juli 1719 en Sept. 1720 overleden.

Cornelis Brooshooft, j m. van Giessen Oudekerk en woonende aldaar, was daar 13 Dec. 1692 met *Beligje Pieters Visser*, j.d. van Giessendam, getrouwd.

Hij was ongetwijfeld een broer van *Anthony Brooshooft*, wien hij als schout van Giessen-Oudekerk opvolgde (ik vond hem voor het eerst in 1711 als zoodanig vermeld) en een zoon van *Andries Brooshooft* en *Maria Borgers*, want zoowel *Cornelis* als *Anthony* noemen hun eerste kind *Maria*, naar hun moeder, en bij het doopen van beide Maria's treedt *Andries Brooshooft* als getuigeop.

Het 2e kind heet *Pieter*, naar de vrouw's vader, het 3e *Andries* naar grootvader Brooshooft.

Bovengenoemde *Pieter* werd 24 Juni 1696 te Giessen Oudekerk gedoopt.

Blijkens het trouwboek van Giessen Oukerk, Giessendam en Peursum huwen 6 Februari 1726 *Pieter Brooshooft, j. m.* van Giessen Oukerk en *Isabella Sibilla Elisabeth Getel* [1]), j.d. wonende int Marleslant in de heerlijkhijt Rek (?).

Uit dit huwelijk werd 12 januari 1727 te Giessen Oudekerk een dochter *Belia* gedoopt, die ik voor de gezochte Belia Brooshooft houd.

Het is mogelijk dat *Dirk Crijnen Visser*, de grootvader van *Belia Visser*, dezelfde is als *Dirk Crijnen*, die met zijn vrouw *Aerjaentie Joosten*, won. onder den ambachte van Giessendam, op 30 Jan. 1678 voor notaris Backer te Hardinxveld verschijnt.

's-Qravenhage. H. WIJNAENDTS.

[1]) Bij den doop van haar dochter schijnt de naam geschreven als *Ghetel.*

Bruyn (de). Wie kan mij inlichten, of *Johannes de Bruyn*, professor te Utrecht o.a. in 1667, nakomelingen heeft gehad? Hij overleed ± 1677.

's-Gravenhage. H. WIJNAENDTS.

Hamel (van). (L, 188, 220). Als nazaat bezig zijnde met de beantwoording van de vraag van den Heer Hoffmañ, omtrent de echtelieden *Theodorus van Hamel* en *Sophia van Wijckerslooth*, troffen mij in het laatste No. in kol. 220 de mededeelingen van den Heer Mr. H. H. Everts over dezelfde aangelegenheid, waaruit ik — dankbaar -- nog verschillende feiten kon aanvullen.

Mr. Everts meent niet ver van de waarheid af te zijn door te beweren dat genoemde *Theodorus van Hamel* van de Bossche van Hamel's afstamt; dat dit juist is, blijkt wel uit de omstandigheid, dat zijn vader *Daniël* in 1631/32 President-schepen van den Bosch was. Diens vader, grootvader en overgrootvader waren echter allen Burgemeester van Diest (Luikerland).

Van een Geldersche tak dezer familie is mij echter niets bekend.

Uit de gegevens, welke ik van het bocengenoemde echtpaar bezit, kan ik het volgende mededeelen:

De 6 voorvaders in de rechte lijn van *Theodorus* van *Hamel*, gehuwd met *Sophia van Wyckerslooth*, zijn:

1. Cornelis *van Hamal*, × *Emerentia Pijnssen*, was in 1550 Drossard van Diest.
   Uit hun huwelijk werden geboren 3 kinderen:
   a. *Cornelis.*
   b. *Anna*, × *Cornelis van Spangen*, ridder, burgemeester van Antwerpen [1]), geb. 22 Oct. 1664, † 26 Oct. 1638, hadden 3 kinderen: 1. *Philippus*, 2. *Cornelis*, 3. *Justus.*
   c. *Daniël*, (zie II).

II. *Daniël van Hamal*, voor het eerst zich schrijvende: *van Hamel*, × *Maria van Geel(e)*, was Burgemeester van Diest.
   Uit dit huwelijk werden geboren (misschien onder meer):

III. *Franco van Hamel*, × *Elisabeth Capoens*, was Burgemeester van Diest.
   Hieruit (misschien onder meer):

IV. *Johan van Hamel*, † *1619*, × *Theodora van Empel*, † 12 Mei 1628.
   Hieruit (id.):

V. *Daniël van Hamel*, × *Qeertruyda Kuysiens*, was President-Schepen van den Bosch.
   Hieruit 6 kinderen:
   1. *Theodore*, × *Sophia van Wyckerslooth*, zie VI.
   2. *Gijsbert*, advocaat, † 16 Nov. 1696, × *Adriana van den Berg.*
      Hieruit 1 kind:
      Elisabeth, × *Reinder* of *Reinnier van Buuren.* (Zie Ned. Leeuw 1928, blz. 116).
   3. *Jacobus*, Lt. Colonel, × .... *Teelinck.*
   4. *Susanna Geertruyd*, × *Nicolaas van Royen*, coopman.

[1]) Volgens sommige bronnen heette diens echtgenoote *Anne de Halmale.* Het in dien tijd in de regeering van Antwerpen gezeten geslacht *de Halmale* voerde echter een geheel ander wapen dan de *Hamal's*, van wie de hier behandelde *van Hamel's* zouden afstammen. Bovendien doet het feit,, dat deze *Anna v. H.* omstreeks denzelfden tijd geboren moet zijn als Johan *van Hamel* (IV), de kleinzoon van haar opgegeven broeder *Daniel, ons* vermoeden dat zij in bovenstaande genealogie niet op haar plaats is. — Red.

Hieruit 2 kinderen:
a. *Daniël.*
b. *Mechfelina, X Gerardus van Grimbergen.*

6. *Maria,* X 1° *Jeremias de Laat;* 2° *Richardus Terbreggen.*
1 kind: *Hendrik Terbreggen.*

VI. *Theodore of Theodorus van Hamel, X Sophia van Wyckerslooth,* was ooopman te Fort Orange in Nieuw Nederland.
Uit dit huwelijk werden geboren 2 kinderen:
1. *Catharina Mechtelina.*
2. *Daniël,* zie VII.

VII. *Daniël van Hamel (9* Juli 1663-4 April 1692) X *Susanna van Herzeele (17* Juli 1665-2 Mei 1746).
Uit dit huwelijk werden geboren 4 kinderen:
1. *Catharina Christina, geb. 14* Aug. *1687.*
2. *Pieter Theodore* (16 Sept. 1688-19 Jan. 1732) X *Maria Testas.*
Hieruit 1 zoon:
Pieter Daniël (1769-1776) X *Helena Wilhelmina Six (27* Jan. 1730-Oct. 1769).
Volgens Mr. Everts hadden deze echtelieden 6 zoons en 6 dochters; mijne aanteekeningen vermelden slechts 4 kinderen, n.l.:
a. *Abraham Louis,* geb. 11 Sept. 1766.
b. *Catharina Hendrina,* geb. 1 Dec 1767.
c. *Jan Willem,* geb. 22 Maart 1764.
d. *Elisabeth Maria,* geb. 28 Aug. 1766.
Het is natuurlijk mogelijk, dat er tusschen 1767-1764 en 1765-1769 nog 6 kinderen geboren en jong gestorven zijn, doch verder is mij omtrent deze fam. niets bekend.
3. *Daniël,* X *Catharina Augusta Behn.*
Hieruit zijn geboren *4* kinderen:
a. Daniël Hendrik, X Catharina Bukking.
b. *Pieter, X Margaretha Johanna Six,*
waaruit 1 dochter:
Christina, X 1° ....; 2° *Frans v. d. Pelden.*
c. Theodore Pieter, X .... Knobbout,
waaruit 2 dochters:
1. *Marie Louise,* X ds. *Rudolph Baalders.*
2. ....
d. *Carolina,* X *Jasper Dabenis,*
waaruit 3 kinderen: *Hendriëtha Philippina, Willem Karel, Sybrand Johannes.*
Behalve de drie, ook door den heer Everts vermelde kinderen was er nog een vierde zoon, nl.
4. *Johannes Mattheus,* zie VIII.

VIII. *Johannes Mattheus van Hamel,* geboren te Nantes 16 Sept. 1692, vluchtte in 1702 naar Rotterdam, werd daar 21 Maart 1710 genaturaliseerd, legde 12 Febr. 1712 aldaar den Burgereed af, trouwde op 4 Sept. 1718 met *Christina Elisabeth Scheffer (27* Dec. 1692-26 Maart 1761) en overleed 11 April 1768.
Uit hun huwelijk werden geboren 7 kinderen:
1. *Daniël Theodore, zie* hierna sub IX.
2. *Johan Willem,* geb. 21 Jan. 1721, † 18 Sept. 1766.
3. *Pieter,* geb. 15 Juli 1722, † 8 Nov. 1766, X Sara *Justina van Ocermeer.* Geene kinderen.
4. *Henriëtte Catharina,* geb. 7 Jan. 1714, X ds. *Rudolph Kemper.*

Hieruit 6 kinderen:
a. Sara, geb. 7 Juni 1767.
b. *Christina Wilhelmina,* geb. 18 Oct. 1769.
c. *Jan Pieter,* geb. 6 Aug. 1761.
d. *Daniël Theodorus,* geb. *23* Dec. 1763.
e. *Agneta,* geb. 24 Dec. 1766.
f. *Hendriëtha Jacoba,* geb. 28 Nov. 1769, † 28 Febr. 1770.
6. *Hendrik Christiaon,* geb. 10 Oct. 1726, † 18 Oct. 1764.
6. *Johan Mattheus,* geb. 23 Juni 1728, † 1 Juli 1729.
7. *Johan Mattheus,* geb. 6 Sept. 1730, † 8 Dec. 1736.

IX. *Daniël Theodore van Hamel,* geboren 6 Juli 1719, werd 20 Jan. 1738 Burger van Utrecht, trouwde aldaar 12 April 1746 met *Anna de Kempenaer (7* April 1718-11 April 1793) en overleed te Vianen 28 Juni 1782.
Uit hun huwelijk werden geboren 3 kinderen:
1. *Johannes Mattheus,* geb. 17 Jan. 1746, † 27 Nov. 1748.
2. *Christina Goverdine,* geb. 29 Jan. 1760, † 30 Juni 1762.
3. *Doniël Theodore,* zie X.

X. Mr. *Daniël Theodore van* Hamel, geb. 18 Dec. 1761, † 30 Maart 1805, huwde 16 Dec. 1796 met *Judith van Blaaderen* (later echtgenoote van Pieter *Cornelis Monhemius)* † *14* Oct. 1824.
Uit hun huwelijk werd geboren 1 dochter:

XI. *Anna Theodora van Hamel,* geb. 6 Dec. 1800, † 30 Oct 1869; huwde
1°. *Anthonius Johannes Verwey (27* Jan. 1797-7 Nov. 1830).
2°. *Otto Jacob. Vorsselman de Heer* (4 Maart 1811-8 Nov. 1862).
Uit haar 1e huwelijk werden geboren 4 kinderen:
1. *Otto Pieter Verwey (2* Jan. 1821-31 Maart 1888) X *Wilhelmina Debetha van Qendt de Leeuw* (12 Aug. 1831-21 Dec. 1862).
3 kinderen, allen kinderloos overleden.
2. *Julia Theodora Petronella Cornelia (12* Dec. 1821-9 Dec. 1866) X *Otto Pieter Bennewitz (23* Aug. 1820-17 Mei 1879).
Hieruit 9 kinderen w. o.:
Anna Theodora B. (22 Sept. 1847-27 Oct. 1922) X *Dirk Catharinus Volewink (17* Mei 1844-21 Juni 1906).
Waaruit 1 kind: de ondergeteekende.
3. *Jacoba Adriana Cornelia (3* Aug. 1823-2 Oot. 1866) X *Isaac Rookmaaker (18* Dec. 1817-11 Oct. 1876).
Hieruit 11 kinderen.
4. *Adriana Cornelia Petronello (22* Jan. 1825-30 Dec. 1916).

Of deze 11 generaties tellende familie *van Hamel* nu werkelijk uitgestorven is, hangt af van de vraag of de navolgenden mannelijke afstammelingen hebben nagelaten, hetgeen mij echter niet bekend is, doch misschien wel door een welwillenden lezer kan worden medegedeeld:

1. De Lt. Kol. *Jacobus van Hamel,* gehuwd geweest met .... *Teelinck,* hiervoor sub V 3 genoemd.
2. Abraham Louis, en

3. Jan ***Willem van Hamel,*** sub VII 2 a en c genoemd, terwijl ook omtrent den levensloop van *Johan Willem* en ***Hendrik Christiaan van Hamel,*** sub VIII 2 en 5 genoemd, niets bekend is.

Oosterbeek. **G. D. C.** VALEWINK.

Hooghwoud. (L, 222). Mij is geen *Jacob (van) Hooghwoud als* schepen van Alkmaar bekend, doch wel een ***Jan Pietersz. Hoogwout,*** in 1618 Raad van Alkmaar en overleden in 1619. Diens wapen is: „in zilver een geplante groene boom", welk wapen eveneens gevoerd werd door *Cornelis Jansz. Hoochwoude van Meerenborch*, in 1613 schepen van Hoorn en door *Maria van Hoogwoud*, overleden in 1665, de vrouw van *Anthony Nicolaesz. Bruyning*, moederlijke grootvader van den Delftschen secretaris Mr. *Bruno van der Dussen.*

Arnhem. R. T. MIJSCHART.

Louis. Genealogische gegevens verzocht aangaande deze familie, waarvan bekend is:

I. ***Jan Pieter Louis,*** geboren 1792, majoor, gehuwd met ***Johanna Egenhof,*** geb. 1796.

Uit dit huwelijk :

11. ***Jan Pieter Louis,*** geb. Coevorden 9 Dec. 1817, overl. 1868, commies 's Rijks belastingen, trouwde (waarschijnlijk te Hoorn) *Maria Spoelder*, geb. Hoorn 1820, overl. vóór 1866.

Uit dit huwelijk:

a. Jan ***Pieter,*** geb. Hoorn. 1843.
b. *Wessel*, geb. Raalte 1846.
c. ***Johanna Frederika,*** geb. Zwolle 1846.
d. ***Hermannus*** *Everhardus*, geb. Zwolle 1849.
e. *Johanna* ***Maria,*** geb. Tubbergen 25-12-1860.
f. ***Frederik*** *Carel*, geb. Rijssen 19—10—1853, overl. Rijssen 23—7— 1866.

Tjimahi. HASSEBROEK.

Perez (de)-Eckhardt. (L, *157,* 222). ***Pierre Jean Babtiste de Perez de Baron***, geb. te 's-Bosch 1 Dec. 1803, st. te Badjoa op Celebes 16 Maart 1869; was Vice-President. v. d. Raad van Ned. Indië enz. Hij was een zoon van ***Adrianus Josephus Gislenus*** **en van** ***Joanna Catharina Maria Le Heu.***

Jeannette Sophie Echardt, geboren te Kaap de Goede Hoop 10 April 1806, st. te St. Gilles bij Brussel 24 Sept. 1877.

's-Gravenhage. J. A. HOEUFFT.

Reus **(de).** (L, 222). Hoewel ik de vraag van den geachten inzender niet beantwoorden kan, wil ik ZEdl. **er toch op wijzen,** dat er behalve de 2 in het **A. G.** vermelde families de ***Reus*** nog meerdere andere families van dezen naam in de Noordelijke Nederlanden bestaan hebben. Mij ten minste zijn behalve deze 2 wapens nog 6 andere van dezen naam bekend, 'gevoerd o. a. door eene familie, die in de 2e helft der 17e eeuw in de regeering van Gorinchem zat, van eene familie ***de Reus,*** **ook als** ***de Reuze, die Roess*** **en** ***de Rues*** **voor**komende, in de 16e eeuw in de regeeringen van Culemborg en Schalkwijk, van den Rotterdamschen schepen ***Maarten de Reus*** in 1638, van eenen ***Jan de Reus,*** in 1760 colonel van de burgerij te Harlingen en van eenen Dordrechtschen notaris ***Jacobus Johannes de Reus*** **in** 1838.

Van de 2 in het A. G. beschreven wapens is dat met de 2 leeuwen, die een **menschenhoofd** vasthouden, van een Rotterdamsche **regeeringsfamilie** in de 17e eeuw, waartoe ook o. a. behoort. ***Anna Nicolaesdr. de Reus,*** de **vrouw** van den **Admiraal** ***Piet Hein,*** welk wapen, behoudens de kleuren, volmaakt overeenkomt met, dat van de 18e eeuwsche familie ***'t Hooft*** te Dordrecht.

Omtrent 'de familie ***de Reus,*** **die de 3 leeuwen voert of voerde, is mij niets bekend,** doch juist dit wapen doet mij aan de Zuidelijke Nederlanden denken, omdat van de mij bekende wapens met 3 leeuwen er vele aldaar. thuis hooren.

Arnhem. **R. T.** MUSCHART.

Schagen (van). (XXXVIII, 71, 230, 261.) Toevallig vond **ik, nog wel te Gorinchem, de ouders van** ***Job van Schagen.*** Aldaar compareerde nl. voor notaris P. de With (Alg. Rijks Arch. dl. 4029) op 19 Oct. 1685 ***Hendrick van Schagen,*** **woonachtigh tot Breeda, etc. en bekende schuldig te zijn aan Juffr.** ***Jennette Wijtens*** woduw van sal. ***Pieter van*** **Schagen mede tot, Breeda** woonachtigh, **sijne moeder, dsomme van twee duysent twee** hondert **car. gul. etc., waarvan hij 5% interest zal betalen tot het overlijden van zijn moeder, alswanneer** sijnen **broeder** ***Job van Schagen*** **tot egalisatie vooruit sal** proffiteeren **etc. Compareerden mede dvoorn.** ***Jennette Wijtens (zij*** teekent: ***Jenneken Heyndrick Weytens***) en Sr. ***Job van Schagen*** **etc.**

's-Gravenhage. **H.** WIJNAENDTS.

Schenck van Nideggen (L, 189, 223). Aanvullingen voor de opgaande mannelijke linie zijn te vinden in ***Geschichte der Familie Schenk von Nydeggen,*** Köln und Neusz. 1860. Daarin komt ook, blz. 88 en volg., een merkwaardig verhaal voor over het, huwelijk van *Derich Schenk von Nydeggen* **met** *Alheit Cüsters.* **De schrijver van het, werk was Heinrich Ferber uit Dusseldorp, secretaris van den graaf van Hoensbroeck.**

M. W. *G.*

Onbekend wapen. Onderget. bezit, een geteekend **portret, van een** vermoedelijk **Antwerpsche aanzienlijke dame uit het einde der 16de eeuw. Indien althans de toenmalige** arceeringen **met de** hedendaagsche **overeenstemmen, kan haar wapen worden beschreven als volgt : Gedeeld. 1: in blauw 3 zilveren breed uitloopende kruisen, vergezeld in** het schildhart van een zespuntige zilveren ster (breuk?). II: in zilver een blauwe schuinbalk, beladen met 4 zespuntige gouden sterren. Welke dame kan dit wapen gevoerd hebben?

V. **A. S.**

INHOUD **1033, No. 8.**

Bestuursberichtrn. — Willem de Charon de Saint-Gormain en zijne nakomelingen, door W. **Wijnaendts** van Resandt. — De familie van de sohilders **Boursse** en de Nise, door F. G. **Waller.** — Een Nederlandsoh schilderij te Praag, door Dr. A. J. van de Ven. (Met een plaat). — Onjuiste namen en wapens van Nederlandsche **geslachten** in het Armorial **Général** van J. B. Rietstap, door R. **T.** Muschart (Vervolg). — Gegevens betreffende sterfgevallen op het platteland van de Veluwe uit het **archief** der **Geldersche** Rekenkamer sedert de tweede helft de 16e eeuw, medegedeeld door H. **Mijnssen.** (Slot.) — Vragen en antwoorden: Brooshooft; **Bruyn** (de); Hamel (van); Hooghwoud; Louis; Perez (de)-Eokhardt; Reus (de); Schagen (van); **Schenck** van Nideggen. — Onbekend wapen.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aau alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TB. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN À THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat* 50, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5,* 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 9. L° Jaargang. September 1932.

Bij dit nummer wordt een plaat verzonden, behoorende bij het artikel: Nog iets over den grafsteen van Adriaen de Wael van Vronesteyn.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de H.H. Mr. J. Th. Endtz, in leven Vice-President van den Centralen Raad van Beroep, te Utrecht, en G. van Büüren van Heyst, te 's-Gravenhage, respectievelijk sedert 1919 en 1912 gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen:

Jhr. A. CALKOEN. . . . . *Amersfoort.*
Vondellaan 35.
Mr. Dr. L. CARSTEN . . . . . *Paris (7').*
Rue Jean *Carriès* 6
F. W. DONKERSLOOT . . . . . *Amersfoort.*
Thorbeckeplein 2
Ds. J. P. ENKLAAR . . . . . *Delden.*
Oudste Pastorie
Mr. F. W. FABIUS . . . . . *Almelo.*
Hofstraat 19
Ir. WILLIAM J. HOFFMAN . . . . . New *York City.*
56 West 87 Street
H. W. M. J. NIEUWENKAMP. . . . *Doorn.*
Wilhelminaweg 27, „De Neyencamp"
R. H. M. VERSPYCK . . . . . *Brussel.*
Rue *du Monastère* 44

Algemeene Vergadering van het Genootschap op Zaterdag 28 Mei 1932.

Aanwezig zijn de Eereleden: Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland (Voorzitter), Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn, helt correspondeerend lid W. Wijnaendts van Resandt en de gewone leden: J. K. H. de Roo van Alderwerelt, W C. J. Alpherts, Prof. Dr. J. F. van Bemmelen, K. F. L Bosch, Jhr. H. de Brauw, W. J. J. C. Bijleveld, M. R. H Calmeyer, H. H. van Dam, Ir. D. W. van Dam van Kekendorp, Mevrouw M. L. H. Drucker—Croiset van Uchelen, Prof. Jhr. Dr. G. J. Elias, Dr. H. E. Enthoven, G. F. E. Gonggryp, Ir. M. R. Idema Greidanus, J. de Groot, G. H. J. Gijsberti Hodenpijl, Mr. A. Haga, J. van Hasselt, C. S. Sixma baron van Heemstra, J. Herdtman, Jhr. Mr. D. J. P. Hoeufft, Jhr. J. A. Hoeufft, F. van Hoogstraten, J. S. F. van Hoogstraten, Dr E. J. Th. à Th. van der Hoop, Dr. L. W. A. M. Lasonder, Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius, Dr. Th. R. Valck Lucassen, J. P. de Man, A. van der Marel, A. Merens, G. Haitsma Mulier, J. A. M. van Oordt van Bunschoten, Mr. D. F. Pont, Mej. Mr. E. C. M. Prins, J. Reopmaker, W. M. C. Regt, A. F. J. Romswinckel, W. A. van Rijn, Mr. A. P. van Schilfgaarde, H. J. A. van Son, A. P. M. A. Storm de Grave, H. W. van Tricht, Mr. N. Vernède, Jhr. G. M. Verspyck, W. C. J. J. baron van Voorst tot Voorst en J. M. van Haersma de With.

De Voorzitter opent de vergadering en deelt mede dat de notulen der vorige jaarvergadering **in het maandblad zijn afgedrukt, waarna deze worden gearresteerd. Op voorstel van den Voorzitter wordt een telegram van hulde gezonden aan Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins der Nederlanden, Beschermheer van het genootschap.**

Het jaarverslag, door den Secretaris gelezen, geeft tot geene opmerkingen aanleiding; het zal in het maandblad worden afgedrukt.

Door de commissie tot het nazien der rekening van den Penningmeester, bestaande uit de heeren van Son en Gonggryp, wordt bij monde van den heer van Son verslag uitgebracht. De commissie stelt voor, den Penningmeester onder dankbetuiging te dechargeeren ; aldus wordt besloten.

De aan de beurt van aftreding zijnde bestuursleden W. J. J. C. Bijleveld, Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop en Jhr. H. Trip worden herkozen en aanvaarden hun benoeming.

Bij de rondvraag brengen enkele leden het houden eener excursie ter sprake. De verschillende sprekers worden door den Voorzitter beantwoord.

De heer Verspyck betoogt de wenschelijkheid van het doen vervaardigen en beschikbaar stellen van banden voor de jaargangen van het Maandblad; dit zal door het het Bestuur worden overwogen.

Prof. Dr. J. F. van Bemmelen doet eenige mededeelingen omtrent het door hem opgerichte instituut voor bio-genealogie (erfelijkheidsleer), thans te 's-Gravenhage gevestigd, en over zijn ervaringen op dit gebied ter gelegenheid van een reis door de Ver. Staten van Noord-Amerika. Hij beveelt zijn instituut in de belangstelling der leden aan.

Voorts worden door een aantal leden opmerkingen gemaakt of vragen gesteld in verband met het in 1933 te vieren 50-jarig jubileum van het Genootschap; vooral de heer van Oordt van Bunschoten geeft blijk zijne gedachten daaraan te hebben gewijd. Naar aanleiding van een en ander geeft de Voorzitter het woord aan den heer van Beresteyn, die namens het Bestuur eenige mededeelingen doet omtrent de aanhangige plannen, welke tweeledig zijn n.l. 1° samenstelling van een repertorium op de gedrukte genealogieën, en 2° een genealogisch-heraldische tentoonstelling. Met de uitvoering van het eerste plan heeft Jhr. van Beresteyn zich belast; voor de tentoonstelling is een commissie gevormd onder voorzitterschap van Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop, welke commissie haar werkzaamheden bereids heeft aangevangen. Met belangstelling en instemming neemt de vergadering van een en ander kennis.

Na sluiting van het officieele gedeelte der vergadering houdt de heer W. Wijnaendts van Resandt zijn aangekondigd0 voordracht over „Ervaringen in buitenlandsche archieven". De verschillende onderdeelen dezer met groote aandacht gevolgde voordracht geven telkens aanleiding tot een levendige gedachtenwisseling. De Voorzitter vertolkt den spreker ten slotte den hartelijken dank der aanwezigen voor zijn onderhoudende en belangwekkende mededeelingen en sluit hierna de bijeenkomst.

V. D. H.

Jaarverslag 1931.

Bij den aanvang van ons 50ste Genootsohapsjaar, op 1 Januari j.l., zou ons ledental naar het normale accres in de laatste jaren de 600 zeker zijn gepasseerd, ware het niet, dat omstandigheden, welke het, Bestuur als maar al te zeer bekend mag onderstellen, ons bij uitzondering een teruggang moeten doen constateeren, en wel van 690 op 668 leden.

Dit laatst0 aantal, waarmede wij dus dit jaar zijn ingegaan, is als volgt te verdeelen: 10 eereleden, 10 correspondeerende leden en 638 gewon0 leden. Dat in 1931 een 62tal gewone leden voor hun lidmaatschap meenden te moeten bedanken, is — hoewel percentsgewijs berekend niet al te zeer verontrustend — toch zeker te betreuren.

Het aantal abonné's op het maandblad steeg van27 tot 29.

In de samenstelling van het Bestuur en de verdeeling der functies onder de bestuursleden kwam geen verandering. De periodiek aftredenden werden herkozen, en wel in onze Jaarvergadering, gehouden op 30 Mei.

De maandelijksche bijeenkomsten in „de Kroon" en „de Wittebrug" hadden geregeld plaats. Een excursie kon helaas dit jaar wegens velerlei moeilijkheden, aan de voorbereiding verbonden, niet worden georganiseerd.

De Redacteur van het *Maandblad*, Dr. Th. R. Valck Lucassen, kan met voldoening vaststellen, dat de ongunst van dezen tijd in het afgeloopen jaar gelukkig geen invloed blijkt te hebben gehad op de werklust van de vele getrouwe medewerkers, die ons orgaan met hunne bijdragen plegen te verrijken, zoodat de inhoud van den 49sten jaargang niet voor dien van zijn voorgangers behoefde onder te doen. Verschillende artikelen op genealogisch gebied konden worden geplaatst, die van eene diepgaande en critische bronnenstudie getuigden en waarin vele nieuwe gegevens werden vermeld, die het tot dusverre over de betrokken families gepubliceerde op belangrijke wijze aanvulden en verbeterden. Zij leverden het duidelijk bewijs, dat ook daar, waar alle bronnen bij het nasporen van het voorgeslacht schijnen te zijn benut en uitgeput, voor den ervaren genealoog, wiens waakzaam oog geen gegeven — hoe schijnbaar onbelangrijk ook — ontgaat, vaak een spoor valt te ontdekken, dat hem tot verrassende resultaten leiden kan. Voor de Lezers is het daarom uitermate leerzaam, dat verschillende medewerkers er zich niet toe plegen te bepalen do resultaten van hun onderzoekingen mede te deelen, maar ook vaak den moeizamen weg traceeren, waarlangs zij, van het eene archief naar het andere verwezen, tenslotte, dank zij een volhardend streven en scherpzinnige deducties, het doel bereiken. Op heraldisch gebied vloeiden de bijdragen den Redacteur in het afgeloopen jaar minder rijkelijk toe. Deze teruggang zal echter in den volgenden jaargang ruimschoots worden ingehaald door de toegezegde (en bereids tot uitvoering gekomen) vaste medewerking van ons deskundig correspondeerend lid R. T. Muschart.

Als medewerkers mogen hier naast den Redacteur worden vermeld : het eerelid Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland, de correspondeerende leden Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, P. M. van Walchren en W. Wijnaendts van Resandt, de gewone leden W. J. J. C. Bijleveld, Mr. R. Bijlsma, A. van der Poest Clement, Ir. M. R. Idema Greidanus, Mr. A. Haga, Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop, Jhr. Dr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius, Dr. J. Ph. de Monté ver Loren, Jhr. Mr. A. H. Martens van Sevenhoven, wijlen Jhr. W. F. R. van Naerssen, H. W. M. J. Nieuwenkamp, Mej. Mr. E. C. M. Prins, W. A. van Rijn, J. W. A. Haagen Smit, H. J. A. van Son, A. P. M. A. Storm de Grave, H. Wijnaendts en Mr. H. F. Wijnman, en verder de Heeren H. Bruch, R. W. N. Keyser, W. J. L. Poelmans, Mr. E. L. M. H. Baron Speyart van Woerden en J. Steur.

Hun allen en aan de vele medewerkers aan de rubrieken „Korte mededeelingen" en „Vragen en antwoorden" zij hier dank betuigd voor hun aandeel in den bloei van het orgaan van het Genootschap.

De samenstelling van het register was ook in het afgeloopen jaar toevertrouwd aan de goede zorgen van het bestuurslid A. P. M. A. Storm de Grave.

De afdeeling *Familie-archieven* verwierf in het afgeloopen jaar weder verschillende belangrijke aanwinsten, zooals het bruikleen van familiepapieren uit de nalatenschap van Dr. C. Hofstede de Groot en dat van het

archief Taets van Amerongen van Woudenberg. Ook de aankoop van eene partij charters van een boekhandelaar te Zutphen door bemiddeling van de Gemeentearchivaris aldaar, moge hier vermeld worden, evenals eenige kleine schenkingen.

Na het einde van het eigenlijke verslagjaar aanvaardde het Genootschap nog het bruikleen van de familiearchieven van Tengnagell [1]), van Diepen en van Dam, alsook vau eene verzameling familiepapieren de Ranitz, afkomstig van den huize Doornick, benevens eene schenking van 18e eeuwsche archivalia, nagelaten door Hendrick van Heteren en eene enkele kleinere schenking. Tenslotte zij hier met groote erkentelijkheid melding gemaakt van het feit, dat ous betreurd medelid Jhr. W. F. R. van Naerssen ons Genootschap zijn familiearchief, verrijkt met vele gegevens omtrent zijn geslacht, door naarstig archiefonderzvek aan het licht gebracht, heeft vermaakt, evenals tal van andere, voor onze verzamelingen waardevolle documenten en aanteekeningen.

Uit het archief Heereman van Zuydtwijck, welks inventaris nog in bewerking is, werd in het afgeloopen jaar eene enkele acte en zullen in het komende jaar verscheidene stukken worden gepubliceerd; waar het te verwachten is, dat deze archivalia binnen afzienbaren tijd weder naar Duitschlandzullen worden teruggezonden, is het gewenscht, deze rijke bron zooveel mogelijk voor onderzoek door Nederlandsche belangstellenden toegankelijk te maken.

Ook de atdeeling ***Handschriften*** kan getuigen van de groote belangstelling in de verzamelingen van het Genootschap, door onze leden aan den dag gelegd. Voor de vele schenkingen aan deze Afdeeling zij verwezen naar de aanwinstenlijsten, die geregeld in ons maandblad verschijnen; ook door aankoop werden verscheidene handschriften verworven.

Het Bestuur van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht, bood ons eenige stukken uit de Handschriftenverzameling van dat Genootschap ten' gesohenke aan, welke naar de meening van genoemd Bestuur in de verzameling van den Nederlandsohen Leeuw meer tot hun recht zouden komen, welk aanbod dezerzijds volgaarne is aanvaard.

Voorts zij hier nog vermeld de schenking van eene handschrift-genealogie Boursse door den Heer F. G. Waller te Amsterdam en van eene groote verzameling genealogische aanteekeningen omtrent tal van geslachten, rechtstreeks ontleend aan het archief van Schiedam en eenige andere archieven en op overzichtelijke wijze gerangschikt, door den Heer G. H. J. Gijsberti Hodenpijl, te 's-Gravenhage.

Met voldoening kan worden vastgesteld, dat van deze afdeeling door onze leden een toenetnend gebruik wordt gemaakt.

Jhr. W. A. Gevers Deynoot te Bilthoven schonk ons een belangrijke collectie 18e eeuwsche trouw- en doods-

[1]) Het practisch nut van het toevertrouwen van familiepapieren aan ons Genootschap bleek hierweder duidelijk: in het archief van Tengnagell bevond zich correspondentie van L. D. W. C baron van Tengnagell met Mr. Gerhard Pronck te Zutphen; aan de hand daarvan kon onomstootelijk worden bewezen, dat de kern der verzameling *Kwartierstaten* van den *Gelderschen Adel,* welke de Nederlandsche Leeuw in 1929 aankocht en omtrent het auteurschap waarvan men vóór 50 jaren zoo goed als tot nu toe in onzekerheid was, van Mr. G. Pronck afkomstig is.

brieven en andere familiecommunicatiën; eene zeer groote dergelijke verzameling, voortgezet tot in den tegenwoordigen tijd en afkomstig van wijlen ons medelid Mr. J. Hooft Graafland te Utrecht, werd door aankoop verworven. Waar deze verzamelingen gegevens bevatten, die anders niet dan met groote moeite en kosten te achterhalen zouden zijn, kunnen zij als eene nuttige acquisitie worden aangemerkt.

Ten behoeve van de verzameling fiches met gegevens uit verschillende archieven, welke een bron van steeds grootere waarde voor den Inlichtingendienst uitmaakt, ontvingen wij ook dit jaar weder een groot aantal aanteekeningen uit Indische archieven van het Correspondeerend lid Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, voorts van den Heer F. G. van Delden te 's-Gravenhage aanteekeningen uit de testamenten der opvarenden van het schip Mauritius over de jaren 1621-1623, welke een aanvulling vormen voor onze „Indische testamenten"-fiches. De Heer J. Ruys te Brussel zond ons weder een aantal fiches met gegevens aan Belgische bronnen ontleend; ook Ir. D. W. van Dam van Hekendorp verplichtte het Genootschap door eene schenking ten behoeve van onze fichesverzameling.

Eene zeer bijzondere plaats in dit verslag verdient eene schenking in grooten stijl van den Heer H. H. van Dam, die ons een enorm kaartsysteem, inhoudende een repertorium op de genealogische litteratuur en op handschriften in tal van openbare verzamelingen, afstond.

Jonkvrouwe G. M. de Cascmbroot beëindigde de bewerking van het Delftsche-huizenprotocol. Mevrouw van Tongeren-van der Weide verplichtte het Genootschap ook dit jaar weder door zich voor allerlei nuttige werkzaamheden ten bureele ter beschikking te stellen. Jhr. J. A. Hoeufft was zoo vriendelijk weder zijne krachten te wijden aan het alphabetisch rangschikken van vele fiches, en ditmaal ook van allerlei familieannonces. Ook van andere zijde — het moge hier met groote erkentelijkheid vermeld worden – gewerd het Bureau nog zeer vriendelijke hulp in velerlei vorm, onder andere door het overnemen van eenige honderdtallen gegevens omtrent het geslacht de Veer, ons door den Heer Calmeyer tijdelijk ter beschikking gesteld.

De *Zegelverzameling*, welke in de twee kasten in de Bestuurskamer is ondergebracht en die onsoorspronkelijk in bruikleen was afgestaan, ging in den loop van dit jaar aan ons Genootschap in eigendom over, waarna de verzameling is gereorganiseerd. Zij onderging voorts uitbreiding, doordien Douairière Storm van 's Gravesande ons uit de nalatenschap van ons betreurd medelid Jhr. J. L. Storm van 's Gravesande, diens zegelcollectie, voor een groot deel ondergebracht in een mahoniehouten muntenkastje, afstond.

De ***Bibliotheek*** werd door schenkingen en verder door aankoop vermeerderd met ongeveer 80 nummers. Het repertorium op de boeken en tijdschriften werd geregeld bijgehouden. De leeszaal werd in het afgeloopen jaar bezocht door 226 personen.

Bij den *Inlichtingendienst* kwamen 164 brieven in met verzoek om inlichtingen, waarvan een groot deel uit de ons ten dienste staande bronnen min of meer naar wensch konden worden beantwoord.

Inzake de *Iconographische* ***afdeeling*** van dezen dienst werd reeds in het vorige jaarverslag melding gemaakt

van onderhandelingen met het Rijk omtrent overdracht van ons iconographisch documentatie-materiaal. Deze onderhandelingen hebben thans vrijwel haar beslag gekregen en wel in dezen zin, dat het Genootschap voortaan zal worden ontlast van de bezwaren, verbonden aan eene bij voortduring iuteusieve en richtige verzorging dezer collecties, terwijl de voordeelen, bestaande in geregelde informaties op het gebied der portretkunde, voor het Genootschap en zijn leden ook in de toekoníst volledig zijn verzekerd en gewaarborgd; van ons informatiebureau blijft dus de iconographie een onderdeel uitmaken. De Rijksinstelling, welke voortaan de docomentatie op dit gebied voor haar rekening neemt, is inmiddels tot stand gekomen, en te 's-Gravenhage gevestigd.

Thans nog eenige *financieele* mededeelingen. De inkomsten uit contributies — over 1931 ongeveer f 6600.— bedragende — zijn uiteraard sindsdien zéér verminderd. Het Feith-fonds bedroeg op 1 Januari 1932 nog f **188.11,** terwijl onze gewone rekening op dien datum een batig saldo aanwees van f 447.61. Ten vorige jare was dit f 678.67. De uiterste zuinigheid is dus geboden.

Het Bestuur vertrouwt, dat ieder ondanks de zware en hachelijke tijdsomstandigheden het Genootschap, dat in deze bijna 60 jaar zijn bestaansrecht zeker ten volle heeft bewezen, naar vermogen moreelen en materieelen steun zal blijven bieden.

HET BESTUUR.

De stamvader van het geslacht van Heeckeren,

door Jhr. Dr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Critiek en archiefonderzoek hebben in den loop der jaren vaak geleid tot min of meer gewijzigde inzichten betreffende de vroeger opgegeven afstamming van oude geslachten.

Niet zelden is het noodig geweest eerst afbrekend werk te verrichten, alvorens op hechten grondslag met beter materiaal de stamreeks weder hooger kon worden opgetrokken. Dank zij dezen moeizamen en somwijlen verdrietelijken arbeid zijn wij aangaande de afstamming van vele oude geslachten thans beter ingelicht dan een aantal jaren geleden.

Merkwaardig genoeg kan dit laatste niet worden gezegd nopens den stamvader van het zoo bekende geslacht *van Heeckeren* en ik meen hierop eens de aandacht te moeten vestigen, opdat hem beter recht wedervare en daardoor tevens een onzer onlangs ontslapen leden, namelijk den heer W. de Haas, die, vóór de oprichting van ons Genootschap, in de Heraldieke Bibliotheek het geslacht *van Heeckeren* heeft behandeld (zie Nieuwe Reeks dl. IV, blz. 1 e. v.).

De heer de Haas schreef t.a.p. blz. 55—57:

> De stamvader van alle thans levende personen van het adelijk geslacht van Heeckeren is ***Jacob van Heker of van Hekeren.*** Zijne moeder was volgeus haar wapen uit het geslacht Malsburg of van Strunckede.
>
> Het eerst komt Jacob van Heker voor in 1380. ...
> Tusschen 1404 en 1412 is hij gehuwd met Bertha van Ampsen, dochter van Henrik en Ermgard van Dorth, en weduwe van Roelof van Holthuizen, met wien zij reeds in 1389 gehuwd was en als wiens weduwe zij 1404 voorkomt.
>
> Roelof van Holthuizen was heer van Roderlo, waarvan zijne weduwe het vruchtgebruik bezeten zal hebben tot haren dood, want in 1412 werd Bertha van Ampsen onder hulderschap van haren man Jacob van Heker daarmede beleend. Tevens was zij vrouw van Oldenampsen, waarmede zij eveneens in 1412 beleend werd. Het schijnt dat Jacob met haar op Roderlo gewoond heeft, want in 1417 werd van de stad Zutphen een bode aan hem tot Ruurlo gezonden.
>
> Waarschijnlijk stierf Bertha van Ampsen, zonder kinderen na te laten, vóór 14 Mei 1420, want toen kocht Jacob de heerlijkheid Roderlo van Jan van Hekeren en diens zoon Hendrik. Roderlo was Jan van Hekeren aanbestorven van zijn neef Roelof van Holthuizen, Bertha's eersten man.
>
> Hij [sc. Jacob van Heker] hertrouwde 21 Januari 1428 met Elisabeth, Lijsen of Lijsbeth van Keppel gen. Oelde [1]). Zeker was hij toen niet jong meer en zal zijne vrouw met hem aanmerkelijk in leeftijd verschild hebben. Hij zal in 1440, wanneer zijn onmondige zoon Evert met Roderlo beleend werd, gestorven zijn, terwijl zijne weduwe nog in 1480 voorkomt (Kreynck, Boek der Kentn., fol. 61).

De stamvader van het geslacht van Heeckeren, ***Jacob van Heker, zou*** dus tengevolge van zijn eerste huwelijk met ***Bertha van Ampsen,*** weduwe van Roelof van Holthuizen, tusschen 1404 en 1412 heer van Ruurlo zijn geworden, nomine uxoris als vruchtgebruikster, en vervolgens ook Oldenampsen door zijne vrouw hebben bezeten na het overlijden haars vaders. Daar dit huwelijk kinderloos bleef, zouden beide bezittingen voor ***Jacob*** teloor zijn gegaan door den dood zijner vrouw, ware het niet, dat hij de heerlijkheid Ruurlo 'in 1420 had gekocht van de erfgenamen van haren eersten man. ***Jacob*** is daarna in 1428 hertrouwd met ***Elisabeth van Keppel*** gen. Oelde, die hem nageslacht schonk. Aldus in korte trekken de gang van zaken, ons door den heer de Haas geschilderd.

Hiertegen is, voorzoover mij bekend, nimmer van eenige zijde verzet aangeteekend. Bedoelde ***Jacob van Heker*** wordt tot heden nog gehuldigd als de stamvader der ***Heeckeren's,*** maar vreemd genoeg schijnt zijn eerste huwelijk gaandeweg stilzwijgend ter zijde te zijn gesteld; een onrecht, te bedenkelijker omdat dit huwelijk in niet geringe mate heeft bijgedragen tot de vestiging van *Jacob*'s maatschappelijke positie en van die zijner nakomelingen.

Men oordeele.

In Nederland's Adelsboek 1906 wordt in het hoofdje gezegd :

> De geregelde stamreeks vangt aan met ***Jacob***

[1]) De heer de Haas teekende hierbij aan: „Een afschrift van den huwelijksbrief is in het archief der stad Zutphen". Met welwillende medewerking van de gemeente-archivaris van Zutphen, Mej. W. E. Smelt, ben ik er in geslaagd dit afschrift terug te vinden op fol. 33 van Kreynck's „Extracten uyt Processen".

van Heker, alias *Heeckeren,* die 14 Mei 1420 de heerlijkheid Roderlo koopt *van Johan van Hekeren* en in *1428* gehuwd was met *Elisabeth van Keppel* genaamd *Oelde*.

De schijn wordt hier dus gewekt, alsof *Jacob van Heker* als deus ex machina zijne intrede in de wereld heeft gedaan in 1420, gewapend met eenen wel voorzienen buidel, welke hem in staat stelde de heerlijkheid Ruurlo te koopen, waarna hij zich in 14% in het huwelijk heeft begeven. Dat echter 's mans eerste huwelijk destijds door de redactie nog niet geheel was verworpen, leert de stamreeks; immers, deze vangt aan met *Jacob van Heker*, heer van Roderlo, † 1440, tr. 2° 1428 *Elisabeth van Keppel* genaamd *Oelde*.

In 1909 werd *Jacob van Heker* in Nederland's Adelsboek op nagenoeg gelijke wijze vermeld, doch in 1914 is 2° na tr(ouwt) geschrapt, waardoor elke herinnering aan *Bertha van Ampsen,* door wie *Jacob* reeds vóór 1420 vasten voet in Ruurlo had gekregen, is weggevaagd, en zoo is het gebleven tot heden;

Wel heeft ons betreurd eerelid, wijlen Kolonel J. D. Wagner, vervolgens in jaargang 1914 van ons Maandblad (kol. 77 e. v.) onder het opschrift *Heeckeren* een aantal gegevens betreffende dit geslacht gepubliceerd, welke ten doel hadden de stamreeks in Nederland's Adelsboek met eene generatie te doen opvoeren (op grond van het voorkomen van *Jacob van Heker Evertszoon* in eene acte van 25 Juli 1392), maar hij liet na expressis verbis [2]) te wijzen op het onrecht *Bertha van Ampsen* aangedaan. Het redactielid van Nederland's Adelaboek, ons mede-bestuurslid de heer W. J. J. C. Bijleveld, heeft toen Kolonel Wagner van antwoord gediend (kol. 146) door in het licht te stellen, dat het niet op den weg dier redactie kan liggen de oudere generaties op te sporen, en hij voegde er aan toe: ,,Onaanvechtbaar staat de stamreeks vanaf *Jacob van Heeckeren,* die in 1420 Ruurlo kocht", en vervolgde, dat hij „wel waarschijnlijk, doch onbewezen" achtte, dat deze *Jacob* identiek is met den *Jacob Et ertsz.*, voorkomende in het chartèr van 1392. De rol van deus ex machina werd *Jacob van Heker dus* niet toegedacht, maar de redactie van Nederland's Adelsboek bleef geen oog hebben voor hetgeen vóór 1420 aangaande hem bekend was, of achtte — zonders zulks te zeggen — de. desbetreffende mededeelingen van den heer de Haas aanvechtbaar en stelde die daarom ter zijde.

Toen het geslacht *van Heeckeren* in 1925 wederom moest worden opgenomen in Nederland's Adelsboek, hield de redactie rekening met de publicatie van Kolonel Wagner en schreef zij :

> De geregelde stamreeks vangt aan met *Jacob van Heeckeren,* vermoedelijk dezelfde, die sinds 1380 als *Jacob Evertsz. van Heeckeren* voorkomt, en die 14 Mei 1420 de heerlijkheid Ruurlo koopt van *Johan van Heeckeren.*

Nooh in dit hoofdje, noch in de stamreeks maakte zij echter eenigerlei toespeling op *Jacob*'s eerste huwelijk en verblijf op Ruurlo vóór 1420.

Andere mededeelingen in genoemd hoofdje gaven ons lid den Rijksarchivaris in Gelderland, Jhr. Mr. A. H. Martens van Sevenhoven, kort daarop aanleiding enkele zeer betrachtenswaardige wenken in ons Maandblad (kol. 21-22) te publiceeren aan het adres van de redactie van Nederland's Adelsboek, en hij eindigde met in welwillende overweging te geven het hoofdje aldus te besluiten :

> De geregelde stamreeks vangt eerst aan met *Jacob van Heker*, die 14 Mei 1420 beleend werd met Ruurlo, welk goed hij van *Johan van Heker* had gekocht.

Ook van deze zijde werd derhalve geen rekening gehouden met hetgeen door wijlen den heer W. de Haas betreffende *Jacob van Heker's* bestaan vóór 1420 was gepubliceerd, en het is niet te verwonderen, dat de redactie van Nederland's Adelsboek in 1929, toen het geslacht *van Heeckeren* weder werd behandeld, den Gelderschen deskundige volgde en schreef:

> De stamreeks vangt aan met *Jacob van Heker*, die 14 Mei 1420 met het door hem van *Johan van Heker* gekochte Ruurlo wordt beleend.

Mijnerzijds wil ik thans een poging wagen de door den heer de Haas medegedeelde feiten te staven [3]), in de overtuiging dat het noodzakelijk is een en ander nader te belichten, vooral daar het., zoolang men zich blijft blindstaren op *Jacob van Heker's* koop van Ruurlo in 1420, zeker niet gemakkelijk zal vallen meer licht te verkrijgen ten opzichte van zijne afkomst, hetgeen toch ons verder doel moet zijn.

Stellen wij ons dan in de eerste plaats de vraag, of *Jacob van Heker* inderdaad tusschen 1404 en 1412 is getrouwd met *Bertha van* Ampsen, weduwe van *Roelof van Holthuizen*, heer van Roderlo (Ruurlo), met wien zij reeds in 1389 zou zijn gehuwd,. dan vinden wij het antwoord daarop in de Geldersche leenboeken.

Immers in boek A komt op fol. 27^{vso} ten jare 1389 voor: *Beerte Henrix dochter van Anssem, echte wijff Rueloff van Holthuesen,* die door haren man gelijftocht werd aan Ruurlo, zooals ook in het door de Vereeniging „Gelre" uitgegeven Register op de Leenaktenboeken gemakkelijk is na te slaan; zie Kwartier van Zutphen, blz. 67. Aldaar blijkt ook, dat genoemde *Roelof van Holthuizen* in 1404 dood was. Dat diens weduwe vóór 1412 moet zijn hertrouwd met *Jacob van Heker*, is te zien op fol. 208^{vso} van evengenoemd leenboek A, waar wij lezen:

> Item anno ut supra [sc. 1412], des Manendages op sente Cecilienavont [4]), ontfinck *Berta van Ansom* dat goit tot Alden Ansom, also als dat gelegen is in den kirspel van Lochem ende in der buerschap van Ansom, mit alle synen tobehoeren, ende hoer angestorven is oevermitz doide Henricks van Ansom, hoeren vader, tot eynen Zutphenschen sadelleensrechte. Manne: Arnt Pyeck ende Ude die Boese. Ende hiervur heeft *Jacob van Heker* huldinge gedain als der vurg. *Berten* man ende momber.
>
> Ende des is eyn tuchtbrieff op *Jacob* gemaict vurs., dair raide op siin miin here van den Berge ende miin here van Ryperscheit.

In de tweede plaats is het van belang na te gaan,

[2]) Wel wees hij in eene noot (32) op het hierboven door mij aangehaalde gedeelte uit de Heraldieke Bibliotheek,

3) Langs dezen weg hoop ik tevens te rechtvaardigen, hetgeen ik zelf in 1915 heb geschreven in dl. III van Nederlandsche Kasteelen en hun Historie, waar ik op blz. 277 e.v. Ruurlo heb behandeld.

[4]) D.i. 21 November.

of de mededeeling van den heer de Haas juist is, dat in 1417 een bode van de stad Zutphen aan Jacob *van Heker* te Ruurlo werd gezonden, waaruit de gevolgtrekking zoude zijn te maken, dat hij toen reeds, dus vóór hij Ruurlo in 1420 kocht, daar woonde, blijkbaar als echtgenoot der weduwe van den kinderloos overleden heer van Ruurlo.

Ook dit gegeven is mij overeenkomstig de waarheid gebleken, want ik vond in het Stadsarchief van Zutphen op blz. 2vso van het door Burgemeester Kreynck gemaakt Extract uyt de Reekeninge Willem Lerinx van 't jaer 1417, onder het hoofd: Van Boedeloon:

> Item Johan die Scomaker toe Bronchorst, toe Doesborch, toe Duetinchem, ter Borgh, an *Jacob van Bekeren* toe Roederlo, toe Lochem, toe Hackforden ende toe Dorret, XVI s.

Onjuist is mij evenwel gebleken de gissing van den heer de Haas, dat *Bertha van Ampsen* zoude zijn overleden vóór 14 Mei 1420, toen *Jacob van Heker* de heerlijkheid Ruurlo kocht van de erfgenamen van *Bertha's* eersten man. Zij moet namelijk nog jaren later in leven zijn geweest, zooals volgt uit onderstaande aanteekeningen in Geldersch leenboek B fol. 226vso ten jare 1424:

> Item des Sonnendaiges op onser liever Vrouwendach visitationis [5]) ontfenck *Jacob van Heker* die alinge herschap van Roderloe, mit synen toebehoren, also als hie dat gecoft hadde van Johan van Heker, tot enen sadelgoitz rechte, mit enen perde te verhergeweden. Manne: die here van Culenborch ende Johan van Bure, here tot Ewiick.
>
> Item op denselven dach ende in tegewoirdicheit der selve manne ontfenck *Berte van Amsem, Jacobs* vurs. echte wiiff, dat goit tot alden Amsem, mit synen toebehoren, te Lochem gelegen, tot enen sadelgude rechte, te verhergeweden ut supra, ende vur hoir heeft *Jacob* vurg. gehuldt.

Gezien deze tweeledige inschrijving valt aan de identiteit van *Jacob van Heker*, die Ruurlo in 1420 kocht, en *Jacob van Heker*, die tusschen 1404 en 1412 trouwde met *Bertha van Ampsen*, niet te twijfelen.

Dat zijne vrouw omstreeks 1428 moet zijn overleden en hij daarna is hertrouwd met *Elisabeth van Keppel*, geud *v. Oolde*, zooals door den heer de Haas is opgegeven en welk laatste huwelijk Nederland's Adelsboek vermeldt, blijkt op fol. 236vso van laatstgenoemd boek B:

> Item anno XXIX des Vrydaiges post ootavas Sacramenti [6]) tuchtichde *Jacop van Hekeren Elizabeth vnn Olden*, siin echte wii ff, voir mynen gnedigen heren ende sinen mannen aen die heerscap van Roderlo mit allen horen toebehoren, doch iat oich mede onderscheiden ende gevurwert, dat *Elizabeth* ende hore [erven] an dese vurg. heerlicheit na doide *Jacop*s vurs. sall off soelen blyven sitten ter tiit toe ende also lange dat *Jacop off* sine erven *Elizabeth off* horen erven yrst vernueght ende betailt hebben IIIIc averl. Riinsguld., die *Jacop* vurs. mit *Elizabeth* vurs. in hylixguide ge-nomen heefft. Nanne: Henric her toe Wisch ende her Doric van Arnhem. Ende diss heefft *Elizabeth* vurs. enen brieff van mynen gnedigen here.

[5]) D.i. 2 Juli.
[6]) D.i. 3 Juni.

Elisabeth kreeg dus een soortgelijk recht op Ruurlo, als hare voorgangster, *Bertha van Ampsen* had gehad van haren eersten man *Roelof van Holthuizen*, waardoor het mogelijk was geworden, dat *Jacob van Heker* [7]) op Ruurlo zijn intrek nam en dit vervolgens verwierf.

Tot besluit nog eene opmerking in zake den aankoop van Ruurlo door *Jacob van Heker(en)*.

De heer de Haas schreef, dat *Jacob* de heerlijkheid Roderlo l 4 Mei 1420 kocht van *Jan van Heker* en diens zoon *Hendrik*. Dienovereenkomstig vermeldde Nederland's Adelsboek 1906 en 1925 ook als datum van dien koop 14 Mei 1420, maar nadat Jhr Mr A. H. Nartens van Sevenhoven in 1926 had geschreven, dat Jacob van Heker 14 Mei 1420 werd b e 1 eend met Ruurlo, welk goed hij van Johan van Keker had gekocht, werd dit — zooals boven reeds is aangehaald — in Nederland's Adelsboek 1929 nagenoeg gelijkluidend overgenomen.

Aangezien koopen en beleend worden twee begrippen zijn, welke elkander niet dekken, dient te worden uitgemaakt, of koop en beleening beide op denzelfden dag hebben plaats gehad. Bijzonder aannemelijk is dit niet, zoodat zekerheid te dezen aanzien te meer gewenscht is. Ook *is* eene heerlijkheid wel een goed, maar laatstgenoemde aanduiding is niet geëigend om eenig denkbeeld te geven van de beteekenis der betrokken bezitting, vandaar dat ook uit dezen hoofde de aankoop van Ruurlo mijns inziens nadere belichting verdient.

Van de b eleenin g van *Jacob* van *Heker* vond ik in Geldersch Leenboek A ten jare 1420, op fol. 236, de volgende aanteekening :

> Item anno ut supra des Vrydaigs nae sente Jacobsdaige apostoli ontfenck *Jacob van Heker* die herschap ende herlioheit van Roderloe mit huse ende mit have, soe als die mit alle horen tobehoren gelegen is ende he die gekoicht heeft van *Johan van Heker*. Item dairtoe die haeve Broessinck, Herdinck ende Regeninck, als die in den kirspele van Roderloe oich mit horen tobehoren gelegen synt. Tot Zutphenschen rechte mit eynen perde te verhergeweden, als sich dat geboirt. Nanne : her Heinric here tot Ghemen, ridder, ende Heinrich here tot Wissche.

Het staat derhalve vast, dat Jacob 2 6 Juli 14 2 0 met Ruurlo is beleend en de koop daaraan moet zijn voorafgegaan. Inderdaad had die — zooals reeds de heer de Haas schreef en ook in Nederland's Adelsboek aanvankelijk werd opgegeven — plaats op 14 Mei 142 0, blijkens een afschrift dezer acte, welke ik vond op fol. 31 van Kreynck's bovengenoemde „Extracten uyt Processen" in het *gemeente-archief te Zutphen. Daar toch lezen wij, dat *Johan van Hekeren* met diens zoon *Henric* „in den jaer ons Heren duysent vierhondert ende twintich, des Dinxdaeges na sunte Servaciusdage eyns Heyligen Bisschops", verkocht aan *Jacob van Heker* — van eenig familieverband tusschen hem en den verkooper blijkt niets — huis, hof en heerlijkheid Roderlo c. a., „also alse my *Johan van Heker* vurs. dat angestorven is van *Rolof van Holthusen*,

[7]) *Vgl.* noot 1.

mynen neven,. .. daer ich *Johan* vurs. die oldeste manbuert van byn ende recht erfghenaem".

Jacob van Heker(en) kocht dus 14 Mei 1420 de zeker niet onbelangrijke heerlijkheid Ruurlo met huis, hof en verdere toebehooren, en werd daarmede 26 Juli d.a.v. beleend [8]).

Nog iets over den grafsteen van Adriaen de Wael van Vronesteyn,

door Mr. ELISABETH C. M. PRINS.

Naar aanleiding van de publicatie van de acte uit 1609 over den grafsteen van Adriaen de *Wael van Vronesteyn* in den vorigen jaargang van dit Maandblad (XLIX, k. 217) gewerd mij van verschillende zijden zeer gewaardeerde hulp bij mijne poging, om de geschiedenis van dezen merkwaardigen steen tot in bijzonderheden te leeren kennen. Hoewel daarover ook thans nog het laatste woord niet kan worden gezegd en inzonderheid bij één punt een groot vraagteeken blijft staan, moge ik er toe overgaan te publiceeren wat mij nog bekend geworden is, in de hoop, dat anderen zullen kunnen en willen ophelderen, wat mij op het oogenblik nog onbegrijpelijk voorkomt.

Met een enkel woord zij hier gerecapituleerd, wat bij het schrijven van het vorige artikel bekend was.

Eenerzijds, ten aanzien van *Adriaen de Wael van Vronesteyn:* in 1562 verwierf deze een ingang tot een hem toebehoorunden grafkelder op het hoogkoor der Buurkerk te Utrecht.

In 1568 werd Adriaen de Wael onthoofd en — volgens mededeeling van een tijdgenoot — in de Buur ker k begraven.

Anderzijds, wat den grafsteen aangaat: in 1609 liet Adriaen's zoon *Frederick de Wael van Vronesteyn* zich door het Kapittel van St. Jan te Utrecht eene verklaring uitreiken, dat hij, Frederick de Wael, „seeckere groote „sarcksteen, mit die waepenen van sijn ouders behouden, „ende gelegen hebbende in de Minrebroers Kercke", welke hij „ten tijde vant demolieren" van de Minrebroederskerk ongeveer één voet onder den grond op het Janskerkhof had doen begraven, mocht laten weghalen, wanneer hem zulks goeddunken zou.

Inderdaad liet Frederick's zoon *Gerard de Wael van Vronesteyn* den steen later overbrengen naar de kerk te Jutphaas, waar hij het graf van Gerard's vrouw, op het koor gelegen, moest dekken. Toen Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins voor zijn in 1919 verschenen werk [1]) de grafsteenen op het kerkhof te Jutphaas beschreef, werd de steen aldaar aangetroffen.

Blijkens de daarin uitgehouwen insoriptie en wapens had de zerk weleer het graf van Adriaen de Wael's betovergrootouders *Jacob Proeys* [2]) en *Heylwich van Steenre* gedekt. [3])

[8]) Behalve *Johan van Heker* achtten ook nog anderen zich gerechtigd tot de nalatenschap van *Roelof van Holthuizen*. Ook met *hen* is *Jacob van Heker* in den loop der jaren tot een accoord gekomen, maar het is hier niet de plaats daarover thans verder uit te weiden.

[1]) Zie Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, Genealogische *en* Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de Kerken der Provincie Utrecht, Utrecht 1919. blz. 90, aangehaald in mijn vorige artikel.

[2]) De spelling „Preys", die men meermalen aantreft, moge eene aanwijzing geven voor de uitspraak van dezen naam.

[3]) Zie echter noot [23]): het staat niet vast, dat *Jacob Proeys* en zijn vrouw inderdaad onder dezen voor hen bestemden steen zijn begraven.

Na het publiceeren van deze gegevens werd mijne aandacht gevestigd op eene aanteekening [4]) van *Gerard* de *Wael van Vronesteyn,* voorkomende in een handschrift, door J. Kleyntjens gevonden in een Duitsch familie-archief en door hem uitgegeven in Navorscher 1922, welke aldaar op blz. 206 als volgt staat afgedrukt:

„In den jaare 1668 op den XXIIIIen Augusti 1670: „*Adriaen de Wael van Vronesteyn,* mijn vaeders vaeder, „in den heere gherust, ende worden in de Buerkcrck „te Utrecht begraeven ende naer dat het coer van de ,Buerkerck af ghebroocken is, sijn ghebeenten op ghe„noomen ende in 8. Pauwels kerck tot Utrech in mijns „moeders grafte bij mijn groote vaeder ende groete „moeder van mijn moeders weghen gestelt".

Nu wil een gelukkig toeval, dat het „Duitsche familie-archief", waarin de Heer Kleyntjens het bovengenoemde handschrift aantrof, niet anders is dan het archief Heereman van Zuydtwijck, dat zich tijdelijk, ter inventariseering, in het Algemeen Rijksarchief bevindt. Zoodoende was ik in de gelegenheid tot eene vergelijking met het oorspronkelijke bericht in bedoeld manuscript (in den inventaris van 1789 van dit archief voorkomend onder: IV. Fach no. 16 lit. a a; nog niet bewerkt voor den nieuwen inventaris); het bleek mij dat deze aanteekening van *Gerard de Wael van Vronesteyn* als volgt gelezen moet worden:

„In den jaere 1668 op den XXIIIIen Augusti is „Joncker [5]) Adriaen de Wael van Vronesteyn, mijn „vaeders vaeder, in den Heere gherust, ende worden „in de Buerkercks) te Utrecht begraeven ende naer dat „het coorsj van de Bnerkerck ofghebroocken is, (sijn) sijn „E. ghebeenten opghenoomen, ende in S. Pauwels kerck „tot Utrech in mijns moeders grafste, by mijn groote „vaeder [7]) ende groote moeder [7]) van mijns moeders „weghen gestelt".

Deze notitie bevestigt dus de mededeeling van den schrijver van de Utrechtsche Kroniek [8]), dat *Adriaen de Wael* in de Buur ker k begraven is. Weliswaar is nog steeds niet bewezen, dat de grafkelder op het hoogkoor der Buurkerk, dien Adriaen de Wael in eigendom had en waarin hij blijkens dit jongste gegeven ook is begraven, inderdaad door dezen steen werd gedekt., doch de onderstelling wint hierdoor toch aan waarschijnlijkheid. Immers evenzeer als voor het gebeente van den afgestorvene moest voor zijnen grafsteen eene andere plaats gevonden worden, toen het koor der Buurkerk werd afgebrokenvoor den aanlegvan de Choorstraat.Doch, en ziehier het vraagstuk, dat wellicht zij, die beter vertrouwd zijn met de geschiedenis der stad Utrecht, zullen kunnen oplossen : onze steen is blijkens de acte van 1609 bij het afbreken van de kerk van het Mi n r e - b r o e der sklooster naar het Janskerkhof overgebracht; dit afbreken geschiedde, indien ik de mij ten dienste staande bronnen [9]) goed lees, misschien reeds in 1681 of

[4]) De opgave van deze en verschillende andere bronnen voor deze beschouwingen dank ik aan Jhr. Dr. W A. Beelaerts van Blokland.

[5]) Afgekort: Jo:

[6]) Spatieering van mij.

[7]) *Cornelis van Amstel van* Mijnden en Josina van *Spaernwoude.*

[8]) Bijdr. en Meded. Hist. Gen. 1904, blz. 81.

[9]) v. Heussen en v. Rijn, Historie ofte Beschrijving van 't Utrechtsche Bisdom. Leiden. 1719. dl. 1 blz. 401: v.d. Aa, Aardr. Wdbk. in voce Minderbroedersklooster; De Stads-kameraars-rekeningen (van Utrecht), uitgegeven door J. J. Dodt van Flensburg, Archief voor Kerkelijke

anders niet lang daarna (in 1583 verkocht de stad „een „erff van de Minrebroers" ; in 1586 „ledighe erven van „Minderbroers in acht partijen") en.. .. voorbereidingen voor den aanleg van de Choorstraat treft men aan in de stadskameraarsrekening van hetzelfde jaar 1581 [10]), het officieele besluit ertoe viel in de raadszitting van 20 Juni 1586 [11]); de afbraak van het koor der Buurkerk, welke men in 1686 vermeld vindt [12]), kreeg blijkbaar in 1687 haar beslag.

Hoe nu deze feiten met, elkaar te rijmen? Is het aannemelijk, dat men naar aanleiding van het plan tot afbreken van dat deel der kark, waarin een bepaalde grafkelder zich bevindt, er toe overgaat den sluitsteen van dien kelder over te brengen naar eene andere kerk, die juist in dien zelfden tijd „gedemolieerd" werd ?

Toch kan men, als ik wel zie, de bronnen, die het afbreken van het Minrebroederskloosterberichten, niet zóó lezen, dat de tot dit convent behoorende kerk tot een ander doel is ingericht, zooals met sommige der kloostergebouwen geschied is [13]); de acte van 1609 spreekt trouwens duidelijk van het „demolieren" van de Minrebroederskerk. Een andere veronderstelling kan mij al evenmin bevredigen: mij werd de mogelijkheid aan de hand gedaan, dat R.-Katholieke familiën wellicht na het overgaan van de Buurkerk aan de Hervormden bij den religievrede van 16 Juni 15'79 hunne grafzerken niet in dit Protestante gebouw wilden laten en deze reeds in 1679 naar elders lieten overbrengen ? Wanneer men echter weet, dat de eerste kerk, welke in deze periode aan de Hervormden werd afgestaan, de Minrebroederskerk was, terwijl bovendien Gerard de Wael in zijne boven afgedrukte aanteekening uitdrukkelijk verband legt tusschen de afbraak van het koor der Buurkerk en het overbrengen van het gebeente van *Adriaen de Wael* naar de kerk der St. Paulusabdij, vervalt ook deze mogelijkheid.

Intusschen bracht eene persoonlijke bezichtiging van den grafsteen op het Jutphaassche kerkhof mij er van onder den indruk, dat ook de zerk zelf en niet alleen de geschiedenis daarvan eene nadere beschouwing alleszins waard is.

Het kerkhof van Jutphaas is gelegen in het „Nedereind", ter plaatse, waar voorheen de eerst R.-Katholieke en later Hervormde kerk stond, die in 1819 is afgebroken. Het niveau van het kerkhof is een weinig hooger dan dat van het langgerekte „kerkplein," waaraan het gelegen is en welks naam nog aan de oude kerk herinnert. De plattegrond der voormalige kerk wordt den beschouwer

en Wereldsche Geschiedenissen, dl. III blz. 256, 260, 263: uit N. v.d. Monde, Pleinen, straten, stegen. enz. der stad Utrecht, dl. 11, blz. 52 kan men hetzelfde afleiden.

[10]) Archief Dodt, dl. 111 bla. 258: 1581 „noch een bestek vande „nye straet, die daer gemaeot sal worden in de plaatse van het chooc „van de Buyrkerk".

[11]) Raads dagelijks boek, 20 Juni 1586, aangehaald bij v.d. Monde, Pleinen, stralen, stegen, enz dl. III blz. 84: in 1586 werd „geresol- „veert bij den Rade dat men de Choren te Beyrkerck sal vercopen, „om aldaer een straet te vinden, mits aen 't oruyswerck de kerok „mit een muyr wederom toemakende".

[12]) Archief Dodt, dl. 111 blz. 266.

[13]) v. Heussen en v. Rijn, t. a. p.: Maar na dat de gemelde Gereformeerden de groote kerk gekreegen hebben, 't welk geschiedt is den 15. January 1581, is de kerk der Minnebroederen.. .. ten gronde toe afgebroken.

al spoedig duidelijk, en in den Oosthoek van het kerkhof, ter plaatse waar kennelijk vroeger het koor is geweest, ligt de steen, waaraan deze regelen zijn gewijd. Daar heeft de zerk dus gelegen sedert het oogenblik, dat *Gerard* de *Wael* het graf van zijne vrouw ***Wilhelma van Amstel van Mijnden***, die 22 Maart 1642 [14]) op Vronesteyn stierf, ermede deed dekken.

De steen is 4.20 M. lang en 2.10 M. breed en, volgens madedeeling van den doodgraver, ongeveer 20 c.M. dik; begrijpelijk, dat men van de Minrebroederskerk uit het nabijgelegen Janskerkhof koos als plaats, om de zerk te doen bewaren: het vervoer van zulk een gevaarte door Utrecht's straten in de tachtiger jaren van de 16e eeuw moet wel bezwaar hebben opgeleverd!

De lezer bezie nu de bij dit artikel behoorende plaat. [15]) Men vindt daar allereerst eene photographie van den steen en voorts eene photo van de afbeeldingen daarvan respectievelijk door Arent van Buchell [16]) (eerste helft der 17e eeuw) en Engelbert van Engelen [17]) (eérste helft der 18e eeuw). Ik moge er hier op wijzen, dat uit het bovenschrift [18]) van Buchell's teekeniog blijkt, dat de steen in diens tijd nog op het Janskerkhof te Utrecht lag, doch blijkbaar niet meer „omtrent een voot in d'eerde".

Bij eene opmerkzame beschouwing van de photo van den steen zal het iedereen duidelijk worden, dat men hier in de eerste plaats te doen heeft met den grafsteen van ***Jacob Proeys***: dat men de zerk later voor diens achterachterkleinzoon ***Adriaen de Wael van Vronesteyn*** bestemde, is eigenlijk eene bijkomstige omstandigheid.

In het midden van den steen ziet men, in eenigszins schuinen stand, een groot wapenschild, dat het wapen Proeys vertoont: een gekanteelde dwarsbalk; daarboven een helm met wrong; helmteeken: twee weverschietspoelen in den vorm van een omgekeerden keper geplaatst. Dit wapenschild, met helm en helmteeken, en de bijbehoorende dekkleeden vullen te zamen een vierpasvormig ornament, dat naar beneden uitloopt in een Gothisoh-geprofileerde schacht. Het geheel is bekroond met een zoogenaamde kruisbloem; dit typisch Gothische versiersel is onder van Engelen's handen wel eenigszios van gedaante veranderd ![19])

[14]) Nav. 1922, blz. 195, in de borenaangehaalde publicatie van den Heer Kleyntjens: hiermede is het dubium, vermeld in mijn vorige artikel, noot 7, opgebeveu.

[15]) Ik dank deze welgeslaagde photo aan de vriendelijke tusschenkomst van mijn Oom Mr. H. Waller te Utrecht, die zoo welwillend was alle noodige besprekingen met het Fotopersbureau Utrecht voor mij te voeren en die mij in deze ook verder met raad en daad ter zijde stond.

[16]) „Monumenta in templis", fol. 170 verso, Bibliotheek over Utrecht, Archief der gemeente Utrecht.

[17]) „Grafs en Wapen der Kerken van Uytreoht", dl. 111 fol. 27, Bib. over Utrecht. Arohief der gemeente Utrecht.

[18]) „Op St Jans 'Kerokhof leyt een schoone blauwe sarck, gecomen „vuyt de Minrebroeders kerck, waer onder begraven hadde geweest „Jacob Proeys ende J. Radewiah van Steenre syne huysfrou ende hoorde nu Jonker Gerrit de Wael van Vronestein, was met de volgende wapenen vuytgehouden."

[19]) De vergelijking van beide teekeningen met het beeld, dat de gevoelige plaat te zien geeft, brengt den beschouwer — hoe dankbaar hij zij voor het onschatbare materiaal, dat deze vaardige teekenaars ons hebben overgeleverd — er tooh eenigszins van onder den indruk, dat zij somtijds niet alle details recht hebben doen wedervaren! Men lette bijvoorbeeld op van Engelen's afbeelding van den voet van het bovenbeschreven ornament,; voor Buchelius waren blijkbaar inscriptie en wapens zoozeer hoofdzaak, dat de verdere versiering geen indruk op hem maakte. Ik noem voorts, dat van Engelen in het grafschrift van Jacob Proeys de wapens nrs 6 en 7

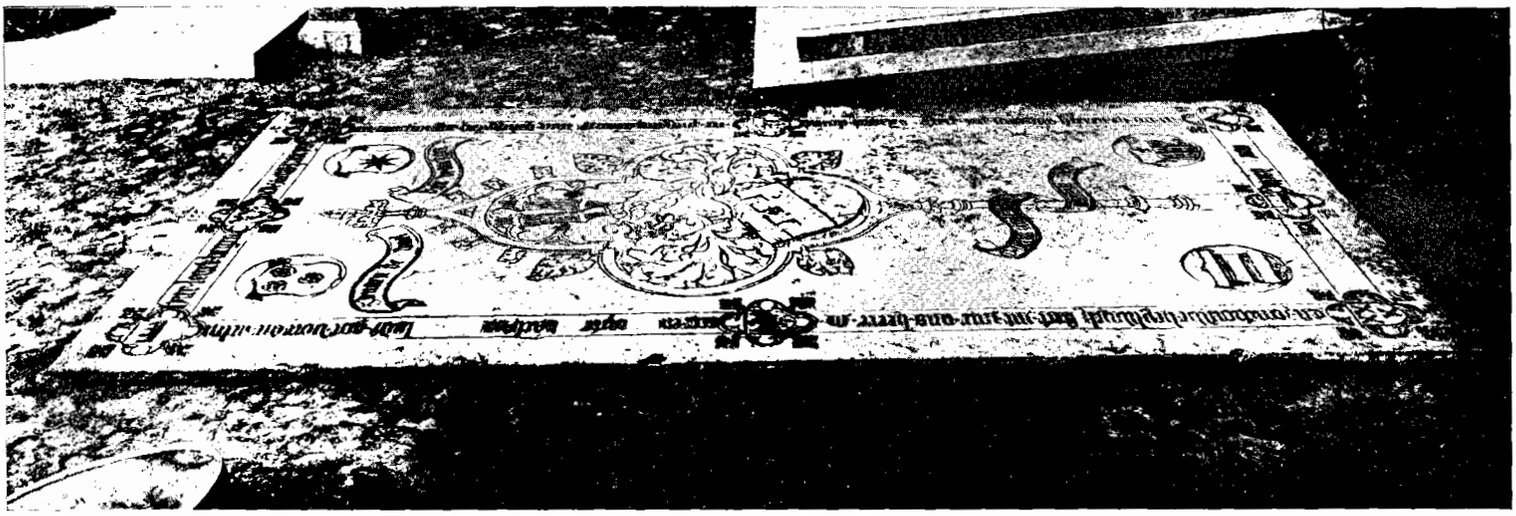

No. 1. Grafsteen van Jacob Proeys, later van Adriaen de Wael van Vronesteyn, nu liggende op het kerkhof te Jutphaas.
Photo: Fotopersbureau Utrecht.

No. 2. Teekening van Arent van Buchell (eerste helft 17e eeuw).

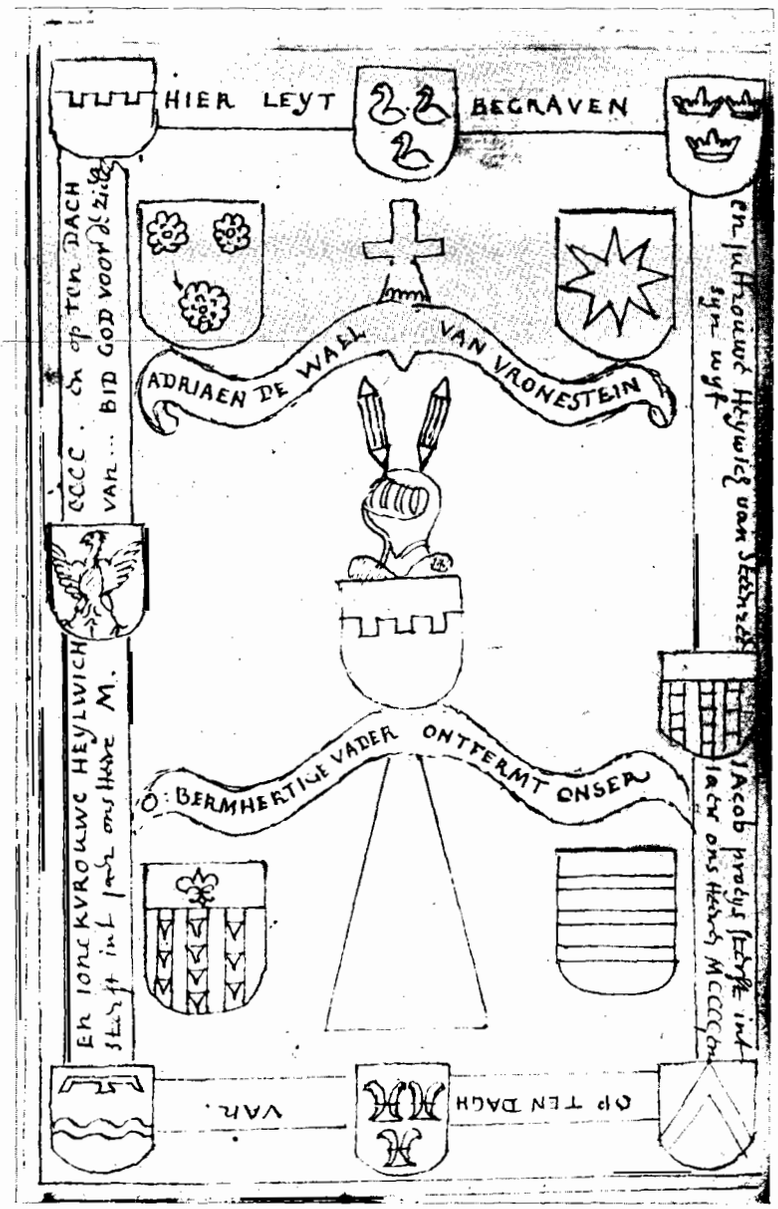

No. 3. Teekening van Engelbert van Engelen (c. 1730).

Om de schacht slingert zich een lint met de woorden: 0 bermhertige Vader ontfermt onser.

Het randschrift van den steen, dat links boven in den hoek begint, luidt: Hier leget begra- [wapen) ven Iacop Proeys (wapen) en Ioncfrouwe Heylwych van Steenre syn wyf en (wapen) Iacob Proeys sterf int iair ons Heeren MCCCC en (wapen) ....opte....dach (wapen) van.... (wapen) en Ioncfrouwe Heylwych sterf int iair ons Heere M (wapen) CCCC en. ...opte .... dach va(n) .... Ridt Got voir die sielen (wapen). Tusschen den tekst staan de acht wapens, waarover hieronder meer.

Omstreeks honderd jaar na den dood van ***Jacob Proeys*** werd diens achterachterkleinzoon ***Adriaen de Wael van Vronesteyn***[20]) op bevel van Alva onthoofd; welke motieven Adriaen's bloedverwanten er toe geleid hebben, dezen ouden steen toen eene nieuwe bestemming te geven, men kan er slechts naar gissen. Zeker is, dat in deze phase der geschiedenis van onzen steen weder een beeldhouwer aan het werk werd gezet; hij voegde aan al het bovenbeschrevene nog een en ander toe en wel boven een in tweeën verdeeld lint met den naam „Adriaen de Wael van Vronesteyn" en in elkdervierhoeken, binnen het oorspronkelijke randschift, een wapen. De renaissance-stijl der wapenschilden is duidelijk te herkennen.

Deze laatste wapens, die dus bij ***Adriaen de Wael van Vronesteyn*** behooren, werden reeds door Mr. Bloys van Treslong Prins[21]) geïdentificeerd: I en II (heraldisch) rechts zijn de wapens van Adriaen's ouders ***Lubbert de Wael van Vronesteyn*** en ***Maria van Raephorst,*** I en TI links die van de ouders zijner vrouw ***Beatrix de Voocht van Rynevelt***: *Frederick* ***de Voocht*** van ***Rynevelt*** en ***Margriet van Beesde.***

Omtrent de wapens evenwel, die in het oorspronkelijke grafschrift, van ***Jacob Proeys*** en ***Heylwich van Steenre***, voorkomen, valt wellicht nog iets nieuws op te merken.

Het is mij gebleken, dat de volgorde van deze wapens wordt bepaald door de plaatsing daarvan tusschen den tekst van het randschrift in; de schrijver van de Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden was, blijkens de nummering van de wapens in boven aangehaalde passage, eene afwijkende meening toegedaan. Zijne Romeinsche cijfers volgen hieronder telkens tusschen haakjes achter het nummer, dat het desbreffende wapen naar mijne meening moet dragen.

Ik laat nu de beschrijving van de wapens uit het grafschrift van ***Jacob Proeys*** en ***Heylwich van Steenre*** volgen :

1 (I) gelijk aan het hoofdwapen in het midden van den steen: eeu gekanteelde dwarsbalk.

2 (II) drie hanen.

3 (TII) drie kronen.

4 (V) drie palen van vair en een schildhoofd, beladen met een hoorn in den rechterbocenhoek.

6 (VIII) een keper.

6 (VII) een golvende dwarsbalk, vergezeld boven van een barensteel.

7 (VI) drie molenijzers.

8 (IV) een adelaar.

De schrijver van een artikel in Navorscher 1868, blz. 389, waarin onder andere deze steen beschreven wordt, heeft van de wapens nummers 1-4 reeds een alleszins bevredigende verklaring gegeven [22]), immers in eene noot bij den naam van ***Jacob Proeys***[23]) teekent hij aan:

„ ***Jacob Proeys,*** 1467 schout van Utrecht, zoon van „Bernt (die weder zoon was van Bernt, hr. van Herberscop[24]), schout van Utrecht en Goda van Lanscroon) „en van Mabilia van Groenewoude (dochter van Ernst, „burgemr. te Utrecht en Mechteld van Oye) was gehuwd „ met Heylwich, heer Harmans dochter van Steenre. „Het jaartal 1457 strijdt met de bovenstaande opgave: „Het is dus te denken, dat men later vergeten heeft „de datums op de grafzerk in te vullen "[25])

Aan de hand van deze gegevens wordt het mogelijk den kwartierstaat van Jacob Proeys als volgt op te stellen :

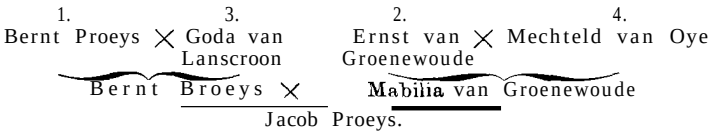

Voorts vindt men bij den schrijver van het zoojuist aangehaalde artikel in de Navorscher (wie was deze „Th." uit 1868?) wapen n° 5 als „Steenre" en n° 7 als „Montfoort" aangeduid. Waar het eerste wapen uit de serie nrs 6-8 blijkt v. Steen re te zijn, mag men aannemen, dat deze serie betrekking heeft op de kwartieren van ***Heylwich van Steenre***; daarbij dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheid, dat — bij eene rangschikking van deze kwartieren naar analogie van die van ***Jacob Proeys*** — Heylwich's grootmoeder van 's vaders zijde een dochter uit het geslacht van Montfoort is geweest.

Ik was zoo gelukkig met behulp van de bronnen van ons Genootschap en van verschillende andere, waarvan mij welwillend inzage werd verleend, ook Heylwich's kwartierstaat te kunnen opstellen :

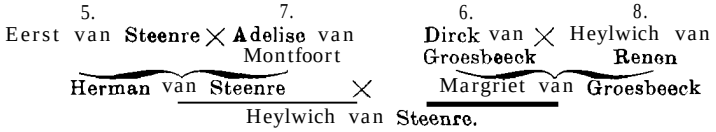

Ter toelichting van dezen staat diene nog het volgende.

Jacob ***Proeys*** huwde ***Heylwich van Steenre***, dochter van ***Herman***, schepen te Utrecht, en ***Margriet van***

verwisselde en nrs 4 en 8 niet in één lijn teekende; ook van de bij *Adriaen* de *Wael* behoorende wapens zette hij er twee om: v. Ra ephorst en v. Beesde.

[20]) Zie zijne levensbeschrijving in de onlangs verschenen uitgave Bescheiden betreffende den Beeldenstorm van 1566 in de stad Utrecht, medegedeeld door J. C. J. Kleyntjens S.J. en mr. J. W. C. van Campen, Bijdr. en Meded. Hist. Gen. 1932 blz. 74 e. v.

[21]) Genesloeische on Heraldisobe Gedenkwaardigheden in en uit de kerken der Provincie Utreoht, blz. 91.

[22]) Ook bij nummert op de thans voorgestelde wijze.

[23]) Bekend is de grafzerk van Jacob's broeder Johan *Proeys*, met dezelfde vier kwartieren, in den Dom te Utrecht, beschreven in Jaarboekje van Oud Utrecht 1927 door Jhr. mr. dr. E.A. van Beresteyn (lees aldaar 1482 in plaats van 1582!) en elders.

[24]) Gerverskop. (Noot van mij. E. P.)

[25]) Deze onderstelling is ongetwijfeld juist: in het randschrift van den steen is kennelijk telkens te bestemder plaatse ruimte opengelaten voor het invullen van jaar en datum; het was gebruikelijk op deze wijze eigen begrafenis zoover mogelijk voor te bereiden. Of men uit het niet-invullen moet afleiden, dat de zerk niet voor *Jacob Proeys* en zijne vrouw is gebruikt? Men vindt Jacob *Proeys* vermeld tot in 1470; hij stierf voor of in 1474.

Groesbeeck. [26]) Het wapen van Groesbeeck is: in zilver een roode golvende dwarsbalk; men treft het aan met verschillende breuken, zoo hier met een barensteel.

Herman van Steenre was zoon van ***Eerst*** en ***Adelyse van Montfoort*** [27]), dochter van *Heer* Willem en weduwe van ***Qodschulk Vreynken*** (*van Winsen*). [27])

Margriet van Groesbeeck [28]) was eene dochter van ***Dirck*** *Gyselbertszoon* [29]), die in 1380, 1382 en volgende jaren schepen van Nijmegen was, en van *Heylwich van Renen* [29]), zuster van ***Heer Willem,*** proost van Emmerik. ***Dirck van Groesbeeck en*** zijn vrouw stierven vóór of in 141.6.

Nu valt echter te bewijzen, dat laatstgenoemde inderdaad behoorde tot een geslacht van Ren en, dat een adelaar voerde.

In Rietstap's Armorial Général vindt men in voce „Rheenen, van, *P. d'Utrecht*" de volgende wapenbeschrijving : D'argent a l'aigle de gueules, doch dit levert hoogstens een vermoeden in de goede richting. Gelukkig is er meer: van bevriend0 zijde werd mij medegedeeld, dat ***Heer Willem*** *van Renen*, proost van Emmerik, dat is dus de broeder van Heylwich, in den Dom [29]) te Utrecht werd begraven met het volgend0 grafschrift: Anno domini MCCCXXIV (lees 1424, niet 1324!) mensis Augusto XXVI obijt venerabilis Dominus Wilhelmus de Raene praepositus Embricensis et Scolasticus Traiectensis hic sepultus, en met zijn vier kwartieren, waarvan het eerste duidelijk een adelaar vertoont.

Ik moge deze beschouwingen besluiten met het uitspreken van den wensch, dat ook voor datgene, wat in de geschiedenis van den grafsteen van *Jacob Proeys*, alias den grafsteen van *Adriaen de Wael van Vronesteyn*, thans nog raadselachtig blijft, eenmaal eene oplossing gevonden moge worden.

Willem de Charon de Saint-Germain
en zijne nakomelingen,

door **W. Wijnaendts van Resandt.**

(Vervolg van L, 237.)

Uit het huwelijk van *Willem de Charon de St. Germain* en Maria ***Josepha*** *d'Arredondo* [14a]) werden geboren :

1. Maria ***Josepha de Charon de St. Germain,*** gedoopt in de R. K. kerk in de Catharijnesteeg te Utrecht 1 Juli 1716. De doopacte houdt het navolgende in:

   1715. 1 Julii. Maria Josepha filia Guilielmi de Charon de S. Germain et Mariae Josephe Daradonde, susceperunt D[a] Maria ***Josepha de Bois Engien et Antonius Florentius D'Aradonde. Mater catholica sed juncta viro apostate a Religione Catholica; marina juncta est Judaeo sed semper catholica; patrinus filius marinae adeoque viri Judaei filius*** [15]).

   Zij ondertrouwde te Zutphen 26 Juni 1740 en te Nijmegen 3 Juli d. a. v. met ***Arnoldus Derk van den Wall***, toen vaandrig in het regiment van den kolonel van Broeckhuysen, te voren in garnizoen te Nijmegen, daarna te Zutphen, alwaar het huwelijk in de Groote Kerk op 13 Juli 1740 werd voltrokken.

   Hij was zoon van ***Roelof Willem*** van *den Wall* en van ***Eva Harmens en*** behoorde tot het bekende, eertijds aanzienlijk0 Zutphensche geslacht ***van den Wall*** en wel tot den tak, die het goed Hoogh Helbergen bij Brummen bezat. Noch zijn doop, noch hun beider overlijden — dat resp. voor 1772 en 1765 en na 1761 moet hebben plaats gehad — werd gevonden.

   Tusschen deze echtelieden, uit wier huwelijk 2 kinderen geboren werden [16]), werd in 1760 een scheiding van tafel en bed uitgesproken. Jhr. H. H. Röell vond terzake de volgend0 acte in het Resolutieboek van Zutphen, dl. 1769-1761, fol. 11:

   „12 April 1760. Op requeste ***van A. D. van de*** „*Wall*, capitein-luitenant in het Regiment van den „collonel Acronius, en onder-majoor deser stadt, „daarbij te kennen gevende, hoe hij den 2[den] dezer „maants genecessiteert was geworden met sijn „vrouw ***Maria Josepha Charon de St. Germain,*** „ter oorsake van derselver discrepante humeuren „en di0 daeruit resulterende inconvenienten het „ten requeste geannoteerde contract van scheydinge „voor so verre tafel, bed en verdere samenleving0 „aenbelangt, met bewillinge en toestemming van „wedersijts ouders op te rigten, enz.

   „wordt besloten, dat niet alleen zijn tractement als burgermajoor (f 50.— 's jaars), maar ook „van de hem toekomende douceurs jaarlijks f 25.— „voor haar onderhoud zal worden gebruikt".

   Bij Res[le] van 21 Nov. 1764 werd hij burgermajoor der stad als zijnde ondermajoor. Hij overleed blijkens een rekest van zijn kinderen van 1 Maart 1766 vóór dezen datum [17]).

2. Maria ***Margaretha de Charon de St. Germain,*** gedoopt in de R.K. kerk in de Catharijnesteeg te Utrecht 8 September 1716 „*filia Guilielmi de Charon*

---

[26]) Wittert van Hoogland, Utrechtsche Ridderhofsteden, in voce Amelisweerd (Gen. Herald. Bladen, dl. VIII 1913, blz. 69.) Zie ook hss. van Groesbeeok, Collectie Wagner, Handschriftenverzameling Ned. Leeuw.

[27]) Catalogus van het Archief der Heeren van Montfoort door mrs. R. Fruin en A. le Cosquino de Russy, Utrecht 1920, n°. 154, regesten n[rs] 120 en 121.

[28]) Haar huwelijk met *Herman van Steenre* verklaart de vererving van het leengoed „den Ham me" onder Homoet; in 1394 werd daarmede beleend *Deric van Groesbeeck Gysbertsz.* (*vgl.* „Gelre", Stichtsche, Gaasbeeksche en Overijsselsche Leenen, blz. 30), in 1447 *Frederick* en Willem, *van Steenre*, gebroeders (vgl. Register op de Leenen van het Huis Bereh, blz. 2751; merkwaardig genoeg vindt men dit goed eerst als Stichtsch en later als Berghsch leen!

[29]) v. Spaen, hss.-genealogie van Groesbeeok, Hooge Raad van Adel.

[30]) Hss. A. van Buchell „Monumenta in templis,', etc. folio 17.

[14a]) Uit de nog te Brussel bewaard gebleven protocollen van not[s]. Pieter Lion aldaar, blijkt dat het in k. 227 vermelde huwelijkscontract *van 2* Aug. 1700 van *Joseph d'Arredondo* eene donatie is van een belangrijk bedrag door Don *Joseph d'Arredondo* aan *Dame* Maria *Josepha de Boisengin* bij wijze van „contract de marriage" vastgesteld. In acten van dien zelfden notaris van 1698 en 1699 had Don Joseph vd. bij wijze van donatio inter vivos vrij groote bedragen gesohonken aan *Demoiselle* Maria Josepha vd.; in de acte van 1698 is reeds sprake van *2* kinderen, *Antonio Florens en Maria Josepha,* eoodat laatstgenoemde wel eenige jaren ouder dan 14 jaar was, toen zij in 1714 met Willem de Charon huwde.

[15]) Uit deze acte — en ook uit de volgende — blijkt dus, dat *d'Arredondo* een Jood was, *zijn* vrouw den Roomsch-Katholieken godsdienst beleed en dat hun kinderen R.K. waren; Willem de Charon heet hier dus: *een* man afvallig van den Katholieken godsdienst.

[16]) N.l. *Rudolf Willem van* den *Wall,* ged. Zutphen 4 Aug. 1741 en *Willem Joseph van den Wall,* ged. aldaar 22 Jan. 1743.

[17]) Blijkens mededeelingen van Jhr. Röell uit de Resolutieboeken van Zutphen.

de S^nt Germin et Mariae Josephe d'Aradonde, suscepit Josepha de Boisengien, semper se habens catholica sed juncta Judaeo."

Dit kind overleed jong.

3. ***Sophia Elitnbeth de Charon de St.*** *Germain*, gedoopt in de Walekerk te Utrecht 6 Januari ***1718*** *„fille de* ***Guillaume de*** *Charon* ***de St. Germain et de Marie Josephe*** *d'Arredondo*, ***dont les parain et marnine sont le père et*** *la* ***mère,*** *ella a été* ***baptizée par moi*** *Bonvoust, pasteur* ***de cette église."***

3 Juni 1761 teekenden te Amsterdam in: ***Frans*** *Gebhart Öhlekers*, *van* Rensburg, gereformeerd, oud 45 jaar, in de Koestraat, ouders dood, en *Sophia Elisabeth* ***de*** **Charon** ***de St.*** *Germain*, van Utrecht, gereformeerd, oud 43 jaar, op de Singel; haar vaders ***G. de Chnron St. Germain te*** Zutphen consent goed ingebracht.

Zij huwden 21 Juni 1.761 te Nichtevecht.

Als weduwe *Olekers* kwam zij later weder te Zutphen terug. In een resolutie der stadsregeering van 1783 wordt gunstig beschikt op het verzoek van ***Sophia Elisabeth de Charon St.*** *Germain*, wede *Olkers*, als kostkoopersche in het Oude en Nieuwe Gasthuis te Zutphen om haar kostgeld van f 75.— 's jaars te mogen terugbrengen tot f 50.— per jaar. Zij overleed op 77 jarigen leeftijd en werd begraven in de Groote Kerk te Zutphen 27 Maart 1796.

4. ***Charles Philippe de Charon de St. Germain,*** gedoopt in de Waalsche kerk in den Haag 6 Juli 1719 *„fils* ***de Guillnume de*** *Charron* ***de St. Germain, capitaine au service du landgrave de Hesse et de Mnrie Josepha*** *d'Arredondo, a* ***esté présenté par Son Altesse*** Sérénissime ***Monseigneur le*** *Prince* ***Charles Landgrave de Hesse,*** *Prince de Hersfeld,* ***Comte de Catzenellenbogen,*** *Dietz*, Ziegerhnyn, ***Nida & Schaumbourg, et Dame Marie Anne van Dorp épouse de*** *Messire* ***Adam*** *van* ***der*** *Duyn."*

Dit kind overleed ***jong.***

6. *Leopoldus Willem* ***de Charon de St. Germain,*** geboren in den Haag in 1721 (blijkens zijn militair stamboek, zijnde zijn doopacte nog niet gevonden). Hij trad zeer jong als cadet in dient bij de lijfcompagnie van den Prins van Oranje (reg^t Oranje-Gelderland). Blijkens de nog bestaande Stamboeken en Conduitelijsten van dit regiment [18]) was hij 26 maanden cadet geweest, 34 maanden vaandrig en 228 maanden luitenant; den 24 Maart 1766 ontving hij commissie als kapitein in genoemd regiment en wel bij het 1^e bataljon ervan; 13 Nov. 1773 werd hij kapitein-commandant van de grenadiers in het 2^e batj. van genoemd regiment; 20 Sept. 1774 kapt. commt. van de lijfcomp^ie; 22 Febr. 1776 majoor en 26 Aug. 1779 luitenant-kolonel, alles bij het 1^e batj. van hetzelfde regiment. In dezen rang overleed hij op 63-jarigen leeftijd den 16 Augustus 1784.

Op 52-jarigen leeftijd was hij nog in het huwelijk getreden; te Sluis en te Breda ondertrouwde hij op 13 Dec. 1773 met ***Hendrina Velge***, toen wonende te Breda, alwaar het huwelijk in de Waalsche kerk

[18]) Archief ***van*** den Raad van State, n^rs. 1938, 1957 en 1958, resp. beginnende met 1747 en 1773.

3 Januari 1774 werd voltrokken. Zij was geboren te Nijmegen (waar haar doop in het Hervormde, Luthersche en Waalsche doopboek niet te vinden is) en overleed te Maastricht reeds op 14 November 1778, zonder kinderen na te laten.

ti. ***Charlotte Wilhelmina Susanna de Chnron de St. Germain,*** gedoopt in de Waalsche kerk in den Haag 10 December 1722, waarbij doopgetuige waren: Willem Landgraaf van Hessen-Barfeld en Susanne baronesse van Spierken geboren van Slingeland voor en in naam van Sophie Charlotte Gravin van Limburg-Bronckhorst-Stirum.

Toen hare ouders te Zutphen woonden, kwam zij in huis bij mej. Margaretha Elisabeth Flenderus aldaar, een tante van de eerste vrouw van haar na te noemen broeder. Deze juffer bedacht haar in haar testament van 7 Oct. 1768 [19]) onder de volgende bewoordingen: „Margaretha Elisabeth „Flenderus te kennen gevende, hoe dat zij wegens „de menigvuldige diensten en trouwe oppassing als „zij voor en sedert het overlijden van haar broeder „den professor en conrector Flenderus, van juffr. „*Charlotte Wilhelmina Susanna* ***de Charon St.*** *Ger-* „*main* genoten heeft en nog dagelijks geniet, zij „bij een testamentaire dispositie van 26 Juni 1755 „alhier voor het stadsgericht gepasseerd, zij wel „heeft willen erkennen om na haar dood de legaten „te genieten daarin vermeld, doch aangezien die „legaten onzeker zijn, wil zij in vollen en onher- „roepelijken eigendom aan haar overgeven al haar „gereede goederen, bestaande uit goud, zilver, ge- „munt en ongemunt, juweelen, spiegels, kabinetten, „ledikanten, linnen, wollen, koper, tin, voorts alle „actiën en credieten, waaronder een obligatie van „1000 gl. ten laste van de Generaliteit. Bovendien „haar huisje en hof in de Polsbroek gelegen; zijnde „tot meerder securiteit de sleutels van alles en de „obligatie al dadelijk aan juffr. de Charon over- „ gegeven, etc. ; alles onder beding, dat deze haar „comparante gedurende haar leven zal blijven onder- „steunen en onderhouden." Waarna compareert Charl. Wilh. Sus. de Charon St. Germain, die dit alles aanvaardt met de resp. sleutels, zich verplicht als haar gevraagd en de acte mede onderteekent.

Eenmaal in het bezit dier erfenis ging deze juffr. ***de Chnron*** met haar hier voor sub 3 genoemde zuster *Sophia Elisabeth* en haar na te noemen zuster ***Urselina Elisabeth*** in Amsterdam wonen, waar zij het jaar daarop ondertrouwde met een 12 jaar jongeren Duitscher: ***Jan Kramer,*** *van* ***Hamburg, gereformeerd, oud 26 jaar, woont in de Nieuwe Lelystraat, ouders dood, geass. met Dirk Thone,*** en ***Charlotta Wilhelmina Susanna de Charon St. Germain,*** *van* ***Zutphen, gereformeerd, oud 30 jaar*** [20]), ***woont te Zutphen,*** *haar vader* ***W. de Charon St. Germain te Zutphen.*** Acte verleend den 27 Juli 1760 om tot Zutphen te trouwen.

13 Juli t. v. was de ondertrouw te Zutphen ingeschreven; het huwelijk werd 29 Juli 1760 te Warnsveld voltrokken.

[19]) Vestenissen van Zutphen, dl. 1758-1764, f°. 39 vs.

[20]) Tegenover haar veel jongeren man smokkelde zij met het opgeven van haar leeftijd, zij was in Juli 1760 niet 30, maar 37 jaar oud.

Spoedig daarop vestigde het echtpaar zich in den Haag en aldaar trad *Jan Kramer* steeds op als gemachtigde van zijn schoonouders en van zijn schoonzusters; hiervoor vermeldden wij reeds de Zutphensche volmacht van 27 Jan. 1761, bij welke hij door zijn geheele aangehuwde familie gemachtigd werd om geld op te nemen op haar huis op den hoek van het Voorhout. Straks vermelden wij nog een andere aan hem gegeven volmacht. Blijkens het Transportregister van den Haag wordt op 26 Febr. 1776 het transport geregistreerd (f°. 378^{vs}), waarbij *Jan Kramer* op 28 Dec. 1776 verkocht had aan de leden van de Groote Societeit, voor 26.000 gl., het door die leden gebruikt wordende huis op den hoek van de Lange Houtstraat bij het Voorhout, met al de servituten daarop rustende. Dit was dus het oorspronkelijk van de d'Arredondo's herkomstige perceel. Zijn vrouw, ***Charlotte Wilhelmina*** *Susanna de Charon St. Germain* overleed in den Haag, wonende wijk S, n° 47, oud 83 jaar aan verval van krachten op 18 Mei 1804 en werd begraven in de 3e kl. voor 6 gl. in de Groote Kerk aldaar.

7. ***Maurits Frederik Cornelis de Charon de St. Qermain,*** volgt II.
8. ***Helena Alexandrina de Charon de St. Bermain,*** gedoopt te Borculo 12 Mei 1726, jong overleden.
9. *Wilhelmina* ***Josepha de Charon de St. Qermain,*** gedoopt te Zutphen 17 September 1727, begraven te Zutphen in de Qroote Kerk 14 Juli 1797, ongehuwd. Na het overlijden harer ouders woonde zij te Deventer ; blijkens het Register van volmachten dier stad (dl. 1769-1793) geven op 13 Sept. 1774 *Wilhelma* ***Josepha*** en *Urselina* ***Elisabeth de Charon de St. Germain*** volmacht aan hun broeder ***Maurits Frederik Cornelis de Charon de St.*** *Germain*, capitein in het 2e bataillon van den gen. maj. Acronius, om aan hun zwager ***Jan Kramer,*** wonende in den Haag, bij accoord of transport tegen ontvangst van 700 car. gl. voor elk hunner, over te geven den geheelen roerenden en onroerenden boedel door hun moeder ***Maria Josepha*** *d'Arredondo*, wede van Willem ***de Charon de St. Germain,*** domeinraad van den Prins van Oranje en Nassau, nagelaten, met bepaling, dat hun zwager daarvoor alle schulden, bekende en onbekende, te zijnen laste zou nemen.
10. ***Vrsela Elisabeth de Charon de St. Germain,*** gedoopt te Zutphen 14 Juni 1730, begraven aldaar in de Groote Kerk 27 April 1781; ongehuwd.

Blijkens de hiervoor medegedeelde acte woonde zij in 1774 te Deventer; te voren had zij te Amsterdam gewoond, hetgeen bliikt uit haar te Zutphen gepasseerd testament van '26 October 1772 [21]), waarbij Uselina Elizabeth de Charon de St. Germain, ziek naar lichaam, maar haar verstand en zinnen volkomen machtig, testeert en haar testament, in 1770 te Amsterdam gepasseerd, herroept; zij legateert thans aan haar zuster ***Wilhelmina Josepha de Charon de St.*** Qermain de helft van al haar goederen en benoemt tot erfgenamen van de wederhelft haar gezamelijke broeders en zusters,

[21]) Kentenissen van Zutphen, dl. 1764—1774, fo. 204 vs.

benevens de kinderen van haar overleden zuster ***Maria Josepha de Charon de St.*** Germain bij *Arnoldus* ***Derk van den Wall,*** in leven onder-majoor dezer stad, verwekt, ieder voor $\frac{1}{5}$ portie te genieten.

11. ***Dithmar de*** Charon ***de St. Germain,*** gedoopt te Zutphen 9 April 1732, jong gestorven.
11. ***Maurits Frederik Cornelis (Eduard)*** [22]) ***de Charon de St. Qermain,*** gedoopt in de Waalsche kerk in den Haag 14 November 1724, waarbij zijn peten waren Maurits Cornelis baron van Nierop, lid van den Raad van State, en Eleonora Amelie Frederica gravin van Limburg-Bronckhorst-Stirum. Hij trad reeds jong in militairen dienst en was 8 Juni 1746 vaandrig geworden in het regiment van Aylva; 1 Jan. 1749 ging hij als sous-lieutenant over naar het regiment Acronius. Zijn staat van dienst is uit de nog bewaard gebleven Stamboeken en Conduitelijsten van dit regiment [23]) geheel na te gaan: 1 Jan. 1747 sous-luitenant, 1 Dec. 1762 luitenant, werd hij eerst 8 Juli 1783 kapitein, alles in het 2e batt. van genoemd regiment. 16 Sept. 1786 werd hij majoor en 18 Aug. 1788 luitenant-kolonel in het regiment van Plettenberg. Bij de revolutie werd hij als Oranje-gezind zijnde op 27 April 1795 in laatst genoemden rang gepensionneerd en woonde hij resp. te Nijmegen, Amsterdam en in den Haag. Op de lijst der gepens. officieren, overgeleverd aan de Nationale Vergadering in 1796, komt zijn naam en rang voor met een pensioen van f 1200.

Hij werd begraven in de Groote kerk in den Haag — als laatste der kinderen van ***Willem de Charon de St. Germain*** — op 17 Augustus 1807, bijna 83 jaar oud.

Hij was 2 maal gehuwd geweest, 1°. te Zutphen in de Walenkerk 9 Augustus 1760 als luitenant in het regt. Rumph, in garnizoen te Deventer, met Anna ***Maria Flenderus,*** gedoopt te Zutphen 10 Nov. 1733, dochter van ***Johannes Sebastiaan Flenderus*** en ***Catharina Franken.***

Deze echtgenoote, bij wie hij een jong gestorven kind had, overleed 2 jaar na het huwelijk en werd 10 Nov. 1762 in de Groote Kerk te Zutphen begraven.

Te Kampen en te Nijmegen ondertrouwde hij daarna als luitenant in het 2e Batj. van het Regt Acronius, resp. 7 en 9 Sept. 1769 met ***Clara van Slangen burg.***

Deze 2e echtgenoote was 5 Febr. 1738 te Kampen gedoopt als ***Clara Johanna van Slangenburg,*** dochter van ***Paulus Crocuger*** en ***Hester Sterke. Zij*** komt later in familie-aanteekeningen voor met den naam ***van Baer van Slangenburg,*** uit welk geslacht zij denkelijk door bastaardij afstamde. Zij werd begraven te Amsterdam 10 Mei 1806; er sproten uit dit 2e huwelijk 8 kinderen.

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Wilhelmina Maria de Charon de St.*** *Germain*, gedoopt te Zutphen 7 Maart 1762, begr. aldaar in de Groote Kerk 27 October 1762.

[22]) Bij zijn doop ingeschreven met deze 4 voornamen; in geen enkel stuk komt hij overigens verder meer voor met den laatsten voornaam, steeds alleen met de 3 eerste.

[23]) Arohief van den Baad van State, nrs. 1933, 1941 en 1958.

Uit het tweede huwelijk:

2. ***Willemina Josepha de*** Charon de ***St. Germain,*** gedoopt te Kampen 11 Mei 1760. Volgens familie-aanteekeningen huwde zij met een *von Dressel*; dit huwelijk werd nog niet gevonden, doch iu dien tijd woonde een officiers-familie *Dressel* te Waalwijk en waar haar vader in 1794 in den Bosch in garnizoen was, maakt zulks dit huwelijk waarschijnlijk.
3. ***Johanna Charlotta Catharina de Charon de St.*** Germain, gedoopt te Kampen 11 October 1761, ongehuwd overleden te Amsterdam, er begraveu 1 Juni 1803.
4. ***Theodora Maria de Charon de St. Germain,*** gedoopt te Sas van Gent 26 Januari 1763, overleden te Namen 14 October 1766.
6. ***Jean Guillaume de Charon de St. Qermain,*** gedoopt te Leeuwarden 20 Mei 1769, overleden te Philippine (Zeeuwsch-Vlaanderen) 22 Mei 1784.
6. ***Maurits Clarus Theodorus,*** volgt III.
7. ***Maria Urselina de Charon de St. Qermain,*** gedoopt te Deventer 6 Maart 1774, begraven aldaar 26 Juni 1774.
8. ***Edouard,*** volgt IIIbis.
9. ***Maria Vrselina de Charon de bt. Germain***, gedoopt te Deventer 8 Februari 1778, overlijden niet gevonden.

111. Jhr. **Maurits** *Clarus Theodorus* ***de Charon de St. Germain***, geboren te Leeuwarden 18 Oct. 1771, er gedoopt 27 Nov. d. a. v., trad in dienst 7 Jan. 1789 als vaandrig in het 1e batj. 7e comp. van het regt van Plettenberg, waarbij zijn vader toen luitenant-kolonel was. In 1 794 lag hij in garnizoen in den Bosch. Bij 'de revolutie werd hij ontslagen en in 1795 komt hij voor als luitenant van het regt Plettenberg bij het rassemblement van dat jaar. Als majoor der infanterie en militie-commissaris eindigde hij na het herstel van het huis van Oranje zijn militairen loopbaan. Hij overleed te Leeuwarden 23 April 1840. Bij Kon. Besl. van 14 Mei 1822 nr 91 werden hij en zijn broeder *Edouard* ingelijfd in den Ned. Adel; zij ontvingen deswege geen afzonderlijke acte van inlijving, doch het besluit, met de onderteekeningen, werd gesteld op een perkamenten acte in hun bezit, verleden voor „maire et capitouls de la ville de Toulouse" d.d. 1 Maart 1735, geapprobeerd op 16 Maart d. a. v. door Emanuel baron de Puget de Saint-Alban, lieutenant de nos seigneurs les Maréchaux de France en Languedoc, welke acte inhoudt de 16 kwartieren van *Guillaume de Charon St. Oermain* en een verklaring van de echtheid zijner afstamming

Hij huwde te Breda 13 Juli 1792 *Christina Hendrica den Rogge,* geb. te Amsterdam 29 Jan. 1776, ged. aldaar in de Nieuwe Kerk 1 Febr. 1776, overleden te Arnhem 24 Juli 1867, dochter van ***Joost den Roggen*** en ***Johanna Verkerk.***

Uit dit huwelijk sproten 9 kinderen, alle zonder nakomelingen overleden :

1. ***Maurits Joseph Frederik Cornelis de Charon de St. Germain***, geb. Arnhem 30 Dec. 1792, gedoopt te Culemborg 13 Jan. 1793, begr. te Nijmegen 6 Febr. 1793.

2. Jkvr. ***Clara Johanna Frederica*** de ***Charon de St. Qermain,*** ged. Nijmegen 24 Sept. 1794, overl. Leeuwarden, 29 Nov. 1834.
3. Jkvr. ***Wilhelmina Josepha Charlotte de Charon de St. Germain,*** geb. Schermbeek 4 Aug. 1799, overl. Arnhem 18 Mei 1876.
4. Jhr. ***Maurits Frederik Cornelis Jan Isaac Willem de Charon de St. Germain,*** geb. Wesel 6 Mei 1801, majoor der infanterie, overl. Arnhem 16 Nov. 1890, tr. aldaar 6 Dec. 1868 ***Gabrielle Henriette Louise Clarion,*** geb. Haarlem 6 Mei 1804, overl. Arnhem 7 April 1882, dochter van ***Daniel Antoine*** en ***Henriëtte Hillegonda Momma.***
6. ***Christina Hendrica de Charon de St. Qermain,*** ged. Amsterdam 26 Dec. 1803, overl. voor 1808.
6. ***Anna Christina de Charon de St. Qermain,*** ged. den Haag 23 Nov. 1806, overl. aldaar 27 Dec. 1806.
7. Jkvr. ***Anna Christina de*** Chnron de ***St. Germain,*** geb. Nijmegen 12 Juli 1808, ged. aldaar 24 Juli d. a. v., ongehuwd overleden te Arnhem 13 Febr. 1902.
8. ***Christina Hendrika de Charon de St. Germain,*** geboren te Nijmegen 22 Juli 1809, ged. aldaar 30 Juli d.a.v., jong gestorven.
9. Jkvr. ***Frédérique Sophie Guillemine de Charon de St. Germain***, geb. te Nijmegen 6 Apr. 1812, ongehuwd overleden te Arnhem 1 Dec. 1876.

IIIbis. Jhr. ***Edouard de Charon de St. Qermain,*** geboren te Deventer 9 Dec. 1776, er gedoopt 10 Dec. d.a.v. Trad 2 Aug. 1792 in dienst als vaandrig bij het regt. Plettenberg bovenbedoeld, eindigde zijn loopbaan als luitenant-kolonel der infanterie en overleed in den Haag 20 September 1859.

Hij huwde in Duitschland met ***Catharina Margarethe Elisabethe*** *(von)* ***Appold,*** geb. te Oedelsheim 29 Juni 1784, overleden in den Haag 26 Oct. 1872, dochter van ***Christian Ludwig*** en *Johanna* ***Dorothea Charlotte Köhlhausen.***

Hunne kinderen waren :

1. Jhr. ***Carl Louis de Charon de St. Germain***, voor hem en zijn afstammelingen zie Nederland's Adelsboek 1928 en 1932.
2. Jkvr. ***Ernestine de Charon de St. Qermain,*** geb. Oedelsheim 3 Maart 1813, gest. 's-Gravenhage 7 Oct. 1895, tr. Semarang 20 Nov. 1841 ***Joseph Marie Tissot,*** geb. Port Louis (Mauritius) 12 Juni 1816, gest. 's-Gravenhage 27 Nov. 1874, zoon van ***Joseph*** en ***Marie Françoise Souritte.***
3. Jhr. ***Frédéric de Charon de St. Qermain,*** voor hem en zijn afstammelingen zie Nederland's Adelsboek 1932.
4. Jkvr. ***Catharina Jacqueline Wilhelmina Edouarda de Charon de St. Germain***, geb. 's Hertogenbosch 8 Oct. 1826, gest. 21 Maart 1893 te 's Gravenhage.
5. Jkvr. ***Caroline Cathérine Frédérique Louise de Charon de St.*** Germain, geb. 's Hertogenbosch 28 Jan. 1829, gest. Soerabaya 30 Aug. 1864, tr. aldaar 11 Nov. 1848 ***Barent Jan van Eck***, geb. Delfshaven, Huize „Rusthoeff", 20 Oct. 1818, firmant der firma B. J. van Eck & Co. te Soerabaya, commissaris der Javabank, gest. 's-Gravenhage 17 April 1889, na hertrouwd te zijn te

Soerabaya 6 Sept. 1866 met ***Louise Henriëtte Cornelie van Barthold***, en ***zoon*** van ***Huybert van Eck en Willemina Strang.*** (Zie Nederl. Patriciaat 1926).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Aanvulling voor de genealogie van het geslacht van Borselen.

De genealogie-Borselen, opgenomen in jaargang 1927 van dit Maandblad, kan in kolom 383 aangevuld worden met de plaats, waar Vrouw ***Alienora van Borselen*** werd begraven. Deze plaats, de kerk van het Regulierenconvent te Audenaarde in België (prov. Oost-Vlaanderen), wordt genoemd in den hieronder afgedrukten post; voorkomend op fol. 30 v° in de rekening van den rentmeester-generaal van het graafschap Culemborg, Jan van Cuyck Henricxzoon, over het jaar 1561 (Rijksarchief, Arnhem).

Met „madame", die de opdracht tot het in den rekeningpost genoemde onderzoek gaf, is bedoeld ***Elisabeth van Culemborg***, weduwe van *Anthonie van* ***Lalaing*** graaf ***van Hoogstraten.***. Alienora was haar overgrootmoeder.

Van het regulierenconvent te Audenaarde schijnt niets meer te bestaan. In den Dictionnaire van De Seyn wordt het althans niet vermeld.

De bewuste post luidt aldus:

A Simon Otten pour avoir esté envoié de Culembourg avec lettres de madite dame au prieur du couvent des Réguliers à Audeneerden pour y avoir copie de l'épitaphe sur la sépulture de madame ***Alienora de Borssele***, estant enterrée en l'église dudit couvent, pour savoir le vray jour de sou trespas, dont il rnpporta response du prieur, pour III jours de vacations et quelque extraordinaires. . . . XX s(ols).

A. J. VAN DE VEN.

Het wapen der van Naamen's.

(XLVIII, 185.)

De heer Wijnman deelt in zijn artikel ***van Naamen***, voorkomend in bovengenoemden jaargang, mede, dat het wapen der van *Namen*'s de pijlpunten naar beneden heeft gericht en dat der van ***Naamen's*** naar boven.

Mevrouw de douair[e] de Blocq van Haersma de With-van Naamen van Eemnes veroorloofde mij afdrukken te nemen van vier in haar bezit zijnde cachetten [1]: *a.* een gouden cachet met rooden edelsteen en 0. een koperen cachet, beide afkomstig van den tak *van Naamen van* ***Eemnes*** : de pijlpunten om 1 a a g ; *c.* een gouden cachet met zwarten steen van mr. Petrus ***Johannes van Naamen, heer van Scherpenteel,*** geb. 17 Mei 1774, † 27 Febr. 1864 ⚔ Elizabeth Agatha Bisdom, geb. 17 April 1773, † 9 Aug. 1810 [2]: de pijlpunten omlaag en als hartschild het wapen der heerlijkheid *Scherpenzeel*. De drie genoemde wapens hebben als helmteeken de lelie. ***d.*** een geheel zilveren cachet met twee schilden : rechts : van ***Haersma de With,*** links: van *Naamen*, hier staan de pijlpunten om ho o g ; het geheel gedekt door een kroon met 5 parels. Bij dit cachet zal men te doen hebben met een vergissing van den stempelsnijder en mogelijk is hierdoor de bovengenoemde meening ontstaan.

[1]) De 4 afdrukken afgestaan voor de verzameling van het **Genootschap.**

[2]) De data volgens aanteekening in een familie-Bijbel.

Indertijd teekende ik het wapen aan van mr. ***J. S. van Naamen, 1824,*** voorkomende in het museum Waaggebouw te Amsterdam. Ook daar waren de pijlpunten om 1 a a g gericht. F. KRAGT. **Hz.**

Aberson.

(L, 247).

Op het Rijks-Archief te Arnhem (Landdrost-Ampt) vindt men een rood lak van ***Ernst Jan Benjamin Aberson,*** richter Ampts *Roderlo* 9-12-1784, zijnde een hert, dat L tegen een boom klimt, op een grasgrond. Helmt. : het uitkomende hert. Bloemversiering als dekkleeden.

Adam Aberson zegelt 26-3-1768 te *Ruurlo* héél anders (Brieven Rekenkamer) n.m. 2 naar links gewende hertenhalzen, één in het hoofd en één in den voet, vergezeld R van 3 sterren (6) (2 R, 1 L) en L van een *engel* met zegenende handen. Bladerkroon.

L. Abreson, rigter te ***Ruurlo,*** zegelt 22-4-1718 (losse bladen Rijks-Arch. Arnhem) gedeeld: 1 het hert klimmend R tegen een boom, II 6 sterren (6) (3-2-1). Parelkroon (7).

Lowys Abreson, geauthoriseerd righter te ***Ruurlo,*** zegelt 24 Sept. 1700 met 7 sterren (6) (3-3-1). Helmt. een ster (6). (Rijks-Arch. Arnhem a.b.). Dit zelfde wapen wordt echter óók gebruikt door *Herman Martens* te Ruurlo 12-1-1701.

Lowijs ***Abreson,*** rigter tot ***Ruurlo,*** zegelt 2-5-1719 (Rijks-Arch. Arnhem a.b.) weder anders: een boom op grasgrond. R een ***springend*** hert naar R, L een engel met pijl en boog, in het hoofd L 3 sterren (6) (2-1).

En ***Louis Abreson,*** rigter te *Ruurlo*, zegelt 9-11-1735 nog weder anders. Een boom op grasgrond. R de engel met pijl naar L, L -het- hert en in het -hoofd R de 3 sterren (6) (2-1). Idem idem: 19-7-1735 scherper. (Rijks-Arch. Arnhem, Landdrost-Ampt). Terwijl hij 6-3-1723 evenzoo zegelt, maar alles weder omgewend !

Men ziet, varianten genoeg op hetzelfde thema.

STEENKAMP.

Baumhauer. (L, **247).** Eene afb. van dit wapen is te vinden in Macco, Aachener Wappenbuch n.m. van *Johann Baumhauer 1746.* De leeuw is ***goud op blauw,*** de 3 knoesten staan los naast elkaar paalsgewijs en zijn blauw op goud. Helmteeken is de halve gouden leeuw met zilveren bijl.

Volgens een lakafdruk is de leeuw ***gekroond.*** Het helmteeken idem, de rest net eender als boven. Schildhouders zijn 2 omziende gekroonde leeuwen, elk met een hellebaard in den L (R) klauw.

Het devies luidt: ***Praeterita sperus futura spero.***

STEENKAMP.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Hamel (van). (L, 188, 220, 252). Ter verdere aanvulling van het Bossche geslacht van ***Hamel*** kan ik nog de volgende mij bekende of door mij gevonden gegevens mededeelen :

1°. De 4e voorvader ***Johan van Hamel,*** † 1619, ⚔ *Theodora van* ***Empel,*** † 12 Mei 1628, komt ook voor in Dr. C. F. X. Smits „De grafzerken, wapen- en rouwborden van de Kathedrale St. Janskerk van 's Hertogenbosch!' blz. 182 n° 172 als volgt : „Begrafenisse van

Hans ran Hamel in synen leven Burgemeester der Stat Diest — sterft 9 Augustij anno 1619, ende *Diercxen,* dochter van Meester *Westpheringius van Empel,* sterft den 13 Mey anno 1628". Daarboven hun alliantiewapen : (herald.) rechts: in zilver 6 aangesloten ruiten naast elkander, de schildranden rakende, links: een gedeeld wapen, met rechts dezelfde ruiten, en links doorsneden: boven, een loopende hond, en onder, een veld van vair — geen kleuren aangegeven. Geen helmteeken of kroon, maar een doodskop met attributen.

2°. De kinderen van het echtpaar *Pieter Daniel van Hamel X Helena Wilhelma* (niet Wilhelmina) *Six*, moeten aangevuld worden met de volgenden:

3. *Maria Judith,* ged. 4 Oct. 1758.
4. *Wilhelm Nicolaes*, ged. 18 Mei 1760.
6. *Henriette Dorothée,* ged. 25 Nov. 1761.
6. *Pieter Theodorus*, ged. 6 Jan. 1763.
9. *Albert Nicolas*, ged. 13 Oct. 1767.
10: *Helena Wilhelma,* ged. 19 Juni 1769.

Ik vond deze allen in de doopregisters op het Oud Gemeentelijk Archief aan de Amstelkade te Amsterdam, en wel omtrent het oudste kind, van de Nieuwe Zijdskapel, het 2e en het 4e kind van de Amstelkerk en de 7 anderen van de Walekerk. Bij nº 2 komt als doopgetuige voor de heer Abraham Croook, schepen, voor den heer Myndert Carel Six, en bij nº 4 Pierre Theodore van Hamel.

Bij baar ondertrouw d.d. 21 Dec. 1753 werd *Helena Wilhelma Six* geassisteerd (daar haar ouders dood waren) met „Haar Edele Heer en Neef, den WelEd. Agtbaare Heer en Meester Pieter Six, Raat en Regeerent Burgemeester deser Stadt, mitsgaders Bewinthebber van de Oost-Indische Maatschappij ten dienste deser Lande".

3°. De 3e zoon van het echtpaar *Daniel van Hamel X Catharina Agnita* (niet Augusta) *Behn* is genaamd, niet *Theodore Pieter,* maar *Petrus Theodorus*, en zijn vrouw *Johanna Knobbout*, want het huwelijksregister van Amsterdam deel 596 fº 22 vermeldt hen aldus als ondertrouwden te Beusichem 19 Augs 1762 en als wonende „byde te Beusichem", blijkens onderzoek in het Rijksarchief te Arnhem.

Bij de quaestie, of dit Bossche geslacht uitgestorven is, moet dus nu ook gevraagd worden, welke de verdere levensloop geweest is van de 3 andere zoons *van Hamel-Six*, in dit opstel genoemd, maar waarop ik vooralsnog geen antwoord weet te geven.

Ik wil aan het bovenstaande nog toevoegen, dat de naam *van Hamel* ook veel voorkomt in de Geldersche Leenaotenboeken, omtrent welks dragers in het eene gedeelte, voorzoover in het laatst der XVIIe en in de XVIIIe eeuw voorkomende, met groote zekerheid kan vastgesteld worden, dat zij tot de Geldersche familie behooren, maar waarvan het andere gedeelte betrekking heeft op een riddermatig geslacht *van Hamel of Hamal*, geheeten van *Elderen*, voorkomende in de XVe en de XVIe eeuw.

Zou dit laatste nog samenhangen met het door ons behandelde Bossche geslacht, hetwelk nu blijkt uit Luikerland te stammen? Rietstap in zijn Armorial Général plaatst achter *Hamal d'Elderen* ook Luik, de wapenfiguren zijn van beide dezelfde, alleen de kleuren en het metaal komen juist in omgekeerde orde voor.

Amsterdam. Mr. H. H. Everts.

Hengel (ten)-Nieuwenkamp. (XLIX, 382). *Hendrik ten Hengel* begraven te Zwolle 12 Febr. 1768, zijn echtgenoote *Hermina Nieuwenkamp* aldaar begraven 14 Juni 1760. In de lidmatenregisters der Herv. Kerk te Zwolle komen zij niet voor.

Z. A. H.

Hooghwoud. (L, 222, 265). In de vraag moet een fout schuilen. Bruinvis' de Vroedschap van Alkmaar geeft alleen: *Jan Pietersz Hooglwond,* schepen 1612-13. Wel was Mr. *Joan Hoogtwoud* schepen en gecomm. raad te Hoorn ± 1670 (Velius. Kron. v. H.). Te Alkmaar huwden N.H. 2-III-1653, ondertr. 16-11 *Jacob Baertsz Hooghtwoud en Reym Jansz.* n.g. dochter van *Jan Symonsz Baert*, burgem. van Wognum, betoogn. Wognum.

R. P. M. v. w.

Louis. (L, 266). Uittreksel uit de registers van den burgelijken stand der gemeente Hoorn.

1. Huwelijken.

Gehuwd 14 Juni 1844:

Jan Pieter Louis, 26 jaar, geëmployeerde aan het bureau van den Directeur der directe belastingen te Leeuwarden, wonende aldaar, geboren te Coevorden, meerderjarige zoon van *Jan Pieter Louis,* administrateur in de guarnisoens-infirmerie en militaire bakkerij te Leeuwarden en van *Johanna Frederica Egenhof,* zonder beroep, beide aldaar woonachtig, bij notarieele acte tot het aangaan van het huwelijk hunne toestemming gevend en

Maria Spoelder, 24 jaar, zonder beroep, geboren en wonende binnen deze stad, meerderjarige dochter van *Wessel Spoelder,* portier in het correctiehuis en van *Antje Kolles,* zonder beroep, beide mede aldaar woonachtig, bij de voltrekking tegenwoordig en daartoe hunne toestemming gevend.

Bij dit huwelijk is o.a. overgelegd een geboorte-extract van een door contractanten buiten huwelijk verwekt kind, genaamd *Jan Pieter,* op den 21 Juni 1843 binnen deze stad geboren, verklarende hetzelve bij deze voor het hunne te erkennen.

Getuigen : Hendrik Spoelder, 66 jaar, broodbakker, Jan Tiel, 58 jaar, herbergier, neven van de bruid, Hendrik Bakker, 32 jaar, ambtenaar in het huis van correctie, Klaas Meyer, 34 jaar, zonder beroep, goede bekenden van den bruidegom.

II. Geboorten.

Geboren 27 Mei 1820:

Maria, dochter van *Wessel Spoelder,* 40 jaar, bakkersknecht, en van zijne echtgenoote *Antje Kolles*, *27* jaar, zonder beroep.

Getuigen : Hendrik Spoelder, 68 jaar, winkelier, Evert Spoelder, 63 jaar, winkelier.

Aangever: de vader.

Amsterdam. W. van Maanen.

Nieuwenkamp-Meulenbroek. (XLVII, 30). *Cornelis Nieuwenkamp* overleed 17 Febr. 1818 in het Binnengasthuis te Zwolle, oud 82 jaar, ouders niet vermeld. Hij komt niet voor in het lidmatenregister der Herv. Kerk. Zijn echtgenoote *Geziena Meulenbroek* werd ged. te Zwolle 1 Febr. 1732 als d.v. *Lambert Meulenbroek* en *Geertruy Matekate.* Zij werd 27 Maart 1782 lidmaat der Herv. Kerk te Zwolle en is aldaar begraven 11 Januari 1806.

Z. A. H.

Pennink. Volgens Ned. Patr. 1914, bl. 316/7 vangt de stamreeks dezer familie aan met *Engbert P.*, richter en burgem. van Enschede en is het wapen : op goud een zwarte dwarsbalk, vergezeld van drie zwarte vogels.

Een tijd geleden zag ik echter een gekleurd wapen *Pennink* als volgt: op goud een zwarte dwarsbalk, vergezeld boven van een zilveren roofvogel, met roode snavel en pooten, die in een zilveren kip (met roode neb) pikt; en beneden van een grijs-zwarte duif met zilveren kop, roode snavel en nagels ; helmt. een gouden vlucht; dekkleeden goud en zwart. De wapenspreuk als in Ned. Patr. in roode letters op blauw lint. Boven het wapen in den linkerhoek staat het jaartal 1296.

Kan iemand dit wapenverschil verklaren en is er eenige grond om de stamreeks tot 1296 op te voeren? [1])

Welt. B. v. T. P.

Perez de Baron (de)-Eckhardt. (L, 167, 222,266). Volgens de fiohescollectie van het Landsarohief werd 6 Juni 1791 geboren en 17 Juni 1791 te Batavia in de Portug. Kerk gedoopt:

Jean Baptiste, zoon van *Pierre Joseph Perez en Wilh*ª. *Charlotta Pilon*, get. *Pierre Joseph Perez.*

Deze Pierre *Joseph Perez* was opperchirurgijn en werd 10 Sept. 1790 chir. majoor 2º bat.; 20 Sept. 1790 van het 1ª bat. Hij werd 19 Aug. 1791 op het Holl. kerkhof te Batavia begr. uit sterfhuis Tijgersgracht. Zijn test. in reg. Batª. 1790/1 fol. 321.

Zijn wede. *Pilon* hertr. Batª. 6 Jan. 1793 *Johan Hendrik Holle,* wedr. *Anna Elisabeth Vermeer.*

P. J. Perez en *W. C. Pilon* hadden nog een zoon *Jan Willem Perez,* oud 16 jaar in 1803 en in Holland wonende.

Jean Baptiste Perez vd., oud 8 m., kind van de wede van den chir. maj, *Perez*, begr. Holl. kerkhof Batª. 4 Jan. 1792.

Zijn zusje *Magdalena Catharina P.*, oud 2½ jaar, kind van dezelfde ouders, werd 9 Sept. 1790 op het Holl. kerkhof te Batª. begr.

Uit de voornamen *Pierre* en *Jean Baptiste zou* men afleiden, dat de voornoemde personen tot dezelfde familie behoorden als de vice-president van den Raad van Indië *Pierre Jean Baptiste de Perez.*

Welt. B. v. T. P.

Staats. (L. 126). De fichescollectie van het Landsarchief te Batavia vermeldt de volgende personen van den naam *Staats* uit de 17e eeuw:

1. *Claas Staatsz.*, van Hamburg, in 1687 in Indië met s. Hendrik Maurits als matroos op f 12 's maands. Kreeg 18 Jan. 1691 verhooging van gage tot f 14 's m. met 3 jarig verband.

2. *Geertruyd St.*, van Buurich (Cleve) × *Jacob Croon,* van Hamburg, vaandrig O.I. Comp.; hun test. in reg. Batavia 1686/88 fol. 98 dd. Batavia 9 Feb. 1682 voor nota. J. B. G. Keyeers van Breda; gedep. bij Weesk. 28 Aug. 1686; hun dr. *Catha. Croon, oud 7* Jaar, geb. Kaap de G. H.

Als wede. *Jacob* Croon in test. reg. Batª. 1696/7 fol. 272/3. *Jacob Croon* ging 1674 voor de kamer A'dam als vaandrager met s. „De Veluwe" naar de Kaap de G. H., alwaar hij bleef tot 1679, toen hij met „de Hollandsche Thuyn" te Batª. arriveerde.

3. *Maria St.* × 1º. *Barend Schellinger;* ondertr. 2º. Batª. 17 Oct. 1641 *Hendrik Boelen.*

4. Sara *St. X Stuets Christiaensz.* Zij geb. Mangenale. Hun kind ged. Batavia 9 Maart 1634.

6. *Susanna St.*, van de Cust, jonge dr. oud 20 j.. × Bat. 6 Maart 1670 *J. Truytman.*

Welt. B. v. T. P.

[1]) Hiervoor bestaat zeker geen grond ten aanzien van het in Ned. Patr. 1914 behandelde geslacht *Pennink;* aldaar wordt zoowel eene foutieve stamreeks als een geheel verkeerd wapen opgegeven. (Zie dit Maandbl., jg. 1914, kk. 245-247, 312-313). — Red.

Vosch van Roelinxweert. (L, 191). In Maandblad XXIV, kol. 49, 60 publiceerde Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins genealogische aanteekeningen over deze familie naar een handschrift van Buchell.

Catharina Vosch is de dochter van *Jan Vosch* en *Catharina Pierlincx*, welke laatste blijkens Wapenheraut 1910, pg. 438 hertrouwd is met *Tymon Ploos.* Volgens het handschrift Buchell had Catharina een broeder *Baltazar*, waarover verder niets wordt vermeld.

In de Nicolaaskerk te Utrecht werd 4 Oct. 1666 gedoopt *Laurentius L. Anckre, zoon* van Henricus en *Sybilla Vosch,* getuigen *Baltus Vosch* en de Heer *Henric van Wyckerslooth.* Dit is de latere burgemeester van Utrecht Mr. *Laurens van Lanckeren* (gehuwd met 1º *Jacoba van Nellesteyn,* 2º met *Susanna de Ruever),* die de. zoon was van *Henricus van Lanckeren*, predikant te Vreeswijk, en *Sybilla Vosch van Roelinxweert.*

Volgens een niet gecontroleerde fragment-genealogie *Vosch van Roelinxweert,* in mijn bezit, is deze *Sybilla* te Utrecht 18 'Feb. 1644 gedoopt als dochter van *Balthatar Vosch* en *Willemina ter Stal.* Deze Balthazar was weder de zoon van *Balthazar Vosch van Roelinxweert,* in *1611* gehuwd met *Anna van Hollandt,* en deze laatste Balthazar was een broeder van *Jan Vosch,* den schoonvader van *Henrick van Wyckerslooth,* gelijk ook in de aanteekeningen van Buchell is vermeld.

Ik acht de mogelijkheid echter niet uitgesloten, dat hier een fout schuilt en dat *Balthazar Vosch,* de man van *Willemina ter Stal* en die volgens de genealogie, in mijn bezit, in 1649 hertrouwd is met *Hadewich de Ruever*, identiek is met den bovengenoemden *Baltazar*, zwager van *Hendrick van Wyckerslooth.*

Over de kwartieren *Vosch van Roelinxweert X van Hollandt* zie ook Maandblad XXII, pg. 47 en XXVJ, pg. 89. Zie verder ook Navorscher 1889, pg. 433 e. v. over deze familie.

Rendeh. W. Ph. Veeren.

INHOUD 193.3, No. 0.

Bestuursberichten. — Algemeene Vergadering van het Genootschap op Zaterdag 28 Mei 1932. — Jaarverslag 1931. — De stamvader van het geslacht van Heeckercn, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. — Nog iets over den grafsteen van Adriaen de Wsel van Vronesteyn, door Mr. Elisabeth C. M. Prins. (Met een plaat). — Willem de Charon de Saint-Germain en zijne nakomelingen, door W. Wijnaendts van Resandt. (Slot). — Korte mededeelingen: Aanvulling voor de genealogie van het geslacht van Borselen; Het wapen der van Naamen's; Aberson; Baumhauer; — Vragen en antwoorden: Hamel (van); Hengel (ten)-Nieuwenkamp; Hooghwoud; Louis; Nieuwenkamp-Meulenbroek; Pennink; Perez de Baron (de)-Eckhardt; Staats; Vosoh van Roelinxweert.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij. voorh. H. L. Smits.

MAANDBLAD

VAN EET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TE. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 10. **L^e Jaargang.** October 1932.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van den Heer Paul Leenderts, te Oosterbeek, sedert 1919 gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen:

Mr. F. baron VAN DER FELTZ .... *Amsterdam. Minervalaan 84.*
F. HOOGEWERFF . . . . . *Arnhem. Roermondseplein 3.*
J. KNAAP . . . . . *Medan. Baboeraweg 6.*
J. M. VAN KUYK . . . . . *'s-Gravenhage. van Panhuysstr. 13.*
H. W. G. RAS B.D.ZN.... (voorl.) *'s-Qrauenhage. Utenbroekestr. 21.*
L. D. J. SCHAS. . . . . *'s-Qravenhaae. Bankastr. 121.*
P. M. VAN WALCHREN ..... *Apeldoorn. Piet Joubertstr. 20.*
R. K. A. VAN DER ZWEEP . . . . . *Nice (Fr..) Rue du Congrès 2.*

Staat van Aanwinsten.

A. Afdeeling Familie-Archieven.

Archivalia Taets van Amerongen van Woudenberg. *(Bruikleen van W. H. Baron Taets van Amerongen van Woudenberg.)*
Archivalia Huift. *(Bruikleen als boven.)*
Archivalia van Tengnagell. *(Bruikleen van den Heer J. van Lier.)*
Archivalia van Diepen. *(Bruikleen als boven.)*
Archivalia, nagelaten door Hendrick van Heteren (18e eeuw). *(Qeschenk van Jhr. W. A. Gevers Deynoot.)*
Arohivalia Clarion. *(Geschenk van den Heer L. C. Kloos te 's-Gravenhage.)*
Arohivalia de Ranitz, afkomstig van den huize Doorniok. *(Qeschenk van den Secretaris.)*
Archivalia van Sevenaer. *(Geschenk als boven.)*
Archivalia van Naerssen. *(Legaat van Jhr. W. F. R. van Naerssen.)*
Stukken, betrekking hebbende op leden van het geslacht van Dam en aanverwante familiën. *(Bruikleen van den Heer H. H. van Dam.)*
Archivalia Werdmtiller von Elgg c.a. 19e eeuwsch afschrift. 1 deel folio. (Catal. Hist. Gen. 1882 no. 20.) *(Beschenk van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht.)*
Acte van aanstelling van Heinrich Johan von Loë tot Koninklijk Pruissisch Kämmerer. 1800. *(Beschenk van den Heer A. G. Everts te Hilversum door bemiddeling van Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn.)*

B. Afdeeling Handschriften.

Yvoy, mr. D. M. M. van Hangest Baron d'. Index op eene verzameling teekeningen, vervaardigd door M. L. van Hangest Baron d'Yvoy, van de wapens, voorkomende op graftomben, grafzerken, glasramen e. d. in verschillende kerken enz., benevens een index op eene verzameling geslachtregisters in handschrift, ten getale van ruim 1100, toebehoorende aan mr. D.M. M. van Hangest Baron d'Yvoy. (Catal. Hist. Gen. 1882 n° 18, vgl. Kroniek Hist. Gen. 1856 p. 147-149.) 1 portefeuille. *(Geschenk van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht.)*
„Geslachtkaart van de Graven en Vrijheren van „Kuik uyt welcke in rechte en wettelike linie oor„spronkelik is voortkomende het huis en geslachte van Mierop." 19e eeuw. 1 rol. (Catal. Hist. Gen. 1882 no. 19.) *(Geschenk als boven.)*
Gijsberti Hodenpijl, G. H. J. Genealogieën Dingem ans en Penning en genealogische aanteeningen Beeckman, van Bol-Es, van Boshuysen, Bosschaert, Bredero, Delia, Doorn, van Doorn, den Draak, van den Eelaart, van der Heim,

van den Heuvell, Juyst, Kneppelhout, Kouwenhoven, (van) Kruyne, van Leeuwen en Stam van Leeuwen, Loopuyt, (van) Lutsenburg, Maas, Naatleen, van Naurick, Penning, Poort, Post, Preuyt, Rijnbende, Schieveen, Uitterweer, Veth, Villerius, Vos, de Vos, Zillesen. (Geschenk *van den Samensteller.)*

Groot, J. de. Genealogie van Stockum van Akendam. (*Geschenk* van *den Samensteller.)*

Lier, J. van. Fragment-genealogie d u Puy. *(Geschenk van* den *Samensteller.)*

Genealogie B o ursse. (*Geschenk van den Heer F. G. Waller.*)

Genealogie D w a r s. (*Geschenk van Majoor G. H. J. Gijsberti Hodenpijl.*)

Genealogische staat v a n Hame1. (*Bruikleen* van Mr. *H.C.* Obreen.)

Genealogie van Melisdijck. *(Geschenk van N.N.)*

Tabel, aangevende de afstamming van Nr. 0. van der Haghen uit Jan Stalins. (*Geschenk van den Secretaris.)*

Prins, Nr. P.C. Bloys van Treslong. Genealogische aanteekeningen B o g a a r d t, B o o g a e r t, verzameld in het Landsarchief te Batavia. *(Geschenk van Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins_.)*

Schouten, H. J. Genealogische aanteekeningen van Dobben. *(Aangekocht.)*

Schouten, H. J. Addenda van Dobben. (*Geschenk van den Heer H. J. Schouten te Amsterdam.)*

W i l d e m a n, N. G. Genealogische aanteekeningen Boerhaave en Graswinckel. (*Geschenk van den Heer M. G. Wildeman.*)

Lijst van Regeeringsleden der stad Gorinchem van *1656* tot en met 1702. *(Aangekocht .)*

Aanteekeningen van verschillenden aard. (*Geschenken van de Heeren H. H. van Dam, J. C. P. W. A. Steenkamp, Jhr. J. van Reigersberg Versluys* en *M. G. Wildeman.*)

Bijdragen tot de kennis der middeleeuwsche geslachten van Holland en Zeeland,

door Dr. HENRI OBREEN.

De heeren van Putten en van Strijen.

Hoofdstuk 1.

Inleiding. Bronnen.

Naast de heeren van Voorne, naar welk geslacht door mij enkele jaren geleden in dit maandblad een onderzoek werd ingesteld [1]), ontmoet men in het merkwaardige eilandenrijk, gelegen aan de monden onzer groote rivieren, nog twee voorname geslachten, n.l. dat der heeren van Putten en dat der heeren van Strijen.

Nadat zoowel Putten als Strijen gedurende de 13e eeuw aan verschillende stamhuizen hadden behoord, welke een aanzienlijke plaats innamen, kwamen zij op hst einde dier eeuw door een huwelijk in één hand; zij bleven daarin om, na verschillende wederwaardigheden, in 1459 voorgoed met de grafelijkheid te worden vereenigd. Hierdoor zijn de archieven dezer heeren vrij volledig tot ons gekomen; zij worden in het Rijksarchief te 's-Gravenhage bewaard en zijn voor onze studie gebruikt.

Veel aandacht was er tot voor betrekkelijk korten tijd niet aan de geschiedenis der heeren van Putten on Strijen gewijd. Van Gouthoeven [2]) en Van Leeuwen [3]) hielden zich alleen bezig met een jongeren tak der heeren van Strijen, dien der heeren van Zevenbergen, al sprak laatstgenoemde schrijver hier en daar wel terloops over de heeren van Putten [4]). De Rijksingenieur van den Waterstaat J. C. Ramaer was de eerste, die in zijn verdienstelijke *Geographische geschiedenis van* Holland *bezuiden de Lek en Nieuwe Maas in de Middeleeuwen* [5]) verschillende hoofdstukken wijdde aan de heerschappij van Putten en Strijen en hare heeren, terwijl in den allerlaatsten tijd ons geacht medelid Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius in dit maandblad [5bis]) een uitgebreid onderzoek instelde naar den oorsprong der heeren van Strijen, waarbij vele nieuwe gezichtspunten werden geopend en buitengewoon belangrijke kwestie's werden aangeroerd.

Hoofdstuk 11.

Genealogieder hoeren van Putten, tot op de vereeniging met Strijen.

Evenals dit bij onze geschiedenis van Voorne het geval was, zal ook hier aan de genealogie een korte aardrijkskundige beschrijving van het grondgebied, waarover de heeren het bewind voerden, vooraf moeten gaan, aangezien ook hier de geographische toestand zulke veranderingen heeft ondergaan, dat zonder nadere kennis hiervan, een geschiedkundige uiteenzetting aan de noodige duidelijkheid te wenschen zou overlaten. De kaarten van Ramaer [6]) en Beekman [7]) zullen onze gidsen zijn.

Wij kennen den omvang der heerschappij van Putten bijzonder goed door het *denombrement* [8]) der van de grafelijkheid van Holland. te houden leenen, welke in 1313, na den dood van heer Nicolaes van Putten, op diens oudste dochter Beatrice moesten overgaan [9]).

De geleerde kenner onzer geographische geschiedenis, J. C. Ramaer, heeft aan de grenzen der heerschappij van Putten het 33e hoofdstuk van zijn bovenvermeld boek gewijd en daarin evenbedoeld *denombrement* nauwkeurig uitgeplozen. De voortreffelijke reconstructie van Ramaer heeft, voor dit gedeelte, tot basis gediend aan de kaart van Holland, Zeeland en Westfriesland in 1300 van Dr. A. A. Beekman, zooals

---

[1]) Jaarg. XLVI (1928), kol. 289—301 en 354-360.

[2]) *D'oude Chronijcke.* Dordrecht,, 1620, bl. 147 en vlgg.

[3]) *Batavia illustrata. 's-Grav. 1685,* bl. 1085 en vlgg.

[4]) Bl. 1205 en 1240; het zijn onbeteekenende en bovendien onjuiste berichten.

[5]) Amst. 1899 (Verhand. Kon. Akad. v. Wetensch. Amst. Afd. Letterk. Nieuwe reeks, II, no. 3), bl. 155-205; de heeren van Putten en Strijen, bl. 197 vlgg; die van Zevenbergen, bl. 204 vlg.

[5bis]) Jaarg. XLIX, kol. 322-332; jaarg. L, kol. 67-75 en 104-107.

[6]) A. w. plaat IV.

[7]) Holland, Zeeland en *Westfriesland in 1300* ('s-Grav. 1916), onderdeel van den Geschiedkundigen *Atlas van* Nederland.

[8]) Onder deze uitdrukking verstaat men sen schriftelijke opgave van de leenen, waarop het verzoek van den leenman aan den leenheer om met deze leenen beleend te worden (het leenverzoek) betrekking heeft, opdat kan blijken, dat er niets is vervreemd, noch ook tussohen leenheer en leenman twijfel zou kunnen rijzen over de vraag, wat leen ia, wat allodiaal. Aldus ongeveer: Fockema Andreae, Oud-Ned. burg. recht (Haarl. 1906), 1. 306.

[9]) Afgedrnkt bij v. Mieris, Groot Charterb. II. 123.

in diens toelichting op deze kaart meermalen dankbaar erkend wordt [10]). Wij zullen Ramaer niet in alle bijzonderheden volgen, maar in groote lijnen een beschrijving van den omvang der heerschappij geven, met nadruk verwijzend naar evengenoemde kaarten.

In hoofdzaak kwam het gebied der heeren van Putten overeen met de volgende deelen der huidige Zuid-Hollandsche eilanden: de westelijke helft van het eiland IJselmonde, het eiland Putten beoosten Geervliet, de westelijke punt van de Hoeksche Waard en de meest oostelijke punt van Overflakkee.

Ten tijde van het *denombrement* (1313) bestond het gebied uit de volgende stukken, welker namen herhaaldelijk in de volgende bladzijden zullen voorkomen : het bovenbedoelde westelijk deel van IJselmonde [11]), met het kerkdorp Katendrecht [12]) en de afzonderlijke, daartegen grenzende bedijkingen Pernis en Poortugaal, beide met kerkdorpen ; vóór dit laatste, in de Maas, lag een bedijkt opwas Albrandswaard [13]). Dit alles vormde het zoogeheeten Putten over die Maze.

Het eigenlijke Putten lag tusschen Maas, Bornisse, Wydele en Suedde, en omvatte verschillende bedijkingen : Geervliet, Markenburg (Simonshaven), Spijkenisse, Brabant [14]), Hekelinge en Putten ; ten zuiden van Geervliet Biervliet, waartegenover, aan de overzijde der Wydele, Drencwaert reeds ingepolderd was. Varder ten zuiden vond men Corendike, door een dijk omringd; Beningerland, Trentmoer, Berwoutsmoer [15]) en andere opwassen waren nog zout.

Kerkdorpen waren hier in 1313 : Geervliet, Spijkenisse, Hekelinge, Putten en Biervliet.

* *

Behalve de ingepolderd: deelen, was het hier dus alles-grond, die nog „rijdende" was, d.w.z. die- bij vloed onderliep ; de strijd met het water, waaruit de heerschappij als het ware stuk voor stuk moest worden opgebouwd, was er dan ook aan de orde van den dag, maar op den duur droeg deze niet weinig bij tot de steeds aangroeiende territoriale macht der heeren van Putten.

De bedijkingen met hun zware klei [16]) zullen reeds vroeg tot vruchtbaar landbouwgebied zijn geworden, zoodat er een naar verhouding tot de uitgestrektheid vrij groot aantal dorpen ontstond. De buitendijks gelegen gorzen (gors of gers = grasland) vormden goede weidegronden of leverden riet en watervogels, terwijl de moeren (drassige veengronden) door de zelnering (zoutwinning) ruime opbrengsten gaven.

Anderzijds was het feit, dat de groote scheepvaartwegen door de wateren, welke de heerschappij omsloten en waarop visschers en schippers hun profijt vonden,

[10]) Holland ten zuiden van het Y ('s-Grav. 1920), o.a. bl. 77 en 99; ald. over Strijen en Putten, bl. 94 en vlgg.

[11]) Geheel IJselmonde heette destijds Riederwaard en was reeds door een dijk omringd.

[12]) 's-Gravenambacht door Beekman op de kaart van 1300 geteekend, wordt *ni fallor* 1332 het eerst vermeld; Muller, Reg. Hann. bl. 206.

[13]) Het daarnaast gelegen opwas Roden (ROOD) behoorde niet tot de heerschappij.

[14]) Dit poldertje het eerst vermeld in 1309; Alg. Rijksarch. 's Grav. register Putten en Strijen met houten borden, fol. 129, voortaan geciteerd : PSmhb.

[15]) Volgens het *denombrement was* deze moer leenroerig aan Voorne.

[16]) Voor den geologisohen toestand zie Beekman, t.a.p. bl. 75 en vlgg.

heenliepen, een factor van voorspoed. Aan de Bornisse bij Geervliet en aan de Striene te Strienemonde bevonden zich bovendien de belangrijke grafelijke tollen, die van hun kant heel wat vertier zullen hebben meegebracht.

Alles wijst er dan ook op, dat er hier in den aanvang der 14e eeuw een reeds vrij talrijke, welvarende bevolking zal hebben geleefd.

* * *

Al zijn de berichten omtrent deze streken vóór het begin der 13e eeuw hoogst schaarsch, waarvan de oorzaak wel in de allesvernielende watervloeden van omstr. 1170 zal zijn te zoeken, zoo rijst toch de vraag of wij hier niet met een ouder kultuurgebied te doen hebben. Weliswaar zijn er hier in het geheel geene vondsten uit Romeinschen of zelfs uit Frankischen tijd gedaan, doch de enkele voorkomende namen op *-inge* (Hekelinge, Beninge, Herkinge), welke vorm op Frankische en Merovingische tijden teruggaat [17]), zou toch waarschijnlijk kunnen maken, dat reeds in die tijden, waarover geen bronnen tot ons gekomen zijn, dit waterrijk gebied bewoond was. Deskundigen op taalkundig terrein mogen hier beslissen.

Het eerste historische gegeven vinden wij in een diploma van Koning Otto III, gedagteekend 26 Juni 985 [18]), waarbij deze vorst aan graaf Ansfried [19]) o.a. *Inferior Maselant* en *Beininge* schenkt. Ansfried, in 995 bisschop van Utrecht geworden, gat deze landen dan aan zijn kerk, die ze weldra te verdedigen zou hebben tegen de begeerige aanvallen der Hollandschc Graven. Graaf Dirk III veroverde het *Silva Miriwido* [20]) en versloeg daar zelfs de troepen van den bisschopsgezinden Koning Hendrik 11 (29 Juli 1018), zoodat Ansfried's opvolger, bisschop Adelbold, zich met hem moest verzoenen *„non ex voluntate sua, sed ex necessitate summa"*, zooals Thietmar aanteekent [21]). De beide zoons van Dirk III, de graven Dirk IV (1039-1049) en Floris 1 (1049—1061), zetten de uitbreidingspolitiek huns vaders ten koste der Utrechtsche kerk voort: eerstgenoemde sneuvelde in 1049 bij Dordrecht in strijd met een groote bisschoppelijke partij [22]), Floris in 1061 bij Nederhemert, toen hij nog verder zuidoostwaarts zocht voort te dringen. Diens zoon, graaf Dirk V, ontnam door wapengeweld aan bisschop Koenraad het eiland IJsselmonde (1076), waarna onder dezen bisschop (tot 1099), evenals onder diens opvolger Burchard (tot 1112), een tijdperk van rust is ingetreden en, dank zij

[17]) Plaatsnamen op *—inge* (b. v. Teilingen) vindt men in Holland al vóór de 9e eeuw; zie de goederenlijst van den Dom, vgl. die van Egmond.

[18]) Dipl. Otto 111, n°. 14; de tekst in v. d. Bergh, Oork. Holl. 1 no. '63, is onbruikbaar.

[19]) Een bekend persoon, o.a. bezitter der *comitatus* Taxandrië, Teisterbant, Masau en Huy. Zie nader: Nieuw Ned. Biogr. Wdbk. II, 34.

[20]) Door prof. Gosses (Bijdr. Vad. Gesch. 5e reeks, 11, bl. 283 vlgg. en 316 vlgg.) in de Riederwaard geplaatst, door prof. Oppermann (Unters. zur nordniederl. Gesch. II, bl. 12) en Dr. D. Th. Enklaar (Tijdsohr. voor gesch. 39' jaarg. bl. 189 vlgg.) bij Vlaardingen. Ik waag het niet hier te beslissen.

[21]) Voor dit alles: Oppermann, a.w. 11, bl. 12 vlgg.

[22]) Eerst in de 15e eeuw wordt geboekstaafd, dat de graaf op aanraden van een heer van Putten, Gerard geheeten, Dordrecht in een nachtelijken overval verrast zou hebben (1049): Chronicon Belgicum magnum (Florarium temporum) en daaruit: J. a Leydis, lib. X, cap. VI, en na hem vele geschiedwerken. -- Ik hecht aan dit bericht geen historische waarde, de gemeente-archivaris van Dordrecht, J. L. van Dalen, wèl, blijkens: Nieuw Ned. Biogr. Wdbk. IV, 1101.

den steun des Keizers, een leenband tusschen Utrecht en Holland schijnt te zijn ontstaan [23]), welke vooral op de territoriën aan de monden van de Maas gelegen betrekking had. Deze leenband bestond nog onder graaf Floris III [24]), tijdens wiens regeering door bemiddeling van den met hem bevrienden Keizer Frederik I Barbarossa de verhouding tot de bisschoppen van Utrecht bevredigend bleef ; noodzakelijk gevolg van de politiek van den Staufischen keizer, die er naar streefde de Nederlandsche vorsten aan zich te verbinden [25]). Eerst in de verwarde tijden, welke op den dood, zoowel van den Keizer, als van Floris 111, volgden, werd in 1213 de leenband met Utrecht, en nu voorgoed, geslaakt [26]). Van dat oogenblik af behooren de eilanden, als Rijksleenen, aan den graaf van Holland, al behield de Utrechtsche kerk er nog belangrijke eigendommen. Eerst na dit jaar ook is er voor leenmannen der ***Hollandsche*** graven op deze eilanden plaats en geheel begrijpelijk is het, dat wij kort na 1213 den eersten heer van Putten in een ***Hollandsch*** stuk vermeld vinden. Voor wij er echter toe overgaan van dezen een en ander te vertellen, moeten wij nog onze aandacht bepalen tot een hoogst belangrijke gebeurtenis, welke kort te voren in de latere heerschappij plaats vond, het stichten van een Rijkstol.

In een niet nader bepaald jaar, maar dat door prof. Oppermann, mede in verband daarmede, dat deze stichtingen op een Rijksdag behoorden te geschieden, in 1179 wordt gesteld [27]), schonk Barbarossa aan graaf Floris 111 een tol te Qeervliet. Deze, de oudste der Hollandsche tollen, werd dus gevestigd aan den samenloop van de Maas en de Bornesse, het water dat Zeeland van Holland en Voorne van Putten scheidde, en op de twee takken van den weg, welke de scheepvaart van het noorden naar Vlaanderen, Brabant en Engeland moest nemen. Waarschijnlijk zullen ook de geweldige watervloeden van 1170 en 1173 (1174?), waarvan onze kronieken spreken [28]), hun invloed hebben doen gelden en aanleiding zijn geweest, dat in 1193 Barbarossa's zoon, keizer Hendrik VI, voor graaf Floris' zoon Dirk VII het tolprivilegie bevestigde [29]). Er zijn verschillende bewijzen, dat deze tol reeds in de eerste helft der 13e eeuw van zeer groot belang was.

***

1. — In een stuk, gegeven te Dordrecht op 6 December 1216, bevestigde graaf Willem I van Holland een gift zijner schoonzuster Aleyd, weduwe van graaf Dirk VII, aan de abdij Mariënweerd [30]). Onder de getuigen treffen wij daar, naast de heeren van Voorne, Brederode, Rijswijk, Woert, Riede en Dirk Bokel, ook Johannes de *Putthen* aan. Het is niet alleen de eerste maal, dat de geslachtsnaam voorkomt, maar ook de eerste keer, dat deze plaats genoemd wordt; onder de vorige graven van Holland, waarvan wij nochtans vrij veel stukken bezitten, vinden wij geen van Putten's vermeld, zoodat de veronderstelling, na hetgeen wij hierboven hebben uiteengezet, niet gewaagd lijkt in Johannes den bedijker van Putten te zien, d.w.z. van den polder, waarin het dorp van dien naam ontstond, en die een kleine 600 H.A. omvatte [31]). Deze inpoldering lag tusschen Maas en Suedde, doch of in Johannes'tijd Geervliet en de polders, die dit laatste met Putten verbonden, reeds bedijkt waren, weten wij niet [32]). Zoo dadelijk zullen wij zien, dat dit onder zijn opvolger, enkele jaren later slechts, wel het geval was.

De beteekenis van den plaatsnaam Putten is niet zóó eenvoudig, als onze voorouders wel dachten. Deze leidden hem, met hun in dit opzicht wel onuitputtelijke vindingrijkheid, af uit de putten en kuilen, waarin de lijken der omstr. het jaar 600 door een Frankischen koning verslagen Saksers begraven zouden zijn. De waarheid is evenwel anders ; met dit woord werd oudtijds een put of bak voor drinkbaar water bedoeld, in tegenstelling met een natuurlijke bron [33]), en, wanneer op het einde der 13e eeuw Nicolaas III heer van Putten op zijn zegel een op zijn geslachtsnaam toepasselijke figuur wil verbeelden, laat hij er dan ook een keurig gemetseld, rond putje met toebehooren op graveeren. De naam bewijst ons dus, dat in dit zilte land een put met drinkbaar water op zichzelf reeds iets bijzonders was.

Van de afkomst van Johannes van Putten is ons niets zekers bekend. Alleen weten wij, dat hij zeer nauw verwant moet zijn geweest met het Noord-Hollendsche geslacht Persijn, tenminste er is groote wapenovereenkomst, de voornamen Jan en Nicolaas zijn voor beide families specifiek en in vele stukken wordt de verwantschap vermeld [34]).

II. — Van den volgenden heer van Putten, *Nicolaes* geheeten, weten wij meer dan van zijn voorganger. Hun onderlinge verwantschap blijkt niet, doch het ligt voor de hand aan te nemen, dat Nicolaes een zoon van Johannes was, hetgeen te meer klemt, wanneer wij zien, dat eerstgenoemde zijn oudsten zoon den naam Jan gaf, aangezien de gewoonte dier dagen medebracht den eerstgeborene den doopnaam van den grootvader te geven.

Nicolaes I, die van 1229 tot 1247 de heerschappij regeerde en sedert 1241 den riddertitel voerde [35]), vinden wij voortdurend in de omgeving der Hollandsche graven, Floris IV en diens zoon Willem II [36]), doch gelukkig behoeven wij ons met deze magere wetenschap niet te vergenoegen. Nicolaes bezat n.l.

---

[23]) Oppermann, a. w. 11, bl. 20 vlgg.

[24]) A. w. bl. 31.

[25]) Over deze politiek: Oppermann in Westdeutsche Zeitschr. XXVII, bl. 213 vlgg; Gosses en Japikse, Handboek Staatk. Gesch. 2e druk, bl. 72 vlgg.

[26]) Oppermann, Unters. zur nord-nied. Gesch. II, bl. 53.

[27]) A. w. bl. 34. — Het jaar 1157, door Meyerus, Comment. sive ann. rerum Flandr. bl. 46 vo. vermeld, aangehaald door Ramaer, a.w. bl. 298, n. 1, berust op geen deugdelijken grond.

[28]) Chron. Egm. bij Kluit. Historia critica, 1, bl. 122 en 126.

[29]) Oork. Holl. 1, no. 173. — Kluit, a.w. 1, bl. 157, n. 81, heeft aangetoond, dat deze oorkonde op 1193 en niet op 1195 gesteld moet worden.

[30]) De Fremery, Suppl. Oork. no. 36.

[31]) Ramaer, a. w. bl. 163.

[32]) Zie ook: Beekman, toelichting, 11, bl. 97. — In verband met het'bestaan van den tol is dit wel waarschijnlijk.

[33]) Förstemann. Altdeutsches Namenbuch 11. Ortsnamen. 2e Hälfte (Bonn, 1916), kol. 501.

[34]) Zie ook: Craandijk. Het geslacht Persijn, in Bijdr. Vad. Gesch. 4e reeks, 11, bl. 99.

[35]) Er zij er hier nog even aan herinnerd, dat dit blijkt uit het voegen van" *dominus* of *heer* voor den naam. Evenwel mag het ontbreken daarvan er niet toe doen besluiten. dat zulk een persoon geen ridder was. In de talrijke stukken van Nicolaes 111 vond ik na diens ridderslag slechts één stuk, dat hem uitdrukkelijk heer N. noemt (P.S. m. h. b. fol. 205 vo. 25 Nov. 1306).

[36]) Oork. 1, no. 322 (1230), no. 361 (1236), no. 397 (1243), no. 435 (1247).

reeds vrij uitgebreide bezittingen, die hem vergunden verschillende personen als leenmannen aan zich te verbinden en aldus de kern te vormen der machtige positie zijner nakomelingen.

Gaan wij deze bezittingen achtereenvolgens na, dan vinden wij allereerst het eerder genoemde Putten, waarvan reeds Nicolaes de opbrengst der bede (*petitio*) bezat, en waaruit hij in 1236 een jaargeld van acht pond aan zijn verwant Willem Hugenzoon in erfleen gaf; zou de bede voor deze som niet toereikend zijn, dan zou het ontbrekende uit het vischrecht (*piscatio*)[37] aldaar genomen worden [38].

Niet te Putten echter, te Geervliet was het centrum van Nicolaes' bezit; hij hield daar n.l. zijn residentie. In 1229 en 1236 wordt het als zoodanig genoemd [39] en in 1246 had hij hier zeker reeds een eigen huis en staat [40]. Wij mogen dus veilig aannemen, dat het land, waarbinnen Geervliet lag en waarover boven gesproken is, in Nicolaes' tijden reeds ingepolderd was. Het had een oppervlakte van omstr. 600 H.A. [41] en was dus even groot als de Puttensche inpoldering.

Tusschen de „verschen" [42] Geervliet en Putten was een andere polder gelegen, Spijkenisse genaamd en ruim 400 H.A. groot, die al bedijkt was in 1231, wanneer Nicolaes van Putten aan Pieter Wissenzoon er het halve ambacht met het lage rechtsgebied en een vierde der tienden in leen gat [43]. In 1236 en 1246 waren Theodericus en Petrus de Spickenesse (de bovengenoemde Pieter Wissenz.?) medezegelaars bij oorkonden van den heer van Putten [44].

Even ten zuiden van het nu behandelde complex lag, ervan gescheiden door de rivier de Wydele, een land, Drenkwaard geheeten, dat al in 1229 als ingepolderd voorkomt, wanneer de heer van Putten het in leen uitgaf aan Arnoud Hendriksz. en diens broeders, met de halve tienden en hoogen en lagen ban [45], terwijl kort daarna (1246) Heinricus de Horde van heer Nicolaes in leen had het vierde deel der tienden van Drenkwaard, benevens gedeelten van de gorzen, die zuidelijk tegen dit land aanlagen [46].

Nog andere stukken lands gaf de heer van Putten, wel ter bedijking, in leen uit. In 1237 Trentmoer en Hegenisse (overeenkomend met de streek, welke zich nu tusschen Oude Tonge en Ooltgeneplaat uitstrekt) met lagen ban en tienden [47]; in 1246 Corendike (bij Goudswaard in de Hoeksche waard te zoeken) met tienden, rechtspraak en visscherij „ te halven diepe" [48].

Putten over de Maas bestond in dien tijd, voor zoover wij kunnen nagaan, uit het ambacht Katendrecht, waarvan heer Nicolaes in 1243 met zijn buurman, den heer van Pendrecht, de juiste grenzen afbakende [49]. Verder bezat de heer van Putten nog de visscherij in de Maas voor Vlaardingen [50].

Ten slotte zij hier vermeld, dat heer Nicolaes zijn bezit uitbreidde door van het kapittel van Sint Pieter te Utrecht [51] in erfpacht te nemen (1241) de tienden [52] te Almsvoet, een dorp nu verdronken in het Biesbosch, benevens een stuk land aldaar, onder bezwarende bepalingen betreffende de dijklasten, hetgeen in 1243 werd herhaald [53].

Aan den anderen kant vervreemdde de heer van Putten sommige zijner rechten en bezittingen, en wel ten bate van kerkelijke instellingen.

In een gebied als de heerschappij van Putten waren, zooals vanzelf spreekt, de tienden der novalia [54] van groot belang; deze behoorden van ouds aan de Kerk. Zoo kon dan ook de elect Otto van Utrecht in 1237 bepalen, dat de groote en kleine tienden van het toenmaals waarschijnlijk pas bedijkte Berwoudsmoer (d. i. het land rond het tegenwoordige Ooltgensplaat) en der gansche heerschappij Putten aan het kapittel van Sint Pieter te Utrecht zouden komen, om daaruit jaargetijden te vieren voor zijn zieleheil en dat van zijn broeder, graaf Floris IV [55]. Anderzijds schonk heer Nicolaes zelf in 1241 tot heil zijner ziel tienden en een weide voor driehonderd schapen onder Strienemonde (tusschen de tegenwoordige dorpen Klaaswaal en Piershil) aan het nonnenklooster „Onze Lieve Vrouwe-Kamer te Noorddijk", kortweg Mariënkamer genoemd, onder Emelisso op Noord-Beveland [56].

Belangrijk waren ook de betrekkingen van Nicolaes I met de bekende Cisterciënser-abdij Ter Does, in het graafschap Vlaanderen, bij Brugge, gelegen. In 1201 hadden de graaf van Holland, Dirk VII, en de heer van Voorne een gift bevestigd, waarbij twee edelen aan de abdij het land Albrandswaard met alle toebehooren, weiden, visscherij en tienden, voor hun zieleheil afstonden [57]. Deze opwas, aan de zuidwestelijke punt van het eiland IJselmonde gelegen (nu de Albrandswaardsche Polder tusschen Poortugaal en Roon), maakte in heer Nicolaes' tijd deel uit van diens gebied en in Juli 1246 [58] gaf hij er de abdij het vischrecht, wat hij in April 1247 [58] herhaalde, tevens de oorkonde van 1201 bevestigende en er het hoog en laag gerecht aan

---

[37]) Over al deze rechten zal lager uitvoerig gesproken worden.

[38]) Oork. 1, nº. 356. — Nicolaes' broeder Hugo is onder de getuigen dezer oorkonde.

[39]) Dagteekening der stukken: Oork. 1, nºs. 317 en 356.

[40]) Dagt: Oork. 1, no. 416: *Datum aput Gheervliet* in *domo mea.* — Zijn kapellaan is wel de meester Paulus, die deze oorkonde schreef.

[41]) Ramaer, a. w. blz. 163.

[42]) Een versche of vorsche is een stuk land, dat door een dijk tegen het zeewater beveiligd is, in tegenstelling met zout of bezouten land. (Verwijs en Verdam, middelned. Woordenb. VIII, 2339. Fruin, Verspr. Geschr. VI, bl. 426 vlgg.)

[43]) Oorkonde in 1517 nog aanwezig in de Hollandsche archieven, blijkens den Inventaris bewaard op het Rijksaroh. te Brussel (Cartul. et Manuscr. no. 996. fº. 60).

[44]) Oork. 1, nºs. 356 en 416.

[45]) Oork. 1, nº. 356.

[46]) Oork. 1, nº 431. Heinr. was 1235 en 1243 in de omgeving der heeren *van* Putten. ald. nºs. 356 en 400.

[47]) Oork. 1, no. 363.

[48]) Oork. 1, nº. 416.

[49]) Oork. I, nº. 394. — Pendrecht was grafelijkheidsleen, ald. no. 372.

[50]) Oork. 1, nº. 425.

[51]) Dit bezat hier zeker al in 1216 langs de Maas de kerken van Herradeskerke, Emekerke, Almesfote en Tiecelleskerke Muller, Regesten S. Pieter ('s-Grav. 1891), nº. 15, vgl. nº. 14. — Wellicht nog afkomstig uit het oude domein van Ansfried?

[52]) Deze waren in 1227 door Seger van Dubbelmonde aan het kapittel overgelaten. Muller, a. w. nº. 18.

[53]) Oork. 1, nºs. 383 en 400; Muller a. w. nºs. 35 en 39.

[54]) „Novale est ager nunc primum ad culturam redactus", „land, 'tgeen voor de eerste maal beploegd en bebouwd is"; zie nader: Kosters, Het oude tiendrecht, 's Grav. 1899, bl. 136 vlgg., 67 vlgg.

[55]) Oork. 1, nº. 364; Muller, Reg. St. Pieter, nº. 29.

[56]) Oork. 1, no. 382. — Dit klooster werd later (1304?), na een overstrooming, verplaatst naar St. Aagtenkerke op Walcheren en heette daar Waterlooswerve: v. Heussen, Oudh. v. Zeeland, 1, bl. 195 en 299; vgl. Beekman, toelichting. III, bl. 65.

[57]) Opgenomen in vidimus van 1287 (niet 1281, zooals v. d. Bergh heeft, vlg. Ned. Arch. blad 17, bl. 238, n. 1) in Oork. 11. nº. 441.

[58]) Vidimue als voren,

toevoegende. Dit alles werd in Maart en December 1248 door den graaf van Holland [59]) en in September van hetzelfde jaar door den bisschop van Utrecht bevestigd [60]). Uit laatstgenoemde oorkonde blijkt dat heer Nicolaes 1 toen reeds niet meer onder de levenden was.

In het kort mogen wij dus zeggen dat heer Nicolaes 1, al weten wij niet of reeds hij kerken deed bouwen, aangezien wij hun eerste vermelding niet voor 1276 vinden, de kerk welgezind was. Bovendien kunnen wij in hem een aanzienlijk man zien, die reeds over den vollen omvang der heerschappij van Putten, zooals die ook later zou bestaan, het gezag voerde, leenmannen aan zich verbond en in de naaste omgeving der landsgraven thuis was.

***

111. — Heer Nicolaes 1, die tusschen April 1247 en 30 Sept: 1248 moet zijn overleden, liet als zijn opvolger na zijn zoon [61]) Nicolaes, die eerst in 1268 voorkomt en slechts enkele jaren in het bezit der heerlijkheid was; zijn in 1246 genoemde zoon Jan, de oudste, komt verder niet meer voor, zoodat wij moeten veronderstellen, dat hij voor den vader is overleden.

De eerste maal, dat wij Nicolaes II ontmoeten, is hij met vele andere edelen borg voor heer Hendrik heer van de Lecko (1268, 23 Oct.) [62]), vier jaren later (1272, 17 Febr.) getuige van graaf Floris V [63]). Het volgende jaar (1273, 11 Febr.) trof hij met dezen graaf een belangrijke regeling in zake het recht van besterfte hunner wederzijdsche onderzaten. Kort daarna (1273, 13 Apr.) [64]) maakte hij een grensregeling met den heer van Strijen eu stond dezen een tegenover Pendrecht gelegenveen, Heinckensmoer, af. Op 30 Dec. 1276 komt hij het laatst voor, als getuige van een zijner verwanten, heer Jan Persijn [65]). Reeds op 19 Apr. d.a.v. werd de voogdij zijner kinderen geregeld [66]). Dankart van der Creke en diens neef Jan Hesselszoon waren, hoe weten wij niet [67]), rechthebbenden op het „monberscep van Niclaus' kinde van Putte", maar een nadere beslissing hieromtrent was aan graaf Floris V verbleven ; deze bepaalde in hoofdzaak het volgende: Jan Hesselsz. zou de voogdij uitoefenen als baljuw van Putten, onder toezicht evenwel van Floris van Henegouwen, die sedert 1272 door zijn neef, den graaf, aangesteld was tot baljuw van geheel Zuid-Holland [68]); beiden zouden de inkomsten der heerschappij gelijkelijk onder'elkaar verdeelen. Evenwel zou de tante der onmondige kinderen, jonkvrouw Berte, zuster van Nicolaes 11, na betaling van haars broeders schulden en legaten, met beide voornoemden deelen, zoodat dan „tote der tijd dat Niclaus' kinder sullen hebben hare jaer", de inkomsten in drie deelen zouden gaan. Een jaar later (1277, 26 Maart)

[59]) De Fremery, Suppl. no. 99; vgl. Oork. 1 n°s. 452 en 481.
[60]) Oork. 1, n°. 471.
[61]) De filiatie blijkt uit Oork. II. n°. 330. — De „heres" Jan uit het stuk van 1246 (Oork. 1. n°. 416) verdwijnt terstond uit de geschiedenis.
[62]) Oork. 11, no. 173.
[63]) a. w. n°. 226.
[64]) Oork. 11, n°s. 265,266, met verkeerde dagteekening (1274, 29 Mrt.).
[65]) Oork. II, n°. 301.
[66]) A. w. n°. 312. — Deze waren Nicolaes III en Simon van Markenburch.
[67]) Er bestond nauwe relatie; in 1312 was Hessel van der Creke borg van Hugo van Sottegem (v. Mieris, II, bl. 126).
[68]) Obreen, Floris V, bl. 37.

verklaarde jkvr. Berte dat haar broeder op zijn ziekbed haar had opgedragen zekeren leenman recht te doen wedervaren, indien deze voldoende bewijzen van zijn goed recht kon bijbrengen. Zij zegt nu deze gezien te hebben en bedoelden leenman in zijn leen te hebben bevestigd [69]). Haar schoonzuster [70]) jkvr. Beatrix zegelde dezen brief mede.

(Wordt vervolgd).

[69]) Oork. 11, n°. 330.
[70]) Jcvr. Berta vidimeerde nog, op een onbekenden datum, met gravin-weduwe Aleyd en haar zoon Floris v. Henegouwen de oorkonde Oork. 1, n°. 431 (Meerman, Willem 11, cod. dipl. n^{o}. X).

Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Holmberg de Beckfelt,

door DR. TH. R. VALCK LUCASSEN.

Eene eenigszins volledige genealogie van dit oorspronkelijk Zweedsch patricisch, later adellijk geslacht, dat thans deel uitmaakt van den Nederlandschen adel, werd hier te lande en — voor zoover wij weten — ook in Zweden nimmer gepubliceerd. Uit dien hoofde en gezien de uitgebreide hier te lande voortlevende nakomelingschap van den stamvader in Nederland *Niclas Holmberg de Beckfelt* (1742—1818), laatstelijk raadsheer in het Hof van Justitie en in de Rekenkamer van het graafschap- en burgemeester der stad Culemborg, leek het ons niet zonder belang te dezer plaatse mede te deelen, hetgeen ons over de vroegere generaties van dit geslacht bekend werd.

Het hieronder volgende is grootendeels ontleend aan gegevens, welke door den heer C. W. Hjorth te Gefle (Zweden), evenals wij een afstammeling in de vrouwelijke lijn van deze familie, over haar uit de Zweedsche archieven en de genealogische literatuur daar te lande [1]) werden verzameld. Het bevat — eooals men zal zien — een niet onbelangrijk aantal aanvullingen en verbeteringen op de stamreeks-*Holmberg* de *Beckfelt*, zooals deze het laatst in jaargang 1914 van Nederland's Adelsboek werd gepubliceerd.

De oudst bekende stamvader van dit geslacht, dat oorspronkelijk den naam *Kråk* (oudtijds ook veelal *Krååk* geschreven) voerde, was :

1. *Nils Kråk*, geb. ± 1620 [2]), volgens de grafrede van den superintendent Schütten op zijn kleinzoon *Nils Trulsson Kråk* een voornaam koopman der stad Ralmar in Zweden. De naam van zijne vrouw is niet bekend. Hij had tot zoon:
   Truls Krak, volgt II.

11. *Truls Kråk*, geb. ± 1565, koopman en gedurende

[1]) Zie hiervoor Johan Adam Rehbinder, Matrikel öfwer dem af Swea Rikes Ridderskap och Adel som ifrån år 1782 til närwarande tid blifwit Introducerade, samt Adopterade, ooh i Riddare-Classen flyttade. med Historiska och Genealogiska Anmärkningar, p. 110-114 (Stockholm, 1794); Gabriel Anrep, Svenska Adelns Ättar-Taflor, 11, p. 286 (Stookholm, 1863), en verder Ornberg, Svenska Ättartal, Gustaf Elgenstierna, Svenska Adelns Ättar Taflor, e.a. w.

[2]) De geboortedata van de generaties 1-IV zijn in de stamreeks in Ned. Adelsb. 1914 te vroeg geschat. Dit treedt duidelijk aan het licht bij generatie 111, *Nils Kråk*, geb. te Kalmar in 1594, die t.a. p. omstreeks 1558 geboren heet te ziin en dan ook volgens dezelfde bron den leeftijd van 100 jaren zou hebben bereikt. Äangezien laatstgenoemde 17 April 1670 te Kalmar begraven werd, zou hij volgens deze berekening zelfs ± 112 jaren oud zijn geworden!

46 jaren raadsheer te Kalmar, tr. met *Maria Jönsdr. Svenonin,* dr. van *Jonas Svenonius*, lector Theologiae en poenitentiarius aan de Hoogere School te Kalmar, en van *Elin Staffansdr.* en nicht van *Jonas Nilsson Kylander*, bekend bisschop van Linköping. Uit dit huwelijk:

Nils Kråk, volgt III.

III. *Nils Kråk*, geb. Kalmar 1694, bezocht het gymnasium aldaar, sedert 1614 koopman te Kalmar, afgezant dier stad naar Koning Qustaaf II Adolf (1623), burgemeester (1624-1644) en afgevaardigde van Kalmar naar den Rijksdag, begr. in de Stadskerk aldaar 17 April 1670. De superintendent Schütten hield op hem eene grafrede, die in druk verscheen en in de Kon. Bibliotheek te Stockholm bewaard wordt. Hierin wordt de overledene om zijne wijsheid, betrouwbaarheid en onkreukbaarheid, zoowel in zijn openbaar als in zijn particulier leven, geprezen. Hij was het voorts, die de in 1611 gedeeltelijk platgeschoten Domkerk van Kalmar deed herbouwen en in *1634* van de regeering het benoodigde metaal voor het vervaardigen van de groote kerkklok aldaar wist te verkrijgen. Hij tr. 1619 met *Brita Caeliusdr. Jäger* en had bij haar behalve twee zonen en eene dochter, die jong overleden :

1. *Pet, Kråk*, volgt IV.
2. *Maria Kråk*, tr. 1639 met *Reinhold Wallrave*, rentmeester van den tol te Kalmar. Door dit huwelijk werd zij de stammoeder van het in de personen van hare beide zonen *Qeorg Wallrave* (1641—1714), krijgsraad, en *Herman Wallrave* (1647—1730), landrentmeester, in den Zweedschen adel verheven en onder de n^rs^ 1194 en 1767 in het Ridderhuis geïntroduceerde geslacht *Wallrave,* ook *Walrav* of *Wallrawe* geschreven.

IV. Peter *Kråk*, geb. ± 1620, nam den *naam Kyronius* aan [3]), rechter in het district (härad) Hagnnda bij Upsala (1666) [4]), assessor aan het Kon. Svea-Hofgericht te Stockholm (1674) en burgemeester, tevens president van het handelscollegium aldaar (1679), overl. Stockholm 13 Jan. 1681. Volgens Schefferi Svecia Litterata, p. 227 was hij een geleerd man, die Latijnsche verzen schreef. Hij tr. 1° met Anna *Charlotta Wudd*, geb. 12 April 1639, overl. 1 Jan. 1671, dr. van *Carl Riggardsson Wudd*, burgemeester van Thorshälla en districtsrechter aldaar [5]), en van

[3]) De oorsprong van dezen naam is niet bekend. Het feit, dat Koerland in het Latijn *Curonia* geheeten is, doet de vraag rijzen of *Peter Kråk* wellicht vóór 1666, gedurende de bezetting van Koerland door de Zweden, aldaar eene militaire of civiele funotie heeft uitgeoefend naar aanleiding waarvan bij zich, *in* het vaderland teruggekeerd *Kyronius (Curonius)* noemde. Mogelijk blijft ook, dat de stamvader van het geslaoht, *Nils Kråk*, uit Koerland stamde. Het feit, dat laatst genoemde zijn voornaam veelal *Nieltz* sohreef, zou volgens den heel Hjorth echter eerder op Duitschen oorsprong wijzen. Inderdaad onderhield Kalmar een levendigen handel met de Duitsohe Hanzesteden, wat eohter eveneens met de Oostzee-landen, w.o. Koerland het geval was. Eene andere lezing is, dat *Peter Kråk* het goed *Kurö* dichtbij het Mälar-meer en de kleine stad Enköping gelegen, zou hebben bezeten, waarnaar hij zich dan *Kyronius* noemde. Zekerheid bestaat op dit punt echter niet.

[4]) Ned. Adelsb. vermeldt ten onreohte, dat hij prefect van Upland zou zijn geweest.

[5]) Hij was een broeder van *Påfvel Riggardsson Wudd*, stalmeester

Carin Månsdr. ; tr. 2° met *Cecilia Bröms*, dr. van *Johan Bröms*, eerste predikant te Ockelbo, en van *Catharina Krook.*

Uit het *eerste* huwelijk:

1. *Nils Kyronius,* volgt V.
2. *Lars Kyronius*, geb. 1666, overl. 1672.
3. *Peter Kyronius,* geb. 1667, was in 1699 rentmeester van den tol en raadsheer te Thorshälla, tr. met eene dr. van *Bengt Petersen* aldaar.
4. *Agneta Kyronia*, geb. 1669, geh. met den Regiments-kwartiermeester *Samuel von Gegerfelt*, wiens geslacht in 1674 in den Zweedschen adel was opgenomen en in 1676 onder n° 861 in het Ridderhuis was geïntroduceerd.

Uit het *tweede* huwelijk:

6. *Catharina Kyronia,* geb. Stockholm 10 Mei 1673, nog in leven in 1723, tr. 1°. Stockholm 6 Nov. 1693 met *Nils Petraeus,* geb. 1664, eerste predikant te Köping, overl. 27 Maart 1702; tr. 2" 8 Dec. 1703 met *Olof Ehrenström,* geb. 1668, lector aan de Hoogere School te Westerås, overl. 24 Mei 1716; tr. 3° 1718 met den wednr. *Pehr Näsman,* geb. 1686, eerste predikant en proost te Madesjö (Småland), overl. 1756.
6. *Hans Kyronius,* geb. 1674, was in 1681 nog in leven.
7. *Brita Kyronia,* geb. 1677, overl. 2 Jan. 1742, tr. 1° met *Nils Wallvik*, Philosophiae Magister, geb. 24 Oct. 1666, proost te Folkerna, overl. 26 Juli 1718; tr. 2° 4 Aug. 1720 met *Isac Hellenius*, geb. 11 Jan. 1683, eerste predikant te Folkerna, overl. 9 April 1728.

V. *Nils Kyronius* [6]), Theologiae Magister, geb. 15 Juni 1664 [7]), overl. 23 Sept. 1743. Hij bezocht het gymnasium te Strängnäs en in 1678 de universiteit te Upsala. In 1682 zag hij zich benoemd tot huisprediker bij den Rijksraad graaf N. Gyllenstjerna, waarna in 1683 zijne benoeming volgde tot extra-ord. Hofprediker en predikant van de Koninklijke garde met standplaats Roslagen (1686), eerste predikant te Öregrund (1700), welke stad in 1719 door de Russen werd platgebrand, bij welke gelegenheid zijne eigendommen verloren gingen en hijzelf genoodzaakt werd in een open vaartuig over zee het veege lijf te redden, en ten slotte eerste predikant en proost te Björklinge in Upland [8]) (1720), welk ambt hij tot 1738 bekleedde. Ook was hij in 1717 concionator der Synode. Hij stond bekend als een zeer vrijmoedig man, welke eigenschap hem vaak in moeielijkheden bracht en bovendien als een goed redenaar in het Latijn. Bij Koning Frederik 1 stond hij zeer in de gunst [9]). Hij tr. 1696 met *Ingrid Catharina Beckerfelt,* overl. 6 Dec. 1726, dr. van *Carl Becker,* kapitein met den rang van majoor in het Zweedsche leger, sedert 1643 in-

van het Zweedsche Hof, die 5 Juni 1646 in den Zweednchen adel werd verheven en onder n° 356 in het Ridderhuis werd geïntroduceerd.

[6]) Ned. Adelsboek vermeldt hem ten onrechte als zoon uit het *tweede* huwelijk zijns vaders met Cecilia *Bröms.*

[7]) Volgens Riddarhus-Genealogierna. Uppsala Ärkestifts Herdaminne geeft daarentegen als zijn geboortejaar 1662.

[8]) In Ned. Adelsb. staat abusievelijk: en Upland.

[9]) Zie over hem Uppsala Herdaminne, I, p. 148.

specteur-generaal der Kon. kruitfabrieken en salpeterraffinaderijen in Zweden, 2 Juni 1664 in den Zweedschen adel verheven onder den naam *Beckerfelt till Beckershof* en onder nº 6% in het Ridderhuis geïntroduceerd, en van *Gunilla Rosenstråle till Barksäter* [10]).

Uit dit huwelijk [11]):

1. ***Peter Kyronius***, districtsrechter, ongeh. overl. in 1737.
2. *Nils Kyronius*, volgt **VI.**
3. ***Anna Christina Kyronia,*** overl. 1776, tr. Dr. Theol. *Nils Brelin*, eerste predikant te Bolsta (Dalsland). Hun zoon majoor Per *Brelin* huwde met eene stiefdochter van majoor ***Svante Carlheim-Gyllensköld***, uit welken echt de latere schoutbij-nacht *Carl Edvard* (*Brelin*) Friherre *Gyllensköld* (1768-1819) geboren werd. (Intr. Ridderh. onder de „Friherrar" Nº 365).
4. *Charlotta* ***Kyronia,*** geb. 1703, overl. 1794, tr. met *Johan Nyman,* Philosophiae Magister, geb. op Fânö (Upiand) 1706, hulppredikant te Björklinge (173 l), volgde in 1738 zijn schoonvader op als eerste predikant aldaar, overl. 15 Febr. 1733. Hun oudste zoon *Nils Jacob Nymansson* (1735—1777), Philosophiae Magister, Kon. Hofprediker en 1ste predikant der Kungholm-parochie te Stockholm, was de grootvader van moederszijde van den bekenden Zweedschen schrijver ***Magnus Jacob Crusenstolpe*** (1795—1865), uit het adellijk geslacht van dien naam, dat in 1776 onder nº 2067 in het Ridderhuis was geïntroduceerd.
6. ***Johan Kyronius***, vermoedelijk jong overleden.
6. *Carl* ***Kyronius,*** ambtenaar aan de Rijksthesaurie, overl. 1763, tr. 1736 met ***Hedwig Meyer***, overl. 1754, dr. van *Henric Meyer,* deken van het touwslagersgilde te Stockholm, en van ***Magdalena Höök.*** Hieruit 6 kinderen:
   a. ***Hedwig Sophia Kyronia,*** geb. ± 1736.
   b. *Carl Henric Kyronius*, geb. ± 1738, tr. met ***Christina Margareta Tibelia***, dr. van *Olof Tibelius*, proost te Wassunda.
   c. *Ulrica* ***Sophia Kyronia,*** geb. ± 1740.
   d. ***Fredric Wilhelm Kyronius,*** geb. ± 1742, kapitein ter zee, verongelukte in 1791 met schip en bemanning. Hij liet ééne dochter na: ***Maria Sophia Kyronia***, geb. ± 1780.
   e. *Elisabeth Frederica* ***Kyronia,*** geb. 17463
   f. *Joseph* ***Kyronius,*** geb. 1749, woonde te Falun, overl. 1824, zonder kinderen na te laten uit zijn huwelijk met ***Margareta Elisabeth Ström,*** geb. 1738, overl. 1807.

Daze tak is blijkbaar uitgestorven.

[10]) Zij behoorde tot een oud-adellijk geslacht, dat onder no. 37 in het Zweedsche Ridderhuis was geintroduceerd. Door haar stammen de *Holmberg de Beckfelt's* in de vrouwelijke lijn af van Zweden's meeat bekende geslachten als *Stålarm, Taube, Fleming, Tott, Sparre, Hom, Bjelke, Brahe* e. a. Zoo telde zij o. m. de *H. Brigitta* († 1873), Koning *Karl Knutsson Bonde* (1400—1470) *on zijne* 1e gemalin *Brigitta* ***Bjelke, Gunilla Bjelke***, de 2e gemalin van Koning *Johan 111* (1537-1592) uit het huis Wasa, en vele andere historische persoonlijkheden onder hare verwanten.

[11]) Uppsala Herdaminne vermeldt slechts de kinderen, genoemd onder 1-5, terwijl Örnberg, dl. VIII, p. 215 bovendien van den onder 6 vermelden zoon gewag maakt.

VI. *Nils* ***Kyronius,*** geb. ± 1698, raadsheer en burgemeester tit. te Upsala, afgevaardigde dier stad naar den Rijksdag in 1746 en 1747, overl. na 1748, in welk jaar hij Zweden verliet [12]), tr. 1727 met ***Maria Elisnbet Holmberg,*** geb. 1710, overl. 1786, dr. van den koopvaardijkapitein ***Johan Holmberg*** en van ***Magdalena Ahlberg.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Cathnrina Charlotta Kyronia,*** geb. 1 April 1728, overl. 31 Mei 1765, tr. 21 Juni 1744 met Dr. Theol. *Olof* ***Celsius*** jr. [13]), geb. 6 Dec. 1716, bekend geschiedschrijver, dichter en classicus, hoogleeraar in de geschiedenis aan de Universiteit van Upsala (1747), in den Zweedschen adel verheven onder den naam von *Celse* en onder nº 2041 in het Ridderhuis geïntroduceerd (1756), bisschop van Lund (1777), lid van de Zweedsche Academie van Wetenschappen (1786), Commandeur in de orde van de Poolster, afgevaardigde naar den Rijksdag en als zoodanig een der steunpilaren van de Koningsgezinde partij enz., overl. Lund 16 'Febr. 1794. Met hun ongehuwden zoon *Olof* ***Olofsson von Celse, oud*** luitenant-kolonel en Rijksdagsafgevaardigde, stierf het geslacht von ***Celse*** in 1838 uit.
2. ***Maria Elisabeth Kyronia,*** geb. 1729, tr. 1º met *Henric Carlsson Aspgren*, fabrikant te Upsala, en 2º met den Stockholmschen fabrikant *Wallström,* overl. vóór 1786.
3. *Magdalena Ulrika* ***Kyronia,*** geb. 1730, overl. 1761, tr. 174(8) met den thesaurier *Carl Gustaf Grizelius*, die vóór 1786 overleed, nalatende ééne dochter : ***Catharina Elisabeth,. Grizelia***, geb. 1749 en gehuwd met *Per Lidén*, predikant te Biskopskulla en Fröjeslunda in Upland (1747-1821).
4. ***Friedrike Ryronia,*** geb. 1731, nam den naam ***Holmberg*** aan, ongehuwd overl. te Stockholm in 1802.

[12]) Het vermoeden rees bij ons, dat met deze uitwijking naar het buitenland het feit in verband stond, dat, met uitzondering van de gehuwde dochters en de jong overledenen, al zijne kinderen den vaderlijken geslachtsnaam prijs gaven. Dit bleek inderdaad het geval te zijn. Een nader door den heer Hjorth voor ons ingesteld onderzoek wees uit, dat aan die naamsverandering een familiedrama ten grondslag lag. Burgemeester *Kyronius* had n.l. getracht zijne vrouw te vergiftig&, waarna de echtgenoot zijner oudste dochter Prof. *Olof Celsius* hem onder dwang voor de keus stelde zichzelf bij de justitie aan te geven of onmiddellijk het land te verlaten. Hij verkoos het laatste, ging naar Denemarken, alwaar hij korten tijd woonde. Vandaar verhuisde hij naar Lubeok en leefde in die stad gedurende een aantal jaren onder den naam *von Birken* (Birke(berk) is in het Zweedech „björk" en Björklinge was de woonplaats zijns vaders). Hier blijkt hij gehuwd te zijn geweest en 5 kinderen te hebben verwekt. Later woonde hij te Bremen, alwaar hij waarschijnlijk omstreeks 1780 overleed. Zijne afstammelingen in Duitschland sohijnen eenige jaren geleden in Zweden nasporingen naar hem te hebben gedaan.

[13]) Hij behoorde tot een geslacht, dat eene rij van eminente geleerden heeft opgeleverd. *Zijn* grootvader Magnus *Celsius* (1621-1679) was hoogleeraar in de wis- en sterrenkunde te Upsala en de ontdekker der Helsingrunen, zijn vader *Olof* Celsius Sr. (1670—1756) hoogleeraar in de Grieksche en Oostersohe taal- en letterkunde en in de theologie te Upsala, tevens domproost en medeoprichter *van de* Maatschappij van Wetenschappen aldaar, zijn oom *Nils* Celsius (1658—1724) hoogleeraar in de wis- en natuurkunde aan de universiteit van Upsala, terwijl de zoon van laatstgenoemde *Anders Celsius* (1701-1744) de beroemde hoogleeraar in de sterrenkunde aan deze universiteit was, die het eerst op het denkbeeld van den honderddeeligen, later naar hem genoemden thermometer kwam.

6. *Nils* Kyronius, geb. 1734, jong overleden.
6. *Anna Christina Kyronia*, geb. 21 Sept. 1736, overl. 1774, tr. 1765 met *Matthias Kewenter*, Philosophiae Magister, geb. Karlshamn 22 Juli 1736, docent te Upsala en afgevaardigde dier stad naar den Rijksdag, als hoedanig hij in 1786 werd afgezet wegens zijn ijveren voor het herstel van de vrijheid van drukpers, raadsheer te Upsala, overl. aldaar 28 Mei 1806.
7. *Johan Kyronius,* geb. 1736, nam den oorspronkelijken geslachtsnaam *Kråk* weer aan, was omstreeks 1786 Pruisisch handelsraad te Emden, vóór 1802 zonder afstammelingen overleden.
8. *Hedwig Aurora Kyronia*, geb. 1738, jong overleden.
9. *Johanna Kyronia*, geb. 1739, overl. 1790, tr. 1764 met *Fredrik Levin (Levijn)* uit Söderköping, geb. 3 Juni 1737, fabrikant te Stockholm, overl. 6 Jan. 1792. Hun zoon *Carl Fredrik Levin,* kapitein bij de Admiraliteit, geh. met *Anna Charlotta Lindh,* was de vader van *Lovisa Wilhelmina Levin,* die in 1824 met *Carl Ulric Hjorth* te Stockholm in het huwelijk trad [14]).
10 *Karl Kyronius*, geb. 1740, nam den naam *Holmberg* aan, consul van Zweden te Genua, overl. aldaar in 1818.
11. *Niclas Kyronius,* volgt VII.

VII. *Niclas Kyronius, geb.* Upsala 9 Sept. 1742, nam den naam *Holmberg* aan, werd opgevoed ten huize van zijn oom van moederszijde *Anders Holmberg,* die hem reeds op jeugdigen leeftijd naar Duitschland en Holland zond, teneinde zich in vreemde talen te bekwamen, trad in 1769 in dienst der O. Ind. Comp^ie^ en doorliep bij deze de rangen van assistent bij de algemeene directie te Batavia (1761), translateur der Engelsche, Fransche en Portugeesche talen te Suratte in Hindoestan (1762), boekhouder (1763), dispensier (1765), onderkoopman en secretaris van politie te Suratte (1768), pakhuismeester aldaar (1769). Nadat hem in (1771) de rang van koopman was verleend, repatrieerde hij in 1774, waarna Stadhouder Prins Willlem V hem benoemde tot raadsheer in het Hof van Justitie en in de Rekenkamer van zijn graafschap Culemborg (1780). Van 1804-1809 was hij burgemeester van Culemborg, alwaar hij 20 Dec. 1818 overleed. In 1777 en 1786 bracht hij met zijne echtgenoote een bezoek aan Zweden en maakte hij zijne opwachting bij Koning Gustaaf III, die hem op voorspraak van voornoemden Stadhouder en diens Gemalin 2 Juni 1789 in den Zweedschen ridder- en adelstand (Sveriges Rikes Ridderskap och Adel) verhief onder den naam *Aolmberg de Beckfelt* [15]). Zijne introductie in het Ridderhuis volgde in 1791 onder n° 2166. Zijn

[14]) Zij waren de grootouders van den in den aanvang dezes genoemden heer C. *W. Hjorth* te Gefle.

[15]) In de toevoeging de *Beckfelt is* de herinnering vastgelegd aan het geslacht *Beckerfelt,* waartoe zijne grootmoeder behoorde en dat met den broeder dezer laatste, *Carl Beckerfelt till Beckershof,* majoor in Hanoreraanschen dienst, in 1694 in de mannelijke lijn was uitgestorven. Uit dien hoofde schreef Niclas *Holmberg de Beckfelt* omstreeks 1790 ook wel zijn naam als *Holmberg van Beckerfelt* (zie Maandbl., jg. 1915, k. 244).

wapen werd als volgt vastgesteld: „Geschuind van rood en blauw met een golvenden zilveren schuinbalk [zinspeling op den naam *Beckfelt,* bäck = beek [16])] over de schuiningslijn heen; het rood beladen met drie zwarte kraaien, 2 en 1 [voor *Kråk,* kråka = kraai] en het blauw met twee spitse gouden bergen naast elkander, uit den schildvoet opstijgende, die ter rechterzijde half over dien ter linkerzijde heengaande [blijkbaar voor *Holmberg].* Helm met rood-zilver-blauw-zilveren wrong en rechts goud-blauwe, links zilver-roode dekkleeden. Helmteeken : een van boven gebloemde en van onderen gebladerde oranjetak in natuurlijke kleur, in het midden voorzien van 3 gouden oranjeappelen, 1 rechts en 2 links geplaatst [herinnering aan zijne relatie met het *Huis van Oranje]* tusschen een zilveren vlucht. Schildhouders : rechts een omziende roodgetongde bruine leeuw, links een omziende zwarte adelaar met gouden bek, bruine pooten en gesloten vlucht. Wapenspreuk: Fidèle à mon devoir". Hij tr. Bergen-op-Zoom 31 Dec 1776 met *Josine Antoinette Adrienne van der Gon*, geb. aldaar 20 Juli 1767, overl. Culemborg 26 Oct. 1806, dr. van *Adriaan David van der Gon*, vice-admiraal van Holland en West-Friesland, en van *Josine Antoinette de Sausin* [17]).

Uit dit huwelijk 11 kinderen, die allen tot den Zweedschen adel bleven behooren [18]), met uitzondering van den hieronder sub 10 vermelden zoon *Otto Carel Holmberg de Beckfelt,* die bij K.B. van 31 Dec. 1838 n° 74 in den Nederlandachen adel werd *ingelijfd* (zie ook hieronder bij 2 b).

De vermelding dier kinderen volgt hier in beknopten vorm :

1. *Adriaan David Holmberg de Beckfelt* (1778—1797), in 1790 cadet in het regiment baron von Quadt, daarna officier in Engelschen dienst. Ongehuwd overleden.
2. *Nicolaas Anthony Holmberg de Beckfelt* (1779—1821), zee-officier, daarna thesaurier en algemeen ontvanger van 's Lands Middelen en Domeinen te Semaranp, secretaris en laatstelijk president van de Wees- en Boedelkamer aldaar, tr. 1804 met *Cornelia Elisabeth van Muyen (1786-1867).* Uit dit huwelijk:
   a. Josine *Antoinette Elisabeth Holmberg de Beckfelt* (1805—1832), tr. 1821 met *Théodore Lucassen* (1792—1854), kolonel-inspecteur en chef van de geheele militaire administratie in Ned. 0. Indië, ridder M. W. 0. en Ned. Leeuw enz. Uit dit huwelijk afstammelingen [19]). Hij hertr. 1834

[16]) De aanduiding van water door golvende schuin- of dwarsbalken is een in de heraldiek bekende uitbeeldingsvorm. Het geslacht *Beckerfelt* voerde deze beek in den natuurlijken staat, in de richting van een schuinbalk tusschen rotsen naar beneden stroomende. (Zie Svea Rikes Ridderskaps och Adels Vapen-Bok (Stockholm, 1872), Riddersooh Adelsmän, pl. 21, n° 608). Het zij hier opgemerkt, dat dit wapen, evenals dat van talrijke andere Zweedsche adellijke geslachten, in Rietstap's Armorial Général niet voorkomt, zoodat dit werk te dien opzichte als hoogst onvolledig dient te worden aangemerkt.

[17]) Zie over dit adellijk Fransoh geslacht Maandblad, jg. 1915, k. 242 e. v.

[18]) Ten onrechte spreekt Ned. Adelsb. 1914, p. 343, bij VII, 1 dan ook van een niet-adelliiken tak. Hier had moeten staan: niet ingelijfde tak.

[19]) Zie Ned. Patriciaat 1914, art. *Lucassen.*

met *Susanna Antoinette Pietermaat* (1814—1884).

b. *Nicolaas Frederik* Carel Holmberg ***de Beckfelt*** (1817—1862), controleur 1e kl. bij de landelijke inkomsten en cultures in de residentie Cheribon, tevens fd. griffier bij den landraad te Koeningan, tr. 1850 met ***Henrietta Geertruida Godefrida Cannaarts,*** die 1865 hertr. met ***Arnoldus Johannes Eliza van Dugteren.*** — Bij Resolutie van den Hoogen Raad van Adel dd. 8 Jan. 1839 werd bepaald, dat hij bij zijne meerderjarigheid desgewenscht in den Nederlandschen adel kon worden ***ingelijfd.*** Hij maakte hiervan geen gebruik en overleed zonder wettige afstammelingen [20]).

c. ***Henriette Otteline Clara Elisabeth Holmberg de Beckfelt*** (1819—1889), tr. 1837 met ***Jacobus Franciscus de Ruyter de Wildt*** (1809-1870). Uit dit huwelijk afstammelingen [21]).

3. *Marciana Christophebina Walradina Lubina Holmberg de Beckfelt* (1780—1858), tr. 1818 met ***Hendrik Willem Geselschap*** (1780—1865), president van de Rekenkamer in Ned. Indië. Uit dit huwelijk afstammelingen.
4. ***Dina Maria Johanna Holmberg de Beckfelt*** (1782—1829), tr. met ***Simon de Marrée***, overl. 1823. Dit huwelijk bleef kinderloos.
5. ***Johanna Theodora Holmberg de Beckfelt*** (1784—1813), tr. 1813 met Mr. *Gijsbert Tulleken* (1783—1832), controleur der Directe Belastingen te Heusden. Ook dit huwelijk bleef kinderloos.
6. Mr. ***Frederik George Holmberg de Beckfelt (1787—1817)***, lid van den Raad van Justitie te Batavia. Ongehuwd overleden.
7. *Petronella Gerhardina Johanna Holmberg de Beckfelt* (1789—1836), tr. 1° ***1803*** met ***Jan Hendrik Kulenkamp Lemmers,*** overl. 1828, en 2° 1833 met ***Michael John.*** Uit het eerste huwelijk eene uitgebreide nakomelingschap.
8. ***Wilhelmina Frederika Louisa Holmberg de Beckfelt*** (1792-1806).
9. ***Qeertruidn Jacoba Eduardina Holmberg de Beckfelt*** (1794—1872), tr. 1° 1822 met Dr. Johannes van Rees (1794—1829), med. et art. obstet. doctor te Culemborg, en 2° 1840 met ***Pieter van Hoek,*** griffier en lid van den Raad van Justitie te Batavia. Uit het eerste huwelijk afstammelingen [22]).
10. Jhr. ***Otto Carel Holmberg de Beckfelt*** (1796-1857), ritmeester cav. O.I. Leger, ass. resident van Kendal, resident van Pekalongan, Rembang en de Preangerregentschappen, tr. 1° 1818 met ***Henriette Marie Claire Smissaert*** (1802—1832) en 2° 1856 met ***Elisabeth van der Meyde*** (1834-1909). Uit het eerste huwelijk afstammelingen. Zie hiervoor Nederland's Adelsboek.
11. ***Carel Pieter Holmberg de Beckfelt*** (1798—1818), adelborst 1e kl., ongehuwd overleden.

[20]) Hij had echter een natuurlijken zoon *Carel Holmberg de Beckfelt* (1849—1892), uit wien eene op Java gevestigde niet-adellijke familie van dien naam stamt.

[21]) Zie A. A. Vorsterman van Oyen, Voor- en nageslacht van Michiel *Adriaansz. de Ruyter (1907).*

[22]) Zie Ned. Patriciaat 1912, art. *van Rees.*

Onjuiste namen en wapens van Nederlandsche geslachten in het Armorial Général van J. B. Rietstap,

door R. T. Muschart.

(Vervolg van L, 249.)

A l m a n (Zeeland).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen als volgt beschreven: „in rood een krijgsman in volle wapenrusting, die een handboog vasthoudt, alles van natuurlijke kleur", Wapenspreuk „In ore veritas, in corde sinceritas". Deze naam deugt niet en moet luiden: ***Ablamand*** of wel ***Allemand.***

Ik vermoed, dat Rietstap hier een zekeren φ^2-φ zal hebben nageschreven, die in de Navorscher 1853, Bijblad XCIX mededeelt, dat hij dit wapen vond op een lossen lakafdruk, zich bevindende onder een partij lakafdrukken, die hij gekregen had en waarop de naam *Alman*, ook wel *Alleman* geschreven, vermeld stond, en naar aanleiding waarvan hij toen maar aangenomen heeft, dat dit het wapen was van den bekenden Vlissinger ***Jan Alman***, die in 1572 op toevallige wijze aanleiding gaf tot de bevrijding vau die stad van de Spanjaarden. Onder die afdrukken, zegt deze Navorscher verder, is er één, waarop de wapens *Alman* en ***Crommelìn*** te zamen voorkomen.

Welnu, mooier bewijs, dat hij de plank misslaat, had hij niet kunnen geven, want in protocol 2352 van den Leidschen notaris J. E. Luzac bevindt zich de lakafdruk van ***Magdalena Crommelin,*** 8/6 ***1787*** te Leiden als weduwe van ***Jan Nicolas Sebastian Allamand,*** welke lakafdruk als wapen vertoont „in rood een omgewende man, met beide handen een handboog met aangelegde pijl vasthoudende". Uit de Algemeens Konst en Letterbode van 11/7 1788 blijkt, dat deze ***J. N. S. Allamand*** hoogleeraar in de Wijsbegeerte te Leiden was en aan de Hoogeschool aldaar heeft nagelaten een kabinet van natuurlijke zeldzaamheden. En als wij in het Rijksarchief te Maastricht de correspondentie van de landcommandeurs van Aldenbiesen eens inzien, dan zullen wij in portefeuille n° 6 een stuk vinden, waarin ***J. N. S. Allemand*** en ***Madelaine Crommelin op*** den 6 Augustus 1784 van uit Rotterdam hunne aanstaande huwelijksproclamatie annonceeren, op den rug van welke annonce geschreven staat „Allamand, Professeur". Op deze annonce zijn lakafdruk, vertoonende hetzelfde wapen als boven.

Ten overvloede vermeld ik nog, dat een M. S. Wapenboek van Mr Reinier van Heemskerck hetzelfde wapen aangeeft met den naam ***Allemand,*** en den man met pijl en boog van zilver op een rood veld teekent.

Het bovenstaande levert wederom het bewijs, hoe gevaarlijk het werken met losse lakafdrukken is en welk eene verwarring hier vaak het gevolg van is.

V a n A l p h e n.

Het Armorial Général beschrijft één wapen „in groen 3 zilveren zwemmende visschen boven elkaar" onder de namen ***van Alphen, van Alphers, van Alpherts*** met als plaatsaanduiding Breda en Zierikzee.

Hieruit moet men dus de gevolgtrekking maken, dat de familie ***van Alphen*** te Breda en Zierikzee ook voorkomt onder de namen ***van Alphers*** en ***van Alpherts,*** het-

geen ook in het Stam- en Wapenboek van A. A. Vorsterman van Oyen vermeld staat.

Deze bewering nu kan ik op grond van eigen onderzoek en van dat van ons geacht medelid W. C. J. Alpherts nadrukkelijk tegenspreken. De naam der familie *van Alphen* in West-Brabant, niet alleen te Breda, doch ook te Bergen op Zoom en te Fijnaart, komt nimmer voor als *van Alphers* of *van Alpherts*. Eene familie *Alphers, Alpherts, Alfers* (en meerdere varianten) zonder voorvoegsel vnn is niet in West-Brabant doch in Gelderland gevestigd geweest en wel geruimen tijd in Rheden en omstreken, en hoewel deze familie eveneens 3 zwemmende visschen boven elkaar voert, behoorde zij naar mijne meening toch niet in één adem genoemd te worden met de familie *van Alphen*, aangezien zulks slechts verwarring schept.

Dat beide wapens hetzelfde zijn, behoeft geenszins te verwonderen, daar men hier met sprekende wapens te doen heeft. Een alfer toch is een visch, de „alforas", waarvan Jacob van Maerlant in zijn „Naturen Bloeme", boek V, vers 76 en volgende spreekt.

Van An g er en (Gelderland).

Het Armorial Général beschrijft dit wapen als volgt: „in blauw een zilveren dwarsbalk, beladen met een rooden geënten dwarsbalk". Helmteeken : een pauwenstaart van natuurlijke kleur.

Deze beschrijving deugt niet. De dwarsbalk in dit wapen is niet beladen, doch door eene horizontale deellijn in een boven- en benedenhelft verdeeld en deze beide helften vertoonen beide hetzelfde beeld, nl. eeuige vairklokjes, aaneengesloten naast elkaar, om het andere met de punt naar boven en met de punt naar beneden, zoodat men dezen dwarsbalk beschrijven kan als gevaird in 2 horizontale rijen. Op sommige zegels echter zijn alle hoeken, die een gewoon vairklokje vertoont, afgerond, zoodat de beide helften van den dwarsbalk den indruk geven als te zijn geënt doorsneden. Doch afgerond of niet afgerond, in ieder geval is de dwarsbalk in 2 helften verdeeld en niet beladen met een geënten dwarsbalk.

Aldus werd dat wapen door mij gevonden op vele zegels van de Arnhemsche schepenen *Jan van Angeren* in de jaren 1402 en 1403 en Sweder *van Angeren* in de jaren 1467 en 1476 en van Sweder *van Angeren*, in 1496 gerichtsman in Over-Betuwe, wellicht dezelfde als de voorgaande.

Het wapen van de in de latere middeleeuwen eveneens in de regeering van Arnhem zittende familie *Poelwijck*, *Poelwick* is volkomen — ook wat het helmteeken betreft — hetzelfde.

V a n B a 11 e m (provincie Groningen).

Aldus wordt de naam aangegeven voor eeu wapen, als volgt beschreven: „een roode dwarsbalk, beladen met 3 zilveren rozen, op een van goud en blauw geruit veld".

Deze naam deugt niet en moet luiden *van Ballen*. De samenstellers van het fraaie werk „Grafschriften in Stad en Lande" hebben hierop reeds gewezen, want bij de beschrijving op. pag. 116 van de grafzerk van *Anne de Ligne* in de Martinikerk te Groningen, waarop een kwartierwapen van *Ballen* voorkomt, zeggen zij in een noot „Bij Rietstap verkeerd geschreven: *van Ballem*".

Dit klopt dan ook volkomen met een zegel, dat zich in het familiearchief Rambonnet bevindt, hangende aan een charter van 26/8 1691, zijnde het zegel van *Derrick van Ballen*, getrouwd met *Cracht Dageraets*.

Van Bentem (Amsterdam).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen als volgt beschreven: „in groen 3 zilveren doodsbeenderen, waarvan 2 schuingekruist en het derde verticaal daaroverheen, vergezeld van 6 gouden korenaren, die van de doodsbeenderen uitgaan".

Zoowel de naam en als de wapenbeschrijvingdeugen niet. De naam moet luiden *Benthem* zonder „van" en het derde doodsbeen is niet verticaal, doch horizontaal over de beide andere gelegd, terwijl de korenaren van het snijpunt der beenderen uitgaan en waaiersgewijs zijn gerangschikt.

Aldus voert *H. J. Benthem*, Ao. **** med. doctor en burgemeester van Steenwijk, op zijn lakafdruk in het Rijksarchief te Assen en evenzoo *2heodorus Benthem*, wonende te Zutphen, in 1626 student te Leiden. Deze laatste voert het veld van zilver, de doodsbeenderen van natuurlijke kleur en de aren van groen. Zijn korenaren zijn 6 in getal, terwijl bovengenoemde burgemeester er 7 heeft.

In deze familie zijn meerdere leden predikant geweest o.a. te Steenwijk; eind 18e eeuw heeft eene alliantie plaats gehad met het geslacht *Reddingius*, eveneens een predikanten-familie, waardoor de combinatienaam *Benthem Reddingius* ontstond.

B e n t ij m (Holland).

Aldus wordt de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „in blauw 6 gouden ruiten, 1-3-1 gerangschikt".

Deze naam deugt niet en moet luiden *Bentijns* of wel *Bentijn*. Hierop heeft ons lid de Heer W. M. C. Regt gewezen in het Algemeen Nederlandsch Familieblad 1900 in zijn belangrijk artikel omtrent de ramen en grafborden in de Hervormde Kerk te Oudshoorn.

Op pag. 38 en 39 aldaar beschrijft hij het rouwbord van *Barend Hendrik* baron *van Reede van Oudtshoorn*, overleden 6/3 1793, en vermeldt hij als één daarop voorkomend mouderlijk kwartier een wapen met 5 gouden ruiten, 1-3-1 gerangschikt op groen veld, waarbij de naam *Bentijns* wordt aangegeven. Uit zijne toelichting blijkt, dat dit het wapen is van *Jeannette Bentijns*, de overgrootmoeder van *Sophia Boesses*, Barend's moeder.

In overeenstemming hiermede vinden wij dan ook dit wapen in een M. S. Wapenboek van den overleden Amsterdamschen Archivaris N. de Roever met den naam *Bentijn* aangegeven.

Biss c h o p of B u sco p (Holland, Zeeland, Vlaanderen).

Aldus worden de namen aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven : „in rood een geopende gouden passer met de punten naar beneden, vergezeld van 3 gouden klaverblaren".

Slechts éénmaal, behalve in het A. G., ben ik den naam *Buscop* voor dit wapen tegen gekomen en wel in een M. S. Wapenboekje van Job Martin de Lange, doch nimmer als *Bisschop*. *De* naam *Bisschop* deugt dan ook niet en moet luiden *Biscop*.

Zoo komt dit wapen voor op de zegels van *Pieter Biscop* de Jonge, in 1656 schepen van Middelburg, van *Abraham Philipsz. Biscop,* in 1676 commandant van 's lands schip „Domburg" en van *Cathurina Biscop,* die 24/7 1746 te Tiel testeert als weduwe van *Henderick van Lidt de Jeude,* burgemeester dier stad. Eu evenzoo op den beker van het Goudsmidsgilde van Vlissingen in het Museum aldaar als wapen van *Samuel Biscop,* in 1666 overdeken van dat gilde, en op de Wapenkaart der Burgemeesters van Middelburg door Anthony van Dam voor *Pieter Jacobsen Biscop,* in 1600 burgemeester dier stad en op een rouwbord in de Buurkerk te Utrecht van Ao. 1604 als kwartier *Biscop* volgens het M. S. Wapenboek „Grafs- en Wapen", terwijl ten slotte ook Smallegange in zijn „Nieuwe Cronijk van Zeeland" den naam als *Biscop* aangeeft.

Van Enriok (Nijmegen).

Aldus wordt in het Supplement de naam aangegeven voor een wapen, als volgt beschreven: „in rood een zilveren rozeblad".

Deze naam deugt niet, daar hetzelfde wapen met de juiste benaming *van Ewijck* in het eerste deel in den doorloopenden tekst is opgenomen.

Het is een oude voorname Betuwsche familie, ook als *van Ewick* voorkomende. Zoo voeren volgens hunne zegels dit wapen *Elis van. Ewick,* getrouwd met *Willem Mijllinx*, 1649 vermeld, *Rudolphe van Ewick,* in 1694 onderrichter van Nijmegen, *Qherit Baers van Ewick,* die in 1437 7 morgen land op Boeningher Hoeve ontvangt, *Eliss van Ewick,* wiens zoon *Roloff* in 1584 huwelijksvoorwaarden sluit met *Anna van Gent Bartholdtsdr.* en *Rodolph van Ewijck*, in 1600 te Nijmegen en zoo vindt men dit wapen ook op de grafzerk op het oud kerkhof te Grave van *Sophia van Ewick,* overleden 19/2166., de vrouw van *Aelbert Teijts,* die 1/2 1640 overlijdt.

Van Huffle (Brabant).

Het A. G. beschrijft onder dezen naam een wapen als volgt: „in groen een schuinkruis, geschakeerd van zilver en rood", en beschrijft daaraan onmiddellijk voorafgaand een wapen *van Huffle* dus met 2 letters „f", eveneens eener Brabantsche familie als volgt: „in blauw een zilveren leeuw, vergezeld van 3 gouden rozen".

Zoekt dus iemand in het A. G. naar eene familie *van Huffle* met *2* letters „f", dan zal hij het wapen met den leeuw eu niet met het schuinkruis kiezen, want, zegt hij zeer terecht, er is hier duidelijk verschil gemaakt tusschen van *Hufle* en *van Huffle*. In dit verband wil ik erop wijzen, dat Smallegange in zijn Nieuwe Cronijk van Zeeland het wapen met het geschakeerde schuinkruis aangeeft met den naam *van Huffle*, met 2 „f"s dus, een M. S. Wapenboek in de Kon. Bibliotheek te 's-Gravenhage met den naam van *Buffel* en een M. S. Wapenboek van wijlen den Amsterdamschen Archivaris N. de Roever met den naam van *der Huffle,* dus alle 3 met 2 letters „f". Omtrent de kleuren zijn deze 3 bronnen het niet eens.

BOEKBESPREKING.,

P. A. A. M. Wubbe. *Het archief der abdij St. Mariënhorst te ter Hunnepe. 's-Gravenhage 1931.*

Met vreugde pleegt in onzen kring de verschijning van archiefinventarissen te worden begroet en dankbaar werd dan ook kort geleden in deze serie ingelijfd het kloeke deel, getiteld: Het archief der abdij St. Mariënhorst te ter Hunnepe, door P. A. A. M. Wubbe, met eene inleiding van den Rijksarchivaris in Overijssel Dr. M. Schoengen.

Bij nadere kennismaking viel mij deze aanwinst echter danig tegen ; zoo zelfs, dat ik mij afvraag, hoe het mogelijk is geweest, dat het Rijksarchief in Overijssel hiermede voor den dag heeft kunnen komen. Dat het Rijk, hetwelk zuinig moet zijn en ten opzichte van kunsten en wetenschappen doorgaans allerminst vrijgevig is, voor de uitgave de noodige gelden beschikbaar heeft gesteld, moet niet alleen verwondering baren, maar zelfs ernstig worden betreurd. Immers deze inventaris, annex regestenlijst, ware veel beter niet uitgegeven.

Het volgende diene om dit hardeoordeel waar te maken.

In den inventaris is onder n°. 79 ondergebracht eene „Acte, waarbij het hof van Gelre een geschil beslecht tusschen *Everardt van Oye* en *Sander Schimmelpennynck* over de tienden uit het erf Baeck, in de buurschap Loenen, 1574". Daaronder staat : 1 charter (reg. n°. 624). Slaan wij nu de regestenlijst t.a.p. op, dan lezen wij:

1674 Juli 29.

Het hof van Gelre beslecht een geschil tusschen *Everardt van Oye* en *Sander Schimmelpennynck* over de tienden uit het erf Baick, gelegen in het kerspel van Vegbregen [1]) en in de buurschap van Loenen.

De daarbij aangehaalde dateering luidt evenwel :

Op ten negen ende twintichsten dach in Julio int jair ons Heren dusent vierhondert vier ende tseventich.

De acte is dus niet van 1574 do& van 1474.

Opmerking verdient voorts, dat onder het regest als inventarisnummer niet 79 wordt opgegeven, doch 334.

Inderdaad wordt het stuk in den inventaris onder n° 334 nogmaals vermeld, en wel aldus:

Acte, waarbij het hof van Gelre een geschil beslecht tusschen *Everardt van Oye* en *Sander Schimmelpennynck* over een tiende uit een erf, gelegen in het kerspel van Vegbregen in de buurschap Loenen, geheeten de Baicksche tiende, 1674 [2]).

Bij nader onderzoek blijkt de acte de eerste maal (t. w. als n°. 79) te zijn gerangschikt onder afdeeling „IV. Het Klooster in betrekking tot het wereldlijk gezag", — hetgeen niet juist was — en de tweede keer (als no. 334) onder :„VI. Landerijen en Huizen". Beide keeren werd het stuk gesteld ten jare 1674, evenals in de regestenlijst, hoewel de datum daar luidt 1474. Dat laatstgenoemd jaartal juist moet- zijn, valt af te leiden uit inventarisnummer 333 :

Scheidsrechterlijke uitspraak tusschen *Herman van Keppell als* momber zijner echtgenoote juffer *Evert* en als gevolmachtigde van juffer *Lutgart van der Oey*, moeder zijner echtgenoote, ter eenre, en juffer *Elsbe Schymmelpenningks*, weduwe van

[1]) Den naam van dit kerspel zocht ik tevergeefs in den index op het werk. Naar het mij voorkomt. wordt met *Vegbregen* bedoelt *Beekbergen.* (W. A. B.)

[2]) „De tienden uit het erf Baiok" zijn hier dus geworden „een tiende uit een erf ... geheeten de Baioksohe tiende". Het verdient m. i. opmerking, dat deze begrippen elkander niet dekken. (W. A. B.)

Sander Schymmelpenningk, Jacob en Ernst Schimmelpenningk, ter andere zijde over *de* tienden van Loenen, 1483.

Deze scheidsrechterlijke uitspraak is opgenomen in de regestenlijst onder n°. 386, maar daar heet laatsgenoemde *Ernst Schimmelpenningk : Evert*, welke onnauwkeurigheid even onvergeeflijk is als de te voren gesignaleerde onjuist0 dateering.

Ook moet ik er de aandacht op vestigen, dat de uitspraak van 1482 volgens het onderschrift in de regestenlijst o. a. is bezegeld door *Edmont Schimmelpenningk,* hetgeen onmogelijk juist kan zijn [3]).

Deze enkel0 grepen uit de publicatie van het Rijksarchief in Overijssel wettigen mijns inziens reeds de vraag, wat wij aan een0 dergelijke — kostbare — uitgave hebben. Nauwkeurigheid is een allesbeheerschende factor en waar die wegvalt, wordt elk werk, en inzonderheid een archiefinventaris, waardeloos en gevaarlijk door misleiding.

Dat de bewerker van deze uitgave slordig is te werk gegaan, zich onvoldoende rekenschap heeft gegeven van hetgeen hij neerschreef en vermoedelijk ook het oude schrift niet meester was — hetgeen toch een eerste eisch mag heeten —, zal ik nader aantoonen.

Onder no. 244 der regestenlijst wordt vermeld een charter, gegeven door den ambtman van Zalland: *Albert van Gherner*, geheten *van Esse.* Dezelfde waardigheidsbekleeder heet echter in n°. 245 *Albert van Gherner,* geheten van *Eme,* en slaan wij nu den index op ten einde zoo mogelijk de waarheid te achterhalen, dan vinden wij: *Albert van Gherner,* geheeten *van Erne,* ambtman van Salland R. 244, 646. Wij hebben hier dus drie verschillende lezingen: *van Esse, van Eme* en *van Erne, en de* verwarring wordt nog grooter, wanneer wij zien, dat in den index onmiddellijk onder dezen *Albert* staat: *Albert van Gierner* geheten *van Ome* R. 293. Laatstgenoemde — kennelijk dezelfde persoon als *Albert van Berner,* geheeten *van Esse*, alias van *Eme*, alias *van Erne* — heet in het regest, waarnaar wordt verwezen: *Albert van Gerner* geheeten *van Ome,* zoodat wij hier nog eene vierde lezing — van Ome — krijgen, terwijl ook *Gierner* in den index niet juist schijnt. Ten einde raad is men hier geneigd uit te roepen: wat is waarheid.

Ho0 weinig begrip de bewerker had van de door hem behandelde personen, blijkt voorts treffend in n°. 137 der regestenlijst, waar hij spreekt van „*Ghered van Aeswe,* ridder, *Vergholde*, zijn echtgenoote"... Dat de vrouw van eenen ridder werd betiteld als „*ver*", is hem te eenenmale onbekend, anders zou hij de echtgenoot0 van heer *Gerard van Aeswijn* niet *Vergholde* hebben genoemd, doch: ver (vrouw) *Gholde,* en had hij haar in den index ook niet opgenomen onder: *Vergholde.*

Nog bedenkelijker is hetgeen wij onder n°. 174 der regestenlijst lezen : *Henric van Durrete de jonge* beleent *Aleyde die Wileneer*, dochter van *Werner Haderslief.* Voor iemand, di0 ook maar eenigszins op de hoogte is, moet het duidelijk zijn, dat wij hier te doen hebben met *Aleid*, die de dochter was van w ij le n *Werner Haderslief.* De bewerker fantaseert nu eenen geslachtsnaam *die*

3) Een Edmont Schimmelpenninck heeft destijds niet bestaan; mogelijk wordt *Koenraad* bedoeld, doch dit zou het origineel moeten uitwijzen.

Wileneer en wanneer wij onze oogen niet kunnen gelooven en in vertwijfeling den index opslaan, vinden wij daar de verbluffende bevestiging. Niet alleen wordt *Aleyde Wileneer* daar driemaal vermeld, maar wij vinden bovendien eene *Beerte Wilneer* en eene *Gerneken* van dien naam, di0 zouden voorkomen in regest n°. 243. Daar ter plaatse vinden wij inderdaad *Beerte Wilneer, Lubbers* vrouw. Indien men op een Rijksarchief nog niet weet, dat „*Beerte* wilneer *Lubbers* vrouw" beduidt Beerte, de vrouw van wijlen *Lubbert,* dan is de betrokken instelling niet meer als wetenschappelijk aan te merken.

W. A. B.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Willem de Charon de Saint-Germain en zijne nakomelingen.

(L, 227-237, 276-283.)

Het artikel van de hand van den heer W. Wijnaendts van Resandt, dat onlangs verscheen onder bovenstaanden titel, kan ik nog met eenige gegevens aanvullen, wat den persoon van *Jan Kramer* betreft, di0 vermeld wordt in kolom 278 en 279.

Jan Kramer was Schout van Vlaardingen van 21 November 1787-27 Maart 1790 en Secretaris van den zelfden datum tot 1 Mei 1796. Hij werd 16 Maart 1788 burger van Vlaardingen, na 16 Februari van genoemd jaar te zijn geadmitteerd als Notaris; zijn protocol loopt van 23 Februari 1788— 14 Februari 1803. Hij overleed te Vlaardiugen 19 April 1803 en werd aldaar den 23 d.a.v. begraven.

Uit een act0 van borgtocht van 18 November 1788, gepasseerd voor notaris Mr. A. H. E. van Banchem te Vlaardingen (ingevoegd in het protocol over de jaren 1788— 1789 van notaris J. Kramer), van Alewijn van der Werff en Frans van Leeuwen, raden in de vroedschap en schepenen van Vlaardingen, ten behoeve van Diederik van Leyden, Heer van Vlaardingen, Vlaardinger Ambacht en Babberspolder, enz., voor *Jan Kramer,* wordt laatstgenoemde, behalve met zijn Vlaardingsche ambtstitels aangeduid als „Ontvanger van den Grooten Gelderschen Tol te Nijmegen."

Uit de transportregisters blijkt, dat executeuren van wijlen Dirk Maan 2 Mei 1791 een huis en erf, gelegen aan de oostzijde van de Hoogstraat, overdragen aan *Jan Kramer,* dat deze in te voren gehouden veiling bekomen had, en hem voor de kooppenningen f 1660.— kwiteeren. Later kocht hij nog een huis; 17 April 1794 transporteerde Teunis van Duffelen aan hem een huis en erf in het Koningsveld (tegenwoordig Waalstraat) voor f 700.—.

Den 30 Maart 1803 verklaart *Jan Kramer* voor notaris P. Verkade uit hoofde van ongesteldheid buiten staat te zijn zich ter inschrijving in het stemregister der gemeent0 in persoon te sisteeren, waarom hij volmacht verleent aan Jacobus van Wijk, gezworen klerk ter secretarie.

Kort daarna, 19 April d.a.v., sterft hij en zijne weduwe, *Charlotte Willemina Sutanne Charon de St. Germain,* verklaart voor notaris P. Verkade, „dat haar voorn. man op heeden middag alhier overleden zijnde, zij vrouw0

comparante, in qualiteit als zijne erfgename, wel vertrouwd, dat zijne nalatenschap volkomen solide is, doch echter uit aanmerking, dat zij met de omstandigheeden van dezelve nalatenschap niet ten volle bekend is, niet te kunnen resolveeren voorn. nalatenschap dadelijk te aanvaarden of te verwerpen, enz."

Uit een inventaris van 2 Sept. 1806, voor notaris P. Verkade, blijkt nog, dat daar vermeld wordt een hypotheekbrief, groot f. 6000.—, door schepenen van Vlaardingen 6 December 1803 gepasseerd ten behoeve van ***Charlotte Willemina Suzanna Charon de bt. Qermain,*** weduwe en volgens testament van 14 October 1760, gepasseerd voor notaris D. van Oosterum te Amsterdam, eenige erfgenaam van ***Jan Kramer;*** voor deze handeling had zij gemachtigd haar zoon ***Jan Bernard Kramer*** bij acte van 23 Novr. 1803, gepasseerd voor notaris J. S. Bach te 's-Gravenhage.

Wat deze zoon aangaat kan ik hieraan nog toevoegen, dat uit een procuratie van 26 Aug. 1807, voor notaris P. Verkade, blijkt, dat hij eenige zoon en erfgen aam was (zijn moeder was immers 18 Mei 1804 te' 's-Gravenhage overleden) en uit een acte van cautie van 30 Sept. 1808, voor denzelfden notaris gepasseerd, blijkt nog, dat aan zijne moeder had toebehoord het huis Lange Houtstraat, wijk K, nº 269 te 's-Gravenhage.

Jan Bernard Kramer werd vermoedelijk te 's Gravenhage geboren; hij werd 5 Octr. 1789 te Vlaardingen in ondertrouw opgenomen met ***Margareta van, Stra(a)ten, j.*** d. vroeger te Delft, doch toen te Vlaardingen woonachtig; het huwelijk werd niet te Vlaardingen voltrokken, wel schijnt het echtpaar zich hier te hebben gevestigd, want 14Februari 1790 werd hun dochter ***Joanna Charlotte*** in de Herv. Kerk gedoopt.

M. C. Sigal Jr.

De naam Van Limburg Stirum.

De heer W. Wijnaendts van Resandt schrijft, in de noot in kol. 233 van dezen jaargang: „Uit al deze en andere Borculosche akten blijkt duidelijk, dat de naam Van Limburg Stirum toen nog niet gebezigd werd voor de leden van dit geslacht". Die opmerking is niet onjuist, maar de vraag, hoe men de leden dezer familie, die in de 17de en 18de eeuw in ons land voorkomen, moet aanduiden, is er toch niet afdoende door beantwoord. In dit verband zou ik willen wijzen op de aanteekening, die ik plaatste aan het hoofd der afdeeling Geslacht Limburg Stirum in mijn inventaris van het archief der heeren van Wisch (Inventarissen van Rijks- en andere archieven, II, blz. 209): „de Nederlandsche tak der graven van Limburg werd en wordt nog in den regel naar de heerlijkheid Stirum in Marksland Van Stirum genoemd. Uit 16de en 17de eeuwsche brieven, aanteekeningen, kohieren en dgl. is mij gebleken, dat reeds destijds graaf (gravin) van Stirum de gebruikelijke aanduiding van leden van dit geslacht was. Nu heeft het groote goederenbezit van Ermgard van Wisch er aanleiding toe gegeven, dat hare afstammelingen in akten voorkomen als graaf (gravin) van Limburg en Bronkhorst, heer (vrouwe) van Stirum, Wisch, Borculo, enz., hoewel alleen haar kleinzoon Joost gedurende enkele jaren alle door deze titels aangeduide bezittingen de facto gehad heeft. Uit die deftige aktentitulatuur (naar Duitschen trant) zijn verwarringen ontstaan: er

wordt bijv. onmogelijk door gemaakt, de takken Borculo en Wisch te onderscheiden. Vandaar dat in dezen inventaris de voorkeur is gegeven aan den naam Van Limburg Stirum, al worden de bedoelde personen in akten veelal anders genoemd.,'

Om een voorbeeld te noemen: Leopold graaf van Limburg en Bronkhorst, heer tot Stirum, Wisch, Borculo en Ghemen, erfbannerheer (kol. 233), die als zoodanig in offioieele akten voorkomt, bezat van de genoemde graafschappen en heerlijkheden alleen Borculo. Ik zal over de lotgevallen van die bezittingen hier niet uitweiden : zij waren ingevolge eenige boedelscheidingen, waarvan de oudste is die van 1626 over de nalatenschap van graaf Joost, toen Wisch en Stirum aan jongere zonen zijn toegewezen, overgegaan in verschillende takken van het geslacht. In het graafschap Limburg heeft de Nederlandsche tak nooit rechten uitgeoefend: de titel graaf van Limburg was al vóór de vestiging van het geslacht in Gelderland, tengevolge van het in 1639 gesloten huwelijk van Georg graaf van Limburg, heer van Stirum, met Ermgard van Wisch, familienaam geworden. Erfbannerheer was Leopold ook al niet, want die titel was verbonden aan de hem niet toebehoorende heerlijkheden Bronkhorst en Wisch. Daar graaf (gravin) van Limburg de familienaam was en graaf (gravin) van Stirum voorkomt in niet-officieele stukken, kan er m. i. niets tegen zijn, de 17de en 18de eeuwsche leden van het geslacht aan te duiden met den naam Van Limburg Stirum, al worden zij in de officieele akten Van Limburg en Bronkhorst genoemd, met toevoeging in den regel van een reeks van titels, die bij sommige personen geheel, bij andere ten deele in strijd zijn met de werkelijkheid. De laatstgenoemde methode is nog in Duitsche vorstelijke families gebruikelijk en daar ook zijn niet-officieele namen gevormd om de leden aan te duiden.

Nu ik het toch heb over het artikel van den heer Wijnaendts over Willem de Charon de Saint-Qermain, dat ik met veel belangstelling las, wil ik daarin een kleine rectificatie maken. Het Swilbroek n.l. lag niet in de heerlijkheid Borculo (kol. 232, noot 7), maar even over de grens daar buiten, in de parochie Vreden. Er was een Minderbroederklooster, waar de Roomsch-Katholieken uit een gedeelte van Eibergen vóór 1796 hun kinderen lieten doopen.

Mabtens.

Van Alderwerelt. Doopboek Wateringen.

Den 31 dito (= Aug. 1688) gedoopt de Heer ***Jan Pieter Alderwereld.*** (Vgl. Ned. Patr. 1916 generatie IV.)

W. A. van Rijn.

Van Assendelft de Coningh. I. ***Andries Jansz.*** Coningh, geb. Middelharnis, tr. als wedr. van ***Mayke Jansdr.*** 2º. Maassluis 1 Apr. 1640 ***Styntgen Fredericksdr.*** wed. van ***Jan Jansz.***

II. ***Jan Andriesz. de Coningh,*** ged. Maassluis 1 Jan. 1641, tr. 1º. Maassluis 26 Apr. 1666 ***Hester Proot,*** ged. Maassluis 16 Febr. 1643, dr. van ***Jop Cornelisz.*** (= 1 van Ned. Patr. 1911).

W. A. van Rijn.

Baumhauer. (L, 284). Mag ik den heer Steenkamp er op wijzen, dat het door hem opgegeven devies van de familie ***Baumhauer*** blijkbaar verkeerd gelezen is?

Naar men mij mededeelde is het woord „*sperus*" aldaar corrupt en zal er vermoedelijk „*spernens*" gestaan hebben, waardoor de spreuk de beteekenis verkrijgt van: „het verleden verachtende, hoop ik op de toekomst".

R. T. MUSCHART.

Burger. (XLVIII, 220, 221; XLIX, 181). 18 Febr. 1683 comp. voor den nots. Vitus Mustelius te Rotterdam: „den Eersamen *Gerrit Burger,* schipper ter zee, wonende in den Elboogh vant Hangh alhier, dewelcke by desen verclaerden opt crachtiohste eenichsints doenel. synde, geconstitueert en volmachtich gemaeckt te hebben *Hester Commers zyno* huysvrouwe, specialycken omme uytten name en wegens hem compt. by 't overlyden van *Burger Pauwels syn* compts. vader en 't overlyden van *Maertge Cornelis syn* voorn. huisvrouwe moeder, neffens de verdere Ertgenamen derselver respective sterfhuisen te besoigneren tot Inventarisatie van de goederen," etc.

W. A. VAN RIJN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bye (de), (L, 186, 260). Het antwoord van W. W. v. R. op mijn vraag om authentieke bewijzen voor de identiteit tussohen *Gerrit de Bye,* met wien de stamreeks-de Bye in Nederland's Adelsboek 1919 aanvangt, en den gelijknamigen zoon van *Willem de Bye* en *Gertruydt Coleners,* heeft mij niet weinig verwonderd. De geachte inzender blijkt over de gevraagde bewijzen wel te beschikken, maar verlangt alvorens. deze te leveren, eerst van mij, dat ik aan de hand van officieele bewijzen (geen familiepapieren) zal aantoonen, dat generatie IV *Michiel Matthijszn. de Bye* een zoon was van III *Matthijs Janszn. de Bye,* welk punt door mij niet ter sprake was gebracht. Het spijt mij zeer W. W. v. R. niet van dienst te kunnen zijn, maar ik zou hem willen verwijzen naar den heer W. Wgnaendts van Resandt, die als redacteur van Nederland's Adelsboek — naar ik mag aannemen — niet slechts op grond van den inhoud van familiepapieren de stamreeks-de Bye, welke vóór dien tijd eerst met den onder IV genoemden *Michiel Matthijszn. de Bye* aanving, in 1919 met drie generat ies opvoerde en hiervoor toch zeker wel over de door W. W. v. R. verlangde officieele bewijzen zal hebben beschikt. Misschien mag ik t.z t. wel te dezer plaatse vernemen, wat zijne nadere bevindingen op dit punt zullen blijken te zijn.

Intusschen ben ik er, dankzij de welwillende medewerking van den Rijksarchivaris in Noordbrabant, zelf in geslaagd het door mij gezochte identiteitsbewijs aan de hand van een authentiek stuk te vinden.

In eene acte van scheiding en deeling, verleden *voor* schepenen van Breda dd. 8 Juni 1619, geregistreerd in in het protocol van vestbrieven enz. der schepenbank van Breda, loopend over het jaar 1619 en berustend in het Rijksarchiefdepot in Noordbrabant (R. Breda N°. 426, fol. 43^{vso}), welke acte betrekking heeft op de nalatenschap van *„wylen jouffrou Gertruydt Coleneers wedue was Willems de Bye",* blijkt dat haar zoon *Gheryt de Bye* „hebben ende behouden sal alle alsulcke leengoederen ende erfgoederen, als hij nu ter tijt heeft ende tot noch

toe beseten heeft. Te weten in den yersten de hu y-singe ende erffenisse met alle heure toebehoirten, geheyten Groenendale, met allen den gronden ende erven, dairtoe behoirende, gelegen tot Beeck, alsoo groot ende cleyn, alse dair gelegen zijn ende gelijc de voirgenoemde *Gheryt* deselve in handen heeft ende tot noch toe gebruyct heeft. ... Item noch sal die voirgenoemde *Qheryt* hebben ende erfflyck behouden de helftsceydinge van der hoeven ende goeden, op Gageldonck in der vyerschare van der Haghe gelegen, gemeyn ende ongedeelt met *Ghysbrechten de Bye,* dien de wederhelftsceyden dair af toebehoirt" enz.

Hierdoor staat thans vast, dat de de onder 1 in Ned. Adelsb. 1919 genoemde *Gerard (Gerrit) de Bye,* die 11 April 1626 te Hilvarenbeek magescheid maakte met zijn zonen *Jan, Willem* en *Philips* en hun daarbij het huis Groenendaal en toebehooren en verdere tijnsgoederen in de heerlijkheid Beek afstond, identiek is met den gelijknamigen zoon van *Willem de Bye* en *Geertruydt Coleners,* die — zooals wij hierboven zagen - het huis Groenendaal en ½ Gageldonk bezat, waarvan de wederhelft aan zijn half-broeder *Ghijsbrecht* behoorde.

De stamreeks, zooals deze voor het eerst in Ned. Adelsboek 1919 werd opgemaakt en door de redactie van Ned. Patriciaat in 1920 werd overgenomen, kan dus inderdaad met ééne generatie worden opgevoerd en wellicht zonder veel moeite met meer.

Volgens gegevens uit de Collectie-Wagner was bovengenoemde *Willem de Bye,* kastelein en schepen van Breda, een zoon van *Jan de Bye,* wiens broeder *Willem* „penthier" (pannetier) was van Jacoba van Beieren, en een kleinzoon van *Jan de Bye* en *Maria de Rovere.*

Willem, de „penthier", had 27 Febr. 1468 de heerlijkheden Gageldonk en Hambroek aan Johan graaf van Nassau, Vianden en Dietz, heer van Breda verkocht en van dezen wederom in leen ontvangen. Hij liet het huis en de heerlijkheid Gageldonk na aan zijn broederszoon *Willem* (den man van *Geertruydt Coleners).*

Volgens een op 9 Nov. 1766 gemaakt „extract uyt het denombrement-Boeck der leenen des leenhofs van Breda" (R. A. v. N. Br.) verklaarde laatsgenoemde op 29 Nov. 1470: „Ic *Willem de Bye* ende mijn huysvrouwe houden ten leene en hebben ontfangen van mijnen lieven Jonck^{r} van Nassau, heere tot Breda etc. de Hoeve van Gageldonck" .... item hier vuyt heft mij voors Jonck^{r}. noch jaerlicx XXV R. guld ende mijn voors huysvrouwe gheft jaerlicx noch vuyt haere helft de penn̄ēn̄ van wijlen Willem de Bye onseu oom tot behoef der armen XXVIII R. gl. 's jaers". Een en ander bevestigt de gegevens van Kol. Wagner.

Gageldonk ging over op Willem's beide zonen *Bh+-brecht* en *Gerrit,* ieder voor ½, totdat, volgens een eveneens op 9 Nov. 1766 gemaakt extract uit voornoemd denombrementboek, op 24 April 1642 *Jan van der Straten,* de man van *Ghijsbrecht*'s dochter *Katharina,* op wie haars vaders deel was vererfd, na koop van „*Gerrit de Bye* en oic van *Philips de Bye* synen sone" ook met de andere helft werd beleend.

Aerdenhout. TH. DE BYE DÓLLEMAN.

Pennink. (L, 287). De Redacteur heeft den geachten

vrager in een noot er reeds op gewezen, hoe hoogst onbetrouwbaar, zoowel uit genealogisch als uit heraldisch oogpunt, het artikel ***Pennink*** in Nederland's Patriciaat 1914 is en hierbij verwezen naar het artikel van ons geacht medelid Jordaan in jg. 1914 van dit Maandblad, waarin deze mededeelde, dat de familie ***Pennink,*** te Enschede gevestigd, 3 penningen in haar wapen voerde en dus heelemaal niet het wapen, dat het Armorial Général in voce *Penninck* beschrijft. Ik kan de mededeeling van den Heer Jordaan volkomen bevestigen door er op te wijzen, dat ***Theodorus Pennink,*** 12/4 *1728* te Enschede, ***Henricus Pennink,*** 16/1 *1733* burgemeester van Enschede, en ***H. Pennink,*** 17/2 *1777* verwalter richter van Enschede, 3 ronde munten voeren op hunne zegels in het Rijksarchief te Zwolle.

Vermoedelijk 'heeft de familie ***Pennink*** in het Armonial Général gezocht naar een wapen Pennink en het aldaar gevondene toen maar als het hare beschouwd.

In casu is het door Rietstap beschreven wapen dat van eene oude Deventersche regeeringsfamilie *Pinninck*, ook wel *van Pinninck*; Rietstap's naam ***Penninck*** deugt dus niet.

Hij zegt verder, dat het oude wapen dezer familie is een dwarsbalk, vergezeld van 3 vogels, het nieuwe daarentegen een keper, vergezeld van 3 vogels.

Deze wapenvernieuwing, waarbij een dwarsbalk in een keper veranderd wordt met handhaving van al het overige — ook de kleuren —, lijkt mij hoogst onwaarschijnlijk. Ik vermoed dan ook, dat hier eenvoudig verwarring heerscht met het wapen van eene familie ***Perminck,*** waarvan ***Hans Perminck*** in 1677 te Cleve woont, want deze zegelt in dat jaar met eenen keper vergezeld van 3 vogels.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Thierry. (L, 167). Een in mijn bezit zijude M.S.-genealogie der familie *Velters,* opgesteld in 1792, vermeldt van het echtpaar ***Thierry-de Vicq zeven*** kinderen nl. :

1. ***Judith Adriana Thierry,*** obiit coelebs.
2. *Jan Thierry,* geb. 1698 (klopt niet met den door den Heer Thierry de Bye Dólleman opgegeven huwelijksdatum der ouders: 1 Nov. 1699. Vorsterman van Ogen, genealogie ***van Harencarspel,*** geeft als geboortedatum van ***Jan Thierry 14 Nov.*** 1698), secretaris van Amsterdam, tr. 18 Mei 1734 ***Anna Constantia van*** Harencarspel, dochter van ***François van Harencarspel,*** Heer van de Stede Beverwijk, en van ***Anna Apollonia Loten.***
3. ***Maria Thierry,*** tr. Mr. ***Pieter Anthony de Huybert,*** Heer van Cruiningen.
4. ***Constantia Thierry***, tr. ***Jan Willem Evertsen van Lodijke***, Luitenant Collonel van de Infanterie en Grootmajoor van den Bosch, stierf 1766.
5. ***Quillaume Thierry,*** geb. 1703. Luitenant Generaal van de Infanterie en Collonel van een Regiment, Commandeur van Hulst, tr. 13 April 1728 ***Margaretha Tulling*** genoemd ***Oldenbarneveld,*** stierf te Hulst 17 Juli 1776.
6. ***Helena Françoise Thierry***, tr. ***Jan van Schuylenburgh.*** Hij was gedeputeerd ter Vergadering van Haar Hoog Mog. wegens Gelderland.
7. ***Renetta Clara Thierry,*** tr. ***Guilliaume Carpenter van Westerbeek. Zij*** stierf 22 Febr. 1786.

De genealogie vermeldt nog uitvoerig de kinderen van 2, 3, 4, 6, 6 en 7. Mocht de Heer Dólleman zich daarvoor interesseeren, dan ben ik gaarne bereid ze hem persoonlijk mede te deelen dan wel ze in het Maandblad te publiceeren.

Weltevreden. DEL CAMPO HARTMAN.

Onbekend wapen. In het Raadhuis te Zandvoort zijn twee portretten, afkomstig uit het Oude Mannehuis aldaar en voorstellende de stichters. Beide dragen het jaartal 1683.

Het vrouwenportret is volgens de overlevering van eene ***Brederode en*** vertoont het wapen van ***Holland,*** dus zonder barensteel als brisure voor Brederode.

Men zeide ook, dat deze vrouw 6 à 7 mannen had gehad. Nu vind ik bij Simon van Leeuwen eene ***Brederode*** die aan deze gegevens voldoet n.l. ***Sandrina,*** bastaarddochter van ***Reinout van Brederode,*** den vader van ***Hendrik,*** bekend uit het verbond der edelen. Zij heeft vijf echtgenooten gehad, die volgen: 1° ***A. van Presichoven*** 2° ***Maximiliaan uyter Linnigen***, 3° een Spaansch kapitein ***Tordesillas,*** 4° ook een Spaansch kapitein, ***Lignaro***, en 5° ***Barend v. d. Bongaart van Nyenrode.***

Het mansportret vertoont eveneens een wapen. Voor de juiste kleuren durf ik niet instaan. Beide portretten zijn n.l. gerestaureerd, blijkbaar door iemand met weinig kennis van heraldiek.

Het is : gedeeld. Rechts, grijs! ! met een zilveren ster, links rood, met een gebogen geharnasten arm, uit de deellijn voortkomende, houdende een gouden scepter of staaf of d.g.l.

Wat mijn vermoeden omtrent *Sandrina van Brederode* betreft, vond ik dit versterkt door dezelfde meening, uitgesproken door wijlen den Heer P. van Doorninck, die het Oud-archief geinventariseerd heeft.

Kan iemand mij zeggen of dit onbekende wapen behoort tot een der vijf genoemde geslachten en zoo niet, tot welk geslacht dan wel?

Onder beïde portretten staat nog: Aeta Sue. 33, zoodat het mansportret vermoedelijk van een van Sandrina's eerste echtgenooten is [1]).

Haarlem. *O.* VAN LENNEP.

---

[1]) Het hier beschreven wapen is niet dat der geslachten *van Pre*sichaeve (*Presichoven*), *uyten Limmigen* of *van* den ***Bongard van Nyenrode,*** zoodat slechts de mogelijkheid overblijft, dat het aan ***Tordesillas*** of *Lignaro* zal hebben behoord. Het vertoont echter niet de kenmerken van Spaansohe wapens, zoodat wij het wagen te betwijfelen of het portret wel den echtgenoot van ***Sandrina van Brederode*** voorstelt. — Red.

INHOUD 1932, N°. 10.

Bestuursberichten. — Bijdragen tot de kennis der middeleeuwsohe geslachten van Holland en Zeeland. De Heeren van Putten en van Strijen, door Dr. Henri Obreen. — Bijdrage tot de genealogie van het geslacht Holmberg de Beckfelt, door Dr. Th. R. Valck Lucassen. — Onjuiste namen en wapens van Nederlandsahe geslachten in het Armorial Général van J. B. Rietstap, door R. T. Musohart. (Vervolg). — Boekbespreking: P. A. A. M. Wubbe. Het archief der abdij St. Mariënhorst te ter Hunnepe. 's-Gravenhage 1931. — Korte mededeelingen: Willem de Charon de Saint-Germain en zijne nakomelingen; De naam Van Limburg Stirum; Van Alderwerelt; Van Assendelft de Coningh; Baumhauer; Burger. — Vragen en antwoorden: Bye (de); Pennink; Thierry. — Onbekend wapen.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij. voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD .

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Beat uur, gelieve men te richten tot den aeoretaris **Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP,** *Sweelinckstraat* 50, 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van' het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 11. **L^e Jaargang.** November **1932.**

BESTUURSBERICHTEN.

Aan de leden van het Genootschap is in den loop van de vorige maand eene circulaire toegezonden door het Uitgeversbedrijf „Eigen Volk", waaraan als secretaris voor de Heraldiek verbonden is ons medelid H. W. M. J. Nieuwenkamp, zich schrijvende Kits Nieuwenkamp. In deze circulaire wordt hun de toezegging gedaan, dat, bij een voldoend aantal abonnementen, in het tijdschrift „ Eigen Volk" een geregelde rubriek „Vragen en Antwoorden" zal worden geopend, alsmede bijdragen op genealogisch en heraldisch gebied zullen worden opgenomen, die als eene „mooie aanvulling" op het Maandblad worden aangekondigd.

Het Bestuur acht het noodzakelijk erop te wijzen, dat genoemde circulaire zonder voorafgaand overleg met hetzelve en geheel buiten zijn medewet en werd verspreid en zijne instemming niet heeft. Het meent zulks uitdrukkelijk te moeten vaststellen, teneinde te voorkomen, dat zelfs de schijn zou kunnen worden gewekt als zoude het in eenige betrekking staan tot de uitgevers van „Eigen Volk", voor wier competentie op genealogisch en heraldisch gebied het niet vermag in te staan.

Het optreden in deze van het lid Nieuwen kamp, wiens naam en adres aan deze circulaire verbonden zijn, dient dan ook als onbehoorlijk te worden gegispt.

Tot lid zijn benoemd:

J. C. baron VAN HAERSOLTE VAN HAERST *Scheveningen.*
Ingenieur. *Zeekant 57.*
Jhr. Mr. R. A. VAN RIJCKEVORSEL . . *Maastricht.*
Subst.Griff. Arr. Rechtb.

Adreswijzigingen:

J. DE!, GROOT . . . . . *'s-Gravenhage.*
Stadhouderslaan 134.
W. F. DEL CAMPO HARTMAN . . . *Weltevreden.*
Wilhelminalaan 62,
J. VAN LIER . . . . . *Weltevreden.*
Wilhelminalaan.
Mr. H. H. REYERS . . . . . *'s-Gravenhage.*
Koninginnegracht 44.
C. C. VAN VALKENBURG . . . . . *Leiden.*
Steenschuur 18.

Bijdragen tot de kennis der middeleeuwsche geslachten van Holland en Zeeland,

door Dr. HENRI OBREEN.

De heeren van Putten en van Strijen.

(Vervolg van L, 300.)

IV. Wij weten zeker dat de erfgenaam van Putten, Nicolaes *III*, op 8 Sept. 1284 nog, minderjarig was, zooals wij terstond nader zullen bespreken, maar in twee vroegere stukken van ditzelfde jaar komt hij reeds voor. Op 20 Jan. 1284 gaf graaf Floris V, op verzoek van Nicolaes van Putten, aan alle dienstbaren, die sedert jaar en dag in zijn heerschappij woonden, da vrijheid [71]) en op 7 Juni d. a.v., als de poorters van Dordrecht van den graaf enkele voorrechten ontvingen, werd daarbij ook bepaald, dat zij eeuwig vrij zouden zijn van alle lasten, die de heer van Strijen en het kind van Putten van hen plachten te vorderen [72]). Op 8 Sept. 1284 beval de graaf Nicolaes, erfgenaam van Putten, en diens voogd dan ook het innen van die lasten te staken [73]).

Van dezen derden Nicolaes zijn een zeer groot aantal stukken tot ons gekomen; wij zullen daaruit slechts de voornaamste kiezen om hem in zijn publiek en privaat leven te schetsen [74]). Op 9 Januari 1296 was de heer van Putten in het gevolg van graaf Floris V te Parijs,

[71]) Oork. 11, n°. 493.
[72]) Oork. II, no. 503; vgl. v. Dalen, Oork. betr. Dordr. in Bijdr. en Med. Hist. Gen. Utr. 33, bl. 189 (no. LXXII). Ten onrechte stelt v. D. daar (bl. 190) den heer van Strijen als mombaer over Putten.
[73]) Oork. II, n°. 516; vgl. de Fremery, Suppl. Nalezing no. 4.
74) Deze levensbeschrijving is reeds behandeld door Mr. H. van Wijn in Verh. der Maateoh. der Ned. Letterkunde, deel V.

waar deze graaf zich ten nauwste met den Franschen koning verbond [75]), en na 's graven noodlottig uiteinde schijnt hij zich geschaard te hebben aan de zijde van den Henegouwschen pretendent [76]) en de politiek van Wolfert van Borselen te hebben bestreden [77]), al bleef hij den rechtmatigen heer, graaf Jan 1, na diens aankomst hier te lande getrouw; in Mei 1297 wordt hij onder diens raadslieden gemeld [78]), terwijl hij in 1299 getuige was bij het verdrag met Vlaanderen en borg bleef voor heer Jan van Renesse [79]).

Ook van den wettigen opvolger, graaf Jan II, bleef hij een getrouw aanhanger, waarvoor hij met een jaargeld van 100 pond zwarte tornooizen uit den tol te Strienemonde [80]) en het onversterfelijk maken zijner leenen Putten en Strijen [81]) beloond werd.

Doch het meest trad de heer van Putten op den voorgrond tijdens de hardnekkige aanvallen der Vlamingen op Zeeland; kort voor den noodlottigen slag op Duiveland (20 Maart 1304) werd hij, tegelijk met 's graven zoon Willem en met Witte van Haemstede, geridderd [82]) en toen laatstgenoemde kort daarop de Vlamingen uit Holland verdreef, was het heer Nicolaes, die het vaderland van de Brabantsche benden zuiverde, door eerst Waalwijk en daarna Geertruidenberg op hen te heroveren (Mei 1304) [83]). De schade, die de heer van Putten, volgens zijn betoog voor schepenen en raad van Dordrecht [84]), in den Vlaamschen oorlog geleden had, begrootte hij zelf op de niet geringe som van bijna veertienduizend ponden, d. w. z. bijna het dubbele van hetgeen de stad Dordrecht als haar totaal-verlies becijferde (7766 pond) [85]). Naast de verliezen aan menschenlevens: de zoons zijner tantes, de ridders Floris van der Woert en Hendrik van Zuylen, en „45 knaepen uit zijn land ende anders veel ridderen en welgeboren knapen, die op zijne penningen voeren", had heer Nicolaes nog geldelijk verlies als: schade van brand aan zijn woning [86]), van beesten, van koren, enz. 800 pd., van vier jaren schade in zijn inkomsten 4000 pd., van kosten in den oorlog 7000 pd. en van losgeld van 126 man uit zijn heerschappij, die in Duveland gevangen waren, 2100 pd.

Groote eer viel heer Nicolaes te beurt, toen graaf Jan 11, die ziek naar Henegouwen was vertrokken, hem ten behoeve van zijn zoon het bewind over Holland, Zeeland en Friesland toevertrouwde (Juli 1304) [87]); en toen de graaf kort daarop stierf, nam heer Nicolaes' oude vriend en krijgsmakker, graaf Willem 111, de regeering op zich. Niet langen tijd daarna zien wij heer

[75]) Oork. II, no. 926.
[76]) Hij helpt dezen eind 1296 bij het ontzet van Medemblik: Stoke. v, vs. 747.
[77]) Stoke VI, vs. 605 en vlgg.
[78]) Oork. II, nº. 999, vgl. 1021.
[79]) De Fremery, Suppl. nº. 327 en Oork. 11 nº. 1077; zie nader over de politiek dier dagen mijn opstel in Bijdr. Vad. Gesch. 5e reeks. II.
[80]) 1300. Reg. Hann. bl. 8.
[81]) 1303, 6 Juni. R. H. bl. 8.
[82]) Stoke, VIII, vs. 660 en vlgg.
[83]) Stoke, VIII, vs. 1148 en vlgg.
[84]) 1306, 24 Nov. v. Mieris, II, bl. 59.
[85]) Ziehier nog enkele andere cijfers ter vergelijking (v. Mieris, 11, bl. 58-60): de lieden tusschen Schie en Goude, 15 dooden, 86 pd. 6 sc., Dordrecht 54 dooden, Haarlem 21 dooden, 2000 pd., Kennemerland 28 dooden. 2120 pd.. Zuid-Holland 150.000 pd.
[86]) Kort na den slag op Duiveland waren de Vlamingen voor Geervliet gekomen; Stoke, VIII, vs. 877 vlgg.
[87]) Bull. Comm. Roy. Hist. 1871. bl. 384.

Nicolaes betrokken bij de vredesonderhandelingen met Vlaanderen [88]) en in 1307 als een der voornaamste bemiddelaars van het verdrag tusschen Brabant en Holland, dat aan oude veeten een einde maakte [89]). In ditzelfde jaar belastte de graaf hem met een onderzoek naar de verwanten en de goederen der moordenaars van graaf Floris V [90]), doch kort daarop moet hij in groote moeilijkheden geraakt zijn. Immers in Nov. 1308 zenden de hertog van Brabant en Floris Berthout, heer van Berlaer, aan den graaf van Holland een verklaring, waarin zij zeggen onlangs vernomen te hebben, dat de heer van Putten gevangen wordt gehouden onder betichting van het sluiten van een verbond met hen beiden en met wijlen den heer van Cuyck [91]), hetwelk euvel wordt opgenomen door den graaf ván Holland en den bisschop van Utrecht, en verzekeren dat dit nimmer geschied is [92]). Het is zeer te betreuren, dat wij van dit geheele voorval niets meer weten, dan bovenstaand uittreksel ons mededeelt; wij kennen er noch de oorzaak, noch de gevolgen van, doch kunnen wel vaststellen dat sedert dien heer Nicolaes wat op den achtergrond treedt. Eerst een paar jaar later komt hij weer in het publieke leven terug. In het vroege najaar n.l. van 1311 stak hij, vergezeld van de heeren van Arkel en van Brederode, met een vloot de Zuiderzee over, om den bisschop van Utrecht, een oom van graaf Willem III, in diens strijd tegen de oproerige Friezen van Stellingwerf te gaan bijstaan; geweldige regens en het naderen van den winter dwongen echter onverrichter zake terug te keeren [93]). Vermoedelijk heeft heer Nicolaes bij deze gelegenheid een ziekte opgeloopen, want sedert 26 September 1311 zien wij hem onafgebroken bezig zijn laatste beschikkingen te doen neerschrijven. Qp 27 October overleed hij [94]); veel ouder dan 46 jaren zal hij niet geweest zijn. Zijn lijk werd bijgezet in de kerk te Geervliet en later, met dat zijner echtgenoote, gedekt door een verheven tombe, welke tot schande van het verlichte nageslacht, nu tot een staat van hopelooze verwaarloozing vervallen is [95]).

Heer Nicolaes' echtgenoote, vrouw Aleyd, overleefde haar man enkele jaren, overleed 26 Juni 1316 en werd naast hem begraven. Zij liet drie dochters na: *Beatrix, Oda* en *Aleyd*, die later ter sprake zullen komen. Tijdens haar huwelijk, in 1293 of 1294, erfde zij van haar vader, heer Willem, de heerschappij van Strijen, ingevolge octrooi daarvoor indertijd door graaf Floris V aan haar vader gegeven [96]). Beide echtelieden kregen, zooals wij reeds zagen, in 1303 van graaf Jan 11 het voorrecht, dat hun leenen niet zouden versterven, zoolang er nakomelingen uit hun bloed in leven waren; door deze belangrijke concessie bleven de beide heerschappijen van Strijen en van Putten, die een aaneen-

[88]) Waller Zeper, Jan v. Beaumont, bl. 26.
[89]) v. Mieris, 11. bl. 63.
[90]) Reg. Hann. bl. 21.
[91]) De bekende Jan, die in ditzelfde jaar overleden was.
[92]) R.arch. Haag, orig. charter Putten; bij v. Mieris, 11, bl. 468, ten onrechte op 1328 geplaatst.
[93]) Beka, bl. 107 en 108.
[94]) Necrol. Geervl. bij Hoynck, Analeota, III, 2e stuk, bl. 231.
[95]) De bladen brengen hierover periodieke klaohten. Uit oudheidkundig oogpunt is de tombe beschreven door A. Mulder in Bull. Oudb. Bond, VIII (1907), bl. 56 vlgg.
[96]) Oork. II, nº. 903.

gesloten complex vormden, voortaan in één hand vereenigd.

Hoofdstuk III.

Genealogie der heeren van Strijen tot op de vereeniging met Putten.

Het zal hier de geschikte plaats zijn om, voor wij er toe overgaan heer Nicolaes III van Putten in zijn privaat leven te schetsen, in het kort na te gaan, wat wij weten van de heerschappij van Strijen tot op het tijdstip, dat deze met die van Putten vereenigd werd.

In de eerste plaats zullen wij hiertoe wederom bij de reeds boven aangehaalde werken van Ramaer en Beekman te rade moeten gaan. Zij leeren ons het volgende.

De heerschappij van Strijen werd in het noorden begrensd door de Maas, in het westen door den destijds zeer machtigen stroom de Striene, in het zuiden door de Mark [97]), in het oosten was de grens nog niet afgebakend [98]), maar liep langs Oosterhout en bezuiden Geertruidenberg. Een nauwkeurige grensscheiding in deze buurt, waar juist Holland en Brabant elkaar raakten, kwam eerst onder graaf Willem 111 na heel wat besprekingen tot stand [99]).

De heerschappij omvatte dus de ambachten Strijen en Broek [100]), in het zuidwestelijke deel van de toenmalige Groote Waard (nu overeenkomend met de zuidoostelijke punt der Hoeksche Waard), en ten zuiden hiervan talrijke gorzen, welke hedendaags het noordwestelijk deel van Noord-Brabant uitmaken, benoorden een lijn Willemstad-Klundert-Zevenbergen-Oosterhout. Van deze gorzen worden o. a. genoemd: Heiligenberg (onder Fijnaard), dat reeds vroegtijdig niet meer geheel zout moet zijn geweest, zooals later blijken zal, het Loogors, waarop de al in 1290 bekende bedijking Niervaert (nu Klundert), en het al voor 1283 bedijkte Zevenbergen [101]). Beide deelen der heerschappij werden na den vloed van 1421 door het Hollandsch Diep voor goed van elkaar afgesneden.

De heerschappij van Strijen blijkt over het algemeen veel zouter te zijn geweest, dan die van Putten, zoodat de grond er minder productief zal zijn geweest en de heerlijke inkomsten veel geringer.

* * *

Vooraleer over te gaan tot een kort overzicht der heeren van Strijen uit den tijd, voordat de heerschappij van dien naam met die van Putten vereenigd werd, zij hier nogmaals gewezen op de reeds boven [102]) aangehaalde onderzoekingen van ons geacht medelid Jhr. van Rheineck Leyssius [103]), die een scherpzinnig betoog opstelde om de afstamming van het oude geslacht der heeren van Strijen (en van Breda) uit het Brabantsch-Henegouwsche huis aannemelijk te maken. Hier nader

[97]) Deze naam beteekent grensrivier. Zij vormde de grens met het land van Breda, waarvan in 1287 dat van Bergen-op-Zoom werd afgespleten.

[98]) Zie o.a. Oork. II, n°. 844 (1293).

[99]) Men ziet, dat ik hier afwijk van de zienswijze van Ramaer, bl. 192. en Beekman, II bl. 95. na hem, die de oostgrens stellen langs de voormalige wateren Spange en Óckerlake.

[100]) Het noordelijk dezer dorpen gelegen Weede behoorde tot Putten, zie een stuk in zake grensscheiding van 1273 in Oork. II. n°. 266.

[101]) Oork. II n°s. 485 en 692.

[102]) Kol. 292.

[103]) Vooral jaarg. L, kol. 67 en vlgg.

op ingaan is ons. doel niet; wij willen ons beperken tot het opbouwen der genealogie uit de overgeleverde charters.

Het eerst vernemen wij in de oorkonden iets over de heeren van Strijen ten tijde van graaf Floris III van Holland († 1190), wanneer deze in een niet-gedagteekend stuk oorkondt, dat ***Wilhelmus de Strena,*** diens broeder Hugo en hun, niet met name genoemde, zusters het land Heiligenberg aan de abdij Ter Does hebben geschonken [104]).

Hugo van Strijen, wellicht de evengenoemde, komt in 1204 als getuige van den Hollandschen graaf voor [105]).

I. Van 1224 tot 1244 vinden wij dan den ridder ***Willem van Strijen,*** in 1236 uitdrukkelijk heer van Strijen genoemd, in de omgeving der graven Floris IV en Willem II. In 1236 kreeg hij, als Hollandsch leen, een jaargeld van 6 pond uit den tol te Geervliet [106]); hij stond in nauwe relatie met zijn naburen, de heeren van Altena en van Putten [107]). In 1242 en 1244 bevestigde hij [108]), met zijn broeders Hendrik en Hugo, de gift van Heiligenberg, door zijn voorouders aan de abdij Ter Does gedaan. De broeder Hendrik komt in 1250 nog eens voor, als getuige bij een verdrag van Holland met Vlaanderen [109]); Hugo is misschien de stamvader der heeren van Zevenbergen.

II. Daarna komt van 1262 tot 1273 wederom een heer ***Willem,*** als heer ***van Strijen*** voor. Hij wordt herhaaldelijk genoemd, sedert 1264 als ridder [110]), verkreeg van den Graaf van Holland in 1269 voor zijn onderzaten tolvrijdom te Niemensvrient [111]) en maakte in 1273 een grensscheiding met den heer van Putten, van wien hij een moer kreeg [112]).

Hij was waarschijnlijk vader van Willem, die na hem heer van Strijen werd, en huwde, weduwnaar geworden, in 1263 een vrouw, Machteld geheeten, waarbij hij reeds een kind had [113]).

III. De jonge *Willem* wordt in 1276 vermeld als „domicellus de Striene" [114]) en sedert 1283 als ridder [115]). Hij schijnt een lastig heer te zijn geweest, betwistte in 1276-1277 Heiligenberg aan Ter Does, waarbij graaf Floris V tusschenbeide moest komen en uitspraak doen [116]), maakte het de abdij van St. Bernard bij Antwerpen moeilijk [117]), vorderde, ten onrechte, brood- en wijngeld van de poorters van Dordrecht [118]) en bouwde onder Oosterhout het huis te Strijen, dat zoodanig gelegen was, dat de burcht in Brabant, de voorburcht in Holland stond, zoodat men terecht zegde, „dat hi quaet te vane (vangen) ware van den hertoghe

[104]) Oork. I, n°. 167.

[105]) Oork. Nalezing n°. 6.

[106]) A. w. I. n°. 357.

[107]) A. w. 1; n°s. 328. 381, 400.

[108]) 1242: Bijdr. Hist. Gen. 47. bl. 195: 1244: Oork. 1. n°. 402.

[109]) Oork. I, n°. 514.

[110]) Oork. I, n°. 591.

[111]) Oork. 11, n°. 192.

[112]) Oork. II, n°s. 265, 266.

[113]) Brom. Bullarium, n°. 246.

[114]) Oork. II, n°. 300.

[115]) A. w. n°. 474.

[116]) De Fremery, Suppl. n°s. 185 en 190, Oork. II, n°. 897; 1297 bevestigd door Nicolaes en Aleyd (Bijdr. Hist. Gen. 47, bl. 223) en door schepenen van de Niervaert (nog onuitgegeven stuk).

[117]) 1290; onuitgegeven oorkonde.

[118]) Oork. 11, n°. 404 en 515.

jof van den grave" [119]). Hij bleef in 1286 en 1287 bij Floris V borg voor de goede trouw der heeren van Aemstel en van Woerden [120]), sloot zich in 1290 bij de ontevreden Zeeuwen aan [121]), doch verzoende zich met den Hollandschen graaf, voor wien hij in 1293 borg bleef bij den bisschop van Utrecht [122]).

Op 25 November 1294 was hij reeds overleden, wanneer zijn goederen tusschen zijn beide dochters Aleyd, dan reeds echtgenoote van den heer van Putten, en Hadewij, in 1300 gehuwd met heer Raes van Gavere, heer van Liedekerke en van Breda, gedeeld werden [123]).

Heer Willem was gehuwd geweest met een zuster van heer Florens van Borselen [124]).

Zijn bezittingen had hij nog uitgebreid, door van den heer van Altena in 1286 de halve tienden van Vorenzaterwaard (in het land van Altena, aan de Maas) te koopen [125]). Daarentegen vervreemdde hij het land van Zevenbergen, door dit in erfleen te geven aan zijn neef Willem heer Hugemanszoon (heer van Zevenbergen), als wiens „overhere" hij in 1287 genoemd wordt [126]).

De hierboven in haar groote lijnen geschetste heerschappij van Strijen kwam nu, ingevolge de overeenkomst daaromtrent door Aleyds vader met graaf Floris V gemaakt [127]), na zijn dood aan zijn oudste dochter; zijn tweede dochter Hadewij kreeg uit de nalatenschap inkomsten uit tienden [128]).

Hoofdstuk IV.

De heeren van Putten en van Strijen na de vereeniging.

Na deze uitweiding hebben wij een inzicht gekregen van de territoriale macht, waarover Nicolaes van Putten en zijn vrouw Aleyd van Strijen het bewind voerden, en kunnen wij onze geschiedenis vervolgen.

Had dus heer Nicolaes door zijn huwelijk zijn grondbezit belangrijk vergroot, ook ten noorden van de Maas, op het vasteland van Holland, wist hij goederen te verwerven, hiertoe in staat gesteld' door zijn aanzienlijke positie bij de graven en door zijn groote rijkdommen. Zoo verkreeg hij goederen of rechten te Sconerlo bij Rotterdam [129]), in Rotte-ambacht, te Rotterdam, onder de Lier in het Westland, te Moordrecht, Zoeterwoude, Heemstede en Assendelft. Verschillende dezer goederen bekwam hij in opdracht van leenmannen, die zich gaarne onder zijn banier geschaard zullen hebben. Ook door beleeningen ter bedijking vergrootte hij zijn bezittingen, o.a. door een gift aan zijn eenigen broeder, heer Simon van Markenburg (naar een poldertje tusschen Geervliet en Spijkenisse), die van hem in 1304 een

[119]) V. Mieris 11, bl. 403, 404, 406 en 409. Ald. bl. 403 de verklaring van zijn schoonzoon, den heer van Putten, daaromtrent.
[120]) Oork. II, nos. 571, 572, 632.
[121]) Oork. II, nos. 716, 718, 723.
[122]) Oork. 11, no. 845.
[123]) Oork. II, no. 750. Dit stuk is door ons medelid Jhr. v. Rheineck Leyssius in dit Maandblad (XLIV, kol. 169 vlgg.) op juisten datum gebracht, waardoor tevens aan een verwarring& de genealogie een gelukkig einde is gemaakt.
[124]) Hij huwde deze omstr. 1288: v. Mieris 11. bl. 404.
[125]) Oork. II, no. 541. — Nicolaes en Aleyd breidden dit bezit uit door in 1295 in deze buurt tienden, aan het kapittel van St. Pieter te Utrecht behoorend. in erfoacht te nemen : Oork. 11. nos. 914 en 915.
[126]) Onuitgegeven oorkonde; vgl. Oork. 11, no. 740.
[127]) Oork. 11, no. 903.
[128]) Oork. 11, nos. 750 en 932.
[129]) Reeds voor 1295, de Fremery, Suppl. no. 309 § 10.

nieuw land te bedijken kreeg [130]), dat naar hem Simonshaven werd genoemd en naar de noordzijde de bedijking van het eiland Putten als het ware completeerde. Van dezen heer Simon, die in 1306 baljuw van Zuid-Holland was [131]), vertelt de Procurator [132]) ons een ijselijke geschiedenis. Hij was n.l. eens met zijn wagen uit rijden, toen de paarden bij een brug weigerden verder te gaan. Heer Simon riep den koetsier met een vloek toe de paarden in 's duivelsnaam aan te zetten. De geest van het booze liet niet lang op zich wachten met het gevolg, dat heer Simon uit de wagen werd geslingerd en in zijn eigen lanspunt den dood vond.

Dat het uitgebreide grondbezit van heer Nicolaes ook groote geldelijke inkomsten medebracht, spreekt vanzelf. Uit de in zijn testamenten en andere stukken genoemde sommen kan men zich daarvan een natuurlijk slechts onvolledig beeld vormen, doch wij zagen reeds, dat hij in de eerste jaren der 14e eeuw zijn jaarlijksch inkomen becijferde op de destijds niet geringe som van minstens 1000 ponden [133]).

Wij mogen den heer van Putten dan ook onder de rijkste en machtigste vazallen der Hollandsche graven rekenen, die voor de aanzienlijkste onder hen, als de heeren van Arkel, van Voorne, van Wassenaer, van Brederode en van Egmond, niet onder behoefde te doen.

Leerden wij bovendien heer Nicolaes reeds als een geducht krijgsheld en als vertrouwensman zijner vorsten kennen, ook van zijn inborst kunnen wij een inzicht krijgen. Hij was een goed zoon der kerk, daarvan getuigen niet alleen zijn bijzonder nauwkeurige testamentaire bepalingen, waarin hij met groote zorg zelfs de kleinste renten voor gasthuizen en eenvoudige priesters regelt, maar ook zijn stichting van een, kapittel van tien kanunniken in de parochiekerk te Geervliet. Er is echter meer : wij zien uit zijn testament, dat hij een goedhartig en rechtvaardig mensch was. Op zijn sterfbed zegt hij : „omdat ic ontsie, dat ic meer onrechts hebbe, des ic niet wel en gedenke, dair voren wil ic dat men geve vijftich pont, daer 't denghenen dunckt, dien ic mijn testament bevele", en enkele dagen later dringt hij er bij zijn executeurs nog eens op aan „bovenal dien, die ic bewijst hebbe in mijn testament mijn onrecht mede te keren, allen denghenen, die hem dair boven beclagende sijn, dat redelic ende moegelic si, ghenough dair of te doen".

Ook laat de gedachte, dat de punten der testamenten van zijn vader en moeder nog niet volledig zijn nagekomen, hem geen rust en hij bespreekt daartoe zekere sommen. Zelfs allerlei onbekenden, die aan de tollen te Geervliet of te Strienemonde te veel hebben betaald, wil hij dat zullen worden schadeloos gesteld, en ten slotte vinden wij reeds in een testament van 1306 deze bepalingen : „voert so beset ic te gevene elken paep, die coemt te Gheervliet .... ende clair een misse spreket voir mijns vaders ziele ende mire moeder, mire moeyen ende mire zielen, 2 scell. Holl.; voirt sal men geven elken armen mensch, die dair coemt, so waen hi is, eenen penninc" [134]). (Wordt vervolgd.)

[130]) P. S. m. h. b. fol. 129.
[131]) v. Mieris 11, bl. 59.
[132]) Uitg. Pijnacker Hordijk, bl, 264; op het jaar 1331.
[133]) v. Mieris, 11. bl. 59.
[134]) Het testament volgt hier als bijlage.

Het gemeentewapen van Schoonhoven,

door GERHARD J. LUGARD Jr.,

Gemeente-archivaris van Schoonhoven.

Op voorstel van B. en W. besloot de raad der gemeente Schoonhoven in zijn zitting van 26 September 1932 om aan de Koningin een verzoek te richten tot wijziging van het wapen der gemeente, waarover hier een en ander moge volgen.

Nadat in de Staatscourant van 6 Januari 1816 „alle steden, dorpen, heerlijkheden, districten en corporatien, welke voorheen of tot dusverre het gebruik van wapens gehad hebben" aangemaand waren geworden om „ten spoedigste immers voor 1 Mei 1816 aan den Hoogen Raad van Adel in te zenden een nauwkeurige afteekening en beschrijving van derzelver wapens, met bijvoeging van alle zoodanige opgaven, als tot den oorsprong en de verkrijging van derzelver wapens betrekking hebben, ten einde daarop de confirmatie van den Souvereinen Vorst en de registratie van dezelve te kunnen erlangen" gaf Schoonhoven hieraan gehoor en schreef 24 April 1816: „Ik heb de eer U H. W. Geb. hiernevens te zenden het bewijs van den oorsprong van het wapen dezer stad voorzooverre hetzelve te vinden is, met een afdruk van hetzelve en verzoek tot confirmatie", waarop de Hooge Raad van Adel op dit verzoek de stad Schoonhoven 24 Juli 1816 bevestigde in haar wapen, teweten: „gevierendeeld, het eerste en vierde van zilver, beladen met een klimmenden leeuw van keel, het tweede en derde van zilver, beladen met een klimmenden leeuw van sabel."

Een nader onderzoek, ingesteld in 't gemeente-archief van Sohoonhoven alsmede in dat van den Hoogen Raad van Adel te 's-Gravenhage, bracht slechts aan het licht dat Schoonhoven indertijd, als behoorende tot de steden der zevende rang, voor bevestiging van het wapen f 10.— en voor leges f 6.-, dus in totaal f 15.— had te betalen.

Meerdere gegevens echter werden niet meer gevonden, zoodat de stukken, genoemd in het bovenvermelde schrijven van 24 April 1815 blijkbaar verloren zijn geraakt, waardoor de gronden waarop het gemeentebestuur toentertijd het wapen in dezen vorm, met den rooden leeuw in 1 en IV, den zwarten in II en III, heeft aangevraagd, wel steeds onontdekt zullen blijven, wat temeer te betreuren is, omdat vrijwel alle andere gegevens erop wijzen, dat oudtijds de leeuwen in 1 en IV zwart, in II en 111 rood waren.

Het valt echter te betwijfelen of aan de aanvrage van 1816 hier ter stede een diepgaand onderzoek is voorafgegaan ; ook bij den Hoogen Raad van Adel werd, door het zeer groote aantal wapens dat in die jaren bevestigd moest worden, geen uitvoerig onderzoek ingesteld naar de historische juistheid van het ingezonden ontwerp-wapen, hetgeen tegenwoordig wel plaats vindt, maar werd er alleen op gelet of de ingezonden wapens heraldisch juist waren.

Gaan we nu de mogelijke gronden na, waarop deze eertijds door Schoonhoven gedane aanvrage „met den rooden leeuw vóór" — om dezen term kortheidshalve te blijven gebruiken — zou kunnen berusten, dan kan daarvoor in aanmerking komen het is het bezit der gemeente zijnde werk van Boxhorn: „Toneel ofte beschrijvinge der Steden van Hollandt" anno 1634, waarin op pagina 278 een niet gekleurd wapen van Schoonhoven voorkomt, waarop echter een kleuraanduiding is aangebracht, waaruit men, zij het niet met zekerheid, op zou kunnen maken, dat de roode leeuw vóór staat.

Joan Blaeu, in zijn „Novum ac magnum Theatrum etc." (1649) heeft het blijkbaar aldus opgevat, want daar staat., op pagina 77, het gekleurde wapen van Schoonhoven met den rooden leeuw vooraan.

Latere schrijvers, te beginnen met Wagenaar, geven echter den zwarten leeuw den voorrang; in zijn Tegenwoordige Staat van Holland, deel V (1744), pagina 321 schrijft deze : „Het oude Wapen van Schoonhoven was het slot. Het tegenwoordig Wapen is een zilveren Veld met vier klimmende Leeuwen, van welken de eerste en vierde zwart, en de tweede en derde rood zijn. Het is door de Hollandsche Graaven uit den Huize van Henegouwen aan de Stad geschonken". Henricus van Berkum, in zijn „Beschrijving der stadt Schoonhoven", 1762, pagina 370 zegt : „Het Wapen van Schoonhoven is hetzelfde, als dat van Henegouw, naa dat Holland en Henegouw onder een Hoofd gekomen zijn, te weeten de Roode Hollandsche, en Zwarte Henegouwsche Leeuw Gequartileert, op een Wit Veld ; zoodat haar dit Wapen, of door haar Heer Jan van Henegouw, of zijn Broeder Willem de Goede, Graaf van Holland, of Willems Zoon, ook Willem genaamt, zal zijn gegeven". Het wapen op het titelblad van dit werk, alsmede op het daarin afgebeelde stadsgezicht — op welk laatste ook voorkomt een afbeelding van het oudste stadszegel, zijnde een getinneerd kasteel met twee torens; rechts en links aan den muur een sleutel, tusschen de torens een schild beladen met vier leeuwen, waarvan het. vroegste mij bekende exemplaar van 1360 dateert — vertoont dan ook den zwarten leeuw vóór.

De veronderstelling van Van Berkum dat Schoonhoven het Henegouwsche wapen zou hebben gekregen — edoch dan met verandering van het veld van goud in zilver — en wel van Jan van Henegouwen, Heer van Beaumont, die van 1310—1356 heer van Schoonhoven was, of van zijn broeder Graaf Willem 111, die beiden zeer veel voor Schoonhoven gedaan en aan deze stad vele voorrechten geschonken hebben, is hoewel niet bewijsbaar, toch historisch zeer aannemelijk.

Ook Van der Aa, in zijn Aardrijkskundig Woordenboek, deel X (1847), pagina 271 schrijft als Wagenaar en Mr. L. Ph. C. van den Bergh : „Nederlandsche zegel- en wapenkunde" (1861) geeft eveneens als wapen van Schoonhoven op : „van zilver, met 4 leeuwen, een en vier van sabel, twee en drie van keel", terwijl W. J. baron d'Ablaing van Giessenburg in Nederlandsche Gemeentewapens (1862) naar officiëele gegevens samengesteld, den Hoogen Raad van Adel volgt en dus den rooden leeuw vóór geeft.

Maar van grooter belang nog dan de oude schrijvers, bij wie vergissing, onnauwkeurigheid of elkaar naschrijven niet uitgesloten is, zijn wel de wapens te achten, die hier en daar op of aan gebouwen of voorwerpen aangebracht zijn en die te verdeelen vallen in 2 categorieën, en wel geschilderde en dezulke, die op andere wijze vervaardigd zijn. En dan blijkt dat te Schoonhoven van die geschilderde wapens alleen die op de

wapenborden van de dakbalustrade aan het stadhuis den rooden leeuw vóór hebben, terwijl het na te gaan is, ho0 daar de roode leeuw den voorrang heeft verkregen. In het laatst van de vorige eeuw zijn namelijk deze wapenborden, di0 aanvankelijk ook den zwarten leeuw vóór hadden, overgeschilderd en veranderd met den rooden leeuw vóór op advies van een toenmaligen gemeentesecretaris, iemand, di0 door zijn groot0 belangstelling voor de geschiedenis zijner stad veel in het archief snuffelde en toen blijkbaar daaruit het diploma van 1816 voor den dag heeft gehaald, waarmede nu, zonder meer, deze borden in overeenstemming werden gebracht.

Bij al de andere echter, — di0 ook in den loop der eeuwen menigmaal een nieuw0 verflaag zullen hebben gekregen, maar dan klaarblijkelijk steeds in dezelfde kleur di0 zij voordien reeds hadden, — staat de zwarte leeuw vóór, en wel 1° op de wapenborden aan den toren van de Bartholomeuskerk; 2° op het wapen aan de Veerpoort (anno 1601) ; 3° op de schouw in de raadzaal (anno 1696) en op di0 in de commissiekamer (anno 1697) ten stadhuize ; 4° op een archiefkist, afkomstig uit de Schuttersdoelen; 5° op een gildebord van het schippersgilde (anno 1607) in de Bartholomeuskerk; 6° op een gildebord van het schuttersgilde (anno 1612) in de Bartholomeuskerk. Evenzeer is zulks het geval bij de tweede categorie van zoodanige wapens, die, eenmaal aangebracht, uiteraard niet meer aan verandering onderhevig hebben kunnen zijn; ook daar staat steeds de zwarte leeuw vóór, te weten 7° op talrijke van stadswege uitgegeven drukwerken in het tijdvak 1701—1792; 8° op twee oude schuttersvaandels (anno 1788) op het stadhuis te Schoonhoven; 9° op een glasraam anno 1696 door de steden van Zuid-Holland aan de St. Janskerk te Gouda geschonken; 10° op een glasraam anno 1697 door de stad Dordrecht aan dezelfde kerk vereerd (hier vindt men — bij vergissing? — de leeuwen in het Schoonhovensche wapen omgewend staan, nochtans staat ook in dit geval de zwarte leeuw vooraan); 11° op een glasraam anno 1606 door de steden van Holland aan de St. Nicolaaskerk te Edam aangeboden; 12° op een glasraam anno 1624 door de stad Schoonhoven zelf, met den lande van Blois aan dezelfde kerk gegeven, aan welk geval wel des te overtuigender bewijskracht geschonken mag worden, daar de stad zelf opdrachtgeefster was en dus ongetwijfeld voor een juist0 uitvoering zorg zal hebben gedragen; terwijl tenslotte 13° nog in het wapen van het hoogheemraadschap de Krimpenerwaard, dat door dit waterschap reeds eeuwen gevoerd wordt en dat den 14den Juli 1819 door den Hoogen Raad van Adel bevestigd werd, ook het wapen van Schoonhoven, als een der drie aldaar gezaghebbende steden, voorkomt, eveneens met den zwarten leeuw vóór.

Volledigheidshalve zij nog opgemerkt dat de wapens op het gebrandschilderde raam boven de voordeur van het stadhuis en op een geborduurd kussen in de burgemeesterskamer, beide aangeboden in 1929 bij de in gebruikneming van het gerestaureerde stadhuis, den rooden leeuw vóór vertoonen, daar zij vervaardigd zijn naar het diploma van den Hoogen Raad van Adel.

Resumeerende blijkt dus dat in ten hoogste drie afzonderlijke gevallen, te weten de aanduiding bij Boxhorn (1634, Latijnsche uitgave 1632), gevolgd door

Joan Blaeu en de onbekende bron, waarop de aanvrage van 1816 — zoo deze geen vergissing is — steunt, het wapen van Schoonhoven den rooden leeuw vooraan vertoont, terwijl behalve Wagenaar, van Berkum, van der Aa en van den Bergh er zich meer dan dertien getuigen deden vinden, — waarvan de oudste van het jaar 1696 dateert — die alle den zwarten leeuw voorop hebben, redenen waarom men met voldoend0 zekerheid heeft durven concludeeren, dat het wapen van Schoonhoven oudtijds was, zooals het nu dan ook door de gemeente aan de Koningin aangevraagd zal worden: „gevierendeeld, het eerste en vierde van zilver, beladen met een klimmenden leeuw van sabel; het tweede en derde van zilver, beladen met een klimmenden leeuw van keel".

Een viertal oude portretten op het kasteel Oudegein,

door R. T. Muschart.

Gedurende onze, dank zij de voortreffelijke voorbereiding en leiding van ons geacht Bestuur, zoo vlot verloopen prettige excursie op 12 September j.l. werd een bezoek gebracht aan het halverwege Jutphaas en Vreeswijk schilderachtig gelegen kaste01 Oudegein. De eigenaar van deze oude ridderhofstad Jhr. L. E. de Geer van Oudegein, die zich een charmant gastheer toonde, had de hoffelijkheid, ons in de gelegenheid te stellen, het inwendig0 van het gebouw te bezichtigen. In het vertrek links van de vestibule hangen 4 in olieverf geschilderd0 portretten uit de 16e en begin 17e eeuw. Twee dezer portretten stellen mannen voor van respectievelijk 40 en 43 jaar, één eene vrouw van 63 jaar en één een jongen van 4 jaar, zooals uit de mededeelingen in de rechterbovenhoeken blijkt.

Het is den Heer de Geer niet bekend, wie deze portretten voorstellen, evenmin kan hij hunne aanwezigheid op Oudegein verklaren.

Het geluk nu wil, dat op elk dezer 4 portretten de familiewapens in kleuren zijn aangebracht en dus moet het mogelijk zijn, hen, di0 zij voorstellen, te identificeeren.

Ik heb getracht, zulks te doen, doch ben daarmede nog niet ten volle geslaagd. Hetgeen ik gevonden heb, wil ik hier mededeelen. Hiertoe zal ik beginnen met de 4 wapens te beschrijven.

1. Portret van eenen man, oud 40 jaar, in het jaar 1682. Wapen : „gevierendeeld, 1 in zwart 3 zilveren schedepunten, in II goud een roode leeuw en over diens borst heengaande een smalle zilveren dwarsbalk (geen barensteel), 111 in zwart een gouden lelie, IV in zilver een zwaan van natuurlijke kleur". Helmteeken: een voorarm zwart bekleed met zilveren manchet, verticaal geplaatst en met de hand van natuurlijke kleur een zilveren schedepunt omhoog houdende.

II. Portret van eene vrouw, oud 63 jaar, in het jaar 1610. Wapen (op ruitschild): „gedeeld, 1 gevierendeeld, 1 en 4 in zwart 3 zilveren schedepunten, 2 en 3 in zwart een gouden lelie, II doorsneden, A in zilver een blauw0 leeuw, B in zilver een roode leeuw." Geen helm met helmteeken.

III. Portret van eenen man, oud 43 jaar, in het jaar 1688. Wapen: „in goud een licht gebogen rood0 schuin-

balk, vergezeld links van een roode burcht". Helmteeken een roode burcht.

IV. Portret van eenen jongen, oud 4 jaar, in het jaar 1602. Wapen: „gedeeld, 1 doorsneden, A in goud 2 zwarte molensteenen boven elkaar, B in rood 3 gouden korenplanten naast elkaar op grond, II in zilver een goud gekroonde roode leeuw". Helmteeken: dito leeuw uitkomend.

Beschouwen wij nu eerst de portretten 1 en 11.

Reeds dadelijk valt het op, dat de rechterhelften in deze beide wapens uit dezelfde onderdeelen bestaan nl.: de 3 schedepunten en de lelie, die bij den man als doorsneden wapen, bij de vrouw als gevierendeeld wapen zijn gegroepeerd. Wij hebben hier kennelijk met hetzelfde wapen te doen, doch met de onderdeelen op verschillende wijze gerangschikt en gecombineerd, iets wat in oudere wapens herhaaldelijk voorkomt. Deze omstandigheid brengt ons al dadelijk op de gedachte, dat deze beide portretten bij elkaar hooren, hetgeen nog versterkt wordt door de omstandigheid, dat de afmetingen dezelfde zijn en dat de leeftijden van hen, die zij voorstellen, dicht bij elkaar liggen, immers de man is geboren in 1642, de vrouw in 1667. Zooals dit met wapens op portretten en grafzerken van vrouwen zoo dikwijls het geval is, is het wapen op II kennelijk de samenvoeging van het wapen van de vrouw zelve (heraldisch linkerhelft) met dat van haren echtgenoot (heraldisch rechterhelft), welk laatste, zooals reeds opgemerkt, overeenkomt — zij het dan anders gegroepeerd — met de rechterhelft van wapen 1. Dit maakt de waarschijnlijkheid groot, dat wij hier de portretten van man en vrouw voor ons hebben.

De vraag is nu: wie stellen zij voor? Beschouwen wij daartoe voorloopig de rechterhelften van beide wapens. In deze rechterhelften staan de schedepunten op de voornaamste plaats nl. in de kwartieren 1 en 4 bij den man, in de bovenhelft bij de vrouw. Het staat derhalve vast, dat de man tot eene familie behoort, wier wapen is: „in zwart 3 zilveren schedepunten".

Voor ik verder ga, zij hier opgemerkt, dat men de beschrijving van schedepunten kan vinden in het Handboek der Wapenkunde van J. B. Rietstap op pag. 266 en geteekend op plaat V, 11e rij, n°. 27 in dit werk en op plaat VI, 11e rij, n°. 27 iu het 1e deel van het Armorial Général. Het zijn voorwerpen in de gedaante van een hart of meerblad, die zich daarvan onderscheiden, doordat de insnijding aan den bovenrand veel dieper en op bijzondere wijze (met 3 maal gebogen lijn inplaats van 1 maal gebogen) is gevormd. Zij hebben dus met harten en vooral met meerblaren zeer groote overeenkomst, het criterium is de insnijding. Is deze minder geprononceerd en minder gestileerd, dan zijn zij van meerblaren zoo goed als niet te onderscheiden. Hierdoor ontstaat licht verwarring en in het vervolg zal blijken, dat zulks ook in casu het geval is, want deze wapens vindt men elders met gewone meerblaren aangeduid.

Schedepunten nu komen hoogst zelden in familiewapens voor en daar ik gedurende ons bezoek slechts één voorbeeld daarvan in het hoofd had nl.: het wapen der familie *van den Kerckhoven*, dacht ik dadelijk aan dit wapen. Bij onderzoek echter bleek mij, dat de familie van den Kerckhoven de schedepunten rood op zilver

voert, zoodat deze veronderstelling verviel, Maar ziet, verder zoekende in deze kleine groep schedepuntenwapens, vond ik het wapen van eene familie van Nesse, lat volkomen aan het gezochte beantwoordt, nl. „3 zilveren schedepunten op zwart veld", welk wapen voorkomt in fragment-genealogieën van de gebroeders van Attevelde in het Rijksarchief te Utrecht, omslag „Opt Straeten".

Hiermede was dus een mooi aanknoopingspunt gevonden en nu verder in de wapens van Nesse zoekende, bleek het, dat het M. S. Wapenboek, getiteld: „Grafs en Wapen,', deel 3, folio 101 in het Gemeente-Archief te Utrecht een wapen geeft, dat voorkomt (kwam) op de grafzerk in de Groote Kerk te Haarlem van Mr. *Ghisbert van Nesse,* 1. U. L., overleden te Haarlem .... (niet vermeld). Dit wapen nu vindt men daar geteekend als volgt: „gevierendeeld, 1 en IV, 3 m eer bl ar en, 11 en 111 een lelie" (zonder kleuraanduiding). De schedepunten van de gebroeders van Attevelde worden door Engelen dus als meerblaren beschouwd en dit in aanmerking nemende, zien wij op de grafzerk te Haarlem precies hetzelfde wapen voor ons als in de rechterhelft van het wapen op portret 1 in het Huis Oudegein. Wij kunnen derhalve zonder eenig bezwaar de gedachte aan schedepunten loslaten en tevens met vrij wel absolute zekerheid aannemen, dat de man op portret 1 een heer *van Nesse* en de vrouw op portret 11 eene vrouwe *van Nesse* is.

De volgende vraag is nu: welke heer *van Nesse* is dit? Om deze vraag te beantwoorden, slaan wij het Algemeen Nederlandsch Familieblad 1884, n°. 96, pag. 3 op, waar wij vermeld vinden, dat *Qhisbert van Nesse,* 1. U. L., burgemeester van Haarlem, die 30/11 1677 trouwt met *Geertruijt*, de dochter van *Cornelis Mr. Dirck Pouwelszoonszoon*, de zoon is van *Frans van Nesse* en *Maria van Adrichum Gijsbertsdr.*, dat hij 24/12 1611 overlijdt en dat zijne vrouw 22/9 1686 overlijdt. Ik teekende hierbij aan, dat het portret zijner vrouw *Geertruijt* in 1923 in het bezit was van ons eerelid Jhr. van Beresteyn en dat op dit portret in een ruitschild het navolgende wapen voorkomt: „gedeeld, I gevierendeeld, 1 en 4 in zwart 3 zilveren meerblaren, 2 en 3 in .... een gouden lelie, 11 in rood een gouden weegschaal", in welk wapen de gevierendeelde rechterhelft volkomen overeenkomt met bovenbeschreven wapen van *Ghisbert van Nesse,* haren man, terwijl de linkerhelft — de weegschaal — klaarblijkelijk overgenomen is uit de linkerhelft van het wapen van haren grootvader *Dirck Paulusz.,* in 1601 schepen van Amsterdam.

Gelet op zijn overlijdensjaar 1611 en op het jaar 1682 op het portret 1, zoude het dus mogelijk kunnen zijn, dat dit portret dezen Haarlemschen burgemeester *Ghisbert van Nesse* voorstelt, doch dan kan portret II niet zijn vrouw voorstellen, omdat haar wapen — doorsneden met een leeuw in beide helften — geheel anders is dan dat van *Geertruijt.*

Deze *Ghisbert van Nesse* heeft nog een tweelingbroeder nl. Mr. *Frans van Nesse,* raadsheer in den Hoogen Raad van Holland, die in 1666 trouwt met *Maria van Blanckeroort* en 22/10 1696 overlijdt. Het portret 1 zoude dus ook dezen *Frans* kunnen voorstellen, doch ook in dat geval kan het portret 11 niet diens vrouw voorstellen, daar ook het wapen *van Blanckeroort* geheel anders is

dan de linkerhelft van wapen 11 en bovendien deze *Maria van Blanckeroort* 20/6 *1678* overleden is. Ware nu één dezer broers hertrouwd, dan zoude het nog mogelijk kunnen zijn, dat het portret 11 de tweede vrouw van één hunner voorstelt.

Er is echter eene omstandigheid, die mij er toe brengt, deze beide broeders los te laten. Wij zien nl. dat *Ghisbert* zijn vaderlijk wapen met de 3 meerblaren gecombineerd heeft met een wapen, waarin een lelie. Het meest waarschijnlijke is, dat dit lelie-wapen dat van zijne moeder voorstelt en inderdaad op mijn fiche, waarop zijn gevierendeeld wapen is beschreven, heb ik achter de kwartieren 2 en 3, de lelie dus, vermeld „zijne moeder", blijkbaar aldus uit het Wapenboek „Grafs en Wapen" overgenomen. (Ik zal dit nader onderzoeken). Is dit juist, dan beteekent dit, dat de man op portret 1 geen dezer 2 broeders kan voorstellen, want wij zagen, dat hunne moeder eene *van Adrichem* is en een wapen *van Adrichem* met een lelie bestaat niet.

Maar wie is het dan wel? Daartoe zal ons het wapen van de moeder, de lelie dus, in staat kunnen stellen. Ik heb getracht, langs dezen weg de oplossing te vinden, doch ook dit is mij bij gebrek aan voldoende gegevens van Nesse niet gelukt. Slechts 2 wapens zijn mij bekend met een lelie op zwart veld en wel van de families *Noortbergh* en *Schardinel. Noortbergh* voert de lelie van zilver. Evenzoo vond ik de lelie van zilver in het wapen van *Pieter Schardinel,* den moederlijken grootvader van *Pieter van der Camer,* in 1708 burgemeester van Haarlem, doch Mr. *Johan* van der Camer, in 1660 raad van Haarlem, die getrouwd is met *Maria,* de dochter van *Pieter Schardinel* voornoemd, kwartileerdezijn wapenmeteenkwartier, waarin de lelie goud is. De mogelijkheid lijkt mij derhalve niet uitgesloten, dat de moeder van den man op portret 1 eene *Schardinel was.*

Uit het bovenstaande blijkt dus, dat de rechterhelft van het wapen 1 ons wel op den goeden weg heeft geholpen, doch ons nog niet bij ons doel gebracht heeft. Mijn poging, om dit langs de linkerhelften van de portretten 1 en 11 te vinden, heeft tot nog toe eveneens gefaald bij gebrek aan voldoende genealogische gegevens. Voor den blauwen leeuw op zilveren veld in het wapen 11 zouden in aanmerking kunnen komen *van der Beke* (later *Verbeeck)* en van *Poelenburg,* beide oude aanzienlijke families in Kennemerland, terwijl ik een rooden leeuw op zilveren veld vond in de wapens der families *van Cortevelt, Damast, de Grande* en *van Naaldwijk.* De beide deelen van de linkerhelft van het wapen 1 weet ik voorloopig niet thuis te brengen.

Beschouwen wij nu portret 111.

Mij zijn 2 wapens bekend, die voor zooverre schild en kleuren betreft, geheel aan dit wapen beantwoorden, nl. dat van de zeer oude Delftsche regeeringsfamilie *van der Borch, van der Burch* of van der *Burgh,* waarvan ik een zeer groot aantal zegels vond, en dat van *Claes Gaef,* in 1612 regent van de Huissittenarmen te Amsterdam, dat ik uit een M. S. Wapenboek overnam. Het wapen der oudere generaties van de familie *van der Burch* heett als helmteeken een roode burcht, juist zooals op het portret op Oudegein. Van *Gaef* is mij geen helmteeken bekend. In 1626 komt eene alliantie van *van der Burch* (met dit wapen) met de *Berghes (d'Essendelle)* voor, Het lijkt mij wel haast zeker, dat

portret III een lid der Delftsche familie *van der Burch* voorstelt, doch het is mij tot nog toe niet gelukt vast te stellen welk lid.

En ten slotte portret IV.

Hieromtrent weet ik voorloopig niets vast te stellen. Het wapen is mij totaal onbekend. Molensteenen komen in familiewapens heel weinig voor en in die kleine groep vond ik geen wapen met 2 zwarte molensteenen boven elkaar op gouden veld. Zeer verdacht in dit wapen is de omstandigheid, dat het helmteeken verband houdt met de linker- en niet met de rechterhelft; dit doet veronderstellen, dat hier het omwentelingssysteem is toegepast.

Hoewel dit voorloopig onderzoek dus nog geen positieve resultaten heeft opgeleverd, vermeen ik, dat wij, wat de portretten 1 en 11 betreft, toch al aardig op weg zijn. Ik doe een beroep op de medewerking van onze leden, om te trachten aan de hand dezer voorloopige gegevens vast te stellen, wie deze portretten voorstellen, opdat wij het resultaat te zijner tijd aan onzen gastheer van 12 September j.l. *als* kleine contrabeleefdheid voor zijne gulle gastvrijheid kunnen aanbieden.

De oudste generaties van het geslacht Speelman,

door M. C. Sigal Jr.

Tot dusverre luidde het Historisch Gedeelte voor de genealogie van het geslacht *Speelman,* voorkomende in de verschillende jaargangen van Nederland's Adelsboek: De geregelde stamreeks vangt aan met *Cornelis Speelman,* wiens zoon *Jan* in 1619 huwde met *Hadewij Wittert.*

Een onderzoek in de Vlaardingsche archieven bracht aan het licht, dat de stamreeks niet alleen hooger op te voeren is, doch dat de genealogie door deze vondsten ook uitgebreid kan worden.

De eerste acte, die hierover licht geeft, luidt:

De vijff weeskinderen van *Corn. Pietersz. Speelman.*

Op huyden den XII Mey XV^{c} negen ende tnegentich heeft *Maritge Cornelisdr. weduwe wijlen Corn. Pietersz.* Speelman, geassisteert sijnde met *Dirck Corns.* hare in desen gecoren voocht int minnelyck veraccordeert ende vuytcoop gedaen jegens *Jan Tonisz.* als man ende voocht van *Engelken Cornelisdr.,* midtsgaders *Jan Pietersz.* ende *Jacob Pietersz.* beyde wonende tot Schiedam als oom en ende bloetvoochden van de vyer onmondige weeskinderen, als *Emmeken Cornelisdr., Pieter Cornelisz., Jan Cornelisz.* ende *Pleuntgen Cornelisdr.,* vunt alle dye goedere ende Inschulden bij doode van *haerluyder Vader Corn. Pietersz.* vern. geruymt ende achtergelaten, als nemende wederom tot hare laste alle de vuytschulden, ende heeft voorn. *Maritge Cornelisdr.* hare voorn. vijff kinderen elcx belooft twintich ponden groten Vlaems te betaelen tot haerluyder mondige dage [1]) huywelijckstate respektivelijck, ende daer en boven de onmondige weeskinderen eerlijck te onderhouden in eeten drincken cleeden ende reeckenen, ter schoole te houden in leeren lesen, schrijven ende naeyen, naer costuymen van de weescamere deser stede, vermogens hare state

[1]) „mondige dage" doorgeschrapt.

ende ingevalle eenich der zelver weeskinderen deser werelt quamen te overlijden, in den huywelijck state nyet getreden zijnde, zall in sulcker vouge desselfs kints beweys versterffende op de lancxstlevende daer teynde op derffpenning van dyen. Tot verseeokerheyt van welck beweys heeft d' voorsz. *Maritge Corndr.* specialyck daer onder gestelt haer huya ende erffe staende inde Nieuwestraet belent aende noortzijde deselve straet, aent westeynde Pieter Crijnsz. timmerman, aende zuytzijde Mees Florisz. ende aende oosteynde Pauls Pietersz. ende voorts alle hare goederen geen van dyen vuytbesoodert, onder verbande van de voorsz. weescamer. Aldus te boeck gebracht bij Abraham Dircksz. ende Pieter Corsz. als burgemeesteren ende oppervoochden dewelcke verclaerden daer bij present geweest te sijn [2]).

Deze acte geeft ons dus niet alleen de namen der ouders van ***Jan*** Cornelisz. Speelman, doch ook die van al hunne kinderen, hun behuwdzoon, benevens de namen van twee hunner ooms van vaderszijde.

De volgende acte leert ons nog een lid der familie kennen.

Eodem die (XXIII July Ao. 1607).

Wij Jan Cornelisz. van Royen ende Jan Symonsz. cuyper Schepenen in Vlaerdingen oirconden ende kennen dat op huyden voor ons persoonlick gecomen sijn ***Pieter Symonsz.*** als getrout hebbende ***Emmetgen Cornsdr.,*** ***Jan Cornsz*** jonchgesel, ende ***Pleuntgen Cornelis*** jonge dochter, kinderen ende mede erffgenamen van wijlen ***Maritgen Cornelisdr.*** haer overleden moeder in haer leven weduwe van *Corn.* ***Pietersz. Speelman*** vervangende en zich starc maeckende voor *Pieter Cornsz.* haer uytlandighe broeder ende bekenden in de voorsz. qualite wettelick vercocht ende opgedragen te hebben, gelijck sij deden bij desen sen Jan *Tonisz.* haren swager ende mede erffgename vyervijffde paerten van thuys ende erve bij de voorn. *Maritgen Cornsdr.* nagelaten daer van den voorn. ***Jan*** *Tonisz.....* uxoris treft een vijffde paert aenbestorven is, staande ende gelegen inde Nieuwe Westcade belent aen de oostzijde Pouwels Pr.sz. schipper en aen de westsijde Pieter Crijns timmerman streckende voor vande selven strate tot achter aen thuys ende erve van denselven Pieter Crijnsz. in alle manyeren als tselve nu ter tijt beheynt betimmert ende bepaelt is ende in sulcker vougen als de voorn. ***Maritgen Cornsdr.*** dat gepossedeert ende beseten heeft. Belovende sij compten het voorsz. vercoohte huys ende erve voor de bovengenoemde vyer vijffde paerten te vrijen ende waeren als recht is vrij niet meer daer op staende als twee stuivers vyer penn. sjaers sonder vorder belastinge daeronder verbindende hunne personen ende generalick all hare tegenwoordige ende toecomende goederen geen uytgesondert. Alles sonder bedroch des oirconde hebben wij Schepenen voornt. desen ondergeteykent ende bij Pr. Crijnsz. geseyt Wagenaer ons Burgemr. met des Stedes segel uythangende laten besegelen. Gedaen den XXIII July Ao. XVI[c] ende seven [3]).

De dadelijk daarop volgende acte [4]), gepasseerd op

[2]) Weesboek 1581 Mei 21 — 1613 Nov. 2, blz. 127 recto. Inventaris Oud Archief der Gemeente Vlaardingen, 1912, no. 274.

[3]) Register van opdraobten van onroerende goederen en kustingen 1605 Jan. 1-1610 Sept. 19, blz. 130 recto. Inventaris van het Oud Rechterlijk Archief van de Qemeente Vlaardingen, 1911, no. 94.

4) Idem, blz. 130 verso.

lenzefden datum, geeft geen verdere bizonderheden over de familieleden; ***Jan*** *Thonisz.* „zevaerende man" verklaart daarin schuldig te zijn aan zijn mede-erfgenamen de som van „acht hondert ende tachtich car. guld. tot XL grooten Vlaems" wegens het in voorgaande acte gekochte pand.

Aan de hand van voorgaande acten komen wij dan tot de opstelling van het volgende fragment-genealogie :

1. ***Pieter (Speelman),*** tr. N.N.
   Uit dit huwelijk:
   1. *Cornelis* ***Pietersz.*** *Speelman*, volgt 11.
   2. ***Jan Pietersz.***
   3. ***Jacob*** *Pietersz.*

11. *Cornelis* ***Pietersz.*** *Speelman*, sterft te Vlaardingen vóór 12 Mei 1699, tr. ***Maritgen*** *Cornelisdr.*, sterft vóór 23 Juli 1607.
   Uit dit huwelijk:
   1. *Engelken Cornelisdr.*, tr. vóór 12 Mei 1699 ***Jan*** *Tonisz.*, zeeman.
   2. ***Emmecken*** *Cornelisdr.*, tr. vóór 23 Juli 1607 ***Pieter*** *Symonsz.*
   3. ***Pieter*** *Cornelisz.*
   4. ***Jan Cornelisz. Speelman,*** volgt 111.
   6. ***Pleuntgen*** *Cornelisdr.*

111. ***Jan Cornelisz. Speelman,*** geb. Vlaardingen, scheepskapitein, overl. Rotterdam 29 Nov., begr. Groote Kerk 2 Dec. 1648, tr. ald. 3 Februari 1619 ***Hadewij Wittert***, geb. Rotterdam, overl. ald. 3 Maart 1630, dr. van *Harmen* en ***Adriana Clinckebijl gezegd Iromper*** (= I van Nederl. Adelsboek).

Middeleeuwsche reispassen als genealogisch hulpmiddel,

door J. HERDTMAN.

Gedurende de tweede helft der 16de eeuw, welk tijdperk reeds het verval van het Hanzeverbond duidelijk aantoont, behoorden hierbij toch nog 64 steden, zooals blijkt uit eene oorkonde van het jaar 1657, welke berust in het „Staats-und Stadtarchiv" te Danzig [1]). Deze door de vier kwartiersteden Lübeck, Keulen, Brunswijk en Danzig gezegelde oorkonde stelt ons in staat te zien, welk aandeel de Nederlandsche Hanzesteden toen nog in deze organisatie hadden. De indeeling was als volgt:

Kwartier van Lübeck : Bremen, Hamburg, Rostock, Stralsund. Wismar, Lüneburg, Stettin, Greifswald, Anklam, Colberg, Stade, Ulzen, Buxtehude, Stargard, Gollnow, Rügenwalde, Stolp.

Kwartier van Keulen: Dortmund, Münster, Nijmegen, Deventer, Zutphen, Zwolle, Harderwijk, Osnabrück, Minden, Groningen, Wezel, Soest in Westfalen, Duisburg, Elburg, Emmerik, Arnhem, Kampen, Stavoren, Herford, Paderborn, Lemgo, Roermond, Bolsward, Venlo, Coesfeld, Lippstadt, Hamm, Warburg, Bielefeld.

Kwartier von Brunswijk of *„Oberheidisches Qunrtier":* Magdeburg, Göttingen, Hildesheim, Goslar, Einbeck, Hannover, Hameln.

[1]) Dr. Sohwarz-Danzig („Aus Soester Vergangenheit", uitgegeven door A. Clarenbaoh en Fr. von Klooke, Soest 1927, Verlag der Rocholsohen Buohdruokerei, W. Jahn.)

Pruisisch kwartier: Thorn, Elbing, Koningabergen, Riga, Dorpat, Reval, Braunsberg.

Van deze 64 steden waren dus lb Nederlandsch, indien men Wezel en Emmerik er nog bijrekent.

Ongetwijfeld bestonden toen nog min of meer levendige handelsrelaties tusschen deze hanzesteden, en indien men zich de moeite zou nemen een stelselmatig onderzoek in te stellen in de hiervoor in aanmerking komende archieven en boeken naar aard en omvang van dezen handel, zoude men in vele gevallen zeker tot interessante resultaten kunnen komen, ook t.o.v. de genealogie, die doorgaans reeds in dit tijdperk niet meer kan steunen op de kerkboeken en een dankbaar gebruik maakt van nieuwe bronnen.

Een kleine bloemlezing uit een onderzoek naar reispassen, door Burgemeester en Raad der hanzestad Brunswijk uitgereikt [2]), moge een spoorslag zijn om in deze richting verder te gaan.

1. Op 19 Mei 1674 paspoort voor Harmen Muller's handelsbediende Henning Fricke, ten einde naar „Groningen en Friesland" te reizen voor den inkoop van boter en kaas [3]).

2. Op 22 Mei 1674 paspoort voor Hans Tegetmeyer den ouden, diens gelijknamigen zoon en zijn handelsbediende Hans Witting naar Groningen: inkoop van boter, kaas, haring en dergelijke levensmiddelen [4]).

3. Op 24 Mei 1574 paspoort voor Harmen Muller persoonlijk en Hans Alfeld naar Friesland : inkoop van boter en kaas [5]).

4. Op 3 Juni 1674 paspoort voor Simon Ludecken aan den Prins van Oranje, teneinde „in Friesland und Holland etzliche Güter einzukaufen". Hierbij is het handelsmerk aangegeven [6]).

6. Op 9 Juni 1574 paspoort voor Henrik Jegenhorst naar Friesland en Holland: inkoop van boter, kaas e. a. Hierbij staan beide handelsmerken aangegeven [7]).

6. Op 10 Juni 1574 paspoort voor Hans Deitrich en zijn gelijknamigen zoon naar Friesland en Holland: inkoop van boter, kaas e. a. [8]).

7. Op 13 Mei 1575 paspoort voor Simon Ludecken aan den Prins van Oranje, teneinde „in Friesland etzliche Güter einzukaufen" [9]).

8. Op 19 Juni 1675 voor Hans Tegetmeyer Jr., teneinde voor zich en zijn vader boter, kaas, haring en dergelijke levensmiddelen in Friesland in te koopen [10]).

9. Op 16 Juni 1693 [11]) paspoort voor Hans Tegetmeyer naar Friesland en Holland. Aangezien Tegetmeyer hier

[2]) Welwillend door den Heer H. H. Rimpau te Brunswijk ingesteld.
[3]) „Edikte" te Brunswijk (Stadtarchiv), deel VI, bl. 327.
[4]) „Edikte" te Brunswijk (Stadtarohiv), deel VI, bl. 328.
[5]) Ibidem, bl. 328.
[6]) Ibidem, bl. 329.
[7]) Ibidem, bl. 330.
[8]) Ibidem, bl. 330.
[9]) Ibidem, bl. 352.
[10]) Ibidem, bl. 353.
[11]) Ibidem, deel XV b, bl. 14.

noch de oude noch de jonge genoemd wordt, moet verondersteld worden, dat de vader ondertusschen wel overleden is (zie N°s. 2 en 8). Hij testeerde in 1687 [12]). Hiernaast het handelsmerk.

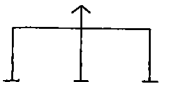

10. Op 1 Juni 1587 [13]) paspoort voor Zacharias Droseman, „unserm Mit-Ratsverwandten und Burger", naar Holland en Friesland.

Ik volsta met deze voorbeelden. Opvallend is, dat gedurende de maanden Mei en Juni van het jaar 1674 zoovele passen werden afgegeven aan verschillende kooplieden voor hetzelfde doel: inkoop van boter, kaas, haring e.a. in Nederland! Men zou kunnen vermoeden, dat deze handelsheeren de reis gezamenlijk hebben gemaakt dan wel dat de eerste het voorbeeld gaf, hetwelk dan door de anderen werd opgevolgd. Een gemeenschappelijke reis lijkt echter meer waarschijnlijk te zijn in de toen zoo onzekere tijden, waar Nederland in oorlog was met Spanje. En dit laatste zal wel ook de oorzaak van deze „Käse-und Butterfahrt" zijn geweest, daar de geregelde aflevering der goederen tengevolge van den oorlogstoestand wel stagnatie zal hebben ondervonden. Na het ontzet echter van Leiden (3 October 1574) herleeft ook het zakenleven weer in Holland en ook de afgifte der Brunswijksche paspoorten neemt gestadig af, zooals uit bovenstaande opgaaf blijkt. De handel ook in boter, kaas, haring en dergl. zal wel weer eenigszins normaal geworden zijn.

Hetgeen voor alle personen met uitzondering der onder 1 en 2 genoemde handelsbedienden (procuratiehouders zoude men thans kunnen zeggen) uit deze passen komt vast te staan, is, dat zij kooplieden waren, een beroep, dat zekere conclusies t.o.v. hun maatschappelijke positie in de toenmalige samenleving eener hanzestad toelaat. De bij dit onderzoek gevonden handelsmerken mogen echter niet verwisseld worden met de familiewapens, welke reeds bekend waren.

Het zoude wellicht de moeite loonen, op grond van deze vondsten na te gaan, of en zoo ja welke eventueele sporen deze reizen der Brunswijksche handelsheeren in koopmansboeken, handelskronieken, gerechtelijke archieven en dergl. hier te lande hebben achtergelaten.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Het wapen der familie van Aefferden.

Zooals bekend, komt in dit wapen een zeer vreemdsoortig voorwerp voor. Rietstap beschrijft dit wapen als een strijdkolf met een rond opengebroken zeshoekigen kop, in de opening waarvan 3 staafjes geplaatst zijn, terwijl aan de onderzijde daarvan een delta met den top omhoog is aangebracht, en met het benedeneinde van de greep naar rechts omgebogen.

De voorwerpen op de zegels van *Joan Michiel van Aefferden,* in 1766 schepen van Venlo, in het Rijksarchief te Maastricht, van *Arnold van Aefferden,* in 1689 schepen van Ruremonde, in het Familie-archief Heereman van Zuydtwijk, en van *Johan van Aefferden,* in 1631

[12]) Testamenten te Brunswijk (Stadtarchiv)' deel IV, bl. 121.
[13]) „Edikte" te Brunswijk (Stadtarohiv), deel XVI, bl. 76.

te Qelre, in de Volmachten der Geldersche Leenkamer, komen daarmede vrijwel overeen, behalve deze kleinigheid, dat de greep bij alle drie naar links is omgebogen, terwijl de 3 staatjes ontbreken.

De Heer Smits in zijn „Grafzerken in de St. Janskerk te 's Hertogenbosch" geeft ons echter in deel 2 op pag. 217 een eenigszins ander beeld te zien, waar hij de afbeelding geeft van het alliantiewapen op de grafzerk van Johan *van Aaffoirden* J. U. D., overleden 12/4 1666, en diens vrouw *Johanna de Tuijl*, overleden 17/10 1663. De kop van het voorwerp is hier niet zeshoekig, doch bestaat uit een zuiver cirkelronden ring, zonder eenig uitsteeksel hoegenaamd en zonder eenig staafje daarbinnen, terwijl de delta vervangen is door 2 rechthoekige verbindingsstukken tusschen ring en greep, die ik als versterkingen beschouw.

Dit voorwerp zonder zijn punten aan den kop doet al heel weinig meer aan een strijdkolf of knods denken. En laten wij nu eens zien, wat een heel wat oudere voorstelling ons biedt, en beschouwen wij daartoe eens het zegel van *Gerlach van Aefferden,* die 5/3 1431 overste rentmeester van hertog Arnolt van Gelre is, welk zegel hangt aan charter N° 1681 van de Rekenkamer van Gelderland. Op diens wapenschild zien wij een voorwerp, dat geheel overeenkomt met de teekening bij Smits, behalve dat de versterkingen tusschen ring en greep niet rechthoekig doch rond zijn en dat de greep aan den onderkant eindigt in een oog. Ook hier is de kop niet anders dan een zuiver cirkelvormige ring, zonder eenig uitsteeksel. Maar dit zegel geeft aanleiding tot een andera belangrijke opmerking.

Het komt nl. op oude zegels meermalen voor, dat de stempelsnijder door middel van arceeringen, puntjes, kruisjes of op andere wijze ons heeft willen duidelijk maken, waar het veld eindigt en het voorwerp begint; zoo zien wij meermalen bijv. dwarsbalken gearceerd of wel omgekeerd het veld gearceerd en de dwarsbalk niet, Welnu de snijder van het zegel van dezen *Gerlach van Aefferden* heeft ditzelfde toegepast. Hij heeft nl. het geheele veld buiten het voorwerp gearceerd door middel van schuinrechtsche en schuinlinksche strepen door elkaar. En nu zien wij, dat dit arceerwerk binnen den ring, die den kop van het voorwerp vormt, totaal ontbreekt. Daaruit valt naar mijne meening met zekerheid af te leiden, dat die kop niet bestaat uit een ring zonder meer, doch dat het een cirkelronde schijf is met een rand er omheen. En dat het een platte schijf is en geen bol blijkt ook weder duidelijk, daar het gedeelte binnen den ring volmaakt vlak (plat) is gehouden, terwijl men bollen op oude zegels zeer duidelijk als verheven voorwerpen ziet aangegeven.

Het voorwerp uit het zegel van *Gerlach van Aefferden* nu geeft ons naar mijne meening zonder twijfel een ouderwetsche spiegel te zien. Bekend is, dat de oudste spiegels ronde schijven van metaal waren, van een handvat voorzien. Reeds de Romeinen hadden spiegels van dergelijken vorm, men kan ze in grooten getale vinden in het Museum Kam te Nijmegen.

Vandaar ook dat oog aan de onderzijde van de greep, waarmede men zulk een (hand)spiegel kon ophangen.

Het ontbreken van eenig puntig uitsteeksel doet naar mijne meening iedere gedachte aan een strijdkolf verdwijnen. Men ziet dan ook onder de vele afbeeldingen van

strijdkolven in het werk van Auguste Demmin „Guide les amateurs d'armes et armures anciennes" op pag. 443 geen enkel van die voorwerpen zonder punten.

R. T. MUSCHART.

Eenige aanteekeningen uit de poorterboeken van Gent.

Poorter werden :

8 Oct. 1672, Sr. *Nicolas* de *Brauwe* f(iliu)s *Nicolas*, geb. Domart-les-Ponthieu.

6 April 1660, mr. *Pieter Hemony*, clockgieter, geb. Levencourt in Lorraine.

7 Sept. 1478, *Jan van Odenpil*, woenende te Hamstede in Sielant bij Sierixsee, heeft een wiif ende III dochteren te Ghent woenende in den Houdenborch, met Janne de Prestere an Slusekin, den VII^en^ dach van September a° LXXVIII.

4 April 17 18, *Paulus Crighers,* geb. Klundert.

1 April 1476, *Jan van Lamzwerde*, scautete van Sente Jansstiene, woët nevens de droechsceerershuus, actū prima Aprilis a° LXXVI.

6 September 1600, *Aernoult Malssen* ts *Jooris*, van Utrecht, coopman ongehuwd.

14 Nov. 1616, *Cornelis van der Meere* fs. *Nicolaas*. oud 30 jaren, geb. Goes, bouckvercooper, woonende bij de Crane.

30 Aug. 1627, *Michiel Patijn*, geboren binnen de stad van Haerlem.

16 Sept. 1478, *Jan Patin* ts *Hendrix*, van Everghem, heeft een wiif, eene soene ende een dochter, woent te Ghend, met Lieving van der Hee in de Holstrate, waeghenaert, kent hem. Actum den XV^en^ daoh van Septebr. A° LXXVIII.

16 Nov. 1718, *Cornelis Pieck*, geb. Breda.

12 Jan. 1718, *Jo^a^ Marie Adriaens,* huisvr. van *Anthoni de Poorter,* geb. Vlissingen, 2 kinderen *Joannes* en *Suzanna de Poorter.*

3 Maart 1666, *Cornelis Portegael* fs *Arents*, geb. Maaslandssluis.

30 Juli 1736, *Jacobus Vis,* geb. Amsterdam.

HELBERS.

Leden van het Zaltbommelsche geslacht de Raet in Beieren.

Geloftesignaat van Zuilichem i.d. 29. December 1724 : „Voor d' ondergeschreven schepenen compareerde d' heer advocaat *Joan de Raat* en d' heer *Joan van Breugel* en hebben versogt registrature van dit neffensgaende testament van d' heer Doctor *Arnold Frans de Raedt* zal. Actum Bommel den 29. December 1724. Was get.: P. J. Mauritse, A. Degenaar.

Ick ondergeschreven *Arnold Frans de Raet,* J. U. D., wonende binnen de stadt Bommel, overdenkende de sekere doot en onsekere ure, soo is 't, dat ik bij dese come te disponeren, dat mijn vrinden, in 't ceurfurstendom van Beyeren wonende, met mijn moeder en broeder zal. in gemeenschap hebben gehad eenige goederen, gelegen in Tielreweerd, waaronder veertien mergen, leenroerigh aen den Huyse Waerdenburgh, ende tot Gameren in Bommelreweerdt; voorts eenige rentebrieven en obligatiën, en dat mijn vaders broeder *Arent de Raet,* in leven proffessor juris tot Ingelstad aen mijn, als ik daar studeerde, veel gelt heeft geleent en verschoten, in

plaats van al hetwelk ik met neeff *Louis Philip de Scheuhueb* uyt Beyeren in Augusto 1720, bij my alhier tot Bommel sijnde, uyt den naem van sijn heer vader *Felix Mathias de Scheuhueb en* d'andere vrinden mondeling versproken en veraccordeerdt ben aen haer te maeken off doen hebben een somme van vierduysent guldens uyt rercopingh van de voors. soo leen- als allodiale goederen. Derhalve soo begeere ik, dat na mijn doot uyt de te doene vercopingh van dese goederen sal worden uytgekeert die voors. somma van vierduysent guldens aan myne vrinde in Beyeren, namentlyk aen d'heer *Felix Mathias de Scheuhueb,* pfleger off drossaert tot Donastube [1]) tegensover Regensburgh, en aen d'heer *Joseph Arnold de Scheubueb* (sic), holtfester tot Maurkrichen (1. Maurkirchcn), gebroederen en kinderen van *Susanna de Raet,* in egte verweckt by d'heer *N.* de *Scheuhueb,* in leven cancellier van den Bovenpals tot Ambergh, tweeduysent guldens; alsmede aen de heer *Franciscus de Raet,* wonende tot Munchea, secretaris ten dienste van Ceurfurstelyke Hoogheyt van Beyeren, soon van d'heer *Ignatius de Raet,* in leven professor juris tot Ingelstad ende aen *Franciscus de Raet* sijn broeders kinderen de andere tweeduysent guldens; sijnde den voorn. *Ignntius* en *Susanna de Raet* een soon en dogter geweest van mijn oom paternel, den voorn. heer *Arent de Raet,* in leven mede professor juris tot Ingelstadt".

Wij krijgen dus het volgende:

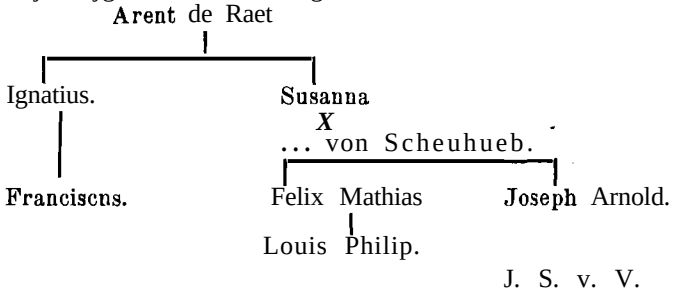

J. S. v. V.

Geslacht van Diepenbeek.

In dit Maandblad, 1891, afl. 12, plaatste ik de genealogie van dit geslacht, en wel naar aanleiding van hetgeen ik vond in hot gedenkboek der familie *van Kamer* te Dordrecht.

Vele jaren later ontdekte ik te Amsterdam de huwelijksinschrijving van No. 1, en wel in het Register van extraordinaris ondertrouw, een tijdelijk register (16781636) voor paren, waarvan één elders woonde. Daarin op bl. 44 verso het navolgende.

Uyt machte van de acte van Servaes Jan Naesz., dienaer tot Dordrecht, sijn *Gerrit van Diepenbeek Gijsbrechtsa.,* glasschrijver van 's Hertogenbosch ende *Susanna Noorcij Jansdr.*, van Antwerpen, haer drie sondaegsche uytroepingen in de kerck verwilligt.

Actum den XXII Martij 1697 pns (= praesentibus) Capit en Bas (de commiss. voor de huwelijkszaken).

Hieruit blijkt meteen dat ook de vader van den destijds beroemden glasschilder *Abraham van Diepenbeek* dit eveneens was, en dat de genealogie eene generatie vroeger kan beginnen, n.l. met *Gijsbrecht*, die ± 1660 geboren moet zijn.

H. J. S.

[1]) Nu Donaustauf.

Van Eerde.

(XLIX, 129 vv en 180, L 184.)

In het fürstlich Salm-Salmsche archief in Anholt bevinden zich twee oorkonden, van 13 Maart 1396 en 3 Dec. 1396, waarbij *Frederich van Eerde die oelde* en zijn zoons *Herman* en *Frederich* o.m. een tweetal personen uit hunne hoorigheid in die van ridder *Herman van Gemen*, heer van *Anholt*, *doen* overgaan. (Inventare der nichtstaatliche Archive der Provinz Westfalen, Borken, Beiheft blz. 46). Denkelijk is deze *Herman van Eerde* dezelfde, die vermeld werd in kol. 184 van dezen jaargang.

J. DE GROOT.

Van Essen.

(XLV, 201).

Frederik Wilhelm van Essen, nagelaten zoon van wijlen *Carel Philip van Essen* en *Eberhardina Louisa Hubner,* j.m. geboren en wonende te Hausbergen bij Minden, trouwt te Almelo in de Herv. Kerk 11 October 1808 (o. voor het stadsgericht 23 Sept.) met *Johanna Martina Brinkman*, d. v. wijlen *Cornelis Hendricus Brinkman* en wijlen *Maria Elisabeth d'Arnaud*, j d. geb. te Amsterdam en laatst wonende te Almelo.

Mogelijk is deze *van Essen* een afstammeling van de onder IX bis vermelde *Philips van Essen tot* Vanenburg. (Vgl. XLV, 206 noot 1).

A. HAGA.

Van Alphen. (L, **308).** Ter voorkoming van misverstand wil ik er nog op wijzen, dat de West-Brabantsche familie *van Alphen de 3* visschen zilver op groen, de Geldersche familie *Alphers*, *Alpherts, Alfers* etc. de 3 visschen van natuurlijke kleur op rood veld voert.

R. T. MUSCHART.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bois (du). Aanvullingen en mogelijk verbeteringen verzocht betreffende onderstaande fragment-genealogie vaneengelacht *du Bois,* dat te Rotterdam, Delfsh ave n en Sc hi e d a m gevestigd geweest is en waarvan de opvolgende generaties niet geheel bewezen, maar toch waarschijnlijk wel juist zijn. Slechts gegevens tot aan het begin van de 18e eeuw verzocht.

I. *Govert (Claesz. ?) du Bois.*

II. *Pieter Govertsz. du Bois,* st. 14 Oct. 1666. Reeder te Rotterdam, ald. vroedschap sinds 1663. Eigenaar sinds 1648 samen met *Govert Claesz.* (zijn vader?) van een haringplaats op het Westnieuwland en later van een taanderij op de Hoogstaat samen met *Govert Pietersz. du Bois.* Huwt *N.N.*

Kinderen :

a. *Pieter Pietersz. du Bois*, volgt IIIa.

b. *Govert Pietersz. du Bois*, volgt IIIb.

IIIa. *Pieter Pietersz. du Bois*, houtkooper te Rotterdam, st. vóór 1636, huwt *Margriet Hugensdr. Rusch.*

Kinderen :

a. Annetje Pietersdr. du Bois, huwt vóór 1623 *Cornelis Heynricksz. van Minnebeeck.*

b. *Huych Pietersz. du Bois,* st. 1667, schepen, vroedschap en burgemeester van Rotterdam. Huwt *Annetje Jacobsdr. Verboom.*

Uit dit laatste huwelijk de Rotterdamsche regenten-familie *du Bois*, waartoe o.a. behoorden Mr. *Franco du Bois*, schepen, vroedschap en burgemeester van Rotterdam, Mr. *Abraham Adriaan du Bois*, vroedschap en burgemeester; etc. etc.

III b. *Govert Pietersz. du Bois*, taander- haringreeder te Rotterdam. Huwt *N.N.*

Kinderen :

a. ***Grietje du Bois,*** huwt 1677 Mr. *Willem Adriaensz, van Goedereede,* vroedschap en burgemeester van Rotterdam, st. 1699.

b. ***Jan Govertsz. du Bois,*** volgt IV.

IV. ***Jan Govertsz. du Bois***, haringreeder te Delfshaven, aldaar gedurende 47 jaren penningmeester van de groote visscherij, begraven met zijn drie echtgenooten in de kerk te Delfshaven, st. 30/9/16. 2, oud 81 jaar. Huwt 1° ***Haesgen Hendriksdr.***, st. 2/9/160 . .

2° 14 Nov. 1604 *Jacobgen van Stolck*, st. vóór *24* Sept. 1608, dochter van *Clement Adriaensz. van Stolck*, vroedschap van Rotterdam, en van ***Qeertje Cornelis Elandsdr. van der Mij.***

3° ***Catharina van der Heden,*** st. 1649.

Kinderen : (uit welk huwelijk?)

a. ***Govert Jansz. du Bois***, st. 19/7/1657, schepen, vroedschap, burgemeester, tresorier, fabriekmeester, weesmeester van Schiedam. Huwt N.N.

Kind :

Kapitein *Elandt Govertsz. du Bois,* oude manhuismeester te Schiedam, st. 26/12/1676, huwt 26/7/1669 ***Marie van Bleyswijk***, st. 22/2/1719, begr. Pieterskerk te Leiden.

b. *Wivertijen Jansdr.* ***du Bois,*** st. 24/7/1647, begr. in de kerk te Delfshaven, geh. met ***Marinus Tonisz. Sluys*** te Delfshaven.

c. ***Pieter Jansz. du Bois*** te Delfshaven, huwt ald. 10 Jul. 1639 ***Hester Meulezoerf.***

Kinderen :

1. ***Abraham,*** ged. 27/7/1642 te Delfshaven.
2. *Catharina*, ged. 29/11/1643 te Delfshaven.
3. ***Pieter du Bois***, geb. omst. 1644, „Delphiportensis" (doopboek uit dien tijd zeer beschadigd en onleesbaar), predikant achtereenvolgens te Streefkerk, Gorinchem en Amsterdam, zie Nieuw Ned. Biogr. Woordenb.

Zijn huwelijk en nakomelingen bekend, zie Navorscher 1867, p. 31 en 286.

U . S . A . WILLIAM J. HOFFMAN.

Borssele (van). In de genealogie van dit geslacht bij Ferwerda vindt men ***Jan van Borssele van der Hooghe,*** † 1699, gehuwd met ***Anna van Borssele.*** Kan iemand mij helpen aan de ouders en grootouders van deze ***Anna v. B.?*** [1])

B. J. v. H.

Brix. (XLV, 380; XLVI, 30). Getrouwd te Hellendoorn (o.l 0 Juni 1666) ***Derrick Brix,*** corporaal van capiteyn Sloot tot Zwol, en ***Maria Henricks,*** d. v. ***Henrick Lamberts,*** onderscholtus tot Hellendoorn.

Z. A. H.

[1]) In Jaarg. 1922, k. 344 van dit Maandbl. treft men dezelfde vraag aan, waarop de geachte inzender een antwoord vinden kan in jaarg. 1923, k. 40, en — waarschijnlijk juister — in jaarg. 1924, k. 16. — Red.

Bye (de). (L, 186, 220, 317). De stamreeks van het geslacht ***de Bye,*** opgenomen. in jg. 1912 van Nederland's Adelsboek, is niet van mijn hand; toenmaals behandelde ik dit geslacht nog niet. Doordat de Redactie van genoemd jaarboekje eerst 6, daarna 4 en ten slotte 3 redacteuren telde, is er in den loop der jaren meermalen verandering gekomen in de indeeling der te behandelen geslachten onder ons redacteuren en zoo heb ik alleen de laatste 3 keeren, dat de Bye werd opgenomen, ***den état-présent*** van dit geslacht behandeld. Dat in jg. 1919 boven de in 1912 gepubliceerde stamreeks 3 nieuwe generaties werden vermeld, moet toenmaals op goede gronden zijn geschied, maar die 3 nieuwe generaties zijn niet door mij nagezocht of gevonden. Ook in mijn dossier over de samenstelling van jg. 1919 vind ik geen correspondentie, waaruit blijkt, dat iemand ***mij*** die 3 nieuwe generaties heeft opgegeven, de wetenschap daarvan moet dus op andere wijze tot ons zijn gekomen. Meenende, dat vrager — die zooveel belang stelt in de afstamming dezer familie — wel op de hoogte zou zijn van die toenmalige vondsten over die 3 nieuwe generaties, vroeg ik in mijn kort antwoord, wáárop de aansluiting van generatie IV (vroeger de I^e^ generatie) aan generatie III berustte; nu mij blijkt, dat de geachte steller der vraag daarover geen gegevens bezit, is er wellicht een oneer medeleden, die weet of zich herinnert wie tusschen 1912 en 1919 onderzoek heeft gedaan naar de oudste generaties ***de Bye*** en c.q. toen daarover mededeelingen heeft gepubliceerd.

Overigens bedoelde mijn kort antwoord in het n^r^. van Juli 1.1. slechts om te doen uitkomen, dat onderzoek naar oudere voorouders van de de ***Bye's, heeren van Gageldonck en Groenendale,*** praematuur was, indien niet vaststond, dat de koster der St. Jacobskerk ***Michiel de Bye*** bewijsbaar in wettige lijn van die heeren afstamde. Dit zal thans een punt van onderzoek voor mij uitmaken; tevoren heb ik mij met deze afstamming niet kunnen bezighouden.

V. W. W. v. R.

Wij wenschen aan het bovenstaande eenige opmerkingen toe te voegen. De heer W. W. v. R., in wien de aandachtige lezer reeds eerder het redactie-lid van Nederland's Adelsboek, den heer W. Wijnaeudts van Resandt zelf, zal hebben herkend, begint met uitdrukkelijk het vaderschap van de hand te wijzen van de stamreeks-de Bye, zooals deze in jg. 1912 van N. A. is opgenomen; slechts de „état-présent" dezer familie in de jaargangen 1924, 1928 en 1932 van genoemd jaarboek, waarbij echter de stamreeks niet werd vermeld, is door hem behandeld. Wie de samensteller was van de stamreeks in jg. 1912, kan ons intusschen onverschillig laten, aangezien het niet deze, maar die van jg. 1919 is, welke door den heer W. v. R. in debat werd gebracht. In dat jaar werden — zooals men zich zal herinneren — drie nieuwe generaties aan de stamreeks toegevoegd, die thans, na zoovele jaren, door den heer Wijnaendts zelf worden aangevochten en waarvoor hij de bewijslast op de schouders heeft willen laden van ons medelid Th. de Bye Dólleman in stede van de hand in eigen boezem te steken of zijne beide mede-redacteuren ter verantwoording te roepen. Dit laatste had toch voor de hand gelegen, aangezien de heer W. ook voor de stamreeks van 1919 blijkbaar

niet aansprakelijk wenscht te worden gesteld: de drie nieuwe generaties werden niet door hem nagezocht of gevonden; correspondentie, waaruit zou blijken, dat zij *hem* door derden zouden zijn verstrekt, is niet aanwezig.

Wij nemen hiervan gaarne acte. Intusschen bleek ons bij navraag dat ook de beide andere redacteuren van Nederland's Adelsboek over de wijze, waarop de door hun collega geïncrimineerde stamreeks in 1919 ontstond, geen gegevens ter hunner beschikking hebben en a fortiori evenmin als de heer W. v. R. in staat zijn deze met officieele bewijzen (geen familiepapieren) te staven. Het ligt niet op onzen weg ten opzichte van deze stamreeks, die blijkbaar op miraculeuze wijze haren weg naar N. A. gevonden heeft, eene actie tot onderzoek naar het vaderschap in te stellen. Het blijft ten slotte eene interne aangelegenheid van de redactie van N. A., die tegenover de buitenwereld voor hare publicaties *in haar geheel* verantwoordelijk is, maar dat deze vreemde geschiedenis een eigenaardig licht werpt achter de schermen, valt niet te ontkennen. Het prestige dier redactie wordt er in ieder geval niet door verhoogd, wanneer wij hierboven -een harer leden, teneinde de bewijzen voor de in 1919 door haarzelf gepubliceerde generaties te achterhalen, een beroep zien doen op de hulp van ... de leden van ons Genootschap!

Of de belangstelling van den heer Dólleman voor den in N. A. als stamvader opgegeven *Gerrit de Bye* al of niet praematuur was, stond o.i. niet aan den heer W. v. R. te beoordeelen. Zij was dit echter niet, aangezien eerstgenoemde slechts voortbouwde op de door hem te goeder trouw aan N. A. ontleende gegevens, wier vermelding, naar de heer Wijnaendts ook thans nog — in strijd met zichzelf — aanneemt, *„toenmaals op goede gronden moet zijn geschied".*

Intusschen mogen wij met voldoening vaststellen, dat ons geacht correspondeerend lid, wiens belangstelling voor het geslacht de *Bye* zich in den laatsten jaargang van N. A. nog tot den état-présent bleek te beperken, thans een nader onderzoek naar de generaties in quaestie heeft toegezegd. Dit zou allicht overbodig zijn geweest, wanneer de redactie van N. A. den te dezer plaatse meermalen gegeven raad ter harte had genomen om de bewijzen voor hare vondsten geregeld in ons Maandblad te publiceeren. Wij twijfelen er intusschen niet aan of de heer W. W. v. R. zal, dankzij zijn bekenden speurzin, eerlangdenoodige klaarheid weten te brengen ten aanzienvan het gedeelte van de stamreeks-de Bye, dat door hem thans plotseling wordt aangevochten, nadat het onder zijne mede-verantwoordelijkheid destijds als een novum aan het publiek was voorgezet. Wij zien de publicatie zijner vondsten te dezer plaatse dan ook met belangstelling tegemoet.

VALOK LUCASSEN.

Copes. Ik zoek de ouders, groot- en overgrootouders van Mr. *Otto Copes* (bij Vorsterman van Oyen genaamd Mr. *Rabe Otto Copes*), † 1671, Pensionaris van 's Hertogenbosch (1644), afgezant van de Staten-Generaal naar Lodewijk XIV ter bevordering van de zaak van den Prins van Oranje (1660). Hij was gehuwd met *Josina Schade.*

De Heer R. 'J!. Muschart stelde het bestaan vast van: *Engelbert Copes, 1411,* schepen van Groenlo, *Jacob Copes,* 1417, idem, *Johan Copes, 1444,* idem, *Bernde Copes,* 1461, kerkmeester en provisor van de kerk te Groenlo, *Rabe Copes, 1601,* stadhouder-richter, 1602 schepen van Groenlo, *Peter Copes*, 1625, secretaris van Lochem, burgemeester van Borculo, † 1644, tr. *Theodora Swaefken.*

Voor mededeeling houdt zich aanbevolen

B. J. v. H.

Danckerts. Gaarne ontving ik nadere gegevens betreffende onderstaanden *Jacobus Danckerts* en zijn geslacht.

Jacobus Danckerts, ged. A'dam, Zuiderkerk, 19 November 1666, zn. van *Jacobus Danckerts de By* en *Margaretha Quina.* Huwt N. N.

15 Augustus 1728 testeerde te A'dam voor Notaris van Eybergen *Carel Danckerts* (broeder van Jacobus voornoemd) en legateerde o. a. aan zijn neef *Hendrik Danckerts,* zoon van zijn broeder Jacobus Danckerts, „een silveren schenkbord, daer 't wapen van des testateurs grootvader *Jacob Quina* op gedreven staat" enz.

Idem 6 Februari testeerde voor Notaris M. Lindouw te A'dam *Bernardus Danckerts;* hij stelt o. a. tot zijn erfgenamen de kinderen en descendenten van zijn overleden halven broeder Jacobus Danckerts.

Hendrick Danckerts ondertr. te Amsterdam 10 Juli 1727, als jongman van Batavia, oud 28 jaren, met *Agatha van Belleme, v.* A., oud 21 j. enz.

Zij laten te A'dam doopen: *Jacob Danckerts, 2* Maart 1730 in de Amstelkerk. Getuigen waren Carel Danckerts, Catharina Brant. Dit kind werd reeds 19 Mei 1730 in de Nieuwe Kerk begraven.

Zeist. H. KRUIMEL.

Eede (van)-Kieb. In de genealogie van Reede vindt men, dat *Joan van Reede van Renswoude* (1593-1682) gehuwd was met *Jacoba van Eede,* †1671, dochter van *Henric* en *Jacomina Kieb.* Is omtrent de ouders en grootouders van het echtpaar v. *Eede—Kieb* iets bekend?

B. J. v. H.

Hamel (van). (L, 188, **220, 262).** De in mijn bezit zijnde aanteekeningen betreffende het oude Bossche geslacht *Kuysten* vermelden verschillenda generaties van dit geslacht *van Hamel,* die ik, daar ze hier en daar afwijken van en aanvullingen geven op het door den heer Valewink medegedeelde, hieronder laat volgen :

111. *Franco van Hamel,* tr. *Elisabeth Capoens.*

IV. *Hans van Hamel,* tr. *Dirkje Westpheringius van Empel.*

V. Mr. *Daniel van Hamei, was* de eerste gereformeerde van zijn geslacht. Schepen en President-Burgemeester van den Bosch, tr. *Geertruy Kuysten,* dr. v. *Gijsbert* en *Susannn van Casteren.*

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1. Mr. *Gijsbert van Hamel,* Schepen en Raad van den Bosch, Rentmr. van het Groote Gasthuis, † 16 Nov. 1695, tr. *Adriana van den Bergh.* Hieruit 1 dochter:

   a. Elisabeth van Hamel, † 11 Sept. 1693, tr. 8 Maart 1684 *Reinier van Buuren*, geb. 19 Juni 1666, Ontvanger van het Kwartier van Maasland. Hij hertr. 1.698 *Anna Elisabeth Qraham,* weduwe van *Philip Jacob Beyharts,* dochter

van den vaandrig ***Henry*** Graham en ***Henriette Beyharts.***

Uit het huwelijk van Buuren-van Hamel sproten :

aa. Dr. ***Daniel van Buuren, geb. 26 Nov. 1686,*** med. doctor te A'dam.

bb. Adriana van Buuren, geb. Jan. 1689, † 10 Nov. 1738.

cc. ***Willem van Buuren***, geb. 1691, † Cadix 11 Oct. 1709.

2. ***Susannn van Hamel***, ongehuwd † Dordrecht 1604.

3. ***Geertruy van Hamel,*** tr. ***Nicolaas van Royen,*** wijnkooper en brouwer te Utrecht.

Hieruit 6 kinderen:

a. ***Daniel van Royen,*** Kapitein, tr. N. N. ***van Oort,*** waaruit:

aa. Claas van Royen.

bb. Catharina van Royen.

b. ***Mechtelina van Royen***, † Utrecht 18 Jan. 1'700, tr. ***Gerrit Willem van Grimbergen,*** Schepen van den Bosch en Drossaard van Berlicum. Hieruit :

aa. Hendrik van Grimbergen, Predikant in Indië en daar te laude gehuwd.

c. N. N. (dochter) ***van Royen,*** gehuwd met een schoolmeester te Schipluiden.

d. ***Nicolaas van Royen***, ongehuwd †.

e. ***Jan van Royen,*** ongehuwd †.

4. ***Theodorus van Hamel,*** volgt VI.

5. ***Maria van Hamel,*** tr. 1° ***Jeremias de Laat Johannesz.***, tr. 2° Mr. ***Richard ter Brugge,*** Advocaat voor het Hof van Utrecht en Holland, Schout en Dijkgraaf te Ravestein.

Uit het 2e huwelijk :

a. Mr. ***Hendrik ter Brugge,*** Advocaat voor het Hof van Utrecht, tr. 1° ***Johanna van Cockengen***, tr. 2° ***Cornelia van Padborgh.***

6. ***Jacobus van Hamel,*** Luitenant-Kolonel, tr. N. N. ***Teelinck.***

VI. ***Theodorus van Hamel,*** Secretaris en Negociant op New York, tr. ***Sophia van Wyckerslooth Hendriksdr.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Pieter van Hamel.***

2. ***Daniel van Hamel,*** volgt VII.

3. ***Machteld van Hamel.***

4. ***Jan van Hamel.***

5. ***Catrijn van Hamel.***

6. ***Maria van Hamel.***

VII. ***Daniel van Hamel***, tr. ***Susanna van Herzeele.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Catharina van Hamel.***

2. ***Pieter van Hamel,*** tr. N. N. ***Testas.***

3. ***Daniel van Hamel,*** tr. ***Agneta Prehn.***

4. ***Johannes Matheus van*** Hamel, volgt VIII.

VIII. Mr. ***Johannes Matheus van Hamel,*** kanunnik van van St Jan te Utrecht, tr. ***Christina Elisabeth Scheffers.***

Uit dit huwelijk:

Daniel Theodorus van Hamel, tr. ***Anna de Kempenaer.***

Stemt dus in het bovenstaande de filiatie overeen met die vermeld door den Heer Valewink, na lezing van hetgeen Jhr. Mr. A. F. 0. van Sasse van Ysselt

over deze van Hamel's vermeldt in zijn „Voorname Huizen en Gebouwen van 's Hertogenbosch" ben ik geneigd de generaties I-III in twijfel te trekken, zoolang daarvoor geen bewijzen geleverd worden. In dit werk wordt nl. ***Franck van Hamel,*** gehuwd met ***Elisabeth Capoens,*** genoemd als zoon van ***Johan ven Hamel*** (IV), gehuwd met ***Theodora van Empel,*** terwijl zoowel de Heer Valewink als mijn genealogie Kuysten het echtpaar van ***Hamel-Capoens*** als oud er s opgeven van ***Johan van Hamel*** (IV).

Vóór de juistheid van Jhr. van Sasse van Ysselt's mededeeling pleiten m. i. de transporten van de huizen de Groote en de Kleine Engel in den Bosch, die, afkomstig van de ***van Empel's,*** op de van ***Hamel's*** vererfden. Bij de verdeeling in 1638 van de nalatenschap van ***Christina van Empel-Goyarts,*** de schoonmoeder van ***Johan van Hamel*** (IV), werd „de Kleine Engel" toebedeeld aan ***Daniel van Hamel*** (V) en „de Groote Engel" aan de ***onmondige*** kinderen van ***Franck van Hamel*** (den zoon van ***Johan*** en ***Theodorica van Empel)*** en ***Elisabeth Capoens.*** Op 1 Augustus 1636 verkoopen deze kinderen, zijnde ***Johan*** van ***Hamel*** junior en ***Arnt van Hamel,*** „de Groote Engel" aan ***Daniel van Hamel*** (V).

Volgens het werk van Jhr. van Sasse van Ysselt kom ik tot de volgende opstelling van de generaties IV en V; ik behoud voorloopig deze nummering, hoewel de generaties I-III nu in de lucht hangen.

IV. ***Johan van Hamel,*** tr. ***Theodorica van Empel,*** dochter van Mr. ***Adriaan van Empel*** en ***Christina Goyarts.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Maria von Hamel, † 1617,*** tr. ***Willem de Vos,*** zoon van ***Leonard de Vos*** en ***Catharina Ghijsselen.***

Hieruit :

a. Mr. ***Adriaan de Pos,*** Drossaard van de Stad en den Lande van Ravestein, tr. ***Maria Anna Fàerlants, dr. v.*** Mr. ***Maarten Fierlants*** en ***Catharina van Eyck.***

2. ***Daniel van Hamel,*** tr. ***Geertruy Kuysten*** (V).

3. ***Franck van Hamel,*** tr. ***Elisabeth Copoens.***

Hieruit:

a. ***Johan van Hamel***
b. ***Arnt van Hamel***

} verkoopen 1 Aug. 1636 het huis „de Groote Engel" aan hun oom ***Daniel van Hamel.***

In „de Voorname Huizen en Gebouwen" trof ik nog enkele ***van Hamel***'s aan, die ik, hoewel ze waarschijnlijk tot het onderhavige geslacht behooren, niet kan aansluiten.

In de eerste plaats wordt een ***Johan van Hamel*** in 1671 en 1672 genoemd als Ontvanger-Generaal der beurzen en andere beneficiën in de Stad en Meierij van den Bosch.

Voorts wordt vermeld :

Dr. ***Hendrik van Hamel,*** med. doctor en schepen van den Bosch, † 26 Febr. 1701, tr. ***Geertruid Tulleken,*** **weduwe** van den Kapitein ***Willem Keerweer,*** dochter van den Bosschen Burgemeester ***Rutger Tulleken*** en ***Francina de Leeuw.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Rutger van Hamel,*** Kapitein in Statendienst.

2. ***Adriana Lydia van Hamel***, tr. 1° Mr. ***Martinus (of Mathias) de Plamingh,*** Schepen en Raad van den Bosch, † 9 Sept. 1730, tr. 2° ***Hendrik van Lidth de Jeude,*** Heer van Gansoyen, Luitenant-Kolonel en Kapitein

bij een Regiment Schotten in Statendienst, weduwnaar van Agneta *Kips*, zoon van *Mr. Johan van Lidth de Jeude en Magteld Jongbloed.* Uit geen van beide huwelijken kinderen.

In de Heraldieke Bibliotheek jaargang 1882, pag. 266 vind ik nog, dat *Daniel van Hamel (X),* eenige zoon van Mr. *D. T. van Hamel,* Heer van Ameliestein, bij Anna de *Kempenaer*, met zijn wapen vermeld staat op een zilveren beker van 1770, behoorende aan de gemeente Vianen [1]).

Tenslotte een *vraag:* Van wie is *Anna de Kempenaer*, echtgenoote van *Daniel Theodore van Hamel* (IX) een dochter?

Weltevreden. DEL CAMPO HARTMAN.

Heermale (van). In de genealogie *Pynssen van der Aa* bij Ferwerda vindt men *Pieter P. v. d. A.,* schout van 's-Gravenhage, † 1628. tr. *Cornelia van Heenmale* (lees *Heermale).* Kan iemand mij zeggen wie de ouders van deze Cornelia v. *H.* waren ?

B. J. v. H.

Honigh. Gevraagd ouders, grootouders, overgrootouders, data, etc. van *Qeertje Honigh,* geb. Zaandijk 27.6.1808, overl. Koog a. d. Zaan 25.5.1872, gehuwd te Zaandijk 9.11.1826 met *Cornelis Honig Cz.*

H. V. D. L.

Knaap. Genealogische gegevens gevraagd over de Raamsdonksche familie *Knaap* (Protestant) en wel vóór 1726. Bekend zijn *Gerrit Knaap*, geboren 14 April 1724, gehuwd met *Qeertrui Schouten,* en zijn nakomelingen.,

Welk wapen voert deze familie.

Pematang Siantar. J. KNAAP.

Lange (de)-de' Jager. G'evraagd ouders, grootouders, overgrootouders, data, etc. van :

a. *Pieter de Lange,* geb. Westzaan 20.12.1801, overl. ald. 17.6.1886, huwde te Zaandijk 10.11.1833 met

b. *Duifje de Jager,* geb. Zaandijk 8.10.1811, overl. Westzaan 17.11.1841.

H. V. D. L.

Moreau-van Asbeck-Smit. Ouders en data gevraagd van :

a. *Jaques Augustijn Moreau*, geb. te ? den ?, overl. te? den?, huwde te Rotterdam 11 December 1764 met

b. *Wilhelmina Cornelia van Asbeck,* geb. te? den ?, overl. te? den?

Hun dochter *Jeanne Louisa Moreau*, geb. Rotterdam 13.12.1767, overl. Amsterdam 21.2.1812, huwde te? den? *Marten Geerts Smit* (Kapitein in dienst van Napoleon?), geb. Ditzum (Oost-Friesland) 26.8.1770, overl. Delfzijl 22.4.1828, zoon van *Geert Martens Smit* en *Catharina Margaretha Teppers.* Alle gegevens van deze familie *Smit* van vóór ± 1800 zijn welkom.

H. V. D. L.

Sloet. Wie was *Joan (van) Sloet,* pander van Twente en burgemeester van Oldenzaal, die in 1660 met zijn vrouw *Margaretha Wernsrs* uit Ootmarsum zich te Oldenzaal vestigt?Hun zoon *Lambert Jan Sloet*, burgemeestervan Oldenzaal, zegelt met het Sloet-wapen. Afstammelingen van hem zijn nog in leven.

Kan genoemde *Joan (van) Sloet* soms een natuurlijke zoon zijn van den landrentmeester van Twente *Gerhard Sloet tot Oldenhof en Singraven*? Het is opvallend, dat de kinderen van eerstgenoemde bijna allen dezelfde voornamen hebben als de kinderen van den landrentmeester. Voor eenige aanwijzing houd ik mij ten zeerste aanbevolen.

Zwolle. A. HAGA.

Wentholt. Ik zoek de ouders van *Engeltje Wentholt,* echtgenoote van *Anthony Bouwer,* gemeensman te Deventer 1692-1699, Raad en Schepen aldaar 1699-1702. Zij is niet in Deventer geboren.

Voor mededeeling houdt zich aanbevolen

B. J. v. H.

Onbekend wapen. Op glas in lood komt de navolgende in 17e eeuwsohe stijl geschilderde wapencombinatie voor. 2 Mansschilden aanéengesloten naast elkaar onder één helm met als helmteeken een geharnasten arm met zwaard in de hand van natuurlijke kleur. Het rechterschild vertoont een omgewenden zwarten leeuw op goud, het linkerschild 4 rood bekleede voorarmen in den vorm van een vierkant gerangschikt, de bovenste en onderste horizontaal, de rechter en linker verticaal, elk der handenvan natuurlijke kleurenden naast, boven of beneden hem geplaatsten arm vasthoudende, alles op gouden veld.

Kan men mij ook mededeelen, van welke familie dit laatst beschreven wapen is?

Arnhem. R. T. MTJSOHART.

Onbekend wapen. (L, 320). Naar aanleiding van de vraag van ons geacht medelid van Lennep kan ik mededeelen, dat van der Aa in zijn Aardrijkskundig Woordenboek in het artikel Zandvoort het navolgende vermeldt : „Ook is hier een gasthuis, vermoedelijk in 1683 door *Gerrit Willems* en *Aeltgens Willems,* zijne huisvrouw, gesticht, waarin twaalf oude mannen en vrouwen voor niet wonen en de vrije kost hebben".

Arnhem. R, T. MUSCHART.

INHOUD 1032, N°. ll.

Bestuursberichten. — Bijdragen tot de kennis der middeleeuwsche gesiaohten van Holland en Zeeland. De heerenvan Puttenen van Strijen, door Dr. Henri Obreen. (Vervolg). — Het gemeentewapen van Schoonhoven, door Gerhard J. Lugard Jr., gemeente archivaris van Schoonhoven. — Een viertal oude portretten op het kasteel Oudegein, door R. T. Muschart. — De oudste generaties van het geslacht Speelman, door M. C. Sigal Jr. — Middeleeuwsche reispassen als genealogisch hulpmiddel, door J. Herdtman. — Korte mededeelingen: Het wapen der familie van Aefferden; Eenige aanteekeningen uit de poorterboeken van Gent; Leden van het Zaltbommelsche geslacht de Raet in Beieren; Geslacht van Diepenbeek; Van Eerde; Van Essen; Van Alphen. — Vragen en antwoorden: Bois (du); Borsselen (van); Brix; Bye (de); Copes; Danckerts; Eede (van)-Kieb; Hamel (van); Heermale (van); Honigh; Knaap; Lange (de)-de Jager; Moreau-van Asbeck-Smit; Sloet; Wentholt. — Onbekend wapen.

DE NED. BOEK- EN STEENDRUKKERIJ, V/H H. L. SMITS.

[1]) Dezen beker hebben nog onlangs de deelnemers aan de op 12 September jl. gehouden excursie van het Genootschap in het Raadhuis van Vianen kunnen bewonderen. — Red.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het **Maand** blad, **zoomede** opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TE. R. **VALCK LUCASSEN**, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den **secretaris** Dr. E. J. **THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP**, *Sweelinckstraat 50,* 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5,* 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der **ondertoekende** stukken.

N°. 12. **L^e Jaargang.** **December 1932.**

BESTUURSBERICHTEN.

Maandelijksche bijeenkomst.

De eerstvolgende maandelijksche bijeenkomst zal in verband met de viering van het St. Nicolaasfeest in plaats van op Maandag 5 Dccember gehouden worden op Maandag 12 December a.s.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Dr. J. W. **IJzerman**, te 's-Gravenhage, sedert 1920 gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen:

B. H. **BOISSEVAIN** . . . . . *Amsterdam C. Sarphatikade 18.*

Mr. J. **NOLEN** . . . . . *Amsterdam Z. Minervalaan 83 III.*

50-jarig bestaan van het Genootschap.

Naar aanleiding van het vijftigjarig bestaan van het Genootschap zal volgens besluit van het Bestuur door de ondergeteekenden een genealogisch-heraldische tentoonstelling worden ingericht, welke ongeveer gedurende de maand Mei zal zijn opengesteld en zooveel mogelijk zal omvatten alle vakken, welke met de familiegeschiedenis in verband staan. Dank zij de de welwillendheid van Burgemeester en Wethouders der gemeente 's-Gravenhage zal voor deze tentoonstelling kunnen worden beschikt over eenige lokalen in het Raadsgebouw der gemeente, Javastraat 26. De ondergeteekenden hebben reeds van verschillende zijden blijken van belangstelling voor dit plan verkregen en stellen zich op grond hiervan en van de te verwachten modewerking der leden van het Genootschap voor, de tentoonstelling o.m. te doen omvatten : de geslachtkunde, de wapenkunde, de portretkunde, de zegelkunde, de munt- en penningkunde, de erfelijkheidsleer, enz.

De commissie doet door deze in de eerste plaats een beroep op alle leden van het Genootschap, die in het bezit zijn van voor de tentoonstelling geschikte objecten, dan wel met het bestaan van zoodanige voorwerpen in bezit van anderen bekend zijn, hiervan mededeeling te willen doen, waarbij vooral prijs zal worden gesteld te vernemen of en zoo ja, op welke voorwaarden deze tijdelijk kunnen worden afgestaan. Fiches in kaartvorm ter invulling der benoodigde gegevens zijn op aanvrage te verkrijgen bij den Heer H. J. A. van **Son, Rioumstraat 4,** den Haag, die de ingevulde kaarten gaarne in ontvangst neemt en tot wien ook alle verdere correspondentie hierover is te richten.

In de tweede plaats veroorlooft de commissie zich de heraldische kunstenaars in ons midden op te wekken, eenige proeven van hun werk voor de tentoonstelling beschikbaar te stellen, daar in de afdeeling wapenkunde ook voorbeelden van goede moderne heraldiek op hun plaats zullen zijn.

De Commissie voor de Genealogisch-Heraldische Tentoonstelling 1933 :

Dr. E. J. TE. à **TH. VAN DER HOOP**, *Voorzitter.*
Jhr. Mr. Dr. E. A. **VAN BERESTEYN**, *Vice-Voorzitter.*
Dr. J. Pa. **DE MONTÉ VER LOREN**, *Secretaris.*
J. K. H. **DE ROO VAN ALDERWERELT**, *2e Secretaris en Penningmeester.*
Prof. Dr. J. F. **VAN BEMMELEN.**
H. H. VAN DAM.
G. F. E. GONGGRYP.
A. 0. VAN KERKWIJK.
H. J. A. VAN SON.
W. Baron **SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG.**
Mr. A. STARING.
A. P. M. A. STORM DE GRAVE.

De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek.

Aanvullingen en verbeteringen
door Dr. E. J. TE. à TH. VAN DER HOOP.

Sedert in het Februarinummer van den Lsten jaargang van „ De Nederlandsche Leeuw" een serie artikelen over bovengenoemd onderwerp werd afgesloten, heeft het onderzoek in verschillende Westfaalsche archieven nog voortgang gehad; van dit onderzoek willen wij de voornaamste resultaten hier zéér in het kort weergeven. Zij laten zich in hoofdzaak terugbrengen tot drie categorieën, t. w. 1° acten, waardoor de juistheid der stamreeks tot en met *Berend v. K.*, burgemeester van Vreden en ambtsdrost te Ahaus (vermeld tot 1494) wordt bevestigd; 2° acten, welke aanvullingen of verbeteringen geven op die stamreeks en de verdere genealogie; 3° acten, die ons in staat stellen de gegeven stamreeks hooger op te voeren. Wij stellen ons voor deze drie groepen achtereenvolgens te bespreken.

1. Bevestiging der stamreeks. Tot de acten, welke de filiatie van den burgemeester-ambtman *Berend* tot *Otto* en diens zoon *Coert von Kernebeck* bevestigen, rekenen wij voornamelijk een reeks, ten deele reeds bekende gegevens over het aan den bisschop van Munster hofhoorige goed Sickinck in de boerschap Kockelwick, kerspel Vreden. Naar thans blijkt, had *Berend v. K.* den eigendom van dit goed door koop verkregen, terwijl bovendien door zijn zoon *Johan* en diens nakomelingen een pandrecht werd bezeten op de rechten en inkomsten, welke de bisschop kon doen gelden in zijn hoedanigheid van hofheer. De gevonden acten hebben dan ook deels op dit pandrecht, deels op den eigendom betrekking. Er blijkt o.m. uit, dat *Berend v. K.* toen hij rentmeester (verwarer) van den bisschop was, aan dezen aanzienlijke geldsommen had voorgeschoten. Reeds in 1486 en volgende jaren had deze aan Berend het „koegeld" uit Sickinck verpand. Belangrijker is de acte van 1491, te vinden in het te Anholt berustende „Copialbuch" van het ambt Ahaus : volgens deze heeft Berend tijdens zijn rentmeesterschap zooveel ten koste gelegd aan de molens te Ramsdorf en te Stadtlohn, dat de bisschop hem na het afleggen van zijn rekening belangrijke bedragen was schuldig gebleven. *Johan v. K.*, hier uitdrukkelijk als zoon van *Berend* vermeld, verstrekt daarop zekere sommen gelds aan zijn vader en krijgt daarvoor van den bisschop-debiteur het pandrecht op Sickinck, bestaande uit verschillende inkomsten, waarbij wordt aangeteekend, dat de vader, Berend, eigenaar van Sickinck is.

Van veel gewicht voor de genealogie is een acte van 1631, welke ook omtrent de bezitsverhoudingen in het geslacht v. K. in dien tijd tal van wetenswaardigheden biedt: de zoons van *Johan,* die toen reeds ruim 10 jaar dood was, maken met hun moeder en bijgestaan door hun aanverwant („Schwager") den richter *Henrickvon Bueren* een zeer uitvoerige boedelscheiding. Dit stuk, in het Staatsarchief te Munster berustend, geeft ons een volledige opsomming van de v a d e r l i j k e goederen der vier broeders, die we reeds kennen als *Berend, Diderick, Johan de Olde* en *Johan de Jonge.* Onder die goederen is ook Sickinck. Een nauwkeurige beschrijving van dit hofgoed vinden wij -voorts in het „Lagerbuch" (legger van bisschoppelijke goederen) van 1673. In dat jaar waren, zooals we weten, van Berends en Johans nakomelingschap o m. te Vreden gevestigd de uit Bocholt teruggekeerde *Otto* en *Henrick v. K.* ; uit het Lagerbuch blijkt, dat toen het pandrecht op Sickinck niet meer onverdeeld werd bezeten, maar door vererving in meerdere handen was overgegaan. De op het goed wonende boer wordt als naar gewoonte Sickinck genoemd; van hem wordt in 1573 gezegd: „Item dienet seinen Pfandthern den *von Kernebecken* und *Winoldt Abbinck* jarlichs 6 tage lanck", een mededeeling, die kennelijk op diensten in natura betrekking heeft. Ook in de scheidingsacte van 1631 wordt reeds van den „dienst uit Sickinck" als een vermogensbestanddeel gesproken. Overigens herinneren wij er aan, dat de Abbincks reeds eenige malen in de omgeving en als medeërfgenamen van dezen tak der Kernebecks zijn vermeld geworden, tot welken zij in een nog niet opgehelderd familieverband stonden. Zoo geeft in 1662 *Conrada*, wed. *Diderick v. K.*, aan *Winoldt Abbinck*, burgemeester van Vredtn, een volmacht [1]). De erven *Otto von Kernebeck* vinden wij nog eenige malen (1602, 1609, 1614) in verband met Sickinck genoemd. Zijn nalatenschap schijnt lang onverdeeld te zijn gebleven. Sedert 1694 was „Sickinck pfachtlos", waarmede waarschijnlijk bedoeld wordt, dat, wellicht wegens den oorlogstoestand, het goed niet kon bebouwd worden, en dus practisch de opbrengst nihil was, zoodat ook den bisschop als hof heer niets betaald kon worden. Over een verpanding van des bisschops rechten lezen wij nu niet meer, wel is er bij vermeld (1602, 1614) „habens die vorigen Besitzer *Otten von Kernebeck* zu Vreden Erben noch dies Jahr geprancht".

Ten slotte vermelden wij nog een acte van 1632, waarbij Jacob Sickinck (d. i. waarschijnlijk de op het goed gevestigde meier, die het weer pachtte van de Kernebecks) met zijn huisvrouw geld opneemt ter „Abfindung" (d. i. voldoening, afbetaling) van de erven von Karnebecken.

De acten van 1491 en van 1631 leveren o. i. het onomstootelijk bewijs voor de door ons gegeven filiatie *Berend- Johan-Diderick* enz.

2. *Aanvullingen en verbeteringen*. Reeds uit de laatstbedoelde acte, het uitvoerige en belangrijke magescheid van 1631, bleek, behalve het bovenmedegedeelde inzake Sickinck en andere rechten en goederen, dat *Johan v. K.*, de voogd van Vreden, bovendien eigenaar was geweest van het meermalen door ons genoemde goed Ba m me 1, gelegen even ten noordoosten der stad Vreden in de boerschap Kockelwick. Dit nu is vooral van gewicht, wijl het ons eindelijk in staat stelt den tak-Bammel, waartoe o.a. de Vredensche Burgemeester *Johan v. K. (voor* 't laatst vermeld in 1616) behoorde, op het hier behandelde geslacht aan te sluiten. Werd aanvankelijk vermoed, dat deze tak wellicht tot de door ons als Ahauser lijn aangeduide groep zon kunnen behoord hebben, voor dit vermoeden kunnen we thans in de plaats stellen de zekerheid, dat de tak-Bammel stamt

[1]) Opmerking verdient in dit verband ook de reeds medegedeelde acte van 1618, waarin *Otto's* kleinzoon *Johan v. K. een Coert Abbinek als* medeërfgenaam heeft, terwijl in het volgende jaar nog gesproken wordt van de erven 0. *v. K.*, als gehandeld wordt over een zeker land bij Treden, waarop ook de bovengenoemde volmaoht van Otto's moeder op *Winoldt Abbinck* betrekking heeft.

uit *Johan, den* voogd van Vreden, en wel uit diens derden zoon, *Johan* ***den Olden;*** de volgende acten laten hieromtrent geen twijfel :

1547 Gudensdach negst Lechtmissendach.
Voor *Diderick von Kernebeck,* volmachtig richter enz. verkoopen ***Johan von*** *Kernebecke* de alde en *Henricke* zyn ehelige huisvrouw een stuk bouwland, en stellen als waarborg o.m. het alinge Bammel; getuigen hierby zyn Gerdt Schult te Kernebeke en Johan schult te Nunninck.
Archief Anholt.

1 Sept. 1578.
Burgemeestereu enz. van Vreden verklaren, dat door Johan ***van Kernebecke,*** die Olde, en ***Henrich Torck*** zijn huisvrouw en ***Mr. Johan Waterfoir,*** der Junger, is vertoond een overeenkomst, welke woordelijk wordt aangehaald, en waarbij (op 28 Nov. 1577) tusschen genoemd echtpaar en hun zoon *Johan* v. *K.* den Jungeren met genoemden ***Waterfoir,*** weduwnaar van Beatrix v. ***K.,*** een scheiding is opgericht, o.m. terzake van goederen in Kleefsland, van de moeder (d. i. ***Henrich Torck)*** afkomstig, en terzake van verschillende andere goederen, roerend en onroerend; gedaan op den Bammell, in des vaders behuizing, in bijwezen van de gebroeders ***Otto*** en ***Henrick v. K.*** ; enz.
Staatsarchief Munster.

De tak, welke in de Wüllnerstrasse en op den Bammel, waar blijkbaar ook een woonhuis stond, gevestigd was, stamt dus ook uit ***Johan*** den Voogd, en ***Berend,*** den burgemeester van Vreden. Terwijl ***Henrica Torck,*** de vrouw van ***Johan den*** *Olden* haar goederen in Kleefsland had en waarschijnlijk ook uit die streek geboortig was, lagen ***Johan's*** eigen bezittingen in het Vredensche, waarbij thans ook, dank zij de acte van 1631, vast staat dat de Bammel aan ***Johan*** uit zijn vaderlijke goederen was ten deel gevallen. Zijn moeder ***Catharina de Grave*** was geen Vredensche, haar familiebezit lag te Bocholt en daaromtrent. In den Bammel mogen wij waarschijnlijk een oud Kernebecksgoed zien, dat aan ***Berend,*** den burgemeester-ambtman zal toebehoord hebben. Het door dezen (vóór 1491) gekochte Sickinck, lag ten Noorden van en grensde aan den Bammel. Een geslacht van Bammel of Bamloe komt nog in de vijftiende eeuw voor.

Een tweede belangrijke aanvulling op de door ons gegeven genealogische uiteenzettingen betreft de afstamming van den z.g. voogdentak of Ahauser lijn. Op grond van eenige nader mede te deelen acten kan deze voogdentak, stammende uit den bisschoppelijken „huisschrijver" (secretaris) *Henrick v. K.*, worden aangesloten op de lijn der schulten, terwijl voorts is gebleken, dat *Sibilla,* die het goed Kernebeck door haar huwelijk in het geslacht *von* ***Bueren*** overbracht, geen dochter was van den laatsten schult *Gerdt* (st. 1563), maar van genoemden ***Henrick v. K.*** De nieuw gevonden acten volgen hier:

15 Nov. 1564.
Johan von Bueren, rentmeester te Ahaus, verklaart, dat nademaal de bisschop Bernhardt enz. hem den hof te Kernebeck na het afsterven van zijn zaligen lieven v et t er ***Gerdt schulte to Kernebecke,*** daar deze geen lijfserven heeft gehad, heeft „ingedaen und verschreven" enz., hij (Johan) zijn vorstelijke genade en het domkapittel „underdanichlich dienstlich" bedankt en voorts verschillende bepalingen en voorwaarden inzake de hoorigheid aanvaardt enz.
Staatsarchief Munster.

27 Juli 1582.
Johan von Bueren en ***Bela von Kernebeck,*** echtelieden, doen kond, dat in het jaar 1517 hun vader ***Henrich von Kernebeck,*** gewezen huisschrijver, door Bisschop Erich van Munster is begiftigd met den Hagenkamp bij Ahaus en de thans fungeerende administrator van het bisdom hun beiden tegen teruggave van voorzegden kamp een anderen kamp, den Annenkamp, heeft overgedragen, waarmede zij, echtelieden, voor zich en hun erven volkomen genoegen nemen enz. hetgeen door Johan v. B. met zijn gewone zegel wordt bekrachtigd [2].
Archief Anholt.

Op grond hiervan moet thans de door ons in tabelvorm gegeven genealogische samenhang van *Sibilla (Beta)* met de laatste schulten als volgt worden herzien, waarbij o. i. ook op grond der voornamen de onderstelling gewettigd is, dat *Sibilla*'s vader ***Hendrik*** een broeder van den voorlaatsten schult *Werner* ***v. K.,*** en ***zij*** beiden zoons van den schult *Johan* zullen zijn geweest:

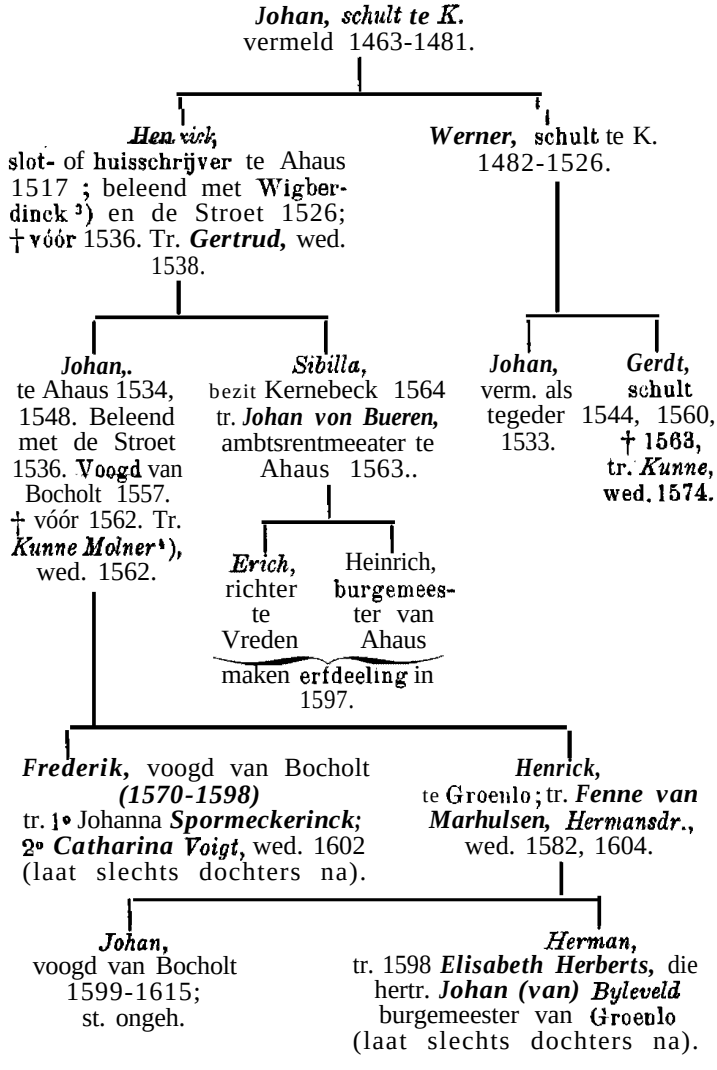

De hier als stamvader aangenomen schult *Johan* zal uiteraard weer met de oudere schulten *Herman* (1330),

[2]) Het wapen dezer *von Bueren*'s is in zilver een goudgekroonde zwarte leeuw.

[3]) Wigbardinck ging door vererving over op de von *der Becke*'s, die later naar Amsterdam verhuisden en het goed in 1612 verkochten (vgl. Inv. Huisarchief Welbergen).

[4]) Zij was de dochter van *Arndt Molner,* bisschoppelijk rentmeester (verwarer) in het ambt Ahaus.

Wigbold (1361) enz. in genealogisch verband staan ; dit verband kwam intusschen nog niet aan het licht. Naar de voornamen te rekenen kan *Johan* de zoon zijn van den schult *Henrick* (1429—1452), den tweeden van dien naam. Over de rechtspositie der schulten en het karakter van den hof' Kernebeke is intusschen veel wetenswaardigs gevonden ; uitvoerige behandeling van dit onderwerp zou ons echter te ver voeren.

Wij deelden reeds mede dat Kernebeck in de ons uit oorkonden bekende periode ressorteerde onder den hof Loen. Zijn bezitters waren „tegeders" (rechters) in het Loensche hofgericht. Tot Kernebeck behoorden blijkens het „Lagerbuch" de aangrenzende goederen Averdyck en Buddenborg, alsmede een groot aantal tienden onder verschillende kerspelen [5]). Door zijn ligging aan land- en waterwegen was de hof ook strategisch niet zonder belang. In de 15de eeuw diende hij den bisschop als steunpunt in den meest westelijken uithoek van zijn wereldlijk gebied. Vgl. ook Westf. Adelsblatt II, 96.

Geheel in overeenstemming met wat Lohmeyer (Das Hofrecht und Hofgericht des Hofes zu Loen, Munster 1906) mededeelt, dat n.l. de schulten te K. als tegeders in 1563 van het tooneel verdwijnen, is de omstandigheid, dat in dat jaar deze lijn van het oude geslacht Kernebeck uitstierf en het goed in een andere familie, n.l. de *Bueren*'s overging; men krijgt den indruk, dat de eerste *Kernebeclcs* uit hoofde van hun afkomst de qualiteit van tegeder hadden verworven ter gelegenheid van de indeeling van hun curtis onder den hoofdhof Loen; een administratieve maatregel van den bisschop, die op een tijdstip, dat tot dusver nog niet kon worden vastgesteld, het hotheerlijk gezag over den hof Kernebeck met bijbehooren — vermoedelijk in praeteodalen tijd een eigen hofmark vormende — moet hebben verworven. Van bedoeld tijdstip. dat omstreeks 1300 of eerder is te stellen, moet ook dateeren de aanduiding der bezitters als „scultetus" of „schulte", d. i. vertegenwoordiger van den hof heer, n.l. den bisschop; deze functie bracht onvermijdelijk mede, dat men woonde op den hof, te midden van de hofmark, later veelal boerschap (legio, burscapium) genoemd. En zoo zal het ook zijn te verklaren, dat naarmate de landelijke positie der familie in een stedelijke overging, op den duur niet steeds de oudste zoon de functie van schult kon overnemen en ten slotte zelfs geen lid der familie meer voor het schultambt te vinden was [6]); zoo ging de hof als een gewoon vermogensbestanddeel door vrouwelijke vererving in een ander geslacht over. Sindsdien wordt hij als „Beihof" van den hof te Loen aangeduid, waarmede men o. i. de bijzondere positie der oude curtis bedoelde aan te geven. Als zoodanig vonden wij alleen nog vermeld de curtes Ramsdorf, Holthausen en Probstinghof, terwijl het ook juist deze vier hoven zijn, die blijkens het Lagerbuch oudtijds den heer- of rustwagen, zijnde een in den oorlog gebruikt voertuig, ook „Ketzwagen" genoemd, van paarden moesten voorzien. Uit een en ander krijgt men den indruk, dat Kernebeck van meer beteekenis was dan de gewone tegederhoven van den hof te Loen en oorspronkelijk aan dien hof moet gecoördineerd zijn geweest [7]). Wij zouden er dan een oud-Germaansche curtis in moeten zien, welke oorspronkelijk het middelpunt vormde eener villa, en waarop z.g. schepenbaarvrije eigenaars als zelfstandige heeren waren gezeten s). Op dit laatste duidt ook de bijzonderheid, dat. zijn bewoners nog in den tijd, dat zij als Loensche tegeders en schulten voorkomen, vrij waren van den gewonen dingplicht, d. i. den plicht om in het go-ding (gericht) te verschijnen.

Klaarheid omtrent die alleroudste geschiedenis van Kernebeck zal wel zeer moeilijk te verkrijgen zijn, zooals trouwens ook de geschiedenis van het kerspel Vreden als zoodanig nog goeddeels in het duister ligt. Zeker is, dat omstreeks 1400 de Bisschop zoowel de gerichtsbaarheid in dit gebied als de hotheerlijke rechten op Kernebeck bezat, hoewel deze beide hem door de heeren van Solms te Ottenstein (tusschen Vreden en Ahaus) werden betwist. Al is noch van de geschiedenis der curtis in de 14e eeuw, noch ook van die van het kerspel Vreden (d. i. het gograafschap Gerkinglo), een volledig beeld te geven, zoo willen wij toch melding maken van eenige vaststaande feiten, welke wij ontleenen aan de inventarissen der „nichtstaatliche" archieven in Westfalen en aan de geschiedenis van het geslacht Solms, welke laatstelijk op zeer wetenschappelijke wijze is behandeld door Friedrich Uhlhorn [9]). De te Ottenstein gevestigde tak der graven van Solms stamde af van graaf Heinrich I (1325), gehuwd met Sophia,, erfdochter van Otto van Ahaus uit het huis Horstmar, wiens moeder was Sophia van Loen. Door deze huwelijken zijn de bezittingen der dynasten van Loen, Horstmar en Ahaus op allerlei wijzen gecombineerd, gesplitst, geruild enz., waardoor het niet altijd mogelijk is den juisten gang van zaken te onderkennen en zoo kan ook ten aanzien van de geschiedenis der curtis Kernebeck sedert deze haar zelfstandigheid had verloren, niet met zekerheid worden gezegd, of ze uit het bezit van een der genoemde huizen afkomstig was, dan wel als oud-Munsterech stiftsgoed is te beschouwen. In 1326 stond de bisschop aan den Ottensteiner de Marhulser tienden bij Vreden af; van eenig recht der Solmsen op dit gebied blijkt overigens niets, totdat in 1343 aan Heinrichs zoon Johan bij diens huwelijk met Irmgard van Steinfurt als bruigomsgoed door zijn vader wordt toebedeeld het gogericht te Vra den en eenige andere rechten en goederen. Onbestreden was een en ander

[5]) Het meergemelde Lagerbuch van het ambt Ahaus, van het jaar 1573, beschrijft nauwkeurig hetgeen volgens verklaring van getuigen, hiertoe in het bijzonder op last van den bisschop gevorderd, tot den hof K. behoorde, waarbij naast een aantal kampen, weiden enz. de gerechtigheid tot „bedrijven" van het Zwillbroick en de jaarlijksche garfttienden uit de goederen Broickinck, Helmertinck, Willerdinck, Enxinck en Isfordinck in kerspel Vreden. Meerbeck en Hempsinck in Recken. en voorts de bloedige tienden uit de gemelde goederen en verder nog uit Wernsinck, Poppinck, Jurdinck, Tenckinck, ter Wuest, ter Horst, Zeggelinck en Goverdinck; dan nog „kornteinden" en de rechten van torfsteken, ter heide en ter weide in de Ellewicker, Krownwicker en Hoveler Marken Volgens dezelfde bron.hadden de bezitters van K. de verplichting tot het houden „van beer en bul", hetgeen tevens is te beschouwen als een belangrijk prerogatief, voorheen bahoorende tot de attributen van den op de curtis gezeten hofheer; voorts tot het opbrengen van 27 mud koren jaarlijks, het ontvangen van des bisschops jachtstoet en het gereed houden van een paard voor des bisschops heer- of rustwagen of in de plaats daarvan een paard met zaal en toom.

[6]) Hierbij valt nog op te merken, dat Johan *von Bueren*, rentmeester in het ambt Ahaus en als zoodanig tevens schult van den hof te Loen, bezwaarlijk tegelijkertijd als schult te Kernebeck kon fungeeren.

[7]) De overige „tegeders" woonden allen onder het kerspel Stadtlohn; het waren de schulten van Broyl, Wennekinck en Claweshus en tot 1363 ook de schult van Bookwinckel. Kernebeck daarentegen lag op grooten afstand daarbuiten.

[8]) Vgl. von Maurer, Gesrhichte der Fronhöfe, Bauernhöfe und der Hofverfasning in Deutschland. Erlangen 1362.

[9]) Gesohichte der Grafen von Solms im Mittelalter, Marburg 1931.

niet: de Solmsen, die zich als echte roofridders gedroegen en ten slotte om hun wangedrag, na de z.g. Ottensteinsohe Fehde. voor goed uit Munsterland werden verdreven (1408), schijnen het genoemde gogericht te hebben geüsurpeerd, althans in 1359 wordt graaf Johan door de abdis van Vreden bij het stift Munster deswege aangeklaagd. Of hieruit moet worden atgeleid, dat het bedoelde gericht tot de prerogatieven der abdij behoorde is ons echter niet gebleken en evenmin hoe tenslotte deze rechtsquaestie werd beslist. Omstreeks 1400 vinden wij in het kerspel weer een door den bisschop aangestelden richter; maar nog in 1380 wordt voor het aanleggen van een „landweer" door de Vredensche schepenen de toestemming van den Ottensteiner graat verzocht en verkregen. Even onduidelijk nu als diens verhouding tot het gogericht, is des graven betrekking op de daarin gelegen curtis Kernebeke: als hij in 1380 met zijn zoon Heinrich een deelingsverdrag maakt, verkrijgt deze niet alleen het gogericht Gerkinglo, maar ook den hot te Kernebeck en tal van andere goederen onder Vreden, Eibergen enz. Met dezen Heinrich liep de geschiedenis der Westfaalsche Solmsen ten einde; zijn rooverijen en plunderingen brachten hem en zijn huis ten slotte ten val, en als een zijner wandaden. vinden wij vermeld, dat hij zich had meester gemaakt van de reeds genoemde tienden van Marhulsen en van het goed Kern eb e c k. Hieruit zou men afleiden,-dat in het deelingsverdrag van 1380 tusschen vader en zoon over gestolen goed beschikt was. Hoe dit zij, bij de in 1408 den graaf afgedwongen capitulatievoorwaarden wordt o. a. het gogericht weer aan den bisschop afgestaan, terwijl deze sindsdienook over den hof Kernebeck onbetwist het hofheerlijk gezag zal hebben uitgeoefend.

Het zou belangwekkend zijn te weten, hoe het onder al deze troebelen den schulten op Kernebeck verging. Hun namen vernemen we echter slechts sporadisch, als tegeders en als getuigen voor de abdis en de omwonende grondbezitters. De schult *Wigbold* (1351-1362) kan met eeniqen grond als vader van den schult *Henrick* (1363-1383) worden beschouwd, en deze laatste als vader van den richter *Wigbold* (1427-1430) en den tweeden schult *Henrick* (1429-1452), terwijl een tijdgenoot van beide laatstgenoemden was de in 1423 vermelde ***Johan v. K.***, eigenaar van het goed Volckerinck, aan de overzijde van de Berkel onder Ammelo gelegen. Op hem komen wij nog nader terug.

Hebben wij dus omtrent de lijn der schulten en den uit hen gesproten voogdentak eenige aanvullingen kunnen geven, thans moge ten slotte nog volgen wat omtrent de stamreeks van het nu levende geslacht aan het licht kwam; de voornaamste acten, t. w. die omtrent *Berend* en *Johan* en de boedelscheiding der zoons van laatstgenoemde vermeldden wij reeds. Het actenmateriaal omtrent Johans zoon ***Diderick*** en kleinzoon ***Otto*** werd nog eenigszins aangevuld, terwijl Otto's zoon *Coert von Kernebeck* in 1692 te Stadtlohn verschijnt met een overigens onbekende vrouw *Stine (Christina)*, met wie hij een stuk land aldaar verkoopt. Het wordt hierdoor onzeker, of de zoon *Johan* uit Otto's eerste of tweede huwelijk (met *Catharina Thier*) geboren is. Omtrent dezen *Johan* werd nog een niet onbelangrijke acte gevonden, welke de leemte tusschen 1618 en 1629 aanvult: wij hebben reeds als onze meening uitgesproken dat

Johan destijds te Vreden woonde en in de twintiger jaren der zeventiende eeuw naar Burgsteinfurt moet zijn uitgeweken. Thans werd in het Munstersche General-Vikariat een stuk gevonden, waarin *Johan* inderdaad als inwoner van Vreden wordt vermeld, en wel een „Specificatio" der in het jaar 1624 in de stad aangetroffen „reformirten Burger". Behalve Johan vinden we op deze lijst nog andere bekende namen, de *Willink*'s en ***von Hummell***'s, ***Johan Thier***, en ook ***Margaretha***, de weduwe van Claus, ouderen broeder van *Coert v. K.* Uit laatstbedoeld stuk valt tevens af te leiden, dat ***Johan***'s zoon ***Egbert*** nog vóór de verhuizing naar Steinfurt is geboren (1623).

3. ***Het opvoeren der stamreeks*** is mogelijk geworden doordien de leden van den tak-Bammel, waarvan thans bekend is, dat zij uit ***Johan,*** den voogd van Vreden, statnmen, tevens konden worden aangewezen als rechtsopvolgers van *Johan von Kernebeck*, heer van Volckerinck onder Ammeloe, die voorkomt met zijn vrouw *Gese* in het jaar 1423 en de vader moet geweest zijn van den burgemeester ***Berend.***

Uit de bovenvermelde acte betreffende Sickink (1491) blijkt. dat ***Johan,*** die toen als pandheer van dit goed optrad, *Berend*'s zoon is geweest, terwijl wij reeds mededeelden, dat hij naast *Ermgard* (zijn moeder ?) de eenige von Kernebeck was te Vreden; ook in andere plaatsen vinden wij, afgezien van den schult op K. (destijds schult *Werner*) niemand. die als zoon van Berend in aanmerking komt, hoewel schattingslijsten over het geheele ambt Ahnus aanwezig zijn. Reeds daarom kunnen wij vermoeden dat *Johan* de eenige zoon was en bestaat de meeste waarschijnlijkheid dat zijn grootvader. dus de vader van *Berend*, *was* de in 1423 levende ***Johan.*** Deze waarschijnlijkheid wordt vrijwel tot zekerheid door een onlangs gevonden acte van omstreeks 1620. waaruit blijkt, dat een rente ten laste van *Johan von Kernebeck*, van den Bammel, burgemeester van Vreden, afkomstig was van ***Johan von Kernebeck***, van Volckerinck, die deze rente in meer gemeld jaar 1423 ten behoeve van het Vredensche kapittel had gevestigd. De tak Bammel, en derhalve ook *Berend v. K.*, moet dus stammen uit laatsgenoemden *Johan.*

Volledigheidshalve laten wij hier alle acten, welke tot dusver over de Kernebecks van Volckerinck aan het licht kwamen, volgen:

A° D^i M°CCCC° vicesimo tertio ipso die Gertrudis virginis. Schepenen van Vreden verklaren, dat ***Johan van Kernebeke en Ghese*** zijn echte wijf aan proostin en kapittel van Vreden hebben verkocht een jaarlijksche rente uit hun land binnen en buiten „desen wicbolde" en uit hun erve Volkerinch, gelegen in de boerschap Ammelo.

23 Juni 1468.

Merye van Erppach, abdis van Vreden. Gherdt van Keppel, ridder, Clawes Giginck, Herndt van Hovele en ***Hinrick van Kemebeke geheten Volkerinck*** en voorts Wilhelmus Holtman. priester te Ottenstein. He man Giginck rn Johan Hactoert verklaren dat zij met toestemming der erfgenamen, hoer- en markegenooten geschonken hebben aan dm grooten maarschalk Sint Anthonis te Ammeloe ern hooimaat bij den Diepenbroke. De abdis zegelt als „overste holtrichter", Gherdt van Keppel zegelt op last van den heer van Bronhem en der kinderen van Stenforde „als ein mumber"; Berndt

van Hovele zegelt „vor mi und medde vor *Hinrike van Kernebeke* vors." enz. enz. [10]).

Anno Domini M°CCCC°LXXVIII.
Johan van Twycklo en ***Hynrick*** van ***Kemebeke anders gehyeten Volkerynck*** zijn borgen voor den schult van Schelve; keurnooten zijn de schulten toe Kernebeke en ten Sydenhave.

8 April 1484.
Voor notaris Boiff verschijnen „magnifici et circumspecti viri et domioi" Wessel van Besten, burgemeester, Johan Budde, richter, voorts „camerarii", „consules et proconsules opidi Vredensis", „sindici et provisores fabrice ecclesiae b. Marie et s. Georgii" onder welke laatste genoemd wordt ***Henricus de Kemebeck,*** en ten slotte „principaliores totius communitatis dicti opidi" waaronder wederom, als eerste, ***Henricus de Kernebeck;*** al deze personen geven een volmacht aan drie andere (geestelijke) heeren.

14 Juli 1484.
Johan Budde, richter, verklaart dat ***Aleit van Kernebeke,*** nagelaten huisvrouw ***Hinricks van Kernebeke*** met haar zoon en momber ***Hinrick van Kernebeke*** naar begeerte ***Hinricks*** zaliger ged. hebben opgedragen aan de „radesluden und verwairers" van den hooggeloofden maarschalk sunte Anthonis der kapel te Ammelo een tuin met toebehooren, gehaeten de Rovenghorden, met een stuk lands van één schepel gezaaie, achter de tuinen behoorende tot Volckerinck, waarvoor de raadslieden enz. ten eeuwigen dage zullen zorgen dat men bidden zal (en in het boek der kapel zal inschrijven) „vor ziele ***Hinricks*** vors. und siner olderen ziele und vort vor all de goennre ziele" enz. Keurnoten: ***Bernt van Kernebeke*** en Johan schult van Schelve [11]).

Arch. Anholt.

Ten slotte volgt hier de acte, getrokken uit het in het archief-Anholt berustende „Registrum Praesentiarum in Vreden, wobey ahngewiesen werde die Gründe waraus die Praesentien bezahlet werden enz." (De laatste daarin vermelde en gedateerde acte is van het jaar 1618):

> Vidua *Joannis* ***Kernebecke*** de domo 1 hornsgulden so gelegen ihn der Wulnerstrassen tuschen Hermen Werssings und Johan Willinges haus NB. es wirdt ein versiegelt brief gefunden unter dero stadt zu Vreden siegel worin ***Johan von Kernebecke*** und Gese sein hausfraw einen Erw. Capitul verschrieben sess sahillinge penninge tho Munster genge und geven uth ihren laude binnen und buten wigboldes und aus den Erbe Volckeringh ihm Ammell auff martini zu bezahlen sonder loese von jahr 1423.

De hier bedoelde weduwe kan geen andere zijn dan *Brigitta*, de vrouw van ***Johan von Kernebeck*** van den Bammel, herhaaldelijk voorkomend als schepen en burgemeester van Vreden, aldaar wonende in de Wüllnerstrasse.

Er behoeft geen twijfel te bestaan of het huis, waarop het verband wegens de bedoelde rente van 1423 omstreeks 1620 nog rustte, hetzelfde huis is, dat wij herhaaldelijk als eigendom der leden van den tak Bammel

[10]) *Keppel* zegelt met een gedeeld schild: een vlechtwerk en een sohuinbalk van ruiten; de *Giginck*'s met een gevierendeeld schild (dus gelijk de dynasten van Ahaus, uit wie zij waarschijnlijk stammen): *Hovel* met de drie driehoeken; *Hacfoert* met twee gekruiste leliestengels.

[11]) Uit-deze acte blijkt, dat ***Henrick v. K. een*** gelijknamigen zoon had; wij achten het niet onmogelijk, dat deze identiek is met den ***Henrick v. K.,*** die omstr. 1520 voorkomt als prior van het klooster Groot-Buerlo. Zoo is het ook wellicht te verklaren, dat deze tak-Volokerinck met hem uitstierf en dit goed door vrouwelijke vererving in andere handen kwam; de laatstbedoelde ***Henrick*** had inderdaad een zuster, omtrent wie verder niets bekend is,

ontmoet hebben. De belendingen wijzen dit uit: in 1600 lag het tusschen de huizen van Herman Warnsing en Henrick Schnieders; volgens de zooeven geciteerde acte (omstr. 1620) tusschen Hermaq Warnsing en Johan Willing ;
1634 tusschen Joh. Bulsing en Joh. Willing;
1667 tusschen Joh. Bulsing en Joh. Willing; enz.
Op grond van het bovenstaande mogen de oudste generaties dus o. i. als volgt worden opgesteld:

Stamreeks.

1. ***Johan von Kernebeck,*** van Volckerinck, vermeld in 1423 met zijn vrouw *Gese*, als hij een rente vestigt ten behoeve van Proostin en Kapittel van Vreden, en daartoe verbindt zijn goed Volckerinck onder Ammeloe, kerspel Vreden, en al zijn verdere goederen binnen en buiten het „wigbold" der stad Vreden. Zijn zoons waren :

1. ***Henrick von Kernebeck,*** genaamd ***Volkerinck,*** vermeld in 1468, 1478 en 1484, tr. *Aleid* die als wed. voorkomt in 1484 met een zoon, ***Henrick von Kernebeck.***

2. *Berend*, volgt II.

II. *Berend von Kernebeck*, vermeld 1467, leenman der abdij Vreden 1485, bisschoppelijk ambtsrentmeester (verwarer) te Ahaus 1468, zegelt als ambtsdrost over slot, stad, heerschap en ambt van Ahaus 1472, schepen te Vreden 1479-1494, burgemeester 1486, 1.487 ; vermeld als eigenaar van Sickinck 1491, met zijn zoon ***Johan,*** die volgt.

III. ***Johan von Kernebeck,*** vermeld te Ahaus als behoorende tot het bisschoppelijk hof 1482-1483, voogd van Vreden 1483-1486, pandheer van Sickinck 1491, bezit den Bammel enz. st. 1619 of 1620, tr. *Catharina* de (die) *Grave*, als wed. vermeld 1520-1553, dr. van ***Diderick*** en ***Wilhelma ten (von) Rodde.***

Uit dit huwelijk o. a. :

1. *Berend von Kernebeck*, te Vreden 1618-1629, te Booholt 1537-1558, schepen aldaar 1643, beleend met Uffeking en Dornowe bij Bocholt, erfde het halve vrijbanksgoed Rodde, tr. *Angela ten Toll*; zijn tak is in mannelijke lijn uitgestorven 26 Oct. 1636.

2. *Diderick*, volgt IV.

3. Johan von Kernebeck, de Olde, op het goed den Bammel bij Vreden ; vicaris te Bocholt, tr. daarna ***Henrica Torck*** ; uit zijn zoon ***Johan*** (vermeld 1578-1616), schepen en burgemeester te Vreden, een tak aldaar, welke nog in de 18e eeuw voortleefde.

4. ***Johan von Kernebeck, de Jonge,*** te Bocholt (1637-1668), beleend met Ruwewissche, tr. ***Mechteld Herrinck;*** uit hem een tak te Bocholt en te Groenlo.

IV. ***Diderick von Kernebeck,*** vermeld te Vreden 1531-1660, pandheer van Sickinck 1631, schepen, notaris en secretaris, burgemeester, enz. enz.

Door de laatstgemelde vondsten zijn de in onze vroegere publicaties genoemde, verschillende groepen in hoofdzaak tot een tweetal terug te brengen, en wel 1° de groep der schulten, afstammende van den door ons vermelden schult ***Johan*** (1463—1481), die weer vermoedelijk een zoon geweest is van den schult ***Henrick*** 11 (1429-1462); tot deze groep behooren dan tevens de bisschoppelijke voogden van Bocholt; 2° de uit ***Johan v. K. (1423)*** stammende lijn-Volckerinck, voortgezet in de Bocholter lijn, die zich weer splitste in de takken Uffeking (en Rodde), Gansey (en Sickinck), Bam-

mel en Ruwewiese. Van deze vier is de oudste zeker uitgestorven, de tweede leeft voort in het thans gedeeltelijk tot den Nederlandschen adel behoorende geslacht, terwijl niet onmogelijk is, dat van de takken Bammel (te Vreden) en Ruwewiese (te Groenlo) nog nakomelingen — al dan niet wettige — in leven zijn. Ook uit andere takken zal men wellicht nog dragers van den naam K. kunnen vinden; nog afgezien van hen, die dezen naam in vroeger of later tijd aan het goed hebben ontleend, zonder met het hier behandelde geslacht in eenig genealogisch verband te staan.

Eindelijk moeten wij ten aanzien van een tweetal takken een „non liquet" uitspreken: noch van den uit den pastoor *Werner* gesproten (bastaard-) tak, noch van een te Ramsdorf gevestigde notaris-familie v. K. kunnen wij de herkomst met zekerheid vaststellen. De bedoelde pastoor en kanunnik, reeds eerder vermeld, komt wegens zijn voornaam in aanmerking om tot de lijn der schulten te worden gerekend. Bovendien moet hij als vicaris van St. Anthonius (te Ramsdorf), nauw verwant zijn geweest met zijn voorgangers als zoodanig, heer Berend (X31-1631) en heer *Anthony* v. K. (1571—1573) immers moest de vicaris steeds worden gezocht onder de „proximi" en „ex genealogia Kernebeke legitimo thoro nati" (stichtingsacte, de anno 1521). Heer Werner zegelde in 1591 met de twee jachthoorns, en overleed in 1600. Zijn nakomelingen waren, zooals reeds werd meegedeeld stift-Vredensche ambtliedcn te Bocholt, d. w. z. beheerders van de goederen, welke de abdij Vreden aldaar bezat. — De tweede, nog niet aangesloten groep, die der Ramsdorfsche notarissen, vermelden wij ook wijl zij, blijkens een in het Munstersche Gen.-Vicariaat bewaard zegel, het bekende wapen der von Kernebecks voerde : in 1737 zegelt aldus *Johannes Gerardus v. K.*

Met een schetsmatige afbeelding der beide laatstvermelde zegels willen wij dit artikel besluiten.

Joh. Ger. v. K. 1737.

Werner v. K. 1.591.

Het zegel van den Ramsdorfschen *Johannes Gerardus v. K.* is gedrukt op een stuk van 1737, waarbij hij een verklaring aflegt ten behoeve van een familielid. Het vertoont het schild met de beide hoorns, zonder eenige toevoeging, en, hoewel zeer beschadigd, een helm met dekkleeden en helmteeken; dit laatste bestaat uit een nog vrij duidelijk te onderscheiden vlucht, en wijkt dus af van dat der thans nog levende familie, die als zoodanig een jachthoorn voert.

Het tweede zegel, door den kanunnik en vicaris heer *Werner* gedrukt op een missive van 17 Jan. 1691, is eenvoudig maar zeer duidelijk en goed geconserveerd. Het is een z.g. blind of oblaat_-zegel en vertoont slechts het schild, waarboven de letter8 W. K.

Ten slotte wijzen wij er nog op, dat ook bij deze beide zegelafdrukken de jachthoorns den oorspronkelijken, juisten stand hebben, n.l. met de opening of uitmonding naar boven.

Bijdragen tot de kennis der middeleeuwsche geslachten van Holland en Zeeland,

door Dr. HENRI OBREEN.

De heeren van Putten en van Strijen.

(Vervolg van L, 328.)

V. *Beatrix*, de oudste dochter van heer Nicolaes en van vrouw Aleyd, beërfde na doode haars vader8 de heerschappij van Putten, na het overlijden harer moeder die van Strijen; haar beide zusters Oda en Aleyd kregen uit de nalatenschap alleen geldelijke inkomsten.

Nog bij het leven haar8 vaders, maar waarschijnlijk slechts kort voor zijn dood, huwde de rijke erfdochter een hoogst aanzienlijk Vlaamsch edelman *Hugo heer van Sottegem.* Diens moeder Maria had haar echtgenoot Gerard, heer van Sottegem, het burggraafschap van Gent, waarmede de heerlijkheid Heusden (bij Gent) van ouds verbonden was, ten huwelijk gebracht [135]). Gerard en Hugo verkochten deze rechten evenwel in 1300 aan den oudsten zoon van den graaf van Vlaanderen, welke Hugo daarvoor in de plaats het kasteel van Saaftingen met 400 morgen lands afstond [136]). Doordat Sottegem leen van Henegouwen was [137]), kwamen vader en zoon spoedig in nauwe betrekking met den graaf van Henegouwen-Holland en daar deze relatie van verstrekkenden invloed werd, moeten wij hierop wat nader ingaan.

In het jaar 1310, toen op 24 Juni de wapenstilstand tusschen Vlaanderen en Henegouwen ten einde was geloopen, trokken beide vorsten, slagvaardig, te velde, doch door bemiddeling van een broeder van den Vlaamschen graaf werd de weg der onderhandelingen nogmaals ingeslagen en een bijeenkomst te Doornik belegd, waar de uitspraak aan drie zegslieden werd overgelaten. Bij acte van 17 Aug. 1310 waren de heer van Sottegem en zijn zoon Hugo er met al hun goederen borg voor gebleven, dat graaf Willem III deze uitspraak zou nakomen [138]). Onze graaf nam evenwel met de arbitrage geen genoegen en de graaf van Vlaanderen hield dan ook de goederen van Gerard en Hugo in zijn bezit. Nog in October 1311 trachtte de koning van Frankrijk Vlaanderen te bewegen deze goederen aan de eigensars terug te geven, doch tevergeefs; nog op 19 Apr. 1312 waren zij in handen van graaf Robert [139]), die ze eerst op het einde van 1313 teruggaf [140]).

Graaf Willem III, die, het blijkt uit verschillende voorbeelden, zich niet ondankbaar toonde tegenover getrouwe vazallen, zal er ook in dit geval op bedacht zijn geweest de door zijn toedoen geleden schade zooveel mogelijk te herstellen, door Hugo in verbinding te brengen met de rijke erfgename van Putten, terwijl vermoedelijk heer Nicolaes, eenmaal voor het plan gewonnen, bij zijn naderend uiteinde deze verbintenis bespoedigd zal hebben.

[135]) Voor de oudere burggraven van Gent zie men: W. Blommaert, Les châtelains de In Flandre, Gand, 1915; voor die der latere tijden: A. Havenith, La ricomté de Gand, Anvers 1900.

[136]) de St. Genois, Inv. anal. des ohartes de Flandre, nos 1033 en 1087. — Hugo behield evenwel recht op de titels (Havenith, bl. 188-189).

[137]) Zie: 1er cartul. de Hainaut, Archief Rijssel B. 1582.

[138]) de St Genois, a. w. no. 1216; vgl. Kluit, Hist. crit. 11, bl. 1025.

[139]) a. w. no. 1244; vgl.: Arch. Rijssel B 260.

[140]) Havenith, a. w. bl. 191.

Hugo en Beatrix komen op 6 Oct. 1311 het eerst als echtelieden voor bij de verschillende uiterste wilsbeschikkingen van heer Nicolaes; op voornoemden dag beloven zij onder meer de beide zusters van Beatrix in de hun besproken goederen te zullen handhaven en treffen regeling in zake de voogdij dezer beide minderjarigen [141]).

Zonder moeilijkheden van de zijde des graven werd Beatrix nu spoedig met hare grafelijkheidsleenen, waarvan het denombrement hier reeds ter sprake is gekomen, beleend, doch de heer van Voorne stelde eischen, die voor de nieuwe vrouw van Putten ernstige gevolgen schijnen te hebben gehad. Hoe de vork precies in de steel zat is niet meer na te gaan, doch ziehier wat wij weten.

De toenmalige heer van Voorne, Gerard geheeten, had in 1303 met zijn neef (de verwantschap ontgaat ons), den heer van Putten, een nauw verbond gemaakt om hem „mit alle mire macht te raden, starcken ende helpen" [142]); hij werd bij het beleg van Zierikzee in Maart 1304 tegelijk met hem geridderd [143]), vernieuwde einde 1306 zijn beloften van drie jaar te voren en verklaarde ziohin geval van breuk „witteloos, trouweloos ende meenedich" [142]), doch in Juni 1308 was deze breuk er ; beide heeren gaven toen brieven, waarbij zij elkander alle verbanden, die tusschen hen bestonden, kwijtscholden, verklaarden, dat zij in twist waren en deze aan den graaf verbleven [144]). Hoe dit afliep weten wij niet, maar het volgende geeft ons te denken: op 3 Aug. 1312 belooft Hugo van Sottegem aan den heer van Voorne de misdaden, „die onze lieden of wij hebben mesdaen jeghens dien heere van Vorne, daer hij was in ons liever heere tsgraeven dienste", te zullen beteren naar 's graven zeggen [145]). Rooskleurig was de verhouding dus in elk geval niet en nu het geviel, dat Putten aan Voorne leenroerig was voor Berwoutsmoer [146]), werd de toestand nog ingewikkelder.

Reeds op 21 Oct. 1312, dus binnen het jaar na haars vaders overlijden, kwam Beatrix voor den graaf van Holland en verklaarde zich bereid aan hem, in plaats van aan den heer van Voorne, manschap te doen van alle goederen, die haar waren aanbestorven van haar vader [147]); evenwel, de oneenigheid hield aan. In 1314, op 18 Juli, deed de graaf uitspraak in de twisten tusschen de heeren van Voorne en Putten, die hem als arbiter hadden aangewezen. Het onderzoek en de uitspraak geschiedden „mit onsen hoghen rade van welgeboren luden ende van onsen steden van Hollant en Zeelant". De graaf verklaarde, dat de handvesten, die Voorne getoond had, meer waarde hadden, dan alle betoogen van heer Hugo en zette zichzelf 'in de „bruucwere van den goeden, dair die hantveste of spreeckt", totdat de grenzen nauwkeurig zouden zijn afgebakeod, daarna zou Voorne deze goederen, waarvan naam, noch juiste ligging worden opgegeven, ontvangen [148]). Uit een later stuk blijkt dat Hugo en Beatrix bij deze gelegenheid 9000 pd. zw. torn. aan Voorne betaalden, omdat zij hun leenen niet bij tijds van dezen verzocht hadden [149]). Ondanks dit alles noemt heer Gerard van Voorne zich in 1316 en 1317 plotseling eenige malen heer van Voorne en van Putten [150]).

Deze onsamenhangende gegevens vormen, jammer genoeg, het eenige, wat wij weten, over die moeilijkheden, waardoor de heer en vrouw van Putten in geldelijke ongelegenheden schijnen te zijn geraakt. De erfenis van heer Nicolaes, door den Vlaamschen oorlog en zijn royale uiterste wilsbeschikkingen al zeer bezwaard, werd juist in deze tijden nog meer belast door de verplichtingen, gesproten uit het huwelijksverdrag van Beatrix' zuster Oda. Deze was nog heel jong. in 1306, door haar vader ten huwelijk beloofd aan Willem, oudsten zoon van Gerard, heer van Hoorne en Altena. Deze laatste zou zijn zoon de heerlijkheid Altenaontruimen, Nicolaes gaf zijn dochter 6000 pd. in eens, benevens een jaargeld van 200 pond mede [151]). Einde Dec. 1316 had het huwelijk, nog bij het leven van Oda's moeder, vrouw Aleyd van Strijen, plaats en deze verhoogde de bruidschat tot 10.000 pond [152]); een waarlijk niet onbelangrijke som.

Wij weten niet of de inkomsten, die heer Hugo uit zijn bezittingen te Sottegem, te Saaftingen en in de buurt van Gent trok, van groot belang waren, maar dat hij en zijn vrouw niet ruim in hun geld waren, blijkt niet alleen uit het feit, dat Hugo geld opnam bij de lombarden te Schiedam [153]) en te Reimerswael [154]), maar vooral uit het volgende. In Januari 1317 maakten Hugo en Beatrix bekend, dat de graaf hun de gratie had gedaan „dat hi ons heeft oerlof ghegheven, omme oppenbaeren noet van scouden, die wi scoudich sijn, te vercopene van onsen moerdijc, die wi van hem houden te liene, tote tien dusend pond holl., ter minster scade van sinen lande"; de graaf zou van deze 10.000 pond er 2000 als vergoeding voor zijn concessie krijgen, benevens Hoedekenesseroord [155]). Een jaar later verbonden beide echtgenooten al hun erfgoederen aan den graaf om hun borgen schadeloos te houden bij de lombarden van Schiedam, wegens een schuld van 550 pd. holl., terwijl de graaf van zijn kant de borgen voor schade beloofde te zullen vrijwaren [156]). Hugo ontdeed zich dan ook van verschillende zijner goederen in Vlaanderen gelegen ; zoo verkocht hij met zijn vrouw aan de abdij van St. Bavo te Gent heerlijke rechten in de buurt dier stad (1319) [157]), vervreemdde (1320) goed onder St. Gooriks-Oudenhove [158]) en gaf Beatrix (1321)

---

141) P S mhb. fol. 40. — Omstreeks dezen tijd moet Hugo ridder zijn geworden: Reken. Dordr. uitg. Dozy, bl. 79.
142) P S mhb. fol. 32.
143) Stoke, VIII, vs. 673-677.
144) P S mhb. fol. 32 v°.
145) v. Mieris, II, bl. 126.
146) v. Mieris II, bl. 123.
147) P S mhb. fol. 12 v°,
148) P S mhb. fol 13 v°. — De grensscheiding, dd. 3 Apr. 1315, ald. fol. 12.
149) Ald. fol. 33, stuk van 7 Jan. 1338.
150) Reg. Voorne B fol. 134 v°. en 7 v°.
151) P S mhb. fol. 41-43.
152) Äld. fol. 40 v°. en 43.
153) 1317. 13 Jan.: De graaf belooft Jan van Bergen schadeloos te houden van een borgtocht voor Hugo jegens den lombard van Schiedam. Reg. Hann. bl. 69.
154) Dit blijkt uit een stuk van 28 Nov. 1325; die van Saaftingen waren borgen. Reg. EL. 20, fol. 65 v°.
155) v. Mieris, II, bl. 165 en 166. — Het gors Oedekenisse wordt al in 1805 genoemd, P S mhb. fol. 204; het lag in de buurt van Drimmeleu.
156) v. Mieris, II, bl. 168 en 169.
157) Te Evergem, Sleydinghe, Wondelgem, ens.; Wauters. Table chron. VIII, bl. 724.
158) Havenith, a. w. bl. 193, noot 3.

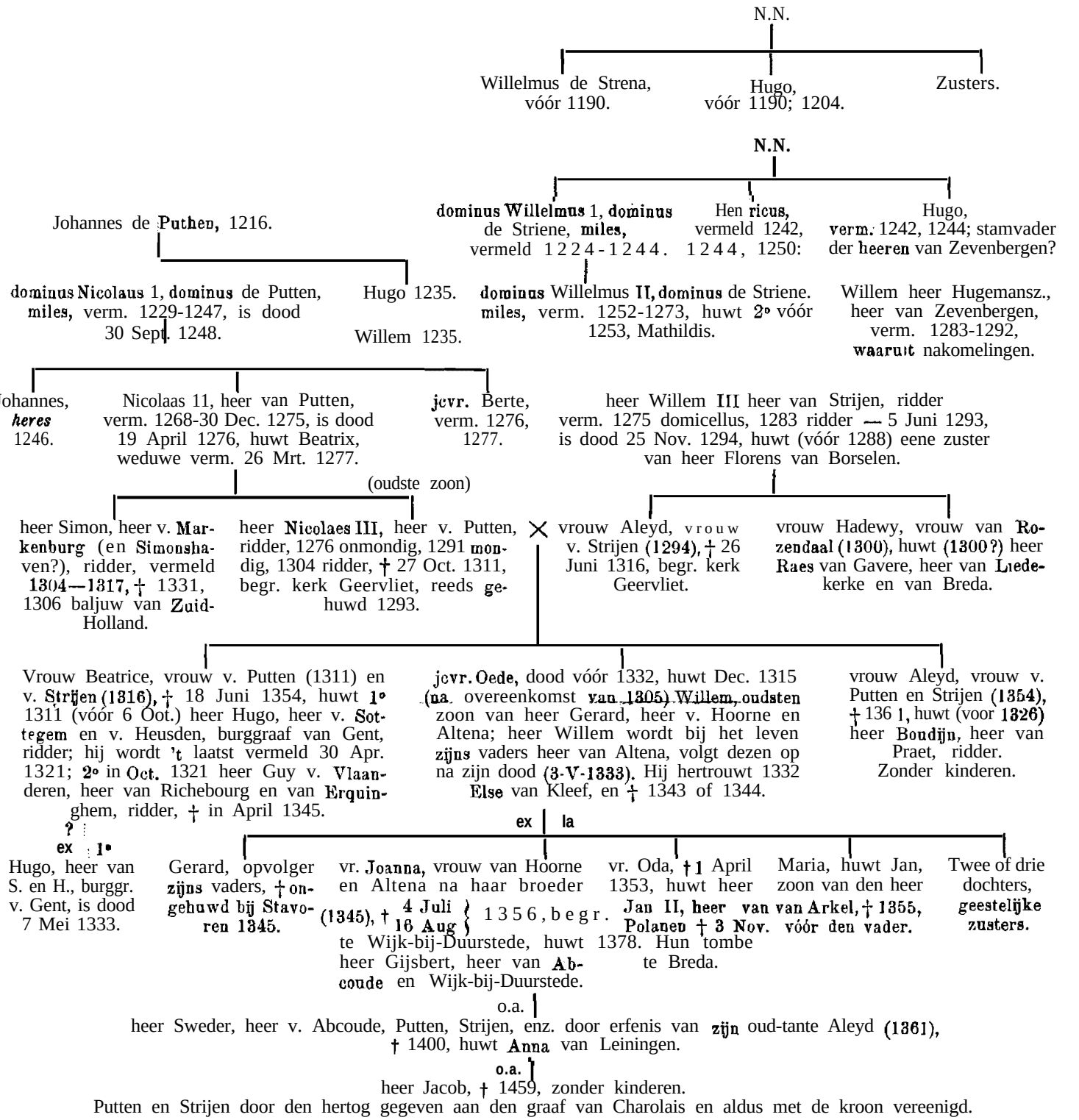

aan de abdij Ter Does vergunning om vrijelijk over Albrandswaard en Heiligenberg te beschikken [159]).

De ambachten Almonde en Dubbelmonde, die op een ons onbekende wijze aan beide echtelieden waren gekomen [160]), verkochten zij aan den graaf van Holland, die ze in 1320 weder overdroeg aan zijn bekenden kamerling Willem van Duvenvoorde [161]). Het was te midden van deze moeilijke omstandigheden dat heer Hugo in 1321 overleed.

Zijn weduwe hertrouwde nog in datzelfde jaar; waarschijnlijk had de kinderlooze, nog jonge vrouw groote behoefte aan den steun van een echtgenoot. De keuze viel wederom op een Vlaming, nog aanzienlijker van afkomst, dan haar eerste man, een telg n.l. uit het

[159]) a. w. bl. 388. — A. dat weer rijdende was geworden, kwam kort daarop aan den bekenden grafelijken klerk Gerard Alewijnsz.; v. Mieris, II, bl. 687 en Bijdr. Hist. Gen. 22, 277.

[160]) Zie denombrement.

[161]) v. Mie&, 11, bl. 209, vgl. 733; Cuvelier. Origine de la fortune des Orange-Nassau, bl. 68 vlg.

oude gravenhuis, *Guy van Vlaanderen,* heer van Richebourg en Erquinghem. Hij was een zoon van Willem van Crèvecoeur, heer van Dendermonde, en een kleinzoon van den graaf van Vlaanderen, Guy van Dampierre.

Uit de maand October 1321 dagteekenen de brieven van duwarie, waarbij Guy aan zijn vrouw een som van 600 pd. toezegde [162]); door dit huwelijk schijnt er een wezenlijke verbetering in de financiën der vrouwe van Putten en Strijen te zijn gekomen, van moeilijkheden vernemen wij niet meer.

Guy nam terstond een voorname plaats in aan het hof van den Hollandsohen graaf, maar werd ook in zijn vaderland niet vergeten ; in 1323 was hij gezant voor Vlaanderen naar Engeland [163]) en in datzelfde jaar, als raad van den graaf van Vlaanderen, getuige bij diens vredesverdrag met Holland [164]), in 1328 komt hij nog als getuige voor van den Vlaamschen graaf [165]), die hem in 1332 met het goed Beaupré bij Brugge beleende [166]). In voornoemd jaar vergunde de paus hem, dat zijn biechtvader hem één enkele keer, in doodsgevaar, een volledige absolutie zou mogen geven [167]); in 1334 was hij een der borgen bij het huwelijksverdrag van Jan van Brabant met Isabella van Henegouwen [168]) en twee jaar later getuige bij het verbond tusschen Holland, Brabant en Vlaanderen [169]). Hij overleed in 1346 [170]), maar nog in Juni van dat jaar, kort voor den noodlottigen tocht naar Stavoren, oorkondde graaf Willem IV, dat Guy had beloofd hem met tien koggen tegen de Friezen te zullen dienen, alhoewel de graaf slechts op één kogge recht had [171]).

Het is onbekend of Guy te Stavoren aanwezig was; kort daarna moet hij gestorven zijn, want op 20 Dec. 1346 komt Beatrix als weduwe voor [172]); zijn erfgenamen waren zijn verwanten de Luxemburg's, burggraven van Rijssel [173]).

Van eenige vermeerdering van grondbezit tijdens Guy's leven blijkt niet, evenmin van vervreemding, behalve wat betreft het huis te Oosterhout, genaamd Strijen, dat in 1323 aan 's graven kamerling Willem van Duvenvoorde werd verpacht [174]).

Beatrix, voor de tweede keer kinderlooze weduwe geworden, koos in de troebele tijden na den dood van graaf Willem IV de partij van Willem V (1361. Januari) [175]) en kreeg hiervoor, kort daarna, van dezen graaf de verzekering, dat haar zuster Aleyd haar in de heerschappijen van Putten en Strijen zou opvolgen [176]);

[162]) Arch. Rijssel B 411.
[163]) New Rymer, 11, 1e st., bl. 508, vgl. bl. 539.
[164]) v. Mieris, 11, bl. 275, 276.
[165]) de Potter en Broeokaert. Gesch. eemeenten v. Oost-Vlaanderen, arr. St. Nicolaas, 111. S. Pauwels. bl. 15, n. 1.
[166]) Vrediua, Généalogie, preuves 11, bl. 19 en aroh. Rijssel B. 1356.
[167]) S. Riezler. Vatik. Akten zur deutsch. Gesch. in der Zeit K. Ludw. des Bayern (Insbr. 1891), bl. 542.
[168]) Willems, Brab. Yeesten, 1, bl. 794.
[169]) v. d. Bergh, Gedenkstukken, 1, bl. 153.
[170]) Zijn testament: Arch. Rijssel, orig. oh. fonds abbaye de Loos.
[171]) P S mhb. fol. 9. — De Fransche tekst van dit stuk is reeds vroegtijdig niet begrepen; in voorn. register staat boven de acte: „Hoe die here van Putte sijn lande verdingede, dat si den grave niet dienen en souden op ten Oostvriesen", welke fout werd overgenomen in de Reg. Hann. bl. 299.
[172]) Vredius, Généalogie, preuves, 11, bl. 19.
[173]) Als voren en bl. 20.
[174]) v. Mieris, 11, bl. 334 en 339; Cuvelier, Origine, bl. 61 vlgg.
[175]) v. Mieris, 11, bl. 769 en 772.
[176]) P S mhb. fol. 13.

drie jaar later, op 18 Juni 1364, overleed zij [177]).

Aleyd, haar jongste zuster en opvolgster, de tweede zuster Oda was reeds overleden, was sedert 1326 gehuwd met *Boudijn heer van Praet,* een Vlaamsch edelman, die in 1351 en 1355 als raad van den graaf van Holland voorkomt [178]); van hun regeering valt weinig te vermelden. Aleyd stierf in 1361, zonder kinderen. De goederen van Putten en Strijen vererfden dan op Zweder van Abcoude, heer van Gaesbeek, een kleinzoon van haar zuster Oda; hij werd door den graaf van Holland op 19 Oct. 1361 beleend [179]).

(Wordt vervolgd.)

[177]) Necrol. Geervl. bij Hoynck, Analecta, 111, 2e st., bl. 203.
[178]) *v.* Mieris, II, bl. 801 en 835.
[179]) v. Mieris, 111, bl. 131. Zijn zegel o.a. De Raadt, plaat CXCVII, 1e. 3: gcvierend: 1. Abcoude, 2. Gaesbeek, 3. Putten, 4. Strijen. — De filiatie is: Oda huwt Willem van Hoorne-Altena, waaruit Johanna, vrouw van Gaesbeek, huwt Gijsbrecht vap Abcoude, waaruit Zweder,

Het gemeentewapen van Schoonhoven.

Naar aanleiding van het belangwekkend artikel van den heer Gerh. J. Lugard Jr. over bovenstaand onderwerp in het vorige nummer van het Maandblad (kk. 329—332) ontvingen wij van Dr. S. A. Waller Zeper, Rijksarchivaris in Friesland, onderstaand artikel, dat van gelijken inhoud is als een door hem tot den Hoogen Raad van Adel gericht schrijven.

In het November-nummer van dit Maandblad lees ik op kol. 332 dat de gemeente Schoonhoven zich tot de Koningin zal wenden met het verzoek om het wapen van de stad, in 1816 bevestigd, te wijzigen in dien zin dat de leeuwen de kleuren en de volgorde zullen vertoonen van het Grafelijke Henegouwsch-Hollandsche wapen. Ik heb eenige bedenkingen daartegen.

Men komt met een wolk van getuigen (kol, 331) om aan te toonen dat de „*zwarte* leeuw vóór" moet, waarbij het raam van 1696 als. oudste voorkomt. Van de gronden door het gemeentebestuur voor het wapen met den „*rooden* leeuw vóór" in 1816 aangevoerd weten wij niets. In 1669 was de heraldiek niet zoo hoog aan te slaan, maar in 1815 ook niet. Maar waarschijnlijk dacht men in 1696 niet verder dan aan de Graven van Holland. Zonder twijfel is het wapen echter afkomstig van Jan van Henegouwen, heer van Beaumont, (van Gouda en) Schoonhoven, en als wij nu zien naar de wapens van andere heerlijkheden van dezen aanzienlijken gravenzoon treft het, dat zij voor het meerendeel variaties vertoonen van zijn wapen, dat natuurlijk het Henegouwsche is met den barensteel. Ik verwijs naar d' Ablaing van Giessenburgs Gemeentewapens en begin met Goes, omdat dit juist „de zwarte leeuw vooraan" vertoont, maar. door de Beiersche ruiten, duidelijk het *grafelijke* wapen voert. Het zal afkomstig zijn van Albrecht na den dood van Guy, Graaf van Blois, toen de leenen van Jan van Beaumont aan de grafelijkheid vervielen. Doch verder Tholen met „de roode leeuw vóór", Zaandam, Koog aan de Zaan, Westzaan, alle een variatie vertoonende van de Henegouwsche leeuwen en ten slotte Beverwijk, waar de vier leeuwen, stappend, van goud zijn en de barensteel van Jans wapen is behouden. Derhalve is het zeer waarschijnlijk dat ook Schoonhoven

zulk een variatie, een soort breuk, heeft gevoerd. Door het in vergetelheid geraken van Jan van Henegouwen, iets wat ik wel eens meer heb bespeurd, is deze wijziging vroeg duister geworden en toen werd het fout verklaard ; het grafelijke wapen moest het zijn natuurlijk !

Dat desniettemin de roode leeuw zoo hardnekkig op zijn voorrang is blijven staan wijst waarschijnlijk op de overlevering, maar het is de vraag of men in 1816 gehandeld heeft op dien grond. Men zou dus m.i. goed doen het wapen te laten zooals het is, niet alleen om de kosten, maar omdat verondersteld mag worden ook, met eenige waarschijnlijkheid — ik druk mij voorzichtig uit over, iets in dien ouden tijd — dat men anders niet zou handelen in den geest en naar den stijl van dengene, die het wapen zal hebben verleend.

S. A. WALLER ZEPER.

Het spijt ons te moeten verklaren, dat wij na het betoog van den Schoonhovenschen archivaris voor de wijziging van het wapen zijner gemeente, waarbij deze ter adstructie zijner stelling eene inderdaad eerbiedwekkende rij van getuigen aanvoerde, door bovenstaande regelen van Dr. Waller Zeper allerminst overtuigd zijn. Integendeel, ter weerlegging van positieve gegevens als die welke voor het herstel der juiste kleuren der leeuwen in het Schoonhovensche wapen pleiten, is o.i. meer noodig dan het uitspreken van het *vermoeden*, dat de tegenwoordige kleuren — waarvoor niet ééne onaanvechtbare bron uit het verleden kan worden aangehaald — zouden zijn gevoerd als eene destijds gewilde variatie van het wapen van heer Jan van Beaumont.

Aangezien wij het zouden betreuren, indien bovenstaande regelen van ons geacht medelid uit Leeuwarden voor het gemeentebestuur van Schoonhoven een hinderpaal vormden op den door hetzelve o.i. terecht ingeslagen weg, hebben wij aan ons ter zake bij uitstek deskundig mede-bestuurslid Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop verzocht zijn oordeel over deze quaestie te dezer plaatse te willen mededeelen. Tot ons genoegen werd deze terstond bereid gevonden aan ons verzoek te voldoen. Wij geven derhalve thans het woord aan onzen geachten secretaris, wiens conclusies wij gaarne onderschrijven.

RED.

Op verzóek van den Redacteur aan het bovenstaande eenige opmerkingen toevoegend, moge ondergeteekende er allereerst op wijzen, dat Dr. Waller Zeper in zijn afleiding van het wapen van S. uit dat van Jan van Beaumont veel positiever is dan de heer Lugard; schrijft deze laatste dat de stad haar wapen zal hebben ontleend [1]) aan Graaf Willem III of aan zijn broeder Jan van Beaumout, de heer W. Z. acht alle twijfel uitgesloten en het auteurschap vau heer Jan bewezen. Wij zouden ons, juist wijl volgens beide schrijvers Schoonhovens wapen nog het meest afwijkt van dat van den heer

[1]) Zoowel de heer Lugard als zijn bestrijder Dr. W. Z. spreken van een wapen, dat door den heer der stad is „verleend", of van hem "verkregen". Opzettelijk gebruik ik liever de uitdrukking „ontleend"; van een „verleenen" van een wapen aan deze of andere steden is toch vrijwel niets positiefs bekend, terwijl de beschikbare gegevens er eerder op duiden, dat de geslachtswapens der heeren en graven niet bij wijze van gunst maar als teeken van onderhoorigheid en afhankelijkheid in de wapens der steden zijn terecht gekomen. Hierop kunnen wij uiteraard thans niet verder ingaan.

van Beaumont, niet alleen eerder aan de zijde van den heer Lugard scharen, maar zelfs een stap verder durven gaan en Graaf Willem 111 als vermoedelijke bron van Schoonhovens vierleeuwenschild aanwijzen. De feitelijke gegevens, waarmee wij het moeten doen, zijn in hoofdzaak deze: op een zegel van 1360 komt het wapen voor, terwijl de oudste kleuraanduiding eerst dateert van 1696. Deze nu en verder alle andere gegevens omtrent het wapen vertoonen meer overeenkomst met het wapen van Graaf Willem III (heer der stad vóór het jaar 1310), dan met dat van zijn jongeren broeder Jan (1310—1357); zoodat er althans een presumptie is ten gunste van de afleiding van Graaf Willem. Wij meenen, dat de barensteel, het kenmerkend onderscheid in het wapen van Beaumont, niet zoo maar zal zijn weggelaten; anderzijds moet bovendien worden gerekend met de mogelijkheid, dat ook nog onder het régime van heer Jan of later op een stadszegel het volle wapen van den graaf is aangebracht, die toch zeker de rechten van leenheer of dgl. aan zich hield; dit is natuurlijk na te gaan, doch de tijd daartoe ontbreekt thans. Ouder dan Willem III kan het wapen bezwaarlijk zijn, want diens vader Jan van Avennes voerde nog alleen den (Vlaamschen) leeuw. Dat de vier leeuwen de Henegouwsche zijn, staat in elk geval vast.

Nu zegt Dr. W. Z. dat ook andere localiteiten, vroeger tot de goederen van Beaumont behoorende, „variaties" vertoonen van diens wapen, zijnde Henegouwen met een barensteel. Ons is alleen bekend Beverwijk, waar de barensteel nog zichtbaar is; maar andere steden en dorpen, vooral in Noord-Holland, voeren eenvoudig een min of meer verbasterd wapen-Henegouwen, hetgeen niet behoeft te verwonderen: tal van Hollandsche plaatsen vertoonen in hun wapen de figuren van het Beiersche, Henegouwsche of Hollandsche huis en heel veel positiefs valt hieruit. niet af te leiden. Dat de heer W. Z. hier Goes aanvoert is o.i. geheel irrelevant.: deze stad vertoont eenvoudig het wapen van het Beiersche huis met als plaatselijk onderscheidingsteeken de gans. Dergelijke toevoegingen pleegt men echter geenszins als „breuk" aan te duiden en zeker kan als zoodanig niet gelden het omwisselen der leeuwen; trouwens, door de verandering der schildkleur onderscheidt Schoonhovens wapen zich reeds voldoende van alle andere, aan Henegouwen ontleend Of deze kleurwijziging, evenals vermoedelijk de omwisseling der leeuwen, aan misteekening of onverstand is te wijten, behoeven wij hier niet uit te maken: die kleur is thans niet in het geding. Het ware overigens niets verwonderlijk, indien S. ook wat de kleur van het veld betreft zich volkomen aan het grafelijk schild had gehouden, zooals immers tal van gemeenten eenvoudig het wapen der vroegere heeren voeren.

Wij achten het een volkomen willekeurige hypothese, dat het omzetten der leeuwen, dat ons slechts sporadisch en allerminst uit onverdachte bron is overgeleverd, een opzettelijke wijziging van het wapen is geweest, en de door den gemeentearchivaris aangevoerde argumenten komen ons volledig en afdoende voor; den door de gemeente ondernomen stap juichen wij dan ook toe, waar het door haar thans gewenschte wapen meer overeenstemt met hetgeen, ook volgens Dr. W. Z. zelf, den grondslag van een en ander vormt. De weinige voorbeelden, welke

den rooden leeuw voorrang geven, zijn 0. i. voldoende te verklaren uit de algemeene bekendheid dezer wapenfiguur, immers ook onder de republiek het wapen van het gewest Holland, waarin Schoonhoven was gelegen. Voor een afleiding uit het Henegouwsche wapen was natuurlijk meer historische kennis noodig dan ververs en dergelijke artisten in den regel bezitten. Dat ten slotte door de stadsbestuurders van 1816 geen gronden voor hun foutieve opvatting worden aangevoerd, kan toch bezwaarlijk reden zijn, hen op dezen weg te blijven volgen; bovendien heeft de heer Lugard zeer duidelijk aangetoond, dat reeds eerder, en wel op de algemeen, en zeker wel ter plaatse bekende kaart van Blaeu, de foutieve stand der leeuwen voorkomt, hetgeen voor de aanvragers van 1816 gereedelijk aanleiding kan geweest zijn tot navolging.

Het tegenwoordige gemeentebestuur van Schoonhoven heeft nu reeds jarenlang getoond voor de historie van dit oud-Hollandsche stedeke hart te hebben, zich de zorg voor zijn belangrijke monumenten van geschiedenis en kunst te willen aantrekken en daarvoor zeer aanzienlijke offers te willen brengen ; voor het oude en belangrijke gemeentearchief wordt gedaan wat mogelijk is, en ook nu weer zien wij in de aanvrage om rectificatie van het stadswapen een bewijs van belangstelling en piëteit voor het- oude en overgeleverde; een piëteit, die — het behoeft nauwelijks gezegd — vaak maar al te zeer wordt gemist. En nu betreuren wij het temeer, dat Dr. Waller Zeper hier het gemeentebestuur bij zijn loffelijke pogingen in den weg treedt en zonder concrete feiten aan te voeren (zulks in tegenstelling met het betoog van den stadsarchivaris) de plaatsing der leeuwen voor „een soort breuk" verklaart, waaraan niet mag worden geraakt, uit vrees van in strijd te komen met „den geest en den stijl" van dengene, die het wapen „zal hebben verleend"; hiermede dus meteen de verantwoordelijkheid voor deze, toch wel zeer eigenaardige „ breuk" leggend op Jan van Beaumont, die immers volgens schr. de „verleener" moet geweest zijn. Hoe voortreffelijk een biograaf heer Jan ook in den Leeuwarder archivaris moge hebben gevonden, op dit punt kunnen wij dezen — het spijt ons het te moeten zeggen — volgen noch bewonderen.

TH. à TH. VAN DER HOOP.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Het helmteeken van de oude Utrechtsche familie Proeys.

De zeer oude Utrechtsche familie *Proeys* voert als wapen een aan de bovenzijde gekanteelde dwarsbalk en daarbij als helmteeken 2 weversspoelen. Hoe deze weversspoelen er uit zien, blijkt uit de photo met de afbeeldingen van de grafzerk op het kerkhof te Jutphaas, gevoegd bij het artikel van Mej. Mr. E. C. M. Prins in de September-aflevering van dezen jaargang van ons Maandblad.

Uit welke overweging, kan men vragen, hebben de leden dezer familie deze voorwerpen als hun helmteeken gekozen? De beantwoording dezer vraag kan men vinden in de Middeleeuwsche rechtsbronnen der stad Utrecht, uitgegeven door Mr. S. Muller in de Werken der Vereeniging tot uitgave der bronnen van het oude vaderlandsche recht, jaargang 1883 pag. 61. Aldaar toch vindt men vermeld, dat *Proyes Johan Proyes sone*, lid vau het linnenweversgilde te Utrecht, in 1346 tezamen met *Berend Proyes Aernouds Proyes sone* en *Aernoud Johans Proyes sone,* leden van het louwergilde aldaar, en met, *Beernt Proyes Claes Herdebollen sone*, lid van het wolleweversgilde aldaar, wegens vechterijen uit die stad verbannen wordt.

Omtrent de uitspraak van den naam zegt Mej. Prins in kolom 269 noot 2, dat de spelling „*Preys*", die men meermalen aantreft, eene aanwijzing moge geven voor de uitspraak. Ik meen dit te mogen betwijfelen. De oudste spellingen, voor zoover mij bekend, hebben steeds de letter „o" als eerste klinker achter de beginletters „Pr". Behalve uit bovenstaande aanhaling uit het jaar 1346 blijkt dit o. a. uit charters 1101 en 1102 van het kapittelarchief van Oud-Munster, waarin vermeld wordt *Beernt Proeys,* in 1384 en 1388 schepen van Utrecht, uit een ander charter in dit archief, waarin vermeld wordt *Bernt Aelbertsz. Proys*, in 1483 te Utrecht, uit charter 990 in het archief Heereman v. Zuydtwijk, waarin melding gemaakt wordt van *Johan Prois*, in 1464 domdeken te Utrecht, en uit vele andere charters meer, waar de randschriften der aanhangende zegels ook steeds die letter „o" aangeven. Het lijkt mij waarschijnlijker, dat wij den naam als *Proos* moeten uitspreken en de „y" en de „i" als verdubbeling van de „o" moeten beschouwen.

R. T. MUSCHART.

Geslacht van Diepenbeek.

De Heer H. J. S(chouten) geeft in de vorige aflevering van dit Maandblad, kol. 343, een aanvulling op de door hem in hetzelfde Maandblad, jaargang 1891, afl. 12, geplaatste genealogie van het geslacht *van Diepenbeek.* Deze aanvulling kwam neer op opvoering der stamreeks met één generatie in verband met de huwelijksinteekenacte dd. 22 Mrt. 1697 van *Gerrit Gijsbertsz. van Diepenbeek.*

Deze 1 f d e aanvulling is echter reeds een menschenleeftijd geleden door d en ze 1 f de n schrijver gepubliceerd, nl. in den eersten jaargang van Taxandria (1894), blz. 246 e. v.! In laatstgenoemde publicatie sprak de Heer Schouten er echter zijn twijfel over uit of de beroemde schilder *Abraham van Diepenbeek* een zoon zou geweest zijn van den „glasschrijver" *Gerrit Gijsbertsz. van Diepenbeek* en wel omdat in een reeks artikelen van den Heer Hezenmans in denzelfden jaargang van Taxandria (blz. 69 e. v., 73 e. v. en 91 e. v.) de „glasschrijver" *Jan Roelofsz. van Diepenbeek* als vader was aangewezen van *Abraham.* Thans oppert de Heer Schouten dezen twijfel echter niet meer.

In het artikel van Taxandria (1894), blz. 246 e. v. wordt ook de huwelijksinteekenacte van *Gerrit Gijsbertsz. van Diepenbeek* in extenso medegedeeld, door Schouten toenmaals over g e n o m en uit het artikel van Hezenmans en uit Oud-Holland, III (1888), blz. 140. Slechts maakte de geachte schrijver in Taxandria het aannemelijk, dat het jaartal 1692 — zooals men in Oud-Holland las — een schrijffout was voor 1697. Of het dus juist is, hetgeen men thans in kol. 343 van den loopenden jaargang leest, nl. "Vele jaren later (d.i. nà 1891) ontdekte ik te Amsterdam de huwelijksin-

schrijving van nº. 1" valt te betwijfelen. Hoogstens zal de acte wederom zijn opgeslagen, omdat de tegenwoordige lezing van den Heer Schouten eenigszins afwijkt van die in Taxandria en Oud-Holland.

Maar.. .. wanneer de Heer Schouten kennis neemt van het belangrijke artikel over de van ***Diepenbeeken*** in Taxandria, jaargang 1900, van de hand van den Heer Ch. C. V. Verreyt, zal hij zien, dat aldaar bewezen wordt, dat de beroemde schilder ***Abraham*** niet een zoon was van *Gerrit Gijsbertsz.* maar van ***Jan Roelofsz.*** en een kleinzoon van den glasschrijver ***Roelof Gijsbertsz. van Diepenbeek.*** De stamvader met wien Schouten's genealogie begint, was een zoon van *Gijsbert Roelofsz.*, een ouderen broeder van ***Jan Roelofsz.*** voornoemd. Men zie overigens de biografische lexica van Wurzbach en Thieme-Becker (ook het Nieuw Nederlandsch Biografisch Woorden boek, dl. VII), waar men uitvoerige inlichtingen vindt over de schilders van den naam ***van Diepenbeek*** in verband met het genoemde artikel van den Heer Verreyt.

WIJNMAN.

De Mormonen en de Genealogie.

In de Nieuwe Rotterdamsche Courant van Dinsdag 31 Mei 193'1, Avondblad A, blz. 2, vindt men een artikeltje „Mormoonsche activiteit", waaruit ik het volgende overneem, daar dit ons genealogen interesseeren moet:

„Een van de eigenaardigste leerstellingen der Mormonen, die zich hier te lande aandienon onder den naam „Kerk van Jezus Christus of Heiligen der laatste dagen", berust op hunne opvatting van den Doop, die naar hunne meening, evenals de Katholieke Kerk leert,, ter zaligheid volstrekt noodzakelijk is. Wat zal er dan geschieden met hen, die in vorige eeuwen gestorven zijn, zonder den doop der volwassenen te hebben ontvangen? Dit is een moeilijkheid, die de Mormonen op even humane als coulante wijze hebben weten op te lossen. Zij leeren, dat men door plaatsvervanging deze ongedoopte overledenen te hulp kan komen.

Het is daartoe noodig, dat iemand zich laat doopen met de uitdrukkelijke intentie dien doop ten goede te laten komen aan een bepaald lid van zijn voorgeslacht. Zulk een posthuum begunstigde wordt daardoor dan al de voordeelen van den doop deelachtig. Gelijk dus de vrome Katholieken een mis laten lezen voor een overleden bloedverwant, laat de goedwillige Mormoon een Doopsbediening door een daartoe geautoriseerd lid van de Kerk van Jezus Christus voltrekken ten behoeve van een zijner voorvaderen. Het bijbelwoord, waarop men zich voor deze remplaceerende doopspractijk beroept is 1 Korinthen 16 : *29,* de bekende crux interpretum, waar gesproken wordt van het „gedoopt worden voor de dooden".

Het is duidelijk, dat deze doopspractijk aanleiding moet geven tot genealogische nasporingen, omdat de meeste menschen nu eenmaal niot veel van hun voorgeslacht weten. Zoodoende komt het telkens voor, dat genealogische bureaux opdracht ontvangen uit Mormoonschen kring iemands stamboom na te gaan. De Kerk van Jezus Christus te Utrecht heeft zelfs een wekelijkschen genealogischen cursus georganiseerd, waar de gemeenteleden wegwijs worden gemaakt, om in staat te zijn zelfstandig in de archieven

de voor den posthumen doop vereischte nasporingen te verrichten".

M. C. SIGAL JE.

Gemeentewapen.

Bij Koninklijk Besluit van 16 September 1932, nº 47 is aan de gemeente ***Anloo***, provincie Drenthe, het navolgende wapen verleend :

In goud een ingebogen punt van sabel, beladen met een rechterhand van goud, waarvan de twee voorste vingers opgestoken zijn ; ter weerszijden van de punt een afgewende sleutel van sabel, de baard naar beneden gericht, de steel van boven eindigende in een geknopte malie, waarbinnen een kruis.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Schildhouders : twee wildemannen, omkranst en omgord met loof, in de vrije hand een knods over den schouder houdende, alles van natuurlijke kleur.

Boursse. (L, 237). In de Sprokkels uit de Registers der Collaterale Successie te Amsterdam, door wijlen ons medelid L. Calkoen gepubliceerd in de Wapenheraut, jaargang 1910, komen tal van leden van het geslacht ***Boursse*** voor. De aangif te voor 23 leden van deze familie kunnen belangstellenden vinden op pag. 123 t/m 126 van genoemd tijdschrift.

DEL CAMPO HARTMAN.

Menso. (XLIX, 10). Van den in de genealogie *Menso* onder de niet aangesloten personen genoemden ***Johannes Menso***, vindt men in Heraldieke Bibliotheek 1876, pg. 216 de huwelijksinschrijving in de uittreksels uit het kerkboek te Hörstgen, een Duitsch Gretna Green.

1792 Aug. 17. *Johannes Menso* van Rheen en en *Marie van der Pütten* van Herpen.

W. PH. VEEREN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bois (du). (L, 344). Het is niet bewezen, dat de in stamreeks 1 genoemde ***Qovert*** de vader was van de onder II a en ***b*** genoemde *Pieter* en ***Jan.***

11 a. ***Pieter Govertsz. du Bois,*** haringreeder, vroedschap, penningmeester van de groote visscherij 1556/7; haringplaats op het Westnieuwland, koop 24 Mei 1648 samen met Govert Claesz., verkoop 8 Juni 1671; huis Hoogstraat prot nº. 636, verkoop 12 Juni 1602.

Huwt ***Aefje Pietersdr. Karre.***

Uit dit huwelijk:

a. ***Govert Pietersx. du Bois,*** volgt 111 ***a.***

b. Pieter Pietersa. du Bois, volgt 111 ***b.***

111 a. ***Govert Pietersz. du Bois.*** Huwt, *Ingetje*, dochter van den bakker ***Eeuwout Dirx van den Berg*** en ***Ingetje Perhaven.*** (Zie mijn artikel: Het Rotterdamsche geslacht Verhaven in de 16e—18e eeuw in De Wapenheraut 1918, blz. 466).

Uit dit huwelijk:

Grietje du Bois, huwt 9 Juni 1677 Mr. ***Willem Adriaensz. van Goedereede.***

111 ***b. Pieter Pietersz. du Bois***, houtkooper, testament 13 Sept. 1608 voor den notaris Jan Fransz. Bruning te Amsterdam (Weeskamer Rotterdam nr. 324

fol. 251). Huwt 19 Juli 1692 *Margrieta Huych-Barthoutsdr. Rusch, t 6* Juli 1642 Lombardstraat, huis aldaar prot. 2215, koop 19 Sept. 1694, verkoop 14 Aug. 1698 door de kindskinderen van den ondergenoemden Hugo du Bois.

Uit dit huwelijk:

a. Anna du Bois, huwt *Cornelis Hendrixz. van Minnebeeck,* lakenkooper, † 11 Juli 1630 wonende Oppert.

b. Hugo du Bois. houtkooper-vroedschap, heeft bij Leiden gewoond (notaris Jacob Duythuysen Jr. deel 23 p. 118, 1 Apr. 1648). Huwt 3 Nov. 1624 *Anna Jacobsdr. Verboom*, geb. Leiden.

c. *Maritje du Bois,* huwt 11 Nov. 1626 *Jacob van Diemen,* geb. Dordrecht (zie M. van Balen, Beschrijvinge Dordrecht).

II *b. Jan Govertsz. du Bois,* † vóór 1698, huwt *Neeltje Michiels,* † (inventaris Weeskamer Rotterdam 3 Juni 1698).

Uit dit huwelijk:

a. Govert Jansz. du Bois.

b. Grietje Jansdr. du Bois, huwt *Herman Claesz*, bakker.

In een akte voor notaris Dirck Jacobsz. Gommersbach te Delfshaven dd. 26 Jan. 1602 worden genoemd *Govert Jansz. du Bois* en Jan *Govertsz. du Bois,* vader en zoon.

Jan Govertsz. du Bois, haringkooper, won. te Delfshaven, huwt te Rotterdam als wedr. 18 Febr. 1607 *Trijntje Pieters van der Heede* wede Hermannus *Grevincovius.*

Rotterdam. W. J. L. POELMANS.

Bois (du). (L, 344). Een dochter van IV is vermoedelijk *Jacomina Jansdr. du* Bois × *Abraham Jacobsz. van Cleeff*, vroedsch., burgem. en thesaurier van Schiedam, gecomm. raad van Holland en hoogheemraad van Schieland. (Guldenboek van Schiedam).

Apeldoorn. P. M. VAN WALCHREN.

Casteren (van) en Kuysten. Naar aanleiding van de mededeeling (L, 348) omtrent het geslacht *van Hamel* kan ik mededeelen dat in mijn bezit zijn een negental miniaturen in potlood, alle van dezelfde hand, voorstellende :

Vrouwe *Anna le Blan*, huisvrouw van Gijsbert van Hemert.

Gijsbert van Hemert.

Gerard Kuysten.

Leonard van Hoesen.

Mr. *Gerard Kuysten van Hoesen.*

Vrouwe *Aletta de Waert*, huisvrouw van Gerard Kuys ten.

Vrouwe *Anna Jacoba van Hemert.*

Maria Kuysten.

N.N. (mansportret, begin 18e eeuw).

Deze miniaturen zijn oud familiebezit der van Breugel's, welk bezit misschien samenhangt met het huwelijk in 1624 van *Gerard van Breugel,* geboren 1595 te 's Hertogenbosch en gestorven 9 Maart 1660 aldaar, met *Josina van Casteren.* In mijn bezit zijn verscheidene M S genealogieën der familie van Breugel, in één ervan worden als de vier kwartieren van genoemde *Josina van Casteren* opgegeven : *Casteren, Broekhove, van Wel*

van Weiklinghove en *Pils,* terwijl in een andere voor deze kwartieren wordt opgegeven : *van Casteren, Broekhove, Wels* en *Geubels.*

Gevraagd de juiste kwartieren van *Josina van Casteren en* genealogische gegevens omtrent de 8 met name genoemde personen van de miniaturen.

In een derde MS genealogie, in mijn bezit, vind ik aangaande bovenbedoelde *Josina van Casteren* het volgende :

23 April 1688 trouwt *Herman van Casteren* zoon van *Jacob van Casteren en Anneken* dochter *Gysberts van Broekhoven*, weduwnaar van Jenneke dochter van Aart Wouterssen en Anna Clemens, met *Josyna,* dochter van *Willem Wels Willemszn en Josyna* dochter van *Willem Geubels*. Uit dit huwelijk:

1. *Johanna,* getrouwd met *Paulus Pauluszn. Wynants.*
2. *Digna*, getrouwd met *Francoys Kuysten.*
3. *Willemken.*
4. *Willemken.*
6. *Josina,* getrouwd met *Gerard Tielmans van Breugel.*

Hieruit moet men dus opmaken dat de kwartieren *van Casteren, Broekhoven, Wels* en *Geubels* moeten zijn. Hiermede is nog niet verklaard hoe de opsteller van het eene handschrift aan kwartieren van *Wel run Weiklinghove* en *Pils* gekomen is.

Dr. C. K. v. B.

Coeverden (van)-Bouman. Gevraagd plaats en datum van geboorte, huwelijk en overlijden van *Hermanus van Coeverden* en diens vrouw *Syburgh Hendrika Bouman,* wier dochter *Gothofreda Geertruyda*, geb. Zaltbommel 4 Jan. 1721, † ald. 6 Jan. 1804, aldaar huwde 30 April 1747 Ds. *Albertus Royaards.*

A. J. CR.

Danckerts. (L, 348). *Jacobus Danckerts* was een zoon van *Jacobus Dankerts de* Ry. — *Bernardus Danckerts* testeerde voor Notaris M. Lindouw 6 Februari 1716.

Zeist. H. KRUIMEL.

Eede (van)-Kieb. (L, **348).** In 1927 ging ik voor Mejuffrouw Zr. S. C. M. van Eede, thans in Indië, het door den Heer J. v. H. gevraagde uitvoerig te Utrecht na. Ongelukkig hield ik daar geen copie van, zoodat die gegevens momenteel niet meer in mijn bezit zijn. In ieder geval kan de geachte vrager het adres van Zr. v. Eede te weten komen van haar zuster, eveneens verpleegster, wier adres luidt: Mej. Zr. H. J. van Eede, Gem.-Lighallen, Enk, Rotterdam (Z.).

Doorn. NIEUWENKAMP.

Eytelwijn-Martens. Gevraagd de ouders (met alle data) van *Johan Frans Eytelwijn*, geb. Leipzig 11 Oct. 1732, † Arnhem 8 Feb. 1808, en van zijn vrouw *Christina Louisa Martens,* geb. Zundorp 3 Aug. 1730, † Arnhem 1 April 1799 (zij huwden Oosterbeek 21 Oct. 1761).

A. J. CR.

Hamel (van). (L 188, **220, 262, 284, 348).** De Heer del Campo Hartman doet in kol. 348 e.v. weder eenige interessante mededeelingen over de Fam. v. Hamel, waardoor zoo langzamerhand de geslachtslijst wel hare voltooiing nadert.

Het was mij niet bekend, dat de echtelieden *Theo-*

dorus van H. en Sophia van Wijckerslooth 6 kinderen hadden en evenmin — zooals de Heer Hoffman mij mededeelde — dat deze ***Sophia,*** na het overlijden van haar echtgenoot op 2 Juli 1660 te Fort Orange, nog driemaal gehuwd is, nl. 1° met ***Anthony Toinel,*** 2° met ***Hendrik Abelsz. Reddenhaussn,*** 3° met *Jan Nack.* Zij werd op 16 Sept. 1710 te Bergen in New Jersey begraven.

Aangaande de opmerking van den Heer del Campo Hartman over de. opvolging ***Franck — Johan v. H.*** of ***Johan — Eranck v. H.*** kan ik geen definitief antwoord geven.

Het blijkt nu, dat zoowel in de geslachtslijst van de Fam. Kuysten als in die van de Fam. v. Hamel en in die van de Fam. v. Geel (vrouw van Daniël v. H. sub 11) ***Eranck als*** zoon van het echtpaar van Hamel-van Geel wordt opgegeven. Het zou dus alleen te rijmen zijn met het werk van Jhr. Mr. v. Sasse v. Ysselt, indien er nog een echtpaar Franck v. H./Elisabeth Capoens bestaan heeft — zoon van Johan — wat niet waarschijnlijk, maar toch mogelijk kan zijn.

Zou de Heer Hartman ook nadere bijzonderheden kunnen opgeven aangaande bovengenoemde 6 kinderen, speciaal over ***Pieter*** en Jan, sub VI 1 en 4 genoemd?

De geslachtslijst van ***Anna de Kempenaer*** luidt, volgens mijne aanteekeningen, als volgt:

1. .... ***de Kempenaer X Margaretha de Bellemonte,*** † *8* September 1648.
   Hieruit twee kinderen :
   a. Carel de ***Kempenaer,*** volgt 11.
   b. Geertrui de Kempenner X Ecerhardus Verhaer, Procureur van het Hof te Utrecht.

11. ***Carel de Kempenaer,*** geb. 1692, † 7 Februari 1662, X ***Elisabeth Cornelia van Riebeek,*** geb. 1686, † 10 Mei 1667, dr. van ***Cornelis Fransen. van Riebeek en Wijntje van Leemputten.***
   Hieruit zeven kinderen. t. w.:
   1. ***Grietje*** de ***Kempenaer,*** geb. 28 Februari 1618, ongehuwd †.
   2. ***Jacobus de Kempenaer,*** geb. 13 Juli 1619, † 26 September 1662, X ***Christina Lepper,*** later echtgenoote van ***Pieter de Visscher*** (zoon van ***Isack de Visscher*** en ***Anna Ouzeel).***
      Hieruit drie kinderen :
      a. Christina de Kempenaer X Daniël Ghijs.
      b. Margaretha de Rempenaer X Pieter van Aken.
      c. Jacoba de Kempenaer.
   3. Wijntje de Kempenaer, geb. 10 Maart 1621, ongehuwd †.
   4. Grietje de ***Kempenaer,*** geb. 20 April 1622, † 10 October 1649, X ***....van Blom.***
   6. Cornelis de Kempenaer, geb. lste dag in de vasten in 1624, X ***Anna van Blom.***
      Geen kinderen.
   6. ***Wijntje de Kempenaer,*** geb. 1 Januari 1626, X ***Nicolaes van Heycop.***
   7. Abraham de Kempsnaer, volgt 111.

111. ***Abraham de Kempenaer,*** geb. 6 December 1627, † 24 December 1700, X 28 Februari 1668 ***Dina Beukelner,*** † *28* October 1709, dr. van ***Govert Willemsz. Beukelner*** en ***Dina Ouzeel.***
   Hieruit vijf kinderen :
   a. Elisabeth de Kempenaer, geb. 21 Januari 1669, † 10 Januari 1670.
   b. Godefridus de Kempenaer, geb. 14 Februari 1671, † 8 April 1671.
   c. Elisabeth de Kempenaer, geb. 11 April 1672, † 27 Maart 1676.
   d. Qovert de Kempenaer, volgt IV.
   e. Dina Elisabeth de Kempenaer, geb. 18 Februari 1683, † 16 Augustus 1728, X Ds. ***Pieter van den Helm.***

IV. ***Govert de Kempenaer,*** geb. 18 Mei 1676, † 7 Juli 1746, X ***Christina Ribbius,*** geb. 6 September 1681, † 6 December 1762, dr. van ***Henricus Ribbius en Anna de Pisscher*** (dr. van ***Pieter de Visscher*** en ***Christina Lepper*** voornoemd).
   Hieruit vijf kinderen :
   1. ***Dina Elisabeth de Kempenaer,*** geb. 12 Januari 1713, † 29 December 1726.
   2. ***Henricus Abraham de Kempenaer,*** geb. 18 Juni 1716, † 4 Juli 1716.
   3. Mr. ***Abraham Henricus de Kempenaer,*** geb. 29 October 1716.
   4. Anna de ***Kempenaer,*** geb. 7 April 1718, † 11 April 1793, X 12 April 1746 met ***Daniël Theodorus van Hamel.***
   6. Pieter de Kempenaer, geb. 16 Juli 1719, † 7 Januari 1732.

Oosterbeek. G. D. C. VALEWINK.

Havering Tideman. Gevraagd de ouders (met alle data) van ***Sara Anna Haoering Tideman,*** geb. A'dam, † Bellingwolde 1789, gehuwd Noordwolde Juli 1772 ***George Jan Spandaw*** (aanvulling van de ***haar*** betreffende data zal in dank ontvangen worden).

A. J. CE.

Helbers. Gezocht de geschilderde portretten (aan de achterzijde bevinden zich opschriften) van ***Johannes Helbers*** (1752—1803) en zijne echtgenoote ***Johanna Geertruy Cortenbach (17681800) — zij*** is gekleed in blauw zijden japon -, en een ovaal miniatuur, voorstellende hun zoon ***Christiaan Ernst Hendrik Helbers (1784-1826).*** Deze portretten zijn omstreeks 1860 het laatst gesignaleerd.

0. H.

Honigh. (L, 361). In mijn bezit is een gedrukte genealogie ***Honigh,*** getiteld: Familie-lijst van den Heer ***Cornelis Cornelisz. Honigh*** en Mejuffrouw ***Grietje Haremaker*** gewoond hebbende en overleden te Zaandijk. Uit achting opgedragen aan hunne Executeuren de Heeren ***A. C. Honigh*** en ***Jan Jbr. Honig*** door J. Spekham Duyvis. Koog aan de Zaan, 10 Augustus 1864" [1]).

In deze stamlijst nu, treft men het volgende aan inzake het gevraagde : ***Qeertje Honigh,*** geb. 27 Juny 1808, geh. 19 Nov. (dus niet 9 Nov. zooals de vrager opgeeft!) met Corns. Honig, geb. 26 July 1808.

Zij was dochter van:

Pieter Honigh, geb. 4 July 1786, overl. 6 Maart 1846, gehuwd 28 Juny 1807 met ***Maartje Haremaker,*** geb. 30 Mei 1786.

Zij was kleindochter van:

Cornelis Adsz. Honigh, geb. 27 Oct. 1760, ovorl. 16

[1]) Een oneer medeleden deelde ons mede. dat exemplaren van de hier bedoelde genealogie nog te verkrijgen zijn in den Zaanl. antiqu. boekhandel van de firma Out te Koog a. d. Zaan.

RED.

Febr. 1813, gehuwd 21 July 1782 met ***Grietje Pietersdr. Briel***, geb. 20 ***Nov. 1760, overl. 16*** Sept. 1813.

Zij was achterkleindochter van :

Adriaan Cornelisz. Honigh, geb. 16 Febr. 1713, overl. 11 Jan. 1796, eerst gehuwd 27 Oct. 1737 met ***Tryntje Cornelisdr. Honig,*** geb. 26 Sept. 1711, overl. 4 July 1746, ten 2den male gehuwd 2 Maart 1749 met ***Klaartje Jánsdr. Schenk,*** geb. 1723, overl. 16 Nov. 1765, ten 3den male gehuwd 10 July 1767 met ***Guurtje Klaasdr. van Zanten***, geb. 22 Nov. 1729, overl. 22 Dec. 1792.

De stamlijst gaat voorts nog 3 generaties terug en deze kunnendesgewenschtooknogopgegeven worden, wanneer daar belangstelling voor mocht bestaan. Voor 't oogenblik werden ze echter niet gevraagd, waardoor ik met het bovenstaande meende te kunnen volstaan.

Doorn. NIEUWENKAMP.

Jordens. In ons artikel in het Maandblad van 1929 schreven wij in kolom 83, dat Jacoba ***Jordens*** en ***Coenradina Alexandrina Jordens*** waarschijnlijk gehuwd geweest waren, doch dat de namen van hare echtgenooten ons onbekend bleven.

In een onlangs in mijn bezit gekomen genealogie Jordens nu staat als volgt:

Jacoba Jordens, trouwt in 1827 ***Herman Geers; zij † 9*** Mei 1833.

Uit dit huwelijk:

1. ***Antonij Hendrik,*** geb. 24 April 1828, getr. Juli 1864 met ***J. G. Martens*** te Borculo, uit welk huwelijk 9 Dec. 1864 een ***zoon*** genaamd ***Hermannes Johannes*** en op den 26 Maart 1857 een zoon genaamd ***Gerhard Adriaan.***

2. Coenraad Alexander, geb. 29 Aug. 1830.

3. ***Jacoba Geertruid***, geb. 30 April 1832, † 13 Juni 1833.

Coenradina Alexandrina Jordens, † 1829, trouwt 1823 ***Gerrit*** Print ***van*** Dalen, † 1833.

Uit dit huwelijk:

1. ***Agatha Renetta,*** geb. 24 Mei 1824, † 16 Nov. 1838, huwt Jan. 1868 met P. ***A. van der Staak.***

2. Georgina Wilhelmina, geb. 6 Dec. 1886, † 17 Maart 1847.

3. ***Hendrika*** Cornelia, geb. 24 Aug. 1827, gehuwd Juli 1869 te Kapelle met den predikant ***van Hoek.***

Wie kan nu over de huwelijken ***Geers X Jordens*** en ***Print van Dalen X Jordens*** nadere gegevens verschaffen?

Diepenveen. H. KRONENBERG.

Moreau-van Asbeck. (L, 361). ***Jaques Augustijn Moreau***, geb. te Parijs, huwt te Rotterdam (als jongman wonende in de Wijnstraat) Herv. kerk 11 Dec. 1764 met ***Wilhelmina Cornelia van Asbeck,*** jongedochter, geb. te 's Gravenhage (toen wonende in de Baan te Rotterdam).

Uit dit huwelijk o. a:

Jeanne Louise ***Moreau Pal,*** geb. 13 Dec. 1767 te Rotterdam, Waalsch gedoopt 16 Dec. d a.v.; afgeschreven 8 Dec. 1794 naar Den Haag. Haar vader ***Joques Augustijn Moreau Val*** afgeschreven eveneens naar Den Haag 16 Jan. 1795.

Rotterdam. W. J. L. POELMANS.

Reynders-Basting. Gevraagd plaats en datum van geboorte, huwelijk en overlijden, alsmede beroep van Salomon ***Reynders*** en diens vrouw ***Maria Basting,*** wier dochter ***Maria Catharina***, geb. Middelburg 19 Oct. 1731, † Gouda 23 Oct. 1798, huwde Goes 10 Dec. 1766 ***Marcellus Bisdom,*** heer van Vliet.

A. J. Ca.

Vosch van Roelinxweert. (L, 191, 288). Volgens trouwboek Utrecht (Gem. archief' te Utrecht) zijn Ds. ***Henricus L' Anckre en Sijbilla Pos*** den 28 Juli 1663 (ondertr. 6 Juli) in 't Ant. Gasthuis getrouwd; getuige voor haar was ***Willemìnu Ter Stal,*** de moeder.

Als ***Balthasar Vosch*** dus in 1649 hertrouwd is met ***Hadewich de Ruever,*** dan moet het huwelijk met ***Willemina Ter Stal*** voor 1649 ontbonden zijn, aangezien ***Willemina Ter Stal*** A°. 1663 nog in leven was.

Ds. ***Henrìcus L' Anckre*** is 22 April 1666 bevestigd tot predt. te Vreeswijk. ***Balthasar Vosch*** (overl. Vreeswijk 20 Aug. 1670) en ***Sijbilla Vosch*** (overl. Vreeswijk 16 Nov. 1670), echtgenoote van ***Henricus L' Anckre***, komen den 16en Juli 1666 met attestatie van Utrecht te Vreeswijk. Gedoopt Vreeswijk 11 Sept. 1670, ***Balteasar***, ***zoon*** van ***Henricus a L' Anckre*** en ***Sijbilla Vosch,*** getuige Margareta de Leeuw, huisvrouw van den 'Wel. Ed. Heer Michael Preen, kapitein van een compagnie voetvolk. (Volg. „Acte ofte Handelingen des Kerkenraets tot Vreeswijck geseijt de Vaert", archief Nederlandsch-Hervormde kerk te Vreeswijk; deze registers bevatten trouw- en doopakten, lidmatenlijsten en vergaderingen kerkenraad.) ***Henricus van Lanckeren***, te Brielle geboren, in 1659 prop. te Brielle en Nieuwland en van daar in 1666 predt. te Vreeswijk, overl. elders in Nov. 1679 (handschrift „Borger", Universiteits-Bibliotheek te Amsterdam).

Hilversum. J. D. UHLENBECK.

Onbekend wapen. Gedeeld. 1. In een zilveren veld 3 groene eikenbladen naast elkander met den steel omlaag, vergezeld boven door een 6-puntige ster van 2 en beneden door een rooden wassenaar.

IT. Doorsneden : 1. In een zilveren veld een arm met groene mouw en handschoen van ? (komende uit de deellijn), waarop een valk in bruine kleur.

2. In een rood veld 2 gekruiste zilveren fluiten.

Helmteeken : de roode wassenaar tusschen een groene vlucht.

Dekkleeden: Groen en wit.

In het bezit van den Heer Hartong van Ark te Alkmaar is het bovenbeschreven wapen, geschilderdóp een eiken paneeltje, afkomstig van zijn grootouders Onnen-Honig te Purmerend.

Door welke familie werd dit wapen gevoerd2

Zaandijk. ***G.*** J. HONIG.

INHOUD 1933, No. 12.

Bestuursberichten. — De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek. Aanvullingen en verbeteringen door Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop. — Bijdragen tot de kennis der middeleeuwsche geslachten van Holland en Zeeland, door Dr. Henri Obreen. De heeren van Putten en van Strijen. (Vervolg). — Het gemeentewapen van Schoonhoven, door Dr. S. A. Waller Zeper en Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop. — Korte mededeelingen : Het helmteeken van de oude Utrechtsche familie Proeys; Geslacht van Diepenbeek; De Mormonen en de Genealogie; Gemeentewapen; Boursse; Menso. — Vragen en antwoorden: Bois (du); Casteren (van) en Kuysten; Coeverden (van)-Bouman; Danckerts; Eede (van)-Kieb; Eytelwijo-Martens; Hamel (van); Havering Tideman; Helbers; Honigh; Jordens; Moreau- van Asbeck; Reynders-Basting; Vosch van Boelinxweert. — Onbekend wapen.

LEXICOGRAPHISCH NAAMREGISTER.

Jaargang 1932.

A.

Aartsen 208, 209.
Abbinck 356.
Abcoude (van) 372.
Aberson 247, 284.
Aberson (Colson) 247.
Abrahams 141.
Abreson 284.
Adrichum (van) 334, 335.
Aefferden (van) 340-342.
Aeken (van) 148.
Aelthysius 88.
Aemstel (van) 327.
Aertzelaer (van) 103.
Aeswijn (van) 313.
Ahaus (van) 360.
Ahlberg 304.
Ahlers 16.
Aken (van) 381.
Albachten (v.) 43.
Albarda 54.
Alderwerelt (van) 60, 155, 316.
Alendorp (van) 122.
Alfeld 339.
Allamand 308.
Allemand 308.
Aller (van) 37.
Almeslo 32.
Alman 308.
Alphen (van) 205, 308, 344.
Alphers 308, 309, 344.
Alpherts 308, 309.
Alten (van) 14.
Altena (van) 326, 327.
Amerongen (van) 216.
Amersoeyen (van) 215.
Ampsen (van) 263-268.
Amstel van Mijnden (van) 50, 270, 272.
Anckre (1') 384.
Andel (van) 76-78, 82.
Andla 156, 157.
André 53-55.
Andreae (Beucker) 55.
Andres 122.
Anemaet 155.
Angeren (van) 309.
Angillis 155.
Anserius 204.
Appels 206.
Appold (von) 282.
Ardennes (d') 67.
Arenest 209.
Arents 209.
Arentsen 208, 209.
Arentzen 208.
Arkel (van) 198, 199, 324, 328, 370.
Arnaud (d') 344.
Arredondo (d') 227-237, 276, 277, 279.
Asbeck (van) 351, 383.
Asinga 6, 7.
Aspgren 304.
Assenburg 206.
Assendelft de Coningh (van) 316.
Assinck 145.
Atteveld 62.
Autreleaux (D') 238.
Avennes (van) 374.
Averhagen 13.

B.

Baalders 253.
Bacheracht 206.
Backer 96.
Backers 166.
Baelde 139.
Baer van Slangenburg (van) 280.
Baert 239, 286.
Baillet (de) 103.
Bakker 53, 94, 95, 286.
Ballem (van) 309.
Ballen (van) 309.
Balveren (van) 27.
Bannet 138.
Barrett 185.
Bart (van) 32.
Barthold 93.
Barthold (van) 283.
Bastert 36-40.
Basting 383.
Baudray 239.
Baumhauer 284, 316.
Baumhauer (von) 247.
Beaufort (de) 182, 183.
Beaumont (van) 372, 373, 375
Beck 93, 122, 123, 185.
Becke (von der) 48, 358.
Becker 113, 302.
Beckerfelt 302, 305.
Beckerfelt till Beckershof 303., 305.
Bedlow 190.
Beeck 189.
Beeck (van) 138, 142.
Beecke (van der) 123.
Beeckman 144, 290.
Beek 50.
Beer Poortugael (den) 201, 202.
Beesde (van) 273.
Behn 221, 253, 285.
Beke (van der) 207, 335.
Belleme (van) 348.
Bellemonte (de) 381.
Behing 152.
Bemmel 31.
Bemmel (van) 22.
Bennekinck 13, 14.
Bennewitz 254.
Bent 59, 206, 207.
Bentem (van) 310.
Benthem 310.
Benthem Reddingius 310.
Bentinck 216.
Bentijm 310.
Bentijn(s) 310.
Berck 240.
Berck (van) 181.
Berckell (van) 31.
Berg (van den) 252, 378.
Berge (ten) 59.
Bergen (vän) 200, 368.
Bergh (van den) 29, 31, 32, 123, 348.
Bergh(e) (van den) 50.
Berghes (de) 335.
Berkmans 206.
Bernagien (van) 27 .
Bernaige 27.
Berninck 13, 17.
Bertholf von Belven 93.
Berthout 92, 324.
Bertolf 123, 185.
Bertolf van Belven 123.
Bessels 136-140, 186, 219.
Besten (van) 45, 343.
Beucker (van) 53-56, 117—119.
Beugel 169, 171.
Beukelaer 381.
Beusinchem (van) 121.
Beyfanck 18.
Beyharts 348, 349.
Beijnhem (van) 24.
Bie (de) 78.
Bierumer 223.
Biscop 310, 311.
Bisdom 283, 384.
Bisschop 310.
Blaaderen (van) 254 .
Blan (le) 379.
Blancke 13.
Blancken 16, 210.
Blanckeroort (van) 334, 335.
Blankers 210.
Blauw van Weede 103.
Blauwemeulen 207.
Bleyswijk (van) 345.
Block 60.
Bloem 30.
Blois (van) 372.
Blom (van) 381.
Blomendaell 112.
Blommaart 122.
Bloys (van Isendoorn gen' van) 152.
Bock 22.
Boddam 60.
Boelen 288.
Boerbeck 154.
Boerhaave 291.
Boese (die) 266.
Boesses 310.
Bogaardt 291.
Bogaert 186.
Bogert 169.
Bogerts 57.
Bois (du) 186, 344, 345, 378, 379.
Boisanguien (de) 227-237, 275-277.
Boisch (in den) 250.
Bokel 295.
Bol (van) 290.
Bolandt 15.
Bolleman 201.
Bols 28.
Bona (in) 102.
Bonaparte 226.
Boneval (van) 141, 241.
Bongaart van Nijenrode (v. d.) 320.
Bont 180.
Bonte 63.
Bontius 179, 180, 226.
Boogaerd (van den) 240.
Boogaert 291.
Boom 122.
Boon 140.
Boonen 96.
Borch (van der) 174, 175, 335.
Bordonnenche de Souville (de) 184.
Borgerinck 41.
Borgers 220, 251.
Borgh (ter) 15, 16.
Borren 145.
Bors 149.
Borselen (van) 92, 283, 323. 327, 345, 370.
Bos (v. d.) 57.
Bosch (ten) 159, 243.
Boshuysen 290.

Bosman 137, 153, 154.
Bossch (opten) 182.
Bosschaert 290.
Bossch(a)a(e)rdt 219.
Bot (Druit gen[d]) 117.
Bothnia van Burmania 220.
Botler 140.
Boudaan 75, 186.
Boulijn 245, 246.
Bouman 380.
Boumans 149.
Bourssе 237-243, 261, 291, 378.
Bouten 99.
Bouwer 352.
Boxtardts (ter) 15.
Boxtart (ten) 19.
Boxtert (ten) ll.
Braam 29.
Braam Houckgeest (van) 127.
Braam Morris (van) 127.
Brabender 145.
Brake11 (van) 26.
Brammhorn (v.) 48.
Brant 348.
Brauwe (de) 342.
Brecht (van) 86—89, 120, 121. 186.
Breda (de) 29.
Breda (van) 67-75, 104, 107.
Bredero 290.
Brederode (van) 50, 92, 295, 320, 324, 328.
Bredow 29.
Breekweg 62.
Breen (van) 242.
Brelin 303.
Brest 155.
Breugel (van) 239, 342, 379, 380.
Brie1 383.
Briene (van) 152.
Brine 30.
Bringues (de) 27, 28.
Brinkman 344.
Brix 345.
Broeck (v. d.) 205.
Broeckhuysen (van) 122.
Broek (van den) 157, 189, 222, 223.
Broekhove 379, 380.
Broers 114.
Broes 114.
Bröms 302.
Bronckhorst 64.
Bronswinckel 242.
Brooshooft 220, 251.
Brouwer 157, 208, 216.
Bruce 239.
Bruesten 218, 219.
Brugge (ter) 349.
Bruheze (van) 187.
Bruins 14.
Bruinvisch 84—86.
Brummer 190.
Bruns 10, ll.
Bruwen 148.
Bruyn 190.
Bruyn (de) 60, 167-171, 252.
Bruyning 255.
Budde 363.
Budde (von) 48.
Bueckers 159.
Bueren (van) 43, 155, 355, 357-365.
Bukking 253.
Bulsing 364.
Bungert 19.
Burch (van der) 335, 336.
Burcherts 144.
Buren (van) 267.
Büren (von) 223.
Burger 162, 317.
Burggraeff 29.
Burgh (van der) 335.
Busch (ten) 15.
Buscop 310.
Bushoff 46.
Buth (van Dinthe gen[d]) 117.
Buuren (van) 60, 61, 252, 348, 349.
Buyser (op ten) 250.
Bye (de) 186, 187, 220, 317, 318, 346, 347.
Bijfangk 10.
Bijler (van) 113.
Bijleveld 48.
Bijleveld (van) 358.

C.

Celse (von) 304.
Celsius 304.
Charon de Saint-Germain (de) 227-237, 275-283, 314—316.
Chissy 115, 116.
Chitty (de) 115, 116.

D.

Dabenis 253.
Dageraets 310.
Dalen (van) 239.
Dam (van) 261, 290.
Damast 335.
Damen 101, 102.
Dammes, 79, 81.
Danckerts 348, 380.
Danckerts de Rij, 348, 380.
Dansijck 182.
Dasseler (van) 145.
Decker 183.
Deelens (van) 145.
Deersum (van) 124.
Degener 12.
Deitrich 339.
Delbosc 221.
Delen (van) 25, 26, 122.
Delia 290.
Delijs 182.
Deventer (van) 150.
Deys 245, 246.
Dhona (van) 50.
Diemen (van) 204, 379.
Diepen (van) 261, 289.
Diepenbeek (van) 343, 376.
Dillié 119.
Dingemans 155, 290.
Dobben (van) 291.
Dockum (toe) 6, 7.
Doegewaerd 154.
Doevilé 241.
Dome 201.
Domis 78, 79, 82.
Dompzeller (van) 147.
Domseler (van) 183, 218.
Domzeler (van) 145.
Dongelherg (van) 75.
Donkersloot 30, 94, 123, 226.
Donkersloot (van) 28.
Doorn 290.
Doorn (van) 290.
Dorp 277.
Dorsman 241.
Dorth (van) 264.
Doven (van) 148.
Dovinck 11.
Doys 111.
Draak (den) 290.
Dressel (von) 281.
Dreyer 30, 62.
Drinen (van) 159.
Dronckeller (van) 146.
Drongelen (van) 56, 57.
Droseman 340.
Druipper 216.
Dryenen (van) 158.
Dubbelmonde (van) 298.
Duderick 145.
Dueven (van) 217.
Duffelen (van) 314.
Dugteren (van) 307.
Dumonceau 61.
Durrete (van) 313.
Dusseldorp (van) 61.
Dussen (van der) 187, 188, 255.
Duvenvoorde (van) 370, 371.
Duyn (van der) 277.
Dwars 291.

E.

Eblers 12. 13.
Eberhard '3 1.
Eck (van), 21-25., 282., 283.
Eck van Panthaleon (van) 20—25.
Eckhardt' 157, 222, 255, 287.
Edens 179.
Eede (van) 62, 348, 380.
Eelaart (van den) 290.
Eenschate (van) 116.
Eerde (van) 43, 184, 344.
Egenhof 255, 286.
Egge (van der) 30.
Egmond (van) 328.
Ehrenström 302.
Elderen (van) 285.
Elderinck 19.
Elias 226.
Elmendorff zu Fiichtel (v.) 43.
Els (van) 27.
Elst (van) 89.
Elten (van) 183.
Empel (van) 252, 284, 285, 350.
Engelman 31, 62.
Enrick (van) 311.
Eppinck 12.
Erckelens (van) 146.
Erfrenten (van) 239.
Ernst 16-18.
Erpecum (van) 142.
Erppach (van) 362.
Es 290.
Eschauzier 162.
Esgers 243.
Espière (de 1') 134, 135.
Essen (van) 173-175, 178, 181, 182, 219, 250, 344.
Essendelle (d') 335.
Essinck 15.
Everaerts 61.
Everts 128.
Everts (Staats) 128.
Evertsen van Lodijke 319.
Ewsum (van) 4, 5, 7.
Ewijck (van) 150, 311.
Eijck (van) 350.
Eijl (van) 235.
Eynatten (van) 152.
Eys (van) 186.
Eytelwijn 380.

F.

Faille (de la) 93, 94.
Farret 138.
Febvre (le) 242.
Feres 58, 155.
Fierlants 350.
Fiool 201, 202.
Flemming (van) 235.
Flenderus 280.
Foreest (van) 139.
Forest (des) 242.
Foijert 133-135.
Francken 94, 236.
Franken 280.
Freitag 59.
Fremery 140.
Frenckinck 14.
Fricke 339.
Friese (de) 17.
Frieswijk 53-55.

G.

Gaëff 139, 335.
Galen (van) ll.
Gangelt (von) 203.
Garde (la) 88.
Gavere (van) 327, 370.
Geel(e) 252.
Gegerfelt (von) 302.
Gein(a) 134.
Geist (von) 32.
Gelcu(m) (van) 35.
Gelder (van) 149, 233.
Gelre (van) 146.
Gemen (van) 344.
Gendt (van) 156.
Gendt de Leeuw (van) 254.
Gent (van) 22, 311.
Genth (van) 181.
Gernout 39.
Geselschap 307.
Getel 251.
Geubels 380.
Ghemen (van) 268.
Ghent (van) 24.
Gherner (van) 313.
Ghetel 251.
Gheijn(a) 133.
Ghijs 381.
Ghijsselen 350.
Giesenberg (von) 184.
Giessen (van) 156.
Giginck 362, 363.
Giginck (van) 23.
Gildehaus (then) 15.
Gilles 239.
Glarges (de) 63, 64, 160.

Glijndt (van de) 77.
Gockinga 28.
Godschall 233.
Goedereede (van) 345, 378.
Goens (van) 205, 206.
Goldman 185.
Golen (van) 76, 77, 81, 86-88.
Goltstein 171-178.
Gon (van der) 306.
Goor (van) 139.
Gordon 127.
Goris 29.
Gouverneur 126, 127.
Goyarts 350.
Graaff (de) 62.
Graeff (van de) 239.
Graes (van) 23.
Graet (van) 120.
Graham 348, 349.
Grand (le) 241.
Grande (de) 335.
Grange (de la) 242.
Graswinckel 291.
Grave (de) 8, 9, 11, 41, 44, 47, 364.
Greef (de) 191.
Greeff (de) 27.
Greeff (van de Poll geseyt de) 27.
Grel 99.
Grenier 136.
Greve 11.
Greven 11, 12.
Grevincovius 379.
Grevdanus 225.
Grim 154.
Grimalla 239.
Grimbergen (van) 349.
Gritters 220.
Grizelius 304.
Groenendijck 165.
Groenesteyn 206.
Groeneveld 188.
Groenewoude (van) 274.
Groesbeeck (van) 274, 275.
Groeters 181.
Groll 19.
Groll (van) 14, 18, 19.
Grootvelt 31.
Grul 160.
Guilielmi 276.
Gyllenstjerna 302.
Gysenberg (von und zu) 184.

H.

Haaren (van) 31.
Hacfoert (van) 362, 363.
Hackenbroick 19.
Haderslief 313.
Haege (ten) 94.
Haemstede (van) 323.
Haersolte tot Jerst 177.
Haesbaert 39, 40.
Haganaeus 153.
Hage (ten) 18.
Hagen (van der) 185.
Haghen (van der) 291.
Halmale (de) 252.
Ham (in den) 4, 5.
Hamal 221, 252.
Hamal d' Elderen 285.
Hamel (van) 188, 220—222, 252-255, 284, 285, 291, 348-351, 379-382.
Hamersvelt 31.
Hamme (van) 3.
Hardy 238.
Haremaker 382.
Harencarspel (van) 319.
Harmens 276.
Harn (van) 205.
Harnson 243.
Hart (van der) 132, 134, 135.
Hartoghvelt (van) 143.
Hartsmck 206.
Have (ten) 159.
Havering Tideman 382.
Hawarden 126.
Heden (van der) 345.
Hee (van der) 342.
Heeck (van) 147, 148.
Heeckeren (van) 263-269.
Heede (van der) 379.
Heemskerck (van) 125.
Heemstra (van) 4—8.
Heereman van Zuydtwijck 261.
Heermale (van) 351.
Heesacker (van den) 120, 121.
Hegens 93.
Heggen (v. d.) 93.
Heiden v. Baack (v. d.) 43.
Heim (van der) 178, 179, 290.
Heist 15.
Helbers 382.
Helderman 159.
Hellenius 302.
Helm (van den) 382.
Helmduynen (van) 219.
Helmondt (van) 31, 124.
Hemmel (van) 144.
Hemming 18.
Hemony 342.
Hemskerck (van) 198—200.
Hemstra 125, 157.
Hengel (ten) 286.
Henn (van der) 231.
Herberts 41, 48, 358.
Herrinck 9, 10, 16, 18, 47, 364.
Herring 9.
Hervelde (van) 158.
Herzeele (van) 154, 221, 222, 253, 349.
Hesselinck 15, 16.
Heteren (van) 289.
Heu (Le) 255.
Heucheler 138.
Heuck 150.
Heumen (van) '239.
Heuvel (van) 159.
Heuvel1 (van den) 291.
Heycop (van) 381.
Heyden (van der) 181, 217.
Heykens 212.
Heyl 160, 224.
Heym (van der) 229.
Heynderixsen 136.
Hezacker (van den) 209.
Hiddinck 14.
Hiddingh 13.
Hielen (van der) 167, 170, 171.
Hille 205.
Hillebrant 19.
Hinlopen 103.
Hjorth 305.
Hochepied (de) 93.
Hoeckel (van) 250.
Hoeckelem (van) 187.
Hoefsleger 8.
Hoeghe (die) 46, 47.
Hoek (van) 307, 383.
Hoeren (van) 181.
Hoern (van) 215.
Hoesen (van) 379.
Hoesen (Kuysten van) 379.
Hogerwaard 164.
Hoick (ten) 144.
Hoi 149, 150.
Hollaer 179, 180.
Hollandt (van) 288.
Holle 287.
Hollender (de) 147.
Holmherg 304, 305.
Holmberg de Beckfelt 300-307.
Holschert 205.
Holst 149.
Holthuisen (van) 264, 266, 268.
Holtman 362.
Hompesch (von) 203.
Hondius 210-212.
Hondt (de) 210, 211.
Honigh 351, 382, 383.
Hooch (de) 238.
Hooft ('t) 256.
Hoogen 217.
Hoogenbergh 28.
Hoogeveen 31, 188.
Hooghe (van Borssele van der) 345.
Hooghwoud 222, 255, 286.
Hööck 303.
Hoop (van der) 179.
Hooren (van) 165.
Hoorn (van) 138.
Hoornbeek 136.
Hoorne en Altena (van) 368, 369.
Hopbergen (van) 63, 119.
Hoppenbrouwers 153.
Horde (de) 297.
Hordijk 187.
Horn (op ten) 216.
Horninck 13.
Horst 146.
Horst (ter) 13.
Horst (van der) 185, 240.
Horstinck 215.
Horstmar 360.
Houttuyn 28.
Houve(n) (van der) 240.
Houven (van den) 188.
Hove (ten) 139.
Hovele (van) 43, 362, 363.
Hovell (v.) 45.
Howarden 190.
Hoykens 212.
Hubner 344.
Huevel 215.
Huffle (van) 311.
Huginx 159.
Huidekoper 124, 125, 157.
Hulft 289.
Hulsabeek 191, 224.
Hülsenbeek(s), 224.
Hulscher 95.
Hummel (von) 362.
Hummen 112.
Hurck (van) 240.
Huybert (de) 319.
Huyck 150.
Huijgens 116.
Huysman 147, 149.
Hyendael 181.

I.

Imhoff (van) 50.
Ingenhaven 19.
Innendael 13.
Ipes 242.
Isendoorn (van) 189.
Isendoorn van Bloeis (van) 189.

J.

Jäger 301.
Jager (dc) 351.
Janssens 159.
Jegenhorst 339.
John 307.
Jong (de) 241.
Jongbloed 351.
Jongh (de) 60, 61, 127, 155.
Jonker 243.
Jordens 383.
Juyst 291.

K.

Caagman 90.
Caesteker (de) 76, 81.
Calendrini 206.
Kalff 3, 60, 138.
Calis (van) 153.
Caluarts 94.
Kamer (van) 343.
Camer (van de) 205.
Camer (van der) 335.
Candidius 204.
Cannaarts 307.
Capellen (van der) 158, 159, 172, 173, 176, 177.
Capoens 252, 348, 350, 381.
Kappenhagen 10.
Cardoas 229.
Carlheim-Gyllensköld 303.
Karnebeek (van) 8—20, 40—49, 161, 355-365.
Carpenter van Westerbeek 319.
Karre 378.
Castelein 103, 137.
Casteren (van) 348, 379, 380.
Cats (van) 61.
Katten 11.
Catterbach 27.
Cauwelaer 114.
Kedde 13, 14.
Keere (van de) 212.
Keerweer 350.
Keeskorf 151.
Keetel 15.
Kemmerlinck 10.
Kemp (v. der) 3.
Kempe 58, 242.
Kempenaer (de) 254, 349, 351, 381, 382.
Kemoer 253.
Kemps 60.
Keppel (van) 31, 32, 216, 249, 312. 362. 363.
Keppelhof 16.
Keppell (van) 51.
Kerckhoef (van den) 150.
Kerckhoefs 150.
Kcrkhoff (van den) 25, 26.
Kerkhoven (van den) 334.
Kerpen (van) 158.
Kerscorff 151.
Kersken (von der) 10.

Kessel (van) 151.
Ketelaar 57.
Keteler 16, 19.
Ketgen 15, 16.
Ketteler 13.
Kerrchenius 185.
Kewenter 305.
Keynoghe 123.
Kieb 348, 380.
Kies 125.
Kievet 58.
Kinder (der) 50.
Kinschot (van) 244, 246.
Kips 13, 351.
Kistkens 141.
Clant 7.
Clarion 282, 289.
Kleef (van) 370.
Cleeff (van) 379.
Klerck (de) 154.
Cleur 207.
Kleynhoff 187.
Clignet 139.
Klinkenberg (van) 232.
Cloick 182.
Kloppenburch 137.
Clouck 38.
Cluppell 145.
Knaap 351.
Kneppelhout 29, 291.
Cnoksens 116.
Knolbout 253, 285.
Knuifinck 14.
Knijf 17.
Kock 20.
Cock van Delwijnen (de) 24.
Cock van Neerijnen (de) 239.
Cockengen (van) 349.
Kockers 10, 15.
Kockert 14.
Kockerts 18.
Cockman 116.
Coejeman 127.
Koeps 13.
Coeverden (van) 380.
Köhlhausen 282.
Colck (opte) 183.
Coleners 187, 317, 318.
Kolff 3.
Collen 138.
Kollert 46.
Kolles 286.
Colonius 154.
Colson 247.
Come (de) 241.
Commers 317.
Condest 241.
Coninck 223.
Koning 31.
Coningh (de) 316.
Conink (de) 144.
Coninx 29.
Konninck 14, 47.
Konningh 11.
Koopmans 114.
Koopmans (Broes) 114.
Kopes 16, 347, 348.
Coppenol (van) 141, 142.
Kopper 19.
Cops 207.
Korff gen. Schmising (v.) 43.
Corkman 116.
Corne (de) 241.
Cors 210.
Cortenbach 382.
Kortenbach (van) 31, 123.
Cortevelt (van) 335.
Coten (van) 84, 240.
Coulster (van de) 187.
Koupsen 113.
Kouwenhoven 291.
Coux 239.
Covarden (van) 113.
Kråk 300, 301, 305.
Kramer 237, 278, 279, 314, 315
Cranendonck (van) 30.
Cranenvelt 31.
Crassier (de) 210.
Crauwel 115.
Crauwelaar 114, 115.
Creke (van der) 299.
Kremer 182.
Kreyevcnger 183.
Kreyssig 122.
Krist 30.
Crol 1 3 7 .
Crommelin 308.
Croock 285.
Krook 302.
Cro(o)kceus 116.
Croon 150. 287.
Criimmel von Nechtersheim 17.
Crusenstolpe 303.
Kruyne (van) 291.
Cuelsbroeck (van) 63.
Kuenre (van den) 148.
Kuik (van) 290.
Cuinget 122.
Culemborg (van) 283.
Cunaeus 206.
Ciisters 223, 256.
Cuyck (van) 283, 324.
Kuyper 89, 145.
Kuyper (van Harpen) 89, 90.
Kuysten 348, 350, 379-381.
Kuysten van Hoeven 379,
Kuystens 252.
Kuyt 94, 95.
Kylander 301.
Kyllen 148, 180.
Kyronius 301—305.

L.

Laat (de) 349.
Laauwijk (van) 26.
Labistrate 103. .
Laen (van der) 64, 248.
Lalaing (van) 283.
Lamzwerde (van) 342.
Lanckeren (van) 288, 384.
Landeghem 93.
Lange (de) 351.
Langen '(van) 159.
Langenberg 235.
Lanscroon (van) 274.
Lansman 206.
Larel 188.
Laren (van) 238.
Latre (de) 238.
Leck (van der) 31.
Lecke (van de) 299.
Lecke (van der) 50.
Leemputten (van) 381.
Leest 217.
Leeuw (de) 350, 384.
Leeuw (van der) 151. 152. 159. 160.'
Leeuwen (van) 21, 62, 186. 291, 314.
Leeuwen (Stam van) 291.
Leiden (van) 94, 123.
Leiningen (van) 370.
Leisler 190.
Lemmers (Kulenkamp) 307.
Lenerts 243.
Lennep (van) 216. .
Leo 3.
Lepper 381, 382.
Lerincx 158.
Lespierre (de) 132.
Lette 185.
Leusden 116.
Levin 305.
Levijn 136.
Lewen 147.
Lewen (van) 151.
Leydecker 155.
Leyden (van) 314.
Lidén 304.
Lidth de Jeude (van) 210, 311, 350, 351.
Liesten (van) 215.
Liesvelt (van) 205.
Lignaro 320.
Limborch (van) 189, 217, 223.
Limborgh (van) 51.
Limburg en Bronkhorst (van) 228, 233, 234.
Limburg-Bronckhorst-Stirum (van) 232, 278, 280.
Limburg Stirum 314-316.
Lind (van der) 31.
Linden (van) 217.
Lindh 305.
Linnig 141.
Limmigen (uyter) 320.
Linteloe (van) 158.
Lippe (v. der) 30.
Lits 188.
Livingston 126, 190.
Lochorst 90.
Lockerem (vonn) 12.
Lockhorst 31.
Lodder 164-166.
Loë (von) 290.
Loen (van) 46, 360.
Loo (van) 192, 240.
Loopuyt 291.
Loot 240.
Loten 186, 319.
Loth 206, 207.
Louis 255, 286.
Lucassen 306.
Luchtenburg (van) 155.
Ludecken 339.
Lunenburg (van) 153.
Lutsenburg (van) 291.
Luyt (op het) 83, 84, 86.
Luytkens 181.
Lyclama à Nyeholt 125, 157.
Lyeffers 144.
Lijn (van der) 205.
Lynden van Hemmen (van) 66.
Lijntgens 39.

M.

Maan 58.
Maas 291.
Maatleen 291.
Mack 31.
Macqué 243.
Made (van der) 192.
Maelder 111.
Maerss (die) 250.
Maes (van der) 80, 81.
Maesdijk 206.
Malefeldt (van) 17.
Malsburg 263.
Malssen 342.
Manger 3.
Manneken 58.
Mante 243.
Marck (à) 137.
Marck (de la) 67.
Mareaux 239.
Marhulsen (van) 358.
Marius 188, 189.
Markenburch (van) 299, 327,
Marrée (de) 307.
Marsche (van der) 158.
Martens 284, 380.
Maschop 96.
Masson 240.
Matekate 286.
Matta (de) 206.
Maurick (van) 291.
Maurois 239.
Meckenburg (van) 64.
Meckenheim (von) 17.
Meckinck 16.
Meckinghen 19.
Meeckeren (van) 145.
Meere (van der) 342.
Meerman 123.
Meferden (v.) 48.
Megapolensis 189.
Meilink 85.
Mekeren (van) 85, 128.
Melisdijck (van) 291.
Meller (de) 168, 171.
Menger 133-135.
Menso 378.
Merct (van der) 186.
Merode (de) 156.
Mersch (van der) 139.
Mes 249.
Mesdach 205.
Meulen (v. der) 30.
Meulenbroek 286.
Meulewerf 345.
Meyde (van den) 307.
Meyer 95, 216, 286, 303.
Meyer Keyzer 95.
Meyners 155, 179.
Meyvart 238.
Miani y Pomar (de) 230.
Mick 223.
Middachten 111.
Middendorp 47.
Mierop (van) 290.
Minnebeeck (van) 344, 379.
Moens 39.
Molenaer 103, 169.
Moliart van Zierickzee 32.
Mollenaers 183.
Mollener 181.
Molner 358.
Mols 86, 142.
Momma 282.
Montagne (de la) 190.
Monteny 240.
Montfoort (van) 91, 187, 275.
Monhemius 254.
Monick (die) 250.
Moor 139.
Moré (de) 241.
Moreau 351, 383.

Moreau Val 383.
Morgendael 202.
Morris 126, 127.
Morris (van Braam) 127.
Mossell (van) 182.
Moulin 235.
Moulin (du) 139.
Moulijn 236.
Muilman 103.
Muller 339.
Mülmann (von) 184.
Mumm 12, 17.
Munninckhusen (v.) 46.
Munster (van) 4, 186.
Munter 39.
Muyen (van) 306.
Muys van Holy 64.
Mij (van der) 345.
Mijer 192.
Mijllinx 31 1.

N.

Naaldwijk 91.
Naaldwijk (van) 335.
Naamen (van) 283, 284.
Nack 381.
Naegel (van) 176.
Naeldwijc (van) 198.
Naerssen (van) 261.
Nagel1 (van) 176.
Namen 283.
Näsman 302.
Nebben (ten) 11.
Nederveen (van) 79-81.
Neeffs 213.
Nek (van) 195.
Nellesteyn (van) 288.
Nes (van) 142.
Nesse (van) 334.
Nesselrode (v.) 43.
Niequet 137, 139.
Niepoort (van) 60.
Niepoort (v. der) 155.
Nierop (van) 280.
Niessen 201.
Nieuland 137.
Nieuwenaar 122.
Nieuwenkamp 286.
Nispen (van) 28, 29.
Nisse (de) 237-243.
Nobel 60.
Noort (op ten) 236.
Noortbergh 335.
Normand (Le) 239.
Norton Kelsall 127.
Nouel (de) 239.
Nozeman 223.
Nunier 122.
Nyemants 110, 113.
Nijenhaus (te) 13.
Nijhoff 67.
Nijhoff (van) 123.
Nijman 303.
Nijpoort (van) 61.

O.

Obbema 4, 7.
Ochem 148.
Odenpil 342.
Oelde (van Keppel gen") 264, 265, 267.
Oemeren (van) 217.
Oesterhoff (ten) 181.
Oesterzee 112.
Oever (op 't) 147.
Oeyens van der Moelen 186.
Ohem (van) 10.
Ö hlekers 277.
Oldaens 124.
Oldenbarneveld (Tulling gen.) 319.
Oldenneel (van) 117.
Oldenzeell (van) 182.
Olst (van) 148.
Oort (van) 143, 349.
Ortt 186.
Oudaen 124.
Oudenboeckop 30.
Ouzeel 381.
Oveliung 11.
Overmeer (van) 253.
Oxenburg 95.
Oy (van) 5.
Oye (van) 274, 312.
Ozingerveer (tho) 5.

P.

Paai 222.
Padborgh (van) 349.
Paep 113.
Page 241.
Pail 93, 185.
Pallant (von) 184.
Palsma 124, 125, 156.
Pancoeck 22, 23.
Panhus (von dem) 123.
Pape 226.
Pasqualini 15.
Patin 342.
Patijn 57, 342.
Pauw 3, 34-36.
Pavia (van) 202.
Pedius 204.
Peelen 249.
Pelen 145.
Pellicorne 186.
Penée 240.
Penning 290, 291.
Pennink 287, 318, 319.
Perez (de) 222, 255.
Perez de Baron (de) 157, 287.
Perminck 319.
Pernis 58.
Perre (van de) 155.
Persijn 195, 296, 299.
Petersen 302.
Petraeus 302.
Péval (de) 67.
Peyster (de) 137.
Philipse 155.
Pickere 113.
Pickere (de) 139.
Pieck 342.
Pierlincx 288.
Pierlink 154.
Pietermaat 307.
Pilon 287.
Pils 380.
Pinninck 319.
Pits 58, 59.
Pitsch 95, 125.
Plemp 101.
Plettenberg (van) 122.
Pleviers 63.
Pleynck 46.
Ploos 288.
Pluvier 132, 134, 135.
Pobers 185.
Poelenburg (van) 335.
Poelwijck 309.
Pol (van de) 209.
Polaes (van) 60.
Polanen (van) 30, 370.
Poll (van de) 27.
Pollio 27.
Pollwijck (van) 159.
Polvliet 76.
Pomar (de) 230.
Poort 291.
Poorter 342.
Poppema 199.
Poppema van der Schelling 200.
Portegael 342.
Portiers 181.
Post 168, 171, 291.
Pothaeven (te) 144.
Pouwels 96, 192.
Praet (van) 370, 372.
Preen 384.
Prehn 349.
Presichoven (van) 320.
Preusing (von) 32.
Preuyt 291.
Print van Dalen 383.
Prisbier 58.
Proebsting 67.
Proeys 269, 272-275, 375,376
Proost (Ramp gen") 125.
Proot 316.
Prooye 223.
Provost 190.
Puerto (del) 230.
Puget de Saint-Alban (de) 281
Pull 93.
Putt (ten) 149.
Putten (heeren van) 92, 291-300, 322--328, 366372.
Piitten (van der) 378.
Puttensteyn 215.
Puy (du) 291.
Pyeck 266.
Pijll 245, 246.
Pijnssen 252.
Pijnssen van der Aa 351.
Pyppers 215.

Q.

Quader 125, 157.
Quakenbrugge (van) 13.
Quekel 35.
Quekere (de) 242.
Quina 348.
Quintain 240.

R.

Raaphorst (van) 91, 273.
Raatsvelt (van) 84.
Rabeldinck 14.
Racocksky 156.
Rade 15.
Rade (von) 19.
Rade (zum) 9.
Raede (ten) 8.
Raedt (die) 146.
Raemaeckers 144.
Raesfeld (von) 11, 12, 17, 18.
Raeskwerdt (van) 5.
Raet (de) 342, 343.
Raey (van) 140.
Ramp 125.
Randwick (van) 22.
Ranitz (de) 261, 289.
Ranst (van) 187.
Rasquert (van) 7.
Reael 139.
Rechigne Voisin de Loge (de) 173.
Rechteren (van der) 175.
Rechteren (van Bueren gezegd de) 155.
Reddenhausen 381.
Reddingius (Benthem) 310.
Rede (van) 9.
Reede van Oudtshoorn (van) 310.
Reede van Renswoude (van) 348.
Rees (van) 307.
Remen (van) 158.
Rempst (van) 249.
Renen (van) 274, 275.
Renesse (van) 152, 323.
Rengers 4, 5.
Renkin(c)k 222.
Rensselaer 189.
Rentiers 239.
Resen (van) 124.
Reus (de) 222, 255, 256.
Reynders 190, 383.
Reynderts 126.
Reynst 137.
Rhemen (von) ll.
Rhomundt 12, 13.
R(h)ijnber(c)k (van).219.
Ribbius 382.
Rickmans 113.
Ridders 36.
Riebeek (van) 381.
Riede 295.
Ringsheim (van) 152.
Rinssem (van) 152.
Rinssen 152, 189.
Rintzem (van) 152.
Ripperda 4, 5.
Rittershuysen 224.
Robeque (van) 198.
Rochette (de la) 88.
Rochus 88.
Rochussen 48.
Rodde (ten) 9, 11, 364.
Roefs 245, 246.
Roelants 136.
Roemburg 50.
Roey (de) 36.
Rogge (den) 281.
Roick 218.
Rombergh (van) 99.
Romswinckel 207, 208.
Roock (de) 118—120.
Rookmaaker 254.
Roos (de) 157, 189, 222.
Roothals 80, 81.
Roovere (de) 94, 123.
Roquette 88.
Rosegaard 205.
Rosenstråle till Barksäter 303.
Rossen (van) 98-100.
Rossum 181.

Rötel (von) 63.
Roukens 88, 89, 121, 186.
Rouwenoort 207.
Roux (le) 239.
Rover (de) 124.
Rovere (de) 318.
Roy (de) 78-80, 82.
Royaards 380.
Royen (van) 252, 349.
Ruevekamp 111.
Ruever 288.
Ruever (de) 114, 115, 384.
Rusch 344, 379.
Rutenbeeck (van) 145.
Rutgers 96.
Ruyter 18.
Ruyter de Wijdt (de) 307.
Rijn (van) 30, 139, 219.
Rijnbende 291.
Rijniers 140.
Rijsoort (van) 76, 77.
Rijswijck (van) 29.
Rijswijk 295.

S.

Sallant (van) 21.
Salm 162.
Sasselé(e) 153.
Sausin (de) 306.
Savoye 240.
Schaagen (van) 188.
Schade 245, 246, 347.
Schade van Westrum 244.
Schaep 167.
Schagen 207.
Schagen (van) 256.
Schalkwijk (van) 91, 92.
Schardinel 335.
Schaternel 140.
Scheen 147.
Scheffer 253.
Scheffers 349.
Schelewarts 158.
Schelling (van der) 195, 199, 200.
Schellinger 288.
Schenck van Nideggen 189, 223, 256.
Schenk 383.
Scherpenzell (van) 147.
Scheuhueb 343.
Schieveen 291.
Schimmelpenninck 312, 313.
Schissenis 88.
Schmalefeld (von) 17.
Schmalefelds 19.
Schmiling (v. Korff gen[d]) 43.
Schmysken 19.
Schnieders 364.
Schoemakers 12.
Schoenmaicker 147.
Schoenzwaen 149.
Schomecker 13.
Schoonhoven (van) 144.
Schöppingen (von) 41.
Schorel (van) 101, 165.
Schoten (van) 52.
Schouten 351.
Schraf 16.
Schroeder 185.
Schroers 1 ll.
Schull 210.
Schuylenburgh (van) 51, 319.
Schuyler 127, 190.
Serooskerke (van) 64.
Seullijn 239.
Sevenaer (van) 290.
Sevenbergen (van) 143, 200.
Seyl 187.
Sibinck 11, 12.
Siccama (Hora) 50.
Siebink 14.
Siebold (von) 162.
Siercx 153.
Sieverding 16.
Six 221, 222, 253, 285.
Slangenborch (op ten) 148.
Slangenburg 280.
Sleght 178-180.
Slicher 136.
Slicher van Bath 119.
Sloet 58, 59, 206, 351, 352.
Slunt 146.
Sluys 345.
Sluysken 153.
Smale 36.
Smaling (van der) 188.
Smissaert 307.
Smit 122, 183, 216, 351.
Smits 113.
Smijsken 10.
Smyt 145, 147.
Snoeck 141.
Snoecklaken 16.
Snoek (van der) 240.
Soeteman 201.
Solemne 206.
Sollebol 95.
Solms (van) 360.
Sommer 15.
Son (van) 75-83.
Sonnevelt (van) 125.
Sonsfeldt 15.
Sottegem (van) 299, 366, 367.
Souritte 282.
Souville (de) 184.
Spaeen 145.
Spaernwoude (van) 270.
Spandaw 382.
Specx 204.
Speelman 205, 206, 336-338.
Spicknesse (de) 297.
Spieringh 100.
Spierken (van) 278.
Splinter 218.
Spoelder 255, 286.
Spoltman 152, 153.
Spormeckerink 13, 14. 358.
Spulde (van) 145.
Staak (van der) 383.
Staats 96, 126, 127, 189, 190, 287.
Staels 182.
Stal (ter) 288, 384.
Stalins 291.
Stapelmoer 144.
Steegh (van der) 30.
Steen 192.
Steenbergen (van) 149, 249.
Steenoven 102.
Steenre (van) 269, 272-275.
Stegen (ten) 15.
Steinfurt (van) 360.
Stenneken 15.
Stercke (de) 205.
Sterke 280.
Sterthemius 206.
Steyn (van den) 22.
Stocke 128.
Stockel 212.
Stockum (van) 207.
Stockum van Akendam (van) 25, 291.
Stolck (van) 345.
Stolk 223.
Stolten 217.
Stomme1 (van) 152, 189.
Storminck 112.
Stoutenburgh 31.
Stier 102, 103.
Straalman 83, 86, 141-144.
Stra(a)ten (van) 315.
Strale 30.
Strang 283.
Straten (van der) 187, 318.
Strattmann 32.
Strockel 212.
Ström 303.
Strubben 183.
Strunckede (van) 263.
Strijen (heeren van) 67-75, 92, 104-107, 285, 291-300, 322-328, 366-372.
Stuvenbergh 158.
Stijl (van) 30.
Svenonius 301.
Swaefken 348.
Swaefkens 158, 159.
Swart (de) 148, 162.
Sweers 205.
Swieten (van) 157, 223.
Synada 6.

T.

Tacken 10, 15.
Taets van Amerongen 261.
Taets van Amerongen van Woudenberg 289.
Takel 242.
Te(e)ke(n) 191.
Teelinck 349.
Tegetmeyer 339.
Teilinghe 90.
Tengnagell (van) 261, 289.
Tenonius 137.
Teppers 351.
Testas 221, 253, 349.
Tets (van) 98-104, 163—167 203, 204.
Teylinghen (van) 91, 92, 121
Teijts 311.
Theil 125.
Thier 361, 362.
Thierry 139, 157, 319.
Tibelius 303.
Tideman (Havering) 382.
Tiel 286.
Tielman 85.
Timmerman 218.
Tissot 282.
Tjesma 124.
Toinel 381.
Toll (ten) 10, 11, 13, 364.
Toll (v.) 47.
Tongeren (van) 153, 154.
Tongerloo (van) 37—40.
Toor 160.
Torck 175, 320, 357, 364.
Tordesillas 320.
Triert 64.
Trip 140.
Truytman 288.
Try (den) 229.
Trijst (van) 24.
Tulleken 307, 356.
Tuijl (de) 341.
Twickel (von) 43.
Twickelo (v.) 45.
Twycklo (van) 363.
Twijggell (van) 146.
Tymmerman 147.

U.

Uitterweer 291.
Utenhove (van) 39.

V.

Valck 28.
Valewink 254.
Varlaer (van) 38.
Veen (ten) 146.
Veer (de) 262.
Velde (van de) 140, 253.
Veldhuisen 167, 170, 171.
Velge 277.
Velthuysen (van) 28.
Velters 319.
Veltstraet (van) 120.
Venckel 141—144.
Verbeeck 136, 137, 170, 171, 335.
Verboom 344, 379.
Verburg 206.
Verhaer 381.
Verhaven 378.
Verhorst (van de Poll geseyt) 27.
Verhuets 215.
Verkerk 281.
Verkuyl 213.
Velouw (van de) 213.
Vermeer 287.
Vermeulen 128, 213.
Versluys 144.
Verspreet 212.
Verstangen 296.
Vertangen 59.
Verturijn 206.
Ververs 101, 102.
Verwey 254.
Veth 291.
Vettewinkel 63.
Vicq (de) 158, 319.
Vierhouten (ten) 146.
Viersen (van) 56.
Villerius 291.
Vinck 138.
Vinckel 84, 86, 141—144.
Vis 342.
Vischer 180, 220.
Visscher (de) 381, 382.
Visser 32, 251.
Vlaanderen (van) 369, 371.
Vlamingh 350.
Vlaming van Oudshoorn (de) 206.
Vlierden (van) 186.
Voerst (van) 50.
Voigt 358.
Volckerinck 16.
Vonck 249.
Voocht van Rijnevelt (de) 273.

Voogd 56—59.
Vooghd (de) 122.
Voorda 53, 119.
Voorne .(heeren van) 92, 121, 291, 295, 328, 367, 368.
Voort (van der) 136.
Vorsselman de Heer 254.
vos 291.
Vos (de) 153, 291, 350.
Vos van Cortenbach 124.
Vosch 288.
Vos(ch) van Roelinxweert 191, 221, 249, 288, 384.
Voshuysen (toe) 191.
Vosmeer 99.
Vossekuyll 148.
Vosser 249.
Vreede (de) 39.
Vreem 50.
Vreynken (van Winsen) 275.
Vries (de) 56.
Vroesen 219.
Vrolijck 231.
Vrijlinck 84.
Vijgh 173.

W.

Waal (de) 123.
Wachtendonck (van) 138, 156.
Wael (die) 250.
Wael van Vronesteyn (de) 269.
Waerdt (de) 206.
Waers 205.
Waert (de) 379.
Wal (van der) 240, 241.
Walbeeck 139.
Walcheren (van) 94.
Walckerdinck 12.
Wale (de) 93, 94, 122, 185.
Walien (van) 14, 15.
Wall (de) 94.
Wall (van den) 128, 158—160, 276, 280.
Wallrave 301.
Wallström 304.
Wallvik 302.
Walraven 242, 243.
Walrierijm 137.
Warnsing 364.
Warijn 139.
Wassenaer (van) 328.
Water (to) 15.
Waterfoir 357.
Waubert de Puiseau 59.
Wayer 38.
Weede 31.
Weer (de) 154.
Weiklinghove (van) 380.
Weintracher 11.
Weissen 117.
Wel (van) 88, 379.
Welfelde (van) 17.
Wellen (zur) 20.
Wels 380.
Welsiack 15.
Welvelde (van) 11.
Wenckum (van) 215.
Wendell 190, 191.
Wenners 240.
Wentholt 352.
Werdmfiller von Elgg 290.
Werdt (die) 182.
Werdt (Vuyten) 21.
Werff (van der) 314.
Werners 352.
Wessels 96, 221.
Westpheringius van Empel 348.
Westveen 186.
Wetters 30.
Weyngaerde (van de) 136.
White 127.
Wieck (van) 160.
Wiemelinks 95.
Wigandy 139.
Wilde (de) 19.
Wildt (de Ruyter de) 307.
Wildeman 20.
Wildschut 30.
Willing 364.
Willige(n) (van der) 196, 200.
Willink 48, 362.
Wiltschut 165.
Winkler 63.
Winssen (van) 245.
Wint (de) 128.
Winter 250.
Winterkams 88.
Wintgen (v.) 43.
Wintgen zu Ermelinghoff (von) 43.
Wis '(van) 111.
Wisch (van) 10, 315.
Wissche (van) 268.
Wissembach 137.
Wissing 45.
With (de) 239.
With (van Haersma de) 283.
Witsen 140.
Witt (de) 154.
Wittens 94.
Wittert 336, 338.
Witting 339.
Woerden (van) 327.
Woert 295.
Woert (van der) 323.
Woertroden (van) 50.
Wolf (de) 136, 142, 144.
Wolt (in 't) 216.
Wonderaars 205.
Workom 30.
Wouw (van) 222.
Wringer 157.
Wubbema 137.
Wudd 301.
Wij (van) 216.
Wybenga 30, 32.
Wijck (van) 22.
Wyckel (van) 6.
Wyckersloot (van) 188, 191, 220, 221, 252, 253, 288, 349, 381.
Wijhe (van) 26.
Wijmelinx 95.
Wymershoff 243.
Wijnants 380.
Wijnckoep 145.
Wijngaarden (van) 64, 160.
Wijngaert 89.
Wijtens 256.

Y.

Ysbrants 89, 90.
Yseren 158.
IJsseldijk (van) 213.
IJsselstein (van) 240, 243.

Z.

Zandwijck (van) 22.
Zanen (van) 85.
Zantbeelkens 182.
Zanten (van) 383.
Zeegers 191, 224.
Zegerius 191.
Zegers van Ydeghem en Wassenhoven 63, 64, 160.
Zevenbergen (van) 326, 327, 370.
Zeijll (van) 31, 187, 188.
Zillesen 291.
Zoelen (van) 96.
Zouwenbalch (van) 249, 250.
Zuylen (van) 245, 246, 323.
Zuylen van der Haer 64.
Zwart (de) 188.

Nº. 1 Lᴱ JAARGANG JANUARI 1932

MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP:

„DE NEDERLANDSCHE LEEUW",

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER:

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, **HERTOG VAN MECKLENBURG.**

REDACTEUR

Dr. Th. R. VACCK **LUCASSEN**

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening n°. 20910 van den „Penning meester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosteu worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij nebreke waarvan als boveu zal worden' gedisponeerd.

Dezelfde bepaliugen gelden m.m. voor de ab o nnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden vau het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Re d acteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad o verdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave vau het benoodigde aantal, reeds bij de toezending dér copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.—, 'f 3.—, en f 4.— respect. voor ½, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Médewerkers, die zich met ex t r a - nu m m er s van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.10 per stuk. Aangezien dexe nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib geval opgave van het geweuschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootsohap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd, *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendie n s t ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beautwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aau het Bureau van het Genootschap eeu bedrag van f 0.50 in postzegels ingewaoht, met'dien verstaade, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wauueer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden v erlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on b e an t w o o r d terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een heroep op de kolommen van het Maandblad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, d es n. m. te n 4½ ure, -hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon",* Spui *10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met S ep t e m b e r in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's - G ra v e n h a g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene we k elij ksche por t e f e u i l l e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand November van het jaar 1931 gepubliceerd de navolgende hier te laude gedane verzoeken om naamsverandering :

1. van ***W. de Kok en Gerarda Paulina Kruis,*** echtelieden, te Heerlen, ten behoeve van de minderjarige ***Paula Maria Giroldi,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Giroldi*** in dien van de ***Kok;***

2. van ***L. Stakenburg*** en ***P.*** van ***Luik,*** echtelieden, te 's-Gravenhage, ten behoeve van den minderjarigen ***Herman van Hemert,*** tot het voegen van den naam ***Stakenburg*** bij diens geslachtsnaam, ten einde voortaan den geslachtsnaam van ***Hemert Stakenburg*** te dragen;

3. van ***Johan Karel Möller,*** te Baarn, ten behoeve van de minderjarige Grada ***Wilhelmina Weenink,*** tot het veranderen van den geslachtsnaam ***Weenink*** in dien van ***Möller*** ;

4. van ***Petrus Johannes Bax*** en ***Antonia Klijnhout,*** echtelieden te Arnhem, en ***Annette Christina Klijnhout,*** te 's-Gravenhage, om den geslachtsnaam van de minderjarige ***Adolphine Frederika Klijnhout,*** geboren te 's-Gravenhage 2 Juni 1916, te mogen veranderen in dien van ***Bax***;

6. van ***Hermanus Kesting,*** te Amsterdam, ten behoeve van zijn pupil ***Klazina Leusink,*** tot het voegen van den naam ***Kesting*** bij haar geslachtsnaam, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Leusink Kesting*** te dragen;

6. van ***Cornelis Bul,*** timmerman, te Breda, ten behoeve van den minderjarigen ***Jöhannes Antonius Sips,*** tot het veranderen van diëns geslachtsnaam ***Sips*** in dien van Sips ***Bul;***

7. van ***Jan van*** der ***Vegt*** en ***Hendrikje Hendrika Handjes,*** echtelieden, om de geslachtsnamen ***Handjes*** van hunne pupillen ***Jan en Aaltje*** te veranderen in van ***der Vegt;***

8. van ***Leendert Ligthart*** en ***Cornelia*** van ***Benthem,*** eohtelieden, te Rotterdam, ten behoeve van den minderjarigen ***Jacob van Asperen,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam van ***Asperen*** in dien van ***Ligthart.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***Markus Tuerah Pailah***, te Weltevreden, om aan zijn echtgenoote ***Maritjie Karoliena*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Pailah*** aan te nemen;

2. Raden ***Sanjoto,*** te Eoeta-Radja, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Sanjoto*** aan te nemen ;

3. ***Lucas Joseph,*** zich noemende Lucas ***Joseph Latoema***-Rina, te Batavia-Centrom, om aan hem en aao zijn minderjarige kinderen ***Annie Netty, Anton Pieter*** en ***Troelie*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Latoemahina*** aan te nemen ;

4. ***R. Nothnagel,*** te Boitenzorg, om aan zijn minderjarige natuurlijke kinderen ***Jan, Rosa en Erna*** te vergunnen den geslachtnaam ***Nordmann*** aan te nemen;

5. ***Toelaik Keti,*** te Magelang, om aan zijn echtgenoote ***Hok Kim Tjoe*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Graafstal*** aan te nemen ;

6. ***Rasjid Soetan Namesh,*** te Makassar, om hem te vergunnen den geslachtsnaam Soetan ***Namesh*** aan te nemen ;

7. ***W. van den Meerakker,*** te Malang, om aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Adriana Louise,*** te vergunnen den geslachtnaam ***Van den Meerakker*** aan te nemen;

8. ***Raden Mohamad Singgih,*** te Semarang, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Tjokroboesono*** aan te nemen ;

9. ***M. Goewie,*** te Soerakarta, om aan haar minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Beatrix Vera,*** te vergnnneo den geslachtsnaam ***Qoewie*** aan te nemen;

10. ***Mahjanbin Naiman,*** te Tandjoeng Radja (Palembang), om hem te vergunnen den geslachtnaam ***Naiman aan*** te nemen;

11. ***Th. Dijkstra,*** te Malang, om aan zijn minderjarigen pleegzoon, bij den doop genaamd ***Willem,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Dijkstra*** aan te nemen ;

12. ***Mas Djoehro*** Sasmita, te Bandoeog, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Sasmita*** aan te nemen;

13. ***C. L. Kraan,*** te Batavia-Centrum, om aan zijn minderjarige pleegdochter ***Anna*** te vergunnen den geslachtsnaam Kraan aan te nemen ;

14. ***F. J. L. Schoo*** en zijn echtgenoote ***Lasinah,*** te Bandoeng, om hun minderjarige pleegdochter ***Eltina*** te vergonnen den geslachtsnaam ***Schoo*** aan te nemen ;

15. ***H. Agerbeek,*** te Meester-Cornelis, om aan zijn minderjarige pleegdochter ***Sally*** te vergunnen den geslachtsnaan ***De Zwart*** aan te nemen;

16. ***Thomas,*** zich noemende en schrijvende ***Thomas Rimper,*** te Batavia-Centrum, om hem te vergunnen den -geslachtsnaam ***Rimper*** aan te nemen.

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1. 7 November 1931, no. 62, dat 1° ***Louisa Aleida Venema,*** geboren te G rooingen 18 Augustus 1920, haar geslachtsnaam verandere in dien van Boer; 2° ***Herman Colijn,*** geboren te Valburg 16 Juli 1924, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Kragt***; en 3° ***Hendrik Leeger,*** geboren te den Helder 21 Juli 1929, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Leeger Aarts;***

2. 20 November 1931, no. 42, dat 1° ***Jacoba Nicoliena Rijpma,*** geboren te Groningen 23 Augustus 1925, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Rijpma-Alberts***; 2° ***Sientje da Costa da Fonseca,*** geboren te Amsterdam 28 October 1927, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Haringman;*** 3° ***Christiaan Kloot,*** geboren te Giessendam 21 October 1893. en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van ***Kentson***; 4° ***Willem Frederik van der Wal,*** geboren te Amsterdam 30 Januari 1926, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Voges;*** en 5° ***Ferdinanda Francisca Nellestein,*** geboren te 's-Gravenhage 9 Februari 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Broeder.***

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. 6 Augustus 1931; nº. 9, **aan** *Hermanus Sehuwat,* **te** *Amboina,* en zijnen wettigen nakomelingen te **vergunnen** zich voortaan te noemen *Karseboom Sehuwat*;

2. **26 September** 1931, **nº.** 3, aan. de minderjarige **pleegdochter** van *K. Brandes* **en** diens **echtgenoote** *Tiah,* **te Malang, bij** den doop genaamd *Catherina,* **te** vergunnen, den geslachtsnaam *Brandes* **aan** te. **nemen**;

3. **30 September** 1931, **nº.** 32, aan *Kariamat,* **te Ponorogo (Oost-Java),** te vergunnen den geslachtsnaam *Kariamat* aan te nemen;

s. 6 -October 1931, **nº.** 39, aan *Cadir Hadji Achmad,* te Baegil (Oost-Java), te vergunnen. **den geslachtsnaam** *Achmad* aan te nemen;

5. **6 October 1931, nº. 31,** aan *Tjokrodihardjo,* te vergunnen den geslachtsnaam *Tjokrodihardjo* aan te. nemen;

6.13 October **1931, nº.** 43, **aan** *Carly,* minderjarige pleegdochter van *W. Heijligers* **en zijne echtgenoote** *R. J. Grashuis,* **te** Bandoeng, **te** vergunnen den geslachtsnaam *Heijligers* aan te nemen;

7. **19 October 1931, nº.** *42, aan Kiagoes Hadji Nangning bin Kiagoes Hadji Abdoellatip,* te **Moeara** Enim (Palembang), **te vergunnen den** geslachtsnaam *Abdoellatip* **aan** te nemen;

8. **19** October **1931, nº.** 43, aan *Willem Edwardt van Muijen,* geboren: **te** Soerabaja 21 **Juni 1918,** te vergunnen **zijnen geslachtsnaam** *Edwardt van Muijen* te veranderen in dien van *de Groot.*

Nº. 2 Le JAARGANG FEBRUARI 1932

MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP:

„DE NEDERLANDSCHE LEEUW",

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER:

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

, REDACTEUR

Dr. Th. R. VACCK LUCASSEN

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening nº. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (dhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie' met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap, toetredsn, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contribntie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden- gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.-, f 3.—, en f 4.— respect. voor $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met $\frac{3}{4}$ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.10 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f l.-. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk i e deren Maandag van $9\frac{1}{2}$—12 en van 2-5 uur.

inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde -vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstaode, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verbaud met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het versehuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maand b l ad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag, van iedere maand, des n.m. ten $4\frac{1}{2}$ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October toten met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat* 21 te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele tnededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand December van het jaar 1931 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. ***Julius Steennis,*** te Rotterdam, en ***Willemina Smits,*** diens echtgenoote, als voogd en toeziende voogdes over de minderjarige ***Josephine Westerdijk,*** om haar te vergunnen in het vervolg den geslachtsnaam ***Steennis Westerdijk*** te dragen;

2. van ***Yzak Okker,*** te Amsterdam, ten behoeve van zijn pupil ***Gerarda van Deursen,*** om haar te vergunnen den geslachtsnaam ***van Deursen Okker*** te dragen;

3. van ***Francina Boekestein*** en ***Folkert van Zanden,*** echtelieden, te 's-Gravenhage, ten behoeve van de minderjarigen ***Francina Hendrika Boekestein*** en ***Hendrik Frans Boekestein,*** tot het veranderen van den geslachtsnaam ***Boekestein*** in dien van van ***Zanden***;

4. van ***Johanna Maria Christina Gordijn,*** te Amsterdam, tot het veranderen van haar geslachtsnaam ***Gordijn*** in dien van ***Vleman***;

5. van ***Elizabet Ras*** en ***Johannes de Graaf,*** echtelieden, te Hoorn, ten behoeve van den minderjarige ***Jan Ras,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Ras*** in dien van ***de Graaf***;

6. van ***Egbert Hubertus Mellema.*** als voogd over ***Gijsbert Cornelis Marie Bosch,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Bosch*** in dien van ***Mellema***;

7. van ***Douwe Gramsma*** en ***Jannette Gunter,*** echtelieden, te Leeuwarden, ten behoeve van de minderjarige ***Martje Jeannette Braaksma,*** ten einde in het vervolg den geslachtsnaam ***Braaksma Gramsma*** te dragen;

8. van ***Gerrit Hogeweg,*** te Marken, ten behoeve van den minderjarige ***Cornelis Hogeweg,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Pijl Hogeweg*** te dragen.

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***Hadji Iksan,*** te Damarsi (Oost-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Iksan*** aan te nemen;

2. Vrouwe ***E. Ph. de la Fosse,*** te Semarang, om haar minderjarige pleegdochter, genaamd ***Marijntje,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***de la Fosse*** aan te nemen;

3. ***Hadji Markan,*** te Soerabaja, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Markan*** aan te nemen;

4. ***Marie*** Sie, te Soerabaja, om haar te vergunnen haar geslachtsnaam ***Sie*** te veranderen in dien van ***Sterrenaan;***

5. ***B. L. van Leeuwe*** en diens echtpenoote ***A. van der Linden,*** te Semarang, om aan hun 27 Januari 1930 te Semarang geboren pleegzoon ***Frans Arie Kirsch*** te vergunnen zich voortaan te noemen ***Frans Arie van Leeuwe Kirsch***;

6. ***A. J. G. A. Wiemans,*** te Sindanglaja (West-Java), om aan zijn minderjarige pleegdochter ***Bin Nio Tjioe,*** geboren te Batavia 7 Maart 1914, te vergunnen haar geslachtsnaam ***Tjioe*** te veranderen in dien van ***Helrich***;

7. ***Mas Soekarjo,*** te Meester Cornelis, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Soekarjo*** aan te nemen;

8. ***Jan Cornelis,*** zich noemende ***Jan Cornelis Burkens,*** te Batavia-Centrum, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Burkens*** aan te nemen;

9. Karel ***Hendrik,*** zich noemende ***Karel Hendrik Matthijs,*** te Ledok (Midden-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Matthijs*** aan te nemen;

10. ***Benjamina Titalessy,*** geboren te Kota-Radja ï December 1897, om haar te vergunnen zich voortaan te noemen ***Benjamina Titalessy Moelier***;

ll. ***A. Ediamont,*** te Magelang, om aan zijn minderjarige pleegdochter ***Erna Wilhelmienfje*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Ediamont*** aan te nemen;

12. ***Martin Manuhuwa,*** te Soerabaja, om aan zijn echtgenoote ***Maria Risah*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Elia*** aan te nemen;

13. ***M. Padmos,*** te Pati (Midden-Java), om aan zijn minderjarigen pleegzoon ***Johannes*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Padmos*** aan te nemen;

14. ***A. A. Juch,*** te Besokor (Midden-Java), om aan zijn minderjarige natuurlijke kinderen, bij den doop genaamd ***Annie en Mientje,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Lammers*** aan te nemen;

15. ***G. te Grotenhuis,*** te Batoedjadjar (West-Java), om aan zijn minderjarige pleegdochter ***Josephina*** te vergunnen den geslachtsnaam ***te Grotenhuis*** aan te nemen;

16. ***L. H. Jacobs,*** te Koetaradja, om aan zijn minderjarige pleegkinderen ***Hendrik Adolf*** en ***Augustine*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Jacobs*** aan te nemen;

17. ***H. Tan,*** weduwe van S. ***L. Tjia,*** te Bandoeng, om aan haar minderjarigen zoon ***William Tjia*** te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Tjia*** te veranderen in dien van ***Tan;***

18. ***Charles Arthur,*** te Jogjakarta, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Birsak*** aan te nemen.

Aan den **Gouverneur van Suriname** heeft verzocht:

Guillaume André Jostph de Vries, te Paramaribo, om hem te vergunnen zijn geslachtsnaam ***de Vries*** te veranderen in ***Goede.***

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

2 December 1931, no. 48, dat 1°. ***Geertje van Es,*** geboren te Valburg 5 Februari 1915, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Klees***; 2°. ***Anton Hendrik in 't Veld,*** geboren te Valburg 25 Mei 1929, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Schrier***; 3°. ***Hillegiena van der Heide,*** geboren te Groningen 11 Februari 1930, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***van der Heide Prummel***; 4°. ***Aria Edelenbus,*** geboren te Anna Paulowna 16 Juli 1919, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Jongejan.***

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1.20 October 1931, nº. 34, aan *Pauline Sofie Hehuwat*, geboren te Bandoeng 14 Mei 1927, minderjarige pleegdoohter van *P. Steenbakker*, te Magelang, te vergunnen haren geslachtsnaam ***Hehuwat*** te veranderen in dien van *Steenbakker* ;

2.22' October 1931, nº. 36, aan Louise ***Toosje***, minderjarige pleegdochter van C. ***C. Schellekens*** en diens echtgenoote ***M. W. Zimmerman***, te Tandjong Pinang, te vergunnen den geslachtsnaam ***Schellekens*** aan te nemen;

3.31 October 193 l, nº. 41, aan ***Karel, Tini*** en *Johanna*, minder jarige pleegkinderen van ***K.*** Rietema, te Siboga, te vergunnen den geslachtsnaam Rietema aan te nemen;

4.6 November 193 l, nº. 38, aan ***Idries***, te Soekamandi, te vergunnen den geslachtsnaam ***Idries*** aan te nemen ;

5. 13 November 1931, nº. 18, aan ***Ijeni***, bij den doop genaamd *Leonora*, echtgencote van *Jan* ***Hendrik*** *Christoffel* ***Mustamu***, te Meester-Cornelis, te vergunnen den geslachtsnaam *Tenoetoea* aan te nemen ;

6.17 November 1931, nº. 30, aan *Charles*, pleegzoon van *J.* ***Groenewald***, te vergunnen den geslachtsnaam ***Groenewald*** aan te nemen.

Nº. 3 L^E JAARGANG MAART 1932

MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP:

„DE NEDERLANDSCHE LEEUW",

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER :

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR

Dr. TH+ R. VACCK LUCASSEN

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten min s t e één 1 i d, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.
Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche con tri b utie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze- te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening nº. 20910 van den „Penning meester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6,* 's-Gravenhage).

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van liet jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken vau de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de ab onn e-men tsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprfjs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Re d a c-teur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigdeaautal,reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1—15 expl. f l.-, f 2.-, f 3.-, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooqing in.

Medewerkers, die zich met ext ra-numm ers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.10 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar àf 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootaahap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage, zijn* voor de leden toegankelijk i e deren tot Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstaode, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke nief van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on b e a n t w o o r d terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maand blad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met S ep t e m b e r in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's - G r a v e n h a g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene we k e l ijk s c h e por t e f e u i l1 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Januari van het jaar 1932 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering :

1. van ***Arend en Jan Bleijerveen,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***van Wely Bleijerveen te*** dragen;
2. van ***Martinus Abraham Susan,*** chauffeur, te Leiden, als voogd over den minderjarigen ***Johan Christiaan van*** der ***Hoek,*** ten einde deze voortaan den geslachtsnaam van ***der Hoek Susan*** moge dragen ;
3. van ***Hendrik Kornelis Remmers*** en ***Catharina Langeveld,*** te **Stompwijk,** ten behoeve van de minderjarige ***Maria Langehorst,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Langehorst*** in dien van ***Remmers*** ;
4. van ***Jeannette Christine Elisabeth Wijers,*** echtgenoote van en bijgestaan door ***Michaël Johannes Planten,*** arts, te Rotterdam, en ***Pieter Wijers,*** gepensioneerd resident, te 's-Gravenhage, ten behoeve van de kinderen der verzoekster: ***Willy de Vassy*** en ***Henriette Ida Mary de Vassy,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam in ***Planten de Vassy*** ;
5. van ***Wouter Klouwen,*** te 's-Gravenhage, ten behoeve van de minderjarige ***Hendrika Johanna Frederika de Vries,*** ten einde deze voortaan den geslachtsnaam ***Klouwen de Vries*** moge dragen;
6. van ***Menno Mees,*** photohandelaar, te Groningen, als voogd over den minderjarige ***Hendrikus Jan Mc. Haffie,*** voorheen genaamd ***Ronald John Mc. Haffie,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Mc. Haffie*** in dien van Mees;
7. van ***Adriana. Catsman***, echtgenoote van ***Dirk Maurits Hol,*** te 's-Gravenhage, ten behoeve van den minderjarige ***Maurits Adriaan Craanen,*** ten einde deze voortaan den geslachtsnaam ***Hol Craanen*** moge dragen;
8. van ***Hubertus Feelders,*** te Bilthoven, gemeente De Bildt, en zijne eohtpenoote ***Josina*** Maria ***Johanna de Groot,*** ten behoeve van ***Theresia Maria Klink,*** geboren 18 October 1929 te Utrecht, ten einde deze voortaan den geslachtsnaam ***Klink Feelders*** moge dragen ;
9. van ***Hendrika van Zantwijk,*** te Deventer, ten einde voortaan den geslaohtsoaam ***Jurna vnn Zantwijk*** te dragen.

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***C. van Rijn*** en ***Enti,*** echtelieden, te Bodjonegora (Oost-Java), om aan hun minderjarige pleegdochter ***Anna*** te vergunnen den geslachtsnaam van ***Rijn*** aan te nemen;
2. ***Willem Dirk Johan Samallo,*** te **Koepang,** om aan zijn echtgeuoote ***Ponijem*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Djodarjo*** aan te nemen ;
3. ***H. L. Pelamonia*** en ***Sijauta,*** echtelieden, te Bandoeng, om aan hun minderjarige pleegdochter ***Amelia Louisa*** Johanna te vergunnen den geslachtsnaam ***Pelamonia*** aan te nemen ;
4. ***Johannis Marinus,*** zich noemende ***Johannis Marinus Leidelmeijer,*** te Cheribon, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Leidelmeijer*** aan te nemen ;
5. ***D. van Zanten,*** te Weltevreden, om aan zijn minderjarigen stiefzoon ***Franciscus van der Wel,*** geboren te **Batavia** 1 September 1928, te vergunnen zich voortaan te noemen ***F.*** van ***Zanten van der Wel*** ;
6. ***Pad,*** te Bandjoewangi, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***van Prehn*** aan te nemen ;
7. ***Hadji Abdulkarim*** Haroen, te Gedangan, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Haroen*** aan te nemen.

Aan den **Gouverneur van Suriname** heeft ver zocht:

Mathilda Antoinetta Rotgans, te Parimaribo, om den geslachtsnaam van haar minderjarigen zoon ***Humphrey Eric Rotgans*** te veranderen in ***Cooman.***

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1. 2 December 1931, no. 49, dat 1° ***Davia Maria Bedelman,*** geboren te Alkmaar 21 December 1918, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Stürm***; 2° Dr. ***Adriaan Pieter van Rijn,*** geboren te Delft 29 October 1870, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van Lens ***van Rijn;*** 3° ***Leendert*** van ***Rijn,*** geboren te Singapore 2 1 December 1908, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van ***Lens van Rijn;***
2. 23 December 1931, no. 13, dat ***Hugo Albertus Odijk,*** geboren te Alkmaar 2 Juni 1803, ***Hugo*** Cornelis ***Odijk,*** geboren te Amsterdam 11 October 1898, en diens minderjarige wettige nakomelingen, ***Catharina Johanna China Odijk,*** geboren te Zaandam 23 December 1892, en ***Gerardus Maria Theodorus Odijk,*** geboren te **Amsterdam** 24 October 1908, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van ***van Odyck.***

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is goedgevonden :

1. 18 Augustus 1931, no. 2, aan ***Ing Nio Ong,*** minderjarige pleegdochter van ***E. van den Eijnden,*** te **Soerakarta,** te vergunnen haren geslachtsnaam ***Ong*** te veranderen in dien van ***van*** den ***Eijnden***;
2. 24 November 1931, no. 8, aan ***Robert Hartelust,*** geboren te Ede 4 April 1885, en zijne wettige nakomelingen te vergunnen hun geslachtsnaam Hartelust te veranderen in dien van ***van Wesel***;
3. 4 December 1931, no. 34, aan ***Mas Soemoatmodjo,*** te Probolingqo (Oost-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Soemoatmodjo*** aan te nemen ;
4. 14 December 1931, no. 27, aan ***Annie,*** zich noemende ***Annie Westbroek,*** te Batavta, te vergunnen den geslachtsnaam ***Westbroek*** aan te nemen.

Nº. 4 1E JAARGANG APRIL 1932

MAANDBLAD

VAN 'HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP :

„DE NEDERLANDSCHE LEEUW",

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER :

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR

Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN

Huize Sparrenheide, Driebergen,

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten mins te é é n lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze . te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening n°. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de ab o nnemen tsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor nie t-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Red a cteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, ouder opgave van het benoodigde aautal,reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.—, f 3.-, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met ex t r a - nu m m er s van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.10 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib geval opgave vau het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap,

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de B iblia t he e k, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk i e deren Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on b e a n t w o o r d terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maandblad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand;' des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenwage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 u r e, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-G r a v e n ha g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene we k e lijk s c h e port e f e ui 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Februari van het jaar 1932 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering :

1. vau ***Bernard Johan Frans Meijer,*** burgemeester van Oude-Niedorp, zoo voor zich als voor zijne minderjarige wettige nakomelingen, ten einde in het vervolg den geslachtsnaam ***Sutman Meijer*** te dragen;
2. van ***Johanna Wilhelm***, te Hilversum, ten behoeve van de minderjarige ***Marianne Wilhelm,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Wilhelm*** in dien van ***Dronkers***;
3. van ***J. E. van Dierendonck*** en ***M. van den Berg,*** echtelieden, te Vlissingen, om den geslachtsnaam van de minderjarige ***Hendrika Theresia Emmerink*** te mogen veranderen in dien van van ***Dierendonck;***
4. van ***Wilhelmus*** Gros, te **'s-Hertogenbosch,** ten behoeve van den minderjarigen ***Wilhelmus Gerardus Huizer,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Huizer*** Gros te dragen;
5. van ***Johannes Smeele*** en ***Wilhelmina Plugge,*** echtelieden, te 's-Gravenhage, ten behoeve van de minderjarige ***Gertrud Richters,*** ten einde in het vervolg den geslachtsnaam ***Richters Smede*** te dragen ;
6. van ***Albert Jan de Ridder*** en ***Bertha Petronella van der Willige,*** echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarige ***Johannes van der Willige,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam van ***der Willige*** in dien van de ***Ridder;***
7. van ***Jacob van Dongen,*** te Velsen, ten behoeve van den minderjarige ***Cornelis Jacob Steenbakker,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Steenbakker*** in dien van van ***Dongen;***
8. van ***Simon Troetel,*** zich noemende en schrijvende Simon ***Troeder,*** te Amsterdam, ten einde hem verlof te verleenen den geslachtsnaam ***Troetel*** van hem en zijne minderjarige dochter te veranderen in dien van ***Troeder***;
9. van ***Johannes van der Spek*** en ***Johanna Martina Helena Weerden,*** echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Johanna Martina Weerden,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Weerden*** in dien van ***van der Spek*** ;
10. van ***Jacobus Johannes Hajonides*** van der ***Meulen,*** arts, te Leens (prov. Groa.), ten behoeve van de minderjarige ***Margaretha van der Woude,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***van der Woude*** in ***van der Meden.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***Mohamad Achsan,*** te Pematanp Siantar (Oostkust van Sumatra) om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Achsan*** aan te nemen ;
2. ***Jan,*** zich noemende en schrijvende ***Jan Barendsen,*** te Fort de Kock, om den geslachtsnaam ***Barendsen*** aan te nemen:
3. ***Oscar Theofilus Soekarnen,*** te Malang, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Theofilus*** aan te nemen ;
4. ***Soelomo,*** te Tjimahi (West-Java), om aan hem en aan zijn minderjarige kinderen ***Domingos Frans*** en ***Frieda,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Salomo*** aan te nemen;
5. ***F. J.*** van ***Trappen,*** te Bandoeng, om aan zijn minderjarige pleegdochter ***Frederica Maria*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Van Trappen*** aan te nemen;
6. ***M.*** G. ***Braune,*** te Malang, om aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Elly,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Braune*** aan te nemen ;
7. ***A. J. wan Dijk,*** te Bandoeng, om aan zijn minderjarigen pleegzoon ***Willem*** te vergunnen den- geslachtsnaam Van ***Dijk*** aan te nemen ;
8. ***J. B. Gevelhof,*** te Padang, om aan zijn minderjarige pleegkinderen, bij den doop genaamd ***Gerardina Baptista*** en ***Theodorus Johan,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Gevelhof*** aan te nemen;
9. ***P. A. Rijken,*** te Weltevreden, om aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Johanna Toetie, te*** vergunnen den geslachtsnaam ***Rijken*** aan te nemen;
10. ***M. Brieve,*** te Semarang, om aan zijn minderjarige pleegdochter ***Hermine Jansje Oranje,*** geboren te Semarang 8 Mei 1912, te vergunnen haar geslachtsnaam ***Oranje*** te veranderen in dien van ***Brieve***;
11. ***Andreas,*** zich noemende en schrijvende ***Andreas*** **Bodji** ***Kakarba,*** te Semarang, om aan hem en aan zijn minderjarigen wettiglijk erkenden zoon ***Anton*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Bodji Kakarba*** aan te nemen ;
12. ***Adriaan Daerden,*** te Semarang, om aan zijn minderjarige pleegdochter ***Mimi Cecilia Rooze*** te vergunnen zich voortaan te noemen ***M.*** C. ***Rooze Daerden***;
13. ***A. H. Metselaar,*** te Kadipaten (West-Java), om aan het natuurlijke kind van zijn schoonvader, bij den doop genaamd ***Ulrich,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Lijtsman*** aan te nemen ;
14. J. ***M. Fontein,*** te Batavia, om aan zijn minderjarigen pleegzoon, bij den doop genoemd ***Johannes Willem,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Fontein*** aan te nemen;
15. ***Johan Soehr,*** te Batavia, om hem te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Soehr*** te veranderen in dien van ***Soer***;
16. ***Willem Ferdinand Salmon,*** te Koetaradja, om aan zijn echtgenoote ***Neri*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Martosentiko*** aan te nemen.

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1. 31 December 1931, no. 89, dat 1° ***Hendrika Teunissen,*** geboren te Heerlen 9 Mei 1925, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Pagen***; 2° ***Dirkje van Dorssen,*** geboren te Utrecht 27 September 1925, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Janszen***; 3° ***Theunis Kloot,*** geboren te Giessendam 14 November 1880 en diens minderjarige wettige nakomelingen, en ***Abraham Kloot,*** geboren te Giessendam 17 Mei 1886 en dlens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van ***Kentson***; 4° ***Hans Günter Boersma,*** geboren te Leeuwarderadeel 14 Augustus 1929, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Pit Boersma***; en 5° ***Andreas Buchhofen,*** geboren te Amsterdam 11

April 1922, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Bijlsma*;

2.29 Januari 1932, nº. 64, dat 1º *Johanna Marina Ingenhoven,* geboren te Utrecht 12 October 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Ingenhoven* Water; 2º *Gerard Wolters,* geboren te Amsterdam 14 Mei 1917, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Wolters Ruckert;* 3º *Hans Smid,* geboren te Amsterdam 15 Augustus 1921, *Helena Sijke Smid,* geboren te Amsterdam 25 December 1922, en *Alida Smid,* geboren te Amsterdam 16 Juli 1925, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Mulder Smid;*

3.11 Februari 1932, nº. 46, dat 1º *Paulus Albertus van Rheenen,* geboren te Utrecht 26 April 1929, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Voorthuijsen*; 2º *Irma Timmermans,* geboren te Mülheim a/d Ruhr (Pruisen) 12 Mei 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Giesbertz;* 3º *Johanna van Vliet,* geboren te Haarlem 10 September 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van van *Vliet van Rossum*; 4º *Jacob Matthijs Buis,* geboren te Hoorn 4 Mei 1908, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam verandere in dien van *Stammes*; *en* 5º *Hendrika Dekker,* geboren te Wormerveer 13 October 1936, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Dekker Nolten.*

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is go e d g e v o n d en:

1.23 December 1931, nº. 62, aan *Johan Willem,* zich noemende *Johan Willem Schoondermark,* klerk bij het Telefoonkantoor te Batavia, vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Schoondermark* aan te nemen;

2.23 December 1931, nº. 63, aan *Agatha Josefina* en *Louise Johanna,* minderjarige pleegdochters van *J. Bruscha,* te Padang, vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Bruscha* aan te nemen;

3.5 Januari 1932, nº. 40, aan *Rudi,* zich noemende *Rudi Peereland,* te Tegal, vergunning te verleenen den geslachtsnaam *Peereland* aan te nemen;

4.11 Januari 1932, nº. 9, aan *Thea Hellingman,* geboren te Gloegoer (Oostkust van Sumatra) 30 September 1922, niet erkende natuurlijke dochter van C. J. *Hellingman,* echtgenoote van *H. Schouten,* te Medan, te vergunnen haren geslachtsnaam *Hellingman* te veranderen in dien van *Schouten;*

5.15 Januari 1932, nº. 19, aan *Charles Louis,* zich noemende *Charles Louis de Backer,* te Kotaboemi (Lampongsche Districten),, werkbaas bij den dienst der Staatsspoor- en Tramwegen, vergunning te verleenen den geslachtsnaam de *Backer* aan te nemen;

6. 15 Januari 1932, nº. 20, aan *Saartje Satia,* echtgenoote van *Rijklof Jozef Bacas,* te Depok (West-Java), verguhning te verleenen den geslachtsnaam *Bacas* aan te nemen;

7.16 Januari 1932, nº. 24, aan *Ilse Clara,* minderjarige pleegdochter van *J. F.* C. *van Geel,* te Soerabaja, vergunning te verleenen den geslachtsnaam van Geel aan te nemen.

Bij beschikking van den **Gouverneur van Curaçao** van 9 Januari 1932, nº. 26, is goedgevonden aan *Joost Supriano Pieternella,* aldaar wonende, vergunning te verleenen om zijn geslachtsnaam *Pieternella* te veranderen in dien van *Conep.*

Nº. 5 LE JAARGANG MEI 1932

MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP:

„DE NEDERLANDSCHE LEEUW",

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER:

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR

Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voor dracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening nº. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over' de verschuldigde contributie met verhooging van inuingskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de a b o nnemen tsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor nie t-led en van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maaudblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.—.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Red a cteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervau, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.-, f 3.—, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met ex t ra - nu m m er s van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.10 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib *geval* opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der oopie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg* 5 te 's-Gravenhage, zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen; in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het versehuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on b e a n t w o o r d terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maandblad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ UP e, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met S ep t e m b er in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's - G ra v en ha g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche port ef euille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.,

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het B ure a u van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Maart van het jaar 1932 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering :

1. van *Pieter Cornelis Bervoets,* te Dordrecht, tot het veranderen van zijn geslachtsnaam ***Bervoets*** in dien van ***Zijdemans*** ;
2. vau ***Hendrika Zuierveld,*** echtgenoote van ***Yme de Jong,*** te Harlingen, ten behoeve van hare minderjarige dochter ***Hijlkje Zuierveld,*** om den geslachtsnaam Zuierveld te veranderen in dien van de ***Jong*** ;
3. van ***Johannes Adrianus*** van Leeuwen, koopman, en ***Johanna Maria Brouwer,*** echtelieden, te 's-Gravenhage, ten behoeve van hun pupil, den minderjarige ***Cornelis Petrus Wilhelmus Brant,*** te 's-Gravenhage, tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Brant*** in dien van ***van Leeuwen*** ;
4. van ***Everarders Koerts,*** te hmste: dam, ten behoeve van de minderjarige ***Geertruida Elisabeth Boll,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Boll*** iu dien van ***Koerts***;
5. van ***Hendrik Johannes van Kleeff en Neeltje Schaap,*** echtelieden, te Schiedam, ten behoeve vau de minderjarige ***Alida Schaap,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Schaap*** in dien van van ***Kleeff.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***J. E. Hooff,*** te Jogjakarta, om aan zijn minderjarigen pleegzoon ***James*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Hooff*** aan te nemen ;
2. ***Gondowiardjo,*** commies bij den dienst der Staatsspoor- en tramwegen, te Baudoenp, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Gondowiardjo*** aan te nemen.

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1. 5 Februari 1932, no. 39, dat 1° ***Eline Veenstra,*** geboren te Amsterdam 22 Maart 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Sprokkelenburg ;*** 2° ***Catharina Elisabeth Brouwer,*** geboren te Heemstede 13 Juni 1894, haar geslachtsnaam verandere in dien van van ***Limburg Brouwer;*** 3° ***Jan Cornelis Hofman,*** geboren te Amsterdam 28 Februari 1913, zijn geslachtsnaam verandere in dien van de ***Kruijff*** ;
2. 11 Maart 1932, no. 11, dat 1° ***Trijntje Johanna de Wit,*** geboren te Leeuwarden 9 October 1930, haar geslachtsnaam verandere in dien van de ***Wit Singstra*** ; 2° ***Arie Jan Westerweel,*** geboren te Rotterdam 10 Mei 1927, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Rietdijk*** ; 3° ***Maud Benavente,*** geboren te Amsterdam 25 Maart 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Benavente Roelofs*** ; 4° Gerard ***Vlietstra,*** geboren te Leeuwarden 13 December 1929, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Vlietstra Kuiken.***

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. 4 Februari 1932, no. 10, aan ***Nji*** Oerki, te Lembang (West-Java), vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Oerkina*** aan te nemen ;
2. 4 Februari 1932, no. 45. aan ***Adriana*** en ***Barbara,*** minderjarige pupillen van de stichting „Het Leo Comité", te Batavia, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Lina*** aan te nemen ;
3. 6 Februari 1932, no. 24, aan ***Wilhelmina Johanna,*** minderjarige pleegdochter van ***J. Logeman,*** te Toeloengagoeng (Oost-Java), vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Logeman*** aan te nemen;
4. 19 Februari 1932, no. 2, aan ***Mieke,*** minderjarige pleegdochter van ***J. Meijer*** en zijne echtgenoote ***J. H. Th. Leidelmeijer,*** te Garoet (West-Java), vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Meijer*** aan te nemen.

De **Gouverneur van Suriname** heeft in 1931 toestemming verleend, dat

1°. ***George Gabriel da Silva*** zijnen geslachtsnaam ***da Silva*** verandere in dien van ***Teunis*** ;
2°. ***Fabien Paul Emile Mimiasie*** zijnen geslachtsnaam ***Mimiasie*** verandere in dien van ***Mimié*** ;
3°. ***Christina Johanna Boldewijn*** haren geslachtsnaam ***Boldewijn*** verandere in dien van ***Toussaint*** ;
4°. ***Frederik George Cheu-Choi*** zijnen geslachtsnaam ***Cheu-Choi*** verandere in dien van ***Verschuur.***

Ingevolge art. 63bis van het **Surinaamsch Burgerlijk Wetboek** zijn door de navolgende Indianen en Boschnegers, onder goedkeuring van den **Gouvernements-Secretaris** de achter hunne namen vermeldegeslachtsnamen aangenomen:

1. ***Adolfina — Hart;***
2. ***Martina — Hart*** ;
3. ***Gerhardus Johannes — Schuls*** ;
4. ***Willem Louis Cornelis — Pichotte;***
5. ***Marius Ferdinand — Wolff*** ;
6. ***Frans Reinier — Biesboom*** ;
7. ***Julius Jozef — Appelboom;***
8. ***George William — Sabajo*** ;
9. ***Clemens William — Moesanto.***

Nº. 6 Lᴱ JAARGANG JUNI 1932

MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP:

„DE NEDERLANDSCHE LEEUW",

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER:

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR

Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één l.id, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave vau candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening n°. 20910 van den „Penning meester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging vau iuuingskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de ab o nnemen tsaelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor nie t-led en van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Red acteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad o verdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigdeaantal,reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.-, f 3.—, en f 4.— respect. voor $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met $\frac{3}{4}$ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met ex t ra -nu m m er s van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.10 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewensohte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar àf l.-. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tat-de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk iedere n Maandag van 9½—12 en van 2-6 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstaode, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebraoht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om versohilleude vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden o n b e a n t w o o r d terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen vau het Maand b 1 ad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag. v au iedere maand, des n. m. ten 4½ ur e, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden J uni' tot en m et S ep t emb er in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille;

Voor de te 's-G ra *v en* h a'g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijks c h e po r t e f e u i 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naatnsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand April van het jaar 1932 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane- verzoeken om naamsverandering:

1. van ***Hendrik Tolen***, te Amsterdam, ten behoeve van zijn pupil ***Elisabeth van der Werff***, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Tolen van der Werff*** te dragen;
2. van ***Willem de Jong en Christina Henriëtte van den Ham***, echtelieden, te Heerlerheide, gemeente Heerlen, ten behoeve van de minderjarige ***Johanna Margaretha van den Ham***, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam van ***den Ham*** in dien van de ***Jong***;
3. van ***Johannes Hendrik van der Togt*** en ***E. H. Lehmann***, echtelieden, te 's-Gravenhage, ten behoeve van de minderjarige ***Nela Cernelia Foray***, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Foray van der Togt*** te dragen.

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. B. ***F. Wouters***, te Malang, om zijn minderjarigen, wettiglijk erkenden zoon Gerard, geboren te Soerabaja 14 Februari 1920, te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Wouters*** te veranderen in dien van ***Guffroy***;
2. ***F. A. Kievits*** en zijn echtgenoote ***L. E.*** Sonnemans, te Soekaboemi, om hun minderjarige pleegdochter ***Elly*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Kievits*** aan te nemen.

Aan den **Gouverneur van Curaçao** heeft verzocht:

Ceferino Martir Elisabeth, te Curaçao, om hem te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Elisabeth*** te veranderen in dien van ***Davelaar***.

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1. 20 Februari 1932, no. 10, dat 1° ***Johanna Annetta Luchtenberg***, geboren te Kedoeng Kandang (Nederlandsch-Indië) 18 Mei 1926, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Nijland***; 2° ***Rommert Kasimier***, geboren te Kollum 29 September 1877, en diens minderjarige wettige nakomelingen, ***Zwaanhilde Sieneke Gerda Kasimier***, geboren te 's-Gravenhage 4 Februari 1907, en ***Hendrik Brugt Gerhard Kasimier***, geboren te 's-Gravenhage 15 Juli 1909, den geslachtsnaam veranderen in dien van ***Casimir***;
2. 7 April 1932, no. 31, dat 1° ***Johannes Petrus Theodorus van Beek***, geboren te 's-Gravenhage 8 Januari 1911, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***ter Bruggen van Beek***; 2° ***Simon Gustaaf Hoogvorst***, geboren te den Helder 15 Juni 1930, zijn geslachtsnaam verandere in dien'van ***Hoogvorst Vleeshakker***; 3° ***Gewit Lucas van dm Berg***, geboren te Rotterdam 19 Mei 1929, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Eleveld*** van den ***Berg***; 4° ***Cornelia Johanna Valkenhoff***, geboren te Hilversum 16 Februari 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Valkenhoff van Doorn***;
3. 18 April 1932, no. 68, dat 1° ***Robert Booda***, geboren te Gouda 6 December 1925, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Keijzer***; 2° ***Wolf van*** Spier, geboren te Utrecht 4 April 1930, zijn geslachtsnaam verandere in dien van van ***Spier Moffie***; 3° ***Hajelina Croesen***, geboren te Coevorden 26 Maart 1919. haar geslachtsnaam veranderein dien van ***Nonkes***; 4° ***Marjorie Elisabeth Heijn***, geboren te Amsterdam 19 Januari 1926, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Suk***.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. 27 Februari 1932, no. 18, aan Barend ***Abraham van Beijn***, te Banda Neira (Molukken), en zijne minderjarige wettige kinderen ***Adeline Pauline, Jeanette Josephina*** en ***Frederika Jacoba*** te vergunnen den geslachtsnaam ***van Reijn*** aan te nemen;
2. 5 Maart 1932, no. 18, aan ***Sophia Christini***, echtgenoote van ***Lodewijk Silooij***, te Tjimahi (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Christini*** aan te nemen;
3. 10 Maart 1932, no. 33, aan ***Soeparti***, echtgenoote van ***Joseph Alfred Manoeroe***, te Semarang, te vergunnen den geslachtsnaam ***Soerowikarto*** aan te nemen;
4. 12 Maart 1932, no. 32, aan ***Inah***, minderjarige pleegdochter van ***F. G. Mighorst***, te Bandoeng, te vergunnen den geslachtsnaam ***Mohrigst*** aan te nemen;
5. 15 Maart 1932, no. 32, aan Ir. ***Mas Soebiarto***, landbouwconsulent ter beschikking van het Hoofd van de Afdeeling Landbouw van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, te Mataram(Balien Lombok), te vergunnen den geslachtsnaam ***Soebiarfo*** aan te nemen;
6. 23 Maart 1982, no. 34, aan ***Irma Maritza***, minderjarige pleegdochter vau B. ***E. Thiem*** en tijdelijk le klerke bij het Departement van Financiën, te Weltevreden, te vergunnen den geslachtsnaam ***Thiem*** aau te nemen;
7. 24 Maart 1932, no. 12, aan ***Johannes Jacobus, Antonius Adriaan, Elisabeth Elize*** en ***Paulus Petrus***, minderjarige kinderen van C. ***Trommelen***, te Bandoeng, te vergunnen den geslachtsnaam Trommelen aan te nemen.

Bij beschikking van den **Gouverneur van Curaçao** is goedgevonden:

7 Maart 1932, no. 299, aan ***Henricus Daniel Westerol***, te Curaçao, te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Westerol*** te veranderen in dien van Senior.

Nº. 7 Le JAARGANG JULI 1932

MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP;

„DE NEDERLANDSCHE LEEUW",

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER:

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR

Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN

Huize **Sparrenbeide, Driebergen.**

Algemeene Kennisgevingen;

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één 1id, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening n°. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, Nassau-*Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inuingskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van' f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.-, f 3.-, en f 4.— respect. voor $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met $\frac{3}{4}$ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.10 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief. uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het versehuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maandblad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijkschc Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21 te Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen,

In de **Nederlaodsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Mei van het jaar 1932 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering :

1. **van Dr. Willem** *Christiaan Adolf drbeiter,* arts, te Rotterdam, zoo voor zich als voor zijne wettige nakomelingen, ten einde voortaan den geslachtsnaam *van Diemen Arbeiter* te dragen:

2. van *Johannes Bernardus van Bergen,* te Amsterdam, ten behoeve van zijn pupil *Johannes Kok,* ten einde voortaan den geslachtsnaam *Kok van Bergen* te dragen;

3. van *Reindert Meijer,* te Velsen, ten behoeve van den minderjarigen *Hans* Zweers, ten einde voortaan den geslachtsnaam Zweers *Meijer* te dragen ;

4. van *Tinco* Andringa *Vlieg,* tot voor eenigen tijd genaamd *Tinco* Andringa van *Hylckama Vlieg, Klaas Marinus Vlieg, Aaltje Maria Vlieg,* **Cornelis** *Jan* **Vlieg, Floris** *Adrianus Vlieg,* allen te Rotterdam ; *Jan Cornelis Vlieg,* te Oud-Beyerland, en *Lodewijk Hermanus Epeus Vlieg,* vroeger te Kattowice, thans te Rotterdam, ten einde voortaan den geslachtsnaam *van Hylckama Vlieg* te dragen;

6. van *Pierre Antoine Joseph Hanckx* en *Arnolda Wilhelmina Maria Hanckx,* geb. Kooiman, echtelieden, te Venlo, in hunne hoedanigheid van voogden over *Franciscus Antonius ten Elzen,* geboren te Heerlen 24 Februari 1930, ten einde voortaan den geslachtsnaam *Hanckx* te dragen ;

6. van *Gijsbertus Hendrikse,* te Driebergen-Rijsenburg, ten behoeve van het onder zijne voogdij staande kind *Adrianus Klaassen,* geboren te Utrecht 5 Augustus '1931, ten einde voortaan den geslachtsnaam *Klaassen Hendrikse* te dragen ;

7. van *Gerardus Christiaan Jasper Mars,* te Amsterdam, ten behoeve van zijn pupil *Johan Frankvoort.* ten einde voortaan den geslachtsnaam *Frankvoort Mars* te dragen;

8. van *Louis Jean Baptist Sipon* en *Jetje Logchies,* beiden te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige *Joanna Geertrui Kant,* ten einde voortaan den geslachtsnaam *Sipon* Kant te dragen;

9. van *Johan Anthony Kluit* en *Elisabeth Hendrika Sweers,* echtelieden, te Naarden, ten behoeve van het natuurlijk, door geen van beide ouders erkende, minderjarige kind *Willem Hendrik van Ginkel,* geboren te Hoogland 6 Februari 1929, om diens geslachtsnaam *van Ginkel* te veranderen in dien van *Kluit;*

10. van *Rolf Paton,* te 's-Gravenhage, ten einde voortaan den geslachtsnaam *Kindermann Paton* te dragen.

Aan den **Gouverneur-Generaal vao Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. *Saleman,* te Tjimahi (West-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Salomo* aan te nemen ;

2. *F. L. J. Brenkman,* te Djember, om zijn minderjarige natuurlijke kleindochter, bij den doop genaamd *Sophia,* te vergunnen den geslachtsnaam *Brenkman* aan te nemen;

3. *Maximian Stephan Ferdinand,* te Soerabaja, om aan hem en zijn echtgenoote *Tita Theresia* te vergunnen de onderscheidenlijke geslachtsnamen *Ferdinand* en *Soedjilah* aan te nemen ;

4. *W. D. Mooi* en zijn echtgenoote *M. Vernig,* te Batavia-Centrum, om aan de minderjarige wettige kinderen van laatstgenoemde uit haar vorig huwelijk met thans wijlen *Sjoerd Lambertus Wilten,* genoemd *Sjoerd Lambertus,* geboren te Semarang 30 November 1913, en *Willy Gerrit,* geboren te Semarang 17 Augustus 1915, te vergunnen zich voortaan te noemen *Mooi Wilten;*

5. *Jacob Tulalessi* en zijn echtgenoote, zich noemende *Karimah,* te Madioen, om aan laatstgenoemde te vergunnen **den geslachtsnaam** *Karimah* aan te nemen ;

6. *William Bond* om zijn minderjarige pleegdochter *Baji (Louise Irene) Kwok* te vergunnen haar geslachtsnaam *Kwok* te veranderen in dien van *Bond*;

7. *Philips Albert Hein Siahaija,* te Loemadjang (Oost-Java), om hem te vergunnen zijn geslachtsnaam *Siahaija* te veranderen in dien van *Brüning*;

8. *Tap Soekardi,* te Pekalongan (Midden-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Soekardi* aan te nemen ;

9. *Mesagoes Abdoelhamid,* te Martapoera (Palembang), om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Abdoelhamid* aan te nemen.

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1.5 Februari 1932, no. 39, dat *Bartholomeus Kroon, geboren* te Sassenheim 12 Januari 1904, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Hoogwerff* Kroon;

2. 11 Maart 1932, no. 12, dat 1° Coenraad *Boas,* geboren te Rotterdam 17 Juni 1904, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *van Emde Boas* ; 2° Jan *Willem Jacob Verloop,* geboren te Utrecht 21 November 1906, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Noordenne Verloop;*

3.2 April 1932, no. 14, dat *Dr. Symon Petrus Bakker,* geboren te Kampen 27 December 1892, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Tammenoms Bakker;*

4.2 April 1932, no. 11, dat *Teunis de Boer,* geboren te Span&, gemeente Weststellingwerf, 3 Januari 1924, zijn gelachtsnaam verandere in dien van *Timmerman;*

5.6 Mei 1932, no. 42, dat 1° *Reina Cornelia Bastiaan,* geboren te 's-Gravenhage 7 Augustus 1924, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Mulder;* 2° *Hettie Leeuwenstein,* geboren te Amsterdam 10 October 1919, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Spaan;* 3° *Bernard Johan Thiery,* geboreri te Rotterdam 26 Augustus 1919, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Hooreman.*

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Néderlandsch-Indië is go e d g e von d en :

'1.8 April 1932, no. 2, aan ***Alexander Ferdinand Leopold,*** 'minderjarigen pleegzoon van ***G. J.*** van Room,' te Pontianak, vergunning te verleenen den geslachtsnaam van ***Room*** aan te nemen ;

2. 13 April 1932, no. 27, aan Bob, minderjarigen pleegzoon van ***Th. E. M. Roosenschoon,*** te Noesakambangan (Midden-Java), vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Roosenschoon*** aan te nemen ;

3.14 April 1932, no. 50, aan ***Ismail,*** te Soerabaia, te vergunnen den geslachtsnaam ***Moelioredjo*** aan te nemen;

4. 14 April 1932, no. 51, aan ***Darman Dermoredjo,*** te Soerabaja, vergunning te verleenen, den geslachtsnaam ***Dermoredjo*** aan te nemen;

5.14 April 1932, no. 52, aan Dr. ***Mas Kisman,*** Gouvernementsarts bij den Dienst der Volksgezondheid te Pangkalpinang, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Kisman*** aan te nemen ;

6. 14 April 1932, no. 53, aan ***Paul Hendrik,*** zich noemende Paul ***Hendrik Guijkens***, ***Nikolaas,*** zichnoemende ***Nikolaas Ramensperger,*** en ***Hendrik Postma,*** te Magelang (Midden-Java), vergunning te verleenen onderscheidenlijk de geslachtsnamen ***Guijkens***. ***Ramensperger*** en ***Postma*** aan te nemen ;

7.23 April 1932, no. 3, aan ***Moenik,*** echtgenoote van Pieter de Costa, te Semarang, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Adriana*** aan te nemen.

Nº. 8 LE JAARGANG AUGUSTUS 1932

MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP:

„DE NEDERLANDSCHE LEEUW",

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER:

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR

Dr. Ta. R. VALCK LUCASSEN

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden, van het Genootschap, worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van oandidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening n°. 20910 van den „Penning meester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inuingskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne henoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnemen tsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenacht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1—15 expl. f 1.-, f 2.-, f 3.-, en f 4.— respect. voor $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met $\frac{3}{4}$ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.10 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voorcómplete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst,

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingeu, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het versehuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maand bl ad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag vau iedere maand, des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met -Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlaadsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Juni van het jaar 1932 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van *Hubertus Johannis Cornelis Bulsing* en *Elisabeth Karoline Merten*, echtelieden te 'e-Gravenhage, ten behoeve van de minderjarige *Ramona Schaller*, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Schaller* in dien van *Bulsing*;

2. van *L. H. M. van Lierde*, te Deventer, voorheen te Breda, om den naam *de Morée* vóór den zijnen te mogen voegen en zich te mogen noemen *Ludovicus Henricus Maria de Morée van Lierde*;

3. van *Albertus Kappert*, onderkapelmeester bij de stafmuziek, te Assen, om den geslachtsnaam van zijn pupil *Hubertus Joseph Zee*, te Assen, te mogen veranderen in dien van *Kappert*;

4. van *Wilhelmus Wolterus Boerboom* en *Johanna Hendrika Huis* in *'t Veld*, echtelieden, te Heerlen, ten behoeve van de minderjarige *Maria Antonia Hermans*, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Hermans* in dien van *Boerboom*;

5. van *Geertrudis Weyts*, echtgenoote van *Hendrik Aloserij*, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarigen *Wilhelmus Johannes en Hendrik Hubert Weyts*, tot het veranderen van den geslachtsnaam *Weyts* in dien van *Aloserij*;

6. van *Hendrik* 'Olinga, stukadoor, te Groningen, als voogd over den minderjarige *Cornelis Palstra*, te Groningen, ten einde in het vervolg den geslachtsnaam *Palstra Olinga* te dragen;

7. van *Heinrich Jansen*, te Amsterdam, zoo voor zich als voor zijne minderjarige wettelijke nakomelingen, tot het veranderen van den geslachtsnaam *Jansen* in dien van *Landman*;

8. van *Jan van Dam*, te Amsterdam, ten behoeve van zijn pupil *Wimke Looijenga*, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Looijenga* in dien van van *Dam*.

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. *P. J. van Hassel* en zijn echtgenoote, om aan hun minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd *Johanna*, te vergunnen den geslachtsnaam *van Hassel* aan te nemen;

2. *Hadji Ridoewan*, te Semarang, om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Ridoewan* aan te nemen;

3. *Kiagoes Abdoelrachim*, te Bandoeng, om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Abdoelrachim* aan te nemen.

Bij Koninklijk besluit is toegestemd:

1.18 April 1932, no. 69, dat 1° *Wilhelmina Alma Fischer*, geboren te Dusseldorp (Pruisen) 6 Juni 1908, haar geslachtsnaam verandere in dien van *van der Loo*; 2° *Emanuël Augurkiesman*, geboren te Amsterdam 26 November 1872, en *Wolf Augurkiesman*, geboren te Amsterdam 5 December 1900, en hun minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Kiesman*;

2.6 Mei 1932, no. 41, dat *Willem Kloot*, geboren te Giessendam 1 Juli 1892, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Kentson*;

3.4 Juni 1932, no. 37, dat 1° *Julia Geek*, geboren te Amsterdam 17 Maart 1916, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Blankert*; 2° *Hendrik Ferwerda*, geboren te 's-Gravenhage 12 December 1908, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van van *Vliet*; 3° *Hiltje Saakje Pijl*, geboren te Groningen 3 Juli 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Pijl Oosterhuis*; 4° *Jan Lagerweij*, geboren te Ede 22 April 1917, den geslachtsnaam verandere in dien van *Garritsen*.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van **Nederlandsch-Indië is goedgevonden:**

1.4 Mei 1932, no. 5 aan *Arthur Meeng*, geboren te Riouw 26 Januari 1896, en zijnen wettigen nakomelingen te vergunnen vóór hunnen geslachtsnaam *Meeng* dien van *Raphet* te voegen;

2.13 Mei 1932, no. 21, aan *Jeanette Christina Liauw*, minderjarige pleegdochter van *P. M. Siahaija*, te Manggar (Billiton), te vergnnnen haren geslachtsnaam *Liauw* te veranderen in dien van *Siahaija*;

3.13 Mei 1932, no. 22, aan *Johannes Elias*, zich noemende *Wogia*. te Soerakarta, te vergunnen den geslachtsnaam *Wogia* aan te nemen;

4.20 Mei 1932, no. 33, *Raden* Trenggono, 2° luitenant der Cavalerie bij het Nederlandsch-Indische leger, te vergunnen den geslachtsnaam *Soerjobroto* aan te nemen;

5.23 Mei 1932, no. 32, aan *Simon Johannes*, minderjarigen pleegzoon van J. *Mait* en zijne echtgenoote *L. Wakkary*, te Menado, te vergunnen den geslachtsnaam *Mait* aan te nemen.

Nº. 9 LE JAARGANG SEPTEMBER 1932

MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP:

„DE NEDERLANDSCHE LEEUW",

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER :

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR

Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordrachtvan ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van oandidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening nº. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6*, 's-Gravenhage).

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Dezelfde bepalingen gelden m.m.' voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij detoezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.-, f 3.-, en f 4.— respect. voor $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met $\frac{3}{4}$ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.10 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f l.-. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½—12 en van 2-6 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd,

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maandblad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Bestawant „de Kroon", Spui 10*, te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen*.

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Off icieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** is in den loop der maand Juli van het jaar 1932 gepubliceerd het navolgende hier te laude gedaan verzoek om naamsverandering:

van ***Henriëtte Antonette Koopman en Bernard Willem Wierink,*** 'echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Yvonne Regnarde Koopman,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Koopman*** in dien van ***Wierink.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***Djoeki,*** bij den doop genaamd ***Petrus Antonius Johannes,*** te Soerabaja, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Callerd*** aan te nemen;
2. ***Johanna Maria Gravelle des Vallées,*** weduwe van ***W. A.*** van den ***Berghe,*** te Ambarawa, om aan haar minderjarige pleegkinderen, bij den doop respectievelijk genaamd ***Willem, Pauline en Hendrik,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Horstman*** aan te nemen;
3. ***B. Ch. Jeremiah*** en echtgenoote, om aan hun minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Anna Beatrice,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Jeremiah*** aan te nemen;
4. ***Raden Mas Wirosoegondo,*** te Bandoeng, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Wirosoegondo*** aan te nemen;
5. ***Kiagoes Hadji Abdulrachman,*** te Bandoeng, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Abdulrachman*** aan te nemen;
6. ***Slamet,*** te Tjimahi, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Slamet*** aan te nemen;
7. het Bestuur van het R.-K. Weeshuis te Tjandi Semarang (Midden Java), om aan den minderjarigen pupil, bij den doop genaamd ***Anton Karlo,*** zich noemende ***A. K. Erwig,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Erwig*** aan te nemen;
8. ***Anton Bod,*** te Semarang, om aan zijn minderjarige pleegdochters, bij den doop respectievelijk genaamd ***Antoinette Josephine*** en ***Maria Wilhelmina,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Bod*** aan te nemen;
9. ***Hadji Abdoel Hamid,*** te Batavia, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Abdulhamid*** aan te nemen;
10. ***J. Verstraate*** en echtgenoote, te Tjimahi (West-Java), om aan hun minderjarige pleegdochter ***Sophia*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Verstraate*** aan te nemen;
11. ***H. J. van der Weyden*** en echtgenoote, te Bandoeng, om aan hun minderjarige pleegdochter ***Magdalena*** te vergunnen den geslachtsnaam van ***der Weyden*** aan te nemen;
12. ***F. Varkevisser*** en echtgenoote, te Bandoeng, om. aan hun minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Dora,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Varkevisser*** aan te nemen;
13. ***E. F. J. L. H. Claessens*** en echtgenoote, te Meester-Cornelis, om aan hun 21 Juni 1927 te Batavia geboren minderjarige pleegdochter ***Johanna Francisca van Dongen*** te vergunnen zich voortaan te noemen J. ***F. Claessens van Dongen.***

Aan den **Gouverneur van Curaçao** hebben verzocht:

1. ***Antoon Marinus Bos,*** in Curaçao, om hem te vergunnen aan zijn geslachtsnaam ***Bos*** dien van van ***Doorneveld*** toe te voegen;
2. ***Vostinus Leander Prakdol,*** in Curaçao, om hem te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Prakdol*** te veranderen in dien van Elcangel.

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1. 7 Juli 1932, no. 70, dat 1° de pupil ***Leo,*** bekend onder den naam van ***Draak,*** geboren te Yagelang 24 December 1916, den geslachtsnaam aanneme van ***Draak;*** 2° ***Antje Maier,*** geboren te 's-Gravenhage 10 Juni 1930, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Maier Winkels;*** 3° ***Johannes Pieter Holkamp,*** geboren te Wormerveer 20 Juni 1929, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Schuurman;*** 4° ***Rudolf Hans Korsch,*** geboren te Groningen 3 Augustus 1925, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Eissens;*** en 5° ***Wilhelmina Redeker,*** geboren te Amsterdam 15 Januari 1909, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Ebbeling;***
2. 16 Juli 1932, no. 29, dat 1° ***Else Ahrends,*** geboren te Leeuwarderadeel 27 Juni 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Ahrends van Dijk;*** 2° ***Louise Adriana de Graaf,*** geboren te Leiden 24 December 1909, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Ketting;*** en 3° ***Elisabeth Delorme,*** geboren te Amsterdam 2 April 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van van ***Meetelen.***

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. 31 Mei 1932, no. 26, aan ***Pamela Hall,*** minderjarige pleegdochter van ***A. J. Hissink*** en zijne echtgenoote ***A. Th. Eckenhausen,*** s.f. Bedadoeng (Oost-Java), te vergunnen haar geslachtsnaam ***Ha21*** te veranderen in dien van ***Hissink;***
2. 31 Mei 1932, no. 30, aan ***Abdoerrohim bin Hadji Zainal,*** te Palembang, te vergunnen den geslachtsnaam ***Zainal*** aan te nemen;
3. 31 Mei 1932, no. 31, aan ***Kemas Hamzatin bin Kemas Hadji Hamid,*** te Palembaug, te vergunnen den gé-, slachtsnaam ***Hamid*** aan te nemen;
4. 31 Mei 1932, no. 32, aan ***Johanna Bedol,*** echtgenoote van ***Efraim Marlissa.*** te Meester-Cornelis, te vergunnen den geslachtsnaam ***Bedol*** aan te nemen;
5. 31 Mei 1932, no. 33, aan ***Josina Djojomolio,*** echtgenoote van ***Joseph Lekatompessij,*** te Buitenzorg, te vergunnen den geslachtsnaam ***Sengadji*** aan te nemen;
6. 2 Juni 1932, no. 32, aan ***Mesagoes Hadji Doeng bin Mesagoes Agoes*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Abdoelhakim*** aan te nemen;
7. ï Juni 1932, no. 49, aan ***Kemas Abdullah Wassil,*** te Palembang, te vergunnen den geslachtsnaam ***Wassil*** aan te nemen.

Nº. 10 L^E JAARGANG OCTOBER 1932

MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP:

„DE NEDERLANDSCHE LEEUW",

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER:

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR

Dr. TH. R. VACCK LUCASSEN

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening no. 20910 van den „Penning meester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boten zal worden gedisponeerd.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal, reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.-, f 2.-, f 3.-, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.10 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dib geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der 'copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f l.-. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Blbliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te 's-Gravenhage, zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst.

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied 'verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maandblad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 49 ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon",* Spui *10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat* **21** te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor-op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** is in den loop der maand Augustus van het jaar 1932 gepubliceerd het navolgende hier te lande gedaan verzoek om naamsverandering:

van *Hendricus Gerardus Bessem* en *Hendrika Amanda Hartman,* echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarige *Johannes Mooy,* ten einde voortaan den geslachtsnaam *Bessem Mooy* te dragen.

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. *K. Mielart,* te Buitenzorg, om zijn minderjarige pleegdochter *Gerarda Paulina Tonnon,* geboren te Scheveningen 30 Maart 1922, te vergunnen haar geslachtsnaam *Tonnon* te veranderen in dien van *Mielart;*
2. *Hadji Apandi,* te Kanten (Oost-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Apandi* aan te nemen;
3. het Bestuur van de St. Franciscusvereeniging R.-K. Jongensweeshuis te Padang om aau de minderjarige pupillen *Piet,* zich noemende *Meyer, Jan,* zich noemende *Jarman, August,* zich noemende *Eppie,* en *Otto,* zich noemende *Arx,* te vergunnen respectievelijk den geslachtsnaam *Meyer, Jarman, Eppie* en *Arx* aan te nemen ;
4. vrouwe *P. A. C.* Visser, gescheiden echtgenoote van *Mas Oetara,* te Buitenzorg, om aan haar uit vorenbedoeld huwelijk geboren minderjarige wettige dochter Johanna *Margaretha* te vergunnen den geslachtsnaam *Oetara Visser* aan te nemen;
5. *Theresia,* zich noemende *Theresia Verheule,* te Medan, om haar te vergunnen den geslachtsnaam *Verheule* aan te nemen;
6. *Theophilus.* zich noemende *Lawarion,* te Banda-Neira, om hem en zijne minderjarige wettige kinderen Petrus, *Benjamin Willem, Jacob en David te* vergunnen den geslachtsnaam *Lawarion* aan te nemen ;
7. *Jacob de Costa,* te Semarang, om zijn echtgenoote *Magdalena Loginah* te vergunnen den geslachtsnaam *Loginah* aan 'te nemen;
8. *Wouter,* zich noemende *Wouter Postma, Johan Frans,* zich noemende *Johan Frans Lint,* en *Dickij,* zich noemende *Dickij Leeuwenburg,* allen pupillen van het gesticht van den heer J. van der Steur, om hun te vergunnen onderscheidenlijk den geslachtsnaam *Postma, Lint* en *Leeuwenburg* aan te nemen;
9. *Pramoekoesoemo,* te Soerabaja, om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Pramoekoesoemo* aan te nemen.

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1.4 Juni 1932, no. 36, dat 1° *Tobias West,* geboren te Amsterdam 15 Augustus 1929, zijn geslachtsnaam verandere in dien van van *Moppes*; 2° *Jacoba Anna Jacobs,* weduwe van *Bernard Immink,* geboren te Bemmel 23 April 1872, haar geslachtsnaam verandere in dien van *van Meukeren Jacobs;* 3° *Harry Louis Cohen,* geboren te Amsterdam 27 September 1907, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Cohen Hendiks*[1]);

2.7 Juli 1932, no. 69, dat 1° *Jacobus van der Laan,* geboren te Delft 12 Augustus 1861, en diens minderjarige wettige nakomelingen, en *Johannes Hendricus Jacobus van der Laan,* geboren te Rotterdam 9 October 1910, hun geslachtsnaam veranderen in dien van *wan Aken van der Laan* ; 2° *Maria Dina van Emden,* geboren te Paramaribo 12 April 1878, Mr. *Willem August wan Emden,* geboren te Paramaribo 24 October 1882, en diens minderjarige wettige nakomelingen, en *Anna Maria* van *Emden,* geboren te Paramaribo 11 April 1887, hun geslachtsnaam veranderen in dien van *Drukkers van Emden.*

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is goedgevonden:

1. 28 Juni 1932, no. 27, aan *Margaretha, Johannes* en *Beatrice,* minderjarige pleegkinderen van *F. Scholtz,* te Pamekasan (Oost-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Scholtz* aan te nemen;
2. 28 Juni 1932, no. 28, aan *Keng Nio (Corrie),* minderjarige pleegdochter van *I.* S. *Tio,* te Soerabaja, te vergunnen den geslachtsnaam *Tio* aan te nemen;
3. 28 Juni 1932, no. 29, aan Dr. *Mohammad Amir,* Gouvernementsarts, te Batavia-Centrum, en zijne minderjarige wettige kinderen *Anton Paul* en *Anneke Beatrice* te vergunnen den geslachtsnaam *Amir* aan te nemen;
4. 28 Juni 1932, no. 30, aan *Eliza,* zich noemende *Eliza Kakujaij,* Amboineesch sergeant 2e klasse, algemeen stamboek no. 94159. te Weltevreden, te vergunnen den geslachtsnaam *Kakujaij* aan te nemen ;
5. 29 Juni 1932, no. 30, aan *Krama* te vergunnen den geslachtsnaam *Krama* aan te nemen ;
6. 2 Juli 1932, no. 11, aan Pieter *August Ong,* te Soerabaja, en zijne wettige nakomelingen, te vergunnen hun geslachtsnaam Ong te veranderen in dien van de Vorst;
7. 9 Juli 1932, no. 48, aan *Jacobus,* minderjarigen pleegzoon van *A. W. van Ede,* te Banjoemas (Midden Java), te vergunnen den geslachtsnaam van *Ede* aan te nemen;
8. 14 Juli 1932, no. 29, aan *Bernardina Pieternella Johanna,* minderjarige pleegdochter van *A. J. W. Donker* en zijne echtgenoote *H.* G. *Donker,* geboren van *den Tempel,* te Batavia-Centrum, te vergunnen den geslachtsnaam Donker aan te nemen.

---

[1]) In het verzoek om naamsverandering stond *Cohen Bendiks* (zie Juli 1931).

Nº. 11 LE JAARGANG NOVEMBER 1932

MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP:

„DE NEDERLANDSCHE LEEUW",

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER:

Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR

Dr. TH. R. VACCK LUCASSEN

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f 10.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening no. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat 6, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne henoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f 10.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Redacteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven-' onder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal,reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f 1.-, f 2.-, f 3.—, en f 4.— respect. voor ¼, ½, ¾ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met ¾ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met extra-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.10 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar à f 1.—. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van 9½—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst,

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendienst ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden onbeantwoord terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maand blad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van iedere maand, des n.m. ten 4½ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met September in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-Gravenhage woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche portefeuille met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** is in den loop der maand September van het jaar 1932 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken **om naamsverandering:**

1. van ***Petrus van den Heuvel*** en ***Barbara Bluijssen,*** echtelieden, te Geldrop, ten behoeve van de minderjarige ***Petronella Bluijssen,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Bluijssen*** in dien van ***van den Heuvel;***
2. van ***Hendrikus Frederik Willemsen, te*** Amsterdam, voor zich en zijne wettige nakomelingen, ten einde voortaan den geslachtsnaam van ***der Eeze Willemsen*** te mogen dragen;
8. van ***Eco Theodorus Koopman*** en ***Jan Dirk Jacob Koopman,*** beiden te Amsterdam, voor zich en hunne naamdragende bloedverwanten in de rechte nederdalende linie, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Scheltinga Koopman*** te mogen dragen;
4. van ***Adrianus Smit,*** te Maastricht, ten behoeve van de minderjarige ***Johanna Martina Voordenhake,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Smit Voordenhake*** te mogen dragen;
5. van ***Karel Mozes,*** te Amsterdam, voor -zich en zijne minderjarige wettige nakomelingen, om zijn geslachtsnaam ***Mozes*** in dien van ***Nijveen*** te mogen veranderen;
6. van ***Wouter van*** der ***Hilst en Hendrika Batteman,*** echtelieden, te Dordrecht, ten behoeve van de minderjarige ***Margaretha Visser,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Viaaer van der Hilat*** te mogen dragen;
7. van ***Willem Legerstee*** en ***P. J. H. v. d. Landen,*** echteiieden, te Rotterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Emmy Schuurman,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Schuurman*** in dien van ***Legerstee.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***W. J. Latupeirissa,*** te Tandjoengsari, om aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Frederika,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Latupeiriasa*** aan te nemen;
2. ***Theodorus Sundah,*** te Magelang, om zijn echtgenoote, vrouwe ***Wati,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Kartodipo*** aan te nemen;
8. ***Elsje,*** zich noemende ***Elsje Carels,*** te Batavia, om haar te vergunnen den geslachtsnaam ***Carels*** aan te nemen;
4. ***Wilhelmus Isak Hitipeuw,*** te Weltevreden, om aan zijn echtgenoote Karmiah te vergunnen den geslachtsnaam ***Karminah*** aan te nemen.

Bij Koninklijk besluit is toegestemd:

1.4 Juni 1982, no. 36, dat ***Hendrik Anton van Drunick,*** geboren te Rotterdam 20 Juni 1928, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Tijssen;***

2. 7 Juli 1982, no. 69, dat ***Christiaan Nicolaas de*** Bidder, geboren te Garneren 11 Juli 1896, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van van ***Kerkwijk de*** Ridder;

8.17 September 1932, no. ô8, dat **1°** ***Hendrica Gerhardina Klokman,*** geboren te Amsterdam 4 September 1920, en ***Antonie Egbert Klokman,*** geboren te Amsterdam 21 Juli 1924, hun geslachtsnaam veranderen in dien van ***Egberts;*** **2°** ***Mina Annink,*** geboren te Amsterdam 28 Maart **1925,** haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Huisman;*** **3°** ***Berendàna Johanna Geertruida Dillen,*** geboren te Amsterdam 25 Juni 1926, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Buising;*** **4°** ***Aaltje Bakker,*** geboren te Edens (gem. Hennaarderadeel) 16 September 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Bakker Duursma;*** **5°** ***Maria Catharina Rustenhoven,*** geboren te Renkum 21 Juni 1909, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Abbink Rustenhoven;*** **6°** ***Leentje Kaaahoek,*** geboren te Utrecht 6 Februari 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Kaashoek Dijkhuizen;*** **7°** ***Hendrika Gerharda Somsen,*** geboren te Zelhem 12 Juli 1927, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Wensink;*** **8°** ***Hendrikus Hendriks,*** geboren te Heeg (gem. Wymbritseradeel) 15 September 1925, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Hendriks Berendsen;*** en **9°** ***Johanna Elisabeth Claasen,*** geboren te Amsterdam 26 Mei 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Schreuder.***

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is goedgevonden:

1.7 Juni 1932, no. 2, aan ***George de Graaff,*** geboren te Bussum 7 September 1906, wonende op de onderneming Getas (Midden-Java), te vergunnen zich voortaan te noemen George ***van Blarcum de Graaff;***

2. 1 Augustus 1932, no. 26, aan ***Oei Adeleina,*** echtgenoote van ***Jonathan Gaapersz,*** te Sragen (Soerakarta), te vergunnen den geslachtsnaam Oei aan te nemen en zich alzoo voortaan te noemen ***Adeleina Oei;***

3. 16 Augustus 1932, no. 24, aan ***Abdoerazak,*** te Tenggarong (Zuider- en Oosteratdeeling van Borneo), te vergunnen den geslachtsnaam ***Abdoerazak*** aan te nemen;

4. 19 Augnstus 1932, no. 27, aan ***Willem,*** natuurlijken broeder van ***L. van der Elst,*** te Meester-Cornelis, te vergunnen den geslachtsnaam ***van*** der ***Elst*** aan te. nemen;

6.23 Augustus 1932, no. 14, dat door den inmiddels overleden ***Hadji Anang*** den geslachtsnaam ***Anang*** is aangenomen.

Nº. 12 LE JAARGANG DECEMBER 1932

MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP:

„DE NEDERLANDSCHE LEEUW",

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE.

BESCHERMHEER :

Z. K. H. DE-PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

REDACTEUR

Dr. TH. R. VACCK LUCASSEN

Huize Sparrenheide, Driebergen.

Algemeene Kennisgevingen.

Benoeming van gewone leden.

De gewone leden van het Genootschap worden op voordracht van ten minste één lid, na gehouden ballotage, door het Bestuur benoemd.

Opgave van candidaat-leden gelieve men te richten tot den Secretaris.

Contributie.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt f lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening n°. 20910 van den „Penningmeester van het Genootschap" of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Nassau-Zuylensteinstraat* 6, *'s-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde. contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het 'jaar tot het Genootschap toetreden, gelieven hunne contributie op de hierboven aangegeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hunne benoeming, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd,

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de a b o nnementsgelden.

Abonnementen op het Maandblad.

Voor niet-leden van het Genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het Maandblad verkrijgbaar tegen eene abonnementsprijs van f lO.-.

Men gelieve zich hiervoor op te geven bij den Red a cteur van het Maandblad.

Zie voor de wijze van betaling hierboven ouder: Contributie.

Overdrukken.

Indien van bijdragen voor het Maandblad overdrukken worden gewenscht, moet hiervan, onder opgave van het benoodigde aantal,reeds bij de toezending der copie aan den Redacteur kennis worden gegeven.

De prijs bedraagt voor 1-15 expl. f l.-, f 2.-, f 3.—, en f 4.— respect. voor $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ en 1 heel vel (16 blz.), waarbij in het oog te houden is, dat 1 blz. der overdrukken ongeveer overeenkomt met $\frac{3}{4}$ kolom van het Maandblad. Voor meer dan 15 exempl. treedt eene matige verhooging in.

Medewerkers, die zich met ex t r a-nummers van het Maandblad zouden willen tevreden stellen, kunnen deze verkrijgen à f 0.25 per stuk. Aangezien deze nummers echter speciaal voor de aanvragers moeten worden gedrukt, is ook in dit geval opgave van het gewenschte aantal bij de toezending der copie noodzakelijk.

Losse exemplaren en oude jaargangen van het Maandblad.

Losse exemplaren van het Maandblad zijn, voor zoover leverbaar, aan het Bureau van het Genootschap verkrijgbaar afl.-. Voor complete oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De Verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd *Bleyenburg 5* te *'s-Gravenhage,* zijn voor de leden toegankelijk ieder en Maandag van $9\frac{1}{2}$—12 en van 2-5 uur.

Inlichtingendienst,

Ten behoeve van de leden is een inlichtingendien s t ingesteld, die tegen onderstaand tarief uit de talrijke verzamelingen, welke het Genootschap ten dienste staan, gegevens op genealogisch en heraldisch gebied verstrekt.

Voor de beantwoording van elke gestelde vraag wordt bij de inzending aan het Bureau van het Genootschap een bedrag van f 0.50 in postzegels ingewacht, met dien verstande, dat inlichtingen op verschillende vragen, in één brief samengevat, elk afzonderlijk in rekening worden gebracht. Wanneer er echter aanleiding bestaat om verschillende vragen in verband met haren aard als één vraag te beschouwen, kan — ter beoordeeling door het Bestuur — dit tarief worden verlaagd.

Vragen, welke niet van het verschuldigde bedrag zijn vergezeld, worden on b e an t w o o r d terzijde gelegd.

Den leden wordt ernstig in overweging gegeven slechts dan een beroep op de kolommen van het Maand blad te doen, wanneer de inlichtingendienst geen uitkomst mocht bieden.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

Op den eersten Maandag van id ere maand, des n.m. ten $4\frac{1}{2}$ ure, hebben ledenbijeenkomsten plaats en wel gedurende de maanden October tot en met Mei in *Café-Restaurant „de Kroon", Spui 10,* te *'s-Gravenhage* en gedurende de maanden Juni tot en met S ep t e m b er in *Hôtel Witte Brug* te *Scheveningen.*

Bovendien hebben op den eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni, des n.m. ten 3 ure, in het gebouw *Koningstraat 21* te *Arnhem* bijeenkomsten plaats van de Groep van in Gelderland wonende leden. Deze bijeenkomsten zijn ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk.

Wekelijksche Portefeuille.

Voor de te 's-G ra v en ha g e woonachtige leden bestaat gelegenheid zich te abonneeren op eene wekelijksche po r t e f e ui 11 e met tijdschriften, waarvoor hunne jaarlijksche contributie met f 5.— wordt verhoogd.

Men gelieve zich hiervoor op te geven aan het Bureau van het Genootschap, waarheen ook alle correspondentie, de portefeuille betreffende, dient te worden gericht.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand October van het jaar 1932 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken **om naamsverandering**:

1. van *Wilhelmus Thimoteus Maria Hendrichs*, te Maracaibo (Venezuela), ten einde voortaan den geslachtsnaam *Lestrieux Hendrichs* te mogen dragen;
2. van *Abraham Johannes Kloek*, te Haarlem, ten behoeve van zijn pupil *Johannes Hendrik Rijkhof Kloek*, tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Rijkhof Kloek* in dien van *Kloek*;
3. van *Johanna Henriëtta Ludowina de Boer*, te Haarlem, om haar geslachtsnaam de *Boer* te mogen veranderen in dien, van Dolmans;
4. van *Johannes van Riemsdijk*, te Heemetede, ten einde voortaan den geslachtsnaam *Luijten van Riemsdijk* te mogen dragen;
5. van *Onno Onnes*, te Bergen (N.-Holl.), voor zich en zijne minderjarige wettige kinderen, ten einde voortaan den geslachtsnaam *Kamerlingh Onnes* te mogen dragen;
6. van *Hendrikus Wilhelmus Röder*, te Heerlen, woonwagenkamp Hessenberg,. ten behoeve van de minderjarigen *Arnold Hubert Jozef Lejeune* en *Hendrik Jozef Lejeune*, ten einde voortaan den geslachtsnaam *Lejeune Röder* te dragen;
7. van *Alfons Heinrich Spatzker* en *Gertrud Breitenstein*, echtelieden, te Heerlen, ten behoeve van den minderjarigen *Paulus Lemmens*, ten einde voortaan den geslachtsnaam *Spatzker Lemmens* te dragen;
8. van Mr. Dr. G. *J. Goedhart*, te Amsterdam. ten einde voortaan den geslachtsnaam van *Heuven Goedhart* te dragen;
9. van *Anna Maria Spapens* en *Joseph Kowalski*, echtelieden, te Eygelshoven, ten behoeve van de minderjarige *Maria Paulina Spapens (Toussaint)*, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam in dien van *Kowalski*.

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. J. J. Roose en zijn echtgenoote *A. Alkema*, te Garoet, om aan hun minderjarigen pleegzoon *Korman* te vergunnen den geslachtsnaam *Roose* aan te nemen;
2. mevr. de wed. *A. C. Strengnaerts*, geboren *Tijl*, om haar minderjarigen pleegzoon, bij den doop genaamd *Paul Henrie*, te vergunnen den geslachtsnaam *Strengnaerts* aan te nemen;
3. *C. J. L. Rooseboom*, te Wonosobo (Midden-Java), om aan zijn minderjarige pleegdochter *En Ni Tjiong*, geboren te Tandjong Poera (West-Java) 3 Maart 1922, te vergunnen haren geslachtsnaam *Tjiong* te veranderen in dien van *Rooseboom*;
4. *J. José en* zijn echtgenoote *J. C. Hanou*, te Batoedjadjar (West-Java), om hun minderjarige pleegdochter. *Engelina Albertina Huyzen*, geboren te Bandoeng 8 Juli 1927, te vergunnen voor haar geslachtsnaam *Huyzen* dien van *José* te voegen;
5. *Wilhelmina Hendrika Herman*, te Soerabaja, om haar minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd *Lus*, te vergunnen den geslachtsnaam *Jansen* aan te nemen;
6. Maria, zich noemende en schrijvende Maria van *Kempen*, te Batavia, om haar te vergunnen den geslachtsnaam van *Kempen* aan te nemen;
7. *A. H. Donk*, te Klaten (Soerakarta), om zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd *Annie*, te vergunnen den geslachtsnaam *Donk* aan te nemen;
8. *Raden Hadji Achmad Zaini*, te Bangkalan (Oost-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Zaini* aan te nemen.

Bij Koninklijk besluit is toegestemd:

1.6 Mei 1932, no. 41, dat 1° *Jan Fredericus Waker*, geboren te Nieuwolda 1 November 1900, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Bracht Waker*; 2° *Henri Albert Buisman*, geboren te Hardinxveld 29 October 1886, en *Albert Sybrandus Buisman*, geboren te Hardinxveld 2 November 1890, en hunne minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Keverling Buisman*;

2.1'7 September 1932, no. 37, dat 1° *Frederik Frans van der Pen*, geboren te Tjitjalengka (Ned.-Indië) 25 Maart 1877, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Roozeveld van der Pen*; 2° *Theunes Wagenaar*, geboren te Utrecht 5 Mei 1968, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Haakma Wagenaar*; 3° *Larissa Romola Fraser-Tweedy*, geboren te Londen (Engeland) 12 Mei 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Fraser-Tweedy Lambert*; 4° *Jan Hendrik Maten*, geboren te Haarlem 3 December 1911, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Luiting Maten*; 5° *Hendrika van de Graaf*, geboren te Amsterdam 25 April 19 19, haar geslachtsnaam verandere in dien van van de *Graaf de Hoog*.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. 30 Augustus 1932, no. 35, aan *Poppie Maria*, echtgenoote van *Louis Kaijadoe*, te Semarang, te vergunnen den geslachtsnaam *Ledoux* aan te nemen;
2. 30 Augustus 1932, no. 36, aan *Kiagoes Salim bin Kiagoes Amak*, te Palembang, te vergunnen den geslachtsnaam *Amak* aan te nemen;
3. 3 September 1932, no. 42, aan Helena *Juliana* te vergunnen den geslachtsnaam *Offermans* aan te nemen;
4. 7 September 1932, no. 45, aan *Maria*, zich noemende *Maria Deibert*, te Batavia-Centrum, te vergunnen den geslachtsnaam *Deibert* aan te nemen;
5. 11 September 1932, DO. 5, aan *Willem Albert* en *Carolina*, minderjarige pleegkinderen van *A.A. Banse*, te Makassar, te vergunnen den geslachtsnaam *Banse* aan te nemen;
6. 16 September 1932, no. 27, aan *Leonardus*, zich noemende *Leonardus Kihm*, *Hendrik*, zich noemende *Hendrik Bruijn*, *Willy* zich noemende *Willy Mendelaar*, *Antoon*, zich noemende *Antoon Affidon*, en *Martinus*, zich noemende *Martinus Reijnhart*, minderjarige pupillen van de Sint Franciscusvereeniging Roomsch-Katholiek Jongensweeshuis te Padang, te vergunnen respectievelijk den geslachtsnaam *Kihm*, *Bruijn*, *Mendelaar*, *Affidon en Reijnhart* aan te nemen;
7. 16 September 1932, no. 28. aan *Silvia Ruszcam*, minderjarige pleegdochter van C. *B. Camerling*, te Makassar, te vergunnen den geslachtsnaam *Camerling* aan te nemen.
8. 16 September 1932, no, 29, aan *Corry*, minderjarige pleegdochter van Q. *Bos*, te Solo (Soerakarta), te vergunnen den geslachtsnaam *Bosz* aan te nemen.